

TEVHİD MEALİ

3. BASKI

teuhid
BASIM YAYIN

TEVHİD MEALİ

Halis BAYANCUK (Ebu Hanzala)

www.tevhidmeali.com
tevhidmeali@gmail.com

TEVHİD MEALİ

Mushafsız Orta Boy, 3. Baskı, Mart 2024

Yayıncı

Tevhid Basım Yayın Sertifika No: 42546

Hazırlayan

Halis BAYANCUK (Ebu Hanzala)

Yayın ve Baskı Koordinatörü

Tevhid Basım Yayın

Kapak ve Mizanpaj

Tevhid Basım Yayın

ISBN

978-605-69350-5-3

Baskı ve Cilt

İmak Ofset Basım Yayın A.Ş.

Akçaburgaz Mah. 137. Sok. No.12

Esenyurt/İstanbul - Sertifika No: 71320

Merkez Dağıtım

Tel: +90 (545) 762 15 15

Kirazlı Mah. Mahmutbey Cad. No. 120/A

Bağcılar/İSTANBUL

İLETİŞİM

www.tevhidmeali.com

tevhidmeali@gmail.com

© Tüm hakları Tevhid Basım Yayın'a aittir.

İÇİNDEKİLER

HUTBETU'L HÂCE	11
TAKRİZ	13
MUKADDİME	15
FİHRİST	25
1. FÂTİHA SURESİ	66
2. BAKARA SURESİ	68
3. ÂL-İ İMRÂN SURESİ	109
4. NİSÂ SURESİ	132
5. MÂİDE SURESİ	156
6. EN'ÂM SURESİ	172
7. A'RÂF SURESİ	193
8. ENFÂL SURESİ	215
9. TEVBE SURESİ	223
10. YÛNUS SURESİ	239
11. HÛD SURESİ	251
12. YÛSUF SURESİ	264
13. RA'D SURESİ	276
14. İBRÂHÎM SURESİ	281
15. HİCR SURESİ	287
16. NAHL SURESİ	293
17. İSRÂ SURESİ	305
18. KEHF SURESİ	315
19. MERYEM SURESİ	326
20. TÂHÂ SURESİ	332
21. ENBİYÂ SURESİ	342
22. HAC SURESİ	351
23. MU'MİNÛN SURESİ	358
24. NÛR SURESİ	367
25. FURKÂN SURESİ	375
26. ŞUARÂ SURESİ	381
27. NEML SURESİ	393
28. KASAS SURESİ	400
29. ANKEBÛT SURESİ	410

30. RÛM SURESİ	416
31. LOKMÂN SURESİ	422
32. SECDE SURESİ	425
33. AHZÂB SURESİ	428
34. SEBE' SURESİ	436
35. FÂTİR SURESİ	441
36. YÂSİN SURESİ	446
37. SAFFÂT SURESİ	451
38. SÂD SURESİ	459
39. ZUMER SURESİ	465
40. MU'MİN (ĞAFİR) SURESİ	472
41. FUSSİLET SURESİ	480
42. ŞÛRÂ SURESİ	485
43. ZUHRUF SURESİ	491
44. DUHAN SURESİ	498
45. CÂSİYE SURESİ	501
46. AHKÂF SURESİ	504
47. MUHAMMED SURESİ	507
48. FETİH SURESİ	511
49. HUCURÂT SURESİ	514
50. KÂF SURESİ	516
51. ZÂRİYAT SURESİ	519
52. TÛR SURESİ	522
53. NECM SURESİ	525
54. KAMER SURESİ	528
55. RAHMÂN SURESİ	531
56. VÂKİA SURESİ	534
57. HADÎD SURESİ	538
58. MUCADELE SURESİ	542
59. HAŞR SURESİ	545
60. MUMTEHİNE SURESİ	548
61. SAFF SURESİ	550
62. CUMA SURESİ	552
63. MUNAFİKÛN SURESİ	553
64. TEĞABÛN SURESİ	554

65. TALAK SURESİ	556
66. TAHRÎM SURESİ	557
67. MULK SURESİ	559
68. KALEM SURESİ	561
69. HAKKA SURESİ	564
70. MEÂRİC SURESİ	566
71. NÛH SURESİ	568
72. CİN SURESİ	570
73. MUZZEMMİL SURESİ	572
74. MUDESSİR SURESİ	574
75. KİYÂMET SURESİ	576
76. İNSÂN SURESİ	578
77. MURSELÂT SURESİ	580
78. NEBE SURESİ	582
79. NÂZİÂT SURESİ	583
80. ABESE SURESİ	585
81. TEKVÎR SURESİ	587
82. İNFİTÂR SURESİ	588
83. MUTAFFİFİN SURESİ	589
84. İNŞİKÂK SURESİ	590
85. BURÛC SURESİ	591
86. TÂRIK SURESİ	592
87. A'LÂ SURESİ	593
88. ĞAŞİYE SURESİ	594
89. FECR SURESİ	595
90. BELED SURESİ	596
91. ŞEMS SURESİ	597
92. LEYL SURESİ	598
93. DUHÂ SURESİ	599
94. İNŞİRÂH SURESİ	599
95. TÎN SURESİ	599
96. ALAK SURESİ	600
97. KÂDİR SURESİ	601
98. BEYYİNE SURESİ	601
99. ZİLZÂL SURESİ	602

100. ÂDİYÂT SURESİ	602
101. KÂRİÂ SURESİ	602
102. TEKASÛR SURESİ	603
103. ASR SURESİ	603
104. HUMEZE SURESİ	604
105. FÎL SURESİ	604
106. KUREYŞ SURESİ	604
107. MAÛN SURESİ	605
108. KEVSER SURESİ	605
109. KAFİRÛN SURESİ	605
110. NASR SURESİ	606
111. MESED SURESİ	606
112. İHLÂS SURESİ	606
113. FELAK SURESİ	607
114. NÂS SURESİ	607

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ، وَنَسْتَغْفِرُهُ،
وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا، وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ
فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ،
وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ،
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ

مُسْلِمُونَ﴾ (١٠٢) ﴿أَلْ عِمْرَانُ/ ١٠٢

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ
مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي
تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا﴾ (١) ﴿النِّسَاءُ/ ١
﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا﴾ (٧) ﴿يُضْلِحْ لَكُمْ
أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا

عَظِيمًا﴾ (٧) ﴿الْأَحْزَابُ/ ٧-٧١

أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّ خَيْرَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ، وَخَيْرُ الْهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ،
وَشَرُّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا، وَكُلُّ مُحَدَّثَةٍ بَدْعَةٌ، وَكُلُّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ، وَكُلُّ
ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ

HUTBETU'L HÂCE

“Muhakkak hamd Allah’adır. O’na hamdeder, O’ndan yardım ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerrinden, amellerimizin kötülüğünden Allah’a sığınırız. Allah’ın hidayet verdiğini kimse saptıramaz. O’nun saptırdığını da kimse doğru yola iletemez. Şehadet ederim ki Allah’tan başka hiçbir ilah yoktur. O, bir ve tektir, O’nun ortağı yoktur. Yine şehadet ederim ki Muhammed, O’nun kulu ve resûlüdür.

‘Ey iman edenler! Allah’tan hakkıyla korkup sakının! Yalnızca Müslimler/şirki terk ederek tevhidle Allah’a yönelen kullar olarak can verin.’¹

‘Ey insanlar! Sizleri tek bir nefisten yaratan, ondan da eşini yaratan ve o ikisinden de birçok erkek ve kadın türetip (yeryüzünde) yayan Rabbinizden korkup sakının. Kendisiyle istediğiniz Allah’tan ve akrabalık bağlarını koparmaktan korkup sakının. Şüphesiz ki Allah, sizin üzerinizde gözetleyicidir.’²

‘Ey iman edenler! Allah’tan korkup sakının ve doğru/sağlam/adil söz söyleyin. (Allah da buna karşılık) amellerinizi ıslah etsin, günahlarınızı bağışlasın. Kim de Allah’a ve Resûl’üne itaat ederse, şüphesiz ki büyük bir kurtuluş ve kazanç elde etmiş olur.’³

Bundan sonra, şüphesiz sözlerin en güzeli Allah’ın kelamı, yolların en hayırlısı Muhammed’in yoludur. İşlerin en kötüsü sonradan çıkarılanlardır. Sonradan çıkarılan her şey bidattir, her bidat sapıklıktır, her sapıklık da ateştedir.”⁴

1. 3/Âl-i İmrân, 102

2. 4/Nisâ, 1

3. 33/Ahzâb, 70-71

4. Müslim, 867; Nesai, 1578

TAKRİZ

Birliğine şahit olma şerefini bize bahşettiği ve her türlü şirk tehlikesine karşı kalbimizi uyanık tuttuğu için Allah Teâlâ'ya hamdediyoruz. Tevhid nuruyla kalplerimizin hayat bulmasına vesile olan hidayet rehberimiz Muhammed Mustafa'ya (sav), âl ve ashabına salât ve selamımızı sunuyoruz.

Şüphe yok ki Kur'ân-ı Kerim, âlemlerin Rabbi (cc) tarafından tüm insanlığa gönderilmiş evrensel bir mesajdır. Bu Yüce Kitap, Muhammed'e (sav) -Arapça konuşan bir toplum içinden seçildiği için- Arapça indirilmiştir. Dünyanın birçok diline meal ve tefsir olarak çevrilen Yüce Kitabımızın Türkiye'de de -yakın geçmişte- pek çok kimse tarafından Türkçe mealleri yazılmıştır. Ne var ki hem Arapça bilmedikleri için hem de Yüce Kitab'ın evrensel hitabını kavrayabilecek uzmanlık düzeyinde çağdaş dünya kültürüne sahip bulunmadıklarından bu sözde yazarların hazırladığı mealler -maalesef- fahiş kusurlarla doludur.

Şirkin, bidat ve hurafelerin yaygınlaştığı günümüzde toplumumuzu imani bakımdan daha karanlık bir ortama sürükleyebilecek bu ürkütücü tablo karşısında kaygılanan ilim ve cihad erlerinden aziz biraderim Ebu Hanzala Hoca Efendi (Halis Bayancuk), elinizdeki mealı büyük bir sorumluluk ve titizlikle kaleme almıştır. Çabasının bu değerli ürünü -vurgulamak gerekir ki sıradan bir mealden ziyade- tevhidle alakalı ayetlerin öne çıkarılması ve diğer ayetlerle de desteklenen bir dipnot çalışmasıdır.

Sergilediği bu hayırlı gayretlerinden dolayı Rabbimizin bu muhlis kardeşime büyük ecirler ihsan buyurmasını, Yüce Allah'ın yardımıyla bundan böyle vereceği kıymetli eserlerle Yüce Kitabımıza ve mukaddes değerlerimize daha nice hizmetlerde bulunmasını Mevlamızdan niyaz ediyorum.

Feriduddîn AYDIN

Kullarına nur, hidayet, rahmet, şifa, şeref, izzet, ruh, güçlü bir delil olan ve ayetleri Allah (cc) tarafından tafsilatlandırılmış, hem açık hem de açıklayıcı bir kitap bahşeden Allah'a hamdolsun.

Salât ve selam; müminlere Allah'ın ayetlerini okuyan, onları arındıran, Kitab'ı ve hikmeti öğreten Resûl'e, pak ailesine ve ashabının üzerine olsun.

Elinizde bulunan "Tevhid Meali" 2006-2018 yılları arasında Kur'ân üzerine yapılmış çalışmaların bir meyvesidir. Tohumu Yûsuf'un (as) diyarı olan Mısır'da atılan bu çalışma, meyvesini yine Yûsuf'un (as) medresesi olan zindanda vermiştir. Rabbimden temennim bunu; mümin muvahhid gönüllere sevinç ve göz aydınlığı, hidayet arayanları Rabblerine yönelten bir vesile ve İslam coğrafyasında her geçen gün biraz daha büyüyen ve gelişen Tevhid ve Sünnet davasına katkısı olan bir çalışmadır.

Meali okuyacak kardeşlerimize mealin yazılış amacı, kaynakları, yararlanılan mealler, anlamlandırmada esas alınan ölçüler ve bazı teknik detaylar hakkında bilgi vermek istiyorum.

Tevhid Meali'ni Hazırlamaya Neden İhtiyaç Duyduk?

1. Kur'ân'ın ve resûllerin ana gündemi tevhiddir. Hâliyle Kur'ân'a meal vererek onu bir dile kazandıran mütercimim de gündeminde tevhid olması gerekir. Mevcut meallerin bir kısmında tevhidî vurguların yetersiz olması, birçoğunda da hiç olmaması Tevhid Meali'nin hazırlanma sebeplerinden biridir.

Kur'ân-ı Kerim, tevhid başlığı altında incelendiğinde tevhidin iki esasa bina edilerek anlatıldığı görülür:

- a. Tvhidin ve zıddı olan şirkin tanımlanması.
- b. Gündelik hayattan örnekler verilerek tevhid ve şirkin sınırlarının anlaşılması.

Tevhid; yalnızca Allah'a ibadet etmek, O'nu (cc) zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birlemek, güzel isimlerinin gereklerini yerine getirerek O'na (cc) kulluk etmek ve tüm kâinatın sahibinin O olduğuna iman edip hâkimiyet ve egemenliğin yalnızca Allah'a ait olduğuna inanmak, bunun gereğince amel etmek ve zikrettiğimiz hususlarda hiçbir varlığı Allah'a ortak koşmamaktır. Kur'ân'ın farklı ayetlerinden derlenen bu tanım, ilk insandan kıyametin kopacağı âna kadar değişmez bir ilke ve geçerli bir tanımdır.

Tevhide muhalefet edenler ise her dönemde birbirinden farklı suretlerde Allah'a (cc) şirk koşmuşlardır. Kur'ân bu örneklerin bazısına yer yer temas etse de ağırlıklı olarak Arap toplumunun tevhide muhalif ve zıt tutumlarını ele almıştır. Örneğin, salih olduğuna inanılan bazı şahısların heykellerinin

(put) yapılıp bunlara dua edilmesi, putlara adak adanması, etraflarında tavaf yapılması ve sıkıntı ânında ruhaniyetlerinden medet umulması yaygın bir uygulamaydı. Kur'ân, sık sık buna vurgu yaptı. Dünyanın başka bir yerinde ise insanlar ateşe tapıyor, ineği kutsuyor veya sanatı ilah hâline getiriyordu. Kur'ân'ın bu örneklerle temas etmemesi, onların tevhid ve şirk kapsamında olmamasından değil, Kur'ân'ın nazil olduğu Arap toplumunda bir karşılığının olmamasındandır. Ancak Kur'ân'ın verdiği tanım tüm bu şirkleri kapsamaktadır. Kur'ân mütercimi bu gerçeği bilmek ve gereğini yapmak zorundadır. Kur'ân'ı tercüme ederek, bir toplumun gündemine taşıyorsa tevhid ve şirkin evrensel tanımlarına uygun örnekleri tespit etmeli ve bol örneklemelerle toplumun tevhidi doğru anlamasını sağlamalıdır. Buna binaen Mekkelilerin putlara besledikleri inanç ve onlara yaptıkları ibadetleri, aynı gerekçe ve eylemlerle türbe, yatır, dilek ağacı gibi şeylere yapanları gündemine almayan bir meal, Kur'ân'ın gündemini önemsememiş bir meal olacaktır.

Başka bir örnek vermek gerekirse Kur'ân; zan, tahmin ve hevaya dayalı dinî bilgi sistemine şiddetle itiraz etmiş, bilgi kaynağının yalnızca vahiy olması gerektiğini belirtmiştir.¹ Örnek olarak da müşriklerin atalarından miras aldıkları, doğruluğundan emin olmadan Allah'a (cc) nispet ederek uyguladıkları gelenekleri vermiştir. Felsefe veya mistisizmin yaygın olduğu bir toplumda Kur'ân'ı gündemine alan bir muvahhidin, hevalarına ve zanlarına uygun düşünceleri bilgi diye ele alan filozofları, rüya, ilham, hatarat gibi vesveselerini din bilgilerinin temeli sayan ruhban sınıfını görmezden gelmesi düşünülebilir mi? Düşünülemez elbet! Böylesi bir meal, Kur'ân'ı anlamayan birinin, onu insanlara anlatma çabası olacaktır ki bu da pek mümkün değildir.

Kur'ân'ın tevhide yönelik önemli vurgularından biri de yasama/kanun yapma hakkının Allah'a (cc) ait olduğu gerçeğidir. Buna binaen Allah (cc) dışında hiç kimse helal ve haram belirleme yetkisine sahip değildir.

Kur'ân'ın nazil olduğu toplumda bu ilkeye muhalefet ediliyor, Allah'a (cc) şirk koşuluyordu. İnsanlar bazı hayvanların haram olduğunu, bazı özellikleri taşıyan hayvanlara dokunulmaması gerektiğini ve onların putların gözetiminde kutsal varlıklar olduğunu var sayıyorlardı.² Böylece Allah'ın hiçbir delil indirmediği ve kullarına mübah kıldığı şeyleri haram kabul ediyorlardı.

Bir başka problem; ihtilaf ve tartışma durumunda Allah'ın yasalarına değil, kâhinlerin, kabile reislerinin ve hatırı sayılır kişilerin hakemliğine başvuruyor olmalarıydı.³

1. bk. 6/En'âm, 116; 10/Yûnus, 36

2. bk. 5/Mâide, 103; 6/En'âm, 138-139

3. bk. 4/Nisâ, 60

Modern toplumların sadece hayvanlara değil, hayatın her alanına müdahale eden, hayatı yapılabilir ve yapılamaz diye ikiye ayıran, suç tespit eden, ceza öngören yasaları ve kurumları vardır. Evet, insanlar kâhinlerin yaşadığı izbe yerlerde sorunlarına çözüm aramıyor belki; ancak Allah'ın yasaları dışında kanunlarla sorun çözen mahkemeler, aşiret ağalar, örfler, âdet ve gelenekler, mafya babaları... var.

İlgili ayetler, bu gerçeklerden bağımsız bir şekilde ele alındığı zaman eksik, hatalı, hatta yer yer okuyucuyu aldatıcı saiklerle dini gizleme faaliyetine dönüşecektir.

Mealın motamot tercüme olmadığını, olamayacağını, daha ziyade Kur'ân'ın açıklaması ve anlaşılmasına yardımcı bir çalışma olduğunu kabul eden her meal sahibi, aynı zamanda Kur'ân'ın ve temel mesajının içinde yaşanan çağa taşınması sorumluluğunu da kabul etmiş demektir.

İşte "Tevhid Meali" bu sancının yazıya dökülmüş hâlidir. Kur'ân'ın ana mesajı olan tevhidin, içinde yaşanan zaman ve mekâna hitap etmesi ve gündelik yaşam içinde ayetlerin görünür hâle gelmesi isteğidir.

2. Bu bağlamda dikkat edilmesi gereken kavramlardan biri de "tahrif"tir. Kur'ân-ı Kerim'de Yahudilerle özdeşleşen bu kavram, "Allah'ın ayetlerini saptırmak, amacı dışına çıkarmak, ayetlerle insanları aldatmak" gibi anlamlara gelir. Allah (cc), Yahudilerin Tevrat'ı nasıl tahrif ettiklerine dair pek çok örnek vermiştir:

a. Ayet uydurup, "Bu Allah'tandır." demek:

"Az bir dünyalık elde etmek için elleriyle kitap yazan, sonra da, 'Bu, Allah'ın katındandır.' diyenlere yazıklar olsun. Elleriyle yazdıklarından ötürü yazıklar olsun onlara! (Uydurdukları kitaplar için, 'Allah tarafından yazdırıldı.' diyerek) elde ettikleri kazançtan ötürü de yazıklar olsun onlara."⁴

b. Kelimeleri; zahirî anlamlarını bırakıp uzak anlamlarıyla anlamlandırmak ve bu şekliyle kullanmak:

"Kendilerine Kitap'tan pay verilen kimseleri görmedin mi? Sapıklığı satın alıyor ve sizin de yoldan sapmanızı istiyorlar. Allah, düşmanlarınızı en iyi bilendir. (Düşmanlarınıza karşı size) dost olarak da Allah yeter. Yardımcı olarak da Allah yeter. Yahudi olanlardan bazısı, kelimeleri kondukları yerden (asıl manalarının dışında kullanarak) tahrif ediyorlar. Dillerini geveleyerek ve dine hakaret ederek, 'İşittik ve isyan ettik.', 'İşit işitmez olası!' ve 'Râinâ!' diyorlar. Şayet onlar, 'İşittik ve itaat ettik.', 'İşit ve bizi gözet!' deselerdi onlar

4. 2/Bakara, 79

için daha hayırlı ve daha doğru olurdu. Fakat Allah, küfürleri nedeniyle onlara lanet etti. (Bu nedenle) pek az iman ederler.”⁵

c. Allah'ın ayetlerini gizlemek:

Abdullah ibni Ömer'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

“Yahudiler Allah Resûlü'ne (sav) geldiler. O'na, aralarından bir erkek ve bir kadının zina ettiğini söylediler. Allah Resûlü (sav) kendilerine, ‘Recm ile ilgili olarak Tevrat'ta ne görüyorsunuz?’ dedi. Onlar, ‘Biz bunu yapanları rezil ederiz ve onlara celde vururuz.’ dediler.

Bunun üzerine Abdullah ibni Selâm, ‘Yalan söylediniz!’ dedi. Onda (Tevrat'ta) recm vardır. Bunun üzerine Tevrat'ı getirdiler ve açtılar. Onlardan birisi elini recm ayeti yerine koydu. Öncesini ve sonrasını okudu. Abdullah ibni Selâm ona, ‘Elini kaldır!’ dedi. Elini kaldırıncaya Tevrat'ta recm ayetinin olduğunu gördüler. ‘Muhammed doğru söylemiştir, onda recm ayeti varmış.’ dediler. Allah Resûlü (sav) zina edenlerin recmedilmesini emir buyurdu.

Ben adamın kadınının üzerine eğilerek taşlardan onu korumaya çalıştığını gördüm.”⁶

d. Konuşmalara ayetlerden parçalar serpiştirip, yapılan konuşmanın Kitap'tan olduğu gibi bir algı oluşturmak:

“Onlardan öyle bir grup vardır ki (okuduklarını) Kitab'ın ayetlerinden sanasınız diye dillerini kitapla eğip bükerekler. Oysa (ağızlarında geveledikleri şeyler) Kitap'tan değildir. (Ağızlarında geveledikleri şeyler için,) ‘Bu, Allah katındandır.’ derler. Oysa o, Allah katından değildir. Bile bile Allah'a karşı yalan söylerler.”⁷

Bu bilgiler ışığında diyebiliriz ki her meal çalışması, tahrif faaliyetine dönüşme tehlikesi taşımaktadır. Allah'ın ayetleri açık bir şekilde izah edilmez, kavramlar parantez içi tahriflerle amacından çok uzak anlamlara yorulup apaçık tevhid ayetleri kelime ve cümle kurgularıyla anlaşılmaz hâle getirilirse o; artık bir meal değil, tahrif çalışması olmuştur. Tevhid Meali, böylesi tahrif çalışmalarına bir itiraz mahiyetindedir.

3. Davet çalışmaları sırasında karşılaştığımız zorluklardan biri de gönül rahatlığıyla tavsiye edeceğimiz bir mealin olmamasıdır. Buna dair Tevhid Meali'nin de yazılma niyet ve azmini güçlendiren bir örnek vermek istiyorum. Bir dönem “Yalnızca Allah'a kulluk edin, hiçbir şeyi O'na ortak koşmayın.” dediğimiz için cezaevinde tutuklu bulunuyorduk. İslam'ı yeni tanıyan ve yeni bir hayata

5. 4/Nisâ, 44-46

6. Buhari, 3635; Müslim, 1699

7. 3/Âl-i İmrân, 78

adım atma çabası içerisindeki bir kardeşimiz, bana bir soru yöneltti. Allah'ın (cc) sıfatlarıyla ilgili bu soruya onlarca ayet ve hadisle cevap verdim. Yunan'ın zanna dayalı felsefesi, Aristo'nun tecrübeye dayalı mantığıyla kirlenmemiş ve naslara teslim olmuş her selim fitrat sahibinin kabul edeceği üzere Allah'ın zati ve sıfatlarıyla en yücelerde olduğunu anlattım. Bu kardeşimiz, Mulk Suresi'nin 16. ayetini aklında tutmuş ve odasına dönünce meale bakmış. Bir sonraki hafta bana, "Sizin arkadaşlarınızdan falancanın bana hediye ettiği mealde ayete sizin söylediğinizin tam tersi bir şekilde mana verilmiş." dedi. Baktık, dediği gibi olduğunu gördük. Böylece gönlümüzden geçen meal hazırlama niyet ve azmi iyice pekişmiş oldu.

Yaşadığımız bir başka zorluk ise eski hayatından tevbe ederek İslam'a yönelen insanların okudukları meal anlamamaları veya anlasalar da mealin kalp ve zihin dünyalarında devrim yapacak nitelikte onları etkilememesidir. Bu; meallerin, Kur'ân'ın mesajını, içinde yaşanılan çağa yansıtması ve hayatta karşılığı olmayan(!) binlerce İlahi buyruk okunuyormuş hissi vermesindedir.

Oysa Kur'ân, içinde taşıdığı köklü mesajlarla kıştan sonra toprağa düşen yağmur damlaları gibidir:

"Sen yeryüzünü kurumuş/hareketsizleşmiş görürsün. Üzerine su indirdiğimizde (önce) titreşir, (sonra) kabarıp ve her göz alıcı çiftten bitkiler bitirir."⁸

Kur'ân ayetleri, küfür ve masiyetlerle örtülmüş kalbe temas ettiğinde önce onu sarsar, üzerinde biriken ölü toprağı atmasına yardımcı olur; sonra kalbi kabartır ve harekete geçirir. Sonra da ihlas, tevekkül, Allah sevgisi, Allah'a (cc) saygı, takva gibi manevi güzellikler bitirir.

Allah (cc), Kur'ân'ın etkisini şu iki ayette bize haber vermiştir:

"Şayet (okunan bir kitapla) dağlar yürütülse ya da onun aracılığıyla yeryüzü parçalansa veya onunla ölümlerle konuşulacak olsa (hiç şüphesiz o, Kur'ân olurdu)."⁹

"Şayet bu Kur'ân'ı, bir dağın üzerine indirmiş olsaydık (dağın) Allah korkusundan büzülmüş ve paramparça olduğunu görürdün. İnsanlar düşünsünler diye onlara bu örnekleri veririz."¹⁰

Biz, Kur'ân'ın çağa bakan mesajını, elimizden geldiğince ve bilgimiz sınırları içerisinde yansıtmaya çalıştık.

Umuyoruz ki bu meal, okuyanların kalp ve zihin dünyalarında hayırlı ve müspet bir iz bırakır. Çaba ve ümit bizden, netice Allah'tandır (cc).

8. 22/Hac, 5

9. 13/Ra'd, 31

10. 59/Haşr, 21

Meal Çalışmasında Kullandığımız Temel Kaynaklar Nelerdir?

Tevhid Meali, 2006-2018 yıllarına yayılan bir Kur'ân çalışması ürünüdür. Ancak yayına hazırlandığı dönemde İbnu'l Cevzî'nin (rh), (H 508-597), "Zâdu'l Mesîr Tefsiri" ve İbni Kesîr'in (rh), (H 701-774), "Tefsîru'l Kur'âni'l Azîm"i temel referans olarak kullanıldı.

"Zâdu'l Mesîr fî İlmî't Tefsîr" kitabını seçmemizin nedeni, İbnu'l Cevzî'nin (rh) kitabında izlediği ve meal çalışmamızda aradığımız kriterleri barındıran metodudur:

a. Ayetin varsa nüzul sebebini zikretmiştir.

b. Ayette geçen kelimeleri, büyük dil âlimlerinden yaptığı nakillerle açıklamıştır. Özellikle İbni Kuteybe'nin (rh) "Muşkilu'l Kur'ân" ve "Ğarîbu'l Kur'ân" kitaplarından, İmam Zeccâc (rh) ve Ferrâ'nın (rh) "Meâni'l Kur'ân" kitapları ve Ebû Alî El-Fârîsî (rh), Ebû Ubeyde (rh), İbnu'l Enbârî (rh) gibi âlimlerden çok fazla nakilde bulunmuştur. Bu da eseri dil bakımından zenginleştirmiştir.

c. Ayetin tefsirine dair varsa Nebî'den (sav) veya sahabe ve tabiinden me'sur rivayetleri aktarmış, her bir görüşü sahibine nispet ederek nakillerini, ilmî emanete uygun olarak yapmıştır. Bu yönüyle Taberi tefsirinin özeti gibidir.

d. Ayette var olan kıraat farklılıklarına ve bunların manaya etkisine işaret etmiştir.

e. Tefsir ettiği ayette nesh, umum husus, mutlak mukayyet gibi usulü ilgilendiren teknik bir konu varsa özel bir başlık açıp konuya değinmiş, varsa ihtilafı zikretmiş, kendi tercihine işaret etmiştir.

f. Bizim esas aldığımız "El-Mektebu'l İslâmî" ve "Dâru İbni Hazm" baskısı dipnotlarla zenginleştirilmiş, nakillerin kaynağı gösterilmiş, meşhur tefsir kaynaklarından alıntılar yapılarak kitabın içeriği bir hayli genişletilmiştir.

İbnu'l Cevzî'nin (rh) kitabı bir özetdir. Hicri 6. yüzyıla kadar var olan tefsir müktesebatını bir araya toplamış ve önemli bir eser ortaya koymuştur.

İbni Kesîr tefsirini daha ziyade bir sağlama aracı olarak kullandık. "Zâdu'l Mesîr" tefsirinde verilen rivayetlerin sıhhati ve hadis ilmi kriterleri açısından değerlendirilmesinde "Tefsîru'l Kur'âni'l Azîm"i esas aldık.

Bunların dışında meali hazırlarken elimin altında bulunan ve karşılaştırmalı olarak kontrol ettiğim dört Türkçe meal vardı:

1. Elmalılı M. Hamdi Yazır, Hak Dîni Kur'ân Dili Kur'ân-ı Kerîm'in Türkçe Meâli, Ertuğrul Özalp, İşaret Yayınları

2. Elmalılı Hamdi Yazır, (Sadeleştirilmiş), Prof. Dr. Lütfullah Cebeci, Prof. Dr. Sadık Kılıç, AYFA Basın Yayın

3. Ali Bulaç, Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı Meal ve Sözlük, Çıra Yayınları

4. Dr. Abdulhalim Uveys El-Mısri, Ali Abdulmuhsin Cebir El-Mısri, Tercüme: M. Beşir Eryarsoy, Tefsirli Kur'ân-ı Kerîm Meâli, Karınca&Polen Yayınları

Mealde Geçen Parantezleri Nasıl Anlamalıyız?

Meal esnasında sıkça kullandığımız parantezler, ayette geçmeyen fakat ayetin daha iyi anlaşılması için gerekli gördüğümüz açıklamalardır. Bunların büyük bir kısmı İbnu'l Cevzî'nin dil âlimlerinden aktardığı açıklamalar, az bir kısmı ise İbni Kesîr'in açıklamalarıdır. Bazıları da ayetin önce ve sonrasıyla bağlantı kurulabilmesi için verilmiştir. Şayet, ayete dair açıklama kısaysa parantez içinde, uzunsa ayetin altında farklı bir renkle verilmiştir.

Şunu belirtmeliyim ki bazı meal çalışmaları, Tevhid Meali'ni hazırlarken elimin altında bulunmasa da bu çalışmada dolaylı olarak etkileri olmuştur. "Fî Zilâli'l Kur'ân" mütercimlerinin ayetlere verdiği mealler, hafızlık çalışması döneminde kullandığım Diyanet Meali, tefsir derslerini hazırlarken müracaat ettiğim Hasan Basri Çantay, Ahmet Varol, Şaban Piriş ve Muhammed Esed mealleri bunlardan birkaçıdır. Kanaatimizce doğrudan olmasa da dolaylı olarak bu meallerin Türkçe mana vermekte etkisi olmuştur. İlmî emanet babından belirtmek istedim.

Kelimelere Türkçe Karşılık Verirken Nelere Dikkat Ettik?

a. Bu noktada Kur'ân-ı Kerim'in üslubu olan "aynı manayı farklı kelime ve cümle yapılarıyla anlatma" tekniğinden esinlendik ve bunu meale yansıttık. Özellikle Kur'ân kıssalarında sıkça rastladığımız bu teknik, okuyucunun dikkatini canlı tutma, mananın farklı bir boyutunu öne çıkarma, tekrarın sebebiyet vereceği bıkkınlığı önleme, dilin zenginliğinden faydalanma gibi hikmetler barındırır.

Te'kit için kullanılan edatlardan "اِنَّ"/inne'yi örnek olarak verebiliriz. Şüphesiz, muhakkak, elbette, kesinlikle, doğrusu, gerçek şu ki, kuşku yok ki gibi kelimelerle ifade edilebilecek bu ve benzeri te'kit edatlarında aynı anlama gelen farklı kelimeleri kullanmayı tercih ettik. Hususen aynı konu içinde birden fazla ve peş peşe tekrar eden te'kit edatlarında bu üslubu kullandık. Türkçede bunun gibi birden fazla karşılığı bulunan ve Kur'ân'da sıkça tekrar eden kelimelerde aynı üslubu kullandık.

b. Türkçeye motamot çevrildiğinde Arapçada uyandırdığı etki ve anlamı uyandırmayan kelimelerde Türkçeye uygun kullanımları seçtik.

Buna; "فَتِيلٌ" (fetilun), "نَكِيرٌ" (nakîrun), "كَيْمِيرٌ" (kîtmîrun) kelimelerini örnek olarak verebiliriz.

Fetîl: Hurma çekirdeğindeki çizgi, ipliğe benzeyen uzantı veya parmaklar yıkandığında parmak aralarından akan kir.

Nakîr: Hurma çekirdeği sırtında bulunan çıkıntı, nokta veya çekirdek üzerindeki ince zar.

Kıtmîr: Hurmanın dış yüzeyinde veya çekirdeğinde bulunan ince zar, şeffaf tabaka.

Dil âlimlerinden Ezherî der ki: “Bu üç kelime değersiz ve basit olan şeylere örnek olarak verilir.”¹¹

Türkçe’de bir şeyin azlığını, basitliğini ve önemsiz oluşunu bu kelimelerle ifade etmeyiz. “Kıl kadar”, “zerre kadar”, “zırnık kadar” gibi ifadeleri kullanırız. Asıl maksadın azlık, değersizlik gibi anlamlar olduğunu düşünerek “kıl kadar” demeyi uygun bulduk.

Bazı deyim ve kalıp kullanımlar için de aynı metodu uyguladık. Örneğin, Meryem Suresi’nde yaşlılığın ilerlemesini anlatmak için “وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا” cümlesi bire bir tercüme edildiğinde, “Baş, beyaz saçla tutuştu.” veya “Baş, yaşlılıkla alev aldı/tutuştu.” şeklinde olacaktır. İki tercüme de dilimizde bir anlam ifade etmemektedir. Bunun yerine “saçları ağarmak”, “saçları bembeyaz olmak” gibi ifadeler daha anlaşılırdır. Biz de Türkçeye uygun olan tercümeyi seçtik.

c. Kelimenin şer’i ıstılahta bir karşılığı varsa lugat manasını bırakıp ıstilahe anlama uygun bir şekilde tercüme etmeyi uygun gördük. Buna “muhsin” kelimesini örnek verebiliriz. “Eh-se-ne” fiilinden ism-u fail olan kelime lugatta iyilikte bulunmak, doğru ve güzel şekilde yapmak, yardımda bulunmak gibi iyilik ve ihsanın başka birine yapılmasını içeren manaları ifade eder.

Hadis âlimleri yanında “Cibrîl hadisi” olarak ünlenen Cibrîl (as) ve Allah Resûlü (sav) arasında geçen diyalogda, “İhsan nedir? Bana ihsandan haber ver?” sorusuna Allah Resûlü (sav), “Allah’ı görüyormuşçasına ibadet etmendir. Şayet sen O’nu görmesen dahi O’nun seni gördüğünü bilmendir.” şeklinde cevap vermiştir.¹²

İhsan, Allah’ı (cc) görüyormuşçasına veya Allah’ın (cc) seni gördüğünü bilerek kulluk yapmaktır. Bunu “kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışan” şeklinde Türkçeye aktardık. Rabbimden (cc) doğru olana muvaffak olmayı temenni ederim.

d. Adından da anlaşılacağı gibi meal; “mefhum, mana, mazmun, kavram, maksat, sonuç” gibi anlamlara gelmektedir. Elinizde bulunan “Tevhid Meali” de

11. Zâdu’l Mesîr, 1/576, Nisâ Suresi 52-53. ayetlerin tefsiri

12. Buhari, 50; Müslim

Kur'ân'ın birebir/harfiyen tercümesi değil, genel anlam ve içeriği yansıtan bir mealdir. Hâliyle “Kelime Mealli Kur'ân” çalışması yapanlar için uygun değildir. Çünkü yer yer mana lafza öncelenmiş, ayetin genel anlamını değiştirmeyecek şekilde cümle akışına uygun meallendirme yapılmıştır.

Son Olarak

Mealimizi okuyan kardeşlerimizin, bu çalışmanın Kur'ân'ın kendisi değil açıklaması olduğunu ve meali yazanın Kur'ân'dan anladığı manaları ifade ettiğini göz önünde bulundurarak okuma yapmalarını tavsiye ederim.

Çalışmayı ilmî bir değerlendirmeye tabi tutacak olanların, olumlu ve yapıcı eleştirilerine açık olduğumu ve bundan memnuniyet duyacağımı bilmelerini isterim. Çalışma içinde verilen e-mail adresinden¹³ ya da Tevhid Dergisi üzerinden benimle irtibata geçerek öneri ve eleştirilerini iletebilirler.

Bu çalışmayı yapmamda bana destek olan, el yazmalarını bilgisayara aktaran, tashih eden, okumalarda katkısı bulunan başta eşim, kıymetli hocalarım ve öğrencilerim olmak üzere emeği geçen tüm kardeşlerime teşekkür ederim. Rabbim, beni ve sizleri bu çalışmanın eciri ve bereketinden mahrum eylesin. Bu çalışmayı Tevhid ve Sünnet davasının anlaşılması ve yaşanmasına vesile kılsın. Bir cezaevi imtihanını daha yeni bir hizmet kapısına çeviren Rabbimize hamdolsun. Salih amelleri tamamlama nimetini bize bahşeden Allah'a (cc) hamdolsun. Başta ve sonda, yerde ve gökte, dünyada ve ukbada Rabbim sana hamdolsun.

Halis BAYANCUK (Ebu Hanzala)
21 Rebiu'l Evvel 1440 / 29.11.2018

13. tevhidmeali@gmail.com

AHLAK

Adalet ve Adaletle Hükmetmek: 2/Bakara, 282; 3/Âl-i İmrân, 21-25; 4/Nisâ, 3, 58, 105, 135; 5/Mâide, 8, 42; 7/A'râf, 29, 159, 181; 16/Nahl, 76, 90; 17/İsrâ, 33; 21/Enbiyâ, 47; 33/Ahzâb, 5; 38/Sâd, 26; 42/Şûrâ, 15; 55/Rahmân, 7; 57/Hadîd, 25; 60/Mumtehin, 8

Affetmek: 2/Bakara, 178, 237; 3/Âl-i İmrân, 134, 159; 5/Mâide, 13; 7/A'râf, 199; 42/Şûrâ, 37, 40, 43; 64/Teğabûn, 14

Ahlak: 3/Âl-i İmrân, 134-135, 159; 4/Nisâ, 17; 5/Mâide, 27, 79; 8/Enfâl, 53, 58; 20/Tâhâ, 76; 24/Nûr, 21-31; 35/Fâtır, 18; 62/Cuma, 2; 68/Kalem, 4; 80/Abese, 1-11; 91/Şems, 7-10; 92/Leyl, 18; 96/Alak, 6-7

Güzel Ahlakta Örnek İnsanlar: 76/İnsân, 7-12

Ahlaki Emir ve Faziletler: 2/Bakara, 83-84; 4/Nisâ, 36-40, 114; 7/A'râf, 199-200; 16/Nahl, 90; 30/Rûm, 38

Ahlaki Yasaklar: 6/En'âm, 151-153; 7/A'râf, 85-86; 49/Hucurât, 11-12

Alay Etmek: 2/Bakara, 14-15, 212; 4/Nisâ, 140; 6/En'âm, 5, 10; 9/Tevbe, 64-65, 79; 11/Hûd, 8, 38; 13/Ra'd, 32; 15/Hicr, 11, 95; 16/Nahl, 34; 21/Enbiyâ, 41; 23/Mu'minûn, 110; 26/Şuarâ, 6; 30/Rûm, 10; 36/Yâsîn, 30; 37/Saffât, 12, 14; 39/Zümer, 48, 56; 43/Zuhruf, 7; 45/Câsiye, 33; 46/Ahkâf, 26; 49/Hucurât, 11; 83/Mutaffifîn, 30; 104/Humeze, 1

Alçak Gönüllülük: 25/Furkân, 63

Aldatmak: 2/Bakara, 9; 4/Nisâ, 142; 7/A'râf, 85; 83/Mutaffifîn, 1-4

Anne Babaya İtaat: 17/İsrâ, 23-25; 29/Ankebût, 8; 31/Lokmân, 14-15; 46/Ahkâf, 15

Basiret: 3/Âl-i İmrân, 13; 6/En'âm, 104; 7/A'râf, 203; 10/Yûnus, 43; 12/Yûsuf, 108-109; 24/Nûr, 43-44; 38/Sâd, 45-47; 45/Câsiye, 20; 50/Kâf, 4-11

Başakakmak: 2/Bakara, 262, 264; 12/Yûsuf, 92; 26/Şuarâ, 22; 49/Hucurât, 17; 74/Muddessir, 6

Bozgunculuk: 5/Mâide, 64; 11/Hûd, 85, 116; 13/Ra'd, 25; 16/Nahl, 88; 26/Şuarâ, 183; 28/Kasas, 83

Birr/Üstün İyilik: 2/Bakara, 44, 177, 189; 3/Âl-i İmrân, 92; 5/Mâide, 2; 58/Mucadele, 9

Cahillerden Uzak Durmak: 2/Bakara, 67; 5/Mâide, 50; 6/En'âm, 35; 7/A'râf, 199; 11/Hûd, 29-46; 12/Yûsuf, 33; 25/Furkân, 63; 28/Kasas, 55; 39/Zümer, 64; 46/Ahkâf, 23; 51/Zâriyat, 11

Cehalet: 2/Bakara, 67; 6/En'âm, 54; 7/A'râf, 199; 12/Yûsuf, 89; 16/Nahl, 119; 33/Ahzâb, 72

Cimrilik: 3/Âl-i İmrân, 180; 4/Nisâ, 37; 9/Tevbe, 34-35, 76; 17/İsrâ, 31, 100; 33/Ahzâb, 19; 47/Muhammed, 38; 57/Hadîd, 24; 64/Teğabûn, 16; 92/Leyl, 8-11

Doğru Sözlü Olmak: 33/Ahzâb, 70

Doğruluk ve Doğru Yol: 1/Fâtîha, 6; 2/Bakara, 213; 3/Âl-i İmrân, 51, 70, 101, 161; 4/Nisâ, 68, 175; 5/Mâide, 16; 6/En'âm, 39, 126, 153, 161; 7/A'râf, 16; 9/Tevbe, 7; 10/Yûnus,

25, 89; 11/Hûd, 56, 112; 15/Hicr, 41; 16/Nahl, 76, 121; 17/İsrâ, 35; 19/Meryem, 36; 22/Hac, 54, 67; 23/Mu'minûn, 73; 24/Nûr, 46; 26/Şuarâ, 182; 36/Yâsîn, 4; 37/Saffât, 118; 41/Fussilet, 30; 42/Şûrâ, 15, 52; 43/Zuhurf, 43, 61, 64; 46/Ahkâf, 13, 30; 48/Fetih, 2, 20; 67/Mulk, 2; 72/Cin, 16; 81/Tekvîr, 28; 92/Leyl, 12

Emanete Sadakat ve İhanet: 4/Nisâ, 58; 8/Enfâl, 28; 23/Mu'minûn, 8; 70/Meâric, 32

Fitne ve Fesat Çıkarmak: 2/Bakara, 11-12, 27, 30, 60, 205; 3/Âl-i İmrân, 118, 167; 5/Mâide, 32-33, 64; 7/A'râf, 56, 74, 85-86, 103, 127, 142; 8/Enfâl, 73; 9/Tevbe, 47; 10/Yûnus, 40, 81, 91; 11/Hûd, 85, 116; 12/Yûsuf, 73; 13/Ra'd, 25; 16/Nahl, 88; 17/İsrâ, 4; 18/Kehf, 94; 26/Şuarâ, 183; 28/Kasas, 83; 29/Ankebût, 30, 36; 30/Rûm, 41.

Fitne ve Fesat Çıkaranların Cezası: 2/Bakara, 59; 5/Mâide, 33; 6/En'âm, 49; 7/A'râf, 59-64; 11/Hûd, 77-83; 15/Hicr, 58; 21/Enbiyâ, 74; 26/Şuarâ, 105-123; 27/Neml, 54-58; 29/Ankebût, 33-34; 32/Secde, 20; 46/Ahkâf, 20, 35; 51/Zâriyat, 46

Güzel Söz: 17/İsrâ, 28; 20/Tâhâ, 44; 39/Zumer, 18; 41/Fussilet, 33; 47/Muhammed, 21

Haset: 2/Bakara, 109; 4/Nisâ, 54; 113/Felak, 5

Heva ve Hevese Uymak: 2/Bakara, 78, 85; 4/Nisâ, 135; 5/Mâide, 48-49, 70, 77; 6/En'âm, 66, 71, 119, 150; 7/A'râf, 175-176; 20/Tâhâ, 15-16; 23/Mu'minûn, 71; 25/Furkân, 43-44; 28/Kasas, 49-50; 30/Rûm, 29; 45/Câsiye, 18, 23; 47/Muhammed, 14, 16; 53/Necm, 2-4, 23; 54/Kamer, 2-4; 79/Nâziât, 40

Hırsızlık: 2/Bakara, 188; 4/Nisâ, 29; 5/Mâide, 38

İçki ve Kötülükleri: 2/Bakara, 219; 4/Nisâ, 43; 5/Mâide, 90-91; 16/Nahl, 67

İffet: 23/Mu'minûn, 5-7; 25/Furkân, 68; 70/Meâric, 29-31

İftira: 3/Âl-i İmrân, 24, 94; 4/Nisâ, 20, 48, 50, 112, 156; 5/Mâide, 103; 6/En'âm, 21, 93, 137-138, 140, 144; 7/A'râf, 37, 89; 10/Yûnus, 17, 59-60, 69; 11/Hûd, 18; 16/Nahl, 101; 18/Kehf, 15; 24/Nûr, 4-5, 11-12, 14-21, 23, 26; 25/Furkân, 4; 29/Ankebût, 68; 33/Ahzâb, 58; 49/Hucurât, 6, 11; 60/Mumtehine, 12; 68/Kalem, 11-15; 104/Humeze, 1

İfsat Etmek: 2/Bakara, 27, 60; 5/Mâide, 33, 64; 7/A'râf, 56, 74, 85; 26/Şuarâ, 151-152; 47/Muhammed, 22

İftiraçılar: 7/A'râf, 152; 11/Hûd, 50; 16/Nahl, 56, 87, 105, 116; 28/Kasas, 75; 29/Ankebût, 12-13; 46/Ahkâf, 28

İhlaslı Kimselerin Vasıfları: 12/Yûsuf, 23-24; 15/Hicr, 40-41; 17/İsrâ, 65; 38/Sâd, 83

İhsan: 16/Nahl, 90; 28/Kasas, 77

İhsanda Bulunmak: 2/Bakara, 112, 195; 3/Âl-i İmrân, 172; 4/Nisâ, 128; 5/Mâide, 93; 12/Yûsuf, 22; 16/Nahl, 90, 128; 18/Kehf, 30; 28/Kasas, 14; 29/Ankebût, 69; 37/Saffât, 78-80, 108-110, 119-121, 129-131; 51/Zâriyat, 15-16

İhsan Ehli ve Mükâfatları: 3/Âl-i İmrân, 134-136; 4/Nisâ, 36, 114; 16/Nahl, 90; 28/Kasas, 77; 70/Meâric, 24-35; 90/Beled, 12-18; 92/Leyl, 17-21

İnsanları Arkasından Çekiştirmek: 49/Hucurât, 12; 104/Humeze, 1

İsraf ve Müsrifler: 4/Nisâ, 6; 6/En'âm, 141; 7/A'râf, 31; 17/İsrâ, 27; 25/Furkân, 67

İş ve Ticaret Ahlakı: 4/Nisâ, 29-31; 17/İsrâ, 35; 26/Şuarâ, 181-182; 83/Mutaffifîn, 1-6

İyiler ve Kötüler: 2/Bakara, 200-202, 204-207; 82/İnfitâr, 13-14; 83/Mutaffifîn, 7-28; 92/Leyl, 5-12; 98/Beyyine, 6-8

İyilik ve Kötülük: 13/Ra'd, 6, 22; 17/İsrâ, 7; 27/Neml, 89-90; 28/Kasas, 84; 41/Fussilet, 34, 46

Kalp: 2/Bakara, 7, 10, 74, 88, 93, 97, 118, 225, 235, 260, 283; 3/Âl-i İmrân, 7-8, 103, 118-119, 126, 151, 154, 156, 159, 167; 4/Nisâ, 63, 90, 155; 5/Mâide, 7, 13, 41, 52, 113; 6/En'âm, 25, 43, 46, 110, 113; 7/A'râf, 43, 100-101, 179; 8/Enfâl, 2, 10-12, 24, 43, 49, 63, 70; 9/Tevbe, 8, 15, 45, 60, 64, 77, 87, 93, 110, 117, 125, 127; 10/Yûnus, 57, 74, 88; 11/Hûd, 5, 23; 13/Ra'd, 28; 14/İbrâhîm, 37, 43; 15/Hicr, 12, 47; 16/Nahl, 22, 78, 108; 17/İsrâ, 36, 46, 51; 18/Kehf, 14, 28, 57; 21/Enbiyâ, 3; 22/Hac, 32, 35, 46, 53-54; 23/Mu'minûn, 60, 63, 78; 24/Nûr, 37, 50; 25/Furkân, 32; 26/Şuarâ, 89, 194, 200; 27/Neml, 74; 28/Kasas, 10, 69; 29/Ankebût, 10, 49; 30/Rûm, 59; 31/Lokmân, 23; 32/Secde, 9; 33/Ahzâb, 4-5, 10, 12, 26, 32, 51, 53, 60; 34/Sebe', 23; 35/Fâtır, 38; 37/Saffât, 84; 39/Zumer, 7, 22-23, 45; 40/Mu'min, 18, 35; 41/Fussilet, 5; 42/Şûrâ, 24; 45/Câsiye, 23; 46/Ahkâf, 26; 47/Muhammed, 16, 20, 24, 29; 48/Fetih, 4, 11-12, 18, 26; 49/Hucurât, 3, 7, 14; 50/Kâf, 33, 37; 57/Hadîd, 16, 27; 58/Mucadele, 22; 59/Haşr, 2, 10, 14; 61/Saff, 5; 63/Munafikûn, 3; 64/Teğabûn, 11; 66/Tahrîm, 4; 67/Mulk, 13, 23; 74/Muddessir, 31; 79/Nâziât, 8; 83/Mutaffifîn, 14; 104/Humeze, 7; 114/Nâs, 4

Kıskançlık: 2/Bakara, 109; 4/Nisâ, 54

Kibir: 16/Nahl, 23; 17/İsrâ, 37; 31/Lokmân, 19

Kin: 3/Âl-i İmrân, 134; 5/Mâide, 8; 59/Haşr, 10

Kötü Arzulara Uymak: 4/Nisâ, 135; 7/A'râf, 176; 18/Kehf, 28; 20/Tâhâ, 16; 25/Furkân, 43; 28/Kasas, 50; 38/Sâd, 26; 45/Câsiye, 23; 53/Necm, 3

Kötü İşlerin Süslü ve Cazip Gösterilmesi: 2/Bakara, 212; 6/En'âm, 122; 9/Tevbe, 37; 10/Yûnus, 12; 13/Ra'd, 33; 35/Fâtır, 8; 40/Mu'min, 37; 47/Muhammed, 14; 48/Fetih, 12

Kumar: 5/Mâide, 90-91

Merhamet: 3/Âl-i İmrân, 159; 6/En'âm, 12; 17/İsrâ, 24; 30/Rûm, 21; 48/Fetih, 29

Nefis: 2/Bakara, 54, 57, 87, 90, 102, 109, 130, 187, 207, 231, 286; 3/Âl-i İmrân, 25, 30, 69, 117, 135, 145, 161, 185; 4/Nisâ, 1, 29, 63-64, 97, 107, 110-111, 113, 128; 5/Mâide, 30, 32, 52, 70, 80, 105; 6/En'âm, 12, 26, 70, 98, 130, 164; 7/A'râf, 9, 23, 160, 172, 177, 189, 192; 9/Tevbe, 42, 70, 118, 120; 10/Yûnus, 15, 30, 44, 54, 108; 11/Hûd, 31, 101; 12/Yûsuf, 18, 30, 32, 51, 53, 68, 83; 13/Ra'd, 11, 33, 42; 14/İbrâhîm, 45, 51; 16/Nahl, 28, 33, 72, 89, 111, 118; 17/İsrâ, 14-15; 18/Kehf, 35; 20/Tâhâ, 96; 21/Enbiyâ, 35, 43, 47, 102; 23/Mu'minûn, 103; 24/Nûr, 12; 25/Furkân, 3, 21; 27/Neml, 92; 28/Kasas, 16; 29/Ankebût, 6, 40, 57; 30/Rûm, 8-9, 21; 32/Secde, 13, 17; 33/Ahzâb, 6, 37; 34/Sebe', 19, 50; 35/Fâtır, 8, 18, 32; 36/Yâsîn, 36; 37/Saffât, 113; 39/Zumer, 6, 70; 40/Mu'min, 10, 17;

41/Fussilet, 31, 53; 42/Şûrâ, 11; 43/Zuhruf, 71; 45/Câsiye, 22; 47/Muhammed, 38; 49/Hucurât, 11; 50/Kâf, 16, 21; 51/Zâriyat, 21; 53/Necm, 23; 57/Hadîd, 22; 59/Haşr, 9, 19; 64/Teğabûn, 16; 65/Talak, 1, 7; 73/Muzzemmil, 20; 74/Muddessir, 38; 75/Kiyâmet, 2, 14; 79/Nâziât, 40; 81/Tekvîr, 7, 14; 82/İnfitâr, 5; 89/Fecr, 27; 91/Şems, 7

Nimeti İnkâr/Nankörlük: 10/Yûnus, 12, 22-23; 11/Hûd, 9-10; 16/Nahl, 53-55; 17/İsrâ, 67, 83; 29/Ankebût, 65; 30/Rûm, 33-34, 51; 31/Lokmân, 32; 39/Zumer, 8, 49-51; 41/Fussilet, 49-51

Ölüm: 2/Bakara, 28, 54, 61, 72, 85, 87, 91, 154, 178, 191, 251, 253, 258; 3/Âl-i İmrân, 21, 145, 154, 156-158, 168-169, 181, 193, 195; 4/Nisâ, 29, 66, 74, 89, 91-93, 155, 157; 5/Mâide, 27-28, 30, 32-33, 70, 95; 6/En'âm, 60, 137, 140, 151; 7/A'râf, 77, 126-127, 141, 150, 158; 8/Enfâl, 17, 30; 9/Tevbe, 5, 111, 116; 10/Yûnus, 56; 11/Hûd, 65; 12/Yûsuf, 9-10; 15/Hicr, 23; 16/Nahl, 70; 17/İsrâ, 31, 33; 18/Kehf, 74; 20/Tâhâ, 40; 22/Hac, 58, 66; 23/Mu'minûn, 80; 25/Furkân, 3, 68; 26/Şuarâ, 14, 81; 28/Kasas, 9, 19-20, 33; 29/Ankebût, 24; 30/Rûm, 40; 33/Ahzâb, 16, 26, 61; 40/Mu'min, 11, 25-26, 28, 68; 44/Duhan, 8; 45/Câsiye, 26; 47/Muhammed, 4; 50/Kâf, 43; 53/Necm, 44; 57/Hadîd, 2; 60/Mumtehine, 12; 80/Abese, 21; 81/Tekvîr, 9; 91/Şems, 14

Ölçü ve Tartıda Hile Yapmak: 83/Mutaffifîn, 1-6

Riya: 2/Bakara, 264, 266, 270, 272; 3/Âl-i İmrân, 117; 4/Nisâ, 38-39, 108; 107/Maûn, 6

Sabır ve Sebat: 2/Bakara, 45, 153, 250; 3/Âl-i İmrân, 200; 6/En'âm, 34; 16/Nahl, 127; 20/Tâhâ, 130; 31/Lokmân, 17; 46/Ahkâf, 35; 103/Asr, 3

Selam Vermek ve Giriş İçin İzin İstemek: 24/Nûr, 27, 29, 59, 61

Sevgi: 3/Âl-i İmrân, 119; 5/Mâide, 54; 7/A'râf, 79; 19/Meryem, 96; 20/Tâhâ, 39

Sövmek: 6/En'âm, 108

Sözünde Durmak: 2/Bakara, 177; 3/Âl-i İmrân, 76; 16/Nahl, 92; 17/İsrâ, 34; 23/Mu'minûn, 8; 70/Meâric, 32

Şükredenlerin Vasıfları: 3/Âl-i İmrân, 144-145; 7/A'râf, 58; 14/İbrâhîm, 5, 7; 25/Furkân, 62; 27/Neml, 40; 31/Lokmân, 12, 31; 39/Zumer, 7; 42/Şûrâ, 33; 54/Kamer, 35

Şükretmek ve Şükretmemek: 2/Bakara, 52, 56, 152, 172, 185; 3/Âl-i İmrân, 123, 144-145; 4/Nisâ, 147; 5/Mâide, 6, 89; 6/En'âm, 53; 7/A'râf, 10, 58, 144, 189; 8/Enfâl, 26; 10/Yûnus, 22, 60; 12/Yûsuf, 38; 14/İbrâhîm, 5-7, 37; 16/Nahl, 14, 78, 114, 121; 17/İsrâ, 3; 21/Enbiyâ, 80; 23/Mu'minûn, 78; 25/Furkân, 62; 27/Neml, 19, 40, 73; 29/Ankebût, 17; 31/Lokmân, 12, 14, 31; 32/Secde, 9; 34/Sebe', 13, 15; 35/Fâtır, 12; 36/Yâsîn, 35, 73; 39/Zumer, 7, 66; 40/Mu'min, 61; 46/Ahkâf, 15; 54/Kamer, 35; 56/Vâkia, 70; 67/Mulk, 23

Taklitçilik: 5/Mâide, 104; 7/A'râf, 28, 38; 9/Tevbe, 30-31; 10/Yûnus, 78; 21/Enbiyâ, 53; 31/Lokmân, 21; 43/Zuhruf, 22-23

Takva: 2/Bakara, 63, 197; 4/Nisâ, 131; 7/A'râf, 26

Takva Sahipleri: 2/Bakara, 2-5; 3/Âl-i İmrân, 133-136; 51/Zâriyat, 15-19

Temizlik: 5/Mâide, 6, 100; 8/Enfâl, 37; 9/Tevbe, 108; 56/Vâkıa, 79

Yetim Hakkı ve Yetime Yardım: 2/Bakara, 83, 177, 215, 220; 4/Nisâ, 2-3, 6, 8-10, 36, 127; 6/En'âm, 152; 17/İsrâ, 34; 18/Kehf, 82; 89/Fecr, 17; 90/Beled, 15; 93/Duhâ, 9

Zina: 17/İsrâ, 32; 24/Nûr, 2; 25/Furkân, 68; 60/Mumtehine, 12

Zalimler ve Zulmetmek: 2/Bakara, 124, 258; 4/Nisâ, 168-169; 5/Mâide, 45; 6/En'âm, 21, 129, 135; 7/A'râf, 44; 9/Tevbe, 109; 11/Hûd, 18, 101-102; 12/Yûsuf, 23; 14/İbrâhîm, 27, 45; 39/Zumer, 47; 42/Şûrâ, 40; 46/Ahkâf, 10

AİLE

Aile: 2/Bakara, 215; 4/Nisâ, 36; 6/En'âm, 151; 8/Enfâl, 75; 13/Ra'd, 38; 16/Nahl, 90; 17/İsrâ, 23-24, 26; 25/Furkân, 54; 29/Ankebût, 8, 32-33; 31/Lokmân, 14; 33/Ahzâb, 4, 6; 40/Mu'min, 8; 42/Şûrâ, 23; 46/Ahkâf, 15-17; 52/Tûr, 21; 64/Teğabûn, 14-15; 84/İnşikâk, 9, 13

Aile Ahlakı: 4/Nisâ, 3-4, 129; 24/Nûr, 22; 33/Ahzâb, 55

Aile Reislerinin Sorumluluğu: 19/Meryem, 55; 20/Tâhâ, 132; 66/Tahrîm, 6

Akrabaya İyilik: 2/Bakara, 224; 4/Nisâ, 1, 36; 16/Nahl, 90; 30/Rûm, 38; 47/Muhammed, 22

Anne Babaya İtaat: 17/İsrâ, 23-24; 29/Ankebût, 8; 31/Lokmân, 14-15; 46/Ahkâf, 15

Boşanma ve Usulü: 2/Bakara, 227-231; 4/Nisâ, 130; 60/Mumtehine, 10, 11; 65/Talak, 1-2

Hayız Hâli: 2/Bakara, 222

İddet Süresi: 2/Bakara, 228, 235; 33/Ahzâb, 49; 65/Talak, 1-4

İyi Kadınlar ve Kötü Kadınlar: 4/Nisâ, 34

Kadın Hakları: 2/Bakara, 187, 228-229, 232-233, 237; 4/Nisâ, 4, 7, 11-12, 19-21, 24-25, 32-34, 127-128, 176; 33/Ahzâb, 28-34; 60/Mumtehine, 11; 64/Teğabûn, 14

Kadınların Dinî ve Ahlakî Görevleri: 60/Mumtehine, 12

Mehir: 2/Bakara, 229, 237; 4/Nisâ, 4, 20-21, 24, 25

Miras: 4/Nisâ, 7-8, 11-12, 32-33, 127

Nikâh: 4/Nisâ, 3, 24-25, 127; 5/Mâide, 5; 24/Nûr, 32-33; 33/Ahzâb, 37, 50

Tesettür: 7/A'râf, 26, 31-32; 16/Nahl, 5, 81; 24/Nûr, 31, 60; 33/Ahzâb, 59

ALLAH (cc) VE SIFATLARI

Allah (cc) Birdir: 2/Bakara, 163, 255; 3/Âl-i İmrân, 2, 6, 18; 4/Nisâ, 87, 171; 6/En'âm, 19, 102; 9/Tevbe, 31; 11/Hûd, 14; 13/Ra'd, 16, 30; 16/Nahl, 22, 51; 17/İsrâ, 42-43; 20/Tâhâ, 8, 98; 21/Enbiyâ, 87; 35/Fâtır, 3; 37/Saffât, 4; 38/Sâd, 65-66; 39/Zumer, 4-6; 40/Mu'min, 3, 16, 62, 65; 41/Fussilet, 6; 43/Zuhruf, 84; 44/Duhan, 8; 59/Haşr, 22-23; 64/Teğabûn, 13; 73/Muzzemmil, 9; 112/İhlâs, 1

Allah (cc) Benzersizdir: 2/Bakara, 22; 6/En'âm, 101; 19/Meryem, 65; 42/Şûrâ, 11; 112/İhlâs, 4

Allah (cc) Gaybı Bilendir: 6/En'âm, 59; 9/Tevbe, 78; 31/Lokmân, 34; 49/Hucurât, 18; 72/Cin, 26

Allah (cc) Her Şeyi Görür: 2/Bakara, 96, 110, 233, 237; 3/Âl-i İmrân, 15, 20; 4/Nisâ, 58, 134; 17/İsrâ, 1, 17, 30, 96; 22/Hac, 61, 75; 34/Sebe', 11; 35/Fâtır, 31, 45; 40/Mu'min, 20, 44, 56; 42/Şûrâ, 11, 27; 57/Hadîd, 4; 58/Mucadele, 1; 67/Mulk, 19

Allah (cc) Her Şeyi İştir: 2/Bakara, 127, 137, 181, 224, 227, 244, 256; 3/Âl-i İmrân, 34-35, 38, 121; 4/Nisâ, 58, 134, 148; 6/En'âm, 13, 115; 7/A'râf, 200; 8/Enfâl, 61; 10/Yûnus, 65; 12/Yûsuf, 34; 14/İbrâhîm, 39; 21/Enbiyâ, 4; 24/Nûr, 21, 60; 26/Şuarâ, 220; 29/Ankebût, 5, 60; 34/Sebe', 50; 40/Mu'min, 20, 56; 41/Fussilet, 36; 42/Şûrâ, 11; 58/Mucadele, 1

Allah (cc) Hidayet Eder: 74/Muddessir, 31; 87/A'lâ, 3; 92/Leyl, 12

Allah (cc) Kullarına Yakındır: 2/Bakara, 186; 7/A'râf, 56; 11/Hûd, 61; 34/Sebe', 50; 50/Kâf, 16; 56/Vâkıa, 85

Allah (cc) Korkusu: 2/Bakara, 74, 150; 3/Âl-i İmrân, 175; 4/Nisâ, 77; 9/Tevbe, 13; 33/Ahzâb, 39; 35/Fâtır, 28

Allah (cc) Mülkünde Tasarruf Sahibidir: 2/Bakara, 26, 247, 253, 255, 272; 3/Âl-i İmrân, 6, 13, 26, 37, 40, 73-74, 129; 5/Mâide, 1, 48, 54, 117-118; 6/En'âm, 17-18, 35, 39, 83, 88, 106-107, 111-112, 133, 137, 148-149; 7/A'râf, 87-89, 100, 128, 155-156, 175-176, 188; 9/Tevbe, 105-106, 116; 10/Yûnus, 3, 25, 99-100, 107; 12/Yûsuf, 56, 76, 100; 13/Ra'd, 13, 26-27, 31, 38-39, 41; 14/İbrâhîm, 4, 10-11, 27

Allah (cc) Sevğisi: 2/Bakara, 165; 3/Âl-i İmrân, 31; 9/Tevbe, 24

Allah (cc) Tevbeleri Kabul Eder: 2/Bakara, 187; 3/Âl-i İmrân, 128, 135; 4/Nisâ, 16, 26-27, 64, 92; 5/Mâide, 34, 71; 7/A'râf, 143, 153; 9/Tevbe, 5, 104; 11/Hûd, 3; 17/İsrâ, 25; 19/Meryem, 60; 25/Furkân, 70-71; 39/Zumer, 53-54; 66/Tahrîm, 8

Allah'ın (cc) Vaadi: 4/Nisâ, 122; 5/Mâide, 9; 7/A'râf, 44; 9/Tevbe, 68, 111; 10/Yûnus, 4, 55; 13/Ra'd, 31; 14/İbrâhîm, 22; 18/Kehf, 21, 98; 19/Meryem, 61; 24/Nûr, 55; 28/Kasas, 13; 30/Rûm, 60; 31/Lokmân, 9, 33; 35/Fâtır, 5; 36/Yâsîn, 52; 40/Mu'min, 55, 77; 45/Câsiye, 32; 46/Ahkâf, 17

Allah (cc) Vaadinden Dönmez: 2/Bakara, 80; 3/Âl-i İmrân, 9, 194; 13/Ra'd, 31; 14/İbrâhîm, 22, 47; 20/Tâhâ, 86; 22/Hac, 47; 30/Rûm, 6; 39/Zumer, 20; 40/Mu'min, 55; 45/Câsiye, 32

Allah (cc) ve Ayetleri Hakkında Tartışmak: 13/Ra'd, 13; 22/Hac, 3; 40/Mu'min, 4

Allah (cc) Yaratandır: 2/Bakara, 28-29; 3/Âl-i İmrân, 47; 5/Mâide, 17; 6/En'âm, 73, 95, 101-102; 7/A'râf, 54; 13/Ra'd, 16; 15/Hicr, 86; 17/İsrâ, 99; 24/Nûr, 45; 28/Kasas, 68; 30/Rûm, 27, 40, 54; 32/Secde, 7; 35/Fâtır, 1; 36/Yâsîn, 81; 39/Zumer, 62; 40/Mu'min, 62; 42/Şûrâ, 49; 54/Kamer, 49; 56/Vâkıa, 57-59, 62; 59/Haşr, 24; 64/Teğabûn, 2

Allah'a (cc) Derinden Saygı: 2/Bakara, 45-46; 3/Âl-i İmrân, 199; 17/İsrâ, 107-109; 21/Enbiyâ, 90; 23/Mu'minûn, 2; 33/Ahzâb, 35; 57/Hadîd, 16; 59/Haşr, 21

Allah'a (cc) İftira Edenler: 2/Bakara, 79; 3/Âl-i İmrân, 78; 6/En'âm, 93

Allah'a (cc) İman: 2/Bakara, 186; 3/Âl-i İmrân, 179, 193; 4/Nisâ, 59, 65, 170-171, 173,

175; 5/Mâide, 111; 7/A'râf, 158; 10/Yûnus, 106; 24/Nûr, 2; 46/Ahkâf, 31; 48/Fetih, 9; 57/Hadîd, 7, 8; 61/Saff, 10-11; 64/Teğabûn 8-9, 11

Allah'a (cc) Sığınma: 1/Fâtîha, 5; 10/Yûnus, 22; 23/Mu'minûn, 97, 98

Allah'a (cc) Teslimiyet: 2/Bakara, 156; 6/En'âm, 162-163; 13/Ra'd, 22; 18/Kehf, 24; 29/Ankebût, 46

Allah'a (cc) Tevekkül: 3/Âl-i İmrân, 159-160; 26/Şuarâ, 217; 33/Ahzâb, 3; 42/Şûrâ, 10; 64/Teğabûn, 13; 65/Talak, 3

Allah'a (cc) ve Resûl'üne İtaat: 4/Nisâ, 13, 69, 80; 5/Mâide, 92; 8/Enfâl, 20, 24; 24/Nûr, 52, 54; 33/Ahzâb, 36, 71; 47/Muhammed, 33; 48/Fetih, 17; 49/Hucurât, 14; 59/Haşr, 4; 64/Teğabûn, 12

Allah'a (cc) Yakınlaşmak: 56/Vâkıa, 10-26; 83/Mutaffifîn, 18-21, 27-28; 94/İnşirâh, 7-8; 96/Alak, 19

Allah'ı (cc) Zikretmek: 2/Bakara, 152, 198, 200, 203, 239; 3/Âl-i İmrân, 41, 135, 191; 4/Nisâ, 103; 5/Mâide, 4; 7/A'râf, 205; 8/Enfâl, 45; 18/Kehf, 24; 33/Ahzâb, 21, 41; 62/Cuma, 9-10; 63/Munafikûn, 9; 73/Muzzemmil, 8; 76/İnsân, 25; 87/A'lâ, 15

Allah'ın (cc) Adaleti: 2/Bakara, 281; 3/Âl-i İmrân, 25, 108, 117, 161, 182; 4/Nisâ, 40, 49, 77, 124; 6/En'âm, 160; 8/Enfâl, 51, 60; 9/Tevbe, 70; 10/Yûnus, 4, 44, 47, 54; 11/Hûd, 101, 111, 117; 16/Nahl, 33, 111, 118; 17/İsrâ, 71; 18/Kehf, 49; 19/Meryem, 60-61; 20/Tâhâ, 112; 21/Enbiyâ, 47; 22/Hac, 10; 23/Mu'minûn, 62; 26/Şuarâ, 208-209; 28/Kasas, 59; 29/Ankebût, 39-40; 30/Rûm, 9; 34/Sebe', 25-26; 36/Yâsîn, 54; 39/Zumer, 17, 20, 30-31; 41/Fussilet, 46; 45/Câsiye, 22; 46/Ahkâf, 19; 50/Kâf, 29; 99/Zilzâl, 7-8

Allah'ın (cc) Bağışlamasını Dilemek: 2/Bakara, 198-199, 285-286; 3/Âl-i İmrân, 159, 193; 4/Nisâ, 106; 7/A'râf, 155; 11/Hûd, 52, 61, 90; 12/Yûsuf, 29, 92, 97-98; 14/İbrâhîm, 41; 24/Nûr, 62; 38/Sâd, 35; 40/Mu'min, 7; 41/Fussilet, 6; 47/Muhammed, 19; 48/Fetih, 11; 59/Haşr, 10; 60/Mumtehine, 5; 66/Tahrîm, 8; 71/Nûh, 10, 28

Allah'ın (cc) Boyası: 2/Bakara, 138

Allah'ın (cc) Emirleri: 2/Bakara, 83; 6/En'âm, 151-153; 7/A'râf, 33; 22/Hac, 30; 31/Lokmân, 14; 41/Fussilet, 34; 42/Şûrâ, 36-43; 49/Hucurât, 9-12; 58/Mucadele, 9; 74/Muddessir, 3-7

Allah'ın (cc) Emrine Uymak: 2/Bakara, 186; 3/Âl-i İmrân, 32, 130-132; 4/Nisâ, 13, 59, 69-70, 80; 8/Enfâl, 1, 20-21, 24; 9/Tevbe, 71; 24/Nûr, 52, 54, 56; 33/Ahzâb, 33, 70-71; 42/Şûrâ, 37-38, 47; 46/Ahkâf, 31-32; 48/Fetih, 17; 49/Hucurât, 14; 58/Mucadele, 13; 64/Teğabûn, 14-16

Allah'ın (cc) Gazabı: 2/Bakara, 61, 90; 3/Âl-i İmrân, 112, 162; 4/Nisâ, 93; 5/Mâide, 60, 80; 7/A'râf, 152; 8/Enfâl, 16; 16/Nahl, 106; 24/Nûr, 9; 40/Mu'min, 10; 47/Muhammed, 28; 48/Fetih, 6; 58/Mucadele, 14

Allah'ın (cc) Gizli ve Açık Her Şeyi Bilmesi: 2/Bakara, 77; 6/En'âm, 3, 73; 9/Tevbe, 78, 105; 13/Ra'd, 9; 16/Nahl, 19, 23; 20/Tâhâ, 7; 21/Enbiyâ, 110; 23/Mu'minûn, 92; 31/Lok-

mân, 16; 32/Secde, 6; 33/Ahzâb, 54; 39/Zumer, 46; 49/Hucurât, 18; 58/Mucadele, 7; 59/Haşr, 22; 60/Mumtehine, 1; 62/Cuma, 8; 64/Teğabûn, 4, 18; 67/Mulk, 13-14; 72/Cin, 26

Allah'ın (cc) Güzel İsimleri: 17/İsrâ, 110; 20/Tâhâ, 8; 59/Haşr, 22-24

Allah'ın (cc) Her Şeye Gücü Yeter: 2/Bakara, 20, 106, 109, 148, 259, 284; 3/Âl-i İmrân, 26, 29, 189; 4/Nisâ, 133, 149; 5/Mâide, 17, 19, 40, 120; 6/En'âm, 17, 37, 41, 65; 8/Enfâl, 41; 9/Tevbe, 39; 11/Hûd, 4; 16/Nahl, 70, 77; 17/İsrâ, 99; 22/Hac, 6; 23/Mu'minûn, 18; 24/Nûr, 45; 25/Furkân, 54; 29/Ankebût, 20; 30/Rûm, 54; 35/Fâtır, 1; 36/Yâsîn, 81; 42/Şûrâ, 9, 50; 46/Ahkâf, 33; 48/Fetih, 21; 57/Hadîd, 2; 59/Haşr, 6; 65/Talak, 12; 66/Tahrîm, 8; 67/Mulk, 1; 75/Kiyâmet, 4, 40; 77/Murselât, 23; 86/Târık, 8

Allah'ın (cc) İradesi: 2/Bakara, 185, 253; 4/Nisâ, 27, 28; 5/Mâide, 1, 6, 41, 49; 6/En'âm, 125; 10/Yûnus, 107; 11/Hûd, 34, 105-107; 13/Ra'd, 11; 22/Hac, 14-16; 28/Kasas, 5-6; 33/Ahzâb, 17, 33; 36/Yâsîn, 23, 82; 39/Zumer, 4, 37; 51/Zâriyat, 56-57; 74/Muddessir, 31; 85/Burûc, 12-16

Allah'ın (cc) Laneti: 2/Bakara, 88-89, 159, 161-162; 3/Âl-i İmrân, 61, 87-88; 4/Nisâ, 46-47, 52, 93, 118, 155-157; 5/Mâide, 13, 60, 64; 7/A'râf, 44; 9/Tevbe, 68; 11/Hûd, 18; 13/Ra'd, 25; 15/Hicr, 34-35; 33/Ahzâb, 57, 61; 47/Muhammed, 23; 48/Fetih, 6; 81/Tekvîr, 25

Allah'ın (cc) Lütfu: 2/Bakara, 22, 250-251; 4/Nisâ, 95-99, 113, 141; 6/En'âm, 46; 7/A'râf, 10, 26, 69, 74, 86; 10/Yûnus, 22, 35, 57-60, 67; 11/Hûd, 61; 12/Yûsuf, 38, 67, 68; 14/İbrâhîm, 32-34; 15/Hicr, 16-22; 16/Nahl, 18, 53, 65-69, 71-72, 78-83; 17/İsrâ, 12, 20-21, 66, 70; 20/Tâhâ, 53-54; 22/Hac, 63, 65-66; 23/Mu'minûn, 18, 21-22; 24/Nûr, 21; 25/Furkân, 45-50; 26/Şuarâ, 132-134; 27/Neml, 63, 73; 28/Kasas, 71-73; 29/Ankebût, 67; 30/Rûm, 20-25, 46; 31/Lokmân, 20, 27; 32/Secde, 7-9, 27; 35/Fâtır, 3; 36/Yâsîn, 35, 71-73; 40/Mu'min, 61, 64, 79, 80; 42/Şûrâ, 11; 43/Zuhruf, 9-13, 26-29; 45/Câsiye, 12-13; 49/Hucurât, 7, 8; 50/Kâf, 6-11; 55/Rahmân, 1-4; 62/Cuma, 2-4; 67/Mulk, 23; 76/İnsân, 2; 79/Nâziât, 27-33; 80/Abese, 18-20, 24-32; 90/Beled, 8-10

Allah'ın (cc) Rahmeti: 2/Bakara, 63-64, 178; 3/Âl-i İmrân, 157; 4/Nisâ, 83, 96, 113; 6/En'âm, 12, 16, 54; 7/A'râf, 149; 10/Yûnus, 57-58; 11/Hûd, 43, 47, 61, 73, 119; 12/Yûsuf, 92; 17/İsrâ, 8, 87; 18/Kehf, 16; 19/Meryem, 2, 21, 50, 53; 21/Enbiyâ, 83-84, 107; 23/Mu'minûn, 75, 109, 118; 24/Nûr, 10, 14, 20-21; 28/Kasas, 46, 86; 30/Rûm, 46, 50; 35/Fâtır, 2; 36/Yâsîn, 44; 40/Mu'min, 7; 42/Şûrâ, 28, 48; 43/Zuhruf, 32; 44/Duhan, 6, 42; 67/Mulk, 28

Allah'ın (cc) Rahmetinden Ümit Kesmek Küfürdür: 12/Yûsuf, 87; 15/Hicr, 55-56; 29/Ankebût, 23; 32/Secde, 16; 39/Zumer, 9, 53

Allah'ın (cc) Rahmetini Dilemek: 2/Bakara, 286; 3/Âl-i İmrân, 8; 7/A'râf, 155; 17/İsrâ, 24; 18/Kehf, 10; 23/Mu'minûn, 109, 118

Allah'ın (cc) Rızası: 2/Bakara, 207, 265; 3/Âl-i İmrân, 15, 162, 174; 4/Nisâ, 114; 5/Mâide, 2, 16, 119; 9/Tevbe, 21, 72, 100-109; 19/Meryem, 6, 55; 20/Tâhâ, 109; 27/Neml, 19; 39/Zumer, 7; 46/Ahkâf, 15; 48/Fetih, 18, 29; 53/Necm, 26; 57/Hadîd, 20, 27; 58/Mucadele, 22; 59/Haşr, 8; 60/Mumtehine, 1; 89/Fecr, 28; 92/Leyl, 21; 98/Beyyine, 8

Allah'ın (cc) Sevdiği Kimseler: 2/Bakara, 195, 222; 3/Âl-i İmrân, 76, 134, 146-148, 159; 5/Mâide, 13, 42, 54, 93; 9/Tevbe, 108; 49/Hucurât, 9; 60/Mumtehine, 8; 61/Saff, 4

Allah'ın (cc) Sevmediği Kimseler: 2/Bakara, 190, 204-205; 3/Âl-i İmrân, 32, 57, 140; 4/Nisâ, 36, 107; 5/Mâide, 64, 87; 6/En'âm, 141; 7/A'râf, 55; 16/Nahl, 23; 22/Hac, 38; 28/Kasas, 76-77; 30/Rûm, 44-45; 31/Lokmân, 18; 42/Şûrâ, 40; 57/Hadîd, 23

Allah'ın (cc) Sıfatları: 2/Bakara, 19, 20, 106, 109, 115, 117, 148, 255, 259-260, 284; 3/Âl-i İmrân, 5-6, 26-27, 29, 97, 165, 181, 189; 4/Nisâ, 132-133; 5/Mâide, 17-19, 40, 48, 120; 6/En'âm, 3, 12-18, 37, 59-65, 95-99, 103, 133; 7/A'râf, 180; 8/Enfâl, 41, 49, 52; 9/Tevbe, 39, 116; 10/Yûnus, 4, 34, 53, 61; 11/Hûd, 4, 6, 32-33, 56; 12/Yûsuf, 21; 13/Ra'd, 2, 8-13, 31-34; 14/İbrâhîm, 19-20, 32-34; 15/Hicr, 16-25; 16/Nahl, 1-22, 40, 61, 66-69, 74, 77-81; 17/İsrâ, 25, 67-69, 99; 18/Kehf, 45, 109; 19/Meryem, 9, 20-21, 65; 20/Tâhâ, 6-8, 50-55; 21/Enbiyâ, 30-33; 22/Hac, 5-6, 61-66, 70, 74-76; 23/Mu'minûn, 95; 24/Nûr, 35, 41-46, 53; 25/Furkân, 45-54, 59, 61-62; 26/Şuarâ, 7-8; 27/Neml, 59-65; 28/Kasas, 71-73; 29/Ankebût, 19-22, 52; 30/Rûm, 19-28, 46, 48, 50, 54; 31/Lokmân, 10, 16, 25-31, 34; 32/Secde, 4, 27; 34/Sebe', 9, 15-19, 24; 35/Fâtır, 1, 3, 12, 14-15, 41, 44; 36/Yâsîn, 12, 33-44, 71-73, 79-83; 39/Zumer, 5-6, 21, 62-63; 40/Mu'min, 60-68, 79-81; 41/Fussilet, 9-12, 37-39, 47, 53; 42/Şûrâ, 4, 9, 11-12, 19, 29-34, 49-50; 43/Zuhruf, 9-13, 42, 85; 46/Ahkâf, 32-33; 48/Fetih, 14, 20-21; 50/Kâf, 6, 11, 16; 51/Zâriyat, 47-50, 56-60; 53/Necm, 42-55; 55/Rahmân, 1-30; 57/Hadîd, 1-6, 17; 59/Haşr, 6; 60/Mumtehine, 6-7; 64/Teğabûn, 1; 65/Talak, 12; 66/Tahrîm, 8; 67/Mulk, 1-5, 13-17; 70/Meâric, 40-41; 71/Nûh, 13-20; 72/Cin, 12; 75/Kiyâmet, 3-4; 77/Murselât, 20-23; 79/Nâziât, 27-33; 80/Abese, 23-32; 85/Burûc, 13-16; 88/Ğaşîye, 17-20

Allah'ın (cc) Sıfatlarında Eğriliğe Gidenler: 7/A'râf, 180

Allah'ın (cc) Şahitliği: 3/Âl-i İmrân, 81, 98; 4/Nisâ, 79, 166; 5/Mâide, 117; 6/En'âm, 19; 9/Tevbe, 107; 10/Yûnus, 28-29, 46; 11/Hûd, 54; 13/Ra'd, 43; 17/İsrâ, 96; 21/Enbiyâ, 78; 29/Ankebût, 52; 33/Ahzâb, 55; 34/Sebe', 47; 41/Fussilet, 53; 46/Ahkâf, 8; 63/Munafikûn, 1; 85/Burûc, 9

Allah'ın (cc) Vaadi Haktır: 3/Âl-i İmrân, 9, 152, 194; 4/Nisâ, 87, 122; 6/En'âm, 134; 7/A'râf, 44; 9/Tevbe, 111; 10/Yûnus, 4, 55; 11/Hûd, 45; 13/Ra'd, 31; 14/İbrâhîm, 47; 17/İsrâ, 107-108; 18/Kehf, 21, 98; 19/Meryem, 61; 21/Enbiyâ, 9, 97, 104; 22/Hac, 47; 25/Furkân, 15-16; 28/Kasas, 13; 30/Rûm, 1-6, 60; 31/Lokmân, 9, 33; 32/Secde, 13; 33/Ahzâb, 22; 35/Fâtır, 5; 36/Yâsîn, 52, 70; 39/Zumer, 19-20; 40/Mu'min, 55, 77; 45/Câsiye, 32; 46/Ahkâf, 15-17; 48/Fetih, 27; 51/Zâriyat, 1-6; 52/Tûr, 1-7; 56/Vâkıa, 95

Allah'ın (cc) Değişmez Yasası/Sünnetullah: 3/Âl-i İmrân, 137; 17/İsrâ, 77; 33/Ahzâb, 38, 62; 35/Fâtır, 43; 40/Mu'min, 85; 48/Fetih, 23

Allah'tan (cc) Başka İbadet Edilen Şeyler: 4/Nisâ, 116-120; 5/Mâide, 76; 6/En'âm, 71; 10/Yûnus, 18, 34-36, 66; 11/Hûd, 100-101, 109; 12/Yûsuf, 39-40; 13/Ra'd, 14, 16, 33; 14/İbrâhîm, 35-36; 16/Nahl, 17, 20-21, 72-76; 17/İsrâ, 56-57, 67; 18/Kehf, 52; 19/Meryem, 42-49, 81-82; 20/Tâhâ, 87-89, 97; 21/Enbiyâ, 43, 60-67, 98-100; 22/Hac, 11-13, 62, 71,

73; 25/Furkân, 3, 55; 26/Şuarâ, 70-71, 91-93; 28/Kasas, 64; 29/Ankebût, 17; 30/Rûm, 12-13, 28, 40; 31/Lokmân, 11, 30; 34/Sebe', 22; 35/Fâtır, 13-14, 40; 36/Yâsîn, 23, 74-75; 37/Saffât, 91-96, 123-125; 39/Zumer, 38, 43; 40/Mu'min, 20, 42-43, 73-74; 41/Fussilet, 47-48; 42/Şûrâ, 21; 43/Zuhruf, 86; 46/Ahkâf, 4-6, 28; 53/Necm, 19-23

Allah'tan (cc) Korkanların Vasıfları: 5/Mâide, 94; 10/Yûnus, 15; 14/İbrâhîm, 14; 16/Nahl, 49-50; 22/Hac, 35; 23/Mu'minûn, 57, 60; 24/Nûr, 36-37; 39/Zumer, 11-14; 50/Kâf, 45; 55/Rahmân, 46; 76/İnsân, 7-10; 79/Nâziât, 40, 41

Dönüş Ancak Allah'adır (cc): 2/Bakara, 28, 45-46, 223, 245, 285; 3/Âl-i İmrân, 28, 55, 83; 5/Mâide, 18, 48, 105; 6/En'âm, 36, 60-62, 108, 164; 7/A'râf, 123-125; 9/Tevbe, 94, 105; 10/Yûnus, 4, 22-23, 30, 46, 55-56, 69-70; 11/Hûd, 4, 29, 34, 88; 13/Ra'd, 30, 36; 19/Meryem, 40; 21/Enbiyâ, 35, 92-93; 22/Hac, 48; 23/Mu'minûn, 60, 115; 24/Nûr, 64; 26/Şuarâ, 49-50; 28/Kasas, 38-39, 88; 29/Ankebût, 16-17, 21, 57; 30/Rûm, 11; 31/Lokmân, 14-15, 22-23; 32/Secde, 10-11; 35/Fâtır, 18; 36/Yâsîn, 20-22, 31-32, 53, 83; 39/Zumer, 7, 43-44; 40/Mu'min, 43, 77; 41/Fussilet, 19-21; 42/Şûrâ, 10, 14-15; 43/Zuhruf, 12-14, 84-85; 50/Kâf, 43; 53/Necm, 39-42; 60/Mumtehine, 4; 62/Cuma, 6-8; 64/Teğabûn, 3; 75/Kiyâmet, 26-30; 88/Ğaşiye, 25-26; 96/Alak, 6-8

Hayır ve Şer Allah'tandır (cc): 3/Âl-i İmrân, 180; 10/Yûnus, 11, 107; 16/Nahl, 53; 17/İsrâ, 11; 48/Fetih, 11

Rabb (Allah): 1/Fâtıha, 2; 2/Bakara, 22, 105, 139; 3/Âl-i İmrân, 51; 5/Mâide, 28, 112, 117; 6/En'âm, 45, 71, 102, 161-162, 164; 7/A'râf, 61, 67-68, 104, 121-122, 134, 172, 203; 10/Yûnus, 3, 10, 32-33, 37, 94; 11/Hûd, 34, 56-57, 61, 66, 83, 88, 90, 118-119; 12/Yûsuf, 6, 24, 37, 53, 98, 100-101; 13/Ra'd, 6, 16, 18, 27, 30; 14/İbrâhîm, 39; 15/Hicr, 25, 28, 86, 98-99; 16/Nahl, 7, 24, 30, 33, 47, 54, 102, 119, 125; 17/İsrâ, 25, 46, 57, 65-66, 102; 18/Kehf, 14, 22-24, 38, 58, 87; 19/Meryem, 2-4, 47-48, 64-65; 20/Tâhâ, 12, 50-52, 67-70, 83-84, 90; 21/Enbiyâ, 2-4, 56, 89, 92, 112; 22/Hac, 1, 67, 77; 23/Mu'minûn, 52, 57-59, 86, 93-94, 116; 25/Furkân, 74, 77; 26/Şuarâ, 9, 23-28, 47-48, 68, 77, 104, 109, 113, 127, 140, 145, 159, 164, 175, 180, 188, 191-192; 27/Neml, 8, 26, 40, 73-74, 78, 93; 28/Kasas, 16-17, 21-22, 30, 33, 37, 53, 63, 68-69, 87; 29/Ankebût, 26, 30; 31/Lokmân, 33; 32/Secde, 2-3, 25; 33/Ahzâb, 2; 34/Sebe', 19, 23, 26, 48, 50; 35/Fâtır, 13, 18, 37; 36/Yâsîn, 16, 25, 27; 37/Saffât, 5, 84, 126, 180, 182; 38/Sâd, 9, 35, 41, 66, 71; 39/Zumer, 6, 10, 31, 54-55, 69, 73; 40/Mu'min, 7-8, 11, 27-28, 55, 60, 62-66; 41/Fussilet, 9, 14, 23, 30, 38, 43; 42/Şûrâ, 5, 10, 15-16, 22; 43/Zuhruf, 46, 64, 82; 44/Duhan, 6-7, 22, 57; 45/Câsiye, 17, 30, 36; 46/Ahkâf, 13, 34; 51/Zâriyat, 30; 52/Tûr, 7, 48; 53/Necm, 55; 55/Rahmân, 13, 16, 18, 21; 56/Vâkıa, 74, 96; 57/Hadîd, 8, 21; 59/Haşr, 16; 66/Tahrîm, 5, 11-12; 68/Kalem, 2, 7, 19, 29, 32, 48-50; 69/Hakka, 43, 52; 70/Meâric, 27-28, 40; 72/Cin, 2-3, 10, 13, 17, 20, 25, 28; 73/Muzzemmil, 8-9, 20; 74/Muddessir, 3, 7; 75/Kiyâmet, 12, 30; 76/İnsân, 24-25, 29; 78/Nebe, 36-39; 79/Nâziât, 16, 40, 44; 81/Tekvîr, 29; 82/İnfîtâr, 6; 83/Mutaffifîn, 6, 15; 84/İnşikâk, 6, 14; 85/Burûc, 12; 87/A'lâ, 1, 15; 93/Duhâ, 3, 11; 94/İnşirâh, 8; 96/Alak, 1, 3, 8; 97/Kâdir, 4; 98/Beyyine, 8; 99/Zilzâl, 5; 100/Âdiyât, 6, 11; 105/Fil, 1; 106/Kureyş, 3; 108/Kevser, 2; 110/Nasr, 3; 113/Felak, 1; 114/Nâs, 1

DİN - DOĞRU YOL - İSTİKAMET

Atalar Dini: 2/Bakara, 135, 141, 166-167, 170, 200; 5/Mâide, 104; 7/A'râf, 28, 38-39, 70-71, 127, 173; 10/Yûnus, 78; 11/Hûd, 62, 87, 109; 12/Yûsuf, 40; 14/İbrâhîm, 21; 21/Enbiyâ, 52-54; 23/Mu'minûn, 24, 68; 26/Şuarâ, 70-77; 31/Lokmân, 21; 33/Ahzâb, 67-68; 34/Sebe', 31-33, 43; 37/Saffât, 70; 38/Sâd, 7; 40/Mu'min, 26; 43/Zuhruf, 22-23

Davetin İlim ve Basiret Üzere Yapılması: 12/Yûsuf, 108; 16/Nahl, 125

Davette Sabır: 3/Âl-i İmrân, 186; 15/Hicr, 97-98; 18/Kehf, 28; 20/Tâhâ, 130

Din: 2/Bakara, 132, 193, 217, 256; 3/Âl-i İmrân, 19, 24, 83, 85; 4/Nisâ, 46, 125, 146; 5/Mâide, 3, 54, 57, 77; 6/En'âm, 161; 7/A'râf, 29, 51; 8/Enfâl, 39, 49, 72; 9/Tevbe, 11-12, 29, 33, 36, 122; 10/Yûnus, 22, 105; 12/Yûsuf, 40; 16/Nahl, 52; 22/Hac, 78; 24/Nûr, 2; 29/Ankebût, 65; 30/Rûm, 30, 32, 43; 31/Lokmân, 32; 33/Ahzâb, 5; 39/Zumer, 2-3; 42/Şûrâ, 13, 21; 48/Fetih, 28; 51/Zâriyat, 6; 60/Mumtehine, 8-9; 61/Saff, 9; 82/İnfitâr , 9; 95/Tîn, 7; 98/Beyyine, 5; 107/Maûn, 1; 109/Kafirûn, 6; 110/Nasr, 2

Din/Ahret Günü: 1/Fâtiha, 4; 15/Hicr, 35; 26/Şuarâ, 82; 37/Saffât, 20; 38/Sâd, 78; 51/Zâriyat, 12; 56/Vâkıa, 56; 70/Meâric, 26; 74/Muddessir, 46; 82/İnfitâr , 1, 15, 17-18; 83/Mutaffifîn, 11

Dinde Doğruluk ve Eğrilik: 3/Âl-i İmrân, 161; 9/Tevbe, 7; 11/Hûd, 112; 42/Şûrâ, 15

Hak ve Batıl: 2/Bakara, 42; 7/A'râf, 118; 17/İsrâ, 81; 18/Kehf, 56; 22/Hac, 62; 31/Lokmân, 30; 34/Sebe', 49; 40/Mu'min, 5; 42/Şûrâ, 24; 48/Fetih, 28; 61/Saff, 9

Hakka Davet: 3/Âl-i İmrân, 20, 61; 4/Nisâ, 107; 6/En'âm, 25; 7/A'râf, 103; 17/İsrâ, 53; 21/Enbiyâ, 52-73; 26/Şuarâ, 69-89; 29/Ankebût, 46; 31/Lokmân, 20; 40/Mu'min, 35

Hanif Din: 10/Yûnus, 105; 16/Nahl, 123; 30/Rûm, 30

Haniflik, İbrâhîm'in (as) Dinidir: 2/Bakara, 135; 3/Âl-i İmrân, 67; 4/Nisâ, 125; 6/En'âm, 79, 161; 16/Nahl, 120-123

Batıl: 2/Bakara, 42, 185; 3/Âl-i İmrân, 71; 7/A'râf, 173; 8/Enfâl, 8, 41; 13/Ra'd, 17; 16/Nahl, 72; 17/İsrâ, 81; 18/Kehf, 56; 21/Enbiyâ, 18; 22/Hac, 62; 29/Ankebût, 48, 52, 67; 34/Sebe', 49; 40/Mu'min, 5; 41/Fussilet, 42; 42/Şûrâ, 24; 44/Duhan, 40; 45/Câsiye, 27; 47/Muhammed, 3

Hidayet ve Dalalet: 2/Bakara, 175; 3/Âl-i İmrân, 73; 6/En'âm, 125; 7/A'râf, 30, 178, 186; 10/Yûnus, 108; 13/Ra'd, 27, 33; 14/İbrâhîm, 4; 16/Nahl, 36-37; 17/İsrâ, 15, 97; 18/Kehf, 17; 19/Meryem, 76; 27/Neml, 92; 28/Kasas, 50, 56, 85; 30/Rûm, 29; 34/Sebe', 24, 50; 35/Fâtir, 8; 39/Zumer, 23, 37-38, 41; 40/Mu'min, 33; 68/Kalem, 7

İslam: 2/Bakara, 208; 3/Âl-i İmrân, 19, 64, 85; 5/Mâide, 3; 6/En'âm, 125; 9/Tevbe, 74; 39/Zumer, 22; 61/Saff, 7

İslam Bütün Peygamberlerin Ortak Dinidir: 2/Bakara, 127-128, 135, 140-141; 3/Âl-i İmrân, 19, 67-68, 84-85, 119; 4/Nisâ, 125; 21/Enbiyâ, 92; 22/Hac, 78; 30/Rûm, 30

Sırat-ı Müstakim: 1/Fâtiha, 6; 2/Bakara, 213; 3/Âl-i İmrân, 51, 101; 4/Nisâ, 68, 175; 5/

Mâide, 16; 6/En'âm, 39, 87, 126, 153, 161; 7/A'râf, 16; 10/Yûnus, 25; 15/Hicr, 41; 16/Nahl, 121; 19/Meryem, 36; 22/Hac, 54; 23/Mu'minûn, 73; 24/Nûr, 46; 36/Yâsîn, 4, 61; 42/Şûrâ, 52; 43/Zuhruf, 43, 61, 64; 48/Fetih, 2, 20; 67/Mulk, 22

Tebliğ: 3/Âl-i İmrân, 20; 5/Mâide, 67, 92, 99; 7/A'râf, 68-69, 93; 11/Hûd, 57; 13/Ra'd, 40; 16/Nahl, 35-36, 82; 29/Ankebût, 18; 33/Ahzâb, 39; 36/Yâsîn, 17; 42/Şûrâ, 48; 46/Ahkâf, 23, 35; 64/Teğabûn, 12; 72/Cin, 23, 28

Uyarıcı: 2/Bakara, 119, 213; 4/Nisâ, 165; 5/Mâide, 19; 7/A'râf, 184, 188; 11/Hûd, 12; 13/Ra'd, 7; 15/Hicr, 89; 18/Kehf, 56; 22/Hac, 49; 25/Furkân, 1, 7, 51; 26/Şuarâ, 115, 194, 208; 27/Neml, 92; 28/Kasas, 46; 29/Ankebût, 50; 32/Secde, 3; 33/Ahzâb, 45; 34/Sebe', 28, 34, 44; 35/Fâtır, 23-24, 42; 37/Saffât, 72; 38/Sâd, 4, 65, 70; 41/Fussilet, 4; 46/Ahkâf, 9, 21; 48/Fetih, 8; 50/Kâf, 2; 53/Necm, 56; 67/Mulk, 8-9, 26; 71/Nûh, 2; 79/Nâziât, 45

DÜNYA HAYATI - İMTİHAN

Alışveriş ve Ticaret: 2/Bakara, 188, 198, 275, 282; 4/Nisâ, 29-31; 24/Nûr, 37; 38/Sâd, 21-24; 62/Cuma, 9-10.

Arkadaş: 4/Nisâ, 36, 38, 69; 6/En'âm, 71; 7/A'râf, 184; 9/Tevbe, 40; 12/Yûsuf, 39, 41; 18/Kehf, 34, 37, 76; 34/Sebe', 46; 54/Kamer, 29

Dünya ve Ahiret Dengesi: 28/Kasas, 77

Dünya Hayatı Bir İmtihandır: 29/Ankebût, 2-3

Dünya Hayatı Fanidir: 57/Hadîd, 20

Dünya Nimetleri: 3/Âl-i İmrân, 14; 4/Nisâ, 134; 11/Hûd, 15-16; 57/Hadîd, 23

Dünya Sevgisi: 3/Âl-i İmrân, 14; 9/Tevbe, 24, 58-59; 11/Hûd, 15-16

Faiz: 2/Bakara, 188, 275-276, 278-279; 3/Âl-i İmrân, 130; 4/Nisâ, 29-31, 161; 30/Rûm, 39

Fakirlik: 2/Bakara, 177, 184, 215, 236, 268, 273; 3/Âl-i İmrân, 181; 4/Nisâ, 6, 8, 36, 135; 5/Mâide, 89, 95; 6/En'âm, 151; 9/Tevbe, 28, 60; 17/İsrâ, 26, 31; 18/Kehf, 79; 22/Hac, 28, 36; 24/Nûr, 22, 32; 30/Rûm, 38; 35/Fâtır, 15; 47/Muhammed, 38; 51/Zâriyat, 19; 56/Vâkıa, 67; 59/Haşr, 7, 8; 68/Kalem, 24, 27; 69/Hakka, 34; 70/Meâric, 25; 74/Muddessir, 44; 89/Fecr, 18; 90/Beled, 16; 93/Duhâ, 8, 10; 107/Maûn, 3

Fitne ve Belayla İmtihan: 2/Bakara, 102, 191, 217; 3/Âl-i İmrân, 7; 4/Nisâ, 91; 5/Mâide, 71; 8/Enfâl, 25, 28, 39, 73; 9/Tevbe, 47-49, 126; 33/Ahzâb, 14; 60/Mumtehine, 5; 64/Teğabûn, 15

Haram Yiyecekler ve İçecekler: 2/Bakara, 168, 172-173; 5/Mâide, 1, 3-5, 87-88; 6/En'âm, 118-119, 142, 145; 16/Nahl, 114-115; 22/Hac, 30

Hüsran: 2/Bakara, 64, 121; 3/Âl-i İmrân, 149; 4/Nisâ, 119; 5/Mâide, 5, 30, 53; 6/En'âm, 12, 20, 31, 140; 7/A'râf, 9, 23, 53, 92, 99, 149, 178; 8/Enfâl, 37; 10/Yûnus, 45, 95; 11/Hûd, 21-22, 47; 18/Kehf, 103; 21/Enbiyâ, 70; 23/Mu'minûn, 34, 103; 29/Ankebût, 52; 39/Zumer, 15, 63, 65; 40/Mu'min, 78, 85; 41/Fussilet, 23, 25; 42/Şûrâ, 45; 45/Câsiye, 27; 58/Mucadele, 19; 63/Munafikûn, 9; 65/Talak, 9

Mal ve Evlat İmtihanı: 8/Enfâl, 28; 64/Teğabûn, 14-15

Mesuliyet: 2/Bakara, 123, 282; 3/Âl-i İmrân, 182; 4/Nisâ, 111-112, 123; 6/En'âm, 160; 9/Tevbe, 115; 17/İsrâ, 15, 34, 36, 84; 18/Kehf, 29, 57; 22/Hac, 10, 76; 28/Kasas, 47; 30/Rûm, 15, 41, 44; 31/Lokmân, 33; 37/Saffât, 24; 39/Zumer, 7; 42/Şûrâ, 15, 30; 45/Câsiye, 15, 22; 46/Ahkâf, 19; 52/Tûr, 16, 21; 53/Necm, 31; 62/Cuma, 7; 66/Tahrîm, 6; 99/Zilzâl, 7-8

Rızık: 13/Ra'd, 26; 16/Nahl, 71, 114; 17/İsrâ, 30; 29/Ankebût, 60, 62; 34/Sebe', 24, 36, 39; 39/Zumer, 52; 42/Şûrâ, 12, 19, 27; 51/Zâriyat, 22, 57-58; 67/Mulk, 21; 65/Talak, 3

Rüşvet: 2/Bakara, 188

Servete Aşırı Düşkünlük: 3/Âl-i İmrân, 14; 9/Tevbe, 24, 34-35, 58-59, 67, 75-76; 48/Fetih, 15; 59/Haşr, 7; 63/Munafikûn, 7; 64/Teğabûn, 15-17; 89/Fecr, 20; 104/Humeze, 2-3

Vesvese: 7/A'râf, 200-201; 23/Mu'minûn, 97; 41/Fussilet, 36; 114/Nâs, 1-6

İBADET - HAYIRLI AMELLER

Abdest: 5/Mâide, 6

Allah'a (cc) İbadet: 2/Bakara, 21; 4/Nisâ, 36; 5/Mâide, 72, 117; 6/En'âm, 102; 7/A'râf, 29, 59, 65, 73, 85; 9/Tevbe, 31; 10/Yûnus, 3; 11/Hûd, 2, 50, 61, 84, 123; 13/Ra'd, 36-37; 19/Meryem, 36, 65; 20/Tâhâ, 13-14; 21/Enbiyâ, 25; 22/Hac, 77; 23/Mu'minûn, 23, 31-32; 27/Neml, 45, 91-92; 29/Ankebût, 16-17, 36; 36/Yâsîn, 20-22, 60-61; 39/Zumer, 2-3, 11, 14, 17, 65-66; 41/Fussilet, 13-14; 43/Zuhruf, 64; 46/Ahkâf, 21; 51/Zâriyat, 56-57; 53/Necm, 62; 71/Nûh, 2-4; 106/Kureyş, 1-4

Dua: 2/Bakara, 127, 186; 5/Mâide, 35; 6/En'âm, 136; 7/A'râf, 55-56, 205-206; 10/Yûnus, 18; 13/Ra'd, 14; 18/Kehf, 28; 32/Secde, 16; 34/Sebe', 22-23; 40/Mu'min, 60

Gece İbadeti: 25/Furkân, 64; 32/Secde, 15-16; 39/Zumer, 9; 51/Zâriyat, 17-18; 73/Muzzemmil, 2-4, 20; 76/İnsân, 26

Gusül: 5/Mâide, 6

Hac: 2/Bakara, 189, 196-200, 203; 5/Mâide, 97; 22/Hac, 26-37

Hicret ve Mükâfati: 2/Bakara, 218; 3/Âl-i İmrân, 195; 4/Nisâ, 89, 97-100; 8/Enfâl, 72-75; 9/Tevbe, 20-22; 16/Nahl, 41, 110; 22/Hac, 58; 29/Ankebût, 26; 60/Mumtehine, 10

Huşu: 2/Bakara, 45; 11/Hûd, 23; 21/Enbiyâ, 90; 23/Mu'minûn, 1-2; 57/Hadîd, 16-17

İbadet Yalnızca Allah'a (cc) Yapılır: 1/Fâtîha, 5; 6/En'âm, 162-163; 10/Yûnus, 106; 43/Zuhruf, 45.

İbadetin Çeşitleri: 1/Fâtîha, 5; 6/En'âm, 162-163

İman ve Salih Amel İlişkisi: 1/Fâtîha, 5; 18/Kehf, 110; 19/Meryem, 96

İnfak: 2/Bakara, 3, 177, 195, 215, 219, 254, 261-262, 267, 270, 272-274, 276; 3/Âl-i İmrân, 16-17, 92, 134; 4/Nisâ, 39, 114; 8/Enfâl, 3, 60; 9/Tevbe, 34, 99, 103-104, 121; 13/Ra'd, 22; 14/İbrâhîm, 31; 22/Hac, 35; 28/Kasas, 54, 77; 32/Secde, 16; 34/Sebe', 39; 35/Fâtîr, 29; 42/Şûrâ, 38; 47/Muhammed, 36-38; 57/Hadîd, 7, 10-11; 63/Munafikûn, 10-11; 64/Teğabûn, 16-17; 92/Leyl, 18

İyiliği Emretmek ve Kötülükten Sakındırmak: 3/Âl-i İmrân, 104, 110, 113-114; 7/A'râf, 157; 9/Tevbe, 67, 71, 112; 22/Hac, 41; 31/Lokmân, 17

Kefaret: 4/Nisâ, 92; 5/Mâide, 45, 89, 95; 58/Mucadele, 4

Kurban: 22/Hac, 28-37; 108/Kevser, 2

Namaz: 2/Bakara, 3, 43, 45, 83, 110, 153, 177, 238-239, 277; 4/Nisâ, 77, 162; 5/Mâide, 12, 55, 58, 91, 106; 6/En'âm, 72, 92, 162; 7/A'râf, 170; 8/Enfâl, 3, 35; 9/Tevbe, 5, 11, 71; 10/Yûnus, 87; 11/Hûd, 114; 13/Ra'd, 22; 14/İbrâhîm, 31, 37, 40; 19/Meryem, 55; 20/Tâhâ, 14, 132; 21/Enbiyâ, 73; 22/Hac, 35, 78; 23/Mu'minûn, 2, 9; 24/Nûr, 37, 56; 27/Neml, 3; 29/Ankebût, 45; 30/Rûm, 31; 31/Lokmân, 4, 17; 33/Ahzâb, 33; 35/Fâtır, 18, 29; 58/Mucadele, 13; 70/Meâric, 22-23, 34; 73/Muzzemmil, 20; 98/Beyyine, 5

Namaz Vakitleri: 11/Hûd, 114; 17/İsrâ, 78-79; 20/Tâhâ, 130; 30/Rûm, 17-18

Oruç: 2/Bakara, 183-185, 187, 196

Sadaka: 2/Bakara, 177, 261-268; 3/Âl-i İmrân, 17; 4/Nisâ, 36, 114; 70/Meâric, 24-25; 74/Muddessir, 44; 89/Fecr, 17-20; 90/Beled, 12-17; 92/Leyl, 17-21; 107/Maûn, 1-3

Tevbe ve Tevbe Edenlerin Vasıfları: 2/Bakara, 54, 159-160, 222; 3/Âl-i İmrân, 86-90; 4/Nisâ, 16-18, 145, 146; 5/Mâide, 38-39; 6/En'âm, 54; 7/A'râf, 143, 153, 155-156; 9/Tevbe, 10-11, 117-118; 11/Hûd, 1-3, 52, 61, 110-112; 16/Nahl, 119; 17/İsrâ, 25; 19/Meryem, 58-63; 20/Tâhâ, 82, 120-122; 24/Nûr, 4-5, 31; 25/Furkân, 68-71; 28/Kasas, 65-67; 33/Ahzâb, 23-24, 72-73; 34/Sebe', 9; 40/Mu'min, 7, 9, 13; 42/Şûrâ, 13; 46/Ahkâf, 15-16; 50/Kâf, 31-32; 58/Mucadele, 12-13; 60/Mumtehine, 4; 66/Tahrîm, 8

Tevevül: 10/Yûnus, 18; 17/İsrâ, 56-57; 39/Zumer, 3

Teyemmüm: 4/Nisâ, 43; 5/Mâide, 6

Zekât: 2/Bakara, 43, 83, 110, 177, 277; 4/Nisâ, 77, 162; 5/Mâide, 12, 55; 7/A'râf, 156; 9/Tevbe, 5, 11, 71; 19/Meryem, 55; 21/Enbiyâ, 73; 23/Mu'minûn, 4; 24/Nûr, 37, 56; 27/Neml, 3; 31/Lokmân, 4; 33/Ahzâb, 33; 41/Fussilet, 7; 58/Mucadele, 13; 73/Muzzemmil, 20; 98/Beyyine, 5

Zikir: 3/Âl-i İmrân, 190-195; 7/A'râf, 205; 13/Ra'd, 28; 20/Tâhâ, 42; 22/Hac, 35; 33/Ahzâb, 21, 35, 41-44; 39/Zumer, 23; 62/Cuma, 10

İLİM, AKLETMEK, TEFEKÜR, İBRET

Akil Sahipleri: 2/Bakara, 164, 170, 197, 269; 3/Âl-i İmrân, 7, 190; 5/Mâide, 100; 12/Yûsuf, 111; 13/Ra'd, 19; 14/İbrâhîm, 52; 16/Nahl, 12; 38/Sâd, 29; 39/Zumer, 9, 18, 21; 40/Mu'min, 54; 65/Talak, 10

Akletmeyi Öğütleyen Ayetler: 2/Bakara, 44, 73, 75-76, 164, 170-171, 242; 3/Âl-i İmrân, 65, 118; 5/Mâide, 58, 100; 6/En'âm, 32, 126, 151; 7/A'râf, 169; 8/Enfâl, 22; 13/Ra'd, 4; 16/Nahl, 12, 67; 21/Enbiyâ, 10, 67; 22/Hac, 46; 23/Mu'minûn, 80; 24/Nûr, 61; 25/Furkân, 44; 26/Şuarâ, 28; 28/Kasas, 60; 29/Ankebût, 35, 43, 63; 30/Rûm, 24, 28; 36/Yâsîn, 62, 68; 37/Saffât, 138; 39/Zumer, 43; 40/Mu'min, 67; 43/Zuhruf, 3; 45/Câsiye, 5; 49/Hucurât, 4; 57/Hadîd, 17; 59/Haşr, 14; 67/Mulk, 10

Aklın Putlaşması: 6/En'âm, 29; 45/Câsiye, 24

Âlimlerin Önemi: 2/Bakara, 159

Basiret: 3/Âl-i İmrân, 13; 6/En'âm, 104; 7/A'râf, 203; 10/Yûnus, 43; 12/Yûsuf, 108; 17/İsrâ, 102; 24/Nûr, 44; 38/Sâd, 45-47; 45/Câsiye, 20; 50/Kâf, 8

Bildiğini Öğretmenin Gerekliliği: 2/Bakara, 129, 151, 159, 174; 9/Tevbe, 122; 80/Abese, 1-4

Bilmeden Hüküm Vermemek: 6/En'âm, 119, 144; 22/Hac, 8; 31/Lokmân, 20; 40/Mu'min, 83

Cahillerden Uzak Durmak: 2/Bakara, 67; 6/En'âm, 35; 7/A'râf, 199; 11/Hûd, 46

Gaflet: 7/A'râf, 146, 205; 10/Yûnus, 90-92; 36/Yâsîn, 6; 67/Mulk, 20

Gayb (İdraki Aşan Bilgi): 2/Bakara, 33; 6/En'âm, 59; 7/A'râf, 188; 11/Hûd, 123; 16/Nahl, 77; 18/Kehf, 26; 19/Meryem, 78; 25/Furkân, 6; 27/Neml, 65; 31/Lokmân, 34; 34/Sebe', 48; 35/Fâtır, 38; 36/Yâsîn, 11; 49/Hucurât, 18; 68/Kalem, 47; 72/Cin, 10, 26; 81/Tekvîr, 24

Hikmet: 2/Bakara, 251, 269; 4/Nisâ, 54; 33/Ahzâb, 34; 38/Sâd, 20; 43/Zuhruf, 63; 54/Kamer, 5

İlim: 2/Bakara, 120, 145; 3/Âl-i İmrân, 7, 18-19, 61; 4/Nisâ, 162; 6/En'âm, 80, 119, 143, 148; 7/A'râf, 7, 89; 10/Yûnus, 93; 12/Yûsuf, 22, 68; 13/Ra'd, 37; 16/Nahl, 27; 17/İsrâ, 85, 107; 18/Kehf, 65; 19/Meryem, 43; 20/Tâhâ, 98; 21/Enbiyâ, 74, 79; 22/Hac, 54; 27/Neml, 15, 42; 28/Kasas, 14, 80; 29/Ankebût, 49; 30/Rûm, 56; 34/Sebe', 6; 40/Mu'min, 7, 83; 42/Şûrâ, 14; 43/Zuhruf, 61; 44/Duhan, 32; 45/Câsiye, 17, 23; 46/Ahkâf, 4, 23; 47/Muhammed, 16; 53/Necm, 30; 58/Mucadele, 11

İlmin Değeri ve İlme Teşvik: 3/Âl-i İmrân, 187; 16/Nahl, 43; 20/Tâhâ, 114; 28/Kasas, 80; 39/Zumer, 9; 58/Mucadele, 11; 96/Alak, 1-5

Öğüt ve Nasihat: 2/Bakara, 66, 221, 232, 269, 275; 3/Âl-i İmrân, 7, 138; 4/Nisâ, 34, 58, 63; 5/Mâide, 46; 6/En'âm, 90, 126, 152; 7/A'râf, 2-3, 21, 26, 62, 68, 79, 93, 130, 145, 164; 9/Tevbe, 126; 10/Yûnus, 3, 57; 11/Hûd, 24, 34, 46, 114, 120; 12/Yûsuf, 104; 13/Ra'd, 19; 14/İbrâhîm, 25, 52; 16/Nahl, 13, 17, 90, 125; 17/İsrâ, 41; 18/Kehf, 57; 20/Tâhâ, 3, 44; 21/Enbiyâ, 48; 23/Mu'minûn, 85; 24/Nûr, 1, 17, 27, 34; 25/Furkân, 50, 62; 26/Şuarâ, 136; 27/Neml, 62; 28/Kasas, 12, 20, 43, 46, 51; 29/Ankebût, 51; 32/Secde, 4; 34/Sebe', 46; 35/Fâtır, 37; 36/Yâsîn, 19, 69; 37/Saffât, 13, 155; 38/Sâd, 29, 43; 39/Zumer, 9, 21, 27; 40/Mu'min, 13, 58; 44/Duhan, 13, 58; 45/Câsiye, 23; 47/Muhammed, 18; 50/Kâf, 37, 45; 51/Zâriyat, 49, 55; 52/Tûr, 29; 54/Kamer, 15, 17, 22, 32, 40, 51; 56/Vâkıa, 62, 73; 58/Mucadele, 3; 65/Talak, 2, 10; 69/Hakka, 12, 42, 48; 73/Muzzemmil, 19; 74/Muddessir, 31, 49, 54-56; 76/İnsân, 29; 80/Abese, 4, 11; 87/A'lâ, 9-10; 88/Gâşiye, 21

Tefekkür: 2/Bakara, 219, 266; 3/Âl-i İmrân, 191; 6/En'âm, 50; 7/A'râf, 176, 184; 10/Yûnus, 24; 13/Ra'd, 3; 16/Nahl, 11, 44, 69; 30/Rûm, 8, 21; 39/Zumer, 42; 45/Câsiye, 13; 59/Haşr, 21

Tevekkül: 3/Âl-i İmrân, 122, 159-160; 4/Nisâ, 81; 5/Mâide, 11, 23; 7/A'râf, 89; 8/Enfâl, 2, 49, 61; 9/Tevbe, 51, 129; 10/Yûnus, 71, 84-85; 11/Hûd, 56, 88, 123; 12/Yûsuf, 67; 13/Ra'd, 30; 14/İbrâhîm, 11-12; 16/Nahl, 42; 25/Furkân, 58; 26/Şuarâ, 217; 27/Neml, 79; 29/Ankebût, 59; 33/Ahzâb, 3; 39/Zumer, 36, 38; 58/Mucadele, 10; 60/Mumtehine, 4; 64/Teğâbûn, 13; 65/Talak, 2-3; 73/Muzzemmil, 9

İNSAN

İnsan, Yalnızca Allah'a (cc) İbadet Etmek İçin Yaratılmıştır: 15/Hicr, 99; 51/Zâriyat, 56-57; 72/Cin, 16-17

İnsan, Yeryüzünün Halifesidir: 2/Bakara, 30; 6/En'âm, 165; 7/A'râf, 69, 74; 10/Yûnus, 14, 73; 27/Neml, 62; 35/Fâtır, 39; 38/Sâd, 26

İnsanın Yaratılışı: 2/Bakara, 28, 30; 3/Âl-i İmrân, 6; 4/Nisâ, 1; 6/En'âm, 2, 98; 7/A'râf, 11, 189; 15/Hicr, 26, 28; 16/Nahl, 4, 72; 20/Tâhâ, 55; 22/Hac, 5; 23/Mu'minûn, 12-14, 79; 25/Furkân, 54; 30/Rûm, 19-20, 54; 31/Lokmân, 34; 32/Secde, 7-9; 35/Fâtır, 11; 36/Yâsin, 36, 77; 37/Saffât, 11; 38/Sâd, 71; 39/Zümer, 6; 40/Mu'min, 67; 45/Câsiye, 4; 50/Kâf, 16; 53/Necm, 45-46; 56/Vâkıa, 57-59; 71/Nûh, 14; 75/Kıyâmet, 37-39; 76/İnsân, 1-2; 77/Murselât, 20-22; 80/Abese, 18-20; 86/Târik, 5-7; 95/Tîn, 1-5; 96/Alak, 2

KÂİNAT VE YARATILIŞI

Allah (cc) Arşa İstiva Etmiştir: 13/Ra'd, 2; 20/Tâhâ, 5; 25/Furkân, 59; 32/Secde, 4; 57/Hadîd, 4

Arş: 7/A'râf, 54; 9/Tevbe, 129; 10/Yûnus, 3; 11/Hûd, 7; 13/Ra'd, 2; 20/Tâhâ, 5; 21/Enbiyâ, 22; 23/Mu'minûn, 86, 116; 25/Furkân, 59; 27/Neml, 26; 32/Secde, 4; 39/Zümer, 75; 40/Mu'min, 15; 43/Zuhruf, 82; 57/Hadîd, 4; 70/Meâric, 3-4; 85/Burûc, 15

Ay'ın Yaratılışı: 25/Furkân, 61; 71/Nûh, 16

Dağların Yaratılışı: 13/Ra'd, 3; 15/Hicr, 19; 16/Nahl, 15; 50/Kâf, 7; 79/Nâziât, 32

Göklerin Yaratılışı: 6/En'âm, 101; 7/A'râf, 54; 10/Yûnus, 3; 11/Hûd, 7; 13/Ra'd, 2; 15/Hicr, 85; 16/Nahl, 3; 21/Enbiyâ, 30, 32; 25/Furkân, 59; 31/Lokmân, 10; 32/Secde, 4; 41/Fussilet, 11; 50/Kâf, 38; 51/Zâriyat, 47; 57/Hadîd, 4; 65/Talak, 12; 79/Nâziât, 28

Göklerin Yedi Gök Hâlinde Yaratılışı: 2/Bakara, 29; 17/İsrâ, 44; 23/Mu'minûn, 17, 86; 41/Fussilet, 12; 65/Talak, 12; 67/Mulk, 3; 71/Nûh, 15; 78/Nebe, 12

Güneş'in Yaratılışı: 25/Furkân, 61; 71/Nûh, 16; 78/Nebe, 13

Kâinat ve İçindekilerin Yaratılması: 6/En'âm, 101; 7/A'râf, 54; 10/Yûnus, 3; 11/Hûd, 7; 15/Hicr, 85; 16/Nahl, 3; 21/Enbiyâ, 30; 25/Furkân, 59; 32/Secde, 4; 41/Fussilet, 11; 50/Kâf, 38; 57/Hadîd, 4; 65/Talak, 12

Takvim (Ay, Sene, Mevsimler): 2/Bakara, 189, 194, 217; 5/Mâide, 2, 97; 6/En'âm, 96; 10/Yûnus, 5; 9/Tevbe, 5, 36; 16/Nahl, 12; 17/İsrâ, 12; 22/Hac, 47; 30/Rûm, 4; 32/Secde, 5; 70/Meâric, 4

Yerin Yaratılışı: 6/En'âm, 101; 7/A'râf, 54; 10/Yûnus, 3; 11/Hûd, 7; 13/Ra'd, 3; 15/Hicr, 19, 85; 16/Nahl, 3; 21/Enbiyâ, 30; 25/Furkân, 59; 32/Secde, 4; 41/Fussilet, 9-11; 50/Kâf, 38; 51/Zâriyat, 20; 57/Hadîd, 4; 65/Talak, 12; 78/Nebe, 6

Yıldızların Yaratılışı: 6/En'âm, 97; 7/A'râf, 54; 15/Hicr, 16-18; 16/Nahl, 12; 25/Furkân, 61; 37/Saffât, 6; 41/Fussilet, 12; 67/Mulk, 5

KUR'ÂN VE SEMAVİ KİTAPLAR

Ayet: 2/Bakara, 41, 231, 252; 3/Âl-i İmrân, 4, 7, 19, 58, 70, 98, 101, 108, 113, 118, 199; 4/Nisâ, 140, 155; 5/Mâide, 44; 6/En'âm, 4, 98, 124, 157-158; 7/A'râf, 32, 58, 174; 8/Enfâl, 2, 52, 54; 9/Tevbe, 9, 11, 65; 10/Yûnus, 1, 5, 17, 24, 71, 95, 101; 11/Hûd, 1; 12/Yûsuf,

1; 13/Ra'd, 1-2; 15/Hicr, 1; 16/Nahl, 104-105; 17/İsrâ, 59; 18/Kehf, 56-57, 105-106; 19/Meryem, 58; 21/Enbiyâ, 5; 22/Hac, 16, 52; 23/Mu'minûn, 66, 105; 24/Nûr, 1, 18, 34, 46, 58-59, 61; 25/Furkân, 73; 26/Şuarâ, 2; 27/Neml, 1; 28/Kasas, 2, 87; 29/Ankebût, 23, 49-50; 30/Rûm, 10, 28; 31/Lokmân, 2; 32/Secde, 22; 33/Ahzâb, 34; 36/Yâsîn, 46; 39/Zumer, 59, 71; 40/Mu'min, 4, 35, 56, 69; 41/Fussilet, 3, 44; 45/Câsiye, 6, 8, 11, 31, 35; 46/Ahkâf, 26-27; 57/Hadîd, 9, 17; 58/Mucadele, 5; 62/Cuma, 2, 5; 64/Teğabûn, 10; 65/Talak, 11; 68/Kalem, 15; 74/Muddessir, 16; 78/Nebe, 28; 83/Mutaffifîn, 13; 90/Beled, 19
İncil: 3/Âl-i İmrân, 3, 48, 65; 5/Mâide, 46-47, 66, 68, 110; 7/A'râf, 157; 9/Tevbe, 111; 48/Fetih, 29; 57/Hadîd, 27

Kitab-ı Mubin: 5/Mâide, 15; 12/Yûsuf, 1; 26/Şuarâ, 2; 28/Kasas, 2; 44/Duhan, 2

Kitab'ın İndiriliş Gayesi: 2/Bakara, 213; 4/Nisâ, 105; 6/En'âm, 19; 11/Hûd, 1-2; 14/İbrâhîm, 1; 16/Nahl, 102; 17/İsrâ, 82; 19/Meryem, 97; 25/Furkân, 1; 38/Sâd, 29; 43/Zuhruf, 44

Kitap ve Kitaplara İman: 2/Bakara, 4, 285; 7/A'râf, 170

Kur'ân: 5/Mâide, 101; 6/En'âm, 9; 9/Tevbe, 111; 10/Yûnus, 2, 15, 37, 61; 13/Ra'd, 31; 15/Hicr, 1, 87, 91; 16/Nahl, 98; 17/İsrâ, 41, 45, 89; 18/Kehf, 54; 20/Tâhâ, 2, 114; 25/Furkân, 30; 27/Neml, 1-6, 76, 92; 28/Kasas, 85; 30/Rûm, 58; 34/Sebe', 31; 36/Yâsîn, 2, 69; 38/Sâd, 1; 39/Zumer, 27-28; 41/Fussilet, 3; 43/Zuhruf, 3; 50/Kâf, 45; 55/Rahmân, 2; 56/Vâkıa, 77; 68/Kalem, 51; 73/Muzzemmil, 20; 76/İnsân, 23; 84/İnşikâk, 21; 85/Burûc, 21

Kur'ân'da Muhkem ve Müteşabih Ayetler: 3/Âl-i İmrân, 7

Kur'ân'ın İsimleri: 2/Bakara, 2, 159, 177, 285; 3/Âl-i İmrân, 3, 7; 4/Nisâ, 105, 113, 127, 130, 140; 5/Mâide, 15; 6/En'âm, 114, 155; 7/A'râf, 2, 196; 10/Yûnus, 1; 11/Hûd, 1; 12/Yûsuf, 1; 13/Ra'd, 1; 14/İbrâhîm, 1; 15/Hicr, 1, 6, 9; 16/Nahl, 44, 64, 89; 18/Kehf, 1; 21/Enbiyâ, 50; 25/Furkân, 1; 26/Şuarâ, 2; 27/Neml, 1; 28/Kasas, 2, 86; 29/Ankebût, 47, 51; 31/Lokmân, 2; 32/Secde, 2; 36/Yâsîn, 69; 38/Sâd, 29, 87; 39/Zumer, 1, 2, 23; 41/Fussilet, 3, 41; 42/Şûrâ, 52; 43/Zuhruf, 2; 44/Duhan, 2; 46/Ahkâf, 2, 12; 52/Tûr, 2; 56/Vâkıa, 78, 81; 64/Teğabûn, 8

Kur'ân'ın Korunması: 15/Hicr, 9

Kur'ân'ın Özellikleri ve Ona İmanın Gereklere: 2/Bakara, 3, 93, 121, 136, 174, 176, 213; 4/Nisâ, 47, 82, 105, 113, 174; 5/Mâide, 15-16, 48-49, 67-68; 6/En'âm, 19, 50, 66, 115, 155, 157; 7/A'râf, 2-3, 52, 170, 203-204; 10/Yûnus, 108; 11/Hûd, 17; 12/Yûsuf, 102, 104; 13/Ra'd, 1, 30-31, 37; 14/İbrâhîm, 52; 15/Hicr, 9; 16/Nahl, 43, 64, 89; 17/İsrâ, 9; 20/Tâhâ, 99-100; 21/Enbiyâ, 50; 25/Furkân, 1, 33; 26/Şuarâ, 2, 192, 210; 27/Neml, 1, 92-93; 28/Kasas, 51, 53, 85; 29/Ankebût, 45; 30/Rûm, 58; 31/Lokmân, 2; 34/Sebe', 6; 38/Sâd, 29; 39/Zumer, 55; 40/Mu'min, 2, 41-42, 44; 42/Şûrâ, 3, 7, 17, 52; 43/Zuhruf, 3-4, 43; 44/Duhan, 3, 58; 45/Câsiye, 2; 46/Ahkâf, 2, 12, 29, 31; 47/Muhammed, 2, 24; 56/Vâkıa, 77, 80; 57/Hadîd, 17, 22; 59/Haşr, 21; 64/Teğabûn, 8; 65/Talak, 10-11; 68/Kalem, 52; 69/Hakka, 40, 43, 48, 50, 51; 72/Cin, 1-2; 73/Muzzemmil, 4, 20; 74/Muddessir, 54-55; 75/Kiyâmet, 16, 19; 76/İnsân, 23; 80/Abese, 11, 16; 81/Tekvîr, 19, 25, 27; 85/Burûc, 21-22; 96/Alak, 1; 98/Beyyine, 2-3

Kur'ân ve Sünnet İlişkisi: 5/Mâide, 67; 16/Nahl, 44

Tevrat: 3/Âl-i İmrân, 3, 48, 50, 65, 93; 5/Mâide, 43-44, 46, 66, 68, 110; 9/Tevbe, 111; 48/Fetih, 29; 61/Saff, 6; 62/Cuma, 5

Vahiy: 4/Nisâ, 163; 6/En'âm, 7, 91, 93; 12/Yûsuf, 109; 17/İsrâ, 2; 31/Lokmân, 27; 40/Mu'min, 70; 42/Şûrâ, 51

Zebur: 3/Âl-i İmrân, 184; 4/Nisâ, 163; 17/İsrâ, 55; 21/Enbiyâ, 105

MÜMİN, MÜSLİM, KÂFİR, MÜŞRİK, MÜNAFİK

Allah (cc), Peygamberleri ve Ayetleriyle Alay Edenler: 6/En'âm, 10; 9/Tevbe, 65-66; 13/Ra'd, 32; 15/Hicr, 11, 95; 16/Nahl, 34; 21/Enbiyâ, 41; 30/Rûm, 10; 36/Yâsîn, 30; 37/Saffât, 12

Allah (cc) Yolundan Alıkoyanlar: 3/Âl-i İmrân, 99; 4/Nisâ, 167; 7/A'râf, 45, 86; 8/Enfâl, 36; 9/Tevbe, 9; 11/Hûd, 18-19; 14/İbrâhîm, 3; 16/Nahl, 88, 94; 22/Hac, 25; 33/Ahzâb, 18; 47/Muhammed, 1, 32-34; 58/Mucadele, 16

Allah (cc) Yolundan Menetmek İçin Mallarını Harcayanlar: 8/Enfâl, 36

Allah'a (cc) Karşı Büyüklük Taslayan Liderler: 2/Bakara, 166; 7/A'râf, 38; 14/İbrâhîm, 21; 16/Nahl, 25; 34/Sebe', 31, 33; 40/Mu'min, 47

Allah'a (cc) Karşı Gelmekten Sakınmak: 2/Bakara, 41, 194, 196-197, 203, 223, 231, 233, 278, 282; 3/Âl-i İmrân, 50, 102, 123, 200; 4/Nisâ, 1, 131; 5/Mâide, 4, 7-8, 11, 35, 57, 88, 100, 108, 112; 6/En'âm, 72, 155; 8/Enfâl, 1, 69; 9/Tevbe, 119; 11/Hûd, 78; 15/Hicr, 67-69; 16/Nahl, 2, 52; 22/Hac, 1; 23/Mu'minûn, 52; 26/Şuarâ, 106-110, 124-126, 130-132, 142-144, 150, 161-163, 177-179, 183-184; 29/Ankebût, 16; 30/Rûm, 30-31; 31/Lokmân, 33; 33/Ahzâb, 1, 55, 70-71; 39/Zumer, 10, 16; 43/Zuhruf, 63; 48/Fetih, 26; 49/Hucurât, 1, 10; 57/Hadîd, 28; 58/Mucadele, 9; 59/Haşr, 18; 60/Mumtehine, 11; 64/Teğabûn, 15-16; 65/Talak, 1-5; 71/Nûh, 3-4

Allah'a (cc) Karşı Gelmekten Sakınanların Mükâfâtı: 2/Bakara, 189, 194, 212; 3/Âl-i İmrân, 15-17, 133-136, 172, 179, 196-198, 200; 5/Mâide, 27; 6/En'âm, 32; 7/A'râf, 35, 128, 156-157; 9/Tevbe, 4, 7, 36, 123; 10/Yûnus, 63; 11/Hûd, 49; 12/Yûsuf, 57, 90-91, 109; 13/Ra'd, 35; 15/Hicr, 45-48; 16/Nahl, 30-32; 19/Meryem, 59-63, 71-72, 83-86; 24/Nûr, 52; 25/Furkân, 15-16; 38/Sâd, 49-54; 39/Zumer, 19-20, 33-35, 61, 73-74; 43/Zuhruf, 33-35, 73-74; 51/Zâriyat, 15-19; 52/Tûr, 17-20; 54/Kamer, 54-55; 68/Kalem, 34; 69/Hakka, 48; 77/Murselât, 41-44; 78/Nebe, 31-36; 92/Leyl, 5-7, 14-21

Allah'a (cc) Karşı Gelmekten Sakınmaya Teşvik: 2/Bakara, 21, 63, 103, 179, 183, 187, 194, 197, 223; 3/Âl-i İmrân, 25, 76, 120, 125, 172, 179, 186; 4/Nisâ, 77, 128, 129; 5/Mâide, 8, 65, 93; 6/En'âm, 32, 51, 69; 7/A'râf, 26, 35, 63, 65, 96, 128, 156, 164, 169, 171; 8/Enfâl, 29; 9/Tevbe, 36, 44, 108-109, 123; 10/Yûnus, 6, 31; 11/Hûd, 49; 12/Yûsuf, 90, 109; 16/Nahl, 52, 128; 20/Tâhâ, 113; 22/Hac, 37; 23/Mu'minûn, 23, 31-32, 86, 87; 24/Nûr, 52; 26/Şuarâ, 106-107, 124-126, 142-144, 161-163; 28/Kasas, 83; 37/Saffât, 123-124; 39/Zumer, 27-28; 47/Muhammed, 36; 49/Hucurât, 3, 13; 58/Mucadele, 9; 65/Talak, 2-5; 74/Muddessir, 54-56

Allah'a (cc) Karşı Gelmekten Sakınanların Vasıfları: 2/Bakara, 1-5, 65-66, 177; 3/Âl-i İmrân, 113-115, 133-134; 7/A'râf, 156-157, 201-202; 19/Meryem, 59-63; 24/Nûr, 34; 38/Sâd, 28; 92/Leyl, 14-21

Allah'ı (cc) Unutanlar: 9/Tevbe, 67; 20/Tâhâ, 126; 59/Haşr, 19

Allah'ın (cc) Dostları: 10/Yûnus, 62-64

Allah'ın (cc) Müşriklere Mühleti: 18/Kehf, 58-59; 29/Ankebût, 53; 68/Kalem, 44-45; 70/Meâric, 42; 73/Muzzemmil, 11

Azginlar: 7/A'râf, 175-176; 26/Şuarâ, 91, 224; 37/Saffât, 27-32; 38/Sâd, 55; 51/Zâriyat, 52-55; 52/Tûr, 32; 53/Necm, 50-52; 68/Kalem, 30-31; 78/Nebe, 21-30; 79/Nâziât, 37-39; 96/Alak, 6-7

Azginlık: 7/A'râf, 33; 10/Yûnus, 23; 13/Ra'd, 25; 15/Hicr, 39, 42; 16/Nahl, 90; 18/Kehf, 64, 80; 19/Meryem, 59, 69; 42/Şûrâ, 27

Bidat: 2/Bakara, 189

Cinler: 6/En'âm, 100, 112, 128, 130; 7/A'râf, 38; 11/Hûd, 119; 15/Hicr, 27; 18/Kehf, 50; 27/Neml, 17, 39; 34/Sebe', 12, 14, 41; 37/Saffât, 158; 38/Sâd, 37-38; 41/Fussilet, 25; 46/Ahkâf, 18, 29-30; 51/Zâriyat, 56; 55/Rahmân, 15, 33, 35-39; 72/Cin, 1-7; 114/Nâs, 1-6

Dinden Dönerler/Mürtedler: 2/Bakara, 108; 3/Âl-i İmrân, 77, 86, 106, 177; 4/Nisâ, 115, 137; 5/Mâide, 52-54; 16/Nahl, 106-107, 112-113; 47/Muhammed, 25; 60/Mumtehine, 11

Dini Parçalara Ayırıp Gruplaşanlar: 3/Âl-i İmrân, 103; 6/En'âm, 159; 23/Mu'minûn, 53; 30/Rûm, 32

Ehl-i Kitap: 2/Bakara, 105, 109; 3/Âl-i İmrân, 64-66, 69-72, 75, 98-99, 110-113, 199; 4/Nisâ, 123, 153, 159, 171; 5/Mâide, 15-19, 59, 65-77; 29/Ankebût, 46; 33/Ahzâb, 26; 57/Hadîd, 29; 59/Haşr, 2, 11; 98/Beyyine, 1, 4-6

Gazaba Uğratanlar: 1/Fâtîha, 7; 2/Bakara, 90; 4/Nisâ, 93; 5/Mâide, 59-60; 8/Enfâl, 16; 24/Nûr, 9; 48/Fetih, 6

Heva ve Heveslerini Putlaştıranlar: 25/Furkân, 43; 45/Câsiye, 23

İslam Ümmetinin Vasıfları: 2/Bakara, 143; 3/Âl-i İmrân, 110; 22/Hac, 78; 35/Fâtır, 31-32

Kâfirler (İnkâr Edenler): 2/Bakara, 6, 8, 23-24, 26, 29, 61, 89-90, 98, 101-102, 104, 121, 126, 161-162, 191, 211-212, 253-254, 257, 264, 276; 3/Âl-i İmrân, 1-4, 12-13, 19, 21-22, 32, 56, 86-91, 97-98, 106, 112, 116, 127-128, 131, 141, 151, 156, 162, 176-178, 196; 4/Nisâ, 18, 36, 39, 41-42, 44-46, 56, 101-102, 115, 131, 136-137, 140, 150-151, 160-161, 167-170; 5/Mâide, 3, 5, 10, 17, 36-37, 44, 67, 72-73, 78, 81, 86, 101-104, 114-115; 6/En'âm, 1-10, 25-30, 39, 70, 89, 115-116, 122, 130, 132, 155-159; 7/A'râf, 27-30, 36-41, 50-53, 64, 71-72, 77-78, 90-93, 96, 101-102, 146-147, 175-178, 182-185; 8/Enfâl, 7, 12-14, 17-19, 22-23, 30-40, 47, 50-59, 65, 73; 9/Tevbe, 1, 3, 12-13, 17, 25-26, 32, 37, 49, 62-63, 68, 73, 90, 124-125; 10/Yûnus, 4, 7-8, 45, 69-70, 73, 100-102; 11/Hûd, 5, 15, 17, 22, 59-60, 66-68, 74-76, 105-107; 12/Yûsuf, 37, 87; 13/Ra'd, 5-6, 12-14, 18, 30-35, 42; 14/İbrâhîm, 1, 3, 7-9, 13-20, 28-30; 16/Nahl, 26-28, 33-34, 38-39, 60, 63, 71, 84,

88, 104-109, 112-113; 17/İsrâ, 8-10, 60, 67, 69, 72, 89, 97-98; 18/Kehf, 32-44, 56-57, 100-106; 19/Meryem, 37-40, 68-70, 73, 77-84; 20/Tâhâ, 47-48, 60-61, 99-101, 133-135; 21/Enbiyâ, 1-3, 36-46, 77, 90-100; 22/Hac, 3-4, 8-10, 19-22, 25, 42-44, 46-47, 55, 57, 72; 23/Mu'minûn, 24, 33, 44-48, 52-56, 63-77, 117; 24/Nûr, 55, 57; 25/Furkân, 11-14, 32-44, 50, 55, 60, 77; 26/Şuarâ, 105, 139, 157-158, 170-174, 189-190; 27/Neml, 4-5, 40-43, 50, 52, 57-58, 60-62, 82-85; 28/Kasas, 38-42, 46-48, 81-82; 29/Ankebût, 23-24, 47, 55; 30/Rûm, 16, 44-45, 58, 60; 31/Lokmân, 6-7, 12, 23-24, 32; 32/Secde, 28-29; 33/Ahzâb, 7-8, 25, 64-68; 34/Sebe', 5, 31-38, 43-46; 35/Fâtır, 6, 7, 25-26, 36-40; 36/Yâsîn, 1-10, 28-32, 59-70; 37/Saffât, 11-15, 81-82, 127-128, 133, 136, 167, 170, 174-179; 38/Sâd, 1-14, 27, 84-85; 39/Zumer, 2-3, 7-8, 22, 32, 55, 59, 63, 66-67, 71-72; 40/Mu'min, 4-6, 10-14, 49, 50, 69-76, 82-85; 41/Fussilet, 13-14, 26-29, 44, 50-54; 42/Şûrâ, 16, 26, 35; 43/Zuhruf, 6-8, 24-25, 29-42, 57-62, 79-80, 87-89; 44/Duhan, 40, 50; 45/Câsiye, 7-11, 18-19, 31-35; 46/Ahkâf, 1-11, 20, 31-32, 34; 47/Muhammed, 1-3, 7-9, 12, 32, 34; 48/Fetih, 13, 22-26; 50/Kâf, 11-14, 20-30; 51/Zâriyat, 7-9, 52-53, 59-60; 53/Necm, 27-28, 59-62; 54/Kamer, 1-14; 60/Mumtehine, 1-2, 13; 61/Saff, 5, 7-8; 64/Teğabûn, 5-6, 10; 65/Talak, 8-10; 67/Mulk, 6-11, 20-21, 27-30; 70/Meâric, 1-3, 36-44; 71/Nüh, 26-27; 72/Cin, 15-17; 74/Muddessir, 31; 75/Kiyâmet, 20-36; 76/İnsân, 4, 27-28; 78/Nebe, 40; 80/Abese, 40-42; 83/Mutaffifîn, 34-36; 84/İnşikâk, 20-24; 85/Burûc, 17-20; 86/Târik, 15-17; 87/A'lâ, 9-17; 88/Ğâşiye, 21-26; 89/Fecr, 15-26; 90/Beled, 9, 20; 93/Duhâ, 1-6

Kâfirlerden Yüz Çevirmek: 6/En'âm, 70; 32/Secde, 30; 37/Saffât, 174-179; 51/Zâriyat, 54; 52/Tûr, 45; 53/Necm, 27-30; 54/Kamer, 4-6; 70/Meâric, 40-42; 74/Muddessir, 11-17

Kâfirlere Mühlet Tanınması: 3/Âl-i İmrân, 178; 6/En'âm, 110, 112, 137, 158; 7/A'râf, 180, 186; 10/Yûnus, 11, 19, 102; 13/Ra'd, 32; 14/İbrâhîm, 10; 15/Hicr, 2-3; 16/Nahl, 61; 18/Kehf, 58; 20/Tâhâ, 128-129; 21/Enbiyâ, 108, 111; 22/Hac, 42-44; 23/Mu'minûn, 54-56; 29/Ankebût, 65-66; 35/Fâtır, 45; 39/Zumer, 8; 41/Fussilet, 45; 42/Şûrâ, 14, 21; 43/Zuhruf, 83; 70/Meâric, 40-42; 86/Târik, 15-17

Kâfirler Dost Edinilmez: 3/Âl-i İmrân, 28, 118-120; 4/Nisâ, 137-139, 144; 5/Mâide, 51, 80-81; 9/Tevbe, 23; 58/Mucadele, 22; 60/Mumtehine, 9

Kâfirler Yalanlarlar: 3/Âl-i İmrân, 10-11, 137; 5/Mâide, 10, 86; 6/En'âm, 11, 21, 39, 49, 148, 157; 7/A'râf, 36-41, 64, 72, 92, 96, 136, 146-147, 176-177, 182-186; 8/Enfâl, 53-54; 10/Yûnus, 17, 45, 73; 16/Nahl, 36, 113; 22/Hac, 57; 23/Mu'minûn, 33, 47-48; 25/Furkân, 11, 25-39, 77; 26/Şuarâ, 139, 189; 27/Neml, 83-85; 29/Ankebût, 36-37, 68; 30/Rûm, 10, 16; 34/Sebe', 45; 37/Saffât, 127; 39/Zumer, 25-26, 32, 54-60; 43/Zuhruf, 24-25; 50/Kâf, 5; 52/Tûr, 11-16; 54/Kamer, 9-35, 41-42; 55/Rahmân, 13-77; 56/Vâkia, 51-56, 92-95; 57/Hadîd, 19; 62/Cuma, 5; 64/Teğabûn, 10; 68/Kalem, 8-9; 73/Muzzemmil, 11-14; 74/Muddessir, 38-46; 75/Kiyâmet, 30-36; 77/Murselât, 15-49; 78/Nebe, 26-28; 82/İnfîtâr, 9; 83/Mutaffifîn, 10-17; 92/Leyl, 8-16; 96/Alak, 9-19; 107/Maûn, 1-3

Kâfirlere İtaat Edilmez: 3/Âl-i İmrân, 149; 18/Kehf, 28; 25/Furkân, 52; 28/Kasas, 86; 33/Ahzâb, 1-3, 48; 42/Şûrâ, 15; 76/İnsân, 24; 96/Alak, 19

Kâfirlere İyilikleri Fayda vermez: 3/Âl-i İmrân, 117

Kâfirlerin Ahiretteki Pişmanlıkları: 33/Ahzâb, 64-68; 35/Fâtır, 37; 40/Mu'min, 11; 67/Mulk, 10, 11

Kâfirlerin Amelleri Boşta Gidecektir: 18/Kehf, 104-105; 24/Nûr, 39; 33/Ahzâb, 19

Kâfirlerin Kur'ân Karşısındaki Tavırları: 22/Hac, 72

Kâfirlerin Vasıfları: 6/En'âm, 25; 7/A'râf, 146; 9/Tevbe, 87, 93; 18/Kehf, 57; 23/Mu'minûn, 90

Küfür: 2/Bakara, 88, 93, 108, 217; 3/Âl-i İmrân, 52, 80, 90, 167, 176-177; 4/Nisâ, 46, 137, 155-156; 5/Mâide, 41, 61, 64, 68; 9/Tevbe, 12, 74, 97, 107; 14/İbrâhîm, 28; 16/Nahl, 106; 39/Zümer, 7-8; 30/Rûm, 44; 31/Lokmân, 23; 35/Fâtır, 39; 49/Hucurât, 7

Muttakilerin Vasıfları: 2/Bakara, 4, 46, 66, 177; 3/Âl-i İmrân, 114, 135; 6/En'âm, 92; 8/Enfâl, 2; 10/Yûnus, 26; 13/Ra'd, 20; 15/Hicr, 45; 22/Hac, 32-35; 23/Mu'minûn, 8; 27/Neml, 1-3; 28/Kasas, 83; 31/Lokmân, 4; 39/Zümer, 9, 33-34; 76/İnsân, 7-8

Müminlerde Bulunması Gereken Özellikler: 5/Mâide, 54; 8/Enfâl, 2-4; 13/Ra'd, 19-24; 23/Mu'minûn, 1-11; 42/Şûrâ, 36-39; 70/Meâric, 23-35

Müminlerden Başkasını Dost ve İdareci Edinenler: 4/Nisâ, 115, 139, 144

Müminlerin İmtihan Edilmesi: 2/Bakara, 155; 3/Âl-i İmrân, 140-152, 165-167, 179, 186; 5/Mâide, 48, 94; 7/A'râf, 141; 8/Enfâl, 17; 10/Yûnus, 13-14; 11/Hûd, 7; 16/Nahl, 92; 18/Kehf, 7; 21/Enbiyâ, 35; 23/Mu'minûn, 30; 25/Furkân, 20; 27/Neml, 47; 29/Ankebût, 2-3; 33/Ahzâb, 11; 39/Zümer, 49; 47/Muhammed, 4, 31; 49/Hucurât, 3; 67/Mulk, 2; 72/Cin, 16-17

Müminlerin Kâfirlere ve Birbirlerine Karşı Tutumları: 5/Mâide, 54; 9/Tevbe, 71; 48/Fetih, 29; 60/Mumtehine, 1

Müminlerin Vasıfları: 8/Enfâl, 2-4; 13/Ra'd, 19-24; 23/Mu'minûn, 1-11; 42/Şûrâ, 36-39; 70/Meâric, 22-35

Münafıklar: 2/Bakara, 8-20, 204-206; 3/Âl-i İmrân, 167; 4/Nisâ, 61, 88, 138, 145; 8/Enfâl, 49

Münafıklar Daima Korku İçindedir: 2/Bakara, 19

Münafıkların Tabiatı: 59/Haşr, 11-14

Müşrikler: 4/Nisâ, 36, 116; 5/Mâide, 76; 6/En'âm, 151; 13/Ra'd, 16, 33; 16/Nahl, 35; 17/İsrâ, 23, 39; 22/Hac, 31; 30/Rûm, 28-29, 31-32; 31/Lokmân, 13; 34/Sebe', 41; 43/Zuhruf, 20-21, 57-59; 45/Câsiye, 23; 46/Ahkâf, 5

Müşrikler Allah'a (cc) Çocuk İsnad Ederler: 4/Nisâ, 117; 10/Yûnus, 68-70; 16/Nahl, 57, 62; 17/İsrâ, 40; 19/Meryem, 88-92; 21/Enbiyâ, 26; 37/Saf-fât, 149-159, 180; 43/Zuhruf, 15-16, 18, 81-82; 52/Tûr, 39; 53/Necm, 21-22

Müşrikler Allah'tan (cc) Başkasını İlah Edinirler: 3/Âl-i İmrân, 151; 4/Nisâ, 117; 5/Mâide, 76; 6/En'âm, 1, 107, 136, 150; 7/A'râf, 191; 10/Yûnus, 18, 66; 11/Hûd, 109; 14/İbrâhîm, 30; 15/Hicr, 95-96; 16/Nahl, 73; 19/Meryem, 81; 22/Hac, 11-13, 71-74; 25/

Furkân, 3, 55; 36/Yâsîn, 74-75; 37/Saffât, 11; 38/Sâd, 5-7; 39/Zumer, 15, 45, 67; 40/Mu'min, 10-12; 42/Şûrâ, 9; 52/Tûr, 43

Müşrikler Muvahhidleri Tehdit Ederler: 7/A'râf, 88; 14/İbrâhîm, 13; 39/Zumer, 36

Müşrikler Putları Şefaatchi Kabul Ederler: 10/Yûnus, 18; 13/Ra'd, 14; 17/İsrâ, 57; 19/Meryem, 81-82; 39/Zumer, 3, 43-44

Nimet Verilenler: 1/Fâtiha, 7; 4/Nisâ, 69

Putlara Tapanlar: 4/Nisâ, 51, 116; 5/Mâide, 60; 6/En'âm, 71; 7/A'râf, 37, 190-198; 16/Nahl, 56, 86; 17/İsrâ, 56-57; 18/Kehf, 102; 19/Meryem, 81-82; 22/Hac, 12-13, 73; 25/Furkân, 3; 29/Ankebût, 25; 35/Fâtır, 13-14, 40; 36/Yâsîn, 74-75; 53/Necm, 19; 71/Nûh, 23

Sapıklar ve Sapkınlar: 3/Âl-i İmrân, 90; 4/Nisâ, 88, 136, 143; 6/En'âm, 125, 140; 7/A'râf, 30, 178, 186; 9/Tevbe, 115; 13/Ra'd, 33; 15/Hicr, 56; 16/Nahl, 37; 17/İsrâ, 48, 97-98; 18/Kehf, 17, 51; 19/Meryem, 75; 22/Hac, 3-4; 23/Mu'minûn, 103-108; 27/Neml, 92; 28/Kasas, 49-50; 30/Rûm, 29; 36/Yâsîn, 22-24; 37/Saffât, 71-74; 38/Sâd, 26; 39/Zumer, 22-23, 36, 41; 40/Mu'min, 32-35, 73-74; 41/Fussilet, 52; 42/Şûrâ, 44; 45/Câsiye, 23; 46/Ahkâf, 5; 56/Vâkıa, 51-55, 92

Sihir ve Büyü: 2/Bakara, 102; 5/Mâide, 110; 6/En'âm, 7; 10/Yûnus, 2, 76-81; 11/Hûd, 7; 15/Hicr, 15; 17/İsrâ, 47, 101; 20/Tâhâ, 57-58, 63, 66, 69-73; 21/Enbiyâ, 3; 25/Furkân, 8; 26/Şuarâ, 34, 41, 46, 49, 153, 185; 27/Neml, 13; 28/Kasas, 36; 34/Sebe', 43; 37/Saffât, 15; 40/Mu'min, 24; 43/Zuhruf, 30, 49; 46/Ahkâf, 7; 51/Zâriyat, 39, 52; 52/Tûr, 15; 54/Kamer, 2; 61/Saff, 6; 74/Muddessir, 24; 113/Felak, 1-4

Şeytan Kötülüğü ve Çirkin Şeyleri Emreder: 2/Bakara, 168-169, 268; 7/A'râf, 28, 33; 12/Yûsuf, 24; 24/Nûr, 19, 21

Şeytana İtaat ve İbadet: 4/Nisâ, 117; 19/Meryem, 44; 34/Sebe', 40-41; 36/Yâsîn, 60

Şeytanın Dostları: 2/Bakara, 102, 257; 4/Nisâ, 76, 119; 6/En'âm, 121; 7/A'râf, 27, 202; 16/Nahl, 100; 17/İsrâ, 27; 19/Meryem, 68; 25/Furkân, 29; 41/Fussilet, 25; 43/Zuhruf, 36-38; 58/Mucadele, 19

Şeytanın, Günahları Süslü Göstermesi: 6/En'âm, 43; 8/Enfâl, 48; 15/Hicr, 39; 27/Neml, 24; 29/Ankebût, 38

Şeytanın İnsanlara Karşı Tutumu: 3/Âl-i İmrân, 175; 6/En'âm, 112, 142; 7/A'râf, 22, 27; 8/Enfâl, 48; 12/Yûsuf, 5; 14/İbrâhîm, 22; 16/Nahl, 98-100; 17/İsrâ, 27, 53, 61-64; 18/Kehf, 50; 19/Meryem, 44, 83; 22/Hac, 52-53; 23/Mu'minûn, 97-98; 25/Furkân, 29; 26/Şuarâ, 221-223; 28/Kasas, 15; 34/Sebe', 20; 36/Yâsîn, 60; 38/Sâd, 74-83; 43/Zuhruf, 36-38; 59/Haşr, 16; 114/Nâs, 1-6

Şeytanın Kovuluşu: 2/Bakara, 34; 7/A'râf, 11-18; 15/Hicr, 28-38; 17/İsrâ, 63; 38/Sâd, 71-85

Şirk Çeşitleri: 2/Bakara, 165; 4/Nisâ, 48; 5/Mâide, 72; 6/En'âm, 136; 7/A'râf, 37; 9/Tevbe, 31; 10/Yûnus, 106; 18/Kehf, 26; 29/Ankebût, 25; 31/Lokmân, 13; 39/Zumer, 65; 42/Şûrâ, 21

Şirk ve Şirk Amelleri: 2/Bakara, 165; 4/Nisâ, 36; 6/En'âm, 14, 56, 88, 151; 7/A'râf, 33; 10/Yûnus, 105-106; 12/Yûsuf, 38; 13/Ra'd, 36; 16/Nahl, 51, 73-74; 17/İsrâ, 22, 39, 40, 111; 18/Kehf, 5, 110; 22/Hac, 26, 31; 26/Şuarâ, 213; 28/Kasas, 88; 30/Rûm, 13; 31/Lokmân, 13; 40/Mu'min, 66; 42/Şûrâ, 6; 51/Zâriyat, 51; 72/Cin, 18

Zalimler ve Zulmedenler: 2/Bakara, 59, 114, 140, 145, 165, 229, 254, 258, 270; 3/Âl-i İmrân, 57, 93-94, 117, 126-128, 140, 151, 192; 4/Nisâ, 10, 97, 168; 5/Mâide, 29, 45, 51, 72; 6/En'âm, 21, 33, 42-45, 47, 52, 93, 128-129, 135, 144, 157; 7/A'râf, 4-5, 9, 37, 41, 44-45, 148, 165; 8/Enfâl, 54; 9/Tevbe, 19, 23, 70, 109; 10/Yûnus, 13, 17, 39, 54, 106; 11/Hûd, 18-22, 37, 44, 67-68, 82-83, 94-95, 100-102, 116; 12/Yûsuf, 23, 74-75; 14/İbrâhîm, 13, 22, 27, 42-46; 16/Nahl, 28, 85, 112-113; 17/İsrâ, 82, 99; 18/Kehf, 15, 29, 35, 50-51, 57-59, 87; 19/Meryem, 38, 72; 20/Tâhâ, 111; 21/Enbiyâ, 3, 11-15, 29; 22/Hac, 25, 48, 53, 71; 23/Mu'minûn, 27, 41; 24/Nûr, 47-50; 25/Furkân, 7-9, 19, 27-29, 37; 26/Şuarâ, 227; 27/Neml, 10-11, 44, 50-52, 83-85; 28/Kasas, 37, 40-42, 50, 59; 29/Ankebût, 14, 31, 49, 68; 30/Rûm, 9, 29, 57; 31/Lokmân, 10-11; 32/Secde, 22; 34/Sebe', 19, 31-33, 42; 35/Fâtır, 37, 40; 37/Saffât, 22-39; 39/Zumer, 24, 32, 51; 40/Mu'min, 18; 42/Şûrâ, 8-9, 21-22, 40-46; 43/Zuhruf, 39, 63-66, 74-76; 45/Câsiye, 18-19; 46/Ahkâf, 10, 12; 49/Hucurât, 11; 51/Zâriyat, 59; 52/Tûr, 47; 53/Necm, 50-52; 59/Haşr, 17; 60/Mumtehine, 9; 61/Saff, 7-8; 62/Cuma, 5; 65/Talak, 1; 68/Kalem, 29; 76/İnsân, 30-31

Zalimlere Meyletmenin Cezası: 2/Bakara, 165-167; 4/Nisâ, 97; 11/Hûd, 113; 14/İbrâhîm, 21-22; 34/Sebe', 31-33

Ziyana Uğrayanlar: 2/Bakara, 27, 121; 3/Âl-i İmrân, 85; 4/Nisâ, 119-121; 5/Mâide, 5, 52-53; 6/En'âm, 12, 20, 31, 140; 7/A'râf, 9, 53, 92, 99, 178; 8/Enfâl, 36, 37; 9/Tevbe, 69; 10/Yûnus, 45, 95; 11/Hûd, 21-22, 47; 16/Nahl, 108, 109; 18/Kehf, 103-106; 22/Hac, 11-13; 23/Mu'minûn, 103-115; 27/Neml, 4-5; 29/Ankebût, 52; 39/Zumer, 14-16, 63, 65; 41/Fussilet, 22-25; 42/Şûrâ, 45; 46/Ahkâf, 17-18; 58/Mucadele, 19; 63/Munafikûn, 9; 103/Asr, 1-3

ÖLÜM VE AHİRET

Adn Cennetleri: 9/Tevbe, 72; 13/Ra'd, 23; 16/Nahl, 31; 18/Kehf, 31; 19/Meryem, 61-62; 20/Tâhâ, 76; 35/Fâtır, 33; 38/Sâd, 50; 40/Mu'min, 8; 61/Saff, 12; 98/Beyyine, 8

Ahîret Günü: 1/Fâtiha, 3; 2/Bakara, 4, 8, 46, 48, 86, 94, 102, 123, 130, 200-201, 217, 220; 3/Âl-i İmrân, 22, 30, 45, 56, 106-107; 4/Nisâ, 74, 77, 134; 5/Mâide, 5, 33, 41; 6/En'âm, 32, 92; 8/Enfâl, 67; 9/Tevbe, 19, 38, 69; 10/Yûnus, 26-28, 64; 11/Hûd, 16, 19, 22, 103; 12/Yûsuf, 37, 57, 101, 109; 13/Ra'd, 26, 34; 17/İsrâ, 10, 19, 21, 45; 19/Meryem, 75, 85; 20/Tâhâ, 74, 111, 127; 22/Hac, 2, 11, 15; 25/Furkân, 11; 26/Şuarâ, 87, 89; 27/Neml, 68; 28/Kasas, 70, 83-84; 34/Sebe', 21; 37/Saffât, 20; 39/Zumer, 9, 26, 45, 48, 70, 75; 41/Fussilet, 7, 31; 42/Şûrâ, 20; 44/Duhan, 16, 40; 45/Câsiye, 9, 27-28, 35; 50/Kâf, 20-21, 35, 41, 44; 51/Zâriyat, 6, 12; 55/Rahmân, 41; 56/Vâkıa, 7; 57/Hadîd, 12; 67/Mulk, 12, 27; 68/Kalem, 42-43; 69/Hakka, 18; 70/Meâric, 1, 3, 8-18; 74/Muddessir, 38, 53; 76/İnsân, 7; 77/Murselât, 7, 15, 28-29, 45; 79/Nâziât, 39; 80/Abese, 33, 40-41; 81/Tekvîr,

1-14; 82/İnfıtâr , 1-5, 9, 14-19; 83/Mutaffifîn, 15, 34-36; 84/İnşikâk, 6-15; 88/Ğaşıye, 1-16, 23-26; 89/Fecr, 22, 29-30; 90/Beled, 17-20; 92/Leyl, 13-17; 96/Alak, 15-18; 99/Zilzâl, 6-8; 107/Maûn, 1

Ahiret Gününde Yaşanacak Olaylar: 2/Bakara, 123; 3/Âl-i İmrân, 30, 77, 106-107; 4/Nisâ, 77; 6/En'âm, 22-24; 7/A'râf, 38-51; 10/Yûnus, 26-30; 11/Hûd, 18, 99, 103-108; 14/İbrâhîm, 21-23; 16/Nahl, 27-30; 17/İsrâ, 13-14; 18/Kehf, 99-101; 19/Meryem, 75; 20/Tâhâ, 100-112; 23/Mu'minûn, 99-114; 27/Neml, 87; 28/Kasas, 62-66, 74-75; 29/Ankebût, 25; 36/Yâsîn, 51-65; 37/Saffât, 16-34, 51-61; 38/Sâd, 59-64; 39/Zumer, 47-48, 56-60, 67-75; 41/Fussilet, 19-21, 29; 43/Zuhruf, 67-73; 44/Duhan, 16, 40-56; 45/Câsiye, 26-35; 50/Kâf, 20-35, 41-44; 55/Rahmân, 41; 57/Hadîd, 12; 60/Mumtehine, 3; 67/Mulk, 6-11, 27; 68/Kalem, 42-43; 69/Hakka, 13-37; 70/Meâric, 8-15; 74/Muddessir, 39-47; 75/Kiyâmet, 13; 77/Murselât, 7-11, 29-40; 79/Nâziât, 46; 80/Abese, 33-42; 81/Tekvîr, 1-14; 82/İnfıtâr , 1-5, 13-16; 88/Ğaşıye, 1-11; 89/Fecr, 21-25; 100/Âdiyât, 9-11

Ahirete Hazırlık: 2/Bakara, 110; 22/Hac, 77; 36/Yâsîn, 12, 59; 59/Haşr, 18; 75/Kiyâmet, 13

Ahirete İman: 2/Bakara, 4, 46, 62, 123, 177; 3/Âl-i İmrân, 9, 25; 4/Nisâ, 38-39, 59, 162; 6/En'âm, 113; 7/A'râf, 147; 9/Tevbe, 18-19, 44; 10/Yûnus, 45; 16/Nahl, 22; 18/Kehf, 110; 27/Neml, 3; 31/Lokmân, 4; 42/Şûrâ, 7; 70/Meâric, 2, 26-28

Ahirete İnanmayanlar ve Akibetleri: 7/A'râf, 147; 16/Nahl, 60; 39/Zumer, 45-48; 41/Fussilet, 6-7; 77/Murselât, 15-19

Ahireti İnkâr: 4/Nisâ, 136; 10/Yûnus, 7-8; 27/Neml, 4-5; 34/Sebe', 3, 7-8; 83/Mutaffifîn, 10-12; 95/Tîn, 7

Ahirette Mesud ve Bedbaht Yüzler: 3/Âl-i İmrân, 104; 74/Muddessir, 20-29; 80/Abese, 33-42; 88/Ğaşıye, 1, 16

Amel Defteri: 17/İsrâ, 13-14, 71; 18/Kehf, 49; 21/Enbiyâ, 47; 38/Sâd, 16; 39/Zumer, 69; 45/Câsiye, 28-30; 54/Kamer, 52; 69/Hakka, 19; 74/Muddessir, 52; 78/Nebe, 29, 40; 81/Tekvîr, 10; 83/Mutaffifîn, 7-9, 18-20; 84/İnşikâk, 7-15

Amel Defterleri Arkalarından Verilenler: 84/İnşikâk, 10-15

Amel Defterleri Sağ Yanından Verilenler: 17/İsrâ, 71; 69/Hakka, 19-24; 84/İnşikâk, 7-9

Amel Defterleri Sol Yanından Verilenler: 69/Hakka, 25-37

Amel Terazisi: 7/A'râf, 8-9; 21/Enbiyâ, 47; 23/Mu'minûn, 102-103; 101/Kâria, 6-9

A'raf ve A'raf Halkı: 7/A'râf, 46, 48-49

Ateş: 2/Bakara, 17, 266; 3/Âl-i İmrân, 183; 4/Nisâ, 10; 5/Mâide, 64; 7/A'râf, 12; 9/Tevbe, 81, 109; 11/Hûd, 113; 13/Ra'd, 17; 15/Hicr, 27; 20/Tâhâ, 10; 21/Enbiyâ, 69; 24/Nûr, 35; 27/Neml, 7; 28/Kasas, 29; 38/Sâd, 76; 40/Mu'min, 41; 55/Rahmân, 15; 56/Vâkıa, 71; 57/Hadîd, 13; 85/Burûc, 5; 101/Kâria, 9

Azap: 2/Bakara, 7, 10, 49, 80, 85-86, 90, 96, 114, 126, 162, 166, 174-175, 178, 201; 3/Âl-i İmrân, 4, 16, 21, 23, 56, 77, 88, 91, 105, 109, 176-178, 181, 191; 4/Nisâ, 14, 18, 25, 37, 56, 93, 102, 138, 151, 161, 173; 5/Mâide, 33, 36-37, 41, 73, 80, 94, 115; 6/En'âm, 15,

30, 40-41, 47, 49, 65, 70, 93, 124, 157; 7/A'râf, 38-39, 59, 73, 141, 155-156, 164-165, 167; 8/Enfâl, 14, 32, 35, 50, 68; 9/Tevbe, 2, 34, 39, 52, 61, 68, 74, 79, 90, 101; 10/Yûnus, 4, 15, 48-54, 70, 88, 97, 98; 11/Hûd, 3, 8, 20, 26, 39, 48, 58, 64, 76, 84, 93, 103, 105-107; 12/Yûsuf, 25, 107; 13/Ra'd, 34; 14/İbrâhîm, 2, 6, 17, 21-22, 44; 15/Hicr, 50; 16/Nahl, 26, 45-47, 63, 85, 88, 94, 104, 106, 113, 117; 17/İsrâ, 10, 57-58; 18/Kehf, 55, 58, 87; 19/Meryem, 45, 75, 79; 20/Tâhâ, 47, 61, 71, 124-127, 134; 21/Enbiyâ, 46; 22/Hac, 2, 4, 9, 18, 22, 25, 47, 49, 55, 57; 23/Mu'minûn, 64, 76-77; 24/Nûr, 11, 14, 19, 23; 25/Furkân, 19, 37, 42, 65, 69; 26/Şuarâ, 124, 156, 158, 189, 200-207; 27/Neml, 5, 21, 71, 72; 28/Kasas, 64; 29/Ankebût, 10, 23, 29, 53-55; 30/Rûm, 16; 31/Lokmân, 6-7, 21, 24; 32/Secde, 14, 18-21; 33/Ahzâb, 8, 30, 57, 68; 34/Sebe', 5, 8, 12, 14, 33-35, 38, 42, 46; 35/Fâtır, 7, 10; 36/Yâsîn, 18; 37/Saffât, 9, 33, 38, 176-177; 38/Sâd, 8, 26, 41, 61; 39/Zumer, 13, 19, 24-26, 40, 47-48, 54-55, 58, 71; 40/Mu'min, 7, 45-46, 49; 41/Fussilet, 16-17, 27, 43, 50; 42/Şûrâ, 16, 21, 26, 42, 44-45; 43/Zuhruf, 39, 48, 50, 56, 74; 45/Câsiye, 8-11; 46/Ahkâf, 20-21, 24, 31, 34; 47/Muhammed, 11-12, 15, 38; 48/Fetih, 16; 50/Kâf, 26; 51/Zâriyat, 37; 52/Tûr, 7-18, 27, 47; 54/Kamer, 38, 42; 57/Hadîd, 20; 58/Mucadele, 4-5, 15, 16; 59/Haşr, 3, 15; 61/Saff, 10; 64/Teğabûn, 5; 65/Talak, 8, 10; 67/Mulk, 5-6, 28; 68/Kalem, 33; 70/Meâric, 1, 11, 27-28; 71/Nûh, 1; 72/Cin, 17; 73/Muzzemmil, 11-14; 76/İnsân, 31; 78/Nebe, 20, 40; 83/Mutaffifîn, 15-17; 84/İnşikâk, 24; 85/Burûc, 10, 12; 88/Ğaşiye, 24; 89/Fecr, 13; 98/Beyyine, 6; 107/Maûn, 4-7

Cehennem: 2/Bakara, 23-24; 3/Âl-i İmrân, 12, 106; 4/Nisâ, 56; 7/A'râf, 36, 38, 41; 8/Enfâl, 36-37; 9/Tevbe, 34-35; 14/İbrâhîm, 16-17; 15/Hicr, 43-44; 20/Tâhâ, 127; 21/Enbiyâ, 98, 100; 22/Hac, 19, 22; 25/Furkân, 11, 14; 32/Secde, 20; 35/Fâtır, 36-37; 37/Saffât, 60-70; 39/Zumer, 24-25, 47, 48; 40/Mu'min, 70-76; 44/Duhan, 43-50; 52/Tûr, 11-16; 55/Rahmân, 41, 43, 44; 56/Vâkia, 41-46; 66/Tahrîm, 6-7; 67/Mulk, 8, 11; 74/Muddessir, 26, 37; 76/İnsân, 4; 78/Nebe, 21, 30; 88/Ğaşiye, 1-7; 104/Humeze, 1-9

Cehennem Ehli: 2/Bakara, 7; 10/Yûnus, 27-30; 11/Hûd, 18-22, 24, 105-107; 20/Tâhâ, 74; 37/Saffât, 62-73; 39/Zumer, 8, 71-72; 40/Mu'min, 33; 41/Fussilet, 29; 44/Duhan, 43-50; 64/Teğabûn, 10; 67/Mulk, 6-11; 80/Abese, 40-42; 88/Ğaşiye, 2-7

Cehennem'in Dehşeti: 67/Mulk, 6-8; 74/Muddessir, 26-31

Cehennem'in Özellikleri: 2/Bakara, 24; 3/Âl-i İmrân, 106, 131; 4/Nisâ, 56; 7/A'râf, 38, 41; 9/Tevbe, 35, 81; 14/İbrâhîm, 16-17; 15/Hicr, 43-44; 17/İsrâ, 60, 97; 18/Kehf, 29; 20/Tâhâ, 48; 22/Hac, 19-22; 25/Furkân, 11, 14; 32/Secde, 20; 37/Saffât, 67-70; 38/Sâd, 55-64; 39/Zumer, 16, 60, 71-72; 40/Mu'min, 49-50, 70-76; 42/Şûrâ, 44-45; 43/Zuhruf, 77; 47/Muhammed, 15; 50/Kâf, 30; 52/Tûr, 11-16; 56/Vâkia, 41-56; 66/Tahrîm, 6-7; 67/Mulk, 7; 69/Hakka, 30-31; 70/Meâric, 15-18; 73/Muzzemmil, 12-13; 74/Muddessir, 26, 37; 76/İnsân, 4; 77/Murselât, 29, 33; 78/Nebe, 21, 30; 88/Ğaşiye, 4, 7; 89/Fecr, 23; 92/Leyl, 14-17; 101/Kâria, 11; 102/Tekasûr, 6-7; 104/Humeze, 1, 9

Cehennemde Kâfirlerin Durumu: 14/İbrâhîm, 16-17; 18/Kehf, 29; 67/Mulk, 6-11

Cehennemde Ölüm Yoktur: 20/Tâhâ, 74; 87/A'lâ, 12-13

Cennet: 2/Bakara, 25; 3/Âl-i İmrân, 15, 107, 136, 198; 4/Nisâ, 57, 122; 5/Mâide, 65, 85, 119; 7/A'râf, 42-44, 46-47, 49-50; 8/Enfâl, 4; 9/Tevbe, 21-22, 72, 89, 100; 10/Yûnus, 9-10; 11/Hûd, 23, 108; 13/Ra'd, 23-24, 29, 35; 14/İbrâhîm, 23; 15/Hicr, 45-48; 16/Nahl, 31-32; 18/Kehf, 31, 107-108; 19/Meryem, 60-63; 20/Tâhâ, 76, 117, 121; 21/Enbiyâ, 102-103; 22/Hac, 23-24; 23/Mu'minûn, 10-11; 25/Furkân, 10-16, 24, 75-76; 26/Şuarâ, 90; 29/Ankebût, 58; 30/Rûm, 15, 44; 31/Lokmân, 8-9; 32/Secde, 19; 35/Fâtır, 33-35; 36/Yâsîn, 55-58; 37/Saffât, 41-57, 60-61; 38/Sâd, 50-54; 39/Zumer, 20, 73-74; 40/Mu'min, 8, 40; 41/Fussilet, 30; 42/Şûrâ, 22; 43/Zuhruf, 70-73; 44/Duhan, 51-56; 47/Muhammed, 15; 50/Kâf, 31, 34-35; 51/Zâriyat, 15-16; 52/Tûr, 17-20, 22-27; 53/Necm, 15; 55/Rahmân, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76; 56/Vâkıa, 10-40, 88-91; 57/Hadîd, 12; 58/Mucadele, 22; 59/Haşr, 20; 60/Mumtehine, 12; 64/Teğabûn, 9; 65/Talak, 11; 66/Tahrîm, 11; 83/Mutaffifîn, 23, 32; 85/Burûc, 11; 88/Ğaşıye, 8-16; 89/Fecr, 27-30; 98/Beyyine, 7-8

Cennet Ehli: 7/A'râf, 42-44, 46-50; 10/Yûnus, 26; 11/Hûd, 23-24, 108; 15/Hicr, 45; 16/Nahl, 32; 22/Hac, 23; 37/Saffât, 40-63; 39/Zumer, 73-74; 41/Fussilet, 30-32; 43/Zuhruf, 68-73; 44/Duhan, 51-57; 46/Ahkâf, 13-16; 76/İnsân, 5-22; 80/Abese, 38-39; 88/Ğaşıye, 8-16

Cennetin Kısımları: 9/Tevbe, 72; 13/Ra'd, 23; 16/Nahl, 31; 18/Kehf, 107; 19/Meryem, 62; 20/Tâhâ, 76; 23/Mu'minûn, 11; 32/Secde, 19; 35/Fâtır, 33; 37/Saffât, 40-44; 38/Sâd, 50; 40/Mu'min, 8; 53/Necm, 13-15; 56/Vâkıa, 12; 61/Saff, 12; 82/İnfitâr, 13; 98/Beyyine, 8

Cennetin Vasıfları: 13/Ra'd, 35

Ecel: 4/Nisâ, 78; 6/En'âm, 2, 60; 7/A'râf, 34; 11/Hûd, 3; 16/Nahl, 61; 71/Nüh, 4

Haşr: 6/En'âm, 94, 134; 15/Hicr, 85; 16/Nahl, 84, 89; 17/İsrâ, 71; 18/Kehf, 48; 20/Tâhâ, 15; 21/Enbiyâ, 104; 22/Hac, 7; 29/Ankebût, 5; 30/Rûm, 43; 34/Sebe', 3; 39/Zumer, 69; 40/Mu'min, 59; 42/Şûrâ, 7, 18; 46/Ahkâf, 3; 52/Tûr, 1-8; 69/Hakka, 1-3; 77/Murselât, 1-7; 78/Nebe, 39

Her Canlı Ölümü Tadacaktır: 3/Âl-i İmrân, 185; 17/İsrâ, 99; 21/Enbiyâ, 34-35; 23/Mu'minûn, 15; 29/Ankebût, 57; 55/Rahmân, 26-27

Hesap: 21/Enbiyâ, 1, 47; 28/Kasas, 65; 37/Saffât, 24; 38/Sâd, 16, 53; 78/Nebe, 27; 84/İnşikâk, 8; 88/Ğaşıye, 2, 8, 26; 99/Zilzâl, 6-8

Kabir ve Kabir Hayatı: 6/En'âm, 98; 9/Tevbe, 84; 14/İbrâhîm, 27; 40/Mu'min, 46; 60/Mumtehine, 13; 80/Abese, 21; 102/Tekasûr, 1-2

Kıyamet: 2/Bakara, 85, 113, 174, 212; 3/Âl-i İmrân, 55, 77, 161, 180, 185, 194; 4/Nisâ, 87, 109, 141, 159; 5/Mâide, 14, 36, 64; 6/En'âm, 12; 7/A'râf, 32, 167, 172; 10/Yûnus, 60, 93; 11/Hûd, 60, 98-99; 16/Nahl, 25, 27, 92, 124; 17/İsrâ, 13, 58, 62, 97; 18/Kehf, 105; 19/Meryem, 95; 20/Tâhâ, 100-101, 124; 21/Enbiyâ, 47; 22/Hac, 9, 17, 69; 23/Mu'minûn, 16; 25/Furkân, 69; 28/Kasas, 41-42, 61, 71-72; 29/Ankebût, 13, 25; 32/Secde, 25; 35/Fâtır, 14; 39/Zumer, 15, 24, 31, 47, 60, 67; 41/Fussilet, 40; 42/Şûrâ, 45; 45/Câsiye, 17, 26; 46/Ahkâf, 5; 58/Mucadele, 7; 59/Haşr, 18; 60/Mumtehine, 3; 68/Kalem, 39; 75/Kıyâmet, 1, 6

Kıyamet Alametleri: 18/Kehf, 97-98; 21/Enbiyâ, 96-97; 27/Neml, 82; 47/Muhammed, 18; 75/Kıyâmet, 6-10

Kıyamet ve Sonrası: 18/Kehf, 47-49; 20/Tâhâ, 105-112

Kıyametin Dehşeti: 31/Lokmân, 33; 77/Murselât, 6-9; 80/Abese, 33-42

Kıyametin İlmî Allah'a (cc) Aittir: 7/A'râf, 187; 33/Ahzâb, 63; 41/Fussilet, 47

Kıyametin Vuku Şekli: 14/İbrâhîm, 48; 52/Tûr, 9-10; 56/Vâkıa, 1-7; 69/Hakka, 13-16; 73/Muzzemmil, 14, 17-18; 77/Murselât, 8-14; 78/Nebe, 18-20; 81/Tekvîr, 1-14; 82/İnfîtâr, 1-4; 84/İnşikâk, 1-5; 99/Zilzâl, 1-5; 101/Kâria, 1-5

Levh-i Mahfuz: 6/En'âm, 59; 10/Yûnus, 61; 11/Hûd, 6; 17/İsrâ, 58; 22/Hac, 70; 27/Neml, 1, 75; 34/Sebe', 3; 36/Yâsîn, 12; 43/Zuhurf, 4

Ölüm: 3/Âl-i İmrân, 185; 4/Nisâ, 18, 78; 6/En'âm, 60-62, 93; 21/Enbiyâ, 34, 35; 33/Ahzâb, 16; 39/Zumer, 30, 42; 62/Cuma, 6-8

Ölüm Melekleri: 16/Nahl, 28, 32-33; 17/İsrâ, 92; 21/Enbiyâ, 103; 25/Furkân, 21-22, 25; 34/Sebe', 40; 41/Fussilet, 30

Ölümden Sonra Tekrar Dirilmek: 11/Hûd, 7; 16/Nahl, 38; 17/İsrâ, 49-52, 97-99; 19/Meryem, 66-68; 29/Ankebût, 19-20; 30/Rûm, 56

Sûr: 20/Tâhâ, 102; 27/Neml, 87; 36/Yâsîn, 51; 39/Zumer, 68; 50/Kâf, 20; 69/Hakka, 13; 74/Muddessir, 8

PEYGAMBERİMİZ MUHAMMED (sav)

Allah Resûlü (sav) ve ona İtaat: 2/Bakara, 108, 143, 150; 7/A'râf, 158; 9/Tevbe, 29, 32; 33/Ahzâb, 29, 31, 33, 40, 57; 47/Muhammed, 32-33; 48/Fetih, 9, 12, 17, 27-29; 49/Hucurât, 1-4, 7; 58/Mucadele, 5, 9, 12, 21-22; 59/Haşr, 4, 7, 8; 60/Mumtehine, 1; 61/Saff, 9; 62/Cuma, 2; 64/Teğabûn, 8; 65/Talak, 8

Allah Resûlü'nün (sav) Peygamberliği: 2/Bakara, 119, 252; 3/Âl-i İmrân, 144, 159; 4/Nisâ, 105-106; 5/Mâide, 67, 99; 6/En'âm, 19, 48; 7/A'râf, 158; 11/Hûd, 2; 13/Ra'd, 7; 16/Nahl, 89; 18/Kehf, 110; 21/Enbiyâ, 107; 22/Hac, 49; 25/Furkân, 56; 27/Neml, 91-93; 34/Sebe', 28; 35/Fâtır, 24; 36/Yâsîn, 3-6, 69; 42/Şûrâ, 7; 48/Fetih, 8-9; 60/Mumtehine, 12; 66/Tahrîm, 8-9; 94/İnşirâh, 1-8

Allah Resûlü'nün (sav) Bazı Özellikleri: 9/Tevbe, 40, 61; 15/Hicr, 87-89, 94-95, 97-99; 17/İsrâ, 1, 90-93; 22/Hac, 52; 25/Furkân, 52; 27/Neml, 79-81; 33/Ahzâb, 6, 38-39, 50-53, 56, 59, 60; 40/Mu'min, 77-78; 48/Fetih, 28-29; 49/Hucurât, 1-5; 59/Haşr, 6-7; 66/Tahrîm, 1-5; 73/Muzzemmil, 1-9, 20; 93/Duhâ, 3-11; 108/Kevser, 1-3

Peygamberimiz Muhammed (sav): 3/Âl-i İmrân, 144, 164; 4/Nisâ, 59-61, 80, 83, 115, 170; 5/Mâide, 41, 83, 104; 9/Tevbe, 61, 73, 117; 33/Ahzâb, 1, 6, 13, 38, 45, 53; 60/Mumtehine, 12; 66/Tahrîm, 8-9

Peygamberimizin (sav) Hanımları: 33/Ahzâb, 28-34, 51-53; 66/Tahrîm, 1

Peygamberimizin (sav) Hanımları Müminlerin Annesidir: 33/Ahzâb, 6

Peygamberimizin (sav) Miraç Mucizesi: 17/İsrâ, 1; 53/Necm, 1-18

Peygamberimizin (sav) Sözü Vahiydir: 53/Necm, 3-5

Peygamberimizin (sav) Şahsiyeti ve Örnekligi: 33/Ahzâb, 21

Peygamberimizin (sav) Yetki Sınırı: 6/En'âm, 50, 66, 104, 106-107; 10/Yûnus, 49, 108; 11/Hûd, 12; 16/Nahl, 35, 82; 25/Furkân, 56; 29/Ankebût, 50; 42/Şûrâ, 48; 46/Ahkâf, 9

PEYGAMBERLER VE GEÇMİŞ KAVİMLER

Âd Kavmi: 7/A'râf, 61-72; 9/Tevbe, 70; 11/Hûd, 50-60; 14/İbrâhîm, 9; 22/Hac, 42; 25/Furkân, 38; 26/Şuarâ, 123-140; 29/Ankebût, 38; 38/Sâd, 12; 40/Mu'min, 31; 41/Fussilet, 13-16; 46/Ahkâf, 21-26; 50/Kâf, 13; 51/Zâriyat, 41-42; 53/Necm, 50; 54/Kamer, 18-22; 69/Hakka, 6-8; 89/Fecr, 6

Âdem (as): 2/Bakara, 31, 33, 37; 6/En'âm, 2; 15/Hicr, 26, 28; 32/Secde, 7

Âdem ile Şeytan: 2/Bakara, 34-36; 7/A'râf, 19-24; 17/İsrâ, 61-62; 18/Kehf, 50; 20/Tâhâ, 115-123

Âdem'in Yarattığı: 2/Bakara, 30; 3/Âl-i İmrân, 59; 4/Nisâ, 1; 7/A'râf, 189; 23/Mu'minûn, 12; 25/Furkân, 54; 32/Secde, 7; 35/Fâtır, 11; 37/Saffât, 11; 38/Sâd, 71-72; 40/Mu'min, 67; 53/Necm, 32

Âdem'in Tevbesi: 2/Bakara, 37; 7/A'râf, 23

Câlût: 2/Bakara, 249-251

Cumartesi Ashabı: 2/Bakara, 65; 7/A'râf, 163-166

Dâvûd (as): 2/Bakara, 251; 4/Nisâ, 163; 5/Mâide, 78; 6/En'âm, 84; 21/Enbiyâ, 78-80; 27/Neml, 15-16; 38/Sâd, 17-26, 30

Ehl-i Kitap: 2/Bakara, 105; 3/Âl-i İmrân, 64-65, 69-72, 75, 98-99, 110-113; 4/Nisâ, 47, 153, 159, 171; 5/Mâide, 15, 19, 59, 65, 68, 77; 7/A'râf, 163-167; 57/Hadîd, 29; 59/Haşr, 2, 11; 98/Beyyine, 1, 4-6

Elyesâ (as): 6/En'âm, 86; 38/Sâd, 48

Ensâr ve Muhâcir'in Fazileti: 9/Tevbe, 100

Eyke Halkı: 15/Hicr, 78-79; 38/Sâd, 13; 50/Kâf, 14

Eyyûb (as): 4/Nisâ, 163; 6/En'âm, 84; 21/Enbiyâ, 83-84; 38/Sâd, 41-44

Firavun: 2/Bakara, 49; 3/Âl-i İmrân, 11; 7/A'râf, 110, 114, 123; 8/Enfâl, 52, 54; 10/Yûnus, 75; 11/Hûd, 97; 14/İbrâhîm, 6; 17/İsrâ, 101-102; 29/Ankebût, 39; 50/Kâf, 13; 69/Hakka, 9; 85/Burûc, 18; 89/Fecr, 10

Hâmân: 28/Kasas, 8, 38; 29/Ankebût, 39

Hârûn (as): 2/Bakara, 248; 4/Nisâ, 163; 6/En'âm, 84; 10/Yûnus, 75; 19/Meryem, 53; 20/Tâhâ, 29; 21/Enbiyâ, 48; 25/Furkân, 35

Havârilere: 3/Âl-i İmrân, 52; 5/Mâide, 111-112; 61/Saff, 14

Hicr Halkı: 15/Hicr, 80-84

Hristiyanlar: 2/Bakara, 62, 111, 113, 120, 135, 140; 3/Âl-i İmrân, 67; 5/Mâide, 14, 18, 69; 22/Hac, 17

Hûd (as): 7/A'râf, 65-72; 9/Tevbe, 70; 11/Hûd, 50-60; 14/İbrâhîm, 9; 22/Hac, 42; 50/Kâf, 13; 53/Necm, 50; 54/Kamer, 18-21; 69/Hakka, 4, 6

İbrâhîm (as): 2/Bakara, 124-133, 135-136, 140, 258, 260; 3/Âl-i İmrân, 33, 65-68, 84, 95, 97; 6/En'âm, 74-75, 83; 11/Hûd, 74-76; 12/Yûsuf, 6, 38; 15/Hicr, 51; 16/Nahl, 120-123; 33/Ahzâb, 7; 38/Sâd, 45; 42/Şûrâ, 13; 57/Hadîd, 26; 60/Mumtehine, 4

İbrâhîm (as) ve Babası: 6/En'âm, 74; 19/Meryem, 41-50

İbrâhîm (as) ve Kavmi: 9/Tevbe, 70; 21/Enbiyâ, 51-73; 22/Hac, 43; 26/Şuarâ, 69-104; 29/Ankebût, 16-35; 37/Saffât, 83-99; 43/Zuhruf, 26-28

İbrâhîm'in (as) Sahifeleri: 53/Necm, 37; 87/A'lâ, 19

İdris (as): 19/Meryem, 56-57; 21/Enbiyâ, 85

İlyâs (as): 6/En'âm, 85; 37/Saffât, 123-132

İmrân: 3/Âl-i İmrân, 33-34

İmrân'ın Kızı Meryem (as): 66/Tahrîm, 12

Îsâ Mesîh, Allah'ın (cc) Kelimesidir: 4/Nisâ, 171

Îsâ Mesîh, Allah'ın (cc) Oğludur Diyenler: 5/Mâide, 17

Îsâ Mesîh Çarmıha Gerilmedi: 4/Nisâ, 157-158

Îsâ (as) ve Vasıfları: 2/Bakara, 87; 3/Âl-i İmrân, 45, 52, 55, 59, 84; 4/Nisâ, 163; 5/Mâide, 72, 75, 116; 6/En'âm, 85; 9/Tevbe, 30-31; 42/Şûrâ, 13; 43/Zuhruf, 57

Îsâ'nın (as) Vefatı Meselesi: 3/Âl-i İmrân, 55

İshâk (as): 2/Bakara, 133, 136, 140; 3/Âl-i İmrân, 84; 4/Nisâ, 163; 6/En'âm, 84; 11/Hûd, 71; 12/Yûsuf, 6, 38; 19/Meryem, 49; 29/Ankebût, 27; 37/Saffât, 112-113; 38/Sâd, 45

İsmâîl (as): 2/Bakara, 125, 127, 133, 136, 140; 3/Âl-i İmrân, 84; 4/Nisâ, 163; 6/En'âm, 86; 14/İbrâhîm, 39; 19/Meryem, 54-55, 58; 21/Enbiyâ, 85; 38/Sâd, 48

İsrâîloğulları: 2/Bakara, 40, 83-103, 122, 211, 246; 3/Âl-i İmrân, 93; 5/Mâide, 12, 32, 70, 72, 110; 17/İsrâ, 4, 101, 104; 26/Şuarâ, 197; 27/Neml, 76; 32/Secde, 23; 45/Câsiye, 16-17; 46/Ahkâf, 10

İsrâîloğullarının İsyân Etmeleri ve Cezalandırılmaları: 2/Bakara, 58-61, 63-101, 211; 3/Âl-i İmrân, 112; 4/Nisâ, 45-46, 153-162; 5/Mâide, 12-14, 20-26, 32, 43, 49-50, 70-71, 78, 81; 6/En'âm, 146-147; 7/A'râf, 152, 155, 161-169, 171, 175-178; 16/Nahl, 118; 17/İsrâ, 4-8; 20/Tâhâ, 83-97; 22/Hac, 42-44; 61/Saff, 5

İsrâîloğullarının Vasıfları: 2/Bakara, 76, 100; 3/Âl-i İmrân, 21-24, 78, 181; 4/Nisâ, 44-46, 49-55; 5/Mâide, 21-24, 41-43, 60-66, 78, 81; 6/En'âm, 91; 16/Nahl, 118; 58/Mucadele, 8; 59/Haşr, 11-15; 62/Cuma, 5

Kârûn: 28/Kasas, 76; 29/Ankebût, 39

Lokmân (as): 31/Lokmân, 1-13, 16-17

Lokmân'ın (as) Oğluna Öğütleri: 31/Lokmân, 13, 16-19

Lût (as): 6/En'âm, 86; 29/Ankebût, 28-35

Lût Kavmi: 7/A'râf, 80-84; 11/Hûd, 70, 74, 77-83, 89; 15/Hicr, 59-77; 21/Enbiyâ, 71-74; 22/Hac, 43; 26/Şuarâ, 160-175; 27/Neml, 54-58; 37/Saffât, 133-138; 38/Sâd, 13; 50/Kâf, 13; 54/Kamer, 33-39

Mecûsiler: 22/Hac, 17

Medyen Halkı: 9/Tevbe, 70

Memleketlerin Helak Sebepleri: 6/En'âm, 123; 11/Hûd, 116-117; 17/İsrâ, 16-17; 23/Mu'minûn, 63-64; 28/Kasas, 58

Meryem (as): 3/Âl-i İmrân, 36-37, 42-45; 4/Nisâ, 171; 5/Mâide, 17, 110, 116; 9/Tevbe, 31; 21/Enbiyâ, 91

Millet-i İbrâhîm: 2/Bakara, 130, 135; 3/Âl-i İmrân, 95; 6/En'âm, 161; 12/Yûsuf, 38; 16/Nahl, 123; 22/Hac, 78; 60/Mumtehine, 4

Mûsâ (as): 2/Bakara, 51, 53; 3/Âl-i İmrân, 84; 6/En'âm, 84, 91, 154; 10/Yûnus, 75; 11/Hûd, 96, 110; 17/İsrâ, 2, 101; 19/Meryem, 51-53; 21/Enbiyâ, 48; 25/Furkân, 35; 29/Ankebût, 39; 32/Secde, 23; 33/Ahzâb, 7, 69; 41/Fussilet, 45; 42/Şûrâ, 13

Mûsâ ve Hârûn (as) ile Firavun ve İsrâîloğulları: 2/Bakara, 54-98, 246, 248; 4/Nisâ, 153, 164; 5/Mâide, 20-26; 7/A'râf, 103-157, 159-173; 10/Yûnus, 75-93; 14/İbrâhîm, 5-8; 20/Tâhâ, 25-52, 90-91; 23/Mu'minûn, 45-49; 26/Şuarâ, 10-67; 27/Neml, 7-14; 28/Kasas, 3-48, 76; 37/Saffât, 114-122; 40/Mu'min, 23-46, 53; 43/Zuhruf, 49-56; 44/Duhan, 17-36; 51/Zâriyat, 38-40; 61/Saff, 5; 79/Nâziât, 15-26

Mûsâ ve Hızır (as): 18/Kehf, 60-82

Mûsâ'nın Sahifeleri: 53/Necm, 36; 87/A'lâ, 19

Nûh (as): 3/Âl-i İmrân, 33; 4/Nisâ, 163; 6/En'âm, 84; 11/Hûd, 40; 17/İsrâ, 3, 17; 19/Meryem, 58; 21/Enbiyâ, 76; 33/Ahzâb, 7; 42/Şûrâ, 13; 57/Hadîd, 26

Nûh Kavmi: 7/A'râf, 59-64; 9/Tevbe, 70; 10/Yûnus, 71-73; 11/Hûd, 25-49, 89; 14/İbrâhîm, 9; 22/Hac, 42; 23/Mu'minûn, 23-30; 25/Furkân, 37; 26/Şuarâ, 105-122; 29/Ankebût, 14-15; 38/Sâd, 12; 40/Mu'min, 5, 31; 50/Kâf, 12; 51/Zâriyat, 46; 53/Necm, 52; 54/Kamer, 9-16; 71/Nûh, 1-28

Önceki Milletlerin Başına Gelenler: 3/Âl-i İmrân, 137; 4/Nisâ, 26; 8/Enfâl, 38; 15/Hicr, 13; 17/İsrâ, 77; 18/Kehf, 55; 35/Fâtır, 43

Peygamberlere İtaat: 3/Âl-i İmrân, 32, 50-51, 132; 4/Nisâ, 13, 59, 69, 80; 5/Mâide, 92; 8/Enfâl, 1, 20-21, 46; 9/Tevbe, 71; 24/Nûr, 52, 54, 56; 26/Şuarâ, 105-110, 123-131, 141-150, 160-163, 176-179; 33/Ahzâb, 33, 70-71; 43/Zuhruf, 63-64; 46/Ahkâf, 30-31; 47/Muhammed, 33; 48/Fetih, 17; 49/Hucurât, 14; 58/Mucadele, 12-13; 64/Teğabûn, 12; 71/Nûh, 1-4

Peygamberlerin Allah (cc) Tarafından Korunması: 5/Mâide, 67; 15/Hicr, 95; 20/Tâhâ, 65-69; 21/Enbiyâ, 69-71; 29/Ankebût, 24, 32; 37/Saffât, 97-98, 114-115, 139-147

Peygamberler Gaybı (Allah'ın (cc) Bildirdiklerinin Dışında) Bilmez: 11/Hûd, 31

Peygamberlerin Gönderilmesi: 2/Bakara, 87, 101, 119, 129, 151; 4/Nisâ, 79, 170; 5/Mâide, 15-16, 19, 32; 6/En'âm, 130; 7/A'râf, 35, 43, 53, 59, 61, 65-67, 104; 9/Tevbe, 33, 128-129; 10/Yûnus, 74; 11/Hûd, 96; 12/Yûsuf, 109; 13/Ra'd, 30, 38; 14/İbrâhîm, 5; 15/Hicr, 10-11; 16/Nahl, 36, 43-44, 63, 113; 21/Enbiyâ, 7-8, 25, 107; 22/Hac, 52; 23/Mu'minûn, 23, 32, 44-45; 28/Kasas, 44-45; 30/Rûm, 47; 33/Ahzâb, 45; 36/Yâsîn, 1-4, 13-17; 37/Saffât, 72, 123-124, 133, 139-148; 40/Mu'min, 23, 78; 41/Fussilet, 13-14; 42/Şûrâ, 51; 43/Zuhruf, 6-7, 26-29, 45; 44/Duhan, 13; 48/Fetih, 8; 51/Zâriyat, 38; 57/Hadîd, 25-27; 61/Saff, 6, 9; 62/Cuma, 2-4; 71/Nûh, 1; 73/Muzzemmil, 15-16

Peygamber Gönderilmesinin Hikmetleri: 2/Bakara, 151; 3/Âl-i İmrân, 164; 4/Nisâ, 64, 79-80, 105, 164-165; 5/Mâide, 15, 19, 92, 99; 6/En'âm, 19, 48, 91; 7/A'râf, 61-63, 67-69, 79, 188; 9/Tevbe, 33; 10/Yûnus, 2; 11/Hûd, 2, 12, 25, 88; 13/Ra'd, 7, 30, 40; 14/İbrâhîm, 5, 44; 15/Hicr, 89; 16/Nahl, 2, 35, 43-44, 64, 82; 17/İsrâ, 59, 105; 18/Kehf, 56; 19/Meryem, 97; 21/Enbiyâ, 107; 22/Hac, 49, 78; 24/Nûr, 54; 25/Furkân, 56; 26/Şuarâ, 105-107, 115, 123-125, 141-143, 160-162, 193-195; 27/Neml, 91-92; 28/Kasas, 46, 48; 29/Ankebût, 18, 50; 32/Secde, 3; 33/Ahzâb, 45-47; 34/Sebe', 28, 46; 35/Fâtır, 23-24; 36/Yâsîn, 3-6, 10-11, 17, 70; 38/Sâd, 65-70; 40/Mu'min, 15, 18; 42/Şûrâ, 6-7, 48, 52; 43/Zuhruf, 63; 46/Ahkâf, 9, 23; 48/Fetih, 8-9, 28; 50/Kâf, 45; 51/Zâriyat, 50-51; 52/Tûr, 29; 57/Hadîd, 8; 60/Mumtehine, 6; 62/Cuma, 2-3; 64/Teğabûn, 12; 65/Talak, 8, 11; 67/Mulk, 24-26; 71/Nûh, 1-3; 72/Cin, 22-23; 79/Nâziât, 42-45; 87/A'lâ, 8-10; 88/Gâşiye, 21-23

Rahipler: 5/Mâide, 82; 9/Tevbe, 31, 34

Ress Halkı: 25/Furkân, 38; 50/Kâf, 12

Sabiiler: 5/Mâide, 69; 22/Hac, 17

Sahabeye İttiba: 2/Bakara, 137; 9/Tevbe, 100

Sâlih (as): 7/A'râf, 73-79; 9/Tevbe, 70; 11/Hûd, 61-68, 89; 14/İbrâhîm, 9; 22/Hac, 42; 25/Furkân, 38; 26/Şuarâ, 141-159; 27/Neml, 45-53; 29/Ankebût, 38; 38/Sâd, 13; 40/Mu'min, 31; 41/Fussilet, 13, 17; 50/Kâf, 12; 51/Zâriyat, 43-45; 53/Necm, 51; 54/Kamer, 23-31; 69/Hakka, 4-5; 85/Burûc, 18; 91/Şems, 11-14.

Sâmirî: 20/Tâhâ, 85, 87, 95

Sebe' Halkı: 34/Sebe', 15

Suleymân (as): 2/Bakara, 102; 4/Nisâ, 163; 6/En'âm, 84; 21/Enbiyâ, 78-79, 81; 34/Sebe', 12; 38/Sâd, 30-34

Şuayb (as): 7/A'râf, 85-93; 11/Hûd, 84-95; 26/Şuarâ, 176-191; 29/Ankebût, 36, 37

Tâlût: 2/Bakara, 247, 249

Tubba Kavmi: 50/Kâf, 14

Uzeyr (as): 9/Tevbe, 30

Yahudiler: 2/Bakara, 62, 111, 113, 120, 135, 140; 3/Âl-i İmrân, 67; 4/Nisâ, 46, 137, 160; 5/Mâide, 18, 41, 44, 51, 64, 69, 82; 9/Tevbe, 30; 16/Nahl, 118; 22/Hac, 17

Yahyâ (as): 3/Âl-i İmrân, 39; 6/En'âm, 85; 19/Meryem, 7, 12-15

Ya'kûb (as): 3/Âl-i İmrân, 84; 4/Nisâ, 163; 6/En'âm, 84; 11/Hûd, 71; 12/Yûsuf, 38; 19/Meryem, 49; 29/Ankebût, 27; 38/Sâd, 45

Ye'cuc Me'cuc: 18/Kehf, 94; 21/Enbiyâ, 96

Yûnus (as): 4/Nisâ, 163; 6/En'âm, 86; 10/Yûnus, 98; 37/Saffât, 139-148

Yûsuf (as): 6/En'âm, 84; 40/Mu'min, 34

Zekeriyâ (as): 3/Âl-i İmrân, 37-38; 6/En'âm, 85; 21/Enbiyâ, 89-90; 19/Meryem, 1-11

Zulkarneyn (as): 18/Kehf, 83-101

Zelkifl (as): 21/Enbiyâ, 85; 38/Sâd, 48

Zennûn (as): 21/Enbiyâ, 87-88

SAVAŞ VE CİHAD HUKUKU

Allah (cc) Yolunda Savaşmak: 2/Bakara, 190-195, 216; 4/Nisâ, 71-77, 84; 8/Enfâl, 17, 38-40, 64-66; 9/Tevbe, 5, 12-16, 29, 36, 41, 91, 122-123

Allah (cc) Yolunda Savaşanlar: 2/Bakara, 207; 4/Nisâ, 74-76; 8/Enfâl, 39; 49/Hucurât, 15; 61/Saff, 10-11.

Antlaşmayı Bozmamak: 8/Enfâl, 56, 58, 72; 9/Tevbe, 12-13

Barış: 4/Nisâ, 128; 8/Enfâl, 61-63; 49/Hucurât, 9

Cihad: 4/Nisâ, 95; 8/Enfâl, 72; 9/Tevbe, 19-20, 41, 44; 22/Hac, 78; 25/Furkân, 52; 29/Ankebût, 6, 69; 49/Hucurât, 15

Cihaddan Kaçanlar: 9/Tevbe, 81, 86-87, 90, 93-96

Düşmanlara Karşı Güç ve Kuvvet Hazırlamak: 4/Nisâ, 71; 8/Enfâl, 60; 9/Tevbe, 46; 21/Enbiyâ, 80

Esirler: 2/Bakara, 85; 4/Nisâ, 24; 8/Enfâl, 67, 70-71; 47/Muhammed, 4; 76/İnsân, 8

Fey ve Ganimetlerin Taksimi: 59/Haşr, 6-9

Ganimetler: 8/Enfâl, 1, 41, 69

Haram Aylarda Savaşmak: 2/Bakara, 194, 217; 5/Mâide, 2; 9/Tevbe, 5, 36, 37

Savaş: 2/Bakara, 190-194, 216-217, 244, 246; 3/Âl-i İmrân, 195; 4/Nisâ, 71-78, 84; 8/Enfâl, 39-40; 9/Tevbe, 5, 12, 29; 33/Ahzâb, 20, 25-26

Savaşa İzin veren Ayetler: 22/Hac, 39-40

Savaşa Teşvik: 8/Enfâl, 65-67

Savaşın Hikmetleri: 8/Enfâl, 5-8, 42-44; 9/Tevbe, 13-15; 47/Muhammed, 4, 31

Savaşta Allah'a (cc) Güvenmek: 3/Âl-i İmrân, 173-175; 8/Enfâl, 49; 9/Tevbe, 25-26

Savaşta Aşırı Gitmemek: 2/Bakara, 190, 192-193; 8/Enfâl, 39

Savaşta Münafıkların Tutumu: 3/Âl-i İmrân, 154-156, 166-168; 4/Nisâ, 72-73, 77-78, 91, 141; 8/Enfâl, 49; 9/Tevbe, 42-53, 65-66, 81-83, 86-87, 90, 93-95; 33/Ahzâb, 9-20, 24; 47/Muhammed, 20-21; 48/Fetih, 11-12, 15-16

Savaşta Özürsüz Geri Kalmak: 4/Nisâ, 95; 9/Tevbe, 38-40

Savaşta Sebat ve Sabır: 4/Nisâ, 104; 8/Enfâl, 15-16, 45

Zafer, Allah'ın (cc) Yardım Ettiği Kimselerindir: 3/Âl-i İmrân, 160; 5/Mâide, 56; 9/Tevbe, 15; 30/Rûm, 2-5.

Zafer İslam'ındır: 21/Enbiyâ, 44; 24/Nûr, 55; 48/Fetih, 28

Zafer Müminlerindir: 3/Âl-i İmrân, 123, 139, 148; 21/Enbiyâ, 105; 24/Nûr, 55; 30/Rûm, 60; 63/Munafikûn, 8

ŞERİAT VE TOPLUM DÜZENİ

Adaletli Hâkimler: 4/Nisâ, 58, 135; 5/Mâide, 8; 38/Sâd, 26

Biat: 5/Mâide, 12; 48/Fetih, 10, 18; 60/Mumtehine, 12

Bozgunculuğun Cezası: 5/Mâide, 33

Cezalandırmada Adalet: 16/Nahl, 126

Diyet: 17/İsrâ, 33

Emanetlerin Ehline Verilmesi: 4/Nisâ, 58

Fitne: 2/Bakara, 217; 4/Nisâ, 91; 5/Mâide, 71; 8/Enfâl, 25, 28, 39; 9/Tevbe, 47-49; 33/Ahzâb, 14

Haramlar ve Haram Kılma Yetkisi: 2/Bakara, 85, 173, 275; 4/Nisâ, 23-24, 160; 5/Mâide, 2-3, 26, 87; 6/En'âm, 119, 138-139, 143, 148; 7/A'râf, 32-33, 50, 157; 9/Tevbe, 5, 37; 16/Nahl, 35, 115; 17/İsrâ, 33; 24/Nûr, 3; 25/Furkân, 68; 66/Tahrîm, 1

Helaller ve Haramlar: 2/Bakara, 168, 172-173; 5/Mâide, 3, 88, 90; 6/En'âm, 119-121, 145; 16/Nahl, 115

Hırsızlığın Cezası: 5/Mâide, 38

Hristiyanları ve Yahudileri Taklit: 2/Bakara, 120

İntihar: 4/Nisâ, 29-31

İslah Etmek: 2/Bakara, 160, 182

İstişare ve Müşavere: 3/Âl-i İmrân, 159; 27/Neml, 32; 42/Şûrâ, 38

İyiliği Emretmek ve Kötülükten Sakındırmak: 3/Âl-i İmrân, 104, 110, 113-114; 7/A'râf, 157; 9/Tevbe, 67, 71, 112; 22/Hac, 41; 31/Lokmân, 17

Katillerin Cezası: 4/Nisâ, 92-93; 5/Mâide, 32; 25/Furkân, 68, 69

Kıyas: 2/Bakara, 178-179; 5/Mâide, 45

Liderlerin Bozulması: 7/A'râf, 38; 17/İsrâ, 16

Makam ve Mevki: 6/En'âm, 123; 12/Yûsuf, 54-56; 26/Şuarâ, 83; 27/Neml, 15-16; 38/Sâd, 35

Miras ve Taksimi: 2/Bakara, 180-182, 233, 240; 4/Nisâ, 7-12, 19, 33, 176; 5/Mâide, 106-108

Mustazaf: 28/Kasas, 5; 34/Sebe', 33

Şahitlikte Dürüstlük ve Adalet: 5/Mâide, 8, 106-108; 12/Yûsuf, 81; 65/Talak, 2; 70/Meâric, 33

Şeriat: 5/Mâide, 48; 22/Hac, 67; 42/Şûrâ, 13, 21; 45/Câsiye, 18

Ulu'l Emre İtaat: 4/Nisâ, 59, 83

Yalan Şahitlik: 2/Bakara, 42, 188; 25/Furkân, 72

Yemin: 2/Bakara, 224-225; 5/Mâide, 89; 16/Nahl, 91

Zarar Mescidleri: 9/Tevbe, 107

Zaruret, Azimet ve Ruhsat: 5/Mâide, 3; 6/En'âm, 119; 16/Nahl, 115

Zina: 4/Nisâ, 15; 17/İsrâ, 32; 24/Nûr, 2; 25/Furkân, 68; 60/Mumtehine, 12

Zina İftirasının Cezası: 24/Nûr, 4-6, 9, 23-26

Zinanın Cezası: 24/Nûr, 2-3

TEVHİD VE TEVHİD İNANCININ GEREKLERİ

Allah (cc) ve Resûl'ünün (sav) Hükmüne İtaat: 3/Âl-i İmrân, 31-32; 4/Nisâ, 61, 65; 24/Nûr, 48-52; 33/Ahzâb, 36

Allah (cc) ve Resûl'ünün (sav) Hükmüne Karşı Çıkanlar: 4/Nisâ, 56, 65; 9/Tevbe, 29-31; 46/Ahkâf, 4-5; 58/Mucadele, 20, 22

Allah Resûlü'ne (sav) Saygı: 24/Nûr, 62-63; 49/Hucurât, 1-5

Allah Resûlü'nü (sav) Hakem Kabul Etmek: 4/Nisâ, 65

Allah Resûlü'nün (sav) Hükümlerine İtaatin Lüzumu: 59/Haşr, 7

Allah'a (cc) Şirk/Ortak Koşmak: 4/Nisâ, 36, 48; 6/En'âm, 14, 56, 151; 7/A'râf, 33; 10/Yûnus, 105-106; 12/Yûsuf, 38; 13/Ra'd, 36; 16/Nahl, 51, 73-74; 17/İsrâ, 22, 39, 111; 18/Kehf, 110; 22/Hac, 26, 31; 26/Şuarâ, 213; 28/Kasas, 88; 30/Rûm, 13; 31/Lokmân, 13; 40/Mu'min, 66; 42/Şûrâ, 6; 51/Zâriyat, 51; 72/Cin, 18

Allah'a (cc) Ortak Koşmaktan Sakındırma: 4/Nisâ, 48, 116-117; 5/Mâide, 72; 12/Yûsuf, 38; 22/Hac, 31; 39/Zumer, 65; 43/Zuhruf, 45; 72/Cin, 2, 20

Allah'a (cc) ve Peygamberlere İsyân: 4/Nisâ, 14

Allah'a (cc) ve Resûl'üne (sav) İtaat: 4/Nisâ, 59

Allah'a (cc) Verdikleri Sözlerini Bozanlar: 5/Mâide, 13; 9/Tevbe, 77

Allah'ı (cc) Hakem Kabul Etmek: 6/En'âm, 114; 7/A'râf, 87; 10/Yûnus, 109; 12/Yûsuf, 80; 22/Hac, 69; 24/Nûr, 47-51; 27/Neml, 78; 33/Ahzâb, 36; 34/Sebe', 26; 39/Zumer, 3, 46; 60/Mumtehine, 10

Allah'ı (cc) Tesbih Etmek: 2/Bakara, 30-32, 116; 3/Âl-i İmrân, 41; 5/Mâide, 116; 6/En'âm, 100; 7/A'râf, 143, 206; 9/Tevbe, 31; 10/Yûnus, 10; 13/Ra'd, 13; 15/Hicr, 97-98; 16/Nahl, 1, 3, 57; 17/İsrâ, 1, 43-44, 108; 19/Meryem, 11; 20/Tâhâ, 130; 21/Enbiyâ, 19-20, 22, 26, 87; 23/Mu'minûn, 91-92, 116; 24/Nûr, 16, 36-37, 41; 25/Furkân, 18, 58; 27/Neml, 8, 63; 28/Kasas, 68; 30/Rûm, 17, 40; 32/Secde, 15; 33/Ahzâb, 41-42; 34/Sebe', 41; 36/Yâsîn, 36, 83; 37/Saffât, 159, 180; 39/Zumer, 4, 67, 75; 40/Mu'min, 7, 55; 42/Şûrâ, 5; 43/Zuhruf, 13, 82; 48/Fetih, 9; 50/Kâf, 39-40; 52/Tûr, 43, 48-49; 56/Vâkîa, 74, 96; 57/Hadîd, 1, 24; 61/Saff, 1; 62/Cuma, 1; 64/Teğabûn, 1; 68/Kalem, 28-29; 69/Hakka, 52; 76/İnsân, 26; 87/A'lâ, 1; 110/Nasr, 3

Allah'ın (cc) Ayetleriyle Alay Etmek: 4/Nisâ, 140; 6/En'âm, 68; 9/Tevbe, 65-66

Allah'ın (cc) İndirdikleriyle Hükmetmeyenler: 5/Mâide, 44-45, 47-48

Allah'ın (cc) Ümmetlerden Aldığı Söz: 2/Bakara, 40; 21/Enbiyâ, 25

Allah'ın (cc) Yaratıcılığını Kabul Edip Hüküm Koyuculuğunu Kabul Etmemek: 10/Yûnus, 31; 23/Mu'minûn, 84-89

Allah'tan (cc) Başka İbadet Edilen Şeyler: 4/Nisâ, 116-120; 5/Mâide, 76; 6/En'âm, 71; 7/A'râf, 190-198; 10/Yûnus, 18, 34-36, 66; 11/Hûd, 100-101, 109; 12/Yûsuf, 39-40; 13/Ra'd, 14, 16, 33; 14/İbrâhîm, 35-36; 16/Nahl, 17, 20-21, 72-76; 17/İsrâ, 56-57, 67; 18/Kehf, 52; 19/Meryem, 41-42, 81-82; 20/Tâhâ, 87-89, 97; 21/Enbiyâ, 43, 61-67, 98-100; 22/Hac, 11-13, 62, 71, 73; 25/Furkân, 3, 55; 26/Şuarâ, 69-73, 91-93; 28/Kasas, 64; 29/Ankebût, 17; 30/Rûm, 12-13, 28, 40; 36/Yâsîn, 23, 74-75; 37/Saffât, 91-96, 123-126; 39/Zumer, 38, 43; 40/Mu'min, 20, 41-43, 73-74; 41/Fussilet, 47-48; 42/Şûrâ, 21; 43/Zuhruf, 86; 46/Ahkâf, 4-6, 28; 53/Necm, 19-23

Allah'tan (cc) Başkasına Sığınıp Ondan Güç Almak ve Onları İlah Edinmek: 19/Meryem, 81; 29/Ankebût, 41; 46/Ahkâf, 5

Beşerî Kanunlar: 4/Nisâ, 62; 12/Yûsuf, 76; 42/Şûrâ, 21

Cahiliye Hükümü: 5/Mâide, 50; 33/Ahzâb, 33

Din Adamlarının İlah Edinilmesi: 3/Âl-i İmrân, 64; 9/Tevbe, 31

Hâkimiyet Allah'ındır (cc): 7/A'râf, 54; 12/Yûsuf, 40

İkrah: 16/Nahl, 106

İman: 4/Nisâ, 18; 6/En'âm, 158; 10/Yûnus, 90-92; 26/Şuarâ, 200-203; 32/Secde, 28-30; 34/Sebe', 51-52; 40/Mu'min, 82-85; 44/Duhan, 10-16

İman Esasları: 2/Bakara, 62, 98, 177, 285; 4/Nisâ, 136, 150-151

İnsanların Çoğunun Durumu: 2/Bakara, 243; 3/Âl-i İmrân, 110; 6/En'âm, 111, 116; 7/A'râf, 179; 11/Hûd, 40; 12/Yûsuf, 103, 106; 13/Ra'd, 1; 23/Mu'minûn, 70; 30/Rûm, 42; 37/Saffât, 71

Lailaheillallah: 2/Bakara, 165; 3/Âl-i İmrân, 64; 6/En'âm, 162-163; 9/Tevbe, 31; 12/Yûsuf, 40; 14/İbrâhîm, 27; 18/Kehf, 26, 110; 21/Enbiyâ, 25; 42/Şûrâ, 21; 43/Zuhruf, 28; 46/Ahkâf, 5; 47/Muhammed, 19

Meleklerle İman: 2/Bakara, 30-34, 98, 102, 161, 177, 210, 248; 3/Âl-i İmrân, 18, 42, 45, 80, 87, 123-125; 4/Nisâ, 97, 166, 172; 6/En'âm, 8-9, 50, 111, 158; 7/A'râf, 11, 20; 8/Enfâl, 9, 12, 50; 11/Hûd, 12, 31; 12/Yûsuf, 31; 13/Ra'd, 13, 23; 15/Hicr, 7-8, 28, 30; 16/Nahl, 2, 28, 32; 17/İsrâ, 40, 61; 21/Enbiyâ, 26-28; 25/Furkân, 7; 32/Secde, 11; 33/Ahzâb, 43; 35/Fâtır, 1; 38/Sâd, 71-73; 41/Fussilet, 30-32; 42/Şûrâ, 5; 43/Zuhruf, 16-20, 60, 77; 50/Kâf, 17-19; 53/Necm, 26; 69/Hakka, 17; 70/Meâric, 3-4; 74/Muddessir, 31; 78/Nebe, 38; 89/Fecr, 22-23

Mescidler Allah'ındır (cc): 72/Cin, 18

Misak: 7/A'râf, 172

Peygamberlerin Ortak Daveti: 16/Nahl, 36; 21/Enbiyâ, 25; 43/Zuhruf, 45

Şefaât: 2/Bakara, 48, 123; 10/Yûnus, 18; 19/Meryem, 87; 20/Tâhâ, 109; 21/Enbiyâ, 28; 34/Sebe', 23; 39/Zumer, 43-44; 43/Zuhruf, 86; 53/Necm, 26

Şefaât Etmek: 2/Bakara, 48, 123, 254-255; 6/En'âm, 51, 94; 7/A'râf, 53; 10/Yûnus, 3, 18; 20/Tâhâ, 109; 21/Enbiyâ, 28; 34/Sebe', 23; 40/Mu'min, 18; 43/Zuhruf, 86

Şefaatin Kabul Şartları: 2/Bakara, 255; 20/Tâhâ, 109; 21/Enbiyâ, 28; 34/Sebe', 23; 43/Zuhruf, 86; 53/Necm, 26

Şirk/Affolunmayacak Günah: 4/Nisâ, 48, 116

Tağut ve Tarifi: 2/Bakara, 256-257; 4/Nisâ, 51, 60, 76; 5/Mâide, 60; 16/Nahl, 36; 39/Zumer, 17

Tağuta Muhakeme Olmak: 4/Nisâ, 60; 5/Mâide, 43

Tağutu Reddetmenin İmandan Oluşu: 2/Bakara, 256; 16/Nahl, 36

Tevhid İnancı: 1/Fâtiha, 5; 2/Bakara, 133, 163-164, 255-257; 3/Âl-i İmrân, 1-6, 18, 62, 102; 4/Nisâ, 87, 171; 5/Mâide, 73; 6/En'âm, 19, 46, 102, 106, 162-163; 7/A'râf, 59, 65, 73, 85, 158; 9/Tevbe, 31, 129; 10/Yûnus, 90; 11/Hûd, 14, 50, 61, 84; 13/Ra'd, 30; 14/İbrâhîm, 24-27, 35-36, 52; 15/Hicr, 94; 16/Nahl, 2, 22, 51, 102; 18/Kehf, 110; 20/Tâhâ,

7-8, 13-14, 98; 21/Enbiyâ, 22, 25, 108; 22/Hac, 34; 23/Mu'minûn, 32, 91, 116; 27/Neml, 26, 60-64; 28/Kasas, 70-72, 88; 30/Rûm, 28; 35/Fâtır, 3; 37/Saffât, 35; 38/Sâd, 65; 39/Zumer, 6, 65; 40/Mu'min, 1-3, 62, 64-65; 41/Fussilet, 6; 43/Zuhruf, 84; 44/Duhan, 7-8; 47/Muhammed, 7, 19; 51/Zâriyat, 51; 52/Tûr, 43; 59/Haşr, 22-24; 64/Teğabûn, 13; 73/Muzzemmil, 9

Vahye İttibanın Zorunluluğu: 2/Bakara, 38; 20/Tâhâ, 123-124

Yaratılış Gayesi: 21/Enbiyâ, 16; 23/Mu'minûn, 115; 38/Sâd, 27; 44/Duhan, 38; 51/Zâriyat, 56

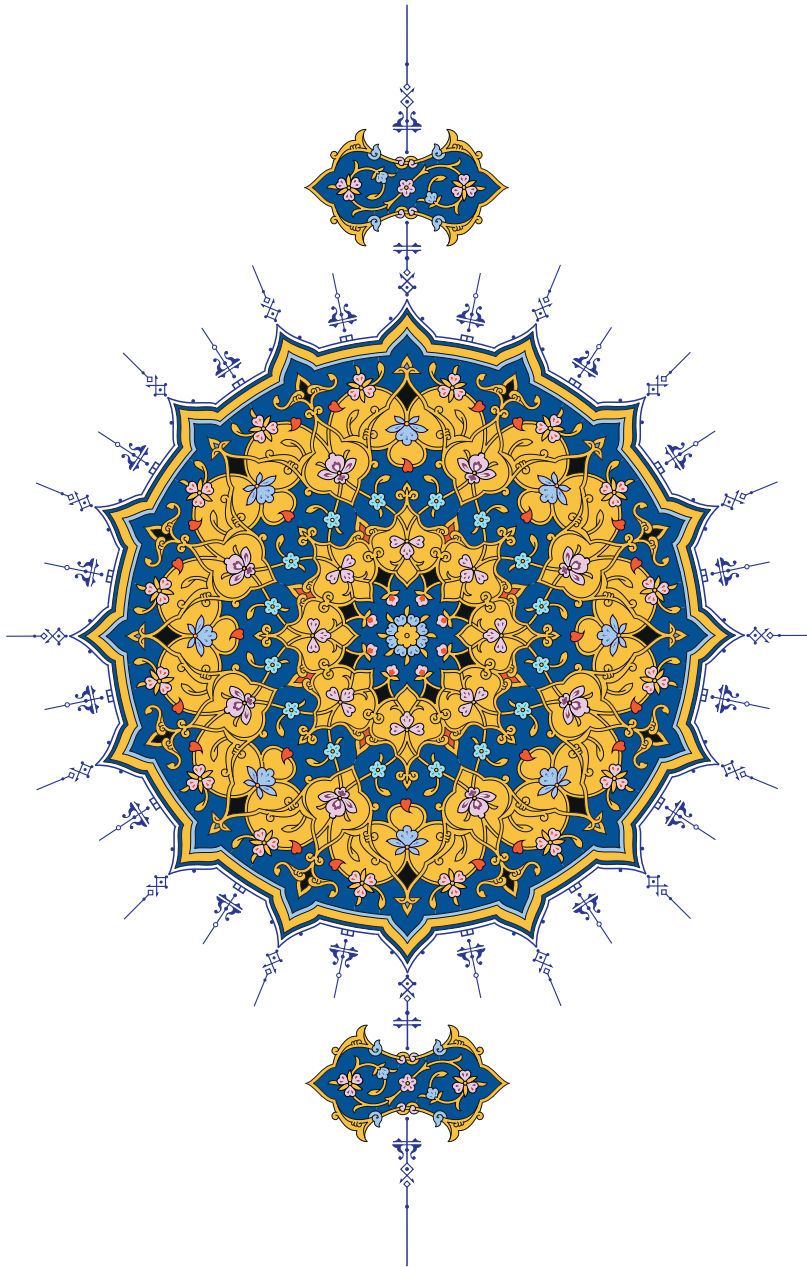
Sure Adı	Sure Sıra	Ayet Sayısı	Sayfa No	Sure Adı	Sure Sıra	Ayet Sayısı	Sayfa No
Abese	80	42	584	Leyl	92	21	595
Âdiyât	100	11	599	Lokmân	31	34	410
Ahkâf	46	35	501	Mâide	5	120	105
Ahzâb	33	73	417	Maûn	107	7	602
A'lâ	87	19	591	Meâric	70	44	567
Alak	96	19	597	Meryem	19	98	304
Âl-i İmrân	3	200	49	Mesed	111	5	603
Ankebût	29	69	395	Muhammed	47	38	506
A'râf	7	206	150	Mutaffifin	83	36	587
Asr	103	3	601	Mucadele	58	22	541
Bakara	2	286	1	Muddessir	74	56	574
Beled	90	20	593	Mulk	67	30	561
Beyyine	98	8	598	Mu'min	40	85	466
Burûc	85	22	589	Mu'minûn	23	118	341
Câsiye	45	37	498	Mumteherine	60	13	548
Cin	72	28	571	Munafikûn	63	11	553
Cuma	62	11	552	Murselât	77	50	579
Duhâ	93	11	595	Muzzemmil	73	20	573
Duhan	44	59	495	Nahl	16	128	266
En'âm	6	165	127	Nâs	114	6	604
Enbiyâ	21	112	321	Nasr	110	3	603
Enfâl	8	75	176	Nâziât	79	46	582
Fâtır	35	45	433	Nebe	78	40	581
Fâtiha	1	7	1	Necm	53	62	525
Fecr	89	30	592	Neml	27	93	376
Felak	113	5	604	Nisâ	4	176	76
Fetih	48	29	510	Nûh	71	28	569
Fil	105	5	601	Nûr	24	64	349
Furkân	25	77	358	Ra'd	13	43	248
Fussilet	41	54	476	Rahmân	55	78	530
Ğaşiye	88	26	591	Rûm	30	60	403
Hac	22	78	331	Sâd	38	88	452
Hadîd	57	29	536	Saff	61	14	550
Hakka	69	52	565	Saffât	37	182	445
Haşr	59	24	544	Sebe'	34	54	427
Hicr	15	99	261	Secde	32	30	414
Hucurât	49	18	514	Şems	91	15	594
Hûd	11	123	220	Şuarâ	26	227	366
Humeze	104	9	601	Şûrâ	42	53	482
İbrâhîm	14	52	254	Tâhâ	20	135	311
İhlâs	112	4	604	Tahrîm	66	12	559
İnfitâr	82	19	586	Talak	65	12	557
İnsân	76	31	577	Tânk	86	17	590
İnşikâk	84	25	588	Teğabûn	64	18	555
İnşirâh	94	8	596	Tekasûr	102	8	600
İsrâ	17	111	281	Tekvîr	81	29	585
Kâdir	97	5	598	Tevbe	9	129	186
Kâf	50	45	517	Tin	95	8	596
Kafirûn	109	6	603	Tûr	52	49	522
Kalem	68	52	563	Vâkıa	56	96	533
Kamer	54	55	527	Yâsîn	36	83	439
Kâria	101	11	600	Yûnus	10	109	207
Kasas	28	88	384	Yûsuf	12	111	234
Kehf	18	110	292	Zâriyat	51	60	519
Kevser	108	3	602	Zilzâl	99	8	599
Kiyâmet	75	40	576	Zuhruf	43	89	488
Kureyş	106	4	602	Zumer	39	75	457

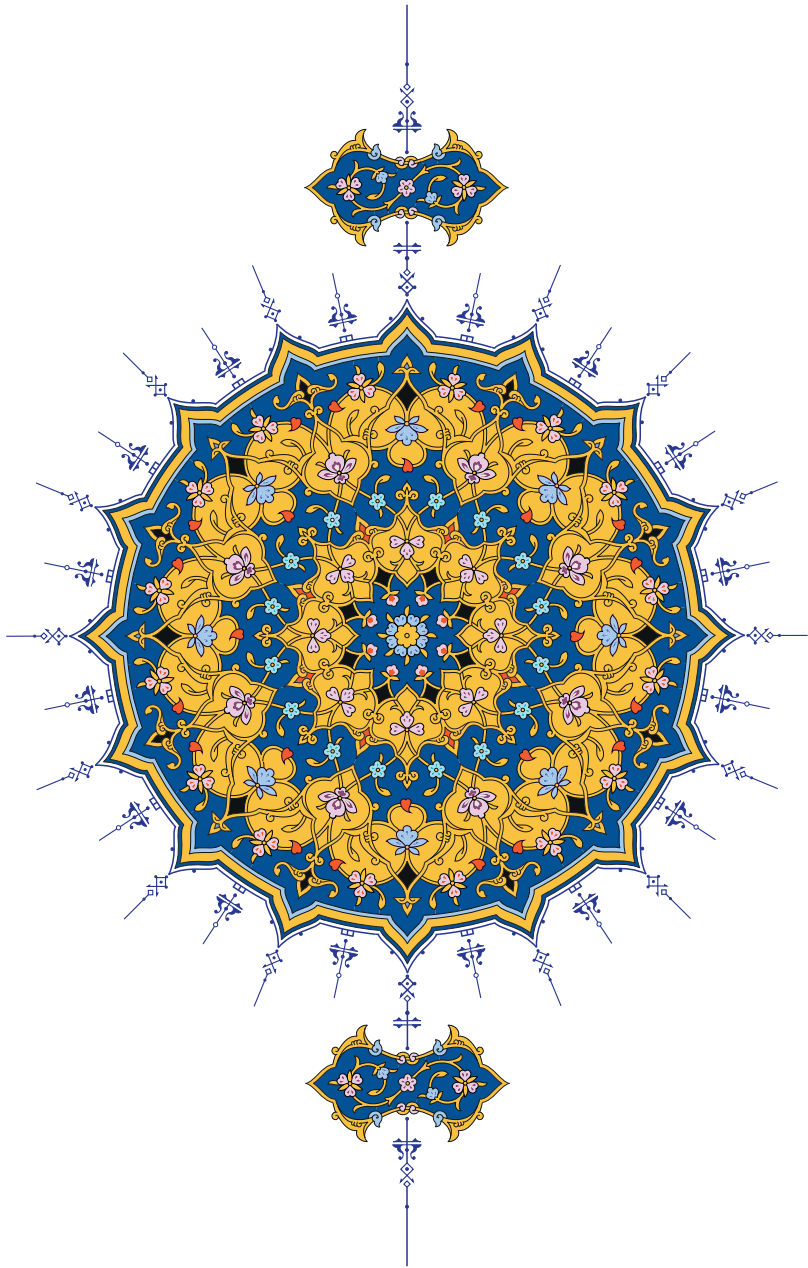
62 SURELERİN KUR'ÂN-I KERİM'DEKİ TERTİP SIRASINA GÖRE DİZİMİ

Sure Adı	Sure Sıra	Ayet Sayısı	Sayfa No	Sure Adı	Sure Sıra	Ayet Sayısı	Sayfa No
Fâtiha	1	7	1	Mucadele	58	22	541
Bakara	2	286	1	Haşr	59	24	544
Âl-i İmrân	3	200	49	Mumtehine	60	13	548
Nisâ	4	176	76	Saff	61	14	550
Mâide	5	120	105	Cuma	62	11	552
En'âm	6	165	127	Munafikûn	63	11	553
A'râf	7	206	150	Teğabûn	64	18	555
Enfâl	8	75	176	Talâk	65	12	557
Tevbe	9	129	186	Tahrîm	66	12	559
Yûnus	10	109	207	Mulk	67	30	561
Hûd	11	123	220	Kalem	68	52	563
Yûsuf	12	111	234	Hakka	69	52	565
Ra'd	13	43	248	Meâric	70	44	567
İbrâhîm	14	52	254	Nûh	71	28	569
Hicr	15	99	261	Cin	72	28	571
Nahl	16	128	266	Muzzemmil	73	20	573
İsrâ	17	111	281	Muddessir	74	56	574
Kehf	18	110	292	Kiyâmet	75	40	576
Meryem	19	98	304	İnsân	76	31	577
Tâhâ	20	135	311	Murselât	77	50	579
Enbiyâ	21	112	321	Nebe	78	40	581
Hac	22	78	331	Nâziât	79	46	582
Mu'minûn	23	118	341	Abese	80	42	584
Nûr	24	64	349	Tekvîr	81	29	585
Furkân	25	77	358	İnfitâr	82	19	586
Şuarâ	26	227	366	Mutaffifin	83	36	587
Neml	27	93	376	İnşikâk	84	25	588
Kasas	28	88	384	Burûc	85	22	589
Ankebût	29	69	395	Târık	86	17	590
Rûm	30	60	403	A'lâ	87	19	591
Lokmân	31	34	410	Ğaşiye	88	26	591
Secde	32	30	414	Fecr	89	30	592
Ahzâb	33	73	417	Beled	90	20	593
Sebe'	34	54	427	Şems	91	15	594
Fâtır	35	45	433	Leyl	92	21	595
Yâsîn	36	83	439	Duhâ	93	11	595
Saffât	37	182	445	İnşirâh	94	8	596
Sâd	38	88	452	Tin	95	8	596
Zumer	39	75	457	Alak	96	19	597
Mu'min	40	85	466	Kâdir	97	5	598
Fussilet	41	54	476	Beyyine	98	8	598
Şûrâ	42	53	482	Zilzâl	99	8	599
Zuhruf	43	89	488	Âdiyât	100	11	599
Duhan	44	59	495	Kâria	101	11	600
Câsiye	45	37	498	Tekasûr	102	8	600
Ahkâf	46	35	501	Asr	103	3	601
Muhammed	47	38	506	Humeze	104	9	601
Fetih	48	29	510	Fil	105	5	601
Hucurât	49	18	514	Kureyş	106	4	602
Kâf	50	45	517	Maûn	107	7	602
Zâriyat	51	60	519	Kevser	108	3	602
Tûr	52	49	522	Kafirûn	109	6	603
Necm	53	62	525	Nasr	110	3	603
Kamer	54	55	527	Mesed	111	5	603
Rahmân	55	78	530	İhlâs	112	4	604
Vâkıa	56	96	533	Felak	113	5	604
Hadîd	57	29	536	Nâs	114	6	604

OSMÂN (ra), İBİNİ ABBÂS (ra) ve CAFER-İ SADİK (rh) SIRALAMASINA GÖRE SURELER 63

Sure Adı	Osmân Mushafı	İbni Abbâs Mushafı	Cafere-i Sadık Mushafı	Sure Adı	Osmân Mushafı	İbni Abbâs Mushafı	Cafere-i Sadık Mushafı
1. Fâtiha	Alak	Alak	Alak	58. Mucadele	Sebe'	Fussilet	Zumer
2. Bakara	Kalem	Kalem	Kalem	59. Haşr	Zumer	Şûrâ	Mu'min
3. Âl-i İmrân	Muzzemmil	Duhâ	Muzzemmil	60. Mumtehine	Mu'min	Zuhruf	Fussilet
4. Nisâ	Muddessir	Muzzemmil	Muddessir	61. Saff	Fussilet	Duhan	Şûrâ
5. Mâide	Fâtiha	Muddessir	Mesed	62. Cuma	Şûrâ	Câsiye	Zuhruf
6. En'âm	Mesed	Fâtiha	Tekvîr	63. Munafikûn	Zuhruf	Ahkâf	Duhan
7. A'râf	Tekvîr	Mesed	A'lâ	64. Teğabûn	Duhan	Zâriyat	Câsiye
8. Enfâl	A'lâ	Tekvîr	Leyl	65. Talak	Câsiye	Ğaşiye	Ahkâf
9. Tevbe	Leyl	A'lâ	Fecr	66. Tahrîm	Ahkâf	Kehf	Zâriyat
10. Yûnus	Fecr	Leyl	Duhâ	67. Mulk	Zâriyat	Nahl	Ğaşiye
11. Hûd	Duhâ	Fecr	İnşirâh	68. Kalem	Ğaşiye	Nûh	Kehf
12. Yûsuf	İnşirâh	İnşirâh	Asr	69. Hakka	Kehf	İbrâhîm	Nahl
13. Ra'd	Asr	Rahmân	Âdiyât	70. Meâric	Nahl	Enbiyâ	Nûh
14. İbrâhîm	Âdiyât	Asr	Kevser	71. Nûh	Nûh	Mu'minûn	İbrâhîm
15. Hicr	Kevser	Kevser	Tekasûr	72. Cin	İbrâhîm	Ra'd	Enbiyâ
16. Nahl	Tekasûr	Tekasûr	Maûn	73. Muzzemmil	Enbiyâ	Tûr	Mu'minûn
17. İsrâ	Maûn	Maûn	Kafirûn	74. Muddessir	Mu'minûn	Mulk	Secde
18. Kehf	Kafirûn	Fil	Fil	75. Kiyâmet	Secde	Hakka	Tûr
19. Meryem	Fil	Kafirûn	Felak	76. İnsân	Tûr	Meâric	Mulk
20. Tâhâ	Felak	İhlâs	Nâs	77. Murselât	Mulk	Nebe	Hakka
21. Enbiyâ	Nâs	Necm	İhlâs	78. Nebe	Hakka	Nâziât	Meâric
22. Hac	İhlâs	Abese	Necm	79. Nâziât	Meâric	İnfitâr	Nebe
23. Mu'minûn	Necm	Kâdir	Abese	80. Abese	Nebe	İnşikâk	Nâziât
24. Nûr	Abese	Şems	Kâdir	81. Tekvîr	Nâziât	Rûm	İnfitâr
25. Furkân	Kâdir	Burûc	Şems	82. İnfitâr	İnfitâr	Ankebût	İnşikâk
26. Şuarâ	Şems	Tîn	Burûc	83. Mutaffifîn	İnşikâk	Mutaffifîn	Rûm
27. Neml	Burûc	Kureyş	Tîn	84. İnşikâk	Rûm	Bakara	Ankebût
28. Kasas	Tîn	Kâria	Kureyş	85. Burûc	Ankebût	Enfâl	Mutaffifîn
29. Ankebût	Kureyş	Kiyâmet	Kâria	86. Târik	Mutaffifîn	Âl-i İmrân	Bakara
30. Rûm	Kâria	Humeze	Kiyâmet	87. A'lâ	Bakara	Haşr	Enfâl
31. Lokmân	Kiyâmet	Murselât	Humeze	88. Ğaşiye	Enfâl	Ahzâb	Âl-i İmrân
32. Secde	Humeze	Kâf	Murselât	89. Fecr	Âl-i İmrân	Nûr	Ahzâb
33. Ahzâb	Murselât	Beled	Kâf	90. Beled	Ahzâb	Mumtehine	Mumtehine
34. Sebe'	Kâf	Târik	Beled	91. Şems	Mumtehine	Fetih	Nisâ
35. Fâtır	Beled	Kamer	Târik	92. Leyl	Nisâ	Nisâ	Zilzâl
36. Yâsin	Târik	Sâd	Kamer	93. Duhâ	Zilzâl	Zilzâl	Hadîd
37. Saffât	Kamer	A'râf	Sâd	94. İnşirâh	Hadîd	Hac	Muhammed
38. Sâd	Sâd	Cin	A'râf	95. Tîn	Muhammed	Hadîd	Ra'd
39. Zumer	A'râf	Yâsin	Cin	96. Alak	Ra'd	Muhammed	Rahmân
40. Mu'min	Cin	Furkân	Yâsin	97. Kâdir	Rahmân	İnsân	İnsân
41. Fussilet	Yâsin	Fâtır	Furkân	98. Beyyine	İnsân	Talak	Talak
42. Şûrâ	Furkân	Meryem	Fâtır	99. Zilzâl	Talak	Beyyine	Beyyine
43. Zuhruf	Fâtır	Tâhâ	Meryem	100. Âdiyât	Beyyine	Cuma	Haşr
44. Duhan	Meryem	Şuarâ	Tâhâ	101. Kâria	Haşr	Secde	Nasr
45. Câsiye	Tâhâ	Neml	Vâkıa	102. Tekasûr	Nûr	Munafikûn	Nûr
46. Ahkâf	Vâkıa	Kasas	Şuarâ	103. Asr	Hac	Mucadele	Hac
47. Muhammed	Şuarâ	İsrâ	Neml	104. Humeze	Munafikûn	Hucurât	Munafikûn
48. Fetih	Neml	Yûnus	Kasas	105. Fil	Mucadele	Tahrîm	Mucadele
49. Hucurât	Kasas	Hûd	İsrâ	106. Kureyş	Hucurât	Teğabûn	Hucurât
50. Kâf	İsrâ	Yûsuf	Yûnus	107. Maûn	Tahrîm	Saff	Tahrîm
51. Zâriyat	Yûnus	Hicr	Hûd	108. Kevser	Teğabûn	Mâide	Saff
52. Tûr	Hûd	En'âm	Yûsuf	109. Kafirûn	Saff	Tevbe	Cuma
53. Necm	Yûsuf	Saffât	Hicr	110. Nasr	Cuma	Nasr	Teğabûn
54. Kamer	Hicr	Lokmân	En'âm	111. Mesed	Fetih	Vâkıa	Fetih
55. Rahmân	En'âm	Sebe'	Saffât	112. İhlâs	Mâide	Âdiyât	Tevbe
56. Vâkıa	Saffât	Zumer	Lokmân	113. Felak	Tevbe	Felak	Mâide
57. Hadîd	Lokmân	Mu'min	Sebe'	114. Nâs	Nasr	Nâs	-

1. FÂTİHA SURESİ ¹

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 7 ayaettir.)

1. Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).
2. Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur.
3. (O,) Er-Rahmân ve Er-Rahîm'dir.
4. Din (Ahiret) Günü'nün sahibidir.
5. Biz, yalnız sana ibadet eder ve yalnız senden yardım dileriz.²

1. Fâtiha Suresi, Kur'ân'ın mukaddimesi/ön sözü mahiyetindedir. Kitap boyunca anlatılacak konular Fâtiha Suresi'nde özetlenmiştir. Bu konular şunlardır:

- Sadece ve hakıyla Allah'ın (cc) övülüp yüceltilmesi
- Allah'ın (cc) güzel isimleri ve yüce sıfatlarının tanınması
- Ahiret inancı
- Tevhid (Allah'ı (cc) zatında ve sıfatlarında birlemek, O'na ait olan sıfatları O'ndan başkasına vermemek, hiçbir surette bir varlığı O'na ortak koşmamak)
- Allah'tan (cc) her daim hidayet istemek ve doğru yolda kalabilmek için çaba göstermek
- Hidayet öncülerini tanıyıp örnek almak
- Başta Yahudi ve Hristiyanlar olmak üzere dalalet/sapıklık öncülerini tanımak ve onlardan uzak durmak.

2. Ayet, tevhid akidesinin amelî boyutunu anlatmaktadır. Zira tevhid; Allah'ın zatında, sıfatlarında ve fiillerinde bir olduğuna inanmak ve bu inanca uygun olarak yalnızca Allah'a (cc) kulluk etmektir. Başka bir ifadeyle uluhiyetinde, rububiyetinde, isim ve sıfatlarında Allah'ın (cc) bir olduğuna inanmak ve ortak koşmaksızın Allah'a (cc) kulluk yapmaktır. Kur'ân'da tevhidi anlatan/açıklayan ayetler şunlardır:

- Tevhid, Allah'tan (cc) başka ibadet ve kulluğu hak eden hiçbir ilah olmadığına inanmaktır. (bk. 2/Bakara, 163; 21/Enbiyâ, 22)

6. Bizi sırat-ı mustakime/dosdoğru yola hidayet et.

7. Kendisine nimet verdiklerinin yoluna (ilet). Gazaba uğramış ve sapkınların (yoluna) değil.³

- Tevhid; Allah'ın (cc) dışında ilah edinilen, Allah'ın (cc) sıfatlarının kendisinde olduğuna inanılan ve Allah'a (cc) karşı haddini aşan tağutları ve onlara kulluk edenleri reddedip, onlardan sakınmaktır (içtinab etmektir). (bk. 2/Bakara, 256; 16/Nahl, 36; 60/Mumtehine, 4)

- Tevhid; Allah'a çocuk nispet etmekten, O'nun yardımcıları olduğu inancından Allah'ı (cc) tenzih etmektir. (bk. 17/İsrâ, 111; 34/Sebe', 22)

- Tevhid; yaratmada tek olduğu gibi kanun yapma, yasa belirleme ve helal haram tayin etmede de Allah'ın (cc) tek olduğuna inanmak; "Egemenlik kayıtsız şartsız Allah'ındır." diyebilmektir. (bk. 7/A'râf, 54; 12/Yûsuf, 40 ; 18/Kehf, 26)

- Tevhid; dil, beden ve kalple yapılan amelleri yalnızca Allah'a (cc) yapmak, O'nun (cc) rızasına talip olmak ve hiçbir şeyi O'na (cc) ortak koşmamaktır. (bk. 6/En'âm, 162-163)

- Tevhid; fayda ve zararın Allah'ın (cc) elinde olduğuna inanmak, rahatlık veya zorluk ânında yalnızca Allah'a (cc) el açıp dua etmektir. (bk. 2/Bakara, 186; 6/En'âm, 17; 40/Mu'min, 60; 46/Ahkâf, 5-6)

- Tevhid; Allah'ın (cc) eşi, benzeri, dengi, misli olmadığına inanmak ve Allah (cc) hakkında bilgisiz ve saygısızca yapılan benzetmelerden kaçınmaktır. (bk. 16/Nahl, 74; 19/Meryem, 65; 42/Şûrâ, 11)

- Tevhid; her işte Allah'ı (cc) veli/dost ve vekil edinmek, tüm iş ve yönelişlerimizde O'ndan (cc) yardım/istiane talebinde bulunmak ve O'na (cc) muhtaç ve fakir olduğumuzu hissetmektir. (bk. 6/En'âm, 14, 102; 21/Enbiyâ, 112; 35/Fâtır, 15; 73/Muzzemmil, 9)

3. Nimet verilenler Nisâ Suresi'nin 69. ayetinde belirtildiği gibi nebiler, sıddıklar, şehitler ve salihlerdir.

Sünnet; gazaba uğrayanların Yahudiler, sapkınların ise Hristiyanlar olduğunu bildirmiştir. (bk. Tirmizi, 2954, Adiy ibni Hâtim'den)

2. BAKARA SURESİ

(Bu sure Medine’de indirilmiş olup 286 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Elif, Lâm, Mîm.
2. Bu; kendisinde hiçbir şüphe olmayan, takva sahiplerine yol gösteren Kitap’tır.
3. O (takva sahipleri), gayba iman eder, namazı dosdoğru kılar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan infak ederler.
4. Sana indirilene ve senden önce indirilen (Kitaplara) iman eder, Ahiret Günü’ne yakinen inanırlar.
5. Onlar, Rabblerinden bir hidayet üzerelerdir ve onlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.
6. Şüphesiz ki (bir sonraki ayette anlatılacak; kibirleri, inatları, yüz çevirmeleri, delilsiz tartışmaları nedeniyle kalpleri mühürlenmiş) o kâfirleri uyarsan da uyarman da fark etmez! Onlar iman etmezler.
7. Allah, kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir. Gözleri üzerinde de perde vardır. (Hakikati anlayamaz ve göremezler.) Onlara büyük bir azap vardır.
8. İnsanlardan öylesi vardır ki “Allah’a ve Ahiret Günü’ne iman ettik.” derler. (Hakikatte) iman etmiş değillerdir.
9. Allah’ı ve iman edenleri aldattıklarını sanırlar. (Hakikatte) sadece kendilerini aldatmaktadırlar. Farkında da değillerdir.

Ehl-i Kitap müşriklerin Allah (cc) hakkındaki sapkın tasavvuru için bk. 5/Mâide, 64

10. Onların kalplerinde hastalık (şüphe ve şehvet) vardır. Allah da onların hastalığını arttırmıştır. Yalan söylemeleri/Yalanlamaları nedeniyle onlar için can yakıcı bir azap vardır.

11. Onlara, “Yeryüzünde bozgunculuk yapmayın.” denildiğinde, “Biz sadece ıslah edicileriz.” derler.

12. Dikkat edin! Onlar bozguncuların ta kendileridir. Lakin farkında değillerdir.

Allah (cc), müminlerin Ehl-i Kitab’ı dost edinmesini yasaklıyor (bk. 5/Mâide, 51), kâfirleri dost edinmenin yeryüzünde büyük bir fitne ve bozgunculuk olacağını belirtiyordu (bk. 8/Enfâl, 73). Münafıklar, Allah’ın (cc) yasağını çiğniyor ve “Biz, müminler ile

Ehl-i Kitab'ın arasını buluyor, ıslah ediyoruz.” diyorlardı. (bk. Tefsîru İbni Ebî Hâtîm, 1/145,124; İbni Abbâs'tan) Bunun üzerine Allah (cc) okuduğumuz ayeti indirdi.

Ayet, hangi niyetle yapılırsa yapılsın Allah'ın (cc) sınırlarını çiğnemenin bozgunculuk olduğunu ve iyi niyetin yasaklanmış bir ameli meşrulaştırmayacağını göstermiştir.

13. Onlara, “İnsanların iman ettiği gibi iman edin.” denildiği zaman, “Biz sefihlerin/zayıf akıllıların iman ettiği gibi mi inanalım?” derler. Dikkat edin! Onlar sefihlerin/aklı zayıf olanların ta kendileridir. Lakin bilmiyorlar.

14. İman edenlerle karşılaştıkları zaman, “İman ettik.” derler. Şeytanlarıyla baş başa kalınca ise, “Biz sizinle beraberiz, ancak biz (iman edenleri) alaya almaktayız.” derler.

15. (Hakikatte ise) Allah onlarla alay eder ve azgınlıkları içinde bocalayarak (yaşamaları için) onlara mühlet verir.

16. İşte onlar hidayeti sapkınlıkla değiştmişlerdir. (Bu değişim neticesinde) ticaretleri kâr etmemiş, doğru yolu da bulamamışlardır.

17. Onların misali (şuna benzemektedir): Bir ateş yakmışlardır. (Ateş) etrafını aydınlatmaya başlayınca da Allah onların nurunu/ışığını almış ve onları karanlıklar içinde görmez bir hâlde bırakmıştır!

18. Sağır, dilsiz ve körlerdir. (Böyle oldukları için de) onlar (imana) geri dönmezler.

Münafıklar; ayetleri duyunca etkilenir, iman edecek gibi olurlar, aydınlanırlardı. Bir araya geldiklerinde ise küfür içerikli konuşmalarla bu ışığı kaybeder, nifağın karanlığı içinde körleşirlerdi. (bk. Zâdu'l Mesîr, 1/43)

19. Ya da (onların durumu) içinde karanlıklar, gök gürültüsü ve şimşek taşıyan bir yağmura (maruz kalan kimse) gibidir. Yıldırımın (dehşetinden) ölüm korkusuyla parmaklarını kulaklarına kapatırlar. Allah kâfirleri (çepeçevre kuşatan) Muhî'tir.

Vahiy, kalplere hayat veren bir kaynaktır. Tıpkı yağmurun toprağa hayat verdiği gibi. Yağmur, tüm faydalarına rağmen şimşek, yıldırım ve yoğun bulutların oluşturduğu karanlıklar taşır. Kur'ân da yağmur gibidir: Allah'ın (cc) rahmeti ve cennet nimetlerini anlatan ayetlere sahip olduğu gibi Allah'ın azabı ve cehennemi tasvir eden korkutucu ayetler de barındırır.

Münafıklar; Kur'ân'ın onaran, diriltlen ve esenliğe çağırın çağrısından istifade etmezler. Onun korkutan, sarsan, tehdit eden ayetlerini üzerlerine alır ve her daim korku içinde yaşarlar.

20. Şimşek neredeyse gözlerini (hızlıca alıp) kapıverecek. (Şimşegin ışığı)

önlerini her aydınlattığında onun ışığında yürürler. Onları karanlıkta bırakınca (korku ve şaşkınlıkla) yerlerine çakılırlar. Allah dileseydi onların işitme ve görme duyularını alıverirdi. Şüphesiz ki Allah, her şeye kadîrdir.

21. Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize ibadet/kulluk edin ki sakınıp korunabilesiniz.

22. O (Rabb ki) yeryüzünü sizin için bir döşek, gökyüzünü de tavan kıldı. Gökten su indirdi ve onunla size rızık olarak (çeşitli) ürünler çıkardı. (Öyleyse bütün bu gerçekleri ikrar edip) bildiğiniz hâlde Allah'a eş/ortak/denk koşmayın.

Yalnızca Allah'a (cc) kulluk yapmanın gerekliliği fitrat ve akılla bilinir. Yaratan ve rızık veren kim ise teşekkür/kulluk ona yapılmalıdır. Yaratan ve rızık verenin Allah (cc) olduğunu ikrar eden; ancak dua, adak, kurban gibi ibadetlerini başkalarına yapan veya Allah'ın (cc) dışındaki varlıkların kanunlarına boyun eğen kimse, bile bile, Allah'a (cc) ortak/denk/eş kılmış olur. (bk. 2/Bakara, 164)

23. Şayet, kulumuza indirdiğimiz (Kur'ân) hakkında şüphe içindeyseniz onun benzeri bir sure getirin (bakalım)! Ve doğru sözlüyseniz Allah'ın dışındaki şahitlerinizi de (yardıma) çağırın.

24. Şayet yapamadıysanız -ki hiçbir zaman yapamayacaksınız- öyleyse yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten sakının. (O ateş) kâfirler için hazırlanmıştır.

25. İman edip salih amel işleyenleri, kesinlikle onlar için (hazırlanmış) altından ırmaklar akan cennetlerle müjdele. Onlara rızık olarak verilen (cennet) meyvelerinden her yediklerinde, "Bu bize daha önce rızık olarak verilmişti." derler. (Hakikatte) onlara benzeri verilmişti. Onlar için orada (Allah tarafından kusurlardan arındırılmış) tertemiz eşler vardır ve orada ebedî olarak kalacaklardır.

26. Allah, bir dişi sivrisineği ya da ondan daha üstün veya aşağı bir şeyi örnek olarak vermekten çekinmez. İman edenler (örneği duyunca) onun, Rabblerinden gelen bir hakikat olduğunu bilirler. Kâfirler ise, "Allah bu örneği vermekle ne murat etti?" derler. (Allah) o (örnekle) birçoğunu saptırır, birçoğunu da hidayet eder. (Hakikatte) onunla sadece fasıkları saptırır.

Benzer örnekler ve açıklamaları için bk. 22/Hac, 73; 29/Ankebût, 41

27. O (fasıklar) ki sağlaştırdıktan sonra Allah'ın sözünü bozar, Al-

lah'ın birleştirilmesini istediği (bağları) koparır, yeryüzünde bozgunculuk yaparlar. İşte bunlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

28. Siz ölüyken sizi dirilten (yoktan var eden), sonra öldürüp tekrar diriltecek olan, sonra tekrar O'na döndürüleceğiniz Allah'a karşı nasıl kâfir olursunuz?

29. O (Allah) ki yeryüzünde olanların tamamını sizin için yarattı. Sonra gökyüzüne yöneldi ve orayı yedi (kat) gök olarak düzenledi. Ve O, her şeyi bilendir.

30. Hani Rabbin meleklerle, "Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım." demişti. Dediler ki: "Orada bozgunculuk yapacak ve kan dökecek birini mi (halife) kılacaksın? Oysa bizler seni tüm eksiklerden tenzih ederek sana hamdetmekte ve seni takdis etmekteyiz." (Allah) dedi ki: "Şüphesiz ki ben, sizin bilmediklerinizi biliyorum."

31. (Varlığa dair) tüm isimleri Âdem'e öğretti. Sonra onları meleklerle sundu ve "Şayet doğru sözlülerdenseniz bunların isimlerini bana haber verin." dedi.

32. Dediler ki: "Seni tüm noksanlıklardan tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka bir ilmimiz yoktur. Şüphesiz ki sen, (her şeyi bilen) El-Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'sin."

33. Dedi ki: "Ey Âdem! Onlara isimlerini haber ver." (Âdem) isimlerini haber verince (Allah) dedi ki: "Size göklerin ve yerin gaybını ben bilirim, açığa vurup gizlediklerinizi de ben bilirim, diye söylemedim mi?"

34. Hani biz meleklerle, "Âdem'e secde edin." demiştik. İblis dışında hepsi secde etti. O diretti, büyüklendi ve kâfirlerden oldu.

35. Biz dedik ki: "Ey Âdem! Sen ve eşin cennete yerleşin. Oradan bolca, dilediğiniz yerden yiyin. Ancak şu ağaca yaklaşmayın. Yoksa zalimlerden olursunuz."

36. Şeytan onların ayağını (cennetten) kaydırды ve onları buldukları yerden çıkardı. (Allah) dedi ki: "(Oradan) birbirinize düşmanlar olarak (dünyaya) inin. Sizin için yeryüzünde belli bir vakte kadar bir karar (yani yerleşip yaşamak) ve (yeryüzünün nimetlerinden) faydalanma vardır."

37. Âdem, Rabbinden bazı kelimeler aldı ve Allah (o kelimelerle) onun

tevbesini kabul etti. Şüphesiz ki O, (tevbeyle muvaffak kılan ve tevbele-ri çokça kabul eden) Et-Tevvâb ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm'dir.

Âdem'in (as) tevbe ederken yaptığı dua için bk. 7/A'râf, 23

38. Dedik ki: "Oradan topluca inin. Benden size bir hidayet (vahiy) gelecek. Kim hidayetime tabi olursa onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir."

Bu sözler, cennetten kovulan ve imtihan için yeryüzüne indirilen insanın duyduğu ilk buyruklardır. Bu buyruğa göre imtihanı kazanıp ebedî saadeti elde etmenin tek yolu, Allah'tan (cc) gelen vahye tabi olmaktır. Vahiyden yüz çeviren; menkıbe, zan, rüya, ilham ve masum olmayan beşerî düşüncelerin peşine takılanlar dünyada dalalete, ahirette ebedî bir azaba mahkûm olurlar. (bk. 20/Tâhâ, 123-124)

39. Ayetlerimizi inkâr eden (kâfirlere) ve yalanlayanlara (gelince) onlar ateşin ehlidir ve orada ebedî kalacaklardır.

40. Ey İsrâîloğulları! Size bahşettiğim nimetlerimi hatırlayın. Ve bana olan sözünüze bağlı kalın ki ben de size olan sözüme bağlı kalayım. Ve yalnızca benden korkun.

Allah'a (cc) verdiğimiz sözler arasından en önemli olanı, ibadette O'nu birleyerek O'nun otoritesine boyun eğeceğimiz ve resûllerini doğrulayıp onlara itaat edeceğimize dair sözümüzdür. Bu söz, her ümmetten alınmış olan Kelime-i Tevhid, yani "Lailaheillallah" sözüdür. Ayrıca Kur'ân'da "ilah" kavramı ve Kelime-i Tevhid'in açılımı için bk. 21/ Enbiyâ, 25.

41. Sizin yanınızda olan (Tevrât'ı) doğrulayıcı olarak indirdiğim (Kur'ân'a) iman edin ve onu ilk inkâr edenlerden olmayın. Ayetlerimi az bir paha karşılığında satmayın. Ve yalnızca benden sakının.

42. Gerçeği bildiğiniz hâlde hakkı batılla karıştırıp (bu suretle) hakkı gizlemeyin.

43. Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin. Ve rükû edenlerle beraber rükû edin.

44. Kitab'ı okuduğunuz hâlde insanlara iyiliği emredip kendinizi unutup musunuz? Akletmez misiniz?

45. Sabır ve namazla (Allah'tan) yardım dileyin. Şüphesiz ki o (namaz ve sabırla yardım dilemek), huşu ehli dışındakilere büyük/ağır gelen bir yükür.

46. O (huşu ehli) ki Rabbleriyle karşılaşacaklarını ve O'na döneceklerini kesin bir bilgiyle bilirler.

47. Ey İsrâîloğulları! Size bahsettiğim nimetlerimi ve sizi âlemlere üstün/faziletli kıldığımı hatırlayın.

48. Öyle bir günden sakının ki (o gün) hiçbir nefis bir başkasının yerine geçmez, hiç kimseden şefaath kabul edilmez, hiç kimseden fidye alınmaz ve onlara yardım da edilmez.

Kur'ân'da şefaath kavramı için bk. 43/Zuhruf, 86

49. (Hatırlayın!) Hani sizi Firavun hanedanından kurtarmıştık. Size işkenenin en kötüsünü reva görüyor, erkek çocuklarınızı boğazlıyor, kadınlarınızı sağ bırakıyorlardı. Bunda sizin için Rabbinizden büyük bir imtihân vardı.

50. (Hatırlayın!) Hani sizin için denizi yarmış, sizi kurtarmış ve sizler bakıp dururken/gözlerinizin önünde Firavun ailesini boğmuştuk.

51. (Hatırlayın!) Hani Mûsâ ile (Tûr'da buluşmak için) kırk geceliğine sözleşmiştik. Sonra sizler onun (Mûsâ'nın) ardından buzağıyı (ilah) edinmişsiniz. Ve siz (böyle yapmakla) zalimlerden olmuştunuz.

52. (Bu olaydan) sonra şükredesiniz diye sizleri affetmiştik.

53. (Hatırlayın!) Hani hidayete eresiniz diye Mûsâ'ya Kitab'ı ve Furkân'ı vermiştik.

54. (Hatırlayın!) Hani Mûsâ kavmine demişti ki: "Ey kavmim! Şüphesiz ki sizler, buzağıyı ilah edinmekle kendi kendinize zulmettiniz. Sizi yaratana tevbe edin ve nefislerinizi öldürün. Bu, yaratana yanınızda sizin için daha hayırlıdır. Sonra (Allah) sizi tevbeyle muvaffak kıldı/tevbelerinizi kabul etti. Şüphesiz ki O, (tevbeye muvaffak kılan ve tevbeleri çokça kabul eden) Et-Tevvâb ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm'dir."

55. (Hatırlayın!) Hani demiştiniz ki: "Ey Mûsâ! Apaçık bir şekilde Allah'ı görmeden sana iman etmeyeceğiz." (Bunun üzerine) öylece bakıp dururken sizi yıldırım çarpmıştı.

56. Sonra, şükredesiniz diye, ölümünüzün/baygınlığınızın ardından sizi (bir daha) dirilttik.

57. Bulutu üzerinize gölgelik yaptık ve size kudret helvası ile bildircin

etini (yiyecek olarak) indirdik. Size rızık olarak verdiğimiz temiz şeylerden yiyiniz. Onlar (haddi aşarak), bize zulmetmiş olmadılar. Lakin onlar kendi kendilerine zulmetmekteydi.

58. (Hatırlayın!) Hani biz demiştik ki: “Bu beldeye girin. Ondan bolca ve dilediğiniz yerden yiyin. Kapıdan secde ederek girin ve ‘Hittatun/Günahlarımızı dök.’ deyin. Biz de (emre itaatiniz karşılığında) hatalarınızı bağışlayalım. (Şu da var ki) muhsinlere/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanlara ihsanlarımızı arttıracamız.”

59. Zalim olanlar, kendilerine söylenen sözü bir başkasıyla (“Günahlarımızı dök.” anlamındaki “Hittatun.” ifadesini “buğday” anlamına gelen “hıttatun” kelimesiyle) değiştirdiler. Biz de bu fasıklıklarına karşılık zalimlerin üzerine gökten bir azap indirdik.

60. (Hatırlayın!) Hani Mûsâ kavmi için su talep etmişti. Dedik ki: “Asanı taşa vur.” (Asanın taşa değmesiyle) sular fışkırmış ve on iki pınar/çeşme oluşmuştu. Onlardan her bir topluluk kendilerine ait olan kaynağı bilmişti. Allah’ın rızıkından yiyin, için ve yeryüzünde bozgunculuk yaparak karışıklık/düzensizlik/taşkınlık çıkarmayın.

61. (Hatırlayın!) Hani, “Ey Mûsâ! (Sadece kudret helvası ve bildircin eti yiyerek) bir tek yiyeceğe katlanamayacağız. Rabbine dua et de bize yeryüzünün bitirdiklerinden; baklasından, salatalığından, sarımsağından, mercimeğinden ve soğanından çıkarsın.” dediniz. Mûsâ dedi ki: “En hayırlı olanı bu değersiz olanlarla mı değiştiriyorsunuz? Şehre inin, orada istedikleriniz vardır.” (Bu nankörlüklerinden sonra) onlara alçaklık ve yoksulluk damgası vuruldu ve Allah’ın gazabına uğradılar. Bu (ceza), Allah’ın ayetlerine karşı kâfir olmaları ve peygamberlerini haksız yere öldürmeleri sebebiyledir. Bu (ceza), isyan etmeleri ve haddi aşmaları sebebiyledir.

62. Şüphesiz ki iman edenler, Yahudi olanlar, Hristiyan ve Sabiilerden her kim Allah’a ve Ahiret Gününe iman eder ve salih amel yaparsa onlara Rableri katında ecirler vardır. Onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir de.

İman esasları, Kur’ân’ın birden fazla ayetinde izah edilmiş (bk. 2/Bakara, 177, 285) ve Allah Resûlü (sav) Cibrîl hadisinde bunları bir araya toplamıştır: Allah’a, Ahiret Günü’ne, meleklerle, Kitaplara, resûllere ve kadere iman. (bk. Buhari, 4777; Müslim, 9) İman esaslarının bir kısmının zikredildiği ayetlere dayanarak yalnızca Allah’a ve Ahiret

Günü'ne inanan kişinin mümin sayılacağı ve cennete gireceğini iddia etmek ve dinlerarası diyalog düşüncesini bu ayetlerle gerekçelendirmek, en basit ifadeyle bir tahriftir. Çünkü imanın bir esasını inkâr etmek bir yana iman esaslarını kabul edip onun bir cüzünü dahi inkâr etmek küfür sebebi ve tüm iman esaslarını inkâr olarak kabul edilmiştir. (bk. 2/Bakara, 98; 4/Nisâ, 150-151)

63. (Hatırlayın!) Hani bir zamanlar sizden söz almış ve Tûr Dağı'nı tepenizde yükseltmiştik. (Ve demiştik ki:) "Size verdiğimiz (Kitab'a) kuvvetle yapışın ve içindeki (öğütleri) hatırlayın ki sakınıp korunabilesiniz."

Sakınıp korunmak yani takva, Allah'ın (cc) tüm insanlığa emridir. (bk. 4/Nisâ, 131) Ayet, takvaya götüren en etkili yola işaret etmiştir: Kitab'a kuvvetle yapışmak ve içinde var olan öğütleri hatırlamak.

64. (Bu sözünüzden) sonra (yine) yüz çevirdiniz. Allah'ın sizin üzerinizdeki fazlı ve rahmeti olmasaydı kesinlikle hüsrana uğrayanlardan olurdunuz.

65. Andolsun, içinizden Cumartesi Yasağı konusunda haddi aşanları biliyordunuz. Biz onlara, "Alçak/Aşağılık maymunlar olun!" dedik.

Cumartesi Yasağı'nı çiğneyen ve ceza olarak maymuna çevrilenler, Allah Resûlü'nden (sav) asırlar önce yaşamış bir Yahudi topluluğuydu. Ayetin üslubuna bakılacak olursa bizzat Medine Yahudileri bu işi yapmış gibi anlaşılır. Evet, atalarının yaptığı yanlışlardan teberrî etmeyenler, İslam nezdinde o cürmün ortaklarıdır. (bk. 7/A'râf, 163-166)

66. Bu (cezayı) kendilerinden önce ve sonra gelecek olanlara ibretlik bir ceza, muttakiler için de bir öğüt kıldık.

67. (Hatırlayın!) Hani Mûsâ kavmine demişti ki: "Allah, bir inek/sığır kesmenizi emrediyor." Demişlerdi ki: "Bizimle alay mı ediyorsun?" Mûsâ, "Cahillerden olmaktan Allah'a sığınırım." demişti.

68. Demişlerdi ki: "Bizim için Rabbine dua et de o ineğin sıfatlarını bize açıklasın." Dedi ki: "(Allah) buyurdu ki: 'O ne yaşlı ne de körpe, bu ikisi arasında (orta yaşta) bir inehtir. (Bu açıklama üzerine artık) emrolduğunuz şeyi yapın.' "

69. Demişlerdi ki: "Bizim için Rabbine dua et de bize onun rengini açıklasın." Dedi ki: "(Allah) buyurdu ki: 'O, bakanlara (huzur verip) ferahlatan, rengi parlak, sapsarı bir inehtir.' "

70. Demişlerdi ki: "Bizim için Rabbine dua et de bize onun mahiyetini açıklasın. (Şu âna kadar anlattıkların nedeniyle) inek, kafamızı karıştırdı. Şayet Allah dilerse (ineği bulma konusunda) elbette doğru olanı yaparız."

71. Dedi ki: “Allah buyuruyor ki: ‘Tarla sürme ve ekin sulama işinde çalıştırılmamış, kusursuz, üzerinde benek olmayan bir inektir/boğadır.’” (Onlar,) “Şimdi doğruyu söyledin.” dediler ve ineği/boğayı kestiler. Fakat neredeyse onu kesmeyeceklerdi.

Emri duydukları ilk ânda itaat etmiş olsalar herhangi bir inek kesip emre icabet etmiş olacaktı. Onlar emre uymada ayak diredikçe Allah (cc) zorlaştırdı. Şartlar o derece ağırlaştı ki neredeyse kesecek inek bulamayacak ve helak olacaktı. Bu kıssanın bize bakan yönü şudur: İslam’ı öğrenirken bazı emir ve yasaklar nefsimize ağır gelebilir. Kolaylaştırmanın yolu adım atmaktır. En güçlü dua, emre icabettir. Kul, iradesini ortaya koyduğu zaman Allah’ın (cc) yardımı ve kolaylaştırması peşinden gelir. (bk. 4/Nisâ, 66-70)

72. (Hatırlayın!) Hani siz bir insan öldürmüş ve birbirinizi suçlamıştınız. Allah sizin gizleyip sakladıklarınızı açığa çıkarandır.

73. “Hayvanın bir parçasıyla cesede vurun.” diye emrettik. (O da dile gelip katilini söyledi.) İşte böylece Allah, ölüleri diriltip ayetlerini sizlere gösterir ki akledesiniz.

74. Bu olaydan sonra kalpleriniz katılaştı. Kalpleriniz taş gibi, hatta taştan da katıdır. Oysa öyle taşlar vardır ki ondan nehirler fışkırır. Öylesi vardır ki yarılır ve içinden su çıkar. Öylesi de vardır ki Allah’ın korkusundan yuvarlanır. Allah, yaptıklarınızdan gafil değildir.

75. İçlerinden bir grubun, Allah’ın kelamını dinleyip iyice anladıktan sonra, bile bile tahrif ediyor olmalarına rağmen size inanacaklarını mı umuyorsunuz?

76. İman edenlerle karşılaştıklarında, “İman ettik.” derler. Kendi aralarında baş başa kaldıklarında ise şöyle derler: “Ne diye Allah’ın size açtığı sırları onlara anlatıyorsunuz? Allah katında aleyhinize delil olarak kullansınlar diye mi? Akletmez misiniz?”

77. (Yoksa onlar) gizlediklerini ve açıktan yaptıklarını Allah’ın bildiğini bilmiyorlar mı?

78. Onların içinden Kitab’ı bilmeyen ümmiler vardır. (Kitab’a dair) bir takım emâniyyeye/kuruntuya/kulaktan dolma bilgiye sahiptir ve onlar yalnızca zannetmekteledir.

Yüce Allah, bazı insanların Kitab’a dair bilgisini “emâniyye” diye isimlendirir. Umniyye kelimesinin çoğulu olan emâniyye üç ayrı anlama sahiptir. (bk. Zâdu’l Mesîr, 1/108-109)

a. İbni Abbâs (ra) ve Mucâhid, kelimeyi “yalan” olarak tefsir etmişlerdir. Yani onlar Kitab’a dair yalan yanlış bilgilere sahiptir ve insanların uydurduğu bilgileri Kitab’ın bilgisi sanmaktadırlar.

b. Katâde (rh), kelimeyi “kuruntu/temenni” olarak tefsir etmiştir. Kur’ân’ın farklı ayetlerinde de kelime bu anlamda kullanılmıştır. (bk. 4/Nisâ, 119, 123; 57/Hadîd, 14) Yani onların (cennete girecekleri, üstün oldukları vb.) birtakım temennileri vardır ancak Kitap bu temennileri doğrulamaz.

c. Zeccâc ve Kisâi (rh), kelimeyi “yüzünden okuma/tilavet” olarak tefsir etmişlerdir. Hac Suresi’nin 52. ayetinde kelime bu anlamda kullanılmıştır. Yani Kitab’ı fıkhetmeden, anlamaksızın yalnızca yüzünden okurlar.

Kitab’ı emâniyyeye çevirmek; yalan yanlış bilgileri Kitab’a arzetmeden, Kitabı bilgi diye kabul etmektir.

Kitab’ı emâniyyeye çevirmek; anlamadan, sırf hatim devirmek için Kitab’ı okuyup, anlamadığı Kitab’ı çokça okumuş olmakla övünmektir/tekâsur etmektir.

Kitab’ı emâniyyeye çevirmek; anlamadığı ve yaşamadığı, onunla hükmetmediği ve rehber edinmediği, ihtilaflarda hakem kılmadığı ve onunla cihad etmediği... Kitab’ın; kendisini cennete götüreceğini temenni etmektir.

Şu bir gerçek ki Allah’ın (cc) indirdiği munezzel/indirilmiş bir din vardır. Bu, Kitap ve onu tebliğ edip açıklayan Resûl’dür. Bir de şeytanın temennileri/kuruntularla uydurduğu muharref/uydurulmuş din vardır. Bu da hurafeler, menkıbeler, din adına vahye dayanmaksızın uydurulan bilgilerdir. Ayrıca bk. 4/Nisâ 105; 7/A’râf, 170.

79. Az bir dünyalık elde etmek için elleriyle kitap yazan, sonra da, “Bu, Allah’ın katındandır.” diyenlere yazıklar olsun. Elleriyle yazdıklarından ötürü yazıklar olsun onlara! (Uydurdukları kitaplar için, “Allah tarafından yazdırıldı.” diyerek) elde ettikleri kazançtan ötürü de yazıklar olsun onlara.

Tarih boyunca çıkar elde etmek için kitaplar yazan ve bunu Allah’a (cc) nispet eden insanlar olagelmıştır. Kimi rüyasında, kimi ilham yoluyla, kimi de Peygamber (sav) tarafından kendisine kitap verildiğini iddia etmiş ve etrafına insan toplamıştır. (bk. 3/Â-i İmrân, 78; 6/En’âm, 93)

80. Dediler ki: “Sayılı günler dışında ateş bize dokunmayacaktır.” De ki: “Allah katından (bu konuya dair) bir söz mü aldınız? (Şayet öyleyse) Allah sözünden dönmez. Yoksa siz Allah hakkında bilmediğiniz şeyler mi söylüyorsunuz?”

Ehl-i Kitap müşriklerin Allah (cc) hakkındaki sapkın tasavvuru için bk. 5/Mâide, 64

81. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, kim bir günah işler ve günahı onu her yönden kuşatırsa bunlar ateşin ehlidir ve orada ebedî kalacaklardır.

82. İman edip salih amel işleyenler ise işte onlar cennetin ehlidir ve orada ebedî kalacaklardır.

83. (Hatırlayın!) Hani biz İsrâîloğullarından, “Yalnızca Allah’a ibadet edin, anne babaya, yakın akrabaya, yetimlere ve miskinlere/ihtiyaç sahibi yoksullara iyilik yapın. İnsanlara güzel söz söyleyin. Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin.” diye söz almıştık. Sonra pek azınız hariç sözünüzden döndünüz ve hâlâ yüz çevirmeye devam etmektesiniz.

84. (Hatırlayın!) Hani sizden, “Birbirinizin kanını dökmeyin ve birbirinizi yurtlarınızdan çıkarmayın.” diye söz almıştık. Sonra sizler (verdiğiniz sözü) ikrar ettiniz ve hâlâ da (bu sözü verdiğinizize) şahitlik etmektesiniz.

85. Sonra sizler (söz vermenize rağmen) birbirinizi öldürüyor, bir kısmınız bir kısmınızı yurtlarından çıkarıyor, günah ve haddi aşmada onların aleyhine yardımlaşıyorsunuz. (Dindaşlarınız) size esir olarak geldiğinde onları yurtlarından çıkarmak size haram kılınmasına rağmen (serbest bırakma karşılığında) fidye alıyorsunuz. Yoksa siz Kitab’ın bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? Sizden böyle yapanların cezası dünya hayatında rezil rüsva olmaktan başka bir şey değildir. Ahiret Günü’nde de azabın en çetinine uğrayacaklardır. Allah sizin yaptıklarınızdan gafil değildir.

Yahudilere birbirleriyle savaşmaları ve birbirlerini sürgün etmeleri yasaklanmıştı. Onlar Tevrât’ın bu kesin emrini çiğneyip savaşıyorlardı. Savaş esiri olan dindaşlarına ise Tevrât’ın hükmünü uyguluyor, serbest bırakma karşılığında fidye alıyorlardı. Böylece Kitap’tan işlerine gelene iman ediyor, işlerine gelmeyeninkâr etmiş oluyorlardı. Bunun gibi işine gelen yerlerde Kitab’a uyan, nefesine zor gelen yerlerde ise işi kitabına uyduranlar, Allah’ın (cc) ayetlerinden bir kısmını inkâr etmiş olurlar. Çünkü din bir bütündür ve tamamı Allah’a (cc) aittir. Tam bir teslimiyetle teslim olunmadan Müslim/mümin olunmaz.

86. Bunlar öyle kimselerdir ki ahiretlerini dünya hayatı karşılığında satmışlardır. Onlardan azap hafifletilmeyecek, onlara yardım da edilmeyecektir.

87. Andolsun ki Mûsâ’ya Kitab’ı verdik ve onun ardından peş peşe resûller gönderdik. Meryem oğlu İsmâ’ya da apaçık deliller verdik ve onu Rûhu’l Kudus’le (Cibrîl’le) destekledik. Resûl, hevanıza uygun olmayan bir şey getirdiğinde her seferinde büyüklenecek, (o resûllerin) bir kısmını yalanlayıp bir kısmını öldürecek misiniz?

88. Dediler ki: “Kalplerimiz, (senin anlattıklarına karşı) kılıflıdır/kapalıdır.” (Hayır, öyle değil!) Bilakis, Allah küfürleri nedeniyle onlara lanet etmiştir. (Bu nedenle) pek az iman ederler.

89. Allah katından onlara, yanlarındaki (Tevrât’ı) doğrulayıcı Kitap geldiği zaman -oysa daha önceleri kâfirlere karşı (bu kitapla) zafer kazanmayı umuyorlardı- işte bildikleri o şey kendilerine gelince onu inkâr ettiler. Allah’ın laneti kâfirlerin üzerine olsun.

90. Allah’ın, dilediği kuluna fazlından (lütuf olarak) indirdiği Kitab’ı kiskançlık/azgınlık yaparak inkâr etmeleri, kendileri için satın aldıkları ne kötü şeydir! (Böyle yapmakla) gazap üstüne gazaba uğradılar. (Ahirette de) kâfirler için alçaltıcı bir azap vardır.

91. Onlara, “Allah’ın indirdiğine iman edin.” denildiği zaman derler ki: “Biz, bize indirilene iman ederiz.” Yanlarında olanı doğrulayıp hak olmasına rağmen onun arkasından geleni (Kur’ân’ı) inkâr ederler. De ki: “Madem inanıyordunuz öyleyse bundan önce ne diye Allah’ın nebilerini öldürdünüz?”

92. Andolsun ki Mûsâ size apaçık delillerle geldi. Sonra sizler onun ardından buzağıyı (ilah) edindiniz. İşte sizler böyle zalimlersiniz.

93. (Hatırlayın!) Hani sizden söz almış ve Tûr Dağ’ını tepenizde yükseltmiştik. “Size verdiğimiz (Kitab’a) kuvvetle yapışın ve söz dinleyin.” demiştik. Demişlerdi ki: “İştittik ve isyan ettik.” Küfürleri sebebiyle buzağı sevgisi onların kalplerine içirilmişti/kalpleri buzağı sevgisiyle dolup taşmıştı. De ki: “Şayet müminseniz, imanınız size ne kötü bir şey emrediyor!”

94. De ki: “Şayet Allah indinde ahiret hayatı insanlara değil, yalnızca size aitse ve bu iddianızda doğruysanız ölümü temenni edin (bakalım)!”

95. Elleriyle (yapıp) takdim ettiklerinden dolayı ölümü hiçbir zaman temenni etmeyeceklerdir. Allah zalimleri bilmektedir.

96. Andolsun ki onları dünya hayatına karşı en istekli/hırslı olanlar olarak bulacaksın. (Öyle ki) dünyaya müşriklerden bile daha düşkünlerdir. Onlardan her biri bin sene yaşamak ister. Onlara bu kadar ömür verilmesi onları azaptan kurtaracak değildir. Allah onların yaptıklarını görendir.

97. De ki: “Kim Cibrîl’e düşmanlık ederse (bilsin ki) önünde olan (Kitap-

ları doğrulayıcı, müminlere hidayet kaynağı ve müjde olan (Kur'ân'ı) Allah'ın izniyle senin kalbine indiren odur.”

98. Kim de Allah'a, meleklerine, resûllerine, Cibrîl'e ve Mikail'e düşmanlık ederse şüphesiz ki Allah, kâfirlerin düşmanıdır.

Yahudiler, Cibrîl'in (as) savaş meleği olduğunu öne sürerek Peygamber'e (sav) gelen vahyi kabul etmediklerini söylediler. Allah (cc) onları Allah'ın, meleklerin ve resûllerin düşmanı olarak ilan etti. Çünkü bir iman esasını inkâr etmek, tüm iman esaslarını inkâr etmek gibidir.

Nûh'un kavmi yalnızca Nûh'u (as) inkâr etti. Ama Allah (cc) şöyle buyurdu: “Nûh'un kavmi gönderilen resûlleri yalanladı.” (26/Şuarâ, 105) Bir peygamberi inkâr etmelerine rağmen tüm peygamberleri inkâr etmiş kabul edildiler.

99. Andolsun ki sana apaçık ayetler indirdik. (O ayetleri) fasıklardan başkası inkâr etmez.

100. Her söz verdiklerinde onlardan bir grup sözünü bozmadı mı? (Hayır, öyle değil!) Aslında onların çoğu iman etmezler.

101. Allah katından, yanlarında olan Kitab'ı doğrulayan bir resûl kendilerine geldiğinde, kendilerine Kitap verilenlerden bir grup bilmiyorlarmış gibi Allah'ın Kitabı'nı sırtlarının gerisine attılar.

Kitab'ı sırtlarının gerisine atarak ona karşı ilgisiz kalan Yahudiler, bu davranışları sebebiyle sihre ve şeytanların uydurduğu yalanlara uymakla cezalandırılırlar. Vahiyden yüz çeviren ve vahye karşı ilgisiz kalan her toplum, dünya ve ahiretlerini hüsrana uğratacak bir batıla uymak durumunda kalır. Bir sonraki ayet, bu hakikati anlatmaktadır.

102. (Ve tuttular,) şeytanların Suleymân'ın mülkü üzerine uydurdukları (batıl yalanların) peşine takıldılar. Suleymân kâfir olmadı, fakat şeytanlar kâfir oldular. İnsanlara sihri ve Babil'deki iki meleğe, Hârût ve Mârût'a indirilen şeyleri öğretiyorlardı. “Biz ancak bir imtihanız/dinin için fitneyiz. Sakın küfre girme.” demeden kimseye onu öğretmiyorlardı. Onlardan kadınla kocanın arasını ayıracak (sihri) öğreniyorlardı. Allah'ın izni olmadan o (sihirle) kimseye zarar verecek değillerdir. (Hakikatte) onlara zarar verip faydası olmayan bir şey öğreniyorlardı. Andolsun ki (o sihri) satın alanın ahirette hiçbir nasibinin olmadığını çok iyi biliyorlardı. Nefislerini karşılığında sattıkları şey ne kötüdür! Keşke bilselerdi!

103. Şayet onlar, iman edip (sihirden) sakınacak olsalardı Allah katında elde edecekleri mükâfat daha hayırlı olurdu. Keşke bilselerdi!

104. Ey iman edenler! (Hem “Bizi gözet.” hem de İbranicede hakaret anlamına gelen) “Râinâ.” demeyin. Onun yerine (“Bize bak, bizi dinle.” anlamına gelen) “Unzurnâ.” deyin. Ve söz dinleyin. Kâfirler için can yakıcı bir azap vardır.

105. Ehl-i Kitap’tan kâfirler ve müşrikler Rabbinizden üzerinize hiçbir hayrın gelmesini istemezler. Allah, rahmetini dilediğine tahsis eder. Allah, büyük fazilet sahibidir.

Hristiyan, Yahudi ve putperest müşriklerin masalarında İslam ümmetinin sorunları için çözüm arayanlar, bu ayeti iyi anlamalıdır. Onlar, İslam ümmeti için hiçbir hayır, iyilik ve güzellik istemezler. Ayrıca kâfirleri dost edinmenin hükmü hakkında bk. 5/Mâide, 51

106. Biz bir ayeti neshettiğimizde ya da unuttuğumuzda ondan daha hayırlısını veya bir benzerini (onun yerine) getiririz. Allah’ın her şeye kadîr olduğunu bilmez misin?

107. Bilmez misin ki göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği Allah’a aittir? Allah’tan başka ne bir dostunuz ne de bir yardımcınız yoktur.

108. Daha önce Mûsâ’ya (şüphe ve inkâr içerikli) sorular sorulduğu gibi siz de Resûl’ünüze (aynı minvalde) sorular mı sormak istiyorsunuz? Kim imanı küfürle değiştirirse/iman yerine küfrü tercih ederse şüphesiz ki doğru yoldan sapmış olur.

109. Hak kendilerine açığa çıktıktan sonra Ehl-i Kitap’tan birçoğu, benliklerinde yer etmiş kıskançlık nedeniyle sizi imanınızdan sonra küfre döndürmek istediler. Allah bu konuda hükmünü verinceye dek onları affedin, onları hoş görüp (yaptıklarını) görmezden gelin. Şüphesiz ki Allah her şeye kadîrdir.

110. Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin. (Bilin ki) kendiniz için yapıp takdim ettiğiniz hayırları Allah katında bulacaksınız. Şüphesiz ki Allah, yaptıklarınızı görür.

111. Dediler ki: “Cennete, Yahudi veya Hristiyan olanlardan başkası girmeyecek.” Bu, onların kuruntusudur. De ki: “Doğru sözlüyseniz (içinde hiçbir şüphe olmayan kesin) kanıtınızı getirin (bakalım)!”

112. (Hayır, iddia ettikleri gibi değil!) Bilakis, kim muhsin olarak/kulluğunu en güzel şekilde yerine getirerek Allah’a teslim olursa onun, Rabbi katında eciri vardır. Onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir.

113. Kitab'ı okuyup durdukları hâlde Yahudiler, "Hristiyanlar hiçbir şey üzere değildir." dediler. Hristiyanlar da, "Yahudiler hiçbir şey üzere değildir." dediler. Aynı şekilde bilmeyenler de onların sözünün benzerini söylediler. Allah, Kıyamet Günü'nde, anlaşmazlığa düştükleri konularda aralarında hükmedecektir.

114. Allah'ın meşitlerinde O'nun adının anılmasına engel olan ve oraların yıkılması için çabalayandan daha zalim kim olabilir? Bunların o (meşitlere) ancak korkarak girmeleri söz konusu olabilir. Onlara dünyada rezillik, ahirette de büyük bir azap vardır.

115. Doğru da batı da Allah'ındır. Ne tarafa yönelirseniz Allah'ın yüzü oradadır. Şüphesiz ki Allah, (ihsanı ve lütfü bütünü varlığı kuşatacak kadar geniş olan) Vâsi' ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

116. Dediler ki: "Allah çocuk edindi." O (tüm eksikliklerden) münezzehtir. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, göklerde ve yerde olan her şey O'na aittir. Ve hepsi O'na boyun eğmiştir.

117. Gökleri ve yeri benzersiz şekilde yaratandır. Bir işe (olması için) hükmettiğinde ona, "Ol!" der, o da olur.

118. Bilmeyenler, "Allah'ın bizimle konuşması ya da bize bir ayetin gelmesi gerekmez miydi?" dediler. Onlardan öncekiler de benzer sözler söylediler. Kalpleri birbirine benzedi. Biz, yakinen inanan bir topluluk için ayetlerimizi açıklamışızdır.

119. Gerçek şu ki biz seni, bir müjdeleyici ve uyarıcı olarak hak ile gönderdik. (Hakka inanmayan) cehennem ehlinden (sorumlu değilsin ve onlardan dolayı) sorguya çekilmeyeceksin.

120. Onların dinine uymadıkça Yahudi ve Hristiyanlar senden hoşnut olmazlar. De ki: "Asıl doğru yol, Allah'ın hidayet ettiği yoldur." Şayet sana gelen ilimden sonra onların isteklerine/arzularına uyarsan seni Allah'ın (azabından koruyacak) ne bir dost ne de bir yardımcı bulamazsın!

121. Kendilerine verdiğimiz Kitab'ı hakkıyla (içindekilere iiman edip gerekleriyle amel ederek) okuyanlar; işte onlar Kitab'a hakkıyla iman ederler. Kim de ona karşı kâfir olursa, işte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

122. Ey İsrâîloğulları! Size bahşettiğim nimetlerimi ve sizi âlemlere üstün/faziletli kıldığımı hatırlayın.

123. Öyle bir günden sakının ki (o gün) hiçbir nefis bir başkasının yerine geçmez, hiç kimseden fidye kabul edilmez, hiç kimseye şefaata fayda vermez ve onlara yardım da edilmez.

Kur'ân'da şefaata kavramı için bk. 43/Zuhuruf, 86

124. (Hatırlayın!) Hani Rabbi, İbrâhîm'i bazı kelimelerle/olaylarla imtihan etmişti de İbrâhîm imtihanı (başarıyla) tamamlamıştı. (Allah) demişti ki: "Seni insanlara imam yapacağım." (İbrâhîm) demişti ki: "Soyumdan gelenleri de (imam yap)." (Allah) demişti ki: "Benim bu sözüm zalimler için geçerli değildir."

125. (Hatırlayın!) Hani biz evi/Kâbe'yi insanlar için toplanma yeri ve güvenli bir bölge kılmıştık. Ve onlara, "İbrâhîm'in makamını (namaz kılacağınız) bir namazgâh edinin." (diye emretmiştik.) İbrâhîm ve İsmâîl'e, "Benim evimi tavaf edenler, itikâfta kalanlar, rükû ve secde edenler için temizleyin." diye emretmiştik.

126. (Hatırlayın!) Hani İbrâhîm demişti ki: "Rabbim! Burayı güvenli bir yerleşim yeri kıl ve buranın ahalisinden Allah'a ve ahirete iman edenleri çeşitli meyvelerle rızıklandır." (Allah) dedi ki: "Kâfir olan kimseleri de az bir müddet faydalandırır, sonra da ateş azabına çaresiz katlanmak zorunda bırakırım. (Ateş azabını barındıran cehennem) ne kötü bir varış yeridir!"

127. (Hatırlayın!) Hani İbrâhîm ve İsmâîl, Kâbe'nin temellerini yükseltiyor, (bir yandan da şöyle dua ediyorlardı:) "Rabbimiz bu ameli bizden kabul buyur. Şüphesiz ki sen, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî ve (her şeyi bilen) El-Alîm'sin."

Bir yandan salih amel yapmak, diğer yandan kabul olması için Allah'a (cc) içtenlikle yakarmak kulluğun özünü oluşturur. Amele güvenerek duayı, duaya güvenerek de ameli terk etmek ise Allah'ın (cc) razı olacağı bir kulluk değildir.

128. Rabbimiz! Bizi sana teslim olmuş iki kul ve soyumuz içinden de sadece sana teslim olan bir ümmet kıl! Nasıl ibadet/hac edeceğimizi bize göster! Tevbelerimizi kabul et. Şüphesiz ki sen, (tevbeye muvaffak kılan, tevbeleri çokça kabul eden) Et-Tevvâb ve (kullarına karşı en merhametli olan) Er-Rahîm'sin.

129. Rabbimiz! Onların arasından kendilerine senin ayetlerini okuyan, Kitab'ı ve hikmeti öğreten ve onları arındıran bir resûl gönder. Şüphesiz ki sen, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'sin.

Her Müslim'in vazifesi; Allah'ın (cc) ayetlerini okumak, Kitab'ı ve hikmeti öğrenmek ve nefsin fücürundan arınmak için çaba göstermek olmalıdır.

130. İbrâhîm'in milletinden sefihten başkası yüz çevirir mi? Andolsun ki biz onu dünyada seçtik ve o, ahirette de salihlerdendir.

İbrâhîm'in milleti için bk. 60/Mumtehine, 4

131. Rabbi ona, "Teslim ol!" dediğinde, "Âlemlerin Rabbi olan (Allah'a) teslim oldum." dedi.

132. İbrâhîm, (İslam'ı) oğullarına vasiyet etti. Ya'kûb da böyle yaptı: "Ey evlatlarım! Allah sizin için (İslam) dinini seçti! Yalnızca Müslimler/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullar olarak can verin!"

133. Yoksa siz, Ya'kûb'a ölüm geldiğinde orada hazır mı bulunuyordunuz? O, oğullarına demişti ki: "Benden sonra neye ibadet edeceksiniz?" Demişlerdi ki: "Senin İlah'ına; babaların İbrâhîm, İsmâîl ve İshâk'ın ilahı olan tek bir ilaha ibadet edeceğiz ve biz O'na teslim olanlarıdır."

Peygamberlerin en hassas oldukları konu, tevhid meselesidir. Bu sebeple ilk konuştukları ve insanları davet ettikleri ilk hakikat tevhid olduğu gibi son nefeslerinde de Allah'ın (cc) hakkı olan tevhidi dillendirmişlerdir. Bir babanın evlatlarına bırakacağı en değerli ve en faydalı miras, hiç şüphesiz tevhiddir.

134. Onlar bir ümmetti, gelip geçtiler. Onların kazandıkları onlara, sizin kazandıklarınız sizedir. Onların yaptıklarından (siz sorumlu değilsiniz ve onlardan dolayı) sorguya çekilmeyeceksiniz.

135. Dediler ki: "Yahudi ve Hristiyan olun ki hidayete eresiniz." De ki: "(Hayır, öyle değil!) Bilakis, (asıl hidayet,) hanîf olan İbrâhîm'in yoludur. Ve o, müşriklerden de değildi."

İbrâhîm'in milleti için bk. 60/Mumtehine, 4

136. Deyin ki: "Bizler Allah'a; bize indirilene; İbrâhîm, İsmâîl, İshâk, Ya'kûb ve torunlarına indirilene; Mûsâ'ya ve İsâ'ya verilene ve nebilere Rabble-rinden verilenlere iman ettik. Onların arasını ayırmaksızın (hepsine iman ederiz.) Ve biz, Allah'a teslim olanlarıdır."

137. Şayet onlar (misli misline) sizin iman ettiğiniz gibi inanırlarsa hida-

yete ererler. Yüz çevirirlerse onlar ancak bir ayrılık içinde olurlar. Onlara karşı Allah sana yetecektir. O (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî ve (her şeyi bilen) El-Alîm'dir.

Yahudi ve Hristiyanlardan, sahabe imanının aynısı istenmektedir. Sahabiler, Allah'ın (cc) kendilerinden razı olduğu ve sonrakiler için örnek olarak seçtiği bir nesildir. Sahih iman ve salih amelde ölçümüz sahabilerdir. (bk. 9/Tevbe, 100)

138. Allah'ın boyası! Kim Allah'tan daha güzel bir boyaya sahip olabilir? Ve biz O'na kulluk edenleriz.

İslam, Allah'ın (cc) boyasıdır. Bu dine girenin üzerine renk verir. Onun tek ve görünür kimliği İslam olur. Irkı, cinsiyeti, etnik kimliği ve sosyal statüsü İslam boyasının altında kaybolur. Ve artık o, Müslimlerden bir Müslim olur.

139. De ki: "O hem bizim Rabbimiz hem de sizin Rabbiniz olduğu hâlde Allah hakkında bizimle tartışacak mısınız? Bizim amellerimiz bize, sizin amelleriniz sizedir! Ve biz, (hiçbir ortak edinmeksizin dini) O'na halis kılanlarız."

140. Yoksa siz İbrâhîm, İsmâîl, İshâk, Ya'kûb ve torunlarının Yahudi veya Hristiyan olduğunu mu söylüyorsunuz? De ki: "Siz mi daha iyi biliyorsunuz, yoksa Allah mı?" Yanında Allah katından (bir bilgi olduğu hâlde) şahitliği gizleyenden daha zalim kim olabilir? Allah, yaptıklarınızdan gafil değildir.

141. Onlar bir ümmetti, gelip geçtiler. Onların kazandıkları onlara, sizin kazandığınız sizedir. Onların yaptıklarından (siz sorumlu değilsiniz ve onlardan dolayı) sorguya çekilmeyeceksiniz.

142. İnsanlardan zayıf akıllı olanlar diyecekler ki: "Eski kiblelerini bırakıp (yeni kibleye) yönelmelerinin sebebi ne ola ki?" De ki: "Doğu da batı da Allah'ındır. Ve Allah dilediğini sırat-ı mustakime/dosdoğru yola iletir."

143. Siz insanlara şahit olasınız, Resûl de size şahit olsun diye sizi vasat/seçkin/hayırlı bir ümmet kıldık. (Mescid-i Aksâ'yı bırakıp Kâbe'yi yeni) kible olarak tayin etmemizin tek nedeni, Resûl'e uyanlar ile öksesinin üzerine gerisin geriye dönecek olanları ayırt etmektir. O (kible değişimi), Allah'ın hidayet ettikleri dışında kalanlar için (kabullenmesi ve anlaşılması) ağır bir hadisedir. (Kible ayeti inmeden eski kibleye doğru namaz kılarak ölenleri merak ediyorsanız) Allah imanlarınızı (namazla-

rınızı) boşa çıkaracak değildir. Allah insanlara karşı (şefkatli olan) Raûf ve (merhametli olan) Rahîm'dir.

144. Elbette yüzünü semaya çevirip durduğunu bilmekteyiz. (Çokça yaptığın duaların neticesi olarak) seni hoşnut olacağın kibleye yönelteceğiz. Yüzünü Mescid-i Haram'a çevir. Ve siz de her nerede olursanız yüzünüzü Mescid-i Haram'a çevirin. Şüphesiz ki kendilerine Kitap verilenler, (kible emrinin) Rabblerinden gelen hak bir emir olduğunu bilmektelerdir. Allah onların yaptıklarından gafil değildir.

145. Andolsun ki kendilerine Kitap verilenlere tüm delilleri getirsen de (yine de) senin kiblene uymazlar. Sen de onların kiblesine uyacak değilsin. (Hakikat şu ki) onlar da birbirlerinin kiblesine uymuyorlar. Andolsun ki sana gelen ilimden sonra onların hevalarına/arzularına uyacak olursan kesinlikle zalimlerden olursun.

146. Kitap verdiklerimiz, öz evlatlarını tanıdıkları gibi onun (Allah'ın Resûlü olduğunu) biliyorlar. (Buna rağmen) onlardan bir grup bile bile hakkı gizliyor.

147. Hak, Rabbinden (gelendir). (Öyleyse) sakın şüpheye düşenlerden olma!

148. Herkesin yöneldiği bir yönü/kiblesi mutlaka vardır. (Öyleyse) hayırlarda yarışın. Nerede olursanız olun Allah sizi bir araya toplar. Şüphesiz ki Allah, her şeye kadîrdir.

149. Nereden çıkmış olursan ol (namaz kılarken) yüzünü Mescid-i Haram'a çevir. Şüphesiz ki bu (kible emri), Rabbinden gelen bir haktır. Allah yaptıklarınızdan gafil değildir.

150. Nereden çıkmış olursan ol yüzünü Mescid-i Haram'a çevir. Siz de nerede olursanız olun yüzünüzü Mescid-i Haram yönüne çevirin. (Böyle yapın ki) zulmedenler dışında insanların sizin aleyhinize kullanacakları bir delilleri olmasın. Onlardan korkmayın. Yalnızca benden korkun ki size olan nimetimi tamama erdireyim. (Böylece) hidayete eresiniz.

151. Size içinizden bir resûl gönderdik. Size ayetlerimizi okuyor; sizi arındırıyor; size Kitab'ı, hikmeti ve bilmediklerinizi öğretiyor.

152. (Bu nimetlerime karşılık yalnızca) beni anın ki ben de sizi anayım. Ve bana şükredin, nankörlük etmeyin.

153. Ey iman edenler! Sabır ve namazla (Allah'tan) yardım dileyin. Şüphesiz ki Allah, sabredenlerle beraberdir.

154. Allah yolunda öldürülenlere "ölüler" demeyin. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, onlar (Rabbleri katında) diridir. Fakat siz farkında değilsiniz.

155. Andolsun ki sizleri biraz korku ve açlıkla; mallardan, canlardan ve meyvelerden eksiltmekle imtihan edeceğiz. Sabredenleri müjdele!

156. Onlar ki başlarına bir musibet geldiğinde, "Şüphesiz ki biz Allah'a aitiz/Allah'tan geldik ve hiç şüphesiz yine O'na döneceğiz." derler.

157. Rabblerinden bir övgü/destek ve rahmet onların üzerinedir. Ve yine onlar hidayete erenlerin ta kendileridir.

158. Şüphesiz ki Safâ ve Merve, Allah'ın (sevdiği, yücelttiği ve kendisini hatırlatmasını istediği) şiarlarındandır. Kim hac ya da umre yaparsa bu iki tepe arasında (sa'y yaparak) gidip gelmesinde onun için bir sakınca yoktur. Kim de (kendi isteğine bağlı olarak) fazladan hayır işlerse şüphesiz ki Allah, (kullarına teşekkür eden ve yaptıklarının karşılığını fazlasıyla veren) Şâkir ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

159. Şüphesiz ki bizim indirdiğimiz apaçık delilleri ve hidayeti, insanlar için Kitap'ta açıkladıktan sonra gizleyenler (var ya!), bunlara Allah lanet etmektedir ve tüm lanet ediciler de lanet etmektedir.

Âlimler, Allah'ın (cc) yeryüzündeki şahitleridir. Tevhidi ilan edip açıklayacaklarına dair Allah'a (cc) söz vermişlerdir. (bk. 3/Âl-i İmrân, 18) Şahsi menfaatleri, toplum tarafından kabul görme isteği, kendilerine teklif edilen makam ve mevki nedeniyle hakkı gizleyip şahitlik vazifesini yerine getirmeyenler; Allah (cc) ve tüm lanet ediciler tarafından lanetlenmiştir. (bk. 3/Âl-i İmrân, 187-188; 7/A'râf, 169 ve 175-177)

160. Tevbe edenler, (hatasını) düzeltenler ve (yanlış yaptığını insanlara) açıklayanlar (bu lanetten) istisnadır. Onların tevbesini kabul edeceğim. Ve ben (tevbeyle muvaffak kılan, tevbeleri çokça kabul eden) Et-Tevvâb ve (kullarına karşı merhametli) Er-Rahîm olanım.

161. Şüphesiz ki kâfir olan ve kâfir olarak can verenler (var ya!), Allah'ın, meleklerin ve tüm insanların laneti böylelerinin üzerinedir.

162. (Lanetin içinde) ebedî kalacaklardır. Onlardan azap hafifletilmeyecek ve onlara değer verilmeyecek/onların azabı ertelenmeyecektir.

163. Sizin ilahınız tek bir ilahtır. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir

ilah yoktur. O, (özünde merhamet sahibi olan) Er-Rahmân ve (rahmetini kullarına eriştiren) Er-Rahîm'dir.

Kur'ân'da "ilah" kavramı ve Kelime-i Tevhid'in açılımı için bk. 21/ Enbiyâ, 25

164. Şüphesiz ki göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ve gündüzün peş sıra yer değiştirmesinde, insanlara fayda sağlayarak denizde yüzen gemilerde, Allah'ın gökyüzünden indirdiği ve ölümünden sonra yeryüzünü kendisiyle canlandırdığı suda, orada yaydığı farklı türdeki her bir canlıda, rüzgârların çevrilip yönlendirilmesinde, gök ile yer arasında emre amade kılınmış olan bulutlarda akledenler için (üzerinde düşünülerek bunları yapanın/yaratanın tek ilah olduğu ve kulluğun yalnızca O'na yapılması gerektiğine dair) deliller vardır.

163 ve 164. ayetler tevhidin en açık delillerindedir. Tüm âlemleri yoktan var eden, düzenleyen, aralarında bir uyum ve ahenk kılan kim ise insanların ibadet etmesi, boyun eğmesi, teslim olması ve yasalarına göre hayatlarına yön vermesi gereken hak ilah da odur.

165. (Tüm bu gerçekleri bilmelerine rağmen) insanlardan öylesi vardır ki Allah'ın dışında birtakım varlıkları Allah'a denkler/ortaklar edinir de onları Allah'ı sever gibi severler. İman edenlerin Allah'a olan sevgisi ise çok daha kuvvetlidir. O zalim olanlar azabı gördüklerinde kuvvetin tamamının Allah'a ait olduğunu ve Allah'ın çetin bir azap sahibi olduğunu anlayacaklardır.

Herhangi bir varlığı Allah'ı (cc) sever gibi ya da Allah'tan (cc) daha fazla sevmek, affedilmez günahlardan olan şirkin kısımlarındandır. Kıyamet Günü müşriklerin yaşayacağı pişmanlıkların başında salih insanları, onların ruhaniyetini ve onları temsil eden put/türbe/kabir gibi şeyleri sevgide, korkuda, fayda bekleme ve zararı defetmede Allah'a (cc) denk tutmak gelir. (bk. 26/Şuarâ, 96-98; 71/Nüh, 23)

166. Kendisine tabi olunan (dinî ve siyasi liderler) tabi olanlardan teberrî edip uzaklaştıklarında ve azabı gördüklerinde aralarındaki (dostluk, akrabalık, ticari, dinî tüm) bağlar kopmuş olacaktır.

167. Tabi olanlar diyecekler ki: "Keşke bir fırsatımız olsa da onların bizden teberrî edip uzaklaştığı gibi biz de onlardan teberrî edip uzaklaşabilsek." Allah bunun gibi pişmanlık vesilesi olan amellerini onlara gösterecektir. Ve onlar ateşten çıkacak da değillerdir!

Tebaanın liderlerinden, liderlerin tebaadan teberrî edip uzaklaşması, lanetleşmesi ve

birbirlerini suçlaması kıyametin ibretlik sahnelerindendir. (bk. 7/A'râf, 38; 14/İbrâhîm, 21; 33/Ahzâb, 67-68; 34/Sebe', 31-33)

Bu sahnenin kendi başına gelmemesi için her insanın dinini güzel bir şekilde öğrenmesi, tabii olduğu ve itaat ettiği dinî ve siyasi liderleri vahyin ölçülerine göre değerlendirmesi gerekir.

168. Ey insanlar! Yeryüzündeki helal ve temiz olan yiyeceklerden yiyin. Şeytanın adımlarına uymayın. Çünkü o sizin apaçık düşmanınızdır.

169. (Şeytan) size ancak kötülüğü, fuhşiyatı ve Allah hakkında bilginiz olmayan şeyleri söylemenizi emreder.

170. Onlara, "Allah'ın indirdiğine uyun." denildiğinde, "(Hayır,) bilakis biz, babalarımızı üzerine bulduğumuz (ve alıştığımız âdetlerimize) uyarız." derler. Babaları hiçbir şey akletmemiş ve doğru yolu bulamamış olsalar bile mi (onların yoluna uyacaklar)?

171. O kâfirler (ile onları İslam'a çağıran davetçinin) misali, bağırsız çağırış işiten fakat hiçbir şey anlamayan hayvana seslenen (çobanın) misali gibidir. Sağır, dilsiz ve körlerdir. Onlar (bu özelliklerinden dolayı) akletmezler.

172. Ey iman edenler! Size rızık olarak verdiğimiz temiz yiyeceklerden yiyin. Şayet yalnızca O'na kulluk ediyorsanız (bir tek) Allah'a şükredin.

168. ayette genel olarak insanlığa, 172. ayette de özel olarak müminlere, Mu'minûn Suresi'nin 51. ayetinde ise resûllere temiz olan yiyeceklerden yemeleri emredilmiştir. Çünkü ilmî gelişmeler göstermiştir ki yiyeceklerin insan karakteri üzerinde ciddi bir etkisi vardır. Buna binaen, temiz ve helal yiyeceklerle beslenenler, İslami şahsiyet ve güzel ahlak sahibi; haram olan ve temiz olmayan zararlı yiyeceklerle beslenenler de gayri İslami bir karakter ve ahlak sahibi olurlar. Ayrıca Allah Resûlü (sav) haramla beslenenlerin dualarının kabul olmayacağını belirtmiştir. (bk. Müslim, 1015)

173. (Allah) size ancak leş, kan, domuz eti ve Allah'tan başkası adına kesilen hayvanları haram kılmıştır. Kim de zorda kalırsa haddi aşmaksızın ve taşkınlık yapmaksızın (haram kılınanlardan yemesinde) ona bir günah yoktur. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

174. Şüphesiz ki Allah'ın Kitap'ta indirdiği hakikatleri gizleyip basit bir kazanç karşılığında o hakikatleri satanlar, karınlarına sadece ateş dol-

durmaktadırlar. Kıyamet Günü'nde Allah onlarla konuşmayacak, onları arındırmayacaktır ve onlar için can yakıcı bir azap vardır.

175. Bunlar hidayeti sapıklıkla, mağfireti azapla değiştirenlerdir. Ateşe karşı ne kadar da sabırlılar/dayanıklılar!

176. Bu (azabı tadacak olmalarının sebebi), Allah'ın Kitab'ı hak olarak indirmiş olması, (onların da Kitap'ta ihtilaf ve ayrılığa düşmesidir). Ve şüphesiz ki Kitap'ta anlaşmazlığa düşenler, (bir araya toplanmaları ve hakka dönmeleri zor olan) uzak bir ayrılık içindelerdir.

177. İyilik, yüzünüzü doğu ya da batı cihetine dönmeniz değildir. (Gerçek anlamda) iyilik; Allah'a, Ahiret Günü'ne, meleklerle, Kitab'a ve nebilere iman edenlerin; sevmesine rağmen malı yakın akrabaya, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışa, dilenenlere ve kölelere verenlerin; namazı kılıp zekâtı verenlerin; söz verdiklerinde sözlerine bağlı kalanların; fakirlik, hastalık ve savaş zamanında sabredenlerin yaptığıdır. İşte onlar sadık olanlardır. Onlar takva sahiplerinin ta kendileridir.

178. Ey iman edenler! Öldürme vakaları için size kısas hükmü farz kılındı. Hür olana karşılık hür, köleye karşılık köle, kadına karşılık kadın (olmak üzere kısası yapın). Fakat kime de kardeşi tarafından (kısastan vazgeçilerek) bir şey bağışlanırsa artık (maktul yakınları diyeti) örfeye uygun istesin. (Katil de) iyilikle ödesin. Bu, Rabbiniz tarafından (sizin için) bir hafifletme ve rahmettir. Kim de bundan sonra haddi aşacak olursa onun için can yakıcı bir azap vardır.

179. Sizin için kısasta hayat vardır, ey akıl sahipleri! Umulur ki sakınıp korkarsınız.

180. Sizden birine ölüm yaklaşır ve geriye bırakacağı bir malı/serveti olursa ebeveyne ve yakın akrabaya örfeye uygun/münasip bir vasiyet bırakması farz kılındı. Bu, takva sahipleri üzerine bir haktır.

181. Kim de onu (vasiyeti) işittikten sonra değiştirirse bunun günahı, ancak değiştirenleredir. Şüphesiz ki Allah, (işiten ve dualara icabet eden) Semî ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

182. Kim de vasiyet edenin zulmünden veya günaha girmesinden çekinirse tarafların aralarını düzeltmesinde bir günah yoktur. Şüphesiz ki

Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

183. Ey iman edenler! Sizden öncekilere oruç farz kılındığı gibi size de farz kılındı. Umulur ki sakınıp korunursunuz.

184. (Oruç) sayılı günlerde (size farz kılındı). Sizden her kim hasta ya da yolculukta olur (ve oruç tutmazsa) onun yerine başka bir günde (oruç tutsun). (Normal şartlarda) güç yetirdiği hâlde (yakalandığı bir hastalık, hamilelik, yaşlılık gibi sebeplerle oruç tutamayanlar) her güne karşılık bir yoksul doyursunlar. Kim de (kendi isteğine bağlı olarak) fazladan hayır işlerse bu onun için daha hayırlıdır. Şayet bilerseniz oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.

185. Ramazan ayı! O ay ki insanlara yol gösteren, hidayet ve furkândan apaçık deliller barındıran Kur'ân, o ayda indirilmiştir. Sizden o aya yetişen oruç tutsun. Sizden her kim hasta ya da yolcu olursa (oruç tutmadığı günlere karşılık) başka günlerde (oruç tutsun). Allah sizin için kolaylık diler, zorluk dilemez. (Bu kolaylaştırma) sayılı günleri tamamlamanız ve sizi hidayet etmesinden ötürü Allah'ı yüceltip/en büyük olarak bilmeniz ve şükretmeniz içindir.

186. Kullarım sana benden soracak olurlarsa şüphesiz ki ben onlara yakıным. Dua edenin duasına icabet ederim. (Öyleyse) onlar da benim davetime icabet etsinler ve bana iman etsinler ki (akıl, doğruluk ve olgunluk sahibi olan) rüşt ehlinde olsunlar.

Kur'ân'da "Sana sorarlarsa..." diye başlayan birçok ayet vardır. Tüm bu ayetlerde cevap kısmı "De ki..." diyerek başlar. Tek istisnası bu ayettir. Allah (cc) bu ayette kendisini kullarına tanıtırken "De ki" lafzının dahi kendisi ile kulları arasına girmesine razı olmamıştır. Affedilmez bir günah olan şirkin kısımlarından biri de Allah'tan (cc) başkasına dua etmek ve darda kalındığında ölü, diri ya da türbelerden medet ummaktır. Bu şirkin en belirgin sebeplerinden biri, Allah'ı (cc) uzak görmek ve O'na (cc) yakınlaşmak için aracıya ihtiyaç olduğuna inanmaktır. Allah (cc) bu ayette şirk mantığını çürütmüş ve kullarına yakın olduğunu, dua edenlere doğrudan icabet edeceğini belirtmiştir. (Şirk mantığı ve çürütülmesine dair bk. 4/Nisâ, 48; 5/Mâide, 35; 6/En'âm, 136; 10/Yûnus, 18; 34/Sebe', 22-23)

187. Oruç gecesi kadınlarınızla beraber olmak size helal kılındı. Onlar sizin için bir örtü, siz de onlar için bir örtüsünüz. Allah sizin nefislerinize ihanet etmekte olduğunuzu bildi. Tevbelerinizi kabul edip sizleri affet-

ti. Şimdi onlarla beraber olun ve Allah'ın sizin için (takdir edip) yazdığını isteyin. Fecr vakti, beyaz iplik siyah iplikten ayrılıncaya (ufukta ikinci fecir olan fecr-i sadık belirinceye) dek yiyip için. Sonra orucu geceye tamamlayın. Mescidlerde itikafta bulunduğunuz sırada eşerinizle beraber olmayın. Bu, Allah'ın sınırlarıdır. (Allah'ın sınırlarına) yaklaşmayın. İnsanlar sakınıp korunsunlar diye Allah ayetlerini böylece açıklar.

188. Kendi aranızda birbirinizin malını (İslam'ın yasakladığı rüşvet, faiz, gasp, aldatma gibi) batıl yollarla yemeyin. (Yanlış olduğunu) bile bile, yöneticilere rüşvet vererek insanlara ait olan mallardan bir kısmını günah ile yemeyin.

189. Sana (Ay'ın hâllerinden olan) hilalleri soruyorlar. De ki: "O, insanlar ve hac ibadeti için zaman belirleyen bir araçtır. İyilik, evlere arkadan girmeniz değil, gerçek iyilik takva sahibi olmaktır. Evlere kapısından giriniz. Allah'tan korkup sakının ki kurtuluşa eresiniz."

Müşrikler ihrama girdikleri zaman evlerine kapısından girmez, arka tarafta açtıkları bir gedikten eve girerlerdi. Böylece daha fazla hayır yaptıklarına ve Allah'a (cc) yakınlaştıklarına inanırlardı. (bk. Buhari, 4512; Müslim, 3026; Berâ ibni'l Âzib'den) Ayet göstermiştir ki bir fiilin ibadet olup sahibini Allah'a (cc) yakınlaştırması için, Kur'an veya Sünnette yer alması gerekir. Hevaya uyarak uydurulan, toplum tarafından kabul gören ve bidat-i hasene denilerek meşrulaştırılmaya çalışılan şeyler, takva olmadığı gibi sahibini de Allah'a (cc) yakınlaştırmaz. Allah'a (cc) yakınlaşma ve takvanın en etkili yolu, Allah'ın (cc) indirdiği ve Resûl'ün (sav) pratiğe döktüğü dinle yetinmektir. (bk. 18/Kehf, 110)

190. Sizinle savaşanlara karşı Allah yolunda savaşın. Haddi aşmayın. (Çünkü) Allah, haddi aşanları sevmez.

İslam'ın savaş anlayışını beşerî savaşlardan ayıran iki temel özellik vardır:

a. İslami savaş; Allah (cc) yolunda olan, meşruiyetini Allah'tan (cc) alan, gayesi Allah'ın (cc) dinini hakim kılmak olan bir savaştır.

b. İslami savaş, "Savaşta her şey mübahtır." kaidesini kabul etmez. İslam; çocukları, savaşa katılmayan kadın ve yaşlıları öldürmek ve savaşın maslahatı olmaksızın doğaya zarar vermek gibi davranışları haddi aşmak ve bozgunculuk olarak kabul eder. (bk. Müslim, 1731, 1744; Buhari, 3014; Muvatta, 1292)

191. Onları bulduğunuz yerde öldürün. Sizi (yurtlarınızdan) çıkardıkları gibi onları yurtlarından çıkarın. Fitne/Şirk, öldürmekten daha beterdir. Sizinle orada savaşmadıkları sürece Mescid-i Haram'ın yanında onlar-

la savaşmayın. Şayet sizinle savaşarlarsa siz de onlarla savaşın. Kâfirlerin cezası işte böyledir.

192. Şayet yaptıklarına son verirlerse şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

193. Fitne/Şirk sonlanıncaya ve din/otorite Allah'a ait oluncaya dek onlarla savaşın. Yaptıklarına son verirlerse zalimlerden başkasına düşmanlık yoktur.

194. Haram ay, haram aya karşılıktır. (Gözetilmesi gereken) hürmetler/haklar/dokunulmazlıklar da karşılıklıdır. Kim size karşı haddini aşar da saldırırsa siz de ona saldırarak misliyle karşılık verin. Allah'tan korkup sakının. Ve bilin ki Allah, takva sahipleriyle beraberdir.

195. Allah yolunda infak edin ve (İslami mücadeleden geri kalmak suretiyle) kendi ellerinizle kendinizi tehlikeye atmayın. Kulluğunuzu en güzel şekilde yerine getirin. Çünkü Allah muhsinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları sever.

Eslem Ebî İmrân'dan (rh) şöyle rivayet edilmiştir:

“Bizler fetih için İstanbul'daydık. Komutan olarak Mısırlıların başında Ukbe ibni Âmir (ra), Şamlıların başında ise Fedâle ibni Ubeyd (ra) vardı.

Şehirden Rumların oluşturduğu büyük bir ordu çıktı. Biz Müslimler de onların karşısına büyük bir orduyla çıktık.

Derken Müslimlerden bir adam, Rumların safına daldı. İnsanlar bağırmaya başladılar ve dediler ki: 'Subhanallah! Bu genç kendi eliyle kendisini tehlikeye atıyor.'

Ebû Eyyûb El-Ensârî (ra) dedi ki: 'Siz ayeti böyle bir yoruma tevîl ediyorsunuz. Ancak bu ayet biz Ensâr topluluğu hakkında inmiştir. Allah (cc) dinini izzetli kılıp, İslam'ın yardımcıları çoğalınca biz, Allah Resûlü'nün (sav) haberi olmadığı hâlde dedik ki: 'Bizim mallarımız zayi oldu. Mallarımızın başına geçsek de onları ıslah etsek.' Bunun üzerine Allah (cc) bu ayeti indirdi. Bizim bu düşüncemizin doğru olmadığını belirtti. Asıl tehlike, mallarımızın başında oturmak ve onları ıslah etmeye çalışmak istememizdir. Allah (cc) bize savaşmayı emretmiştir.'

Ebû Eyyûb çarpışmaya aralıksız devam etti ve orada defnedildi. (Ebu Davud, 2512; Tirmizi, 2972)

196. Hac ve umreyi Allah için tamamlayın. (Hac veya umre vazifesini tamamlamaktan herhangi bir özür nedeniyle) alıkonursanız kolayınıza gelen bir kurban (gönderin). Kurban yerine ulaşıncaya kadar tıraş olma-

yın. Sizden kim hasta ya da başında (ona eza veren) bir şikâyeti olursa fidye olarak oruç tutması, sadaka vermesi veya kurban kesmesi gerekir. (Engeller kalkıp) emniyete kavuştuğunuz zaman, kim hac zamanına kadar umreden faydalanmak isterse kolayına gelen bir kurban (kessin). (Kurbanı) bulamayan da üç günü hacda, yedi günü de döndükten sonra olmak üzere tamı tamına on gün oruç tutsun. Bu (fidye), ailesi Mescid-i Haram (mıntıkasında) oturmayanlar içindir. Allah'tan korkup sakının ve bilin ki Allah, cezası çetin olandır.

197. Hac, bilinen aylardadır. (Bilin ki) kim bu aylarda haccederse cinsel münasebet, fısk ve tartışmak hacda yoktur/olmamalıdır. Ne hayır işlerseniz Allah onu bilir. Azık edinin! Şüphesiz azığın en hayırlısı takvadır. Benden korkup sakının, ey akıl sahipleri!

198. Allah'ın ihsan ve lütfunu elde etmek için (hac döneminde ticaret yapmanızda) bir sakınca yoktur. Arafat'tan indiğinizde Meş'ar-ı Haram'ın (Müzdelife) yanında Allah'ı anın. Sizi hidayet ettiği gibi siz de O'nu anın. (Sizi hidayet etmeden) önce sizler sapıklardandınız. (Bunu unutmayın.)

199. Sonra insanların akın ettiği yerden siz de akın edin ve Allah'tan bağışlanma dileyin. Çünkü Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

Kureyş Kabilesi, kendini diğer Araplardan üstün görürdü. Arafat Dağı'nda vakfe yapmaz, Müzdelife'de yapardı. Allah (cc), insanların toplu hareket etmesini istedi ve hac şiarlarını değiştirmemesini emretti. (bk Buhari, 1665; Müslim, 1219)

200. Hac vazifelerinizi bitirince (cahiliyede) babalarınızı andığınız gibi, hatta ondan daha fazla Allah'ı anın. İnsanlardan öylesi vardır ki (dua ederken) şöyle der: "Rabbimiz! Bize dünyada ver." (Böyle dua edenin) ahirette hiçbir nasibi yoktur.

Müşrikler hac vazifesini tamamlayınca babalarının cömertlik, yiğitlik ve kahramanlık gibi özelliklerini sayıp onları över ve atalarıyla övünürlerdi. Allah (cc) bu faydasız ve hatalı uygulamayı dünya ve ahiret bereketi olan zikir ibadetiyle değiştirdi. (bk. Buhari, 4520; Müslim, 1219; Âişe Annemiz'den (r.anha))

201. Bazısı da (dua ederken) şöyle der: "Rabbimiz! Bize dünyada da ahirette de iyilik ver ve bizi ateş azabından koru."

202. Onların yaptıkları amellerden ötürü (güzel) bir nasipleri vardır. Allah, hesabı çabuk görendir.

203. Allah'ı sayılı günlerde (Kurban Bayramı'nın 2, 3, ve 4. günlerinde) anın. Her kim ilk iki günde (bayramın 3. günü Minâ'dan ayrılmak için) acele ederse ona bir günah yoktur. Allah'tan korkup sakınan kimse ilk iki günden sonraya ertelerse (son güne kadar Minâ'da kalırsa) ona da günah yoktur. Allah'tan korkup sakının ve (diriltilip) O'nun huzurunda haşrolacağınızı bilin.

204. İnsanlardan öylesi vardır ki dünya hayatına dair söyledikleri senin hoşuna gider/sözleriyle seni etkiler. O, kalbinde olanın (iyilik, güzellik, ıslah) olduğuna dair Allah'ı şahit tutar. Oysa o, düşmanın en beter olanıdır.

205. (Bir işin başına yönetici olduğunda ya da) yanınızdan ayrıldığında yeryüzünde bozgunculuk yapmak, ekini ve nesli yok etmek için çalışır. (Oysa) Allah, bozgunculuğu sevmez.

206. Ona, "Allah'tan kork!" denildiğinde gururu/kibri onu günaha sürükler. Böylesine cehennem yeter. O, ne kötü bir yataktır!

207. (Bu bozguncuların yanı sıra) insanlardan öylesi de vardır ki Allah'ın rızasını elde etmek için canını feda eder. Allah, kullarına karşı (şefkatli olan) Raûf'tur.

Saîd ibni'l Museyyib anlatıyor: "Suheyb Er-Rûmî (ra) Medine'ye hicret etmek için yola çıktı. Kureyş'ten bir grup onu takip etmeye başladı. Suheyb (ra) bineğinden indi ve sadağından oklarını çıkardı. Sonra dedi ki: 'Ey Kureyş topluluğu! Kuşku yok ki sizler, içinizde en iyi ok atan olduğumu biliyorsunuz. Allah'a (cc) yemin olsun ki sadağım-daki bütün okları size atarım ve beni ele geçiremezsiniz. Kalanlarınızı da elimdeki kılıçla öldürürüm. Dilediğinizi yapın. Dilerseniz de benim malımı alın ve beni yolumda serbest bırakın.' Kureyşliler onun malını almayı kabul ettiler. Suheyb (ra) Allah Resûlünün (sav) yanına geldiğinde Allah Resûlü (sav), 'Ticaretin kârlı olsun, ey Ebû Yahyâ! Ticaretin kârlı olsun, ey Ebû Yahyâ!' dedi ve bu ayet nazil oldu." (Tefsîru İbni Ebî Hâtim, 2/328, 1939 No.lu rivayet)

208. Ey iman edenler! İslam'a bir bütün olarak girin. Şeytanın adımlarına uymayın. O sizin için apaçık bir düşmandır.

Ehl-i Kitap'tan iman edenler bazı Yahudi geleneklerini devam ettiriyor, Cumartesi Günü'nü yüceltiyor, deve etinden ve Yahudilerin haram kabul ettiği şeylerden sakınıyorlardı. Allah (cc) özelde bunlara, genelde de tüm İslam iddiasında olanlara İslam'ın şiarlarıyla yetinmelerini, eski din ve âdetlerini terk etmelerini emretmiş oldu. (bk.

Tefsîru't Taberî, 4/255-256, 4016 No.lu rivayet) Çünkü İslam, kâmil bir dindir. Ruh ve beden ihtiyacı olan her şey onda mevcuttur. Onunla yetinmeyip eski din ve âdetlerine uyanlar, onun eksik olduğunu ve tamamlanmaya muhtaç olduğunu söylemiş olur; teslimiyetlerini ve imanlarını zedelerler.

209. Şayet apaçık deliller size geldikten sonra ayağınız kayarsa bilin ki Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

210. Onlar, buluttan gölgelikler içinde Allah'ın ve meleklerin gelip işin karara bağlanmasından başka bir şey mi bekliyorlar? (Bekleyip durdukları, bu dehşetli ândan başka bir şey değildir). (Hakikatte) işler Allah'a döner.

211. Sor (bakalım) İsrâîloğullarına, onlara nice açık ayetler vermişizdir. Kim de kendisine geldikten sonra Allah'ın nimetlerini değiştirirse şüphesiz ki Allah, cezası çetin olandır.

212. Kâfirlere dünya hayatı süslü gösterildi ve onlar iman edenlerle alay ediyorlar. Oysa korkup sakınan müminler, Kıyamet Gününde onlardan daha üstün olacaklardır. Allah dilediğini hesapsız/sınırsız rızıklandırır.

213. İnsanlar (tevhid üzere yaşayan) tek bir ümmetti. (İhtilafa düştüler.) Allah (aralarındaki ihtilafı gidereceğini diye) müjdeleyici ve uyarıcı nebiler gönderdi. İnsanların anlaşmazlığa düştükleri konularda aralarında hakem olsun diye nebilerle beraber hak olan Kitab'ı indirdi. O (Kitap konusunda) anlaşmazlığa düşenler; kendilerine apaçık deliller geldikten sonra aralarında azgınlık/kıskançlık/bir diğer gruba üstünlük sağlama isteği taşıyan Ehl-i Kitap'tan başkası değildi. Hakkında ihtilafa düştükleri meselede Allah, iman edenleri izniyle hakka hidayet etti. Allah dilediğini dosdoğru yola iletir.

Kitab'ın indiriliş gayesi için bk. 4/Nisâ, 105

214. Sizden önceki toplumların başına gelenler, sizin başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Onların başına çeşitli yoksulluklar ve musibetler geldi. Öylesine sarsıldılar ki (sonunda) resûl ve onunla beraber olan müminler, "Allah'ın yardımı ne zaman?" dediler. Dikkat edin! Şüphesiz ki Allah'ın yardımı yakındır.

215. Sana neyi infak edeceklerini soruyorlar. De ki: "Hayır olarak infak ettiklerinizi; ebeveynlerinize, akrabalara, yetimlere, yoksullara ve yolda kalmışa (verin). Hayır olarak ne yaparsanız şüphesiz ki Allah onu bilir."

216. Hoşlanmadığınız hâlde savaş size farz kılındı. (Olur ki) hoşunuza gitmeyenler sizin için hayır, hoşunuza gidenlerse sizin için şer olabilir. Allah bilir, siz bilmezsiniz.

217. Sana haram aylarda savaşmayı soruyorlar. De ki: “O ayda savaşmak büyük bir günahdır. (Ancak) Allah yolundan insanları alıkoymak, O’nu (Allah’ı) inkâr etmek, Mescid-i Haram’ın (hürmetini tanımama) ve o bel-denin halkını oradan sürmek; Allah katında (haram ayda savaşmaktan) daha büyük bir günahdır. Fitne/Şirk, öldürmekten daha beterdir.” Şayet güç yetirirlerse sizi dininizden döndürünceye dek sizinle savaşır. Sizden her kim dininden döner ve kâfir olarak can verirse onların amelleri dünyada da ahirette de boşa gitmiştir. Bunlar, ateşin ehlidir ve orada ebedî kalacaklardır.

Allah Resûlü’nün (sav) görevlendirdiği bir grup sahabi, sefer sırasında müşriklerle karşılaştı. Sahabiler, haram ayların başlayıp başlamadığında tereddüt içindeyken müşriklerle aralarında bir çarpışma yaşandı. Bu çatışma nedeniyle İbnu’l Hadremî’yi öldürdüler. Müşrikler, bu durumu propagandaya çevirerek, “Muhammed haram ayların hürmetini çiğniyor ve insanları öldürüyor.” dediler. (bk. Tefsîru’t Taberî, 4/309, 4087 No.lu rivayet) Allah Resûlü (sav) ve sahabesi bu hata nedeniyle üzüldü. Allah (cc) olay hakkında ayet indirerek şu mesajı verdi: Müminler hata yapmış olabilirler. Ancak şirk koşmaları, insanları Allah’ın yolundan alıkoymaları ve müminleri yurtlarından çıkarmaları sebebiyle müşriklerin hatası çok daha büyüktür ve asıl eleştirilmesi gerekenler müşriklerdir.

218. Hiç şüphesiz iman eden, hicret eden ve Allah yolunda cihad eden kimseler... Allah’ın rahmetini ancak onlar umabilir. Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm’dir.

219. Sana içki ve kumardan soruyorlar. De ki: “O ikisinde hem büyük günah hem de insanlar için faydalar vardır.” (Fakat) ikisinin günahı, faydalarından daha büyüktür. Sana neyi infak edeceklerini soruyorlar. De ki: “(İhtiyaçlarınızdan) arta kalanı (infak edin).” Düşünesiniz (ve gerekli öğüdü almanız) diye Allah, ayetlerini sizin için açıklar.

220. (Allah, düşünesiniz diye) dünya ve ahirete dair hükümlerini size açıklıyor. Sana (velayetlerini üstlendikleri, evlerinde onlarla beraber yaşayan ve mallarını kullandıkları) yetimlerden soruyorlar. De ki: “Onların (mallarını) ıslah etmeniz, (koruyup çoğaltmanız) onlar için daha hayır-

lıdır.” Şayet mallarını mallarınıza karıştırırsanız onlar sizin kardeşlerinizdir. (Bunda bir sakınca yoktur.) Allah (sizden) kimin bozguncu, kimin ıslah edici olduğunu bilir. Şayet Allah dileseydi (onların mallarına dokunmamanızı, şayet dokunursanız bozulandan mesul olacağınızı söyleyerek) sizi zora sokabilirdi. Şüphesiz ki Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

221. İman edinceye dek müşrik kadınlarla evlenmeyin. Müşrik bir kadın hoşunuza gitse bile mümin bir cariye ondan daha hayırlıdır. (Kadınlarınızı) iman edinceye dek müşrik erkeklerle evlendirmeyin. Müşrik bir erkek hoşunuza gitse bile köle bir mümin ondan daha hayırlıdır. Bunlar (müşrik erkek ve kadınlar), ateşe davet ediyorlar. Allah ise kendi izniyle cennete ve bağışlanmaya davet ediyor. İnsanlar öğüt alsınlar diye (Allah) ayetlerini açıklıyor.

222. Sana (kadınların) hayız hâlini soruyorlar. De ki: “O (hayız) bir ezadır. Hayız döneminde kadınlarla (cima etmekten) uzak durun. (Hayız bitip) temizleninceye kadar (cima etmek için) onlara yaklaşmayın. (Gusledip) temizlendiklerinde Allah'ın size emrettiği yerden onlara varın. Şüphesiz ki Allah, çokça tevbe edenleri sever. Çokça temizlenenleri de sever.”

223. Kadınlar sizin (ekin misali çocuklar bitiren) tarlanızdır. Tarlanıza dilediğiniz gibi gelin. Kendiniz için (ileride faydalı olacak) bir şeyler takdim edin. Allah'tan korkup sakının ve (bir gün) O'nunla karşılaşacağınızı bilin. Müminleri müjdele!

224. İyilik yapmanıza, takvalı olmanıza ve insanların arasını düzeltmenize Allah (adına yaptığınız) yeminlerinizi engel kılmayın. Allah (işiten ve dualara icabet eden) Semî' ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

Akrabalık bağlarını ve anne baba hakkını gözetmeyeceğine, iyilik ve takvaya götürülen amelleri yapmayacağına dair yemin eden kimse Mâide Suresi'nin 89. ayetinde zikredilen kefareti ödeyip yeminini bozmalı, Allah adına ettiği yemini sorumluluklarını yerine getirmeye engel kılmamalıdır.

225. (Niyet ve kasit olmaksızın dil alışkanlığı olarak yaptığınız) lağv yeminlerinden ötürü Allah sizi sorumlu tutmaz. Fakat (niyet ve kasıtle) kalplerinizden bilinçli olarak yaptığınız yeminlerde sizi sorumlu tutar. Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kulların hakettikleri cezayı erteleyen) Halîm'dir.

226. Kadınlarına yaklaşmayacaklarına dair yemin ederek (ila yapanlar) dört ay gözetlerler. Şayet (yeminlerinden vazgeçerek eşlerine geri) dönerlerse şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

227. Şayet (geri dönmez ve) boşanmaya karar verirlerse şüphesiz ki Allah, (işiten ve dualara icabet eden) Semî' ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

228. (Kocaları tarafından) boşanan kadınlar, (hamile olup olmadıkları anlaşılın diye) üç kur müddetince iddet beklerler. Şayet Allah'a ve Ahiret Günü'ne iman ediyorsa Allah'ın rahimlerinde yarattığını gizlemeleri helal değildir. Gayeleri (evliliği) ıslah etmek olduğu takdirde kocaları, iddet müddetinde onları geri çevirmeye en fazla hak sahibi olanlardır. Erkeklerin kadınlar üzerinde hakları olduğu gibi kadınların da erkekler üzerinde örfe uygun/meşru hakları vardır. (Ancak) erkeklerin kadınlar üzerine bir derece (üstünlüğü/öncelik hakkı) vardır. Allah (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

229. Talak iki defadır. Sonra ya iyilikle (kadınları) tutmalı ya da güzellikle bırakmalıdır/boşamalıdır. Kendilerine verdiğiniz (mehirleri) onlardan almanız size helal değildir. Allah'ın sınırlarını gözetemeyeceğinizden korkmanız müstesna. Şayet (birbirinize karşı sorumluluklarınızı yerine getiremeyeceğinizden ve bu sebeple) Allah'ın sınırlarını gözetemeyeceğinizden korkarsanız (kadının kendisini boşasın diye erkeğe) bir şeyler vermesinde bir sakınca yoktur. Bu, Allah'ın sınırlarıdır. Allah'ın sınırlarını çiğnemeyin. Kim de Allah'ın sınırlarını çiğnerse bunlar zalimlerin ta kendileridir.

230. Şayet (kadını üçüncü kez) boşarsa (kadın,) başka bir eşle evleninceye kadar (eski kocasına) helal olmaz. (Yeni koca) kadını boşarsa ve (eski kocasıyla) Allah'ın sınırlarını gözeteceklerine inanıyorlarsa bir araya gelmelerinde bir sakınca yoktur. Bu, bilen bir toplum için Allah'ın açıkladığı sınırlarıdır.

231. Kadınları boşadığınızda iddet müddetini doldururlarsa ya onları iyilikle tutun ya da iyilikle bırakın. (Fakat) onların haklarını çiğneyip zarar vermek (kastıyla) onları tutmayın. Kim de böyle yaparsa kendisine zulmetmiş olur. (Boşanma ve nikâhı oyuna çevirmek suretiyle) Allah'ın

ayetlerini alaya almayın. Allah'ın üzerinizdeki nimetini ve size öğüt vermek için indirdiği Kitab'ı ve hikmeti hatırlayın. Allah'tan korkun ve bilin ki Allah, her şeyi bilendir.

232. Boşadığınız kadınlar iddet müddetini tamamladıklarında kocalarıyla iyilik üzere anlaşmış birbirlerine geri dönmeye karar verirlerse buna zorbalıkla engel olmayın. Bu, sizden Allah'a ve Ahiret Günü'ne iman edenlere verilen bir öğüttür. Bu, sizin için daha hayırlı ve daha temizdir. Allah bilir, siz bilmezsiniz.

233. Emzirme süresini tamamlamak isteyen anneler, çocuklarını tam iki yıl boyunca emzirirler. Yiyecek ve giyecek ihtiyacı, (yaygın olan) örf ölçüsünce babanın sorumluluğundadır. Hiç kimseye gücünden fazla (harca yapması istenerek onu zorlayacak) sorumluluk yüklenmez. Ne anne ne de baba, çocuğundan dolayı zarara uğratılmasın. Mirasçıya da aynı sorumluluk düşer. Anne baba karşılıklı anlaşarak ve istişareyle çocuğu sütten kesmek isterlerse ikisi için de bir sakınca söz konusu değildir. Şayet çocuğunuzu emzirmesi için bir sütanneye vermek isterseniz, vermeniz gereken (ücreti) iyilikle/örfe uygun/makul bir ücret olarak teslim ettikten sonra, bunda bir sakınca yoktur. Allah'tan korkup sakının ve Allah'ın sizin yaptıklarınızı görmekte olduğunu bilin.

234. Sizden vefat edip geride eş bırakanların kadınları, dört ay on gün müddetince iddet beklerler. İddet müddetini tamamladıklarında (süslenmek, evlilik görüşmesi yapmak gibi) kendileri için yaptıkları meşru şeylerde sizin için bir günah yoktur. Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

235. (Henüz iddet bekleyen) kadınlara, evlilik talebinizi ima yoluyla belirtmenizde ya da gönlünüzde gizlemenizde bir sakınca yoktur. Allah sizin onları anacağınızı bildi. Meşru ölçülerin dışına çıkıp (gözlerden uzak, güven zedeleyecek şekilde) gizlice sözleşmeyin/flörtleşmeyin. (Örfe uygun bir şekilde evlilik talebinizi iletin.) İddet müddetini tamamlayana dek kadınlarla evlenmeye azmetmeyin. Bilin ki Allah, içinizde olanı bilmektedir. O'ndan sakının. Bilin ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kulların hak ettikleri cezayı erteleyen) Halîm'dir.

236. (Evlilik akdi yaptıktan sonra) kendileriyle cinsî münasebet kurma-

diğınız ve mehir belirlemediğiniz kadınları boşamanızda sizin için bir sakınca yoktur. Zengin olan da fakir olan da gücü nispetinde (bir geçimlik verip) örfе uygun bir şekilde onları faydalandırsın/maddi destek versin. Bu, muhsinlerin/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanların üzerine bir haktır.

237. Şayet onlara mehir belirler, (fakat) cinsî münasebet kurmadan boşarsanız belirlediğiniz mehrin yarısını verin. Kadının veya nikâh akdini elinde bulunduranın affetmesi hâlinde (vermeyebilirsiniz). Affetmeniz takvaya daha yakındır. Aranızdaki fazileti/karşılıklı iyiliklerinizi unutmayın. (Çünkü) Allah, yaptıklarınızı görendir.

238. Namazları koruyun! Orta namazı da (koruyun ve daha fazla ehemmiyet gösterin). Ve Allah için gönülden itaat ederek kıyama durun.

Orta namaz, tercih edilen görüşe göre ikinci namazıdır. (bk. Buhari, 6396; Müslim, 627)

239. Şayet korkarsanız ayakta ya da binek üzerinde (namazlarınızı kılın). (Korku hâli geçip) emniyete kavuşunca size bilmediklerinizi öğrettiği gibi Allah'ı zikredin.

Burada boşanmaya dair ayetler kesilmiş, namaz konusuna temas edilmiş, sonrasında tekrar boşanma hükümlerine dönmüştür. Bu tasarrufun gelişigüzel ve amaçsız olması mümkün değildir. En doğrusunu Allah (cc) bilir demekle birlikte iki hikmet zikredebiliriz:

a. Allah'ın (cc) hükümlerini uygulayabilmek için kul ile Rabbi arasında manevi bir bağ olmalıdır. Hiç şüphesiz, bu bağların en kuvvetlisi namazdır.

b. Namaz bir ibadet olduğu gibi Allah'ın (cc) şeriat ve yasalarına boyun eğmek, başka kanun ve yasalara iltifat etmemek ve Allah'ın rızasına uygun yaşama isteği ve çabası da bir ibadettir.

240. Sizden vefat edip geride eş bırakanlarınız, bir yıl boyunca (geride kalan kadınları) faydalandırarak ve evlerinizden çıkarmayacak şekilde onlara vasiyet bıraksın. Şayet (kendi istekleriyle evden ayrılıp) çıkarlarsa kendileri için aldıkları bu kararda sizin için bir sakınca/sorumluluk yoktur. Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

241. Boşanmış kadınlar için örfе uygun bir faydalanma vardır. (Bu,) mutakiler üzerine bir haktır.

242. Akledesiniz diye Allah, ayetlerini sizin için açıklamaktadır.

243. Sayıları binleri bulmasına rağmen ölüm korkusuyla yurtlarından çıkanları görmedin mi? Allah onlara, “Ölün!” dedi. Sonra onları diriltti. Şüphesiz ki Allah, insanlar üzerinde fazilet sahibidir. Fakat insanların çoğu şükretmezler.

243-252. ayetler, mazlum ve mustazaf duruma düşürülmüş, onur ve değeri tağutlar tarafından gasbedilmiş ümmetlere yeniden diriliş, var olma ve tarih sahnesine çıkmanın adım adım programını çizmekte ve Rabbani öğütler barındırmaktadır.

244. Allah yolunda savaşın ve bilin ki elbette Allah, (işiten ve dualara icabet eden) Semî ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

245. Allah'a güzel bir borç verip de (Allah'ın) ona kat kat fazlasını vereceği o (bahtiyar) kimdir? Allah, (rızkı) daraltır ve genişletir. O'na döndürüleceksiniz.

246. Mûsâ'dan sonra İsrâîloğullarının ileri gelenlerini görmedin mi? Hani onlar nebilerine demişlerdi ki: “Bize bir komutan tayin et, (onun komutanlığında) Allah yolunda savaşalım.” O da demişti ki: “Ya savaş size farz kılındıktan sonra savaşmazsanız?” Demişlerdi ki: “Biz yurtlarımızdan sürülmüş ve evlatlarımızdan menedilmişken nasıl olur da Allah yolunda savaşmayız?” Savaş onlara farz kılınınca azı hariç (savaşmaktan imtina ederek Allah'ın emrinden) yüz çevirdiler. Allah, zalimleri bilendir.

247. Nebileri onlara demişti ki: “Allah, size komutan olarak Tâlût'u atadı.” Demişlerdi ki: “O bizim başımıza nasıl yönetici olabilir? (Oysa) biz yöneticiliğe ondan daha layığız. Hem o mal konusunda kendisine genişlik verilmiş (bir zengin de) değildir.”

Demişti ki: “Şüphesiz, Allah onu sizin için seçti ve onun ilim ve beden gücünü arttırdı. Allah mülkünü dilediğine verir. Allah, (ihsanı ve lütfu bütün varlığı kuşatacak kadar geniş olan) Vâsî ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.”

248. Nebileri onlara demişti ki: “Onun yöneticiliğinin alameti size getirilecek tabuttur. O (tabutun) içinde Rabbinizden olan, (insanların korku ve kaygılarını giderip onları rahatlatan) bir sekinet, Mûsâ ve Hârûn ailesinden geriye kalan (eşyalar) vardır. O (tabutu) melekler taşır. Şayet müminseniz bunda sizin için (ibret alınacak) ayetler vardır.”

249. Tâlût, ordusuyla beraber yola koyulunca demişti ki: “Şüphesiz ki Allah sizi bir nehrele imtihan edecektir. Kim ondan içerse benden değil-

dir. Bir avuç içenler dışında kim de o nehirden tatmazsa şüphesiz ki o bendendir.” Çok azı hariç o sudan içtiler. Tâlût ve onunla beraber iman edenler onu (nehri) geçince, “Bizim bugün Câlût’a ve ordusuna karşı savaşacak bir gücümüz yoktur.” demişlerdi. Allah ile karşılaşacaklarına (kıyamete) kesin bir bilgiyle iman edenler ise, “Nice az topluluk, Allah’ın izniyle çok olan topluluğa galip gelmiştir.” demişlerdi. Allah, sabredenlerle beraberdir.

250. Câlût ve ordusuyla karşı karşıya geldiklerinde, “Rabbimiz, üzerimize sabır yağdır, ayaklarımızı sabit kıl ve kâfir topluluğuna karşı bize yardım et.” demişlerdi.

251. Allah’ın izniyle (Câlût ve ordusunu) bozguna uğrattılar. Dâvûd, Câlût’u öldürdü. Allah ona yöneticilik ve hikmet verdi, ona dilediğini öğretti. Şayet Allah, insanların bir kısmını diğer bir kısmıyla (tarih sahnesinden silip) savmasaydı yeryüzünde düzensizlik/kaos/bozgun olurdu. Fakat Allah, âlemler üzerinde büyük bir lütuf ve ihsan sahibidir.

252. Bu, Allah’ın sana hak olarak okuduğumuz ayetleridir. Şüphesiz ki sen, (Allah tarafından) gönderilmiş resûllerden birisin.

253. (Allah tarafından gönderilen) bu resûllerin bazısını bazısına üstün kıldık. Onlardan kimisiyle Allah konuşmuş, kimisini de derece bakımından yükseltmiştir. Biz, Meryem oğlu İsâ’ya apaçık deliller verdik ve onu Rûhu’l Kudus’le (Cibrîl’le) destekledik. Şayet Allah dileseydi (o resûllerden) sonra gelenler, kendilerine apaçık deliller geldikten sonra savaşmazlardı. Fakat anlaşmazlığa düştüler. Onlardan kimi mümin, kimi de kâfir oldu. Şayet Allah dileseydi savaşmazlardı. Fakat Allah, dilediğini yapar.

254. Ey iman edenler! İçerisinde alışveriş, dostluk ve şefaatin olmadığı (o dehşetli) gün gelmeden önce size rızık olarak verdiklerimizden infak edin. Kâfirler, zalimlerin ta kendileridir.

Kur’ân’da “şefaath” kavramı için bk. 43/Zuhruf, 86

255. Allah... O’ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Hayat sahibi ve varlığa hayat veren) El-Hayy ve (var olmak için hiçbir şeye muhtaç olmayan, her şeyin varlığı kendisine bağlı olan) El-Kayyûm’dur. O’nu ne uyuklama ne de uyku tutar. Göklerde ve yerde olan her şey O’na aittir. O’nun izni olmadan kim O’nun yanında şefaath edebilir? On-

ların önünde ve arkasında olanı bilir. O'nun dilediği dışında O'nun bilgisini kuşatıp (kavrayamazlar). Kürsüsü gökleri ve yeri kuşatmıştır. Onları (gökleri ve yeri) korumak O'na ağır gelmez. O, (zâtı ve sıfatları en yüce olan) El-Aliy ve (zâtı ve sıfatları en büyük olan) El-Azîm'dir.

256. Dinde zorlama yoktur. Rüşd/Hak, batıldan (kesin bir biçimde) ayrılmıştır. Her kim (reddetmek, tekfir etmek, teberrî etmek suretiyle) tağutu inkâr eder ve Allah'a iman ederse kopması olmayan sapasağlam kulp (olan Kelime-i Tevhid'e) tutunmuş (ve İslam dinine girmiş) olur. Allah, (işiten ve dualara icabet eden) Semî' ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

İslam'ın kopmaz kulpu Kelime-i Tevhid'dir. Kişinin Kelime-i Tevhid'in ehlienden olması ve söylediği Lailaheillallah'ın kendisine fayda sağlaması için iki şart zikredilmiştir: Tağutu inkâr ve Allah'a (cc) iman.

Tağut, Kur'âni bir kavram olup Kur'ân'da sekiz farklı ayette geçmektedir. İslam'ın en önemli kavramlarından olan tağutu reddetmek, tüm peygamberlerin ortak gündemidir. (bk. 16/Nahl, 36)

Kur'ân'a göre tağut:

- Kur'ân'ın ölçüleri dışında ölçüler koyarak insanları vahyin aydınlığından küfrün karanlıklarına götüren geleneksel, dinî ya da siyasi bilgi kaynağıdır. (bk. 2/Bakara, 257)
- Putlaştırılan, uğruna yaşanıp ölünen, dostluk ve düşmanlığın kendisine göre belirlendiği, meşruiyetini Allah'tan almayan değerler ve takip edilen yollardır. (bk. 4/Nisâ, 76)
- Allah'ın yasalarına muhalif kanunlar yapan ve insanları buna davet eden şahıslar, kurumlar ve bunların koyduğu yasalardır. (bk. 4/Nisâ, 60)
- Allah'ın dışında ibadet edilen; Allah gibi sevilen, korkulan, gönülden itaat edilen canlı cansız varlıklardır. (bk. 39/Zümer, 17).

Tağutları reddetmeyen her insan, Allah'a iman ettiğini iddia etse de tağuta iman etmiş, ona kul olmuş ve Allah'ı inkâr etmiştir. (bk. 4/Nisâ, 51; 5/Mâide, 60)

257. Allah, iman edenlerin velisidir/dostudur. (Bu dostluğunun bir tecelisi olarak) onları (küfrün, şirkin) karanlıklarından (tevhidin ve imanın) aydınlığına çıkarır. Kâfirlerin velileri/dostları ise tağuttur. Onları (iman ve tevhidin) aydınlığından (küfrün ve şirkin) karanlıklarına çıkarırlar. Bunlar, ateşin ehlidir ve orada ebedî kalacaklardır.

258. Allah'ın kendisine mülk vermesi sebebiyle Rabbi hakkında İbrâhîm'le tartışanı görmedin mi? Hani İbrâhîm demişti ki: "Benim Rabbim diriltir ve öldürür." Demişti ki: "Ben de diriltilip öldürürüm." (Bu cevap üzerine) İbrâhîm demişti ki: "Allah Güneş'i doğudan getirir, sen de batıdan getir

(bakalım).” (Bu hüccet karşısında) kâfir afalladı. Allah zalimler topluluğunu hidayete erdirmez.

259. Ya da çatıları üzerine yıkılmış, (altı üstüne gelmiş) o ıssız beldeye uğrayanı görmedin mi? Demişti ki: “Allah, ölümünden sonra burayı nasıl diriltecek?” (Bunun üzerine) Allah onu yüzyıl öldürmüştü, sonra diriltmişti. “(O hâlde) ne kadar bekledin?” demişti. “Bir gün veya bir günden daha az.” demişti. Allah, “(Hayır, öyle değil!) Bilakis sen, yüzyıl (öylece) bekle-din. Bak (bakalım) yiyecek ve içeceğine, hiç bozulmadı. Eşeceğine de bak! Tüm bunlar seni insanlara ibret kılmak içindir. Bak (eşegin) kemiklerine! Onu nasıl ayağa kaldırıp sonra da et giydiriyoruz.” O (mesele) açıklığa kavuşunca demişti ki: “Biliyorum ki Allah, her şeye kadîrdir.”

260. (Hatırlayın!) Hani İbrâhîm, “Rabbim! Ölülerini nasıl dirilttiğini bana göster.” demişti. (Allah) demişti ki: “İnanmadın mı?” Demişti ki: “Hayır! Elbette inanıyorum. Fakat kalbimin mutmain olmasını (istiyorum).” Demişti ki: “Dört tane kuş al. Onları kendine alıştır. Sonra onlardan her bir parçayı bir dağın üzerine koy. Daha sonra onları çağır, sana koşarak gelirler. Bil ki Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm’dir.”

261. Mallarını Allah yolunda infak edenlerin misali, yedi başak vermiş ve her bir başakta yüz dâne bulunan tohumun misali gibidir. Allah dilediğine (amelinin karşılığını) kat kat arttırır. Allah, (ihsanı ve lütfu bütün varlığı kuşatacak kadar geniş olan) Vâsi’ ve (her şeyi bilen) Alîm’dir.

262. Onlar ki mallarını Allah yolunda infak ederler, (infak ettikten) sonra infaklarını başa kakmaz ve kimseye eziyet vermezler. Onların, Rableri katında ecirleri vardır. Onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir.

263. Güzel bir söz ve bağışlama, arkasından eziyet gelen bir sadakadan daha hayırlıdır. Allah, (kimseye muhtaç olmayan, her şeyin kendisine muhtaç olduğu) Ğaniy ve (kulların hak ettikleri cezayı erteleyen) Halîm’dir.

264. Ey iman edenler! Sadakalarınızı minnet ile başa kakmak ve (insanlara) eziyet etmek suretiyle boşa çıkarmayın. Malını insanlara gösteriş yapmak için infak edip Allah’a ve Ahiret Günü’ne inanmayan (kimse) gibi... Onun misali, üzerinde toprak bulunan, sağanak yağmurun değmesiyle (toprağın suyla aktığı) çıplak kayanın misali gibidir. (Yaptıkları

hiçbir şeyin Allah katında bir karşılığı yoktur ve) yaptıklarından faydalanmazlar. Allah, kâfirler topluluğunu hidayete erdirmez.

265. Allah'ın rızasını elde etmek için (ve Allah'ın emri olduğuna inanıp ecrini Allah'tan bekledikleri) sabit bir inançla infak edenlerin misali, yüksekçe bir yerde (konumlanmış) ve sağanak yağmurun yağmasıyla ekinlerini iki kat vermiş bahçenin misali gibidir. (Yüksek konumu nedeniyle) ona yağmur değmese de (hafif hafif) çiseler. Allah, yaptıklarınızı görendir.

266. Sizden biri (şöyle bir durumda) olmak ister mi? Onun hurma ağaçları ve üzüm bağlarından oluşan bir bahçesi olsun, altından ırmaklar aksın ve o bahçede her türlü meyve olsun. O yaşlansın ve geride zayıf çocukları bulunsun. (Çocuklarına böyle bir bahçe bırakmak isterken) bahçeye ateş saçan yakıcı bir rüzgâr isabet etsin ve bahçe yansın. (Bunu istemediğiniz gibi amellere en fazla muhtaç olduğunuz zamanda riya, minnet, eziyet gibi şeylerle amellerinizi heder edip eli boş kalmayın.) Düşünesiniz diye Allah, ayetlerini sizin için açıklıyor.

267. Ey iman edenler! Kazandığınız temiz yiyeceklerden ve sizin için yerden çıkardıklarımızdan infak edin. Size verildiğinde ancak gözünüzü kapatarak alabileceğiniz değersiz/bayağı şeyleri vermeye kalkmayın. Bilin ki Allah, (kimseye muhtaç olmayan, her şeyin kendisine muhtaç olduğu) Ğaniy ve (her daim övgüyü hak eden ve varlık tarafından övülen) Hamîd'dir.

268. Şeytan (değerli olan ve Allah yolunda infak edilmeye layık mallarınızı vermeyesiniz diye) sizi fakirlikle korkutup size fuhşiyatı emrediyor. Allah ise size kendi katından bağışlanma ve O'ndan olan ihsan ve lütuf vadediyor. Allah, (ihsanı ve lütfü bütün varlığı kuşatacak kadar geniş olan) Vâsi' ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

269. Hikmeti, (olgunluğu, söz ve davranışta isabetli olmayı) dilediğine verir. Kime de hikmet verilmişse ona çok fazla hayır verilmiştir. Ancak akıl sahipleri düşünüp öğüt alırlar.

270. İnfak ettiğiniz nafakaları ve adadığınız adakların tamamını hiç şüphesiz Allah bilir. Zalimler için hiçbir yardımcı yoktur.

271. Şayet sadakalarınızı açıktan verirsiniz ne güzeldir. Onu gizler ve fa-

kirlere verirsiniz (gizli sadaka) sizin için daha hayırlı olur. (Allah, böylece) günahlarınızın bir kısmını bağışlar. Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

272. Onların hidayeti senin sorumluluğunda değildir. Fakat Allah, diletiğini doğru yola iletir. Hayır olarak ne infak etmişseniz (yararı) sizedir. Siz, onu sadece Allah rızasını elde etmek için infak edersiniz. Hayır olarak yaptığınız infaklar size eksiksiz olarak geri verilecek ve siz zulme de uğramayacaksınız.

273. (Yapacağınız infak ve sadakaya en fazla hak sahibi olanlar; kendilerini İslam davasına adayan, Allah yolunda cihad etmek ve görevden göreve koşmaları nedeniyle dünyalık işlere vakti kalmayan ve ayrıca Allah yolunda edindikleri düşmanlar tarafından) yeryüzünde gezip dolaşmaya güç yetiremeyen, Allah yolunda alıkonulmuş fakirlerdir. Sergiledikleri iffetli tavırdan ötürü onları tanımayan, zengin zanneder. Sen onları yüzlerindeki (fakirlik alametlerinden) tanırırsın. İnsanlardan ısrarlı/bıktırıcı bir şekilde istemezler. Hayır olarak her ne infak etmişseniz hiç şüphesiz Allah onu bilir.

274. Mallarını gece gündüz, gizli açık (zaman ve mekân gözetmeksizin) infak eden kimselerin, Rabbleri katında ecirleri vardır. Onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir.

275. Faiz yiyenler, şeytanın dokunduğu (cin çarpmış) kimse gibi (kabirlerinden) kalkarlar. (Bu ceza,) “Alışveriş de faiz gibidir.” demeleri nedeniyledir. Oysa Allah alışverişi helal, faizi ise haram kılmıştır. Kendisine Rabbinin (faize dair) öğüdü gelip de bu işe son verenin, (faizi bıraktıktan sonra) geriye kalan malı (önceki kazançları) onundur. Ve onun durumu (hakkında verilecek hüküm) Allah’adır. Kim de faizli işleme geri dönerse bunlar ateşin ehlidir ve orada ebedî kalacaklardır.

İnfak ayetlerinin ardından faiz konusuna geçilmesi önemli bir meseledir. Zira İslam ekonomisi emek, ticaret, meşru rekabet, şahsi mülkiyet, zekât ve infakla temsil edilen yardımlaşma üzerine kuruludur. Allah’a (cc) kafa tutan küfür ve tuğyan ekonomisi ise bencillik, zayıf olanı ezme, malın tekelleşmesi, karaborsacılık ve tüm bunların sembolü olan faiz üzerine kuruludur.

276. Allah, faizin bereketini siler, sadakaları ise artırır. Allah, (faizi alışveriş gibi helal sayan) kâfirleri ve (faizle muamele eden) günahkârları sevmez.

277. Şüphesiz ki iman edenler, salih amel işleyenler, namazı dosdoğru kı-

lanlar ve zekâtı verenlerin Rabpleri katında ecirleri vardır. Onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir.

278. Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve şayet müminseniz faizi terk edin.

279. Şayet (faizli işlemleri) bırakmadıysanız (o hâlde) Allah'a ve Resûl'üne savaş ilan edin (veya Allah ve Resûl'ünden size savaş ilan edildiğini bilin)! Şayet tevbe ederseniz mallarınızın (faiz bulaşmamış) ana sermayesi size aittir. Zulmetmez ve zulme de uğramazsınız.

280. Şayet (borçlu kimse) zor durumdaysa (elinin genişleyeceği) kolaylık zamanına kadar mühlet verin. Şayet bilerseniz (borcu silip) tasadduk etmeniz sizin için daha hayırlıdır.

281. Kendisinde Allah'a döndürüleceğiniz günden korkup sakının. Sonra her nefse kazandıkları eksiksiz olarak verilecek ve onlar zulme de uğramayacaklardır.

282. Ey iman edenler! Belli bir süre için birbirinize borçlandığınız zaman onu yazın. Aranızdan bir yazıcı adaletle yazsın. Yazıcı, Allah'ın ona öğrettiği şekilde yazmaktan geri durmasın. Borçlanan kimse borcu yazdırsın, Rabbi olan Allah'tan korksun ve (borçtan) hiçbir şey eksiltmesin. Şayet borçlanan; zayıf akıllı, (bedenen) zayıf ya da yazdırmaya güç yetiremeyen biriye velisi adaletle yazdırsın. Erkeklerinizden iki şahit tutun. Şayet iki erkek bulamazsanız razı olduğunuz şahitlerden bir erkek ve iki kadını şahit tutun. (İki kadının bir erkek yerine geçmesinin hikmeti) biri unuttuğunda diğeri ona hatırlatsın diyedir. Şahitler şahitlik için çağrıldıklarında geri durmasınlar.

Küçük olsun büyük olsun (borçlarınızı) yazmakta gevşeklik göstermeyin. (Her türlü borcu kayıt altına almanız) Allah katında şahitliğin en adili, en güçlüsü ve şüpheye düşmemeniz için en uygun olanıdır. Aranızda döndürdüğünüz (pazar, esnaflık, seyyar satıcılık gibi) sürekli olan (peşin) ticaretlerinizi yazmamanızda size bir günah yoktur. Alışveriş yaptığınızda şahit tutun. Ne yazıcı ne de şahit zarar görmesin. Şayet (şahitlik ve yazıcılıktan ötürü bu insanlara zarar verirsiniz) bu sizin için fık/günah olur. Allah'tan korkup sakının. Allah, size öğretiyor. Allah, her şeyi bilendir.

283. Şayet yolculukta olur ve yazıcı bulamazsanız (borçlara belge/güvence olsun diye) rehin alabilirsiniz. Birbirinize güvenmişseniz kendisi-

ne güvenilen, emaneti geri versin ve Rabbi olan Allah'tan korksun. Şahitliği gizlemeyin. Kim de şahitliği gizlerse şüphesiz ki o, günahkâr kalpli biridir. Allah, yaptıklarınızı bilmektedir.

284. Göklerde ve yerde olan her şey Allah'ındır. Nefislerinizde olanı açığa vursanız da gizleseniz de Allah sizi ondan hesaba çekecektir. (Hesabın neticesinde) dilediğini bağışlar, dilediğine azap eder. Allah, her şeye kâdirdir.

285. Resûl, Rabbinden kendisine indirilene iman etti. Müminler de (iman etti). Hepsi; Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve resûllerine iman ettiler (ve dediler ki): "O'nun resûllerinin arasını ayırmayız." (Yine) dediler ki: "İşittik ve itaat ettik. Rabbimiz, senden bağışlanma diliyoruz. Dönüş sanadır."

286. Allah kimseye gücünden fazlasını yüklemeyiz. Herkesin kazandığı (hayır) lehine, yaptığı (günahlar da) aleyhinedir. "Rabbimiz! Unutur ya da hata edersek bizleri sorumlu tutma. Rabbimiz! Bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır bir yük taşıtma bize. Rabbimiz! Gücümüz yetmeyen şeyleri bize yükletme. Bizi affet. Bizi bağışla. Bize merhamet et. Sen bizim mevlâmızsın/dostumuzsun. Kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et."

3. ÂL-İ İMRÂN SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 200 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Elif, Lâm, Mîm.
2. Allah... O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Hayat sahibi ve varlığa hayat veren) El-Hayy ve (var olmak için hiçbir şeye muhtaç olmayan, her şeyin varlığı kendisine bağlı olan) El-Kayyûm'dur.
3. (O Allah,) sana Kitab'ı hak ve kendinden önceki (Kitapları) doğrulayıcı olarak indirdi. Tevrât'ı ve İncîl'i de (Allah) indirdi.
4. (Kur'ân inmeden evvel Tevrât ve İncîl'i) insanlara hidayet kaynağı olsun diye (indirdi). Ve Furkân'ı (hak ile batılı birbirinden ayıran Kur'ân'ı) da indirdi. Şüphesiz ki Allah'ın ayetlerini inkâr edenlere çetin bir azap vardır. Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz'dir ve intikam sahibidir.
5. Şüphesiz ki yerde ve gökte hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz.
6. Sizleri (annelerinizin) rahimlerinde dilediği gibi şekillendiren O'dur. Kendisinden başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. O, (izzet sahi-

bi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'dir.

7. Sana Kitab'ı indiren O'dur. O (Kitap)'tan bazı ayetler (kimsenin tahrif etmeye güç yetiremeyeceği şekilde sağlam, açık ve) muhkemdir. Onlar (Kitab'ın çoğunluğunu ve ana omurgasını oluşturan muhkem), Kitab'ın anası olan (ayetlerdir). Diğer bazıları da (kullarını imtihan etmek için açık kılmadığı) müteşabih ayetlerdir. Kalplerinde eğrilik bulunanlar, fitne çıkarmak ve (ayetleri hevalarına göre) yorumlamak için müteşabih olan ayetlerin peşine düşerler. O (ayetlerin) tevilini/hakiki anlamını yalnızca Allah bilir. İlimde derinleşenler derler ki: "Ona iman ettik. Hepsi Rabbimizin katındandır." Ancak akıl sahipleri düşünüp öğüt alır.

Kitab'ın ayetlerinin muhkem ve müteşabih kılınması imtihan amaçlıdır. Kalpleri şüphe ve şehvet hastalığından korunanlar; Kitab'ın çoğunluğunu oluşturan, birbirini destekleyen ve açıklayan, lafızları açık ve anlaşılır olan muhkem ayetlere tabi olurlar. Kendilerine kapalı kalan ayetleri muhkem naslar ışığında anlamaya çalışırlar. Anlayamadıkları ayetlerin ilmini Allah'a (cc) havale eder ve "Ona iman ettik. Hepsi Rabbimizin katındandır." derler.

Kalplerinde eğrilik bulunanlar ise Kitab'a uymak istemez, Kitab'ı hevalarına uydurmaya çalışırlar. İmtihan vesilesi olan, sayıca az, lafzı kapalı müteşabih ayetlerin peşine düşerler.

Muhkem ayetlere yaratılış gayesi olan ve dinin aslını içeren tevhid ve şirk ayetleri, Allah'ı (cc) tanıtan isim ve sıfat ayetleri, haramları ve farzları belirleyen ahkâm ayetleri, İslam ahlakını tanıtan ayetler örnek gösterilebilir.

Müteşabih olanlara ise surelerin başında yer alan Huruf-u Mukatta'a, kıyametin zamanı, geçmiş kavimlerle ilgili bazı ayetler örnek gösterilebilir.

Hiç şüphesiz, muhkem ayetleri bir tarafa bırakıp müteşabih ayetlere tabi olmak itikadi bir hastalıktır. Allah'a (cc) karşı haddini aşarak yaratılış gayesi olan tevhid ve şirk ayetlerine ve Allah'ı (cc) tanıtan isim ve sıfat ayetlerine müteşabih demek ise daha büyük bir itikadi hastalıktır.

8. Rabbimiz! Hidayet ettikten sonra kalplerimizi eğriltme. Bize kendi katından bir rahmet ver. Şüphesiz ki sen, (kullarına karşılıksız veren) El-Vehhâb'sın.

9. Rabbimiz! Şüphesiz ki sen, (vuku bulacağında) şüphe olmayan o günde insanları bir araya toplayacaksın. Şüphesiz ki Allah, sözünden dönmez.

10. Şüphesiz ki kâfirlerin malları ve evlatları, Allah'a karşı kendilerine hiçbir fayda sağlamayacaktır. Bunlar, ateşin yakıtı olacakların ta kendileridir.

11. Firavun ailesi ve onlardan önce yaşamış (kâfirlere, Allah'ın azabı geldiğinde mallarının ve evlatlarının hiçbir fayda sağlamadığı) gibi. Ayetlerimizi yalanladılar. (Bunun üzerine) Allah onları günahları nedeniyle yakalayiverdi. Allah, cezası çetin olandır.

12. O kâfirlere de ki: “Yenileceksiniz ve cehenneme sürüleceksiniz. Orası ne kötü bir yataktır!”

13. Şüphesiz ki sizin için (Bedir Günü) karşı karşıya gelen iki toplulukta (dersler çıkaracağınız) ayet/ibret vardır. Bir grup Allah yolunda savaşıyordu. Diğeri ise kâfirdi ve (müminleri) çıplak gözle kendilerinin iki misli görüyorlardı. Allah, yardımıyla dilediğini destekler. Şüphesiz ki bunda, (çokça Kur'ân okuyup Allah'ın şer'i ve kevnî ayetleri üzerinde kafa yordukları için) basiret sahibi olanlara ibretler vardır.

14. Kadınlar, evlatlar, kantar kantar altın ve gümüş, besili atlar, hayvanlar ve ekinlerden oluşan şehvetlerin sevgisi insanlara süslü gösterildi. Bu, dünya hayatının (kendisinden faydalanılan geçici) metâsıdır. (Ebedî ve hakiki nimetlerin olduğu) güzel dönüş, Allah katındadır.

Dünya nimetlerine bakış açısı için bk. 11/Hûd, 15-16

15. De ki: “Size bundan daha hayırlısını haber vereyim mi? Takva sahipleri için Rabblerinin katında altından ırmaklar akan ve içlerinde ebedî kalacakları cennetler vardır. Tertemiz eşler ve Allah'ın rızası da vardır. Allah, kullarını görendir.”

16. (Cenneti hak eden takva sahipleri) derler ki: “Rabbimiz! Şüphesiz ki bizler iman ettik. Günahlarımızı bağışla ve bizi ateş azabından koru.”

17. (Cenneti hak eden takva sahipleri;) sabredenler, sadık olanlar, gönülden (Allah'a) itaat edenler, infak edenler ve seher vakitlerinde istiğfarda bulunanlardır.

18. Allah'tan başka hiçbir ilah olmadığına, (ibadeti/kulluğu hak edenin yalnızca Allah olduğuna) Allah, melekler ve adaleti ayakta tutan ilim adamları şahitlik etti. O'ndan başka ilah yoktur. O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'dir.

19. Allah indinde (geçerli olan) tek din İslam'dır. Kendilerine Kitap verilenler, kendilerine ilim geldikten sonra aralarındaki azgınlık/kıskançlık/bir diğer gruba üstünlük sağlama isteği nedeniyle anlaşmazlığa düştü-

ler. Her kim de Allah'ın ayetlerine karşı kâfir olursa şüphesiz ki Allah, hesabı çabuk görendir.

20. Şayet (İslam konusunda) seninle tartışılırsa (onlara) de ki: “Ben ve bana tabi olanlar (dini Allah’a halis kılıp yalnızca O’na kulluk ederek) yüzümüzü Allah’a teslim ettik.” Kendilerine Kitap verilenlere ve ümmilere de ki: “Teslim oldunuz mu?” Onlar da teslim olurlarsa hidayete ermiş olurlar. Şayet yüz çevirirlerse sana düşen yalnızca (İslam’ı) tebliğ etmektir. Allah, kullarını görendir.

21. Şüphesiz ki Allah'ın ayetlerini inkâr eden, haksız yere nebileri öldüren ve insanlar arasından adaleti emredenleri öldüren kimseler (var ya!) onları can yakıcı bir azapla müjdele!

22. Bunların dünya ve ahirette tüm amelleri boşa gitmiştir ve onların yardımcıları da yoktur.

23. Kendilerine Kitap’tan pay verilenlerin (hâlini) görmedin mi? Aralarında hükümsün diye Allah'ın Kitabı’na çağrılıyorlar da sonra onlardan bir grup yüz çevirirerek (bu çağrıya) sırt dönüyor.

24. (Sapkınlıklarının nedeni,) “Sayılı günler dışında ateş bize dokunmayacak.” demelerindedir. (Allah adına bilmeden) uydurdukları bu iftira, dinleri konusunda kendilerini aldattı.

25. (Vuku bulacağında) şüphe olmayan o gün için kendilerini topladığımızda (hâlleri) nice olur? Sonra her nefse kazandığı eksiksiz verilir, onlar zulme de uğramazlar.

26. De ki: “Ey mülkün sahibi olan Allah'ım! Dilediğine mülk verir, dilediğinden mülkü alırsın. Dilediğini izzetli kılar, dilediğini zelil edersin. Hayır senin elindedir. Şüphesiz ki sen, her şeye kadîrsin.”

27. “Geceyi gündüze, gündüzü de geceye katarsın. Ölüden diriye, diriden ölüyü çıkarırsın. Dilediğini hesapsız/sınırsız rızıklandırırırsın.”

28. Müminler, müminleri bırakıp da kâfirleri dost edinmesinler. Kim de böyle yaparsa Allah ile onun arasında (İslam ve iman adına) hiçbir bağ kalmamıştır. (Canınıza, malınıza, namusunuz vb. zarar verecekleri endişesiyle) onlardan korkup sakınmanız hâlinde (sözlerinizle onlara dostmuş gibi görünmeniz) müstesna. (Bu ruhsatı bahane ederek olur olmadık yerlerde taviz verir ve kâfirlerle dostluk kurmaya yeltenirseniz)

Allah, sizi kendi nefsinden sakındırır (ve O'ndan korkmanızı emreder). Dönüş Allah'adır.

Şer'i bir özür olmaksızın kâfirleri dost edinmenin hükmü hakkında bk. 5/Mâide, 51

29. De ki: "Sinelerinizde olanı gizleseniz de açığa vursanız da Allah onu bilir. Göklerde ve yerde olanları da bilir. Allah, her şeye kadîrdir."

30. O gün her nefis, işlediği hayrı da kötülüğü de karşısında hazır bulur. Yaptıkları ile kendisi arasında uzak bir mesafe olmasını ister. Allah, sizi kendi nefsinden sakındırır (ve O'ndan korkmanızı emreder). Allah, kul-larına karşı şefkatlidir.

31. De ki: "Eğer Allah'ı seviyorsanız bana tabi olun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir."

Allah'a (cc) imanın rükunlarından biri de Allah (cc) sevgisidir. Sevgi ise kalbin amelidir. Her insan sevdiğini iddia edebilir. Allah (cc) bu ayette "sevgi kanununu" açıklamıştır. Allah (cc) sevgisi, Allah Resûlü'ne (sav) ittibaya bağlıdır. Kişi, Allah Resûlü'ne (sav) itti-ba edip onu örnek aldığı ve Sünnetini yaşadığı oranda Allah'ı (cc) seviyor demektir. (bk. 24/Nûr, 63)

32. De ki: "Allah'a ve Resûl'e itaat edin." Şayet yüz çevirirlerse şüphesiz ki Allah, kâfirleri sevmez.

33. Şüphesiz ki Allah; Âdem'i, Nûh'u, İbrâhîm ailesini ve İmrân ailesini âlemlerin içinden seçmiştir/üstün kılmıştır.

34. Onlar birbirlerinden (türeyip) gelmiş bir zürriyettir. Allah, (işiten ve dualara icabet eden) Semî ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

35. (Hatırlayın!) Hani İmrân'ın karısı demişti ki: "Rabbim! Şüphesiz ki ben, karnımdaki (çocuğu) hür olarak (ve senden başkasına kulluk yapmamacak şekilde) sana adadım. (Adağımı) benden kabul et. Şüphesiz ki sen, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî ve (her şeyi bilen) El-Alîm'sin."

36. Çocuğu doğurunca, Allah'ın, onun doğurduğunu en iyi bilmesine rağmen demişti ki: "Rabbim! Ben kız çocuk doğurdum. Erkek, kız çocuk gibi değildir. Şüphesiz ki onu, Meryem diye isimlendirdim. Onu ve zürriyetini taşlanmış/kovulmuş şeytandan sana sığındırırım."

37. Rabbi (onun adağını) güzel bir şekilde kabul etti ve (bir bitkinin yeti-

mesi gibi) onu güzelce büyüttü. (Onun bakımını üstlenmek için yarışan din adamlarına rağmen Allah,) Zekeriyâ'yı ondan sorumlu kıldı. Zekeriyâ her ne zaman Meryem'in yanına mihraba girdiyse (yanına Zekeriyâ dışında kimse girmiyor ve Meryem bulunduğu yerden çıkmıyor olmasına rağmen) onun yanında yiyecek bulurdu. Dedi ki: "Meryem! Sana bu (yiyecek) nereden geldi?" Dedi ki: "Bu, Allah'ın katındandır. Allah, dilediğini hesapsız/sınırsız rızıklandırır."

38. Zekeriyâ (Meryem'e verilen olağanüstü rızıkları görünce, Allah'ın rahmetini ümit ederek) Rabbine orada dua etti: "Rabbim! Bana kendi katından temiz bir zürriyet bahşet. Şüphesiz ki sen, duaları işiten ve dualara icabet edensin." dedi.

39. O, mihrapta kıyama durmuş namaz kılarken melekler ona seslendi: "Şüphesiz ki Allah, seni Yahyâ ile müjdeliyor. O, Allah'ın kelimesini (Îsâ'yı) doğrulayan, (insanların değer verdiği bir) efendi, iffetli ve salihlerden olan bir nebidir."

40. (Bu müjde üzerine) dedi ki: "Rabbim! Ben ileri derece yaşlı, eşim de kısırken nasıl çocuğum olur?" Dedi ki: "Böyledir işte. Allah, dilediğini yapar."

41. Dedi ki: "Rabbim! Benim için bir alamet kıl." Dedi ki: "Senin alametin, (jest ve mimiklerle) işaretleşme dışında üç gün boyunca insanlarla konuşamamandır. Rabbini çokça zikret. Akşam ve sabah O'nu tesbih et."

42. (Hatırlayın!) Hani melekler (Meryem'e) demişti ki: "Meryem! Şüphesiz ki Allah seni seçti, temizledi ve âlemlerin kadınlarına üstün kıldı."

43. "Ey Meryem! (Bu nimete şükür olması için) Rabbine gönülden itaat ve secde et. Rükû edenlerle beraber (cemaat hâlinde) rükû et."

44. Bu (bilgiler), sana vahyettiğimiz gaybın haberlerindedir. (Yoksa) hangisi Meryem'in bakımını üstlenecek diye (kura çekmek için) kalemelerini attıklarında sen onların yanında değildin. Onlar tartışıkları vakitte de sen yanlarında değildin.

45. (Hatırlayın!) Hani melekler demişti ki: "Ey Meryem! Şüphesiz ki Allah, seni kendisinden bir kelimeyle müjdeliyor. Onun ismi Meryem oğlu Îsâ Mesîh'tir. Dünyada ve ahirette değerli ve (Allah'a) yakın olanlardandır."

46. "Beşikte ve yaşlılıkta insanlarla konuşur ve salihlerden biridir."

47. Demişti ki: “Rabbim! Bana insan eli değmemişken nasıl çocuğum olabilir ki?” Dedi ki: “Böyledir işte! Allah, dilediğini yaratır. Bir işe (olması için) hükmettiğinde ona, ‘Ol!’ der, o da olur.”

48. (Allah) ona Kitab’ı, hikmeti, Tevrât’ı ve İncîl’i öğretecek.

49. İsrâîloğullarına resûl olarak (gelecek ve diyecek ki:) “Gerçekten ben size Rabbinizden bir ayetle geldim. Size çamurdan kuş sureti yapacağım, ona üfleyeceğim. Allah’ın izniyle kuşa dönüşecek. Kör ve alaca hastalarını Allah’ın izniyle hastalıklarından kurtaracak ve ölüleri dirilteceğim. Evlerinizde yediğiniz ve zahire olarak depoladıklarınızı size haber vereceğim. Şayet müminseniz hiç şüphesiz bunda, sizin için (ibret alınacak) bir ayet vardır.”

50. “Benden önceki (Tevrât’ı) doğrulayıcı ve (Tevrât’ta) sizlere haram kılınmış bazı şeyleri helal kılmak için Rabbinizden bir ayetle size geldim. Allah’tan korkup sakının ve bana itaat edin.”

51. “Şüphesiz ki Allah, benim ve sizlerin Rabbidir. O’na ibadet edin. Bu (sizi davet ettiğim yol), sırat-ı mustakimdir/dosdoğru olan yoldur.”

52. Îsâ, onların küfre düşeceğini hissedince dedi ki: “Allah’a (giden bu yolda) benim yardımcılarım kimlerdir?” Havârîler dedi ki: “Biz, Allah’ın yardımcılarıyız. Allah’a iman ettik ve şahit ol ki biz Müslimlerdeniz/şirki terk ederek tevhidle Allah’a yönelen kullardanız.”

53. “Rabbimiz! İndirdiğine iman ettik, Resûl’e ittiba ettik, bizi (tevhide) şahitlik edenlerle birlikte yaz.”

54. (Küfre meyil gösterenler) tuzak kurdular, Allah da (onların tuzaklarını bozmak ve müminlere yardım etmek için onların tuzaklarına karşı) tuzak kurdu. Allah, tuzak kuranların en hayırlısıdır.

55. (Hatırlayın!) Hani Allah demişti ki: “Ey Îsâ! Seni vefat ettirecek, kendime yükseltecek, kâfirlerden (ve onların tuzak ve hilelerinden) temizleyeceğim. Sana tabi olanları kıyamete dek kâfirlerden üstün kılacağım. Sonra dönüşünüz yalnızca bana olacak. İhtilaf ettiğiniz konularda aranızda ben hükmedeceğim.”

56. “Kâfirlere gelince onlara dünyada da ahirette de çetin bir azapla azap edeceğim. Onların yardımcıları da olmayacak.”

57. “İman edip salih amel işleyenlere gelince (Allah) onların ecirlerini eksiksiz bir şekilde verecektir. Allah, zalimleri sevmez.”

58. Bu, ayetlerden ve hikmetli öğütler barındıran (Kitap’tan) sana okuduklarımızdır.

59. Şüphesiz İsâ’nın Allah yanındaki durumu, Âdem’in durumu gibidir. Onu topraktan yarattı. Sonra ona, “Ol!” dedi, o da oluverdi.

60. Hak, Rabbindendir. Sakın şüphecilerden olma.

61. Sana ilim geldikten sonra her kim onun hakkında seninle tartışacak olursa de ki: “Gelin; çocuklarımızı ve çocuklarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı, nefislerimizi ve nefislerinizi çağıralım. Sonra mülâne yapalım ve ‘Allah’ın laneti yalancılara üzerine olsun.’ diyelim.”

62. (Yahudi ve Hristiyanların uydurdukları hak değildir.) Hiç şüphesiz, hak olan kıssa budur. Allah’tan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Ve şüphesiz ki Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm’dir.

63. Şayet (kıssanın doğrusunu dinlemekten ve kabul etmekten) yüz çevirirlerse şüphesiz ki Allah, bozguncuları bilendir.

64. De ki: “Ey Ehl-i Kitap! Gelin, sizinle bizim aramızda ortak bir kelime de buluşalım: Yalnızca Allah’a ibadet edelim, hiçbir şeyi O’na ortak koşmayalım, (Allah’ı bırakıp da) birbirimizi Allah’ın dışında rabbler edinmeyelim.” Şayet yüz çevirirlerse deyin ki: “Şahit olun ki biz Müslimlerdeniz/şirki terk ederek tevhidle Allah’a yönelen kullardanız.”

Ehl-i Kitab’ın davet edildiği ortak kelime, Kelime-i Tevhid’dir. Âdem’den ^(as) Muhammed’e ^(sav) kadar tüm resûller insanları Lailaheillallah’a davet etmişlerdir. (bk. 21/En-biyâ, 25)

Bu ayet, tüm peygamberlerin dini olan İslam’ın hangi asıllar üzerine inşa edildiğini anlatan en kapsamlı ayettir:

1. Asıl: Yalnızca Allah’a ^(cc) ibadet etmek. Dua, adak, kurban, namaz, tevekkül, korku, sevgi, ümit gibi zahirî ve bätini tüm ibadetlerin yalnızca Allah’a ^(cc) yapılmasıdır. (bk. 6/En’âm, 162-163)

2. Asıl: Hiçbir şeyi O’na ortak koşmamak. Bu ifade birinci aslı pekiştirmek ve hiçbir kapalığa yer bırakmamak içindir. Allah’a ^(cc) ait herhangi bir sıfatı Allah’ın ^(cc) dışındaki varlıklara vermemek, Allah’a ^(cc) yapılması gereken herhangi bir ibadeti O’nun dışındaki varlıklara yapmamaktır. Kur’ân’da zikredilmiş bazı şirk çeşitleri şunlardır:

Allah'tan (cc) başkasına dua etmek (bk. 13/Ra'd, 14; 46/Ahkâf, 5-6), Allah'tan (cc) başkasının kanun yapabileceğine inanmak veya bu yetkiyi bir başkasına vermek (bk. 9/ Tevbe, 31; 12/Yûsuf, 40; 18/Kehf, 26; 42/Şûrâ, 21), bazı varlıkları Allah'ı (cc) sever gibi sevmek (bk. 2/Bakara, 165).

3. Asıl: Allah'ı (cc) bırakıp da başkalarını rabb edinmemek. Rabb; terbiye eden, düzen veren, idare edendir. Yani insanların hayatına nizam ve düzen veren, koyduğu yasalarla/şeriatla toplumları yöneten mercidir. Yahudi ve Hristiyanlar din adamları konusunda haddi aşarak onların helal ve haram belirlemesine müsaade ettiğinde Allah (cc) Tevbe Suresi'nin 31. ayetini indirdi. Bu yetkiyi onlara vermekle âlimlerini rabb edindiklerini bildirdi. (bk. Tirmizi, 3095; Tefsîru İbni Ebî Hâtim, 6/1784, 10057-10058 No.lu rivayetler) Günümüzde de bu yetkiyi âlimlere, din adamlarına, parlamentoya, devlet başkanlarına... verenler, onları rabb edinmiş olur.

4. Asıl: Yüz çevirenlere “Şahit olun ki biz Müslimleriz.” demek. Allah (cc) tarafından belirlenen bu ilkelerden birini veya daha fazlasını kabul etmeyenlere ve bunlara muhalefet edenlere karşı İslam kimliğini ortaya koymak, yüz çevirenlerin ise Müslim olmayan kâfirler olduğuna inanmak.

65. Ey Ehl-i Kitap! Tevrât ve İncîl, ondan/İbrâhîm'den sonra indirilmiş olmasına rağmen neden İbrâhîm hakkında (“O Yahudi miydi, yoksa Hristiyan mıydı?” diye) tartışıp duruyorsunuz? Akletmez misiniz?

66. Bilginiz olan konuda tartışmanız anlaşılır da ne diye bilginiz olmayan konuda tartışıyorsunuz? Allah bilir, siz bilmezsiniz.

67. İbrâhîm, Yahudi değildi. Hristiyan da değildi. Hanîf bir Müslim'di. O, müşriklerden de değildi.

68. Şüphesiz ki insanlar arasından İbrâhîm'e en yakın olanlar, (tevhid konusunda) onun (yoluna) uyanlar; bu nebi ve (ona) iman edenlerdir. Allah, müminlerin velisidir/dostudur.

69. Ehl-i Kitap'tan bir grup sizi saptırmak istedi. Oysa onlar yalnızca kendilerini saptırıyorlar. Farkında da değillerdir.

70. Ey Ehl-i Kitap! (Bu Kitab'ın Allah'tan olduğuna) şahit olduğunuz hâlde niçin Allah'ın ayetlerini inkâr ediyorsunuz?

71. Ey Ehl-i Kitap! Bildiğiniz hâlde neden hak ile batılı birbirine karıştırıp hakkı gizliyorsunuz?

72. Ehl-i Kitap'tan bir grup, “İman edenlere indirilene günün başında inanın günün sonunda da inkâr edin. Umulur ki onlar da (dinlerinden) dönerler.” dedi.

73. (Ve dediler ki:) “Sadece sizin dininize uyanlara inanıp güvenin.” De ki: “Asıl hidayet, Allah’ın hidayetidir. (Bu korkunuz) size verilenin benzeri bir başkasına verilir ya da Rabbiniz katında sizinle tartışılır diye mi?” De ki: “Fazilet Allah’ın elindedir ve onu dilediğine verir. Allah, (ihsanı ve lütfü bütün varlığı kuşatacak kadar geniş olan) Vâsi’ ve (her şeyi bilen) Alîm’dir.”

74. Rahmetini dilediğine tahsis eder. Allah, büyük bir lütuf ve ihsan sahibidir.

75. Ehl-i Kitap’tan öylesi vardır ki ona bir kantar (altın) emanet etsen onu sana geri verir. Öylesi de vardır ki ona bir dinar versen üstüne durmadığın müddetçe sana geri vermez. (Bunun nedeni) onların şöyle demeleridir: “Ümmilere karşı (yaptıklarımızda) bir sorumluluğumuz yoktur. (Malları bize helaldir.)” Bilerek Allah’a karşı yalan söylüyorlar.

76. (Hayır, öyle değil!) Kim sözünü tutar ve (Allah’tan) sakınıp korkarsa Allah, muttaki olanları sever.

77. Allah’a olan sözlerini ve yeminlerini az bir karşılıkla değiştirenler! Bunların ahirette hiçbir nasibi yoktur. Kıyamet Günü’nde Allah onlarla konuşmayacak, onlara değer vermeyecek ve onları arındırmayacaktır. Onlar için can yakıcı bir azap vardır.

78. Onlardan öyle bir grup vardır ki (okuduklarını) Kitab’ın ayetlerinden sanasınız diye dillerini Kitap’la eğip bükler. Oysa (ağızlarında geveledikleri şeyler) Kitap’tan değildir. (Ağızlarında geveledikleri şeyler için,) “Bu, Allah katındandır.” derler. Oysa o, Allah katından değildir. Bile bile Allah’a karşı yalan söylerler.

79. Allah’ın; kendisine hüküm, kitap ve nübüvvet verdiği hiçbir beşerin/peygamberin bundan sonra, “Allah’ı bırakıp bana ibadet edin.” demesi söz konusu olamaz. Fakat (o peygamber şöyle der): “Kitap’tan öğrettiğiniz ve öğrendikleriniz sayesinde rabbaniler olunuz.”

80. (O peygamber) sizlere melekleri ve nebileri rabb edinmenizi de emretmez! (Hayret doğrusu!) Siz İslam olduktan sonra size küfrü mü emredecek?

81. (Hatırlayın!) Hani Allah, “Size Kitap ve hikmet verdikten sonra sizin yanınızda olanı doğrulayıcı bir resûl gelirse ona iman edecek ve yardımcı

olacaksınız.” diye nebilerden söz almıştı. Demişti ki: “Bunu ikrar edip bu sözün ağırlığını kabul ettiniz mi?” Dediler ki: “İkrar ettik.” Dedi ki: “Şahit olun! Ben de sizinle beraber şahitlik edenlerdenim.”

82. Kim de bu (sözden) sonra yüz çevirirse bunlar fasıkların ta kendisidir.

83. Allah'ın dini dışında bir (din mi) arıyorlar? (Hem de) göklerde ve yerde olanların tamamı isteyerek veya zorla O'na teslim olmuşken! O'na döndürülecek (ve bu yaptıklarının hesabını vereceklerdir).

84. De ki: “Biz Allah'a; bize indirilene; İbrâhîm, İsmâîl, İshâk, Ya'kûb ve torunlarına indirilene; Mûsâ'ya, İsâ'ya ve (diğer) nebilere Rabpleri tarafından verilen (vahye) iman ettik. Onlardan hiçbirinin arasını ayırmayız. Ve biz, O'na teslim olanlarız.”

85. Kim de İslam dışında bir din ararsa ondan kabul edilmez. Ve o, ahirette hüsrana uğrayanlardan olur.

86. İman ettikten sonra kâfir olan, Resûl'ün hak olduğuna şahitlik eden ve kendilerine apaçık deliller gelmiş olmasına rağmen (küfre sapan) bir topluluğu Allah nasıl hidayet etsin? Allah, zalimler topluluğuna hidayet etmez.

87. (Bunlar hidayeti hak etmez.) Bunların cezası; Allah'ın, meleklerin ve tüm insanların lanetlerinin üzerlerine olmasıdır.

88. Onda ebedî kalacaklardır. Onlardan azap hafifletilmeyecek ve onlara değer verilmeyecektir/onların azabı ertelenmeyecektir.

89. Bundan sonra tevbe edenler ve (hatalarını) düzeltenler müstesna! Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

90. Muhakkak ki iman ettikten sonra kâfir olan ve (kâfirlerin safında yer alarak müminlere düşmanlık eden veya riddet üzere ölürek) küfürlerini arttıranların tevbesi kabul edilmeyecektir. Bunlar, sapıkların ta kendileridir.

91. Şüphesiz ki kâfir olan ve kâfir olarak can verenler, yeryüzü dolusu altını (azaptan kurtulmak için) fidye verseler de hiçbirinden kabul edilmez. Bunlara can yakıcı bir azap vardır ve onların yardımcıları da yoktur.

92. Sevdiğiniz şeylerden infak etmedikçe birr/iyilik (mertebesine) ulaşamazsınız. Ne infak etmişseniz kesinlikle Allah onu bilir.

93. Tevrât inmeden önce İsrâîl'in/Ya'kûb'un kendisine haram kıldığı hariç tüm yiyecekler İsrâîloğullarına helaldi. De ki: “Şayet doğrulardansanız getirin de Tevrât'ı okuyun!”

94. Kim de bundan sonra yalan uydurarak Allah'a iftira ederse bunlar zalimlerin ta kendileridir.

95. De ki: “Allah doğru söyledi. Hanîf olarak İbrâhîm'in dinine uyun. O, müşriklerden değildi.”

İbrâhîm'in milleti için bk. 60/Mumtehine, 4

96. Şüphesiz ki insanlar için yeryüzünde kurulmuş ilk ev, Mekke'deki mübarek ve âlemlere hidayet olan (Kâbe'dir).

97. Onun içinde apaçık ayetler ve İbrâhîm'in makamı vardır. Kim oraya girerse emniyettedir. Ona yol bulanlara/güç yetirenlere (Allah'ın hakkı olarak) evi hacetmeleri farzdır. Kim de inkâr ederse şüphesiz ki Allah, âlemlere ihtiyacı olmayandır.

98. De ki: “Ey Ehl-i Kitap! Allah yaptıklarınıza şahitken niçin Allah'ın ayetlerini inkâr ediyorsunuz?”

99. De ki: “Ey Ehl-i Kitap! (Kur'ân'ın Allah tarafından indirildiğine) şahitken niçin onu eğri göstermeye yeltenerek iman edenleri Allah'ın yolundan alıkoymaya çalışıyorsunuz? Allah, yaptıklarınızdan gafil değildir.”

100. Ey iman edenler! Şayet kendilerine Kitap verilenlerden bir gruba itaat edecek olursanız imanınızdan sonra sizi küfre döndürürler.

101. Allah'ın ayetleri (sürekli) size okunuyorken ve aranızda Resûl'ü olmasına rağmen nasıl kâfir olursunuz? Her kim de Allah'a tutunursa hiç şüphesiz dosdoğru yola hidayet edilir.

102. Ey iman edenler! Allah'tan hakkıyla korkup sakının! Yalnızca Müslimler/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullar olarak can verin.

Din olarak İslam'ı seçmek yeterli değildir. Asıl önemli olan son nefese kadar İslam üzere kalabilmek ve İslam üzere can vermektir. Bu da İslam'ın zıddı olan şirkten sakınmak (bk. 39/Zumer, 65); bizi şirkten koruması için Allah'a (cc) yalvarmak (bk. 14/İbrâhîm, 35); Kur'ân'ı ve onun açıklaması olan sahih Sünneti çokça okumak (bk. 16/Nahl, 102); tevhidi hayatın, davetin ve mücadelenin merkezine almak (bk. 14/İbrâhîm, 24-27) ve Allah'ın (cc) dinine yardım etmekle (bk. 47/Muhammed, 7) mümkündür.

103. Allah'ın ipine hep beraber/topluca tutunun ve ayrılığa düşmeyin.

Allah'ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın! Bir zamanlar düşmandınız da Allah kalplerinizi birbirine ısındırmıştı. O'nun bu nimeti sayesinde kardeşler olmuştunuz. Siz ateş çukurunun kenarındaydınız da sizi ondan kurtarmıştı. Hidayete eresiniz diye Allah ayetlerini sizin için açıklamaktadır.

104. Sizin içinizden (insanları) hayra çağıran, iyiliği emreden ve kötülükten alıkoyan bir topluluk olsun. Onlar, kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.

105. Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra ihtilaf edip ayrılığa düşenler gibi olmayın. Bunlar için büyük bir azap vardır.

106. O gün bazı yüzler aydınlanacak, bazı yüzler de kararacaktır. Yüzleri kararanlara gelince (onlara denilecek ki): "İman ettikten sonra küfre mi girdiniz? Kâfir olmanıza karşılık azabı tadın (bakalım)!"

107. Yüzleri aydınlananlara gelince onlar Allah'ın rahmeti içindelerdir. Ve orada ebedî kalacaklardır.

108. Bu (ayetler), Allah'ın sana okuduğumuz hak ayetleridir. Allah, âlemler için zulüm/haksızlık dilemez.

109. Göklerde ve yerde olan her şey Allah'a aittir ve işler Allah'a döndürülecektir.

110. Siz insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emreder, kötülükten alıkoyar ve Allah'a iman edersiniz. Şayet Ehl-i Kitap iman etmiş olsaydı onlar için daha hayırlı olurdu. Onlardan müminler olmakla birlikte çoğunluğu fasıktır.

111. Size (geçici bir) eza dışında hiçbir zarar veremeyeceklerdir. Şayet sizinle savaşacak olsalar arkalarını dönüp kaçarlar. Sonra (Allah tarafından) yardım da olunmazlar.

112. Her nerede bulunurlarsa (bulunsunlar) -Allah'ın ahbine ve insanların emanına sığınanlar hariç- üzerlerine zillet (damgası) vurulmuş, Allah'ın gazabına uğramış ve üzerlerine yoksulluk damgası vurulmuştur. Bu (ceza), onların Allah'ın ayetlerine karşı kâfir olmaları ve nebileri haksız yere öldürmeleri nedeniyledir. Bu (ceza), onların isyanları ve haddi aşmaları sebebiyledir.

113. (Ehl-i Kitap'ın hepsi) eşit değillerdir. Ehl-i Kitap'tan öyle bir toplu-

luk vardır ki o topluluk, geceleri ayakta Allah'ın ayetlerini okumakta ve secde hâindedir.

114. Allah'a ve Ahiret Günü'ne iman ederler, iyiliği emredip kötülükten alıkoyar ve hayırlarda yarışır. Onlar, salih olanlardır.

115. Hayır olarak her ne yapmışlarsa inkâr edilmeyecek, (karşılığı eksiksiz verilecektir). Allah, muttakileri bilendir.

116. Şüphesiz ki kâfirlerin malları ve evlatları, Allah'a karşı kendilerine hiçbir fayda sağlamayacaktır. Onlar, ateşin ehlidir ve orada ebedî kalacaklardır.

117. Onların bu dünya hayatında yaptıkları infakların misali, soğuk ve kavurucu bir rüzgârın misali gibidir. (Masiyetlerle) nefislerine zulmeden bir topluluğun ekinine isabet etmiş ve (ekini) helak etmiştir. Allah (onları cezalandırmakla) onlara zulmetmedi. Lakin onlar (masiyetlere dalıp helakı hak etmekle) kendi kendilerine zulmediyorlardı.

118. Ey iman edenler! Kendi dışınızda, (sırlarınızı paylaşıp iç işlerinizden haberdar edeceğiniz kâfir) bir çevre edinmeyin. (Çünkü kâfirler) size zarar vermekten geri durmaz, sizin zora düşmenizi isterler. Kinleri ağızlarında belirmiştir. Sinelerinin sakladığı (kin) ise çok daha büyüktür. Şayet aklediyorsanız gerçekten size ayetlerimizi açıkladık.

119. İşte siz böylesiniz! Onları seviyorsunuz, onlarsa sizi sevmiyorlar. Siz Kitab'ın tamamına inanıyorsunuz. Onlarsa sizinle karşılaştıklarında, "İman ettik." derler, yalnız başlarına kalınca size olan kinlerinden parmaklarını ısırırlar. De ki: "Kininizle geberin." Şüphesiz ki Allah, sinelerde olanı bilendir.

120. Size bir iyilik dokunması onları üzer, başınıza bir musibetin gelmesiyle sevinirler. Şayet sabreder ve korkup sakınırsanız onların tuzakları size hiçbir zarar vermez. Allah, onların yaptıklarını (çepeçevre kuşatan) Muhî'tir.

121. (Hatırla!) Hani sen sabah vakti ailenin yanından çıkmış, müminleri savaş konumlarına hazırlıyordun. Allah, (işiten ve dualara icabet eden) Semî ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

122. (Hatırlayın!) Hani sizden iki grup neredeyse bozguna uğrayacak-

tı. (Oysa) Allah, o ikisinin velisiydi. Müminler yalnızca Allah'a tevekkül etsinler.

123. Andolsun ki Bedir'de zayıf/güçsüz olmanıza rağmen Allah size yardım etti. Allah'tan korkup sakının ki şükretmiş olasınız.

124. (Hatırla!) Hani sen müminlere, "(Gökten) indirilmiş üç bin melekle Rabbinizin sizi desteklemesi yetmez mi?" diyordun.

125. Evet, şayet sabreder ve korkup sakınırsanız -onlar âniden size saldıracak olsa bile- Rabbiniz, işaretli beş bin melekle sizi destekleyecektir.

126. Allah, bu (yardımı başka bir şey için değil,) sadece size müjde olması ve kalplerinizi yatıştırıp mutmain kılması için yaptı. Yardım/Zafer yalnızca (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi) El-Hakîm olan Allah katındandır.

127. (Allah bu yardımı) kâfirlerden bir kısmının kökünü kurutsun yahut perişan etsin de umutları tükenmiş olarak dönüp gitsinler (diye size ihsan etti).

128. (Allah'ın o kâfirlerin) tevbesini kabul etmesi yahut onlara azap etmesi konusunda senin elinde hiçbir yetki yoktur. Şüphesiz ki onlar, zalimlerdir.

129. Göklerde ve yerde olan her şey Allah'a aittir. Dilediğini bağışlar, dilediğine azap eder. Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

130. Ey iman edenler! (Oranları) kat kat arttırılmış faizi yemeyin, Allah'tan korkup sakının ki kurtuluşa erebilesiniz.

bk. 2/Bakara, 275-281

131. Kâfirler için hazırlanmış olan ateşten korkup sakının.

132. Allah'a ve Resûl'e itaat edin ki merhamet olunasınız.

133. Rabbinizden bir bağışlanmaya ve genişliği göklerle yer kadar olan cennete koşun. (O,) muttakiler için hazırlanmıştır.

134. O (muttakiler) ki bollukta da darlıkta da infak ederler, öfkelerini yutar ve insanları affederler. Allah, muhsinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları sever.

135. O (muttakiler) ki bir kötülük yaptıklarında yahut (günah işleyerek) kendilerine zulmettiklerinde Allah'ı anar ve günahları için bağışlanma dilerler. Allah'tan başka kim günahları bağışlayabilir? Ve bile bile yaptıkları (yanlışta) ısrar etmezler.

136. Onların mükâfatı, Rabblerinden bir bağışlanma ve içlerinde ebedî kalacakları, altından ırmaklar akan cennetlerdir. (Allah'ın rızasını elde etmek için) çalışanların mükâfatı ne de güzeldir!

137. Şüphesiz ki sizden önce (Allah'ın iyi ve kötü toplumlara uyguladığı değişmez) yasaları geçti (yaşandı ve bitti). Yeryüzünde gezip dolaşın ve yalanlayanların akıbetinin nasıl olduğuna bir bakın.

138. Bu, (tüm) insanlık için bir açıklama/manifesto, muttakiler için de bir hidayet ve öğüttür.

139. Gevşemeyin, üzölmeyin! Şayet müminseniz üstün olan sizlersiniz.

140. Şayet size bir yara dokunduysa hiç şüphesiz (düşman) topluluğuna da yara dokundu. (Mutlak ve daimi galip Allah'tır. İnsanlara gelince) biz bu günleri insanlar arasında döndürür dururuz. Allah, iman edenleri açığa çıkarmak ve sizden şahitler/şehitler edinmek (için böyle yapar). Allah, zalimleri sevmez.

141. (Bu, Allah'ın) iman edenleri temizlemesi ve kâfirleri mahvetmesi içindir.

142. Allah sizin aranızdan cihad edenleri ve sabredenleri açığa çıkarmadan cennete gireceğinizi mi sandınız?

143. Andolsun ki ölümle karşılaşmadan önce onu temenni ediyordunuz. (Savaş meydanına) bakıp dururken onu gördünüz işte! (Niçin savaş meydanına atılmıyor da kaçıyorsunuz?)

144. Muhammed, yalnızca bir resûldür. Ondan önce de resûller gelip geçti. O öldüğünde ya da öldürüldüğünde topuklarınız üzerine gerisin geriye mi döneceksiniz? Kim de topukları üzerine (dininden ya da yaptığı salih amelinden) dönerse Allah'a zarar veremeyecektir. Allah, şükredenleri mükâfatlandıracaktır.

145. Allah'ın izniyle belirlenmiş ecel dolmadan bir nefsin ölmesi söz konusu olamaz. Kim dünya sevabını isterse ona ondan veririz. Kim de ahi-

ret sevabını isterse ona da (istediğinden) veririz. Şükredenleri mükâfatlandıracağız.

146. Nice nebiyle beraber pek çok Rabbanî (âlim ve mücahid) savaştı. Allah yolunda başlarına gelen sıkıntılar nedeniyle gevşekliğe düşmediler, zayıflamadılar ve (düşman karşısında) alçalmadılar. Allah, sabredenleri sever.

147. (Başlarına gelen sıkıntılarda) sadece şöyle söylemekle yetindiler: “Rabbimiz! Günahlarımızı ve işlerimizdeki aşırılıklarımızı bağışla! Ayaklarımızı sabit kıl! Kâfirler topluluğuna karşı bize yardımcı ol.”

148. (Dualarına karşılık) Allah, onlara dünya sevabını ve ahiret sevabının en güzelini verdi. Allah, muhsinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları sever.

149. Ey iman edenler! Şayet kâfirlere itaat ederseniz sizi topuklarınız üzerine gerisin geriye çevirirler, hüsrana uğramış bir şekilde dönersiniz.

150. (Hayır, öyle değil!) Sizin dostunuz Allah’tır. O, yardım edenlerin en hayırlısıdır.

151. Hakkında hiçbir delil indirmediği şeyleri Allah’a ortak koşmaları nedeniyle kâfirlerin kalbine şiddetli bir korku salacağız. Onların barınağı ateştir. Zalimlerin barınağı ne de kötüdür.

Yüce Allah -bu ayet de dâhil- üç ayrı ayette şirk hakkında hiçbir delil indirmediğini (bk. 3/Âl-i İmrân, 151; 6/En’âm, 81; 7/A’râf, 33), dört ayette de Allah’a şirk koşulan putlar/türebeler/dinî ve siyasi liderler hakkında hiçbir delil indirmediğini beyan etmiştir (bk. 7/A’râf, 71; 12/Yûsuf, 40; 22/Hac, 71; 53/Necm, 23). Olumsuzluk bildiren bir cümlede nekira/belirsiz kelime kullanıp bunu da “min” harf-i ceriyle pekiştirmiş, şirkin hiçbir delili olmayacağına dair son sözü söylemiştir.

Hâliyle şirkin ne şer’i ne de akli hiçbir delili yoktur. Şirk koşanın elinde bir delil olmadığı için mazereti de yoktur. Bu nedenle Kur’ân, müşrikleri şeytana/cinlere tapmakla (bk. 4/Nisâ, 117; 19/Meryem, 44; 34/Sebe’, 40-41), nefislerini/hevalarını ilah edinmekle (bk. 25/Furkân, 43) ve zan ve varsayım ile iş yapmakla suçlamıştır. (bk. 6/En’âm, 148)

152. Andolsun ki Allah, size verdiği sözde doğru söyledi. Hani (Allah’ın) izniyle onların kökünü kurutuyordunuz. Çok istediğiniz (zaferi) size gösterdikten sonra bozguna uğradınız, verilen emir hakkında çekiştiniz ve isyan ettiniz. İçinizden kimi dünyayı kimi de ahireti istiyordu. Sonra (Allah)

sizi denemek için onlardan çevirdi (yenilmeye başladınız). (Buna rağmen) sizi bağışladı. Allah, müminlere karşı lütuf ve ihsan sahibi olmandır.

153. (Hatırlayın!) Hani siz dönüp hiç kimseye bakmadan kaçıyordunuz. Resûl, (savaşa dönmeniz için) arkanızdan sesleniyordu. Kaçırduğunuz (hayırlara) ve başınıza gelen musibetlere üzülmeysiniz diye (Allah) sizi keder üstüne kederle sınıdı. Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

154. Bu sıkıntılı hâlden sonra, (içinde bulunduğunuz) topluluktan (bir kısmını) bürüyen güvenli bir uyuklama indirdi. Bir topluluk da kendi canlarını dert ediniyor, Allah'a dair hak olmayan cahiliye zannına kapılıyorlardı. Diyorlardı ki: "(Bu savaşla ilgili) bizim bir karar yetkimiz var mı?" De ki: "(Savaş konusunda) yetki tamamen Allah'a aittir." (Böyle söylüyorlar, ama) nefislerinde sana açık etmedikleri şeyler gizliyorlar. Diyorlar ki: "Şayet (kararlar alınırken) bizim de yetkimiz olsaydı (savaşmak için Medine dışına çıkmayacak ve) burada öldürülmeyecektik." De ki: "Siz evlerinizde olsaydınız dahi haklarında ölüm yazılanlar evlerinden çıkacak ve ölecekleri yere geleceklerdi." (Tüm bunlar) Allah'ın, sinelerinizde olanı sınaması ve kalplerinizde olanı temizlemesi içindir. Allah, sineerde olanı bilmektedir.

155. İki ordunun karşılaştığı gün, sizden (savaşı bırakıp) kaçanlar (var ya!) şeytan onların ayaklarını, kazandıkları bazı (günahlar) sebebiyle kaydırmak istedi. Andolsun ki Allah, onları affetti. Hiç şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kulların hak ettikleri cezayı erteleyen) Halîm'dir.

156. Ey iman edenler! Kardeşleri yeryüzünde sefere çıktıkları ya da savaşmış oldukları zaman, "Şayet (Medine'den çıkmayıp) yanımızda kalsalardı ölmez veya öldürülmezlerdi." diyen kâfirler gibi olmayın. Allah, ("Yanımızda olsalardı öldürülmezlerdi." gibi zanlarını) kalplerinde üzüntü/pişmanlık kılsın. Allah, diriltir ve öldürür. Allah, yaptıklarınızı görendir.

157. Andolsun, Allah yolunda öldürülür ya da ölürseniz Allah'tan bir mağfiret ve rahmet, elbette onların topladıklarından daha hayırlıdır.

158. Andolsun, şayet ölür ya da öldürülürseniz hiç şüphesiz (diriltilip) Allah'ın huzurunda toplanacaksınız.

159. Allah'ın rahmeti sayesinde onlara karşı yumuşak oldun. Şayet kaba,

katı kalpli biri olsaydın etrafından dağılır giderlerdi. Onları affet, onlar için bağışlanma dile ve işlerinde onlarla istişare et. (Bir konuda) karar verdiğin zaman Allah'a tevekkül et. (Ve onu uygula. Çünkü) Allah, tevekkül edenleri sever.

160. Şayet Allah size yardım ederse sizi yenecek hiç kimse yoktur. Sizi yardımsız bırakacak olursa (Allah'a rağmen) size yardım edecek kim vardır? Müminler yalnızca Allah'a tevekkül etsinler.

161. Hiçbir peygamberin (vahyi gizlemesi ya da ganimet mallarından çalarak) ihanet içinde (olması) söz konusu olamaz. Kim de ihanet içinde olursa Kıyamet Günü ihanetiyle birlikte (Allah'ın huzuruna) gelir. Sonra her nefse kazandığı karşılıksız verilir ve onlar zulme de uğramazlar.

162. Hiç Allah'ın rızasına uyan ile Allah'ın gazabına uğrayan ve barınağı cehennem olan kimse bir olur mu? Ne kötü bir dönüş yeridir orası!

163. O (Allah'ın rızasına uyanlar), Allah katında derece derecedir. Allah, onların yaptıklarını görendir.

164. Andolsun ki Allah müminlerin içinden, kendilerinden olan bir resûl göndermekle onlara iyilikte bulunmuştur. Onlara O'nun ayetlerini okur, onları arındırır ve onlara Kitab'ı ve hikmeti öğretir. Hiç şüphesiz, (Resûl gelmeden) önce apaçık bir sapıklık içindelerdi.

165. (Bedir'de müşriklerin başına) iki misli gelen bir musibet (Uhud'da) sizin başınıza gelince mi "Bu nereden çıktı?" dediniz? De ki: "O (musibet), sizin yanınızdandır/günahlarınız sebebiyledir." Şüphesiz ki Allah, her şeye güç yetirendir.

166. İki ordunun karşılaştığı gün başınıza gelenler, Allah'ın izniyledir. (Gayesi,) sizden (musibetler karşısında sabır gösteren ve Allah hakkında güzel zan besleyen) müminleri açığa çıkarmaktır.

167. (Bir diğer gayesi ise) münafık olanları açığa çıkarmaktır. Onlara, "Gelin! Allah yolunda savaşın yahut müdafaa yapın." denildiğinde dediler ki: "Şayet savaşmayı biliyor olsaydık size tabi olur (ve sizinle savaşa çıkardık)." (Bu sözü söyledikleri) o gün, imandan daha çok küfre yakınlardı. Ağzlarıyla kalplerinde olmayanı, (inanmadıkları şeyi) söylüyorlar. Allah, onların gizlediklerini en iyi bilendir.

168. O (münafıklar) ki oturdukları yerden kardeşlerine şöyle dediler:

“Şayet bize itaat edip (Medine’de kalsalar ve Uhud’a çıkmasalardı) öldürülmezlerdi.” De ki: “Şayet doğru sözlülerdenseniz (ecel geldiğinde) ölümü kendinizden savın (da görelim)!”

169. Allah yolunda öldürülen (şehitleri) ölümler sanma. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, onlar diridir ve Rableri katında rızıklanmaktadır.

170. Allah’ın onlara lütuf ve ihsanından verdiği (nimetler nedeniyle) sevinç içindelerdir. Ve henüz kendilerine katılmayan (kardeşlerini) üzerlerine hiçbir korku olmadığı ve asla üzülmeyecekleri hususunda müjdelemek isterler.

171. (Ayrıca kardeşlerini) Allah’tan bir nimet, fazilet ve Allah’ın müminlerin ecirlerini zayi etmeyeceği hususunda da müjdelemek istemektelerdir.

172. (Onlar ki Uhud’da) yara aldıktan sonra Allah’ın ve Resûl’ün çağrısına icabet ettiler. Onlardan (olup) kulluğunu en güzel şekilde yapan ve korkup sakınanlara büyük bir ecir vardır.

173. Onlar ki “İnsanlar sizinle (savaşmak için) toplandı. Onlardan korkun.” denildiğinde imanları arttı ve dediler ki: “Allah bize yeter, O ne güzel vekildir.”

174. Allah’tan bir nimet olarak ve (Allah’ın) fazlıyla onlara hiçbir kötülük dokunmadan (sağ salim yurtlarına) döndüler. (Allah’a güvenip dayanmakla) Allah’ın rızasına tabi oldular. Allah, büyük lütuf ve ihsan sahibidir.

175. İşte bu şeytan, ancak kendi dostlarını korkutur. Ondandır korkmayın! Şayet müminseniz yalnızca benden korkun.

176. Küfürde yarışanlar seni üzmesin. Şüphesiz ki onlar, Allah’a hiçbir zarar veremeyeceklerdir. Allah, onların ahirette (güzel) bir paylarının olmasını istememektedir. Ve onlara büyük bir azap vardır.

177. Şüphesiz ki imanı küfürle değişen kimseler, Allah’a hiçbir zarar veremezler. Onlar için can yakıcı bir azap vardır.

178. Kâfirler sanmasın ki kendilerine mühlet veriyor oluşumuz onlar için hayırdır. Ancak günahları artsın diye onlara mühlet veririz. Onlara alçaltıcı bir azap vardır.

179. Allah pis ile temizi birbirinden ayırmadan, siz müminleri bulduğunuz hâl üzere öylece bırakacak değildir. Allah sizi gayba muttali kıla-

cak da değildir. Fakat Allah, (gaybı bildirmek için) resûllerden dilediğini seçer. Allah'a ve resûllerine iman edin. Şayet iman eder ve sakınıp korkarsanız sizin için büyük bir ecir vardır.

180. Allah'ın lütuf ve ihsanından verdiği (nimetler) konusunda cimrilik edenler, (bu cimriliğin) onlar için hayır olduğunu sanmasınlar. (Hayır, öyle değil!) Bilakis onlar için şerdir. Cimrilik ettikleri şey Kıyamet Günü'nde bir bağ olarak boyunlarına dolanacaktır. Göklerin ve yerin mirası Allah'a aittir. Allah yaptıklarınızdan haberdardır.

181. Andolsun ki Allah, "Allah fakir, biz ise zenginiz." diyen kimselerin sözünü işitti. Onların söylediklerini ve haksız yere nebileri öldürmelerini yazacağız ve "Yakıcı ateş azabını tadın." diyeceğiz.

"Allah'a güzel bir borç verip de Allah'ın ona kat kat fazlasını vereceği o (bahtiyar) kimdir? Allah, (rızkı) daraltır ve genişletir. O'na döndürüleceksiniz.' (2/Bakara, 245) ayeti indiğinde Yahudiler şöyle dediler: "İhtiyaç sahibi, daha zengin olandan borç ister. Demek ki Allah fakir, biz ise zenginiz." Bu sözler üzerine Âl-i İmrân Suresi'nin 181. ayeti indi." (Tefsîru İbni Ebî Hâtim, 2/420, 3/828-829, 2429 ve 4589 No.lu rivayetler)

Allah (cc) ile ilgili bir ayeti beşerî kıstaslarla yorumlayıp ayetin anlamını inkâr ve alay konusu edinmek, bir Yahudi ahlakıdır. "Allah'ın eli", "Allah'ın gözü", "Rahmân arşa istiva etti." gibi ayetlerde, "Bizim de elimiz, gözümüz var. Bu ayetleri kabul edersek Allah'a (cc) cisim izafe eder, onu yarattıklarına benzetiriz." diyenler de aynı hataya düşmektedir. Çünkü Allah'a (cc) iman, gaybın konusudur. Gayb; akıl, yorum ve kıyasla anlaşılmaz. Gayb; mutlak teslimiyet ve tasdik ister.

Allah (cc) kendini böyle tanıtmayı uygun görmüş, resûlleri bunu yorumlamadan aktarmayı tercih etmiş ve seçkin sahabiler ayetlere iman edip lafızları yorumlamadan bizlere nakletmişlerdir. Bizlere düşen, Yahudi ahlakıyla değil, Resûl (sav) ve sahabe ahlakıyla isim ve sıfat ayetlerine yaklaşmaktır. Ayrıca bk. 5/Mâide, 64; 7/A'râf, 180; 42/Şûrâ, 11; 57/Hadîd, 4

182. Bu (ceza), ellerinizle (yapıp) takdim ettiğinizin karşılığıdır. Allah, kullarına karşı zalim değildir.

183. Onlar ki, "Allah, ateşin yediği bir kurban getirmediği hiçbir resûle iman etmememizi bize emretti." der. (Onlara) de ki: "Şüphesiz ki benden önce nice resûller apaçık deliller ve söylediğiniz şeyle size gelmişti. Şayet doğru sözlülerdenseniz niçin onları öldürdünüz?"

184. Şayet seni yalanlarsa şüphesiz senden önce apaçık deliller, (hik-

metli öğütler taşıyan) Zebûrlar ve aydınlatıcı Kitapla gelen resûller de yalanlandı.

185. Her nefis ölümü tadacaktır. Ve Kıyamet Günü'nde ecirleriniz eksiksiz bir şekilde size verilecektir. Kim de ateşten uzaklaştırılıp cennete sokulursa, hiç şüphesiz kazanmıştır. Dünya hayatı sadece aldatici bir faydalanmadan ibarettir.

186. Andolsun ki mallarınız ve canlarınız konusunda sınanacaksınız. Yine andolsun ki sizden önce kendilerine Kitap verilenlerden ve müşriklerden size çokça eza verecek sözler işiteceksiniz. Şayet sabreder ve korkup sakınırsanız hiç şüphesiz bu, azmedilmeye değer işlerdendir.

Müşriklerden gelecek eziyetler karşısında Rabbanî tavır için bk. 20/Tâhâ, 130

187. (Hatırlayın!) Hani Allah, "(Vahyi) insanlara mutlaka açıklayacak ve asla onu gizlemeyeceksiniz." diye kendilerine Kitap verilenlerden söz almıştı. (Bu sözü) sırtlarının gerisine attılar, (kulak ardı ettiler) ve onu az bir paha karşılığında sattılar. (Sözlerini bozma karşılığında) elde ettikleri (dünyalık) ne kötüdür!

İlim iddiasında olan her insan, resûllerin mirasçısı olacağına ve Kitap'ta apaçık bir şekilde açıklanan hakikatleri gizlemeden insanlara ulaştıracağına dair Allah'a (cc) söz vermiştir.

Âlimler, dinî kurumlar, fetva komisyonları ve topluma din öğreten cemaatler bu söz karşısında ikiye ayrılmışlardır:

1. Hakka şahitlik vazifesini yerine getiren, her durum ve şartta Allah'a (cc) verdiği söze bağlı kalanlar. (bk. 3/Âl-i İmrân, 18; 33/Ahzâb, 23)

2. Bu yolda karşılaşılabilecekleri eziyetleri göze alamayan, Allah'ın (cc) rızasından ziyade toplumun ve yöneticilerin takdirine talip olan ve Allah'ın (cc) dinini gizleyenler. Yaşadıkları çağın putları olan demokrasi, laiklik, modernizm, komünizm, kapitalizm, hümanizm, kabirperestlik ve deistlik gibi yolları din adına meşrulaştıranlar.

Pek çoğu, ebedî ahiret hayatını ve nimetlerin en büyüğü olan Allah (cc) rızasını maşa, akademik ünvana, çoğunluğun iltifat ve beğenisine değiştirmiştir. (bk. 2/Bakara, 159, 174; 5/Mâide, 63)

188. Yaptıklarından ötürü sevinen/şımaran ve yapmadıklarından ötürü övülmekten hoşlananların azaptan kurtulduklarını sanma! (Sakin böyle düşünme!) Onlar için can yakıcı bir azap vardır.

189. Göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği Allah'a aittir. Allah, her şeye kadîrdir.

190. Şüphesiz ki göklerin ve yerin yaratılışında, gece ve gündüzün peşi sıra yer değişmesinde akıl sahipleri için (üzerinde düşünüp bunları yapanın tek ilah olduğu ve kulluğun sadece kendisine yapılması gerektiğine dair sonuçlar çıkaracakları) ayetler vardır.

191. Onlar ki ayaktaiken, otururken ve yanları üzere yatarken Allah'ı zikrederler. Göklerin ve yerin yaratılışı hakkında tefekkür ederler ve (derler ki:) "Rabbimiz! Sen bunu boşuna yaratmadın. Seni eksikliklerden tenzih ederiz, bizi ateş azabından koru."

192. "Rabbimiz! Şüphesiz ki sen, kimi ateşe sokmuşsan onu rezil etmişsin ve alçaltmışsındır. Zalimlere hiçbir yardımcı yoktur."

193. "Rabbimiz! Şüphesiz ki biz, 'Rabbimize iman edin!' diye imana davet eden bir davetçiyi işittik ve iman ettik. Rabbimiz! Günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört ve ebrâr olanlarla (çokça iyilik yapanlarla) beraber canımızı al."

194. "Rabbimiz! Resûllerine vadettiğini bize ver ve Kıyamet Günü'nde bizi rezil etme. Şüphesiz ki sen, sözünden dönmezsün."

195. Rabbleri onların (duasına) icabet etti (ve dedi ki): "Sizden erkek olsun, kadın olsun amel yapanların amelini zayi etmeyeceğim. Siz birbirinizdensiniz. Hicret eden, yurtlarından çıkarılan; benim yolumda eziyet gören, savaşan ve öldürülen kimselerin günahlarını örteceğim ve onları altından ırmaklar akan cennetlere sokacağım. (Bu mükâfat, yaptıklarına karşılık) Allah katından bir sevaptır. Allah, yanında sevabın en güzeli olandır."

196. Kâfirlerin yeryüzünde (mağrur bir şekilde) dolanıp durmaları seni aldatmasın.

197. (Bu hâlleri) az bir faydalanmadır. Sonra barınakları cehennemdir. Ne kötü bir yataktır o!

198. Rabblerinden korkup sakınanlar(a gelince) onlar için altından ırmaklar akan ve içlerinde ebedî kalacakları cennetler vardır. (Bu kendilerine) Allah'tan bir ikram olarak (verilmiştir). Allah'ın yanında olan, ebrâr olanlar (çokça iyilik yapanlar) için daha hayırlıdır.

199. Ehl-i Kitap'tan öylesi vardır ki Allah'a, size indirilene ve kendilerine indirilene inanırlar. Allah'tan korkarlar. Allah'ın ayetlerini az bir paha

karşılığında satmazlar. Onların, Rabpleri katında ecirleri vardır. Şüphesiz ki Allah, hesabı çabuk görendir.

200. Ey iman edenler! Sabredin, sabırda yarışın/birbirinize sabrı tavsiye edin ve nöbet tutun. Allah'tan korkup sakının ki kurtuluşa eresiniz.

4. NİSÂ SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 176 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

- 1.** Ey insanlar! Sizleri tek bir nefisten yaratan, ondan da eşini yaratan ve o ikisinden de birçok erkek ve kadın türetilip (yeryüzünde) yayan Rabbinizden korkup sakının. Kendisiyle istediğiniz Allah'tan ve akrabalık bağlarını koparmaktan korkup sakının. Şüphesiz ki Allah, sizin üzerinizde gözetleyicidir.
- 2.** Yetimlere mallarını verin ve (onların mallarından iyiyi alıp kötü olanı onlara vererek) pis ile temizi değiştirmeyin. (Yetimlerin) mallarını, mallarınıza (karıştıran) yemeyin. Şüphesiz ki bu, büyük bir günahdır.
- 3.** Yetimler hakkında adil olamayacağınızdan korkarsanız (yetim olmayan) kadınlardan hoşunuza giden iki, üç, dört (kadını) nikâhlayın. Şayet (kadınlar arasında) adaleti sağlayamayacağınızdan korkarsanız, bir eşle veya cariyelerinizle yetinin. Haksızlık yapmamanız için en uygun olan budur.
- 4.** Kadınlara mehirlerini gönül hoşluğuyla verin. (Bununla beraber mehirlerinden) bir kısmını size bağışlarsa afiyetle yiyin.
- 5.** Allah'ın, işlerinizi göresiniz diye verdiği malları, (aklı tam olgunlaşmamış) sefihlere vermeyin. O maldan onları yedirip giydirin ve onlara güzel söz söyleyin.
- 6.** Evlilik çağına ulaşıncaya kadar yetimleri sınavın. Onların (evlenecek) olgunluğa ulaştığını sezerseniz mallarını onlara verin. Onların büyüyüp (mallarını alacakları korkusuyla) israfla ve çabucak mallarını yemeyin. Her kim zengin olursa (onların mallarından yemesin ve) iffetli davran-sın. Kim de fakir olursa örfe göre yesin. (Olgunluğa eriştiklerini görüp) mallarını onlara verdiğinizde şahit tutun. Hesap gören olarak Allah yeter.
- 7.** Ebeveyn ve akrabaların (miras olarak) bıraktıklarında erkekler için bir pay vardır. Ebeveyn ve akrabaların (miras olarak) bıraktıklarında kadın-

lar için de bir pay vardır. (Miras olarak kalandan, Allah tarafından) belirlenmiş az veya çok bir paydır.

8. (Miras) bölüştürmede akrabalar, yetimler ve miskinler/ihtiyaç sahibi yoksullar hazır bulunursa (mirastan) onları faydalandırın ve onlara güzel söz söyleyin.

9. Arkalarında bıraktıkları zayıf çocuklardan dolayı endişe duyanlar, (ve layetleri altında olan yetimler konusunda Allah'tan) korksunlar. (Geride bıraktıkları öz evlatlarına nasıl davranılmasını istiyorlarsa sorumlu oldukları yetimlere de öyle davransınlar.) Allah'tan korkup sakınsınlar ve dosdoğru söz söylesinler.

10. Şüphesiz ki yetimlerin mallarını zulümle yiyen kimseler, ancak karınlarına ateş dolduruyorlar. Ve onlar, alevleri dehşet saçan ateşe gireceklerdir.

11. Allah, evlatlarınız hakkında erkeklere, kız çocuklarının payının iki mislini vermenizi tavsiye eder. Şayet o (kız çocukları), ikiden fazlaysa (mirastan) üçte iki onların hakkıdır. (Kız çocuk) tek ise mirasın yarısı onundur. (Miras bırakanın) çocuğu bulunuyorsa ebeveynin her biri mirastan altıda bir pay alır. (Miras bırakanın) çocuğu yoksa ve ebeveyni onun vârisi ise anne üçte bir alır. Şayet (ölenin) kardeşleri varsa anne altıda bir alır. (Tüm bunlar ölenin) vasiyeti yerine getirildikten ve borçları ödendikten sonradır. Babalarınız ve evlatlarınız! Hangisinin fayda olarak size daha yakın olduğunu bilemezsiniz. (Bu paylar) Allah tarafından farz olarak belirlenmiştir. Şüphesiz ki Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

12. Şayet çocukları bulunmuyorsa kadınlarınızın bıraktığı mirasın yarısı size aittir. Şayet çocukları bulunuyorsa vasiyetleri yerine getirildikten ve borçları ödendikten sonra geriye kalanın dörtte biri sizindir. Sizin çocuklarınız yoksa bıraktığınız mirasın dörtte biri kadınlarınıza aittir. Çocuklarınız varsa vasiyetiniz yerine getirildikten ve borçlarınız ödendikten sonra geriye kalanın sekizde biri kadınlarınıza aittir. Şayet erkek veya kadına kelale olduğundan, (yani babası veya oğlu olmadığı için) mirasçı olunuyor ve onların da erkek ya da kız kardeşleri bulunuyorsa her biri altıda bir alır. Şayet bundan fazlaysa vasiyet yerine getirilip borç-

lar ödendikten sonra üçte birde ortaklardır. (Bütün bunlar vârise ve mirasçıya) zarar vermemek için olmalıdır. (Bu hükümler size) Allah'tan bir vasiyettir. Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (kulların hak ettikleri cezayı er-teleyen) Halîm'dir.

13. Bu (miras hükümleri), Allah'ın sınırlarıdır. Kim de Allah'a ve Resûl'üne itaat ederse onu altından ırmaklar akan ve içlerinde ebedî kalacakları cennetlere sokar. Bu büyük bir kazançtır/başarıdır.

14. Kim de Allah'a ve Resûl'üne isyan eder ve O'nun sınırlarını çiğnerse onu içinde ebedî kalacağı ateşe sokar ve onun için alçaltıcı bir azap vardır.

Allah (cc), 1400 yıl önce belirlediği oranlar için "çiğnenmemesi gereken sınırlar" demiştir. Bu da Kur'an hükümlerinin bir öz ve gayeye sahip olduğu ve her asrın ihtiyacına göre hükümlerin değişmesi gerektiği söyleminin kabul edilemez bir yanlış olduğunu gösterir. Yaşadığı çağı Kitab'a uydurmak yerine Kitab'ı çağa uydurmaya çabalayan bu modern hastalık, Kitab'ın hükümlerini inkâr ve ayetlerini tahrif etmenin güncel suretlerindedir.

15. Kadınlarınızdan zina yapan kimselerin (bu suçu işlediklerine dair) sizden dört kişiyi şahit edinin. Şahitlik yaparlarsa ölünceye ya da Allah onlara bir yol kılincaya kadar onları evde hapsedin.

İslam'ın ilk yıllarında zina eden kadınlar ölünceye dek evlerde alıkonulurdu. Allah Resûlü (sav) şöyle buyurdu:

"Benden alınız. Benden alınız. Şüphesiz ki Allah onlar için bir yol kıldı. Bekâr erkek ve kadın zina yaparsa yüz sopa vurulur ve bir yıl sürgün edilir. Evli erkek ve kadın zina ederse yüz sopa vurulur ve recmedilir." (Müslim, 1690)

16. Sizden zinaya yanaşanlara eziyet edin. Şayet tevbe eder ve (hatalarını) düzeltirlerse onlardan yüz çevirin. Şüphesiz ki Allah, (tevbeye muvaffak kılan ve tevbeleri çokça kabul eden) Tevvâb ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

Mucâhid (rh) ayetin eş cinsel ilişkiler için indiğini söylemiştir. (bk. Tefsîru't Taberî, 8/82, 8814 No.lu rivayet) Ebû Muslim El-İsfehânî de 15. ayetin kadınlar, 16. ayetin erkekler arası eş cinsel ilişkinin cezasına dair olduğunu söylemiştir. (bk. Hedâiku'r Revhi ve'r Reyhân, 5/467) Allah (cc) en doğrusunu bilir.

17. Allah'ın (kabul edeceğine söz vererek) üstlendiği tevbe, cahillikle günah işleyip sonra çabucak tevbe edenler içindir. Onların tevbesini Allah kabul eder. Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

18. (Tevbe etmeksizin) günah işleyip duran, onlardan birine ölüm gelip çattınca da “Şimdi tevbe ettim.” diyenlerin ve kâfir olarak can verenlerin tevbesi yoktur. Bunlara can yakıcı bir azap hazırlamışızdır.

19. Ey iman edenler! Kadınlara zorla mirasçı olmanız size helal değildir. Apaçık bir fuhşiyat/zina işlemedikleri sürece, verdiğiniz (mehirleri) geri almak için zorbalıkla baskı yapmayın. Onlarla iyilikle geçinin. Şayet onlardan hoşlanmazsanız (acele etmeyin). Umulur ki hoşlanmadığınız bir şeyde Allah çokça hayır kılar.

20. Bir eşin yerine başka bir eş almak isterseniz onlardan birine bir kantar (altın ya da gümüşü mehir olarak) vermiş olsanız bile ondan hiçbir şey almayın. Onu iftira ve apaçık bir günahla mı alacaksınız?

21. Birbirinizle kaynaşmış olduğunuz hâlde (verdiğiniz mehirleri) nasıl alacaksınız? Hem sizden pekiştirilmiş bir söz almışlardır.

22. Geçmişte kalanlar hariç babalarınızın evlendiği kadınlarla evlenmeyin. Şüphesiz ki o, bir fuhşiyat ve Allah’ın gazabına neden olan çirkin bir ameldi. Ne kötü bir uygulamaydı!

23. (Şu insanlarla evlenmeniz) size haram kılındı: Anneleriniz, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeşlerinizin kızları, kız kardeşlerinizin kızları, sizi emziren süt anneleriniz, süt kardeşleriniz, eşlerinizin anneleri, kendileriyle zifafa girdiğiniz kadınlarınızın sizin yanınızda büyüyen çocukları -şayet anneleriyle zifafa girmediyse (onların sizden olmayan çocuklarıyla evlenmeniz) sizin için bir günah yoktur-, sizin soyunuzdan olan çocuklarınızın eşleri, geçmişte kalanlar hariç iki kız kardeşi (aynı nikâh altında) bir araya getirmez. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm’dir.

24. Elinizin altında bulunan (cariyeleriniz) dışında evli kadınlar da haram kılındı. (Bu sayılanlar) Allah’ın sizin üzerinizdeki kesin hükmüdür. Bunların dışında kalan kadınlarla, mallarınızla (mehirlerini ödeyip) zinaya düşmeden evlilik yapmayı talep etmeniz size helal kılındı. Onlardan (nikâh yaparak) faydalandıklarınızın (mehir) ücretlerini, (Allah tarafından belirlenmiş) bir farz olarak verin. (Mehir) belirledikten sonra aranızda karşılıklı rızaya dayalı anlaşır (ve haklarınızdan feragat ederseniz) sizin için

bir günah yoktur. Şüphesiz ki Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

25. Sizden hür ve mümin kadınlarla evlenmeye güç yetiremeyenler, yanınızda bulunan mümin cariye hanımlarla evlensin. Allah imanlarınızı en iyi bilendir. Siz (imanda kardeş, insanlıkta eşit olduğunuz için) birbirinizdensiniz. Onları ailelerinin izniyle nikâhlayın ve (mehir) ücretlerini iyilikle verin. İffetli bir şekilde, zinaya düşmeksizin ve dost tutmaksızın (evlilik yapın). Evlendikleri zaman zina yaparlarsa hür kadınlara uygulanan cezanın (yüz değnek) yarısı kadarıyla cezalandırılırlar. Bu (cariyelerle evlilik izni), sizden zinadan korkanlar içindir. (Evlenmeden) sabretmeniz sizin için daha hayırlıdır. Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

26. Allah size açıklamak, sizi sizden öncekilerin sünnetine iletmek ve tevbelerinizi kabul etmek ister. Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

27. Allah, (sizleri tevbeye muvaffak kılarak) tevbelerinizi kabul etmek ister. Şehvetlere tabi olan kimseler ise sizin büyük bir sapıklıkla sapmanızı isterler.

28. Allah sizden (yükünüzü) hafifletmek ister. Ve insan zayıf olarak yaratılmıştır.

29. Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayalı bir ticaret olması dışında mallarınızı aranızda batıl yolla yemeyin. Kendinizi öldürmeyin. Şüphesiz ki Allah, size karşı merhametlidir.

30. Kim de bunu haddi aşmak ve zulmetmek için yaparsa (bir ceza olarak) onu ateşe sokacağız. Bu, Allah için çok kolaydır.

31. Yasaklandığınız büyük günahlardan kaçınırsanız (küçük) günahlarınızı örter ve sizi şerefli bir makama sokarız.

32. Allah'ın bir kısmınızı diğer bir kısmınıza üstün kıldığı şeyleri temenni etmeyin. Erkeklerle kazandıklarından bir pay, kadınlara da kazandıklarından bir pay vardır. Allah'tan fazlını isteyin. Şüphesiz ki Allah, her şeyi bilendir.

33. Anne, baba ve yakın akrabaların geride bıraktıklarından her biri için

mirasçı kıldık. Yemininiz (ya da anlaşmalarınızın) bağladığı kimselere paylarını verin. Şüphesiz ki Allah, her şeye şahit olandır.

bk. 33/Ahzâb, 6

34. Allah'ın bir kısmını (erkekleri), diğer bir kısmına (kadınlara) üstün kılması ve mallarından harcamaları nedeniyle erkekler, kadınlar üzerinde idare edicidir. Saliha kadınlar, gönülden Allah'a itaat eden ve gaybda (kimsenin olmadığı yerlerde), Allah'ın koruduğu (iffet, mal gibi şeyleri) koruyan kimselerdir. Serkeşliğinden korktuğunuz kadınlara nasihat edin, yataklarını terk edin, onları dövün. (Bunlardan herhangi birini yaptığınızda) size itaat eder (ve serkeşliği bırakırlarsa) onların aleyhine (yani onlara zarar verecek başka bir) yol aramayın. Şüphesiz ki Allah, (zatı ve sıfatları en yüce olan) Aliy ve (en büyük olan) Kebîr'dir.

Allah Resûlü (sav) ayeti farklı zamanlarda şu sözleriyle açıklamıştır:

“Kadınlar hakkında Allah'tan (cc) korkunuz. Siz onları Allah'ın (cc) bir emaneti olarak aldınız. Onları kendinize Allah'ın (cc) kelimesiyle helal kıldınız. Onların sizin sevmediğiniz kişileri evlerinize almamaları, onlar üzerindeki haklarınızdır. Şayet bu kişileri içeri alırlarsa onlara incitmeden, hafif bir şekilde vurabilirsiniz. Onların yiyecek ve giyecek ihtiyaçlarının karşılanması, sizin üzerinizdeki haklarındandır.” (Müslim, 1218; Veda Hutbesi'nden bir bölüm.)

Muaviye İbni Hayde (ra) şöyle rivayet etmiştir: “Allah Resûlü'ne (sav) dedim ki: ‘Ey Allah'ın Resûlü! Eşlerimizin bizim üzerimizdeki hakları nelerdir?’ Allah Resûlü (sav) buyurdu ki: ‘Yediğinden ona yedirmen, giydiğinden ona giydirmen, yüzüne vurmaman, ona hakaret etmemen, tavır alıp ondan uzaklaşmaman ve illa uzaklaşacaksan bunu yalnızca evin içinde yapmandır.’” (Ebu Davud, 2142; İbni Mace, 1850; Ahmed, 20025)

35. Aralarının açılmasından korkarsanız erkeğin ehlinden bir hakem, kadının ehlinden de bir hakem gönderin. Şayet (bozulan evliliği) ıslah etmek isterlerse Allah aralarını düzeltir (ve çabalarını başarıya ulaştırır). Şüphesiz ki Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (her şeyden haberdar olan) Habîr'dir.

36. Allah'a ibadet edin, hiçbir şeyi O'na ortak koşmayın. Anne babaya, yakın akrabaya, yetimlere, miskinlere/ihtiyaç sahibi yoksullara, akrabanız olan komşuya, akraba olmayan komşuya, yanınızda olan arkadaşına, yolda kalmışa ve ellerinizin altında bulunanlara (köle ve cariyelere) iyilik yapın. Şüphesiz ki Allah, kibirli ve böbürlenmiş kimseleri sevmez.

37. Onlar ki cimrilik eder ve insanlara da cimriliği emrederler. Allah'ın

lütuf ve ihsanından verdiği (nimetleri) gizlerler. Biz, kâfirler için alçaltıcı bir azap hazırlamışızdır.

38. Onlar ki mallarını insanlara gösteriş için infak eder, Allah'a ve de Ahiret Günü'ne inanmazlar. Kimin de arkadaşı şeytan olursa o, ne kötü bir arkadaştır!

39. Allah'a ve Ahiret Günü'ne iman edip Allah'ın onlara rızık olarak verdiklerinden infak etseler ne kaybederlerdi ki? Allah, onları bilendir.

40. Şüphesiz ki Allah, zerre ağırlığınca dahi zulmetmez. Şayet bir iyilik yapılmışsa onu kat kat fazlaştırır ve kendi katından büyük bir ecir verir.

41. Her ümmetten bir şahit getirdiğimiz, seni de üzerlerine şahit olarak getirdiğimizde onların hâli nice olur?

42. O gün, kâfir olan ve Resûl'e isyan edenler yerle bir olmak isterler. (Bununla beraber) Allah'tan hiçbir sözü de gizleyemezler.

43. Ey iman edenler! Sarhoş olduğunuzda ne dediğinizi bilinceye kadar ve cünüp olduğunuzda -yolculuk hâli müstesna- gusledinceye kadar namaza yaklaşmayın. Şayet hasta olur veya yolculukta bulunursanız ya da sizden biri ihtiyaç gidermekten gelirse veya kadınlarla birlikte olur ve su bulamazsanız temiz toprakla teyemmüm edin. Yüzlerinizi ve ellerinizi mesh edin. Şüphesiz ki Allah, (günahları affeden) Afuv ve (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr'dur.

44. Kendilerine Kitap'tan pay verilen kimseleri görmedin mi? Sapıklığı satın alıyor ve sizin de yoldan sapmanızı istiyorlar.

45. Allah, düşmanlarınızı en iyi bilendir. (Düşmanlarınıza karşı size) dost olarak da Allah yeter. Yardımcı olarak da Allah yeter.

46. Yahudi olanlardan bazıları, kelimeleri kondukları yerden (asıl manalarının dışında kullanarak) tahrif ediyorlar. Dillerini geveleyerek ve dine hakaret ederek "İşittik ve isyan ettik.", "İşit işitmez olası!" ve "Râinâ!" diyorlar. Şayet onlar "İşittik ve itaat ettik.", "İşit ve bizi gözet!" deselerdi onlar için daha hayırlı ve daha doğru olurdu. Fakat Allah, küfürleri nedeniyle onlara lanet etti. (Bu nedenle) pek azı iman eder.

47. Ey kendilerine Kitap verilenler! Birtakım yüzleri silip arkalarına çevirmeden* ya da Cumartesi Ashâbı'na lanet ettiğimiz gibi lanet etme-

den önce, yanınızdakini doğrulayıcı olarak indirdiğimiz (Kur'ân'a) iman edin. Allah'ın emri mutlaka yerine gelmiştir/gelecektir.

* Bu ifade, bir grubun maymun ve domuzlara çevrilmesine benzer şekilde yüzlerin silinmesi tehdidi olabileceği gibi yönünü kaybetmek ve gerisin geriye sapkınlığa dönmek anlamında mecazi bir tehdit de olabilir. (bk. Zadu'l Mesir; Ayrıca bk. 7/A'râf, 163-167)

48. Şüphesiz ki Allah, kendisine şirk koşulmasını bağışlamaz. Bunun (şirkin) dışında kalanları dilediği kimse için bağışlar. Kim de Allah'a şirk koşarsa hiç şüphesiz büyük bir günahla iftirada bulunmuş olur.

Tevbe etmeden öldüğü takdirde Allah'ın (cc) bağışlamayacağı tek günah, şirktir. Şirk dışında kalan tüm günahlar, Allah'ın (cc) meşîetine kalmıştır. Dilerse bağışlar, dilerse bağışlamaz.

Şirk, İslam'ın ibadet olarak kabul ettiği bir eylemi Allah'tan (cc) başkasına yapmak ya da Allah'a (cc) ait sıfatlardan birini herhangi bir varlığa vermektir.

Şirkin birçok çeşidi vardır: Sevgide şirk (bk. 2/Bakara, 165), itaatte şirk (bk. 9/Tevbe, 31), dua ve ibadette şirk (bk. 7/A'râf, 37; 10/Yûnus, 106), yasama ve kanun koymada şirk (bk. 18/Kehf, 26; 42/Şûrâ, 21), bazı varlıkları toplumu kaynaştırmak için putlaştırma şirki (bk. 29/Ankebût, 25)...

Allah'a (cc) şirk koşan kimse, Allah'a (cc) en büyük iftirayı atmış ve zulümlerin en büyüğünü işlemiştir (bk. 31/Lokmân, 13). Bu nedenle tüm amelleri boşa gitmiş (bk. 39/Zümer, 65) ve Allah (cc), cenneti ona haram kılmıştır. (bk. 5/Mâide, 72)

49. Nefislerini temize çıkaranları görmedin mi? (Hayır, öyle değil!) Bilakis, Allah dilediğini temize çıkarır. Ve onlar kıl kadar da olsa zulme uğramazlar.

50. Bak! Nasıl da Allah'a yalan iftirada bulunuyorlar! Apaçık bir günah olarak (Allah'a iftira etmek) yeter.

51. Kendilerine Kitap'tan pay (ilim) verilen kimseleri görmedin mi? Onlar cibte ve tağuta iman ediyorlar ve kâfirler için, "Bunlar, müminlerden daha doğru bir yol üzeredir." diyorlar.

İbni Abbâs (ra) ayeti: "Cibt, taptıkları putlardır. Tağut ise putların önünde duran, putlar adına konuşan, toplumu yönetenlerdir." diye tefsir etmiştir. (bk. Tefsîru İbni Ebî Hatîm, 3/975, 5446, 5451 No.lu rivayetler) İbni Kuteybe (rh), İbni Cerîr Et-Taberî (rh) ve dil âlimlerinden Zeccâc (rh): "Allah dışında yüceltilen ve ibadet edilen her şey cibt ve tâğûtuttur." demişlerdir. (bk. Tefsîru't Taberî, 8/465, Nisâ Suresi, 51. ayetin Tefsiri; Zâdu'l Mesir, 1/420, Nisâ Suresi 51. ayetin tefsiri)

52. Bunlar, Allah'ın lanet ettiği kimselerdir. Allah kime lanet etmişse ona bir yardımcı bulamazsın.

53. Yoksa onların mülkte nasipleri mi vardır? O zaman insanlara kıl kadar dahi bir şey vermezlerdi.

54. Yoksa Allah'ın lütuf ve ihsanından insanlara verdiklerini mi kıskanıyorlar? Hiç şüphesiz biz, İbrâhîm ailesine Kitap ve hikmet verdik. Ve onlara büyük bir mülk verdik.

55. Onlardan kimi (kendilerine verilene) iman etti, kimi de ondan yüz çevirdi. Dehşet saçan alevleriyle cehennem (onlara) yeter.

56. Şüphesiz ki ayetlerimiz hakkında küfre sapanları ateşe sokacağız. (Ateş, onların) derilerini yakıp kavurdukça azabı tatsınlar diye (yeni) bir deriyle değiştireceğiz. Şüphesiz ki Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

57. İman edip salih amel işleyenleri, altından ırmaklar akan ve içlerinde ebedî kalacakları cennetlere sokacağız. Orada onlar için (kusurlarından arındırılmış) tertemiz eşler vardır. Ve onları gölgeliklere sokacağız.

58. Şüphesiz ki Allah, emanetleri ehil olanlara vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğinizde adaletli olmanızı size emreder. Allah, bununla sizlere ne güzel öğüt veriyor! Şüphesiz ki Allah, (işiten ve dualara icabet eden) Semî' ve (her şeyi gören) Basîr'dir.

Emanetler ehil kimselere verilmelidir. Bu emanetlerin başında da yöneticilik gelir. Yönetim, Allah'ın Kitab'ını bilen, şeriatla yönetecek iradeye sahip ve Allah'ın (cc) hükümlerine boyun eğmiş yöneticilere teslim edilmelidir.

59. Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, Resûl'e itaat edin. Sizden olan (Müslim/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen) yöneticilere de (itaat edin). Herhangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, şayet Allah'a ve Ahiret Gününe iman ediyorsanız (o meseleyi çözmek için) Allah'a ve Resûl'e götürün. Bu, daha hayırlı ve sonuç bakımından daha güzeldir.

İnsanlar dinî ve dünyevi meselelerde ihtilafa düşebilirler. İhtilaf ve anlaşmazlık durumunda insanlar iki kısma ayrılırlar:

1. Allah'a (cc) ve Ahiret Gününe iman etmiş müminler: Bu insanlar tüm meseleleri Allah'a (cc) (Kitab'a) ve Resûl'üne (sav) (Sünnete) götürürler. Onlar iman iddiasında samimi oldukları için ahiretlerini, daha hayırlı bir sonuç aldıkları için de dünyalarını kurtaran bahtiyarlardır. (bk. 24/Nûr, 51)

2. İnkâr etmekle emroldukları hâlde tağutu reddetmeyen sapkınlar: Bunlar dinî ve dünyevi bir meselede anlaşmazlığa düştüklerinde Kitab'ın ve Sünnetin hakemliğine

razı olmayan kimselerdir. Sorunlarını beşerî kanunlarla hükmeden mahkemelerde, atalarının örfünde, Kitab'a ve Sünnete açıkça muhalefet eden din bilginlerinin fetvalarında, taassubun gözlerini kör ettiği dinî veya siyasi mezheplerinin ilkeleriyle çözmeye çalışırlar. Nisâ Suresi'nin 60. ayet-i kerimesi bunları anlatmaktadır. (bk. 24/Nûr, 47-50)

60. Sana indirilene (Kur'ân'a) ve senden önce indirilenlere (Kitaplara) iman ettiğini zannedenleri görmedin mi? İnkâr etmekle emroldukları hâlde tağuta muhakeme olmak istiyorlar. Şeytan onları (hakka geri dönüşü zor) uzak bir saptırmayla saptırmak ister.

Allah'ın (cc) şeriatını bir kenara bırakıp beşerî kanunlara, örf ve âdetlere, töre ve yöresel inançlara, ezcümle sorunları İslam şeriatına göre çözmeyen bir merciye başvuranlar; inandıklarını söylese de onların imanı gerçek olmayıp zandan ibarettir.

61. Onlara, “(Sorunlarınızı çözmek için) Allah'ın indirdiğine ve Resûl'e gelin.” denildiğinde, münafıkların alabildiğince senden kaçtıklarını görürsün.

62. Elleriyle (yapıp) takdim ettikleri (bu günah sebebiyle) başlarına bir musibet geldiğinde hâlleri nice olur? Sonra da sana gelip, “Sadece iyilik ve başarı istedik.” diye yemin ederler.

Tarih boyunca Allah'ın (cc) şeriatından yüz çevirip beşerî kanunlara meyledenler aynı yalanı söylemişlerdir: “Bizler iyilik (insanlar daha iyi yaşasın, sorunlar çözülsün) ve başarı (modernleşmek, çağdaş medeniyetler seviyesine yükselmek) istiyoruz!”

63. Bunlar, Allah'ın kalplerinde (gizledikleri asıl gayelerini) bildiği kimselerdir. Onlardan yüz çevir, onlara öğüt ver ve onlara (onları derinden sarsacak) etkili bir söz söyle.

64. Resûl göndermemizin tek gayesi, Allah'ın izniyle ona itaat edilsin dyledir. Şayet onlar (günah işleyip) kendilerine zulmettiklerinde sana gelseler ve Allah'tan bağışlanma dileselerdi ve Resûl de onlar için (Allah'tan) bağışlanmalarını dileseydi şüphesiz ki Allah'ı (tevbeye muvafak kılan ve tevbeleri çokça kabul eden) Tevâb ve (kullarına karşı merhametli) Rahîm olarak bulacaklardı.

65. Hayır! Rabbine andolsun ki aralarında çıkan anlaşmazlıklarda seni hakem tayin edip verdiği hükme içlerinde hiçbir sıkıntı duymadan ve tam bir teslimiyetle teslim olmadıkça iman etmiş olmazlar.

Ayet, 59. ayette geçen hükmü pekiştirmektedir. Sorunlarını Resûl'e (sav) götürmeyen, onun böyle bir yetkisi olmadığını söyleyen ya da ağızlarıyla bu yetkiyi verdikleri hâlde pratikte farklı davranan herkes bu ayetin kapsamındadır.

66. Şayet biz, “Kendinizi öldürün ya da yurtlarınızdan çıkın.” diye onlara farz kılmış olsaydık onlardan azı hariç (bu emri) yerine getirmezlerdi. Onlar, kendilerine verilen bu öğüdü yerine getirseylerdi kendileri için daha hayırlı olurdu, (ayaklarını) daha kuvvetli bir şekilde sabit kılardık.

67. O zaman onlara kendi katımızdan büyük bir ecir verirdik.

68. Ve şüphesiz onları dosdoğru yola ilettirdik.

İlahi emirler karşısında takınılacak tavır için bk. 2/Bakara, 71

69. Kim Allah’a ve Resûl’e itaat ederse onlar, Allah’ın kendilerine nimet verdiği nebiler, siddıklar, şehitler ve salihlerle beraber olacaklardır. Ne güzel arkadaştır onlar!

70. Bu, Allah’tan bir lütuftur. Her şeyi bilen olarak Allah yeter.

71. Ey iman edenler! Tedbirinizi alın. Gruplar hâlinde veya toplu olarak savaşa çıkın.

72. Şüphesiz ki sizin içinizden (savaşa çıkmayı) ağırdan alanlar var. Sizin başınıza bir musibet geldiğinde, “Onlarla olmadığım için Allah bana lütfetti.” der.

73. Size Allah’tan bir lütuf ve ihsan geldiğinde âdeti sizinle onun arasında (sevgi bağı oluşturan) tanışıklık yokmuş gibi, “Keşke ben de onlarla beraber olsaydım da büyük bir kazanç elde etseydim.” der.

74. (Öyleyse) dünya hayatını (feda edip) karşılığında ahireti satın alanlar Allah yolunda savaşsınlar. Kim de Allah yolunda savaşır, öldürülür ya da galibiyet elde ederse ona büyük bir mükâfat vereceğiz.

75. Mustazaf erkekler, kadınlar ve çocuklar, “Rabbimiz! Bizi halkı zalim olan bu beldeden çıkar. Bize kendi yanından bir dost kıl. Bize kendi yanından bir yardımcı kıl.” (diye yardım istedikleri hâlde) size ne oluyor da Allah yolunda savaşmıyorsunuz?

76. İman edenler Allah yolunda savaşırlar. Kâfirler ise tağutun yolunda savaşırlar. (Öyleyse) şeytanın dostlarıyla savaşın. Şüphesiz ki şeytanın hilesi pek zayıftır.

Tağut kavramı için bk. 2/Bakara, 256

77. Kendilerine, “(Savaştan) elinizi çekin, namazı kılın, zekâtı verin.” denilen kimseleri görmedin mi? (Savaşın farz kılınması için ısrar ediyor-

lardı.) Savaş onlara farz kılınıncı da onlardan bir grup, Allah'tan korkar gibi veya daha şiddetli bir korkuyla insanlardan korkmaya ve "Rabbimiz! Niçin bize savaşı farz kıldın? Bize yakın bir zamana kadar mühlet verseydin ya!" demeye başladılar. De ki: "Dünya metâsı azdır. Ahiret ise korkup sakınanlar için daha hayırlıdır. Ve size kıl kadar dahi zulmedilmez."

78. Nerede olursanız olun -korunaklı burçlarda dahi olsanız- ölüm sizi bulacaktır. Onların başına bir güzellik geldiğinde, "Bu, Allah'tandır." diyorlar. Başlarına bir kötülük geldiğinde, "Bu, senden dolayıdır." diyorlar. De ki: "Hepsi Allah'tandır." Ne oluyor bu topluluğa? Neredeyse hiçbir sözü anlamayacaklar.

79. Başına gelen her iyilik Allah'tandır. Başına gelen her kötülük de kendindedir. Seni insanlara resûl olarak gönderdik. (Senin hak peygamber olduğuna) şahit olarak Allah yeter.

Kur'ân, yaratma cihetiyle her şeyi Allah'a (cc) nispet eder. Zira nimet ya da musibet olması fark etmeksizin başımıza gelen her şeyin yaratıcısı Allah'tır. Sebepler açısından bakınca ise hayrı Allah'a (cc), şerri insana nispet eder. Zira bize verilen her nimet, Allah'ın (cc) ihsan ve lütfu sebebiyledir. (bk. 14/İbrâhîm, 34) Başımıza gelen her musibet de günahlarımız nedeniyledir. (bk. 42/Şûrâ, 30)

80. Kim Resûl'e itaat ederse hiç şüphesiz Allah'a itaat etmiş olur. Kim de yüz çevirirse seni, onların üzerine koruyucu göndermedik.

81. "İtaat edeceğiz." diyorlar. Senin yanından çıktıkları zaman onlardan bir grup, söylediklerinin dışında bir şeyleri gece/gizlice kurguluyor. Allah onların gece/gizlice kurguladıklarını yazar. Onlardan yüz çevir ve Allah'a tevekkül et. Vekil olarak Allah yeter.

82. Onlar Kur'ân'ın (derin anlamlarını anlayacak şekilde dikkatli) düşünmüyorlar mı? Şayet Allah'tan (değil de) başka bir yerden gelmiş olsaydı onda çok fazla çelişki/zıtlık bulurlardı.

83. Onlara emniyete ya da korkuya dair bir haber geldiğinde (haberinin olumlu olumsuz etkisini hesaba katmadan) onu yayarlar. Şayet onu (kimseye anlatmadan önce) Resûl'e ya da yöneticilerine götürselerdi olaylardan sonuç çıkarma kabiliyeti olanlar, o haberin (doğru olup olmadığınin, bırakacağı etkinin faydalı mı yoksa zararlı mı olacağınin) hakikatini bilirlerdi. Allah'ın sizin üzerinizde lütfu ve rahmeti olmasaydı aza'nız müstesna, şeytana uymuştunuz.

84. Allah yolunda savaş! Sen sadece kendinden sorumlusun. Müminleri (savaşa) teşvik et. Umulur ki Allah, kâfirlerin (müminler üzerinde baskı oluşturan) tazyiklerini engeller. Allah'ın baskısı da ibretlik cezalandırması da daha çetindir.

85. Kim güzel bir aracılıkta bulunursa (aracılık ettiği hayırdan) onun da nasibi olur. Kim de kötü bir aracılık ederse (aracılık ettiği kötülükten) onun da payı olur. Allah her şeyin üzerinde (güç sahibi, koruyucu, gözetleyici ve rızık veren) Mukî'tir.

86. Selamlandığınız zaman (karşılığında) daha güzel bir selam verin ya da (misliyle) karşılık verin. Şüphesiz ki Allah, her şeyin üzerinde (hesap gören) Hasîb'tir.

87. Allah... O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Şüphesiz ki sizleri, kendisinde şüphe olmayan Kıyamet Günü'nde toplayacaktır. Kim Allah'tan daha doğru sözlü olabilir?

88. Size ne oluyor da (hicret etmeyen) münafıklar hakkında (onlar mümin mi kâfir mi diye tartışan) iki gruba bölünüyorsunuz? Oysa Allah onları kazandıklarından dolayı baş aşağı etmiştir. (Yoksa siz) Allah'ın saptırdığını hidayet etmek mi istiyorsunuz? Allah kimi saptırmışsa sen onun için (bir kurtuluş) yolu bulamazsın.

89. (O münafıklar) küfre girdikleri gibi sizin de küfre girmenizi ve onlarla eşit olmanızı isterler. Allah yolunda hicret edinceye kadar onlardan dost edinmeyin. (Hicret etmeye yanaşmaz ve) yüz çevirirlerse onları yakalayın ve bulduğunuz yerde öldürün. Onlardan ne bir dost ne de yardımcı edinin.

90. Sizinle antlaşmalı olan bir topluluğa (sığınarak ya da onların yanında yer alarak) uzlaşanlar ve sizinle ya da kavimleriyle savaşma konusunda sineleri daralanlar, (yani iki tarafla da savaşmak istemeyenler) müstesnadır. (Onları öldürmeyin.) Şayet Allah dileseydi onları size musallat ederdi ve sizinle savaşarlardı. Şayet sizden uzak durur, size karşı savaşmaz ve sizden eman talebinde bulunurlarsa Allah, onların aleyhinde size bir yol kılmamıştır.

91. Başkalarının ise hem sizinle hem de kavimleriyle güven içinde olmayı istediklerini göreceksiniz. Her imtihan olduklarında baş aşağı olurlar.

Sizden uzak durmaz, eman talebinde bulunmaz ve (savaşmaktan) ellerini çekmezlerse onları yakalayın ve bulduğunuz yerde öldürün. Bunların aleyhine (olmak üzere) size apaçık delil/yetki kılmıştır.

92. Bir müminin başka bir mümini hatayla olması hariç (kasten) öldürmesi olacak şey değildir. Kim de bir mümini hatayla öldürürse (bunun kefareti) mümin bir köle azat etmek, bağışlamadıkları müddetçe ailesine diyet vermektir. Şayet (hatayla öldürülen kişi) size düşman olan bir kavimden ve müminse (sadece) mümin bir köle azat etmektir. Şayet (hatayla öldürülen kişi) sizinle antlaşmalı bir kavimdense ailesine diyet teslim etmek ve mümin bir köle azat etmektir. Kim de bulamazsa peş peşe (ara vermeden) iki ay oruç tutsun. Bu, Allah'tan bir tevbedir. Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

93. Kim de bir mümini kasten öldürürse onun cezası, içinde uzun süre kalacağı cehennemdir. Allah ona kızmış, ona lanet etmiş ve onun için büyük bir azap hazırlamıştır.

94. Ey iman edenler! Allah yolunda sefere çıktığınız zaman (emin olmak için) meseleleri açıklığa kavuşturun. Size selam veren kimseye, dünya hayatının malını isteyerek, "Sen mümin değilsin." demeyin. (Oysa) Allah'ın yanında çok fazla ganimet vardır. Siz de bundan önce böyleydiniz. Allah size (hidayet edip küfürden kurtararak) iyilikte bulundu. (Emin olmak için) meseleleri açıklığa kavuşturun. Şüphesiz ki Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

95. Müminlerden (savaştan geri kalmasını meşrulaştıracak) özü olmak-sızın oturanlar ile Allah yolunda malları ve canlarıyla cihad edenler eşit değildir. Allah, malları ve canlarıyla cihad edenleri, oturanlara derece bakımından üstün kılmıştır. (Bununla beraber) Allah hepsine güzellik vademiştir. Allah, mücahidleri, oturanlara büyük bir ecirle üstün kılmıştır.

96. (Bu büyük ecir) Allah'tan dereceler, bağışlanma ve rahmettir. Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

97. Melekler, nefislerine zulmedenlerin canını aldığı anda, "Neredeydiniz/ Hangi saftaydınız?" derler. Derler ki: "Biz yeryüzünde (müşriklerin safinda yer almak zorunda olan, çaresiz) mustazaflardık." (Melekler,) "Al-

lah'ın arzı geniş değil miydi? Hicret etseydiniz ya!" derler. Bunların barınağı cehennemdir. Ne kötü bir yataktır o!

98. Erkek, kadın ve çocuklardan mustazaf olup da (hicrete) hiçbir çare bulamayan ve yol bilmeyenler müstesna.

99. Allah'ın onları affetmesi umulur. Allah, (günahları affeden) Afuv ve (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) Ğafûr'dur.

100. Kim de Allah yolunda hicret ederse yeryüzünde barınabileceği çokça belde ve (her konuda) genişlik bulacaktır. Kim de Allah'a ve Resûl'üne hicret etmek için evinden çıkar, sonra (yolda) ölürse onun ecri Allah'a aittir. Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

101. Yeryüzünde sefere çıktığınızda kâfirlerin sizi fitneye düşürmesinden korkarsanız namazı kısaltmanızda sizin için bir günah yoktur. Şüphesiz ki kâfirler, sizin apaçık düşmanınızdır.

102. (Savaş ve korku durumunda) onların içinde olur ve onlara namaz kıldırırsan onlardan bir topluluk seninle beraber (namaza) dursun ve silahlarını yanlarına alsınlar. (Namaz kılanlar) secdeye vardığında (namaz kılmayanlar) arkanızda (sizi korumak için) dursunlar. (Birinci grup namazı bitirince kalksın,) namaz kılmayan diğer topluluk gelsin ve seninle beraber namaz kılsınlar. Tedbirlerini ve silahlarını alsınlar. Kâfirler size bir defada/ânsızın hücum edebilmek için silahlarınızdan ve eşyalarınızdan habersiz olmanızı isterler. Yağmurdan dolayı eziyet görüyorsanız ya da hastaysanız silahlarınızı bırakmanızda size bir günah yoktur. Tedbirlerinizi alın! Şüphesiz ki Allah, kâfirlere alçaltıcı bir azap hazırlamıştır.

103. Namazı bitirdiğinizde ayakta, oturarak ve yanlarınız üzere Allah'ı zikredin. (Korku hâli geçer de) mutmain olursanız namazı dosdoğru kılın. Şüphesiz ki namaz, belirlenmiş vakitler içinde müminlere farz kılınmıştır.

104. (Düşmanı takip için çağrıldığınızda savaşın yorgunluğu ve hasarını bahane ederek) topluluğu izleyip yakalama konusunda gevşeklik göstermeyin. Şayet acı çekiyorsanız onlar da sizin acı çektiğiniz gibi acı çekerler. Üstelik siz, onların ummadığı (rıza-ı İlahi, ecir, cennet gibi) ni-

metleri Allah'tan umuyorsunuz. Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

105. İnsanlar arasında Allah'ın sana gösterdiği şekilde hükmedesin diye bu Kitab'ı sana hak olarak indirdik. Hainlerin savunucusu olma!

Kur'an'ın indiriliş gayesi şu ayetlerde açıklanmıştır: İnsanlar arasındaki ihtilafı gidermek (bk. 2/Bakara, 213), anayasa kabul edilip insanlar arasında onunla hükmetmek (bk. 4/Nisâ, 105), müminleri onunla müjdeleyip kâfirleri korkutmak (bk. 19/Meryem, 97), tüm varlığı uyarmak ve Allah'ın (cc) hücceti olmak (bk. 6/En'âm, 19; 25/Furkân, 1), ayetleri üzerinde düşünüp öğüt almak (bk. 38/Sâd, 29), insanları Allah'ı (cc) birlemeye ve yalnızca O'na ibadete sevk etmek (bk. 11/Hûd, 1-2), insanları karanlıklardan aydınlığa çıkarmak (bk. 14/İbrâhîm, 1), müminleri sebat ettirmek ve onlara yol göstermek (bk. 16/Nahl, 102), müminlere şifa ve rahmet olmak (bk. 17/İsrâ, 82)...

106. Allah'tan bağışlanma dile! Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

107. (Hırsızlık yapmak suretiyle) nefislerine ihanet eden kimseleri savunma. Şüphesiz ki Allah, hainlikte sınırları zorlayan aşırı günahkâr kimseyi sevmez.

108. (Günah işlediklerinde) insanlardan gizleniyorlar da Allah'tan gizlenmiyorlar. (Oysa Allah) razı olmadığı işi kurguladıkları gece onlarla beraberdir. Allah, onların yaptıklarını (çepeçevre kuşatan) Muhît'tir.

109. Hadi diyelim ki dünya hayatında siz onları savundunuz! Peki, Kıyamet Gününde Allah'a karşı kim onları savunacak ya da kim onlara vekil olacak?

110. Her kim bir kötülük yapar yahut nefesine zulmeder, sonra Allah'tan bağışlanma dilerse Allah'ı (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli) Rahîm olarak bulacaktır.

111. Kim de bir günah işlemişse kendi aleyhine günah işlemiş olur. Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

112. Kim de bir hata ya da günah kazanır, sonra suçsuz olan birinin üzerine yıkarsa hiç şüphesiz, bir iftirayı ve apaçık bir günahı yüklenmiş olur.

113. Şayet Allah'ın lütfu ve rahmeti senin üzerine olmasaydı onlardan bir grup seni saptırmayı arzuluyordu. Onlar sadece kendilerini saptırı-

yorlar ve sana hiçbir zarar da veremezler. Allah, sana Kitab'ı ve hikmeti indirdi ve sana bilmediklerini öğretti. Allah'ın senin üzerindeki lütuf ve ihsanı çok büyüktür.

114. Sadakayı, iyiliği ve insanların arasını düzeltmeyi teşvik etmeleri dışında aralarında yaptıkları fısıldaşmaların çoğunda hiçbir hayır yoktur. Kim de bu (iyiliğe teşvik işini) Allah'ın rızasını elde etmek için yaparsa ona büyük bir ecir vereceğiz.

115. Kim de hidayet kendisine apaçık belli olduktan sonra Resûl'e muhalefet eder ve müminlerin yolunun dışında bir yola uyarsa (batıl yolu ona süslü göstererek) onu yöneldiği yola havale eder ve cehenneme sokarız. Ne kötü bir dönüş yeridir orası!

116. Şüphesiz ki Allah, kendisine şirk koşulmasını bağışlamaz. Bunun (şirkin) dışında kalanları dilediğine bağışlar. Kim de Allah'a şirk koşarsa (geri dönüşü zor ve) uzak bir sapıtmayla sapıtmış olur.

Şirkin tanımı, çeşitleri ve müşrikin akıbeti için bk. 4/Nisâ, 48

117. Onlar, Allah'ı bırakıp da birtakım dişi (ismi verilen putlara) dua ederler. (Gerçekte) onların dua ettikleri, inatçı şeytandan başkası değildir.

Müşriklerin Allah (cc) ile aralarına aracı kıldıkları ve dua ettikleri varlıklar; salih olduğuna inandıkları insanların putları, türbe hâline getirilmiş kabirleri, bereket yaydığına inandıkları taşlar, kılıçlarını asıp zafer getireceğine inandıkları ve dilek tuttukları ağaçlardır. Bunlar genel olarak dişi isim kalıbında isimlendirildikleri için ayette böyle denmiştir.

Şeytana dua etmeleri ise şöyle açıklanmıştır: İbni Abbâs (ra), "Her putun içinde bir şeytan/cin vardır. Putları koruyan bekçilere görünüp onlarla konuşur." demiştir. (bk. Zâdu'l Mesîr, 1/641)

Bir diğer izah şudur: "Putlara tapınmayı emreden ve süslü gösteren, şeytandır. Hâliyle onun emrine itaat ederek aslında ona ibadet etmiş olurlar." (Ayrıca bk. 34/Sebe' 40-41)

118. Allah ona lanet etmiştir/etsin. Dedi ki: "(Kasem olsun ki) senin kullarından belirlenmiş bir pay edineceğim."

119. "Onları saptıracağım, onları (boş) kuruntularla oyalayacağım, onlara emredeceğim ve hayvanların kulaklarını kesecekler, onlara emredeceğim ve Allah'ın yarattığı (fıtrati) değiştirecekler." Kim de Allah'ı bırakıp şeytani dost edinirse hiç şüphesiz apaçık bir hüsrana uğramış olur.

120. Onlara vaatte bulunur ve onları (boş) kuruntularla oyalar. Şeytanın onlara vaadi aldatmadan ibarettir.

121. Bunların barınağı cehennemdir. Ondan kaçış bulamayacaklardır.

122. İman edip salih amel işleyen kimseleri altından ırmaklar akan ve içlerinde ebedî kalacakları cennetlere sokacağız. Allah'ın vaadi haktır. Kim Allah'tan daha doğru sözlü olabilir?

123. (Kimin hak ya da batıl üzere olduğu, kimin cennete ya da cehenneme gideceği) ne sizin ne de Ehl-i Kitab'ın temennileriyle olacak iştir. (Bunu belirleyecek olan şudur:) Kim bir kötülük yaparsa onunla cezalandırılır. Ve kendisi için Allah'ın dışında ne bir dost ne de bir yardımcı bulur.

124. Erkek ve kadınlardan her kim mümin olarak salih ameller yaparsa onlar, cennete girerler ve kıl kadar da olsa zulme uğramazlar.

125. Muhsin olarak/Kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışarak yüzünü Allah'a teslim eden ve hanîf olan İbrâhîm'in milletine uyandan daha güzel bir dine kim sahip olabilir? Ki Allah, İbrâhîm'i dost edinmiştir.

İbrâhîm'in milleti için bk. 60/Mumtehine, 4

126. Göklerde ve yerde olanların tamamı Allah'a aittir. Ve Allah, her şeyi (çepeçevre kuşatan) Muhî'tir.

127. Kadınlar hususunda sana fetva soruyorlar. De ki: "Allah onlar hakkında size fetva veriyor." Kendileri için (Allah tarafından) yazılmış olan (mirası) vermediğiniz, (bununla beraber) evlenmek istediğiniz yetim kadınlar, mustazaf çocuklar ve adaletle davranmanız gereken yetimler (hakkında) Kitap'ta okunan (ayetler yeterli değil mi?) Her ne hayır yaparsanız şüphesiz ki Allah, onu bilir.

Yetimler hakkında okunan ayetlerle ilgili bk. 4/Nisâ, 1-5

128. Şayet bir kadın kocasının serkeşliğinden veya (kendisinden) yüz çevirip (uzaklaşmasından) korkarsa aralarında sulh yapmalarında o ikisi için bir günah yoktur. Sulh; (ayrılık, serkeşlik, sorunlu evlilik seçeneklerine kıyasla) en hayırlı olanıdır. (Bununla birlikte) nefislerde bencillik/cimrilik vardır. (Her bir eş kendi hakkının gözetilmesi konusunda ısrarcıdır.) Şayet (birbirinize) iyilikte bulunur ve (karşılıklı haklarınızda) Allah'tan korkup sakınırsanız şüphesiz ki Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

129. Çok istesenez bile kadınlar arasında (sevgi konusunda) tam adaleti

sağlayamayacaksınız. (Mutlaka birini daha fazla seveceksiniz.) (Birine) tamamen yönelip (diğer eşinizi ne dul ne de evli olmayıp ikisi arasında kalmış gibi) muallakta bırakmayın. Şayet düzeltir ve (Allah'tan) sakınıp korkarsanız şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

130. Şayet ayrılırlarsa Allah her ikisini de genişliğinden zengin kılacaktır. Allah, (ihsanı ve lütfu bütün varlığı kuşatacak kadar geniş olan) Vâsî' ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

131. Göklerde ve yerde olanların tamamı Allah'a aittir. Andolsun ki sizden önce kendilerine Kitap verilenlere ve size Allah'tan sakınmanızı tavsiye ettik. Şayet kâfir olursanız şüphesiz ki göklerde ve yerde olanların tamamı Allah'a aittir. Allah, (kimseye muhtaç olmayan, her şeyin kendisine muhtaç olduğu) Ğaniy ve (her daim övgüyü hak eden ve varlık tarafından övülen) Hamîd'dir.

132. Göklerde ve yerde olanların tamamı Allah'a aittir. Vekil olarak Allah yeter.

133. Şayet (Allah) dilerse -Ey insanlar!- sizi götürüp yerinize başkalarını getirir. Allah, bunu yapmaya muktedirdir.

134. Kim dünya sevabını istiyorsa şüphesiz ki dünyanın da ahiretin de sevabı Allah'ın yanındadır. Allah, (işiten ve dualara icabet eden) Semî' ve (her şeyi gören) Basîr'dir.

135. Ey iman edenler! Sizin, ebeveyninizin veya yakın akrabalarınızın aleyhine dahi olsa Allah için adaleti ayakta tutan (adil) şahitler olun. (Şahitlik yaptığınız) zengin ya da fakir olursa (zenginlik ve fakirliğe göre değerlendirmeyin.) (Şahitlik yaparken) Allah'ın hakkını gözetmeniz daha evlâdır. Hevaya tabi olup adaletsizlik yapmayın. Şayet lafı ağzınızda geveler ya da (adaletten) yüz çevirirseniz şüphesiz ki Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

136. Ey iman edenler! Allah'a, Resûl'üne, Resûl'üne indirdiği Kitab'a ve daha önce indirdiği Kitab'a iman edin. Kim de Allah'a, meleklerine, kitaplarına, resûllerine ve Ahiret Günü'ne kâfirlik ederse şüphesiz ki (hakka geri dönüşü zor ve) uzak bir sapıtmayla sapıtmış olur.

“Ey iman edenler! İman edin.” cümlesi imanda sebata, imani meseleleri sürekli gündemde tutup imanın canlı kalmasına işarettir. Allah (cc); sürekli canlı tutulan, kişiyi yönlendiren ve yeni delillerle sürekli pekiştirilen bir iman talebinde bulunuyor. Bu da Allah’ın (cc) kâinatta yarattığı ve O’nun (cc) azametinde delalet eden kevnî ayetler ile insanın ruh ve akıl dünyasını tatmin eden Kur’ân ayetlerini okuyup ayetler üzerinde tefekkürle mümkün olabilir.

137. Şüphesiz ki iman eden sonra kâfir olanlar, sonra tekrar iman edip sonra kâfir olanlar, sonra da küfürlerini arttıran kimseler; Allah onları bağışlayacak ve yol gösterecek değildir.

Bu ayette kastedilenlerin sürekli gelgit yaşayan münafıklar olduğu; küfürden imana, imandan küfre her girişlerinde biraz daha küfürlerinin arttığı ve haktan uzaklaşmaları değerlendirilmesi yapılmıştır.

Kimi müfessirler de Yahudilerin Mûsâ’ya (as) iman ettiğini, sonra buzağıya taparak kâfir olduklarını, sonra tekrar pişman olup iman ettiklerini, İsâ (as) gelince onu inkâr ederek kâfir olduklarını ve nihayet Allah Resûlü’ne (sav) düşmanlıklarıyla iyice küfürlerini arttırdıklarını; bu nedenle ayette kastedilenlerin Yahudiler olduğunu söylemişlerdir. (bk. Tefsîru’t Taberî, 9/315, 10697-10699 No.lu rivayetler)

138. Münafıklara, kendileri için can yakıcı bir azap olduğunu müjdele!

139. Onlar ki müminleri bırakıp kâfirleri dost ediniyorlar. Onların yanında izzet mi arıyorlar? Hiç şüphesiz, izzetin tamamı Allah’a aittir.

Kâfirleri dost edinmenin hükmü hakkında bk. 5/Mâide, 51

140. Şüphesiz ki (Allah), Kitap’ta size (şu hükmü) indirdi: Allah’ın ayetlerinin inkâr edildiğini ve alaya alındığını duyduğunuzda başka bir söze dalıncaya kadar onlarla beraber (aynı mecliste) oturmayın. (İnkâr etmeden ya da konuyu değiştirmedikleri hâlde aynı ortamda oturursanız) şüphesiz ki siz de onlar gibi (kâfir/müşrik) olursunuz. Muhakkak ki Allah, münafıkları ve kâfirleri cehennemde toplayacak olandır.

Kişi arkadaşlık yaptığı insanlara ve çevre edindiği topluluğa dikkat etmelidir. Aynı ortamı paylaştığımız insanların, küfür veya fık içeren konuşmalarına iştirak etmesek dahi inkâr etmeksizin o ortamda bulunmamız, Allah (cc) katında bizi onlarla aynı duruma düşürmektedir. Ayrıca bk. 6/En’âm, 68; 9/Tevbe, 65-66

141. O (münafıklar) ki sizin durumunuzu gözetlerler. Size Allah’tan bir yardım gelecek olsa, “Sizinle beraber değil miydik?” derler. Kâfirlerin (zaferden) bir payı olacak olsa (bu sefer onlara), “Size dostluk edip müminlerden korumadık mı?” derler. Allah Kıyamet Günü’nde aranızda hükmedecektir. Allah, müminlerin aleyhine kâfirlere yol vermeyecektir. (Siz de

onları dost edinip başınıza yönetici atayarak; siyasi yetki, namaz imamlığı, nikâh kıyma gibi konularda velayet yetkisi vererek sizinle ilgili söz sahibi ve yetkili olmalarına müsaade etmeyin.)

142. Şüphesiz ki münafıklar, Allah'ı aldattıklarını sanırlar. (Oysa onlara mühlet verip azabın gelip çattığı güne kadar onları oyalamakla) Allah onları aldatmaktadır. Namaza kalktıkları zaman tembel bir şekilde kalır, insanlara gösteriş yapar ve Allah'ı çok az zikrederler.

Ehl-i Kitap müşriklerin Allah (cc) hakkındaki sapkın tasavvuru için bk. 5/Mâide, 64

143. (İman ve küfür) arasında tereddüt içindelerdir. Ne (tam olarak) bunlardan (müminlerden) ne de onlardanlardır (kâfirlerden). Allah kimi saptırmışsa sen ona bir yol bulamazsın.

144. Ey iman edenler! Müminleri bırakıp da kâfirleri dost edinmeyin. Allah'a karşı aleyhinize apaçık bir delil mi vermek istiyorsunuz?

Kâfirleri dost edinmenin hükmü hakkında bk. 5/Mâide, 51

145. Şüphesiz ki münafıklar, ateşin en alt tabakasındalardır. Sen onlar için bir yardımcı da bulamazsın.

146. Tevbe edenler, (hatalarını) düzeltenler, Allah'a tutunanlar ve dinlerini (içine şirk ve riya karıştırmadan) Allah'a halis kılanlar; onlar (münafıklarla değil), müminlerle beraberlerdir. Ve Allah, müminlere büyük bir ecir verecektir.

147. Şayet şükreder ve iman ederseniz Allah size ne diye azap etsin ki? Allah, (kullarına teşekkür eden ve yaptıklarının karşılığını fazlasıyla veren) Şâkir ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

148. Allah, kötü sözün açıktan söylenmesinden hoşlanmaz. Zulme uğrayan müstesna. Allah (işiten ve dualara icabet eden) Semî ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

Zulme uğrayan insanın meşru olan üç hakkı vardır:

a. Misliyle karşılık verip hakkını almak. (bk. 2/ Bakara, 194)

b. Yapılan zulmü affetmek. (bk. 16/Nahl, 126; 42/Şûrâ, 40)

c. Yapılan kötülüğe iyilikle mukabelede bulunmak. (bk. 41/ Fussilet, 34-35)

149. Şayet bir hayrı açıktan yapar veya onu gizler ya da bir kötülüğü affederseniz şüphesiz ki Allah, (günahları affeden) Afuv ve (her şeye güç yetiren, mutlak kudret sahibi olan) Kadîr'dir.

150. Şüphesiz ki Allah’a ve resûllerine karşı küfre sapan, Allah ile resûllerinin arasını ayırmak isteyen, “Bir kısmına inanır bir kısmını inkâr ederiz.” diyenler ve bu ikisi arasında bir yol tutmak isteyenler (var ya)!

151. Bunlar, hakiki kâfirlerin ta kendileridir. Kâfirler için alçaltıcı bir azap hazırlamışızdır.

152. Allah’a ve resûllerine iman eden, onların arasında ayırım yapmayanlar ise onlara (Allah) ecirlerini verecektir. Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm’dir.

153. Ehl-i Kitap (olanlar) üzerlerine gökten bir kitap indirmeni istiyorlar. (Bu isteklerine şaşırma!) Şüphesiz ki Mûsâ’dan, bundan daha büyük bir şey istemişlerdi. Dediler ki: “Allah’ı bize (çıplak gözle görececek şekilde) açıkça göster.” Zulümleri nedeniyle onlara yıldırım çarpmıştı. Ardından kendilerine apaçık deliller geldikten sonra buzağıyı (ilah) edindiler. Bu (suçlarını da) bağışladık. Ve Mûsâ’ya apaçık bir delil verdik.

154. Tûr Dağı’nı (Allah’a vermiş oldukları) sözleri sebebiyle tepelerine yükselttik. Onlara, “Kapıdan secde ederek girin.” dedik. Onlara, “Cumartesi (Avlanma) Yasağı’nı çiğnemeyin.” dedik. Ve onlardan sağlam bir söz aldık.

155. Sözlerini bozmaları, Allah’ın ayetlerine karşı kâfir olmaları, haksız yere nebileri öldürmeleri ve “Kalplerimiz (hak ve hakikate karşı) kapalıdır.” demeleri (nedeniyle onları cezalandırdık). (Hayır, öyle değil!) Bilakis, Allah küfürleri sebebiyle onların kalplerini mühürlemiştir. (Bu nedenle) pek azı iman eder.

156. Küfürleri ve Meryem hakkındaki büyük iftiraları nedeniyle de (onları cezalandırdık).

157. “Allah’ın Resûlü Meryem oğlu Îsâ Mesîh’i öldürdük.” demeleri nedeniyle de (onları cezalandırdık). (Oysa) onu öldürmediler, onu asmadılar, (astıkları kişi Îsâ’ya) benzetildi. Şüphesiz ki (Îsâ hakkında) tartışanlar, ondan dolayı şüphe içerisindedirler. Zanna uymak dışında onun hakkında hiçbir bilgiye sahip değillerdir. Kesinlikle onu öldürmediler.

158. (Sandıkları gibi değil!) Bilakis Allah, onu kendisine yükseltti. Allah,

(izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

159. Ehl-i Kitab'ın tamamı ölümünden önce mutlaka ona iman edeceklerdir. (Hem İsa da) Kıyamet Günü onların aleyhine şahitlikte bulunacaktır.

160. Yahudi olanların zulümleri ve birçok kişiyi Allah'ın yolundan alıkoymaları sebebiyle (daha önceden) helal kılınmış temiz yiyecekleri onlara haram kıldık.

161. Yasaklandıkları hâlde faiz ve insanların mallarını batıl yollarla yemeleri nedeniyle... Onlardan kâfir olanlar için can yakıcı bir azap hazırladık.

162. Fakat onlardan ilimde derinleşenler ve müminler, sana ve senden önce indirilene iman ederler. Namazı dosdoğru kılanlar, zekâtı verenler, Allah'a ve Ahiret Günü'ne iman edenler... Onlara büyük bir ecir vereceğiz.

163. Şüphesiz ki biz, Nuh'a ve ondan sonra (gelen) nebilere vahyettiğimiz gibi sana da vahyettik. İbrâhîm'e, İsmâîl'e, İshâk'a, Ya'kûb'a, torunlarına, İsa'ya, Eyyûb'a, Yûnus'a, Hârûn'a ve Suleymân'a vahyettik. Ve Dâvûd'a da Zebûr'u verdik.

164. Kısalarını daha önce sana anlattığımız resûllere de kısalarını anlatmadıklarımıza da (vahyettik). Allah, Mûsâ ile (kesin bir şekilde) konuştu.

165. Müjdeleyici ve uyarıcı resûller (gönderdik). Tâ ki resûllerden sonra insanların Allah'a ("Bilmiyorduk, duymadık." gibi bahane olarak) sunacakları bir hüccetleri kalmasın. Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

166. (Yahudiler, "Senin peygamber olduğuna şahitlik edecek bilgimiz yok." diyor.) Lakin Allah, sana indirdiğine şahitlik eder ki onu ilmiyle indirmiştir. Melekler de şahitlik etmektedir. Şahit olarak Allah yeter.

167. Şüphesiz ki kâfir olan ve (insanları) Allah'ın yolundan alıkoyanlar, (hakka geri dönmeleri zor ve) uzak bir sapıklıkla sapmışlardır.

168. Şüphesiz ki Allah, kâfirleri ve zulmedenleri bağışlayacak ve onları bir yola hidayet edecek değildir.

169. (Onları ileteceği tek yol,) içinde ebedî kalacakları cehennem yoludur. Ve bu, Allah'a kolaydır.

170. Ey insanlar! Şüphesiz ki Resûl, Rabbinizden hak ile size gelmiştir.

(O'na) iman edin. (Bu) sizin için en hayırlı olandır. Şayet inkâr ederseniz şüphesiz ki göklerde ve yerde olanların tamamı Allah'a aittir. Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

171. Ey Ehl-i Kitap! Dininizde aşırı gitmeyin ve Allah'a dair hak olandan başka bir söz söylemeyin. Meryem oğlu İsmâ Mesîh; ancak Allah'ın resûlü ve Meryem'e (babasız doğması için "Ol!" diyerek) ilka ettiği kelimesi ve O'ndan bir ruhtur. Allah'a ve resûllerine iman edin. "(İlahımız) üçtür." demeyin. (Bu batıla) son verin. (Bu) sizin için daha hayırlı olur. Ancak Allah tek bir ilahdır. O bir çocuğunun olmasından münezzehdir. Göklerde ve yerde olanların tamamı O'na aittir. Vekil olarak Allah yeter.

172. Ne Mesîh ne de Allah'a yakınlaştırılmış melekler, Allah'a kul olmaktan çekinmezler. Kim de Allah'a ibadetten çekinir ve büyüklenirse onların hepsini (diriltip) kendi huzurunda toplayacaktır.

173. İman edip salih amel işleyenlere gelince onlara ecirlerini eksiksiz verecek, lütuf ve ihsanından (fazla fazla) arttıracaktır. Kim de (Allah'a kulluk yapmaktan) çekinir ve büyüklenirse onlara can yakıcı bir azapla azap edecek ve onlar kendileri için Allah'ın dışında ne bir dost ne de yardımcı bulabileceklerdir.

174. Ey insanlar! Rabbinizden size (hiçbir şüpheye yer bırakmayan) burhan geldi ve size apaçık bir nur indirdik.

175. Allah'a iman edip O'na tutunanlara gelince onları kendinden olan bir rahmete, lütuf ve ihsana dâhil edecek ve (sonunda Allah'a ulaşacakları) dosdoğru yola hidayet edecektir.

176. Sana fetva soruyorlar. De ki: "Allah size kelale hakkında fetva veriyor: Biri ölür, (geride ona mirasçı olacak) çocuğu olmaz ve kız kardeşi (mirasçı) olursa (kız kardeşine) mirasın yarısı vardır. Şayet kız kardeşin çocuğu olmazsa erkek kardeşi onun malının tamamını alır. Şayet kızlar iki olursa (erkek kardeşin mirasının) üçte ikisini alırlar. (Çocuğu olmayan erkeğin) kız ve erkek kardeşleri (mirasçı) olursa erkekler, kadınların iki katı pay alır. Sapmamanız için Allah size açıklıyor. Allah, her şeyi bilendir."

5. MÂİDE SURESİ

(Bu sure Medine’de indirilmiş olup 120 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Ey iman edenler! Sözleşmelerinize bağlı kalınız. İhramda avlanmayı helal saymadıkça, haram olduğu size okunanlar hariç tüm hayvanlar size helal kılındı. Allah, dilediği gibi hükmeder.
2. Ey iman edenler! Allah’ın şiarlarına, haram aylara, Allah’ın evine hediye edilen hayvanlara, boyunları gerdanlıkla (işaretli kurbanlıklara), Rabblerinin ihsan, lütuf ve rızasını arayarak Kâbe’ye yönelmiş insanlara (hürmetini çiğneyerek) saygısızlık etmeyin. İhramdan çıktığınızda avlanın. Sizi Mescid-i Haram’dan alıkoydukları için bir kavme olan öfkeniz/kininiz sizi haddi aşmaya sevk etmesin. İyilik ve takva üzere yardımlaşın. Günah ve haddi aşma üzerine yardımlaşmayın. Allah’tan korkup sakının. Şüphesiz ki Allah, cezası çetin olandır.
3. Sizin (İslami usullere uygun olarak) kestikleriniz dışında; leş, kan, domuz eti, Allah’ın adı dışında (bir varlığın) adı anılarak kesilen, boğularak ölen, kafasına vurularak ölen, yüksek yerden düşerek ölen, çarpışma sonucu ölen, yırtıcı hayvanın yediği, putlara kesilen hayvanlar ve fal oklarıyla kısmet aramanız size haram kılındı. Bu (sayılanlar) fısktır. Bugün kâfirler, dininizden (İslam’ın yok olmasından) ümitlerini kestiler. (Öyleyse) onlardan korkmayın, yalnızca benden korkun. Bugün, sizin için dininizi kemale erdirdim, üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve din olarak sizin için İslam’dan razı oldum. Kim de açlık zamanında zorda kalır ve (sayılanlardan) günaha meyletmeden (yerse) şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm’dir.
4. Sana, kendilerine neyin helal kılındığını soruyorlar. De ki: “Temiz şeyler size helal kılındı. Allah’ın size öğrettiği şekilde yetiştirdiğiniz av hayvanlarının yakaladıkları da (helal kılındı). Onların sizin için tuttuklarını Allah’ın adını anarak yiyin. Allah’tan korkup sakının. Şüphesiz Allah, hesabı çabuk görendir.”
5. Bugün temiz şeyler sizin için helal kılındı. Kendilerine Kitap verilenlerin yiyecekleri/kestikleri sizin için, sizin yiyecekleriniz de onlar için helaldir. İffetli mümin kadınlarla ve sizden önce kendilerine Kitap verilen

iffetli kadınlarla (mehir) ücretlerini vermeniz, iffeti gözetmeniz, zina yapmaksızın ve dost tutmaksızın onlarla evlenmeniz de helal kılındı. Kim de imanı reddederse, (imana karşı kâfirce bir tutum sergilerse) onun ameli boşa gitmiştir ve o, ahirette hüsrana uğrayanlardan olmuştur.

6. Ey iman edenler! Namaza kalktığınızda yüzlerinizi ve dirseklere kadar/dirsekle beraber kollarınızı yıkayın. Başınızı mesh edin ve ayaklarınızı da topuklarınıza kadar (yıkayın). Şayet cünüp olursanız (gusülle) temizlenin. Eğer hasta ya da yolculukta olursanız ya da sizden biri ihtiyaç gidermeden gelirse veya kadınlarla beraber olur ve su bulamazsanız temiz toprakla teyemmüm alın. Yüzlerinize ve ellerinize ondan sürün. Allah, (din konusunda) sizi zora sokmak/işinizi zorlaştırmak istemez. Fakat Allah, şükredesiniz diye sizi temizlemek ve üzerinizdeki nimetini tamamlamak ister.

7. Allah'ın üzerinizdeki nimetini ve sizinle sözleştiği, (ona verdiğiniz) sözünüzü hatırlayın! Hani siz, "İşittik ve itaat ettik." demiştiniz. Allah'tan korkun. Şüphesiz ki Allah, sinelerde olanı bilendir.

8. Ey iman edenler! Allah için hakkı ayakta tutan adaletli şahitler olun. Bir kavme olan öfkeniz/kininiz, sizi adaletsizlik yapmaya sevk etmesin. Adaletli olun! O, takvaya daha yakındır. Allah'tan korkup sakının. Şüphesiz ki Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

9. Allah, iman edip salih amel işleyenlere, onlar için bağışlama ve büyük bir ecir vadetmiştir.

10. Ayetlerimizi inkâr edip yalanlayanlara gelince onlar, alevli ateşin ehlidir.

11. Ey iman edenler! Allah'ın sizin üzerinizdeki nimetini hatırlayın! Hani bir topluluk (savaşmak için) size el uzatmak istemişti de (Allah) onların ellerini çekmiş (ve girişimlerini akamete uğratmıştı). Allah'tan korkup sakının. Müminler yalnızca Allah'a tevekkül etsinler.

12. Andolsun ki Allah, İsrâîloğullarından söz almıştı ve onların arasından on iki temsilci tayin etmişti. Allah demişti ki: "Şüphesiz ki ben, sizinle beraberim. Şayet namazı dosdoğru kılar, zekâtı verir, resûllerime iman eder, onları destekler ve Allah'a güzel bir borç verirsiniz sizin kusurlarınızı örter ve sizi altından ırmaklar akan cennetlere sokarım. Sizden her kim bundan sonra küfre girerse elbette, dosdoğru yoldan sapmış olur."

13. Sözlerini bozmaları sebebiyle onlara lanet ettik ve kalplerini katılaştırdık. Kelimeleri yerinden oynatarak tahrif ediyorlar. (Ayrıca) emrolunduklarından paylarına düşen (ameli) terk ettiler. Onların azı hariç sürekli olarak onlardan ihanet görürsün. (Buna rağmen) affet ve hoş gör. (Çünkü) Allah, muhsinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları sever.

14. “Şüphesiz ki bizler, Hristiyanız.” diyen kimselerden kesin bir söz aldık. Emrolunduklarından paylarına düşen (ameli) terk ettiler. (Ceza olarak) kıyamete kadar aralarında sürüp gidecek bir düşmanlık ve kinle (onları birbirlerine düşürdük). Allah, yaptıklarını onlara haber verecektir.

15. Ey Ehl-i Kitap! Şüphesiz ki Kitap’tan gizlemekte olduğunuz şeylerin çoğunu açıklayan ve büyük bir bölümünü de görmezden gelen/üzerinde durmayan Resûlümüz size geldi. Şüphesiz ki size, Allah’tan bir nur ve apaçık/açıklayıcı Kitap geldi.

16. Allah onunla (Kitap ve Resûl’le), rızasına uyanları yolun en doğru olanına iletir, onları izniyle karanlıklardan aydınlığa çıkarır ve dosdoğru yola hidayet eder.

17. Andolsun ki, “Allah, Meryem oğlu Mesîh’tir.” diyenler kâfir oldular. De ki: “Allah, Meryem oğlu Mesîh’i, annesini ve yeryüzünde yaşayanların tamamını helak etmek istese Allah’a karşı kim onları koruyabilir?” Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin tamamının hâkimiyeti/egemenliği Allah’a aittir. Dilediğini yaratır. Allah her şeye kadîrdir.

18. Yahudi ve Hristiyanlar, “Biz, Allah’ın çocukları ve sevdikleriyiz.” der. De ki: “(Madem öyle) ne diye günahlarınızdan dolayı size azap ediyor?” (Hayır, öyle değil!) Bilakis sizler, O’nun yarattıklarından birer insansınız. Dilediğini bağışlar, dilediğine azap eder. Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin hâkimiyeti/egemenliği Allah’a aittir. Dönüş O’nadır.

Ehl-i Kitap müşriklerin Allah (cc) hakkındaki sapkın tasavvuru için bk. 5/Mâide, 64

19. Ey Ehl-i Kitap! Resûllerin kesintiye uğradığı bir zamanda, “Bize ne bir müjdeci ne de bir uyarıcı gelmedi.” demeyesiniz diye size açıklayan Resûlümüz geldi. Şüphesiz ki size, müjdeci de uyarıcı da geldi. Allah, her şeye kadîrdir.

20. (Hatırlayın!) Hani Mûsâ kavmine demişti ki: “Ey Kavmim! Allah’ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Sizlerin içinden nebiler göndermiş, siz-

leri hükümdar yapmış ve âlemlerden kimseye vermediği (hayır ve güzellikleri) size vermiştir.”

21. “Ey Kavmim! Allah’ın size yazdığı mukaddes topraklara girin, (kaçmak için) arkanızı dönmeyin. (O hâlde) hüsrana uğrayanlar olarak geri dönersiniz.”

22. Dediler ki: “Ey Mûsâ! Orada çok güçlü bir topluluk vardır. Onlar çıkmadan biz oraya girmeyeceğiz. Şayet çıkarlarsa elbette biz gireriz.”

23. (Allah’tan) korkanlardan, Allah’ın kendilerine nimet verdiği iki kişi dedi ki: “Onların üzerine kapıdan girin. Oraya girerseniz şüphesiz ki sizler, galipsiniz. Şayet müminseniz yalnızca Allah’a tevekkül edin.”

24. Dediler ki: “Ey Mûsâ! (O güçlü topluluk) orada olduğu müddetçe ebediyen oraya girmeyeceğiz. Sen ve Rabbin gidip savaşın. Biz burada bekliyor olacağız.”

25. Dedi ki: “Rabbim! Ben sadece kendime ve kardeşime söz geçirebilirim/ikimizden sorumluyum. Fasık olan (bu) kavim ile bizim aramızı ayır.”

26. Dedi ki: “Şüphesiz ki o (topraklar), kırk yıl boyunca onlara haramdır. Yeryüzünde şaşkın şaşkın dolanırlar. Fasık topluluğa üzülme!”

27. (Bir de) onlara, Âdem’in iki oğlunun hak olan haberini oku. Hani onlar bir kurban sunmuştu da birinin (kurbanı) kabul edilmiş, diğerininki kabul edilmemişti. (Kurbanı kabul olunmayan) demişti ki: “Kesinlikle seni öldüreceğim.” (Kardeşi,) “Allah ancak muttaki olanlardan kabul eder.” demişti.

28. “Beni öldürmek (niyetiyle) elini bana uzatsan dahi seni öldürmek için elimi sana uzatacak değilim. Ben, âlemlerin Rabbi olan Allah’tan korkuyorum.”

29. “Şüphesiz ki ben, hem benim günahımı hem de kendi günahını yüklenmeni ve (böylece) ateşin ehlinden olmanı istiyorum. Bu, zalimlerin cezasıdır.”

30. Nefsi, kardeşini öldürmeyi ona (süslü göstererek) kolaylaştırdı. O da (kardeşini) öldürdü ve hüsrana uğrayanlardan oldu.

31. (Bunun üzerine) Allah, kardeşinin cesedini nasıl gömeceğini göster sin diye yeri eşeleyen bir karga gönderdi. Dedi ki: “Yazıklar olsun bana!

Şu karga gibi olup kardeşimin cesedini gömmekten aciz mi kaldım?” Ve pişman olanlardan oldu.

32. Bundan dolayı İsrâîloğullarına (şöyle) yazdık: Kim bir nefsi başka bir nefse ya da yeryüzünde bozgunculuğa karşılık olmaksızın öldürürse bütün insanlığı öldürmüş gibi olur. Kim de (meşru bir sebep olmadığı için öldürmeyi terk ederek) onu ihya ederse bütün insanlığı ihya etmiş gibi olur. Andolsun ki resûllerimiz apaçık delillerle onlara geldi. Bundan sonra onların birçoğu, bunun ardından yeryüzünde taşkınlık etmektedir.

33. Allah’a ve Resûl’üne savaş açanların ve yeryüzünde bozgunculuk yapanların cezası, öldürülmeleri veya asılmaları ya da ellerinin ayaklarının çaprazlama kesilmesi veya yerlerinden sürülmeleridir. Bu (ceza), dünyadaki rezillikleridir. Ahirette ise onlar için büyük bir azap vardır.

34. Siz ele geçirmeden tevbe edenler müstesna, bilin ki şüphesiz Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm’dir.

35. Ey iman edenler! Allah’tan korkup sakının ve (sizi) Allah’a (yakınlaştıracak) vesileler arayın. Allah yolunda cihad edin. Umulur ki kurtuluşu erersiniz.

Selef-i Salihin müfessirlerinden Katâde (rh), “vesile”yi şöyle açıklar:

“Allah’a (cc) itaat ederek ve O’nu razı eden amelleri yaparak O’na yakınlaşın.” (bk. Tefsîru’t Taberî, 10/291, 11902 No.lu rivayet)

İslam tarafından emredilerek ya da teşvik edilerek meşru kılınan her salih amel, Allah’a (cc) yakınlaştıran bir vesiledir.

Kur’ân, müminler ile müşriklerin vesile konusunda farklı tutum içerisinde olduklarını belirtir. Müminler, İslam’ın onay verdiği salih amel ve imanlarını Allah’a (cc) yakınlaşmaya vesile kılarlar. Müşrikler ise Allah’a (cc) yakınlaştırmaya vesileler uydurur, bunların şer’i olup olmamasına bakmazlar. (bk. 10/Yûnus, 18; 17/İsrâ, 56-57; 39/Zümer, 3)

36. Şüphesiz ki yeryüzünün tamamı ve bir o kadarı da kâfirlerin olsa Kıyamet Günü’nün azabından kurtulmak için (bu malı) fidye olarak verseler yine de onlardan kabul edilmez. Onlar için can yakıcı bir azap vardır.

37. Ateşten çıkmak isterler, (fakat) oradan çıkmaları mümkün değildir. Onlar için sürekli bir azap vardır.

38. Hırsız erkek ve kadının, işledikleri (kötülüğün) karşılığı ve Allah’tan

bir ceza olarak ellerini kesin. Allah (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

39. Kim de zulmünden sonra tevbe eder ve (hatasını) düzeltirse şüphesiz ki Allah, onun tevbesini kabul eder. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

40. Göklerin ve yerin hâkimiyetinin/egemenliğinin Allah'a ait olduğunu, dilediğine azap edip dilediğini bağışladığını bilmez misin? Allah, her şeye kadîrdir.

41. Ey Resûl! Küfürde yarışan kimseler seni üzmesin! Onlar ki ağızlarıyla, "İman ettik." derler. (Oysa) kalpleri iman etmemiştir. O Yahudi olanlardan bazısı yalana kulak verir. Sana gelmeyen (Yahudilere laf taşımak için) sana kulak verirler. Allah yerli yerine koyduktan sonra kelimeleri yerinden oynatarak tahrif ederler. Derler ki: "Bu (tahrif edip değiştirdiğiniz) size verilirse onu alın, verilmezse sakının!" Allah kimin fitnesini dilerse sen onun için Allah'a karşı hiçbir şey yapamazsın. Bunlar, Allah'ın kalplerini temizlemek istemediği kimselerdir. Bunlar için dünyada rezillik, ahirette de büyük bir azap vardır.

42. Onlar yalana kulak veren, rüşvet/haram yiyenlerdir. Şayet sana gelirlerse onların arasında hükmet ya da onlardan yüz çevir. Onlardan yüz çevirirsen sana hiçbir zarar veremezler. Şayet hükmedecek olursan aralarında adaletle hükmet. Şüphesiz ki Allah, adil olanları sever.

43. Allah'ın hükmünün bulunduğu Tevrât yanlarında olmasına rağmen seni nasıl hakem tayin ediyorlar? (Seni hakem tayin ettikten) sonra da (verdiğin hüküm işlerine gelmediği için) yüz çeviriyorlar. Onlar kesinlikle iman etmemişlerdir.

Kitap ve Resûl'ü (sav) bırakıp başka mercilerin hükmüne başvuran (bk. 4/Nisâ, 59-60) veya verilen hüküm hevasına uymadığı için yüz çeviren (bk. 24/Nûr, 47-50), mümin değildir.

44. Şüphesiz ki Tevrât'ı biz indirdik. Onun içinde hidayet ve nur vardır. (Allah'a hakkıyla) teslim olmuş olan nebler o kitapla Yahudilere hükmeder. Rabbaniler ve din bilginleri Kitab'ı korumakla görevli olduklarından ve Kitab'ın şahitleri olduklarından (insanlar arasında Kitap'la) hükmeder-

ler. (Öyleyse) insanlardan korkmayın. (Yalnızca) benden korkun! Ayetlerimi az bir paha karşılığında satmayın. Her kim Allah'ın indirdikleriyle hükmetmezse onlar kâfirlerin ta kendileridir.

Allah'ın (cc) indirdiği Kitaplara imanın gereği olarak, yönetici makamında olanların ve insanları yönlendiren âlimlerin Kitap'la hükmetmesi gerekir. Kitap'la hükmetmeyi terk etmek, imanı bozmak olduğundan Allah (cc) böylelerine "kâfir" demiştir.

Günümüz insanı Kitab'ın bazı hükümlerini terk etmekle kalmamış, Kitab'ın tamamını terk edip onun yerine kendi koydukları yasaları yerleştirmişlerdir. Sadece küfre girmekle yetinmemiş, Allah'ın (cc) en belirgin sıfatı olan kanun yapma yetkisini kendilerinde görererek tağutlaşmışlardır. (bk. 12/Yûsuf, 40)

45. (Tevrât'ta) onlara şöyle farz kıldık: Nefse karşılık nefis, göze karşılık göz, burna karşılık burun, kulağa karşılık kulak, dişe karşılık diş ve yaralamalarda kısas vardır. Kim de (kısas hakkını) sadaka olarak bağışlarsa (günahları) için kefarete olur. Her kim Allah'ın indirdikleriyle hükmetmezse (onlar) zalimlerin ta kendileridir.

46. Onların ardından, kendisinden önce gelen Tevrât'ı doğrulayan Merjem oğlu İsrâ'yı gönderdik. Ona; içinde hidayet ve nur bulunan, kendisinden önce gelen Tevrât'ı tasdik eden, muttakiler için hidayet ve öğüt olan İncîl'i verdik.

47. İncîl ehli, Allah'ın (İncîl'de) indirdikleriyle hükümlersin. Her kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse (onlar) fasıkların ta kendileridir.

48. Sana, kendisinden önceki Kitab'ı doğrulayan ve onun üzerinde denetleyici olan (bu) Kitab'ı hak olarak indirdik. Onların arasında Allah'ın indirdiğiyle hükmet. Sana gelen haktan (seni saptıracak olan) hevalarına/arzularına uyma. Sizden her bir (ümme) için bir şeriat ve yol kıldık. Şayet Allah dileseydi sizi (şeriatı ve yolu aynı olan) tek bir ümmet yapardı. Lakin size verdiklerinde sizleri denemek için (şeriat ve yollarınızı farklı kıldı. Öyleyse) hayırlarda yarışın! Hepinizin dönüşü Allah'adır. İhtilaf ettiğiniz meselelerde (kimin haklı olduğunu) size haber verecektir.

49. Aralarında Allah'ın indirdiğiyle hükmet ve onların hevalarına/arzularına uyma! Allah'ın sana indirdiği bazı (hükümlerde) seni fitneye düşürmelerinden sakın. Şayet yüz çevirirlerse bil ki Allah, onları bazı günahları nedeniyle cezalandırmak istiyor. Şüphesiz ki insanlardan birçoğu fasıktır.

50. Yoksa cahiliyenin hükmünü mü istiyorlar? Yakinen inanmış bir kavim için kim Allah'tan daha güzel hüküm sahibi olabilir?

Allah'ın (cc) hükümleri dışında kalan her yasa, kanun, düzen "cahiliye"dir. Böylesi düzenlere razı olan ve imani bir tavırla reddetmeyen toplumlar, cahiliye toplumdur. Şunu unutmamalıdır: Cahiliye bir zaman dilimi değil, bir zihniyet meselesidir. Bir yerde İslam/tevhid varsa mutlaka karşısında cahiliye vardır. Yasalarını Allah'tan almayan, hayatı İslami ölçülerle okumayan, bilgisi vahye dayanmayan her insan/toplum cahiliye ehlidir.

51. Ey iman edenler! Yahudi ve Hristiyanları dost edinmeyin. Onlar birbirlerinin dostlarıdır. Sizden her kim onları dost edinirse muhakkak ki o da onlardandır. Şüphesiz ki Allah, zalimler topluluğuna hidayet etmez.

Allah (cc) dostlarını dost, düşmanlarını düşman edinmek; imanın temellerinden olan vela (dostluk) bera (düşmanlık) akidesinin gereklerindedir.

İslam ve müminler aleyhine faaliyet gösterenlere sözlü, fiilî veya maddi yardımda bulunarak onlarla dostluk kuranlar için Kur'an şu ifadeleri kullanır:

a. Dost edindikleriyle aynılardır. (bk. 5/Mâide, 51)

b. Münafıklardır. (bk. 4/Nisâ, 138-139)

c. Allah (cc) ile aralarında hiçbir bağ kalmamıştır. (bk. 3/Âl-i İmrân, 28)

d. Allah'a (cc) ve Peygamber'e (sav) inanmamışlardır. (bk. 5/Mâide, 80-81)

e. Allah'a (cc) ve Ahiret Günü'ne inanmamışlardır. (bk. 58/Mucadele, 22)

52. (Allah'ın kesin yasağına rağmen) kalplerinde hastalık bulunanların (onları dost edinmek için) koşuşturduğunu ve "Başımıza bir musibet gelmesinden korkuyoruz." dediklerini görürsün. Umulur ki Allah, bir zafer ya da kendi katından bir (hüküm) getirir de içlerinde gizlediklerinden ötürü pişman olurlar.

53. Müminler der ki: "Var güçleriyle yeminler edip sizinle beraber olduklarını söyleyen, (ama sizin için hiçbir şey yapamayan dostlarınız) bunlar mı? (Onların) amelleri boşa gitmiştir. Hüsrana uğrayanlar olmuşlardır."

54. Ey iman edenler! Sizden kim dininden dönerse Allah (sizin yerinize) öyle bir topluluk getirir ki (Allah) onları sever, onlar da (Allah'ı) severler. Müminlere karşı alçak gönüllü/yumuşak huylu, kâfirlere karşı izzetlidir. Allah yolunda cihad ederler ve kınayıcının kınamasından korkmazlar. Bu, Allah'ın lütfudur. Allah onu dilediğine verir. Allah, (ihsanı ve lütfu bütün varlığı kuşatacak kadar geniş olan) Vâsi' ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

55. Sizin dostunuz ancak Allah, Resûl'ü, namazı kılıp zekâtı veren ve rükû eden mümin kimselerdir.

56. Kim de Allah'ı, Resûl'ünü ve müminleri dost edinirse şüphesiz ki Allah'ın taraftarları, kesinlikle üstün gelecek olanlardır.

57. Ey iman edenler! Dininizi alay ve oyun konusu edinen sizden önce kendilerine Kitap verilenleri ve kâfirleri dost edinmeyin. Şayet müminseniz Allah'tan korkup sakının.

58. Siz, birbirinizi namaza çağırduğunuzda onu alay ve oyun konusu edirsiniz. Bu, onların akletmeyen bir toplum olmalarındandır.

59. De ki: "Ey Ehl-i Kitap! Allah'a, bize indirilene ve daha önce indirilene inanmamız ve sizlerin birçoğunun fasık olması dışında bizden bu denli nefret etmenizin başka bir sebebi mi var?"

60. De ki: "Size Allah katındaki cezası bundan daha kötü olan bir şeyi haber vereyim mi? Allah'ın lanet ettiği, ona karşı öfkelendiği, aralarından maymunlar ve domuzlar kıldığı ve tağuta kul eyledikleridir. Bunlar, (Allah katında) yerleri daha kötü ve dosdoğru yoldan sapmış olanlardır."

Tağut kavramı için bk. 2/Bakara, 256

61. Size geldiklerinde, "İman ettik." derler. Oysa (yanınıza) girdiklerinde de çıktıklarında da kâfirlerdir. Allah, onların gizlediklerini en iyi bilendir.

62. Onların birçoğunu günah, düşmanlık ve rüşvet/haram yemede (birbirleriyle) yarışırken görürsün. Yaptıkları ne kötü bir şeydir!

63. Rabbanilerin ve din bilginlerinin onları günah olan sözden ve rüşvet/haram yemekten sakındırması gerekmez miydi? (Âlimlerin ve yöneticilerin iyiliği emredip kötülükten alıkoyma görevini terk ederek) yaptıkları şey ne kötüdür!

64. Yahudiler, "Allah'ın eli bağlanmıştı/eli sıkı bir cimridir." dediler. Söyledikleri (bu çirkin söz) nedeniyle elleri bağlandı ve lanetlendiler. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, Allah'ın iki eli de açıktır ve dilediği gibi harcar. Andolsun ki Rabbinden sana indirilen (bu Kur'ân), onların pek çoğunun azgınlık ve küfrünü arttıracaktır. Biz, onların arasına kıyamete dek sürüp gidecek bir düşmanlık ve kin atmışızdır. Her ne zaman savaş ateşi yakmışlarsa Allah onu söndürmüştür. Yeryüzünde bozgunculuk için çabalarlar. Allah, bozguncuları sevmez.

Kâfirler, Allah tasavvuru hususunda iki gruba ayrılırlar. İlki; hiçbir kitaba ve nebiye müntesip olmayan Kureyş müşrikleri gibi toplumlardır. Bunlar Allah'a (cc) dair Kitabî bir bilgiye sahip olmadıkları için, krala/meliğe benzettikleri bir Allah'a inanırlar. (bk. 2/Bakara, 186; 10/Yûnus, 18; 39/Zümer, 3; 71/Nûh, 23)

İkincisi; bir Kitab'a ve nebiye müntesip olmakla beraber Kitap'tan ve nebiden yüz çevirmiş Yahudi, Hristiyan ve onları adım adım izleyen ümmet-i Muhammed'in (sav) sapkınlardır. (bk. Buhari, 7320; Müslim, 2669) Vahiiden yüz çeviren bu toplumlar, zamanla kendilerine benzeyen bir Allah tasavvuru oluştururlar. Kendileri gibi cimri (bk. 5/Mâide, 64), dostlarını yardımsız bırakan (bk. 48/Fetih, 6, 12), fakir düşebilen (bk. 3/Âl-i İmrân, 181), torpil yapıp adam kayıran (bk. 3/Âl-i İmrân, 24; 5/Mâide, 18), ölünün ardından ıskat yapılarak kandırılabilen, telkin verilerek sorgusundan kopya çekilebilen bir Allah...

65. Şayet Ehl-i Kitap iman etmiş ve (Allah'tan) korkup sakınmış olsaydı elbette onların kusurlarını örter ve onları Naîm Cennetleri'ne sokardık.

66. Şayet onlar Tevrât'ı, İncîl'i ve Rabblerinden indirileni (içindekilerle amel ederek) ayakta tutmuş olsalardı üstlerinden (yağmurun getirdiği) ve ayaklarının altından (toprağın bitirdiklerinden) yerlerdi. Onlardan bir topluluk orta yolludur/mutedildir. (Fakat) onların çoğunun yapmakta oldukları ne kötüdür!

67. Ey Resûl! Rabbinden sana indirileni (insanlara) tebliğ et. Şayet bunu yapmazsan (Allah'ın) risalet (mesajını) tebliğ etmemiş ve vazifeni yapmamış olursun. Allah seni insanlardan koruyacaktır. Şüphesiz ki Allah, kâfirler topluluğuna hidayet etmez.

Kur'ân ve Sünnet ilişkisi için bk. 16/Nahl, 44

68. De ki: "Ey Ehl-i Kitap! Tevrât, İncîl ve Rabbinizden size indirileni (içindekilerle amel edip) ayakta tutmadıkça hiçbir şey üzere değilsiniz." Andolsun ki Rabbinden sana indirilen (bu Kur'ân), onların çoğunun azgınlık ve küfürlerini arttıracaktır. Kâfirler topluluğu için üzülmel!

Kitab'ın gerekleriyle amel etmeyen, anlaşmazlıklarda onu hakem tayin etmeyen ve yönetimde onunla hükmetmeyen birey ve toplumlar hiçbir şey üzere değillerdir. Yani kendilerini Kitab'a nispet etseler de Allah katında o Kitab'ın ehlerinden değillerdir.

69. Şüphesiz ki iman edenler, Yahudi olanlar, Sabîiler ve Hristiyanlardan her kim Allah'a ve Ahiret Günü'ne inanır, salih amel yaparsa onlar üzerine korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir.

70. Andolsun ki İsrâîloğullarından söz aldık ve onlara resûller gönderdik.

Her ne zaman bir resûl hevalarına/arzularına uymayan bir şeyle onlara geldiyse bir grubu yalanladılar, bir grubu da öldürdüler.

71. (Peygamberleri yalanlayıp öldürdüklerinde başlarına dinî ve dünyevi musibetlerin) fitne olmayacağını sandılar. Körleşip sağırлаştı. Sonra (Allah yeni bir peygamber göndererek tevbe imkânı sundu ve tevbe edenlerin) tevbesini kabul etti. Sonra onların çoğu (yine) körleşip sağırлаştılar. Allah, onların yaptıklarını görendir.

72. Andolsun ki, “Allah, Meryem oğlu Mesîh’tir.” diyenler kâfir olmuştur. (Oysa) Mesîh demişti ki: “Ey İsrâîloğulları! Benim Rabbim ve sizin Rabbiniz olan Allah’a kulluk edin. Şüphesiz ki kim Allah’a şirk koşarsa Allah cenneti ona haram kılar. Onun barınağı ateştir. Zalimler için yardımcı da yoktur.”

Şirkin tanımı, çeşitleri ve müşrikin akıbeti için bk. 4/Nisâ, 48

73. Andolsun ki, “Allah üçün üçüncüsüdür.” diyenler kâfir olmuştur. (İbâdeti hak eden) tek bir ilahtan başka hiçbir ilah yoktur. Şayet söylediklerine son vermezlerse elbette onlardan kâfir olanlara can yakıcı bir azap dokunacaktır.

74. Allah’a tevbe edip O’ndan bağışlanma dilemeyecekler mi? Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm’dir.

75. Meryem oğlu Mesîh yalnızca bir resûldür. Muhakkak, ondan önce de resûller gelip geçmiştir. Onun annesi sıddîka/dosdoğru bir kadındı. (O ve annesi ilah olamaz çünkü) ikisi de yemek yedi. (Yemek yemek muhtaç olmaktır. Muhtaç olan ilah olamaz.) Bak, onlara ayetleri nasıl açıklıyoruz? Sonra yine bak, onlar nasıl da (haktan) çevriliyorlar?

76. De ki: “Allah’ı bırakıp, size zarar vermeye de fayda vermeye de malik olmayan (güç yetiremeyecek) varlıklara mı ibadet ediyorsunuz? Allah; O (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî’ ve (her şeyi bilen) El-Alîm’dir.”

77. De ki: “Ey Ehl-i Kitap! Dininizde haksız yere aşırılık etmeyin. Bundan önce sapmış, çok kişiyi saptırmış ve dosdoğru yoldan sapmış olanların arzularına uymayın.”

78. İsrâîloğullarından kâfir olanlar, Dâvûd’un ve Meryem oğlu İsâ’nın di-

linden lanetlendiler. Bu, onların isyan etmeleri ve haddi aşmaları sebebiyledir.

79. Yaptıkları kötülükten birbirlerini alıkoymazlardı. Yaptıkları şey ne kötüdür!

80. Onların çoğunun kâfir olan kimseleri dost edindiğini görürsün. Nefisleri kendilerine (Kıyamet Günü için) ne kötü bir şey sundu! Allah onlara öfkeleni ve onlar azabın içinde ebedî kalacaklardır.

81. Şayet Allah’a, Nebî’ye ve ona indirilene inanmış olsalardı onları dost edinmezlerdi. Fakat onların çoğu fasıktır.

Kâfirleri dost edinmenin hükmü hakkında bk. 5/Mâide, 51

82. Andolsun ki insanlar arasından iman edenlere en çetin düşman olarak Yahudileri ve müşrikleri bulacaksın. İman edenlere sevgi bakımından en yakın olanların ise, “Biz Hristiyanlarız.” diyen kimseler olduğunu bulacaksın. Bu, onların arasında (din bilgini) keşişlerin ve (ibadet ehli) rahiplerin olmasından ve onların (hakka tabi olma konusunda) büyülenmemesindedir.

83. Resûl’e inen (vahyi) duyduklarında, tanıdıkları hak nedeniyle gözlerinin yaşla dolduğunu görürsün. Derler ki: “Rabbimiz! İman ettik. (Öyleyse) bizi şahitlerden yaz.”

84. (Ve derler ki:) “Rabbimizin bizi salihler topluluğuna dâhil etmesini umarken ne diye Allah’a ve (O’ndan) bize gelen hakka iman etmeyelim?”

85. Allah, söylediklerinin karşılığı olarak altından ırmaklar akan ve içlerinde ebedî kalacakları cennetlerle onları mükâfatlandırdı. Bu, muhsinlerin/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanların karşılığıdır.

86. Ayetlerimizi inkâr edip yalanlayanlar, bunlar alevli ateşin ehlidir.

87. Ey iman edenler! Allah’ın size helal kıldığı temiz ve güzel şeyleri haram kılmayın! Haddi aşmayın! Şüphesiz ki Allah, haddi aşanları sevmez.

88. Allah’ın size rızık olarak verdiklerinden helal ve temiz olarak yiyin. Kendisine iman ettiğiniz Allah’tan korkup sakının.

89. (Niyet ve kasıt olmaksızın ağız alışkanlığı olarak yaptığınız) lağv yeminlerinizden ötürü Allah sizi sorumlu tutmaz. Fakat (niyet ve kasıtle kalplerinizde) bağladığınız yeminlerden sizi sorumlu tutar. (Geçerli

olan yeminlerinizi bozarsanız) onun kefareti, ailenize yedirdiğiniz orta yollu yiyeceklerle on yoksulu doyurmanız ya da giydirmeniz veya köle azat etmenizdir. Kim de bulamazsa üç gün oruç tutsun. Bu, yemin ettiğinizde (bozduğunuz) yeminlerinizin kefaretidir. Yeminlerinizi koruyunuz! Şükredesiniz diye Allah ayetlerini size açıklıyor.

90. Ey iman edenler! İçki, kumar, dikili taşlar ve fal okları şeytanın pis işlerindenidir. Ondan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz.

91. Şeytan, içki ve kumarla ancak aranıza düşmanlık ve kin düşürmek, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık vazgeçtiniz değil mi?

92. Allah'a itaat edin! Resûl'e itaat edin ve (muhalefet etmekten) sakının. Şayet yüz çevirirseniz bilin ki Resûlümüzün vazifesi, ancak apaçık bir tebliğdir.

93. (Şayet içki yasaklanmadan önce onu içmiş ve vefat ettiği için aranızda bulunmayanların durumunu merak ediyorsanız) iman edip salih amel işleyenler için; sakınıp iman ettikleri ve salih amel işledikleri, sonra sakınıp iman ettikleri, sonra sakınıp iyilik yaptıkları takdirde (haram kılınmadan önce) tattıkları (içkiden) dolayı bir günah yoktur. Allah, muhsinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları sever.

94. Ey iman edenler! Andolsun ki Allah, ellerinizin ve mızraklarınızın ulaştığı av hayvanlarını (ihramlılara haram kılarak), gözlerin kendisini görmediği yerde, kimin Allah'tan korktuğunu açığa çıkarmak için sizleri imtihan edecektir. Kim de bundan sonra haddi aşarsa onun için can yakıcı bir azap vardır.

95. Ey iman edenler! İhramda olduğunuz zamanlarda avlarınızı öldürmeyin. Sizden her kim onu kasten öldürürse cezası, sizden iki adil hakemin kararıyla öldürdüğüne denk bir hayvanın Kâbe'ye ulaştırılarak kurban edilmesidir. Ya da yoksulları doyurmak veya onun dengi olacak şekilde oruç tutmaktır. (Bu cezalar,) yaptığı hatanın vebalini tatması içindir. Allah, geçmişte kalanı bağışladı. Her kim de (yasaklanana) dönerse Allah ondan intikam alacaktır. Allah (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve intikam sahibidir.

96. Deniz avı ve yiyeceği size ve yolculara faydalanılan (bir yemiş ola-

rak) helal kılındı. İhramda olduğunuz sürece kara avı size haram kılındı. (Diriltilip) huzurunda toplanacağınız Allah'tan korkup sakının.

97. Allah saygın ev olan Kâbe'yi, haram ayları, kurbanı, boyunları gerdanlıkla (işaretli kurbanlıkları) insanların (dinî ve dünyevi ihtiyaçlarını elde etmelerini sağlayan) bir dayanak kıldı. Bu, Allah'ın göklerde ve yerde olanların tamamını bildiğini ve Allah'ın her şeyin bilgisine sahip olduğunu bilmeniz içindir.

98. Bilin ki hiç şüphesiz Allah, azabı çetin olan ve (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

99. Resûl'ün vazifesi yalnızca tebliğdir. Allah, açığa vurduklarınızı da gizlediklerinizi de bilir.

100. De ki: "Pis olanın çokluğu seni şaşırtıp hoşuna gitse de pis ve temiz bir olmaz. Allah'tan korkun, ey akıl sahipleri ki felaha eresiniz."

101. Ey iman edenler! Açıklandığında sizi üzecek şeyleri sormayın. Kur'ân indirilirken sorarsanız size açıklanır. Allah onu affetti. Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kulların hak ettikleri cezayı erteleyen) Halîm'dir.

102. Sizden önce bir topluluk onu sormuş, sonra da onu (inkâr eden) kâfirler olmuşlardı.

103. Allah (kulağı yarılıp putlara adanan) bahire, (bir belayı defetmek için putlar adına dokunulmaz ilan edilen) saibe, (belirlenmiş standartlarda doğuran devenin salınması ve ona dokunulmaması gereken) vasi ve (sırtına binilmeyi haram kabul ettikleri) ham; bunların hiçbirini meşru kılmadı. Fakat kâfirler yalan uydurup Allah'a iftira ediyorlar. Onların çoğu akletmez.

104. Onlara, "Allah'ın indirdiğine ve Resûl'e gelin." denildiği zaman, "Babalarımızı üzerinde bulduğumuz yol bize yeter." derler. Onların babaları hiçbir şey bilmiyor ve doğru yolu bulamamış olsalar bile mi (babalarının yoluna uyacaklar)?

105. Ey iman edenler! Siz kendinizden sorumlusunuz. Doğru yolda olduğunuz sürece sapanlar size zarar vermez. Topluca dönüşünüz Allah'a dır. Size yaptıklarınızı haber verecektir.

Ayet-i kerime ilk dönemden itibaren yanlış anlaşılıp ve emr-i bi'l ma'ruf vazifesini iptal ettiği düşünülmüştür. Oysa "Siz kendinizden sorumlusunuz." cümlesi, "Allah'ın (cc) size farz kıldıklarını yapmakla yükümlüsünüz." anlamındadır. Yeryüzünde Allah'ın şahitleri olmak, adaleti Allah (cc) için ayakta tutmak ve iyiliği emredip kötülükten sakındırmak da İslam ümmetine namaz, oruç ve hac gibi farz kılınmış emirlerdendir. Ayet, geniş anlamıyla emr-i bi'l ma'rufa delalet etmektedir. Ebû Bekir (ra) bir gün insanlara, "Ey insanlar! Bir ayet var ki onu yanlış yorumluyorsunuz." dedi ve bu ayeti okuyup şöyle devam etti: "Ben Allah Resûlü'nü (sav) şöyle derken işittim: 'İnsanlar münkeri gördüklerinde onu değiştirmek için çaba sarf etmezlerse Allah'ın (cc) hepsini birden cezalandırması yakındır.'" (bk. Ebu Davud, 4338; Tirmizi, 3057)

106. Ey iman edenler! Sizden birine ölüm geldiğinde vasiyet hazırlanışı esnasında sizden iki adil şahit olsun. Şayet yolculuk hâlinde olursanız ve ölüm size gelip çatarsa sizden olmayan iki kişiyi şahit tutun. Şayet (şahitliklerinden) şüphe ederseniz onları namazdan sonra alıkoyarsınız ve şöyle yemin ederler: "Akraba dahi olsa yeminimizi hiçbir bedele satmayacağız. Allah'ın şahitliğini gizlemeyeceğiz. (Şayet gizlersek) elbette günahkâr kimselerden oluruz."

107. Şayet (şahitlik yapan bu iki kişinin yalan söylemek, bir şey gizlemek gibi suretlerle) günah işledikleri ortaya çıkarsa (ölenin mirasçısı olup) haksızlığa uğrayan iki kişi, bu (yalancı şahitlik yapanların) yerine geçer ve "Allah'a yemin olsun ki bizim şahitliğimiz o ikisinin şahitliğinden daha doğrudur. Biz haddi aşmadık. Yoksa elbette biz, zalimlerden olurduk." diye yemin ederler.

108. Bu (usul), gerektiği gibi şahitlik yapabilmeleri ve yemin ettikten sonra yeminlerinin geri çevrilip kabul edilmemesi korkusundan (emin olmaları için) en uygun olandır. Allah'tan korkup sakının ve (söylediklerini) dinleyin. Allah, fasıklar grubuna hidayet etmez.

109. O gün Allah, tüm resûlleri toplayacak ve "(Çağrınıza karşılık) size ne cevap verildi?" diyecek. Diyecekler ki: "Bizim hiçbir bilgimiz yok. Şüphesiz ki sen, gayb ilmini bilensin."

110. (O zaman) Allah diyecek ki: "Ey Meryem oğlu İsmâ! Senin ve annenin üzerindeki nimetlerimi hatırla. Hani seni Rûhu'l Kudus (Cibrîl) ile desteklemiştim. Hem beşikte hem de yaşlılıkta insanlarla konuşuyordun. Hani sana Kitab'ı, hikmeti, Tevrât'ı ve İncîl'i öğretmiştim. İznimle çamurdan kuş suretinde bir şey yapıyordun, sonra ona üflüyordun. O da benim izin

vermemle (canlı) bir kuş oluyordu. İznimle kör ve alaca hastasını iyileştiriyordun. İznimle ölüleri (kabirlerinden diri olarak) çıkarıyordun. İsrâîloğullarına apaçık delillerle geldiğinde onlardan kâfir olanlar, ‘Bu apaçık bir sihirdir.’ demişlerdi de onları senden engelleyerek (seni korumuştum).”

111. Hani havâîlere, “Bana ve Resûl’üme iman edin.” diye vahyetmiştim. Demişlerdi ki: “İman ettik. Şahit ol ki biz, gerçekten Müslimleriz/şirki terk ederek tevhidle Allah’a yönelen kullarız.”

112. Hani havâîler, “Ey Meryem oğlu Îsâ! Sen, Rabbinden bizim için gökten sofrayı indirmesini isteyebilir misin?” demişlerdi. (Îsâ,) “Şayet müminseniz Allah’tan korkup sakının.” demişti.

Ayet-i kerimede iki farklı kıraat vardır.

Birincisi: Genel okuyuşu olan “هَلْ تَسْتَطِيعُ رَزُقَكَ” kıraatidir. “Rabbim sofrayı indirmeye güç yetirebilir mi?” anlamındadır.

İkincisi: İmam Kisâî’nin (rh) kıraati olan “هَلْ تَسْتَطِيعُ رَزَقَكَ” okuyuşudur. Bu kıraat, Allah Resûlü’nden de (sav) aktarılmıştır. (bk. Tirmizi, 2930; El-Mustedrek, 2935) Bizim de meal verirken esas aldığımız bu kıraattir. Bazıları birinci okuyuşa dayanarak havâîlerin Allah’ın (cc) kudretinden şüphe ettiğini iddia etmişlerdir. Bilakis, Allah’ın (cc) kendilerine ilham ettiği (bk. 5/Mâide, 111), Îsâ’nın (as) çağrısına icabet eden (bk. 3/Âl-i İmrân, 52-53) bu seçkin kulların Allah’ın (cc) kudretinden şüphe etmesi söz konusu olamaz.

113. Dediler ki: “Kalplerimizin mutmain olması (için) ve senin bize doğru söylediğini kesin bir şekilde bilelim de ona şahitlik edelim (diye) ondan yemeyi istiyoruz.”

114. Meryem oğlu Îsâ dedi ki: “Allah’ım! Ey Rabbimiz! Bize gökten bir sofrayı indir. O, bizden önce gelenlere ve sonradan geleceklere (sevinç ve huzur getiren) bir bayram ve (senin büyüklüğüne) bir belge olsun. Bizi rızıklandır. Sen, rızık verenlerin en hayırlısısın.”

115. Allah demişti ki: “Şüphesiz ki size (sofrayı) indireceğim. Bundan sonra sizden her kim küfre saparsa âlemlerden hiç kimseye azap etmediğim şekilde ona azap ederim.”

116. Hani Allah demişti ki: “Ey Meryem oğlu Îsâ! İnsanlara sen mi ‘Allah’ı bırakıp beni ve annemi ilah edinin.’ diye söyledin?” Dedi ki: “Seni tenzih ederim! Hakkım olmayan bir şeyi söylemem (doğru) olmaz. Şayet söylemiş olsam elbette sen bunu bilirdin. (Çünkü) sen, bende olanı bilirsin, bense sende olanı bilmem. Şüphesiz ki sen, gaybı bilensin.”

117. “Ben onlara, bana emrettiğın, ‘Benim ve sizin Rabbiniz olan Allah’a kulluk edin.’ (buyruğu) dışında hiçbir Şey sylenmedim. Aralarında olduğum süre içinde (onların yaptıklarına) şahittim. Beni kendi katına aldığında (artık onların ne söylediğini ve ne yaptığını bilmem mümkün değildir). Sen onların üzerinde gzetleyicisin. Sen her Şeyin üzerinde şahit olansın.”

118. “Onlara azap edecek olursan hiç Şüphesiz onlar, senin kullarıdır. Şayet onları bağışlarsan Şüphesiz ki sen, (izzet sahibi, her Şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm’sin.”

119. Allah diyecek ki: “Bugün, doğrulara doğruluklarının fayda vereceği gündür. Onlara altından ırmaklar akan ve içlerinde ebedî kalacakları cennetler vardır. Allah onlardan, onlar da (Allah’tan) razı olmuştur. Bu, büyük bir kurtuluştur/kazançtır.”

120. Göklerin, yerin ve içindekilerin hâkimiyeti/egemenliği Allah’a aittir. O, her Şeye kadrdır.

6. EN'ÂM SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 165 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Gökleri ve yeri yaratan, karanlıkları ve aydınlığı var eden Allah’a hamdolsun. Sonra o kâfirler, (birtakım varlıkları) Rabblerine denk tutuyorlar.
2. Sizi amurdan yaratan, sonra da (leceğiniz zamanın) müddetini belirleyen O’dur. (Diriliş zamanının) müddeti O’nun yanındadır. Sonra siz (hâlâ) Şüphe edersiniz.
3. Göklerde ve yerde (kulluk edilen) Allah O’dur. Sizin gizlinizi de aığınızı da bilir. Kazandıklarınızı da bilmektedir.

En’m Suresi Mekki’dir. Sure, başından sonuna dek mşriklerdeki inanç problemlerine temas edip batıl akideyi delillerle çürütmekte, sahih akideyi ortaya koymaktadır. Bu yanlışlardan biri de şudur: Mekke’li müşrikler, Allah’ın (cc) göklerin rabbi olduğuna ve yerdekileri yarattığına inanıyorlardı. Fakat Allah’ın (cc) hayata, dine, ekonomiye müdahalesini istemiyorlardı. Kişi ile vicdanı arasına hapsedilen; tüm putlara, dinlere ve inançlara eşit mesafede bir Allah (cc) istiyorlardı. Kinata hükmeden, ama insanlara hkmetmeyen bir Allah (cc)...

Allah (cc) genel olarak surede, özel olarak da bu ayette Allah’ın (cc) göklerde ve yer-

de kulluk edilen, boyun eğilip teslim olunan, yasaları geçerli olan tek otorite olduğunu vurgulayarak kendisi hakkındaki bu yanlış tasavvuru çürüttü. (bk. 11/Hûd, 87)

4. Onlara, Rabblerinin ayetlerinden bir ayet geldiğinde mutlaka ondan yüz çevirirler.

5. Hak kendilerine gelince elbette onu yalanladılar. Alaya aldıklarının haberleri onlara gelecektir. (Neyi alaya aldıklarını anlayacaklar.)

6. Kendilerinden önce nice toplulukları helak ettiğimizi görmediler mi? Size vermediğimiz güç ve otoriteyi onlara vermiş, gökyüzünü bol yağmurla üzerlerine göndermiş, nehirleri altlarından akar kılmıştık. Günahları sebebiyle onları helak ettik ve onların ardından başka bir nesil inşa ettik.

7. Şayet sana kâğıt üzerine yazılmış bir kitap indirsek ve ona elleriyle dokunacak olsalar (yine de) o kâfirler, “Bu apaçık bir büyüden başkası değildir.” diyecekler.

8. Dediler ki: “Üzerine melek inmeli değil miydi?” Şayet melek indirseydik iş bitirilmiş/kıyamet kopmuş olur ve onlara süre verilmezdi.

9. Şayet onu melek (bir peygamber) kılmış olsak hiç şüphesiz, (yine insan suretinde) erkek bir melek kılardık. Ve kesinlikle düştükleri şüpheye onları yine düşürürdük.

10. Andolsun ki senden önceki resûllerle de alay edildi. Alaya aldıkları, alaycılarını çepeçevre kuşattı.

11. De ki: “Yeryüzünde gezip dolaşın ve sonra bakın (bakalım), yalanlayanların sonu nasıl olmuş?”

12. De ki: “Göklerde ve yerde olanlar kime aittir?” De ki: “Allah’a aittir.” O, rahmeti, kendi üzerine yazmıştır. Andolsun ki (vuku bulacağında) hiçbir şüphe olmayan Kıyamet Günü’nde sizleri bir araya toplayacaktır. Kendilerini hüsrana/zarara uğratanlar! Onlar iman etmezler.

13. Gecede ve gündüzde yerleşmiş ne varsa hepsi O’nundur. O, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî’ ve (her şeyi bilen) El-Alîm’dir.

14. De ki: “Gökleri ve yeri yoktan var eden Allah’ken, O doyurur ama (kimse tarafından) doyurulmazken Allah’tan başkasını mı veli edinecekmişim?” De ki: “Şüphesiz ki ben, Müslimlerin/şirki terk ederek tevhidle Allah’a yönelen kulların ilki olmakla emrolundum.” Ve “Sakin müşriklerden olma.” (denildi.)

Müşrikler, Allah'tan (cc) başkasını/başkalarını veli edinir ve yalnızca bir veliden (sadece Allah'tan) istenebilecek talepleri o varlıklardan beklerlerdi. Allah'ın dışında edindikleri veliler/evliya; Allah'a (cc) yakın ve O'nun (cc) yanında hatır sahibi olduğuna inandıkları melekler (bk. 34/Sebe', 40) ve salih insanların ruhaniyetiydi (bk. 53/Necm, 20; 71/Nûh, 23). Bu varlıkları veli edinme/putlaştırma nedenlerini Kur'ân şöyle açıklar:

- a. Allah'a (cc) yakınlaşmak için (bk. 39/Zumer, 3)
- b. Allah katında şefaatlere nail olmak için (bk. 10/Yûnus, 18; 39/Zumer, 43-44)
- c. İhtiyaç hâlinde onların yardımına nail olmak için (bk. 36/Yâsîn, 74-75)
- d. İzzet bulmak için (bk. 19/Meryem, 81-82)
- e. Toplumu kaynaştırması ve millî bir değer olması için (bk. 29/Ankebût, 25; ayrıca bk. 29/Ankebût, 41)

15. De ki: “Şayet Rabbime isyan edersem şüphesiz ki o büyük günün azabından korkarım.”

16. “Kim de o gün azaptan alıkonulup çevrilirse (Allah) ona rahmet etmiştir. Bu, apaçık bir kazançtır.”

17. Allah sana bir zarar dokunduracak olsa onu (Allah'tan) başka kimse gideremez. Sana bir hayır dokunduracak olsa O, her şeye kadîrdir.

18. O, kullarının üzerinde (her şeye boyun eğdiren) El-Kâhîr'dir. O, (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm ve (her şeyden haberdar olan) El-Habîr'dir.

19. De ki: “Kimin şahitliği en büyüktür?” De ki: “Allah, benim ve sizin aranızda şahittir. Sizi ve kime ulaşırsa onu uyarmam için bu Kur'ân bana vahyedildi. Yoksa siz, Allah ile beraber başka ilahların olduğuna mı şahitlik ediyorsunuz?” De ki: “Ben şahitlik etmem.” De ki: “Ancak O, tek ilahdır ve şüphesiz ki ben, O'na ortak koştuklarınızdan berîyim/uzağım.”

Kureyş'in büyükleri Allah Resûlü'ne geldi ve dediler ki: “Muhammed! Senin doğruluğuna hiç kimse şahitlik etmiyor. Yahudi ve Hristiyanlara da sorduk. Sana dair ellerinde bir bilgi olmadığını söylediler. Söyle misin, senin şahidin kim?” Bunun üzerine ayet indi. (bk. Zâdu'l Mesîr, 2/162)

Tevhid davasının şahidi Allah'tır. Bu davanın başka hiçbir delile/shahitliğe/onaya ihtiyacı yoktur. Allah (cc) kullarıyla konuştuğu Kur'ân boyunca bu şahitliğini dillendirmiş, akla ve fıtrata hitap eden etkili delilleriyle tevhid davasını desteklemiştir. Tevhid ehli, Eş-Şehîd olan Allah'ın (cc) şahitliğini hissetmeli ve bununla şeref duymalıdır. Ayrıca bu ayet, Kelime-i Tevhid'i tefsir eden ayetlerdendir. Kelime-i Tevhid'le dile getirilen şahitlik, Allah'ın hak ve tek ilah olduğunu ilan etmek ve O'nun dışında ibadet edilen sahte ilahlardan/tağutlardan berî olmaktır. (bk. 21/Enbiya, 25; 3/Âl-i İmrân, 64)

20. Kendilerine Kitap verdiklerimiz, öz evlatlarını tanıdıkları gibi onu (ve

peygamberlik sıfatlarını) tanırlar. Kendilerini hüsrana/zarara uğratanlar, onlar iman etmezler.

21. Allah'a, yalan uydurarak iftira eden ve O'nun ayetlerini yalanlayanlardan daha zalim kim olabilir? Şüphesiz ki o zalimler, kurtuluşa ermezler.

22. O gün hepsini (diriltip) bir araya toplarız. Sonra şirk koşanlara, "(Allah katında size şefaathçi olduklarına inanarak) bir şey sandığınız ortaklarınız hani neredeler?" deriz.

23. Sonra, "Rabbimiz olan Allah'a yemin olsun ki biz müşriklerden değildik." sözleri dışında bir fitneleri (mazeretleri) olmaz.

24. Kendi aleyhlerine nasıl da yalan söylediklerine ve (uydurdukları) iftiraların nasıl kaybolup gittiğine bir bak.

Dini ve tevhidi önemsemeyen, dinini Kur'ân ve Sünnet rehberliğinde öğrenmeyen, din hakkında anlatılan her şeye inanıp dinini hurafe ve menkıbelerle bina edenler; Kıyamet Günü'nde bu manzarayı yaşamaya mahkûmdur.

25. Onlardan sana kulak verenler vardır. Biz, onu (vahyi) anlayamazlar diye kalplerine örtüler, kulaklarında da ağırlık kıldık. Ayetlerin tamamını görecekseler yine de iman etmezler. Öyle ki sana gelecek olsalar seninle tartışır ve o kâfir olanlar, "Bu, eskilerin masallarından başka bir şey değildir." der.

Tartışmacı oluşlarına (bk. 6/En'âm, 25), ilgisizlikleri ve yüz çevirmelerine (bk. 18/KeHF, 57), büyükmelerine (bk. 7/A'râf, 146), Resûlullah'ın (sav) emirlerine itaatsizlik etmelerine (bk. 9/Tevbe, 87, 93) bir ceza olarak Allah (cc) hakkı anlamalarına engel koymuştur.

26. Onlar hem (insanları) Kur'ân'dan alıkoyar hem de (kendileri) ondan uzaklaşırlar. Yalnızca kendilerini helak ederler. Farkında da değillerdir.

27. Ateşin başında durdurulduklarında onların hâlini bir görsen! "Keşke (dünyaya) geri döndürülseydik de Rabbimizin ayetlerini yalanlamasaydık ve müminlerden olsaydık." derler.

28. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, daha önceden gizledikleri şey açığa çıktı (da ondan böyle söylüyorlar). Şayet geri çevrilseler yine kendisinden sakındırıldıkları şeye (şirke) dönerler. Şüphesiz onlar, gerçek birer yalancıdır.

29. Dediler ki: "Dünya hayatımızdan başka (bir hayat) yoktur ve bizler diriltilmeyeceğiz."

30. Onları, Rabblerinin huzurunda durdurulduklarında bir görsen! (Allah)

diyecek ki: “Bu (ahiret) hak değil miymiş?” Diyecekler ki: “Rabbimize yemin olsun ki evet, (hakmış!)” (Allah) diyecek ki: “Öyleyse kâfir olmanız nedeniyle azabı tadın.”

31. Gerçek şu ki Allah ile karşılaşmayı yalanlayanlar, hüsrana uğramıştır. Öyle ki kıyamet ânsızın kopup onlara geldiğinde günahlarını sırtlarına yüklenmiş olarak, “O (dünyadaki) gevşekliğimizden ötürü yazıklar olsun bize!” derler. Dikkat edin. Yüklendikleri (günahlar) ne kötüdür!

32. Dünya hayatı oyun ve eğlenceden ibarettir. Şüphesiz ki ahiret yurdu korkup sakınanlar için daha hayırlıdır. Akletmez misiniz?

33. Elbette onların söylediklerinin seni üzdüğünü biliyoruz. (Doğrusu) onlar, seni yalanlamıyorlar. Lakin zalimler, Allah’ın ayetlerini inkâr ediyorlar.

34. Andolsun ki senden önce de resûller yalanlandı. Yalanlanmaya sabrettiler. Yardımımız onlara gelene dek eziyet gördüler. Allah’ın kelimelelerini (yardım sözünü) değiştirecek yoktur. Andolsun ki peygamberlerin haberlerinden bir bölümü sana gelmiştir.

35. Şayet (davetinden) yüz çevirmeleri sana ağır geliyorsa yerde tünel açıp veya göğe merdiven dayayarak onlara bir delil/mucize getirebiliyorsan (yap)! Allah dileseydi onların tamamını hidayet üzere toplardı. (Öyleyse) sakın cahillerden olma.

36. (Davetine) ancak (anlamak için) dinleyenler icabet eder. Ölülere ise Allah diriltir, sonra da O’na döndürülürler.

Allah (cc), kâfirleri ölüye benzetmiştir. Ölüler, diriltilinceye kadar her şeyden habersiz ve tepkisiz oldukları gibi kalpleri küfür ve masiyetlerle örtülmüş kâfirler de nebilerin daveti karşısında böyledir.

37. Dediler ki: “Ona Rabbinden bir ayet/mucize indirilmesi gerekmez miydi?” De ki: “Hiç şüphesiz Allah, ayet/mucize indirmeye kâdirdir. Fakat onların çoğu bilmezler.”

38. Yeryüzünde kımıldayan her canlı ve iki kanadıyla uçan her kuş ancak sizin gibi bir ümmettir. Kitap’ta* hiçbir şeyi eksik bırakmamışsınızdır. Sonra (diriltilip) Rabblerinin huzurunda toplanacaklardır.

* “Kitap”tan kasıt Levh-i Mahfûz olabileceği gibi Kur’ân da olabilir. Zira Kur’ân, “Kitap” lafzını her iki anlam için de kullanmıştır. Ayetin bağlamı ele alındığında “Kitap”tan kastın, her şeyin içinde yazılı olduğu Levh-i Mahfûz olması tercih edilir. Allah (cc) en doğrusunu bilir. (bk. 22/Hac, 70; 57/Hadîd, 22-23)

39. Ayetlerimizi yalanlayanlar, karanlıklar içinde, sağır ve dilsizlerdir. Allah kimi dilerse onu saptırır, kimi de dilerse dosdoğru yol üzere kılar.

40. De ki: “Görüşünüz nedir? (Söylesenize!) Allah’ın azabı ya da kıyamet size gelip çattığında Allah’tan başkasına mı dua edip yalvaracaksınız? Şayet doğru sözlüyseniz (cevap verin bakalım)!”

41. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, yalnızca O’na dua edip yalvarırsınız. O da dilerse dua ettiğiniz sıkıntıyı giderir ve siz O’na şirk koştuklarınızı unuttururuz.

42. Andolsun ki senden evvelki kavimlere (de resûller) gönderdik. (Allah’a) yalvarır ve boyun eğmeler diye onları sıkıntılar ve zorluklarla imtihan ettik.

43. Bari imtihana uğradıklarında boyun eğip yalvarsalardı! Ama kalpleri katılaştı ve şeytan, yapmakta olduklarını onlara süslü gösterdi.

44. Kendilerine hatırlatılan (öğüdü) unuttuklarında üzerlerine her şeyin kapılarını açtık. Kendilerine verilenlerle sevinmeye/şımarmaya başlayınca da onları ânsızın yakalayiverdik. (Azabı gördüklerinde kurtulmaya dair) tüm ümitlerini yitirdiler.

45. Böylece o zalimler topluluğunun (kökü kurutulup) arkaları kesildi. Âlemlerin Rabbi olan Allah’a hamdolsun.

46. De ki: “Görüşünüz nedir? (Söylesenize!) Şayet Allah kulaklarınızı ve gözlerinizi alıp kalplerinizi mühürleyecek olsa Allah’ın dışında onu size (geri) getirecek ilah kimdir?” Bak, ayetleri nasıl da farklı şekillerde açıklıyoruz. Sonra onlar yine de (ayetlerimizden) yüz çeviriyorlar.

47. De ki: “Görüşünüz nedir? (Söylesenize!) Allah’ın azabı ânsızın yahut açıktan geldiğinde zalimler topluluğundan başkası helak olur mu?”

48. Biz resûllerimizi, yalnızca müjdeleyiciler ve uyarıcılar olarak göndeririz. Kim de iman edip ıslah ederse, onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir.

49. Ayetlerimizi yalanlayanlara gelince işleyip durdukları fısklardan (günahlardan) ötürü onlara azap dokunacaktır.

50. De ki: “Size, ‘Allah’ın hazineleri benim yanımdadır.’ demiyorum. Ben gaybı da bilmem. Melek olduğumu da söylemiyorum. Yalnızca bana

vahyedilene uyuyorum.” De ki: “Hiç kör ile gören bir olur mu? Düşünmeyecek misiniz?”

51. O (Kur’ân’la,) Rabblerinin huzurunda toplanacaklarından ötürü korkan (müminleri) uyar. Onların (Allah’ın) dışında ne bir dostları ne de şefaathçileri yoktur! (Onları Kur’ân’la uyar ki) korkup sakınsınlar.

52. Rabblerinin rızasını umarak gece gündüz O’na dua edenleri sakın kovma! Onların hesabından senin üzerine, senin hesabından da onların üzerine (onları kovmanı gerektirecek) bir sorumluluk yoktur. (Buna rağmen onları meclisinden kovarsan) zalimlerden olursun.

Sa’d ibni Ebî Vakkâs’tan (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

“Biz altı kişiyle beraber Allah Resûlü’nün (sav) yanındaydık.

Müşrikler dediler ki: ‘Şu adamları yanından kov. Tâ ki (bizlerle aynı mecliste bulduklarından, bizimle eşit olduklarını düşünmeye) cüret etmesinler.’

Allah Resûlü’nün (sav) gönlüne (bu isteğe karşılık vermeye yönelik) Allah’ın (cc) dilettiği bir düşünce düştü. Allah (cc) bunun üzerine (uyarı mahiyetinde) bu ayetleri indirdi.” (Müslim, 2413)

53. “Allah aramızdan bu (fakir ve köle) olanları mı lütfuna layık gördü?” desinler diye biz onları birbiriyle imtihan ettik. Şükredenleri en iyi bilen Allah değil midir?

54. Ayetlerimize iman edenler sana geldiğinde de ki: “Selam olsun size. Rabbiniz rahmeti kendi üzerine yazdı. (Şöyle ki:) Sizden her kim bilme-yerek bir kötülük yapar, sonra onun ardından tevbe eder ve (hatasını) düzeltirse, hiç şüphesiz O (Allah), (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm’dir.”

55. Suçlu günahkârların yolları apaçık belli olsun diye ayetlerimizi işte böyle tafsilatlandırıyoruz.

Yüce Allah, Kur’ân’ın ayetlerini önce muhkem kılmış, sonra da El-Hakîm ve El-Habîr ismiyle detaylandırmış ve tafsilatlı olarak açıklamıştır. Kur’ân’ın mufassal/detaylandırılmış bir kitap olmasının hikmetleri şöyle bildirilmiştir:

- Tek olan Allah’a tevhid üzere kulluk edilmesi (bk. 11/Hûd, 1-2)

- İnsanların/Toplumların ihtilaf ettiği dinî dünyevi konularda hakem olması (bk. 6/En’âm, 114-115)

- İnsanların ahirete yakinen inanması (bk. 13/R’ad, 2)

- Allah'a verdikleri tevhid sözünü/misakı (bk. 7/A'râf, 172-173) unutanların bu sözü hatırlaması ve Allah'a (cc) dönmesi (bk. 7/A'râf, 174)

- Suçlu günahkârların yolunun apaçık belli olması (bk. 6/En'âm, 55)

- Allah'ın kelamını akletmek (bk. 30/Rûm, 28), fıkhetmek/iyice anlamak (bk. 6/En'âm, 98), üzerinde düşünmek (bk. 10/Yûnus, 24), öğüt almak (bk. 6/En'âm, 126) ve ilmini arttırmak (bk. 10/Yûnus, 5) isteyenler için

Ayetin yer aldığı En'âm Suresi, bir bütün olarak cahiliyeyi tanıtmak için inmiştir. Bu sureyi hakkıyla fıkheden herkes, cahiliyeyi bir zihniyet olarak tanır. Suçlu günahkâr müşrikler ile salih müminlerin yolunu ayırt eder.

56. De ki: “Şüphesiz ki ben, Allah'ı bırakıp dua ettiklerinize ibadet etmekten menedildim.” De ki: “Ben sizin arzularınıza uymam. (Uyduğum takdirde) gerçekten sapıtılmış ve doğru yolu bulamayanlardan olmuş olurum.”

57. De ki: “Şüphesiz ki ben, Rabbimden bir delil/belge üzereyim ve siz onu yalanladınız. Acele etmekte olduğunuz (azabın gelmesi) benim (yetkimde) değildir. Hüküm yalnızca Allah'ındır. O, doğruyu haber verir ve (hak ile batıl arasında hükmederek onların aralarını) ayıranların en hayırlısıdır.”

58. De ki: “Şayet acele etmekte olduğunuz (azap), benim (elimde ve yetkimde) olsaydı (size mühlet vermezdim ve) benimle sizin aranızdaki mesele bitirilmiş olurdu. Allah, zalimleri en iyi bilendir.”

59. Gaybın anahtarları Allah'ın yanındadır. (Gaybı) O'ndan başkası bilmez. Karada ve denizde olan her şeyi bilir. Herhangi bir yaprak düşmüş olsa mutlaka onu bilir. Yerin karanlıklarındaki bir tane, yağ ve kuru ne varsa hepsi apaçık Kitap'ta yazılıdır.

“Gaybın anahtarları” Lokmân Suresi'nin 34. ayetinde açıklanmıştır.

60. Gece sizi vefat ettirip gündüz yaptıklarınızı bilendir. Sonra sizi (gündüzün) içinde diriltir ki belirlenmiş olan ecel tamamlansın. Sonra dönüşünüz O'nadır. Sonra yaptıklarınızı size haber verecektir.

61. O, kulları üzerinde (her şeye boyun eğdiren) El-Kâhir'dir. Üzerinize koruyucu (melekler) gönderir. Sizden birine ölüm geldiğinde (ölüm vazifesiyle görevli) elçilerimiz onu vefat ettirir. Ve onlar görevlerini kusursuz bir şekilde yaparlar.

62. Sonra da Allah'a, (hak ve hakikatin kaynağı) El-Hak olan Mevlâlarına döndürülürler. Dikkat edin! Hüküm yalnızca O'na aittir. Ve O, hesap görenlerin en hızlı olanıdır.

63. De ki: “Sizleri karanın ve denizin karanlıklarından kurtaran kimdir? Ki siz içtenlikle ve gizliden gizliye O’na, ‘Şayet bizi bundan kurtarırsan şüphesiz ki biz, şükredenlerden olacağız.’ diye dua etmektesiniz.”

64. De ki: “Bundan da bunun dışındaki tüm sıkıntılardan da sizi kurtaran Allah’tır. Sonra siz (tekrardan) şirk koştaktasınız!”

65. De ki: “O, size üstünüzden ve ayaklarınızın altından bir azap göndermeye ya da sizleri (farklı ve zıt düşüncelere sahip) gruplara bölüp bir kısmınıza diğer bir kısmınızın baskı ve sıkıntısını tattırmaya kâdirdir.” Bak, anlasınlar diye nasıl da ayetlerimizi çeşitli şekillerde açıklıyoruz.

66. O (Kur’ân), hak olmasına rağmen kavmin onu yalanladı. De ki: “Ben üzerinize (işlerinizin havale edildiği, yaptıklarınızın karşılığını verecek bir vekil değilim.”

67. Her haberin (vuku bulacağı) belirlenmiş bir zamanı vardır. Pek yakında bileceksiniz/anlayacaksınız.

68. Ayetlerimize (alaya alma ve yalanlama suretiyle) dalanları gördüğünde -başka bir söze dalıncaya dek- onlardan yüz çevir. Şayet şeytan sana unutturursa hatırladıktan sonra zalimler topluluğuyla beraber oturma! Benzer emirlerin olduğu ayetler için bk. 4/Nisâ, 140; 9/Tevbe, 65-66

69. Korkup sakınanların üzerine, onların (müşriklerin) hesabından bir sorumluluk yoktur. Fakat sakınıp korunsunlar diye (Allah’ın ayetlerine dalanlara) hatırlatmak gerekir.

70. Dinlerini oyun ve eğlence edinen ve dünya hayatının kendilerini aldattığı kimseleri (kendi hâllerine) terk et. (Kur’ân’la) uyar ki bir nefis yapıp kazandıklarından ötürü helak olmasın. Allah’tan başka hiçbir dost ve şefaatchisi olmayan, her türlü fidyeyi verse de kendisinden alınmayacak olanlar. İşte bunlar, yapıp kazandıklarından ötürü helak olmuşlardır. Kâfir olmalarından ötürü onlara kaynar sudan bir içecek ve can yakıcı bir azap vardır.

71. De ki: “Allah bizi (tevhide) hidayet ettikten sonra Allah’ı bırakıp da bize hiçbir faydası ve zararı olmayan şeylere mi (putlara, türbelere, yarıtlara mı) dua edelim? Arkadaşları kendisini, ‘Hidayete gel.’ diye çağır-dıkları hâlde yeryüzünde şaşkın şaşkın dolaşırken şeytanların ayarttığı kimse gibi topuklarımız üzere geri mi dönelim?” De ki: “Şüphesiz ki ger-

çek ve hakiki hidayet, Allah'ın hidayetidir. Ve biz âlemlerin Rabbine teslim olmakla emrolunduk.”

72. (Ayrıca) namazı kılın ve O'ndan korkup sakının (diye emrolunduk). (Dirilip) huzurunda toplanacağınız, O'dur.

73. O, gökleri ve yeri hak olarak yaratandır. O'nun “Ol!” dediği gün (her istediği) olur. O'nun sözü haktır. Sûr'a üfleneceği gün hâkimiyet/egemenlik yalnızca O'nundur. Gaybı (görünmeyeni) ve şehadeti (görüneni) bilendir. O, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm ve (her şeyden haberdar olan) Habîr'dir.

74. (Hatırlayın!) Hani İbrâhîm, babası Azer'e demişti ki: “Putları ilah mı ediniyorsun? Şüphesiz ki ben, senin ve kavminin apaçık bir sapıklık içinde olduğunu düşünüyorum.”

75. Yakinen iman edenlerden olsun diye İbrâhîm'e göklerin ve yerin melekutunu (insanı hayrete düşüren ayetlerini) gösteriyorduk.

76. Gece onu bürüyüp örtünce bir yıldız görmüş ve “Bu benim rabbimdir.” demişti. Yıldız batınca da, “Şüphesiz ki ben batanları sevmem.” demişti.

77. Ay'ın doğduğunu görünce, “Bu benim rabbimdir.” demişti. Onun batışını (görünce de), “Şayet Rabbim bana hidayet etmezse andolsun ki sapıklar topluluğundan biri olurum.” demişti.

78. (Sonra) Güneş'in doğduğunu görmüş ve “Bu benim rabbim olsa gerek, bu en büyüktür.” demişti. Güneş batınca, “Ey kavmim! Şüphesiz ki ben, sizin şirk koştuklarınızdan berîyim/uzağım.” demişti.

79. “Şüphesiz ki ben, yüzümü hanîf olarak, gökleri ve yeri yaratana çevirdim. Ve ben, müşriklerden de değilim.”

80. Kavmi onunla tartışmıştı. (İbrâhîm) demişti ki: “(Allah) beni hidayet etmesine rağmen Allah hakkında benimle tartışacak mısınız? Rabbimin benim hakkımda bir şey dilemesi hariç şirk koştuklarınızdan korkmuyorum. Rabbimin ilmi her şeyi kuşatmıştır. Öğüt almaz mısınız?”

81. “Siz, (Allah'ın meşruluğuna dair) hiçbir delil indirmediği varlıkları Allah'a ortak koşmaktan korkmazken ben nasıl sizin şirk koştuğunuz (sahte ilahlardan) korkarım! Şayet biliyorsanız (söyleyin bakalım, hak olan ilaha ortak koşanlar ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayanlar) bu iki

gruptan hangisi (Allah'ın azabından) emin olarak (yaşamaya) daha fazla hak sahibidir?"

Şirkin hiç bir delili olmadığına dair bk. 3/Âl-i İmrân, 151

82. İman eden ve imanlarına zulüm/şirk bulaştırmayanlar (var ya)! İşte onlara (Allah'ın azabından) emin olmak vardır. Ve onlar hidayete erenlerdir.

Tarih boyunca müşrikler, muvahhidleri kendi elleriyle yaptıkları, zan ve hurafelerle anlam yükledikleri sahte ilahlarla korkutmuşlardır. Kimi zaman ilahlarının muvahhidleri çarpacağını (bk. 11/Hûd, 54), bazen ilahları hakkında olumsuz konuştukları için uğursuzluk olduğunu söylemiş (bk. 27/Neml, 47), kimi zaman da doğrudan tehditte bulunmuşlardır (bk. 7/A'râf, 127).

Muvahhid, Allah'ın (cc) güvencesi altındadır. Allah'ın (cc) dilemesi hariç hiçbir şey ona zarar veremez. Müşriklerin tehditlerine aldirmamalı, İbrâhîm (as) misali onları Allah (cc) ve O'nun azabıyla korkutarak karşı tehditte bulunmalıdır. (bk. 7/A'râf, 194-196; 10/Yûnus, 71; 11/Hûd, 54-56)

83. Bu, kavmine karşı İbrâhîm'e verdiğimiz hüccetimiz/delilimizdir. Dilediğimizin derecelerini yükseltiriz. Şüphesiz ki Rabbin, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

84. Ona İshâk'ı ve Ya'kûb'u armağan ettik. Hepsini hidayet ettik. Bundan önce de Nûh'u ve soyundan olan Dâvûd, Suleymân, Eyyûb, Yûsuf, Mûsâ ve Hârûn'u da hidayet etmiştik. İşte muhsinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları böyle mükâfatlandırırız.

85. Zekeriyâ, Yahyâ, İsâ ve İlyâs'ı da (hidayet ettik). Hepsi salihlerdendi.

86. İsmâîl, Elyesa, Yûnus ve Lût'u da (hidayet ettik). Ve hepsini âlemlere üstün kıldık.

87. Onların babaları, soyları ve kardeşlerinden bir kısmını da (hidayet ettik). Onları seçtik ve dosdoğru yola hidayet ettik.

88. Bu, Allah'ın hidayetidir. Onunla dilediği kullarını hidayete erdirir. Şayet onlar şirk koşmuş olsaydı, muhakkak, yaptıkları her şey boşa giderdi.

Şirkin tanımı, çeşitleri ve müşrikin akıbeti için bk. 4/Nisâ, 48

89. İşte onlar, kendilerine Kitap, hüküm ve nübüvvet verdiklerimizdir. Şayet (onların davetine muhatap olan insanlar, onlardan miras olarak kalan nübüvvet, hüküm ve Kitab'ı) inkâr edecek olursa hiç şüphesiz, onların yerine onu inkâr etmeyen bir topluluğu vekil kılarız.

90. Onlar, Allah'ın hidayet ettiği kimselerdir. Onların yolunu takip et. De

ki: “Ben, bunun için sizden bir ücret istemiyorum. O, yalnızca âlemlere bir hatırlatmadır.”

91. “Allah, beşere hiçbir şey indirmemiştir.” dedikleri zaman Allah’a gösterilmesi gereken saygıyı göstermemiş oldular. De ki: “(Söyleyin o zaman!) Mûsâ’nın getirdiği, içinde insanlar için nur ve hidayet barındıran, parça parça kâğıtlara yazıp (bir kısmını) açıklayıp çoğunu gizlediğiniz Kitab’ı kim indirdi? (O Kitap’la) sizin ve atalarınızın bilmediği şeyler öğretildi.” (Sana cevap verirlerse ne âlâ! Susmayı tercih ederlerse) de ki: “Allah’tır!” Sonra da bırak onları, batıllarında oynayıp dursunlar.

92. Bu (Kur’ân) ise Mekke ve çevresini onunla uyarasın diye indirdiğimiz, mübarek ve kendisinden önceki (Tevrât’ı) doğrulayan bir kitaptır. Ahirette iman edenler (bu kitaba) inanırlar ve onlar namazlarını (vakitlerine, rûkûn ve şartlarına, huşu ve adabına dikkat ederek) korurlar.

93. Allah’a yalan uydurup iftira eden ya da kendisine hiçbir şey vahyolunmadığı hâlde, “Bana vahyolundu.” diyen veya “Allah’ın indirdiğine benzer (Kitap/vahiy) indireceğim.” diyenden daha zalim kim olabilir? Sen o zalimlerin ölüm sekeratı ânındaki hâllerini bir görseydin! Melekler ellerini onlara uzatmış ve “Çıkarın canlarınızı! Allah’a karşı söylediğiniz haksız sözleriniz ve O’nun ayetlerine karşı büyüklemenizden ötürü bugün alçaltan ve değersizleştiren azapla cezalandırılacaksınız.” (derler.)

94. Andolsun ki sizi ilk defa yarattığımız gibi yalnız ve tek olarak bize geldiniz. Size nimet olarak verdiklerimizi de arkanızda bıraktınız. Size şefaate edeceğine inandığınız ortaklarınızı da yanınızda görmedik. Andolsun ki aranızdaki bağlar kesildi ve (size fayda vereceğini) zannettiğiniz şeyler kaybolup gitti.

95. Şüphesiz ki çekirdeği ve taneyi (içlerinden bitki ve ağaç çıkarmak için) yarıp çatlatan, Allah’tır. Ölüden diriye, diriden ölüyü çıkarır. İşte Allah, budur. Nasıl olur da (O’na ibadeti bırakıp bunların hiçbirini yapamayan putlara doğru) çevriliyorsunuz?

96. (Karanlıklar içinden) sabahı yarıp çıkaran (da O’dur). Geceyi (içinde dinlenip rahatlayacağınız) bir sükûnet, Güneş’i ve Ay’ı bir hesaplama ölçüsü kıldı. Bu, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (her şeyi bilen) El-Âlîm’in takdiridir.

97. O, karanın ve denizin karanlıklarında yolunuzu bulasınız diye yıldızları sizin (emrinize amade) kıldı. Şüphesiz ki biz, bilen bir topluluk için ayetlerimizi detaylı olarak açıkladık.

98. O, sizi tek bir nefisten/Âdem'den yarattı. (Bir) karar kılınacak ve (bir de) emaneten (durulacak yer) vardır. Şüphesiz ki biz, anlayan bir topluluk için ayetlerimizi detaylı olarak açıkladık.

Kur'ân'ın mufassal/detaylandırılmış bir kitap olmasının hikmetleri için bk. 6/En'âm, 55

99. O, gökten su indirendir. O (suyla) her türlü bitkiyi çıkardık. O (sudan) bir yeşillik çıkardık. Ondandaki birbiri üzerine binmiş taneler çıkarırız. Hurma ağacının tomurcuğundan (yere) sarkmış salkımlar; birbirine benzeyen veya benzemeyen üzüm, zeytin ve nar bahçeleri... (O bahçeler) ürün verdiğinde meyvesine ve olgunluğuna bakın. Şüphesiz ki iman eden bir topluluk için bunda (ibret alınıp Allah'ın azamet ve gücünün anlaşılacağı) nice ayetler vardır.

100. Cinleri yaratan (Allah) olmasına rağmen (tutup da) cinleri Allah'a ortak kıldılar. (Bununla yetinmeyip) hiçbir bilgiye dayanmadan Allah'a oğullar ve kızlar nispet ettiler. O (Allah), onların yakıştırdığı sıfatlardan münezzeh ve yücedir.

101. (O,) gökleri ve yeri benzersiz şekilde yaratandır. Nasıl çocuğu olsun? O'nun bir eşi olmadı ki! Her şeyi yarattı ve O, her şeyi bilendir.

102. İşte bu, Rabbiniz olan Allah'tır. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Her şeyin yaratıcısıdır. (Öyleyse) yalnızca O'na kulluk edin. O, her şeyin üzerinde (gözetleyen, denetleyen ve işlerini yürüten) Vekil'dir.

103. Gözler O'nu idrak edip kuşatamaz. O ise tüm gözleri kuşatmıştır. O, (lütuf ve ihsan sahibi, en küçük şeylere ilmiyle nüfuz edip haberdar olan) El-Latîf ve (her şeyden haberdar olan) El-Habîr'dir.

104. Şüphesiz ki Rabbinizden size (feraset ve derin görüş kazandıracak) basiretler geldi. Kim görürse kendi lehine, kim de görmek istemezse kendi aleyhinedir. Ben, üzerinizde bir koruyan/gözetleyen değilim.

105. İşte biz, ayetleri böyle farklı farklı üsluplarla açıklıyoruz. Tâ ki, "Sen (Ehl-i Kitap'tan) ders almışsın." desinler. Biz de onu bilen bir kavim için açıklayalım.

106. Rabbinden sana vahyedilene uy! O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Müşriklerden yüz çevir.

107. Şayet Allah dilesydi şirk koşmazlardı. Seni, onlar üzerine koruyup gözetleyen (biri) kılmadık. Ve sen, onlar üzerine bir vekil de değilsin.

108. Allah'ı bırakıp da dua ettikleri (kutsallarına) sövmeyin. Onlar da (sövmenize karşılık) bilgisizce ve haddi aşarak Allah'a sövebilirler. İşte her ümmete (kötü) amelini böyle süslü gösterdik. Sonra dönüşleri Rabble-rinedir. Ve (Allah,) yaptıklarını onlara haber verecektir.

109. Şayet onlara bir ayet/mucize gelse kesinlikle iman edeceklerine dair var güçleriyle yemin ettiler. De ki: "Ayetler/Mucizeler yalnızca Allah katındadır. Ayetler/Mucizeler gelse bile yine de inanmayacaklarını fark etmediniz mi/anlamadınız mı?"

110. İlk defa iman etmedikleri gibi (yine inanmasınlar diye) kalplerini ve gözlerini ters çeviririz. Ve onları azgınlıkları içinde bocalar vaziyette bırakırız.

111. Şayet melekleri onlara indirsek, ölümler onlarla konuşsa, her şeyi karşılıklarına toplasak Allah dilemedikçe iman edecek değiller. Fakat onların çoğu cahillik ediyorlar.

112. Böylece her peygambere insanların ve cinlerin şeytan olanlarını düşmanlar kıldık. Bazısı diğer bir kısmını aldatmak için sözün yaldızlısını vahyeder/fısıldar. Şayet Rabbin dilesydi bunu yapamazlardı. (Öyleyse) onları uydurdukları iftiralarıyla baş başa bırak.

113. (Bırak onları kendi hâllerine!) Tâ ki ahirete inanmayanların gönülleri o (yaldızlı sözlere) meyletsin, ondan (iyice) hoşlansın ve yapmakta oldukları kötülükleri yapmaya devam etsinler.

114. (De ki:) "O, her şeyi detaylandıran Kitab'ı size indirmişken Allah'tan başka bir hakem mi arayacakmışım?" Kendilerine Kitap verdiklerimiz onun (Kur'ân'ın), Rabbin tarafından hak olarak indirilmiş olduğunu kesin bir şekilde bilirler. Sakın şüphecilerden olma.

Kur'ân'ın mufassal/detaylandırılmış bir kitap olmasının hikmetleri için bk. 6/En'âm, 55

115. Rabbinin kelimesi (Kur'ân), doğruluk ve adalet bakımından tamamlanmıştır. Onun kelimelerini değiştirebilecek yoktur. O, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî' ve (her şeyi bilen) El-Alîm'dir.

Herhangi bir kural, ilke ya da kanunun insanlar arasında hakem olabilmesi için üç sıfatı haiz olması gerekir:

- a. Hükümlerinin detaylı ve tafsilatlı olması
- b. Haber verdiği şeylerin doğru olması
- c. Hükümlerinin adaletli olması

Allah'ın (cc) şeriatı olan Kur'ân, bu sıfatların tamamına sahiptir. Çünkü onu ilmi, adaleti ve hakemliği kusursuz olan Allah (cc) indirmiştir.

Beşer ürünü yasalar, bu sıfatların tamamından yoksundur. Çünkü bu kanunları ilim, adalet ve hakemlik konusunda kusurlu olan ve hevaya uyan "insan" yazmıştır. Bu nedenle Allah'ın (cc) yasaları asırlar boyu uygulanabilirken beşer ürünü yasalar her on yılda bir değiştirilmek zorundadır. Allah'ın (cc) yasaları barış, esenlik, adalet ve emniyet kaynağıyken beşer ürünü yasalar savaş, felaket, zulüm ve kaos sebebidir.

Ayrıca Kur'ân'ın mufassal/detaylandırılmış bir kitap olmasının hikmetleri için bk. 6/En'âm, 55

116. Şayet yeryüzündeki çoğunluğa uyarsan seni Allah'ın yolundan saptırırlar. Onlar, sadece zanna uyarlar ve yalnızca tahminle iş yaparlar.

Allah'ın (cc) çoğunluk ve azınlık hakkında söyledikleri için bk. 11/Hûd, 40. Hakikati vahyin dışında aramanın "zanna uymak" olduğuna dair bk. 10/Yûnus, 36

117. Şüphesiz ki Rabbin, yolundan sapmakta olanları da doğru yolda olanları da en iyi bilendir.

118. (Müşriklerin sizleri şüpheye düşürmek için, "Kendi elinizle kestiğinizi yiyorsunuz, ama Allah'ın öldürdüğünü yemiyorsunuz." şüphelerine karşılık) şayet (Allah'ın) ayetlerine iman ediyorsanız Allah'ın adının anılarak (kesildiği) hayvanlardan yiyin.

119. -Mecbur kaldığınız zorunlu durumlar hariç- size neyin haram olduğunu detaylı bir şekilde açıklamışken ne diye Allah'ın isminin anılarak (kesildiği hayvanları) yemeyecekmisiniz? Şüphesiz ki çoğunluk, arzularına uyup hiçbir bilgiye dayanmaksızın (insanları) saptırırlar. Şüphesiz ki Rabbin, haddi aşanları çok iyi bilmektedir.

120. Günahın açık ve kapalı (her türlüünü) terk edin. (Çünkü) günah kazananlar, işleyip durdukları günahların karşılığında cezalandırılacaklardır.

121. Allah'ın adının anılmadığı (hayvanlardan) yemeyin. (Çünkü) o, kesin bir fısktır. Şüphesiz ki şeytanlar, sizinle tartışmaları için dostlarına (böylesi şüpheleri) vahyeder/fısıldar. Şayet onlara itaat edip (leş hayvanla-

rın helal olduğuna ve yenilebileceğine inanırsanız) hiç şüphesiz müşriklerden olursunuz.

122. Ölüyken dirilttiğimiz ve insanlar arasında yürümesi için kendisine bir nur/ışık kıldığımız kimsenin durumu, karanlıklar içinde olup oradan çıkamayan kimsenin durumu gibi midir? Kâfirlere yaptıkları amel-ler böyle süslü gösterildi.

123. Böylece biz, her beldenin önde gelenlerini oranın suçlu günahkârları kıldık ki orada tuzaklar kursunlar. Oysa onların tuzakları, yalnızca kendilerine zarar verir. Farkında da değillerdir.

124. Onlara bir ayet/mucize geldiği zaman, “Bize, Allah’ın resûllerine verilenin bir benzeri verilmeden iman etmeyeceğiz.” derler. Allah, risaleti kime vereceğini en iyi bilendir. Kurdukları tuzaklardan ötürü suçlu günahkârlara Allah katında zillet/alçaklık ve çetin bir azap isabet edecektir.

125. Allah, kimi hidayet etmek isterse onun İslam’ı (kabul etmesi) için göğsünü genişletir. Kimi de saptırmak isterse gökyüzüne yükseliyormuş gibi göğsünü dar ve sıkıntılı yapar. Böylece Allah, iman etmeyenleri ricse/pisliğe/azaba mahkûm eder (veya ricisi iman etmeyenlerin üzerine yığar).

126. Bu, Rabbinin dosdoğru yoludur. Şüphesiz ki ayetleri, düşünüp öğüt alan bir topluluk için detaylıca açıkladık.

Kur’ân’ın mufassal/detaylandırılmış bir kitap olmasının hikmetleri için bk. 6/En’âm, 55

127. Onlara, Rableri katında (dert, tasa ve üzüntünün olmadığı, esenlik ve huzur içinde olacakları, tüm kusurlardan arındırılmış) Daru’s Selam/Selamet Yurdu vardır. Yaptıkları (salih) amellerden dolayı da onların velisi Allah’tır.

128. Onların tamamını (diriltip) huzuruna toplayacağı o gün (onlara şöyle seslenecek): “Ey cin topluluğu! Şüphesiz ki insanların çoğunu yoldan çıkarıp saptırdınız.” Onların insanlardan olan dostları diyecekler ki: “Rabbimiz! Birbirimizden faydalandık ve bizim için belirlediğin süreye ulaştık.” (Allah) diyecek ki: “Allah’ın dilemesi hariç ateş, sizin ebedî olarak barınacağınız yerdir.” Şüphesiz ki Rabbin, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm ve (her şeyi bilen) Alîm’dir.

129. İşledikleri (kötülüklerden) ötürü zalimlerden kimini kimine veli/dost/yönetici/tabii yaparız.

130. (Allah, Kıyamet Günü,) “Ey cin ve insan topluluğu! İçinizden size ayetlerimi anlatan, sizi bu gününüzle uyaran resûller gelmedi mi?” (dediğinde onlar,) “Nefislerimiz aleyhine şahitlik ederiz.” diyecekler. Dünya hayatı onları aldattı ve kendilerinin kâfir olduğuna tanıklık ettiler.

131. Bu, Rabbinin gafil toplumları zulümle/haksızlıkla helak edici olmayışındandır.

132. Her biri için, yaptıklarına karşılık (elde ettikleri) dereceler vardır. Rabbin, onların yapmakta olduklarından gafil değildir.

133. Rabbin, (kimseye muhtaç olmayan, her şeyin kendisine muhtaç olduğu) El-Ğaniy ve rahmet sahibidir. Dilerse sizi giderir, ardından -sizi başka bir kavmin soyundan var ettiği gibi- yerinize dilediği başka bir topluluk getirir.

134. Size vadolunan şey, hiç şüphesiz gelecektir. Siz (bizi) aciz bırakacak değilsiniz.

135. De ki: “Ey kavmim! Yapabileceğinizi yapın. Ben de elimden geleni yapacağım. (Güzel) akıbetin/sonun kime ait olduğunu pek yakında bileceksiniz/anlayacaksınız. Şüphesiz ki o zalimler kurtuluşa ermezler.”

136. Allah'ın yarattığı ekin ve hayvanlardan Allah'a bir pay ayırdılar. Sonra da zanlarınca, “Bu Allah'ın, bu da ortaklarımızın hissesidir.” dediler. Ortaklarına ait olan hisse Allah'ın tarafına geçmez, Allah'a ait olan ise ortaklarına geçer. Ne kötü hüküm veriyorlar!

Müşrikler ekinlerin ortasına bir çizgi çeker ve bir taraf için, “Bu Allah'ındır.” diğeri için, “Bu ilahlarımızındır.” derlerdi. Hasat zamanı Allah'a (cc) ayırdıkları paydan bir ürün putların payına ayrılan bölüme geçerse, “İlahlarımız muhtaçtır.” der, geri almazlardı. Putlara ayrılan bir ürün Allah'a (cc) ayırdıkları kısma düşerse alıp yerine koyarlardı. Bir ihtiyaçları olduğunda Allah'a (cc) ayırdıklarından alır; misafire, yoksula veya yolda kalana verirlerdi. Ancak putlara ayırdıklarına hiçbir surette dokunmazlardı. Allah'a (cc) adadıkları hayvanlar için de durum aynıydı. İhtiyaç hâlinde bir bahane bulur, Allah'a adanan hayvanları kesip yerlerdi. Putlar için adanmış olanlara ise dokunmazlardı. (bk. Tefsîru İbni Ebî Hâtim, 4/1390-1392, 7911-7916 No.lu rivayetler; Tefsîru't Taberî, 12/131-134, 13899-13097 No.lu rivayetler)

Bu, her dönemde farklı tezahürleri olan bir inanç problemidir. Temelinde ise müşriklerin ortak özelliği olan “ortaklarını Allah'tan (cc) daha fazla yüceltme ve kendilerine yakın görme” anlayışı vardır.

Günümüzde bu anlayışa; Allah'a (cc) küfredildiğinde hikmet ve hoşgöründen söz eden-

lerin, tabi oldukları liderler eleştirildiğinde öfke nöbeti geçirmelerini örnek verebiliriz. Allah (cc) adına verilen yeminleri rahatlıkla çiğneyip bozanların, kutsal kabul ettikleri varlıklar adına yemin ederken yaşadıkları trans hâli ve bu yeminlerini bozmamak için yoğun çaba harcamaları da başka bir örnektir.

Hac ve umreye gitmek konusunda türlü mazeretler sıralayanların, dünyanın bir ucundan öbür ucuna yapılan yıllık “feyiz” ziyaretlerini aksatmamaları da bu bağlamda verilebilecek misallerdendir.

137. Bunun gibi, müşriklerin çoğuna çocuklarını öldürmelerini de ortakları süslü gösterdi. Hem onları helak etmek hem de dinlerini onların aleyhine şüphe dolu/karmakarışık hâle getirmek için. Şayet Allah dilesydi bunu yapamazlardı. Onları uydurdukları iftiralarıyla baş başa bırak.

Kız çocuklarını rızık endişesi (bk. 6/En'âm, 151), esir düşmesi durumunda utanç getireceği (bk. 16/Nahl, 58-59), savaş ve tartışmada ailesine yardımı olmayacağı (bk. 43/Zuhuruf, 18) gerekçesiyle öldürürlerdi. Bu cahiliye âdeti kız çocuklardan utanma/istememe ve kürtaj şeklinde varlığını sürdürmektedir. Erkek çocuklarını da putlara kurban ederlerdi. Bu cahiliye âdeti ise erkek çocukları putlaştırılmış değerler (bk. 29/Ankebût, 25) uğruna ölüme göndermek olarak varlığını sürdürmektedir.

138. Ve zanlarınca, “(İlahlarımıza ayırdığımız) hayvanlar ve ekin dokunulmazdır. Onları dilediğimizden başkası yiyemez. Birtakım hayvanların da sırtları haram kılınmıştır. (Kimse onlara binemez.)” dediler. Birtakım hayvanlar da vardır ki -(Allah’a) iftira ederek- (onları boğazlarken) Allah’ın adını anmazlar. İftiralarından ötürü (Allah) onları cezalandıracaktır.

139. (Ve yine) dediler ki: “(İlahlarımıza ayırdığımız) bu hayvanların karınlarında olan (canlı doğarsa) yalnızca erkeklerimize aittir. Kadınlarımıza (onları yemek) haramdır. Şayet ölü olarak (doğarsa) onlar (kadın ve erkekler) onda ortaklardır.” (Allah, “Bu helaldir, şu haramdır.” diyerek yaptıkları) yakıştırmaların cezasını verecektir. Şüphesiz ki Allah, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm ve (her şeyi bilen) Alîm’dir.

140. Çocuklarını hiçbir bilgiye dayanmadan sefihçe katledenler ve Allah’a iftira ederek kendilerine rızık olarak verdiklerini haram sayanlar; kesin bir hüsrana uğramış, kesin olarak sapıtmış ve doğru yolu bulamamışlardır.

141. Asmalı ve asmasız bahçeleri, yemişleri farklı farklı hurma ve ekinleri, birbirine benzeyen ve benzemeyen zeytin ve narı inşa edip var eden O’dur. Meyve verdiğinde meyvelerini yiyin, hasat zamanı da hakkını (zekât, infak, sadaka olarak) verin. İsrâf etmeyin. (Çünkü) O, müsrifleri sevmez.

142. Hayvanlardan yük taşıyan ve (yününden) döşek yapılanları da (yaratan O'dur). Allah'ın size rızık olarak verdiklerinden yiyin ve şeytanın adımlarına uymayın. (Çünkü) o, sizin apaçık düşmanınızdır.

143. (Allah) sekiz çift (yaratmıştır). Koyundan iki, keçiden de iki çift. De ki: "İki erkeği mi haram kıldı? Yoksa iki dişiyi mi? Ya da iki dişinin rahimlerinde olan (yavruları) mı? Şayet ('Bu helaldir, şu haramdır.' yakıştırmalarınızda) doğru sözlüyseniz bana ilme dayalı bir haber verin."

144. Deveden iki, sığırdan da iki çift (yarattı). De ki: "İki erkeği mi haram kıldı? Yoksa iki dişiyi mi? Ya da iki dişinin rahimlerinde olan (yavruları) mı? Yoksa Allah bunu size tavsiye ettiğinde (orada) hazır mı bulunuyordunuz?" Hiçbir delile dayanmadan, insanları saptırmak için yalan uydurup Allah'a iftira edenden daha zalim kimdir? Şüphesiz ki Allah, zalimler topluluğuna hidayet etmez.

145. De ki: "Bana vahyolunanlar arasında, yemek yiyen birine, şunlar dışında bir haram bulamıyorum: (Boğazlanmadan ölmüş) leş, akıtılmış kan, domuz eti -ki şüphesiz o, pistir- Allah'ın adı dışında bir isim anılarak fısk üzere kesilmiş hayvanlar. Kim de zorda kalır da haddi aşmazsınız ve taşkınlık yapmazsınız yerse şüphesiz ki Rabbin, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir."

146. Yahudilere tüm tırnaklı hayvanları haram kıldık. Sığır ve koyunların sırtlarına ve bağırsaklarına yapışan, kemiğe karışan dışındaki iç yağları da haram kıldık. Onları taşkınlıklarından ötürü böyle cezalandırdık. Şüphesiz ki biz, doğru sözlülerdeniz.

147. Şayet seni yalanlayacak olurlarsa de ki: "Rabbiniz geniş rahmet sahibidir. O'nun azabı, suçlu günahkâr topluluktan geri çevrilmez."

148. Allah'a şirk koşanlar diyecekler ki: "Şayet Allah dileseydi biz ve babalarımız şirk koşmaz ve hiçbir şeyi haram saymazdık." Onlardan önce (yaşamış müşrikler de) azabımızı tadıncaya kadar aynı şekilde yalanladılar. De ki: "Sizin yanınızda bize çıkarabileceğiniz bir ilim var mı? Siz sadece zanna uyuyor ve yalnızca tahminle iş yapıyorsunuz."

Müşriklerin kaderci yaklaşımına verilen cevap için bk. 16/Nahl, 35. Hakikati vahyin dışında aramanın "zanna uymak" olduğuna dair bk. 10/Yûnus, 36

149. De ki: “Tam/Apaçık/En üstün/En etkili hüccet Allah’a aittir. Şayet dileseydi hepinizi hidayet ederdi.”

150. De ki: “Allah’ın bunu haram kıldığına dair şahitlik eden şahitlerinizi çağırın (bakalım)!” Şayet şahitlik ederlerse onlarla beraber şahitlikte bulunma. Ayetlerimizi yalanlayanların ve ahirete inanmayanların hevalarına/arzularına uyma. (Nasıl uyacaksın ki?) Onlar bazı varlıkları Rabblerine denk tutuyorlar.

151. De ki: “Gelin, Rabbinizin size haram kıldıklarını size okuyayım: Hiçbir şeyi O’na ortak koşmayın, anne babaya iyilikte bulunun, fakirlik endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin, sizi de onları da biz rızıklandırmaktayız. Fuhşiyatın açığına da kapalıasına da yaklaşmayın. Hak olmadıkça Allah’ın haram kıldığı nefsi öldürmeyin.” (Allah) akledesiniz diye size bunları emretti.

152. “Ergenliğe ulaşıncaya dek yetimin malına yalnızca güzellikle yaklaşın. Ölçüyü ve tartıyı adaletle yerine getirin. Hiç kimseye gücünden fazlasını yüklemeyiz. Akrananız dahi olsa söz söylediğinizde adil olun. Allah’a (verdiğiniz veya O’nun sizden aldığı) sözlere bağlılık gösterin.” (Allah) öğüt alasınız diye size bunları emretti.

153. İşte bu benim dosdoğru yolumdur. Ona uyun. Onun dışındaki yollara uymayın. Yoksa sizi (Allah’ın dosdoğru olan) yolundan saptırırlar. Korkup sakınasınız diye size bunu emretti.

İbni Mes’ûd’dan (ra) şöyle rivayet edilmiştir: “Bir gün Allah Resûlü (sav) eliyle bir çizgi çizdi, sonra dedi ki: ‘Bu, Allah’ın (cc) istikamet üzere olan yoludur.’ Sonra o çizginin sağına ve soluna bazı çizgiler çizdi. Sonra dedi ki: ‘Bunlar, her birinin başında o yola davet eden birer şeytanın bulunduğu yollardır.’ Sonra Allah Resûlü (sav) bu ayeti okudu.” (Ahmed, 4437; Darimi, 208)

Kur’ân ve Sünnet; hak yolun bir tane olduğunu, onun da vahiyle açıklandığını (bk. 2/ Bakara, 38), bunun dışında kalan tüm yolların sapıklık olduğunu (bk. 10/Yûnus, 32), farklı yollara sapanların hakikatte hevalarına uyduğunu açıklamıştır. (bk. 45/Câsiye, 18)

154. Sonra Mûsâ’ya, iyilik eden kimseye (nimetimizi) tamamlamak ve her şeyi detaylı açıklamak için, hidayet ve rahmet olan Kitab’ı verdik. Umu-lur ki Rabbleriyle karşılaşmaya iman ederler.

155. Bu, bizim indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. Ona uyun ve korkup sakının ki merhamet olunassınız.

156. “Bizden önceki iki topluluğa Kitap indirildi ve biz onların öğrendiklerinden habersizdik.” demeyesiniz diye.

157. Ya da, “Şayet bize Kitap indirilmiş olsaydı onlardan daha fazla hidayet ehli olurduk.” demeyesiniz diye. Şüphesiz ki size Rabbinizden açık bir delil, hidayet ve rahmet geldi. Allah’ın ayetlerini yalanlayan ve ondan yüz çevirenden (ya da insanların yüz çevirmesi için çabalayanlardan) daha zalim kim vardır? (Kendileri) ayetlerimizden yüz çevirip de (başkalarını) ondan alıkoyanları yaptıklarına karşılık azabın en kötüsüyü le cezalandıracağız.

158. (Allah’ın ayetlerini yalanlayan veya insanları ondan alıkoyanlar) kendilerine meleklerin, Rabbinin veya Rabbinin bazı ayetlerinin gelmesinden başkasını mı bekliyorlar? Rabbinin bazı ayetlerinin geldiği gün, daha önce iman etmemiş veya imanında hayır kazanmamış kişiye imanı fayda vermez. De ki: “Bekleyin (bakalım)! Şüphesiz ki biz de beklemedeyiz.”

Ebû Hureyre’den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur: “Güneş batıdan doğmadıkça kıyamet kopmaz. Bunu gören insanlardan kimi iman etmeye kalkar. İşte o ân daha önce iman etmemiş veya imanında hayır kazanmamış, (salih amel işlememiş) kişiye imanı fayda vermez.” (Buhari, 4635; Müslim, 157)

Ayet ve Resûlullah’ın (sav) açıklaması gösterir ki iman ettiği hâlde imanında hayır kazanmamış, yani salih amellerle imanını tasdik etmemiş kişinin imanı ona fayda vermez. Zira iman, inanmak ve inandığını amele dökmektir. Amelsiz bir iman “yok” hükmündedir ve faydasız bir kabuller yığındır.

İslam tarihi içinde İslam’a yapılmış en şeni kötülük; amelsiz bir imanın olabileceğini, dahası böyle bir imanın nebilerin/meleklerin/ashâbın imanına denk olduğunu söyleyen anlayıştır.

159. Dinlerini parça parça edip kendileri de grup grup olanlar (var ya)! Senin onlarla hiçbir alakan yoktur. Onların işi ancak Allah’adır. Sonra (Allah) onlara, yaptıklarını haber verecektir.

Dinin nasıl parçalandığına dair bk. 23/Mu’minûn, 53

160. Kim bir iyilikle (Allah’ın huzuruna) gelirse ona on katı karşılık verilir. Kötülükle gelene ise misliyle mukabele edilir. Onlar zulme de uğramazlar.

161. De ki: “Şüphesiz ki Rabbinim, beni dosdoğru yola iletti. Dimdik/Güçlü ve hanîf olan İbrâhîm’in dinine. O, müşriklerden değildi.”

İbrâhîm’in milleti için bk. 60/Mumtehine, 4

162. De ki: “Şüphesiz ki benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allah içindir.”

163. “O'nun hiçbir ortağı yoktur. Ben bununla emrolundum ve ben Müslimlerin/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kulların ilkiyim.”

Bu ayetler tevhidî, kulluğu ve İbrâhîm'in milletini tefsir edip açıklamaktadır. Mümin, başta namaz ve kurban olmak üzere bedenî ve kalbî tüm ibadetlerini yalnızca Allah'a (cc) yapar. Onun ibadetlerinde Allah'ın dışında bir varlığın payı yoktur. Başta hayat ve ölüm olmak üzere her şey Allah'ın (cc) elindedir. Allah (cc) ile beraber kâinatta tasarruf eden, Allah'ın (cc) bu yetkide kendisine ortak kıldığı hiçbir varlık yoktur.

Müminin sadece ibadetleri değil, hayatı ve ölümü de Allah'a (cc) aittir. Allah (cc) için yaşar, Allah (cc) için ölür. Allah (cc) dışında uğruna yaşayıp öleceği hiçbir asli gayesi yoktur. Tevhidin geniş açıklaması için bk. 1/Fâtiha, 5

164. “O her şeyin Rabbiyken, Allah'ın dışında bir rabb arar mıyım hiç? Herkesin kazandığı sadece kendini bağlar. Hiçbir suçlu bir başkasının suçunu yüklenmez. Sonra dönüşünüz Rabbinizedir. Ve O, anlaşmazlığa düştüğünüz konularda (neyin hak ve doğru olduğunu) size haber verecektir.”

165. Sizi yeryüzünün halifeleri yapan O'dur. Size verdiklerinde sizi sınamak için kiminizi kiminize derecelerle üstün kıldı. Şüphesiz ki Rabbin, cezası pek çabuk olandır. Şüphesiz ki O, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

7. A'RÂF SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 206 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Elif, Lâm, Mîm, Sâd.

2. (Bu,) onunla uyarman ve müminlere öğüt olması için sana indirilen Kitap'tır. (Sakin) ondan dolayı göğsünde bir sıkıntı olmasın.

3. Rabbinizden size indirilene uyun. O'ndan başka velilere uymayın. Ne de az öğüt alıyorsunuz!

4. Helak ettiğimiz nice belde vardır ki gece uyurken veya gündüz uykusunda azabımız onlara gelmiştir.

5. Onlara azabımız gelince, “Biz gerçekten zalimlerdik.” demekten başka yakarışları olmadı.

6. Andolsun ki kendisine (peygamber) gönderilenlere de (peygamber olarak) gönderilene de soracağız.(Hepsini hesaba çekeceğiz.)
7. Ve onlara (yapıp ettiklerini) ilimle haber vereceğiz. Biz (onlardan) habersiz değiliz.
8. O gün tartı haktır. Kimin mizanı (salih amellerle) ağır gelirse işte onlar, kurtuluşa erecek olanların ta kendisidir.
9. Kimin de mizanı (salih amellerde) hafif gelirse işte bunlar ayetlerimizde zulmettiklerinden/gereken değeri vermediklerinden dolayı kendilerini hüsrana uğratanlardır.
10. Andolsun ki sizi yeryüzünde yerleşik kıldık ve orada size (geçimimizi sağlayacağınız) geçimlikler verdik. Ne kadar da az şükrediyorsunuz!
11. Andolsun ki sizleri yarattık, sonra size şekil verdik, daha sonra meleklerle, "Âdem'e secde edin." dedik. İblis dışında hepsi secde etti. O, secde edenlerden olmadı.
12. (Allah) buyurdu ki: "Sana emrettiğimde seni secde etmekten alıkoyn nedir?" Dedi ki: "Ben ondan daha hayırlıyım. (Çünkü) beni ateşten, onu topraktan yarattın."
13. (Allah) buyurdu ki: "(Hemen) oradan in! Ne haddine ki orada büyülenesin! (Hemen) çık! (Çünkü) sen alçaklardansın."
14. Dedi ki: "(İnsanların) diriltileceği güne kadar mühlet ver bana."
15. (Allah) buyurdu ki: "Şüphesiz ki sen, kendisine mühlet verilenlerdensin."
16. Dedi ki: "Beni saptırmana karşılık, ben de onları (saptırmak) için senin dosdoğru yolunun üzerine oturacağım."
17. "Sonra kesinlikle onlara önlerinden, arkalarından, sağlarından ve sollarından sokulacağım. Çoğunu şükredici bulamayacaksın."
18. (Allah) buyurdu ki: "Kınanmış ve alçalmış olarak oradan çık. Onlardan kim sana uyarı andolsun ki cehennemini sizlerle dolduracağım."
19. "Ey Âdem! Sen ve eşin cennete yerleşin ve oradan dilediğiniz yerden yiyin. Şu ağaca yaklaşmayın! Yoksa zalimlerden olursunuz."
20. (Derken şeytan) örtünerek gizlenmiş bulunan avret yerlerini açığa çıkarmak için onlara vesvese verdi. Ve dedi ki: "Rabbinizin bu ağaçtan

yemenizi yasaklaması, melek olmamanız ve ebedî yaşayanlardan olmamanız içindir.”

21. Ve “Şüphesiz ki ben, sizin iyiliğinizi istiyorum/size nasihat veriyorum.” diye o ikisine yemin etti.

22. (Bu vesvese ve yeminleriyle) onları aldatıp (ağına) düşürdü. Ağaçtan tadınca avret yerleri kendilerine görünmeye başladı. Üzerlerini cennet yapraklarıyla örtmeye başladılar. Rabbleri onlara seslendi: “Ben size bu ağaçtan yemeyi yasaklamamış mıydım? Şeytan, sizin apaçık düşmanıdır, dememiş miydiniz?”

23. Dediler ki: “Rabbimiz! Şüphesiz biz kendimize zulmettik. Şayet bizi bağışlamaz ve bize merhamet etmezsen muhakkak ki hüsrana uğrayanlardan oluruz.”

24. (Allah) buyurdu ki: “Birbirinize düşman olarak inin! Yeryüzünde sizin için belirli zamana kadar bir yerleşim ve faydalanma vardır.”

25. Buyurdu ki: “Orada yaşayacak, orada ölecek ve oradan çıkarılacaksınız.”

26. Ey Âdemoğulları! Şüphesiz, size avretinizi örtecek ve kendisiyle süsleneceğiniz elbise indirdik. Asıl hayırlı olan ise takva elbisesidir. (Dışınızı elbiseyle süslediğiniz gibi kalbinizi de takvayla süsleyiniz. Bu, daha hayırlıdır.) Bu (nimetler), düşünüp öğüt alsınlar diye Allah’ın ayetlerindedir.

27. Ey Âdemoğulları! Şeytan, ebeveynlerinize avret yerlerini göstermek için elbiselerini çekip aldığı ve onları cennetten çıkardığı gibi sakın sizi (de) fitneye düşürmesin. (Çünkü) o ve avanesi, sizin onları görmediğiniz yerden sizleri görüyorlar. Şüphesiz ki biz, şeytanları iman etmeyenlerin dostu kıldık.

28. (Kâbe’yi çıplak tavaf etmek gibi) bir fuhşiyat işlediklerinde derler ki: “Babalarımızı bunun üzerine bulduk. Allah bize bunu emretti.” De ki: “Şüphesiz ki Allah, fuhşiyatı emretmez. Yoksa siz Allah’a karşı bilmediğiniz şeyler mi söylüyorsunuz?”

29. (Yine) de ki: “Rabbim adaleti emretti. Her secde yerinde yüzlerinizi doğrultun ve dininizi yalnızca O’na halis kılarak O’na dua edin. Sizi ilk yaratan O olduğu gibi (yine O’na) döneceksiniz.”

30. Bir kısmına hidayet verdi, bir kısmına da sapıklık hak oldu. (Çünkü) onlar, Allah'ı bırakıp şeytanları dost edindiler ve doğru yolda olduklarını sanıyorlar.

İnsanın kendisini doğru yolda zannetmesi ya da doğru yolda olanlara nispet etmesi, onu hidayet ehlinden kılmaz. Hidayet ehli olmak için hidayet üzere olmak gerekir. Mekkeli müşrikler, İbrâhîm (as) ve İsmâîl'in (as) dini üzere olduklarını iddia ediyor, dinî ritüellerinin babaları vasıtasıyla peygamberlerden aktarıldığına inanıyorlardı. Hakikat, onların iddialarından farklıydı ve iddialarıyla değil, hakikatle değerlendirildiler.

Buna binaen diyebiliriz ki:

Kimin tevili onu, insanın yaratılış gayesi ve peygamberlerin ortak daveti olan tevhidin dışına çıkarmışsa o, sapıklığın üzerine hak olduğu ve Allah'ın (cc) tevile saptırdığı kimselerdendir.

31. Ey Âdemoğulları! Her mescid yerinde ziynetlerinizi alın. (Güzelce giyin, müşrikler gibi çıplak ibadet etmeyin.) Ve yiyeceğiniz, içtiğiniz, israf etmeyiniz. (Çünkü) O, israf edenleri sevmez.

32. De ki: "Allah'ın kulları için çıkardığı süsü ve temiz rızıkları kim haram kılmıştır?" (Ve yine) de ki: "O, dünya hayatında iman edenler içindir. Ahirette ise sadece iman edenleredir." Böylece bilen bir topluluk için ayetleri detaylı bir şekilde açıklarız.

Dünya nimetlerine bakış açısı için bk. 11/Hûd, 15-16

33. De ki: "Rabbim (sizin uydurduklarınızı değil,) yalnızca açık ve kapalı tüm fuhşiyatı, her türlü günahı ve haksız yere taşkınlık etmeyi, (meşruluğu) hakkında hiçbir delil indirmedığı şeyleri Allah'a ortak koşmanızı ve Allah'a karşı bilmediğiniz şeyleri söylemenizi haram kıldı."

Şirkin hiçbir delili olmadığına dair bk. 3/Âl-i İmrân, 151

34. Her ümmetin bir eceli vardır. Ecelleri geldiğinde ne bir saat/bir ân onun gerisinde kalır ne de önüne geçebilirler.

35. Ey Âdemoğulları! İçinizden, ayetlerimi size okuyup/anlatan resûller geldiğinde her kim korkup sakınır ve ıslah ederse onların üzerine korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir.

36. Ayetlerimizi yalanlayan ve ona karşı büyüklenenlere gelince, bunlar ateşin ehlidir ve orada ebedî kalırlar.

37. Allah'a, yalan uydurarak iftira eden veya (Allah'ın) ayetlerini yalanlayanlardan daha zalim kim olabilir? Bunlara, Kitap'tan nasipleri, (kendileri

için takdir olunan hayır ve şer) erişir. Nihayet canlarını almak için elçilerimiz onlara geldiğinde derler ki: "Allah'ı bırakıp dua ettikleriniz nerede?" Derler ki: "Onlar bizi (terk edip) kayboldular." Ve kâfir olduklarına dair kendileri aleyhine şahitlik ettiler.

38. (Allah,) "Sizden önce ateşe girmiş olan cin ve insan topluluklarıyla beraber siz de ateşe girin." der. Her ümmet oraya girdiğinde, (kendisi gibi sapık olan) kardeşini (ümmetleri) lanetler. Sonunda hepsi bir araya toplanınca sonradan gelmiş olanlar, önceden yaşamış olanlar için, "Rabbimiz! Bunlar bizi saptırdılar. Onlara ateşten kat kat azap ver." der. (Allah) buyuracak ki: "Hepinize kat kat (azap) vardır. Fakat bilmiyorsunuz."

Meşruiyetini İslam'dan almayan liderler/önderler ve tebaalarının ahiretteki durumları için bk. 2/Bakara, 167

39. Önce yaşamış olanlar, sonradan gelenlere diyecekler ki: "Sizin bize hiçbir üstünlüğünüz/ayrıcılığınız yoktur. Kazandıklarınıza karşılık azabı tadın."

40. Şüphesiz ki ayetlerimizi yalanlayıp onlara karşı büyükenenler... Gök kapıları onlara açılmayacak. (Öldüklerinde, ruhları sema ehli tarafından hoşnutlukla karşılanmayacak.) Ve deve, iğne deliğinden geçene dek onlar cennete girmeyeceklerdir. Biz, suçlu günahkârları işte böyle cezalandırırız.

41. Onlar için cehennemden (alevli) bir yatak ve üstlerinde (onları örten ateşten) bir yorgan vardır. İşte biz, zalimleri böyle cezalandırırız.

42. İman edip salih amel işleyenlere gelince biz, hiçbir nefse gücünden fazlasını yüklemeyiz. Onlar, cennetin ehlidir ve orada ebedî kalacaklardır.

43. Biz, onların göğüslerinde kine/hınca/öfkeye dair ne varsa hepsini çekip almışızdır. Onların altlarından ırmaklar akar. Ve derler ki: "Bizi buna ulaştıran Allah'a hamdolsun. Eğer Allah, bizi bu (nimetlere) eriştirseydi kendiliğimizden bunlara erişmemiz mümkün olmazdı. Andolsun ki Rabbimizin resûlleri bize hakla geldiler." Onlara, "İşte bu, yaptığınız (salih) amellere karşılık mirasçısı kılındığınız cennettir." diye seslenilir.

44. Cennetlikler, cehennemliklere seslenir: "Rabbimizin bize vadettiğinin hak olduğunu bulduk. Siz de Rabbinizin (size olan azap) vaaadinin hak

olduğunu buldunuz mu?" (Onlar,) "Evet." der. (Bunun üzerine) aralarından bir münadi, "Allah'ın laneti zalimlerin üzerine olsun!" diye seslenir.

45. Onlar ki insanları Allah'ın yolundan alıkoyar ve o yolun çarpık/eğri olmasını isterler. Onlar ahireti de inkâr ederler.

46. Onların arasında bir perde vardır. A'râf'ta bekleyen adamlar vardır. Onlar herkesi yüzünden tanırlar. Cennet ehline, "Selam size olsun!" diye seslenirler. Ki onlar, şiddetle arzulamakla birlikte henüz (cennete) girmemişlerdir.

47. Gözleri cehennemlikler (olan) tarafa çevrildiğinde, "Rabbimiz! Bizi zalimler topluluğuyla beraber eyleme!" derler.

48. A'râf'takiler yüzlerinden tanıdıkları bazı adamlara, "Ne topladığınız (güç ve servetiniz) ne de büyülenmeniz (Allah'ın azabına karşı) size fayda sağlamadı." diye seslenecekler.

49. "Allah'ın rahmeti erişmez." diye yemin ettikleriniz bunlar mıydı? Girin cennete! Size korku da yoktur, siz üzülmeceksiniz de.

Ayetteki çağrının muhatabı konusunda ihtilaf edilmiştir. Kimi müfessir A'râf ehlinin cennetliklere seslendiğini söylerken kimisi de Allah'ın (cc) A'râf ehline seslendiğini iddia etmiştir. Allah (cc) en doğrusunu bilir. (bk. Zâdu'l Mesîr, 2/333-334)

50. Cehennemlikler, cennetliklere seslenecekler: "Bize biraz sudan veya Allah'ın size verdiği rızıktan akıtın/verin." (Cennetlikler,) "Şüphesiz ki Allah, o ikisini kâfirlere haram/yasak kılmıştır." diyecekler.

51. Onlar ki dinlerini eğlence ve oyun edindiler ve dünya hayatı onları aldattı. Onlar bu günlerini unuttukları ve bizim ayetlerimizi inkâr ettikleri gibi biz de bugün onları unutacağız.

52. Andolsun ki onlara ilim üzere detaylandırdığımız, iman eden bir topluluk için hidayet ve rahmet olan bir kitap getirdik.

53. Onlar onun (haber verdiği hakikatin) tevilinden/vuku bulmasından başka bir şey mi bekliyorlar? Onun (haber verdiklerinin) vuku bulunduğu gün, onu daha önceden unutmuş olanlar diyecekler ki: "Şüphesiz ki Rabbimizin resûlleri, bize hak olanı getirmişlerdi. Acaba (Allah'ın azabından kurtulmamız için) bize şefaatecek şefaatchiler var mıdır? Ya da (dünyaya) geri çevrilsek de (daha önce) yaptıklarımızdan farklı olarak (Allah'ı

razı edecek) ameller yapsak?" Muhakkak ki kendilerini hüsrana uğratmış, (Allah'a) iftira ederek uydurdukları (hurafeler) kaybolup gitmiştir.

54. Şüphesiz ki sizin Rabbiniz, altı günde gökleri ve yeri yaratan, sonra arşa istiva eden* Allah'tır. Gündüzü, ısrarla kovalayan geceyle örter. Güneş, Ay ve yıldızları emrine amade kılıp boyun eğdirendir. Dikkat edin! Yaratmak da emretmek de Allah'a aittir.* Âlemlerin Rabbi olan Allah, ne yücedir!

* Allah'ın (cc) isim ve sıfatları hakkında bk. 3/Âl-i İmrân, 181; 7/A'râf, 180; 57/Hadîd, 4

* Allah (cc) yaratma sıfatı ile emretme/hükmetme/yasama sıfatını aynı cümlede zikretmiştir. O, yaratmasında ortak kabul etmediği gibi hüküm ve yasamada da ortak kabul etmez. (bk. 18/Kehf, 26) Yaratmak, kayıtsız şartsız Allah'a (cc) ait olduğu gibi egemenlik de kayıtsız şartsız Allah'a (cc) aittir. Bu yetkiyi Allah (cc) adına millete, krala, parlamentoya veren herkes Allah'a (cc) ortak koşmuş ve O'nun dışında rabbler edinmiştir. (bk. 9/Tevbe, 31; 12/Yûsuf, 40)

55. Rabbinize gönülden (yalvara yakara) ve gizlice (için için) dua edin. Şüphesiz ki O, (duada) haddi aşanları sevmez.

56. Yeryüzü (Allah tarafından düzenlenip) ıslah edildikten sonra orada bozgunculuk yapmayın. O'na korkarak ve umarak dua edin. Elbette ki Allah'ın rahmeti, muhsinlere/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanlara pek yakındır.

57. Rahmeti (gereği yağmurun) öncesinde rüzgârları müjde olarak gönderen O'dur. Bu (rüzgârlar) ağır bulutları yüklendiğinde biz (bulutları, kuraklıktan) ölmüş bir beldeye sürükleriz. Onunla su indirir ve onunla her türlü üründen çıkarırız. İşte biz ölüleri de (kabirlerinden) böyle çıkarırız. Umulur ki düşünüp öğüt alırsınız.

58. Güzel beldenin bitkisi, Rabbinin izniyle çıkar. Kötü olan (beldede ise) faydasız olandan başkası çıkmaz. Şükreden bir topluluk için ayetleri böyle türlü türlü biçimlerde açıklıyoruz.

59. Andolsun ki Nûh'u, kavmine (peygamber olarak) gönderdik. Demişti ki: "Ey kavmim! Allah'a ibadet/kulluk edin. Sizin O'ndan başka (ibadeti hak eden) bir ilahınız yoktur. Şüphesiz ki ben, sizler için o büyük günün azabından korkmaktayım."

60. Kavminin önde gelenleri demişti ki: "Şüphesiz ki biz, seni apaçık bir sapıklık içinde görmekteyiz."

61. Demişti ki: “Ey kavmim! Bende sapıklık yok. Lakin ben âlemlerin Rabbi olan (Allah tarafından gönderilmiş) bir elçiyim.”

62. “Size Rabbimin risaletini/mesajlarını iletiyorum ve size nasihat ediyorum. Ve ben, Allah’tan (bana gelen vahiy sayesinde) sizin bilmediklerinizi biliyorum.”

63. “Sizi uyaran, sakınıp korkasınız diye (öğüt veren) ve merhamet olursunuz diye sizin içinizden bir adama Rabbinizden bir zikir/hatırlatma geldi diye mi şaşırıdınız?”

64. Onu yalanladılar. Biz de onu ve gemide onunla beraber olanları kurtardık. Ayetlerimizi yalanlayanları ise boğduk. (Çünkü) onlar (hakikatleri görmeyen) kör bir kavimdi.

65. Âd Kavmi’ne de kardeşleri Hûd’u (peygamber olarak gönderdik). Demişti ki: “Ey kavmim! Allah’a ibadet/kulluk edin. Sizin O’ndan başka (ibadeti hak eden) bir ilahınız yoktur. Korkup sakınmayacak mısınız?”

66. Kavminin önde gelenlerinden kâfir olanlar demişlerdi ki: “Seni kıt akıllı biri olarak görüyor ve kesinlikle senin yalancı biri olduğunu sanıyoruz.”

67. Demişti ki: “Ey kavmim! Bende akıl kıtlığı yoktur. Fakat ben âlemlerin Rabbi (tarafından gönderilmiş) bir elçiyim.”

68. “Size Rabbimin risaletini/mesajlarını iletiyorum ve ben sizin için güvenilir bir nasihatçiyim.”

69. “İçinizden bir adama, sizi uyarması için Rabbinizden bir zikir/hatırlatma gelmesine mi şaşırıdınız? Hatırlayın! Hani (Allah) sizleri Nûh Kavmi’nden sonra halifeler kılmış ve (boy, pos, güç ve kuvvet vererek) yaratılıştaki genişlik ihsan etmişti. Allah’ın nimetlerini hatırlayın ki kurtuluşa eresiniz.”

70. Demişlerdi ki: “Bir tek Allah’a ibadet edelim ve babalarımızın ibadet ettiği (ilahları) bırakalım diye mi bize geldin? Şayet doğru sözlüysen vadedtiğin (azabı) getir (bakalım)!”

71. Gerçekten Rabbinizden size şiddetli bir azap ve öfke gelecektir. Sizin ve babalarınızın isimlendirdiği ve Allah’ın hakkında hiçbir delil indirmedigi şu isimler hakkında benimle tartışacak mısınız? Bekleyin (bakalım)! Ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim.

72. Onu ve onunla beraber olanları, tarafımızdan bir rahmetle kurtar-

dık. Ayetlerimizi yalanlayanların ise (kökünü kurutarak) arkalarını kestik. Onlar mümin de değillerdi.

73. Ve Semûd Kavmi'ne de kardeşleri Sâlih'i (peygamber olarak gönderdik). Demişti ki: "Ey kavmim! Allah'a kulluk/ibadet edin. Sizin O'ndan başka (ibadeti hak eden) bir ilahınız yoktur. Şüphesiz ki Rabbinizden size apaçık bir (mucize) geldi. Bu, Allah'ın dışı devesi, sizin için bir ayet/mucizedir. Onu bırakın, Allah'ın arzında otlasın. Sakın ona bir kötülük etmeye kalkmayın. Yoksa can yakıcı bir azap sizi yakalar."

74. "Hatırlayın! Hani (Allah) Âd Kavmi'nden sonra sizleri halifeler kılmış ve sizi yeryüzüne yerleştirmişti. Ovalarında saraylar inşa ediyor, dağlarından evler yontuyordunuz. Allah'ın nimetlerini hatırlayın ve bozgunculuk yaparak karışıklık/düzensizlik/taşkınlık çıkarmayın."

75. Kavminin önde gelen müstekbirleri, iman etmiş olan mustazaflara, "Sâlih'in, Rabbi tarafından gönderilen bir resûl olduğunu biliyor musunuz?" demişlerdi. (Onlar) demişlerdi ki: "Şüphesiz biz, onun kendisiyle gönderildiği şeye iman edenleriz."

76. Müstekbirler, "Biz de sizin inandığınıza kâfir olanlarız." demişti.

77. Dışı deveyi kestiler. Rabblerinin emrine karşı çıktılar ve "Ey Sâlih! Şayet resûllerdensen vadettiğin (azabı) getir bize." dediler.

78. (Bunun üzerine) onları korkunç bir sarsıntı yakaladı ve öz yurtlarında diz üstü çöküp kaldılar.

79. (Sâlih) onlardan yüz çevirdi ve "Ey kavmim! Andolsun, size Rabbinin mesajını ilettim ve size nasihat ettim. Fakat siz nasihat edenleri sevmiyorsunuz." dedi.

80. Lût'u da (kavmine gönderdik.) Hani (Lût,) kavmine, "Sizden önce âlemlerden hiç kimsenin yapmadığı bir fuhşiyatı mı yapıyorsunuz?" demişti.

81. "Şüphesiz ki sizler, kadınları bırakıp şehvetle erkeklere yaklaşıyorsunuz. Siz, aşırı giden taşkın bir toplumsunuz."

82. Kavmi, "Onları yurdunuzdan çıkarın. (Çünkü) onlar temizlenen insanlardır." demek dışında bir cevap vermemişti.

83. Hanımı hariç, onu ve ailesini kurtarmıştık. (Hanımı) geride (helak olanlarla) kalmıştı.

84. Onların üzerine bir (azap) yağmuru yağdırmıştık. Suçlu günahkârların akıbetinin nasıl olduğuna bir bak!

85. Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı (göndermiştik). Demişti ki: "Ey kavmim! Allah'a ibadet/kulluk edin. Sizin O'ndan başka (ibadeti hak eden) bir ilahınız yoktur. Şüphesiz ki size Rabbinizden apaçık bir mucize geldi. Ölçü ve tartıyı tam tutun. İnsanların eşyalarını (değerini düşürerek) eksiltmeyin. (Allah) yeryüzünü düzenledikten sonra orada bozgunculuk yapmayın. Şayet inanmışsanız bu sizin için en hayırlı olandır."

86. "(Allah'ın yolunun) çarpık/eğri olmasını isteyerek ve O'na iman edenleri Allah'ın yolundan alıkoymak için tehditler savurarak her yolun başına oturmayın. Hatırlayın! Siz azken sizi çoğalttı. Bozguncuların akıbetinin nasıl olduğuna bir bakın."

87. "İçinizden bir topluluk benim kendisiyle gönderildiğime iman etmiş ve bir taife de iman etmemişse Allah aramızda hükmedinceye kadar sabredin. O, hükmedenlerin en hayırlısıdır."

88. Kavminden ileri gelen müstekbirler demişti ki: "Ey Şuayb! Seni ve seninle beraber iman edenleri kesinlikle yurdumuzdan çıkarıp süreceğiz. Ya da kesinlikle dinimize geri dönersiniz." Demişti ki: "İstemesek de mi?"

Şirk toplulukları ve onları sömüren şirk baronları, muvahhidleri, "Ya sev ya terk et!" diyerek tehdit etmişlerdir. Ya onların üzerinde olduğu batıla razı olup seversiniz ya da zor kullanarak yerinizi yurdunuzu terk etmenizi sağlarlar. Tüm şirk toplumlarının, muvahhidleri aynı söylemle tehdit ettiklerine dair bk. 14/İbrâhîm, 13

89. "Bizi ondan kurtarıldıktan sonra sizin dininize dönersek Allah'a yalan yere iftira etmiş oluruz. Rabbimiz olan Allah'ın dilemesi dışında bizim ona dönmemiz mümkün değildir. Rabbimiz her şeyi ilmiyle kuşatmıştır ve biz yalnızca Allah'a tevekkül ettik. Rabbimiz! Kavmimiz ve bizim aramızda hak ile hükmet. Sen, hükmedenlerin en hayırlısısın."

90. Kavminin önde gelen kâfirleri demişti ki: "Andolsun ki Şuayb'a uyar-sanız kesinlikle hüsrana uğrayanlardan olursunuz."

91. (Bunun üzerine) onları şiddetli bir sarsıntı yakaladı. Öz yurtlarında diz üstü çöküp kaldılar.

92. Şuayb'ı yalanlayanlar (var ya); sanki orada zenginlik içinde hiç ya-

şamamışlar gibi... Şuayb'ı yalanlayanlar (var ya); asıl hüsrana uğrayanlar onlar oldular.

93. Onlardan yüz çevirmiş ve demişti ki: "Ey kavmim! Andolsun ki size Rabbimin mesajlarını ilettim ve size nasihat ettim. Kâfir bir toplum için nasıl üzülebilirim ki?"

94. Biz hangi beldeye bir nebi göndermişsek (Allah'a) boyun eğip gönülden yakarsınlar diye o belde halkını fakirlik ve sıkıntıyla imtihan etmişizdir.

95. (Fakirlik ve sıkıntı imtihanında Allah'a gönülden yalvarıp yakarmadılar.) Sonra kötülüğün yerini iyilikle değiştirdik. Nihayet (afiyet içinde mal ve sayı olarak) çoğaldılar. (Allah'ın onları belalarla imtihan ederek sabırlarını, nimetlerle imtihan ederek şükürlerini sınıdığını anlamadılar ve) dediler ki: "Atalarımıza da bazen yokluk bazen de genişlik dokunmuştu. (Demek ki bu, imtihan değil; herkesin başına gelen sıradan olaylardır.)" (Bunun üzerine) hiç farkında değilken onları âniden yakalayiverdik.

96. Şayet o beldenin halkı iman etmiş ve (Allah'tan) korkup sakınmış olsaydı göğün ve yerin bereket (kapılarını) onlara açardık. Fakat yalanladılar. Biz de onları işledikleri (günahlara) karşılık (azapla) yakalayiverdik.

97. Yoksa o belde halkı, gece uyurken azabımızın onlara gelmeyeceğinden emin mi oldular?

98. Yoksa o belde halkı, kuşluk vakti eğlenirlerken azabımızın onlara gelmeyeceğinden emin mi oldular?

99. Yoksa onlar, Allah'ın tuzağından emin mi oldular? Hüsrana uğramış olanlardan başkası Allah'ın tuzağından emin olmaz.

100. (Geçmiş) kavimlerin ardından yeryüzüne vâris olanlara şu gerçek belli olmadı mı? Şayet biz isteseydik günahları nedeniyle başlarına türlü sıkıntılar getirir, kalplerini mühürlerdik. Böylece işitmez olurlardı.

101. Bu beldelerin haberlerinden bir kısmını sana anlatıyoruz. Andolsun ki resûlleri onlara apaçık delillerle gelmişti. Daha önce yalanlamalarından ötürü, (sonradan gelen elçiye) iman etmeleri söz konusu olmadı. İşte Allah, kâfirlerin kalplerini böyle mühürler.

102. Onların çoğunda söze bağlılık (ahlakı) görmedik. Ama onların çoğunun gerçekten fasık olduğunu gördük.

103. Onların ardından Mûsâ'yı, ayetlerimizle Firavun ve önde gelen avanesine gönderdik. Onlar (ayetlerimizi inkâr edip alaya alarak) zulmetti. Bozguncuların akıbetinin nasıl olduğuna bir bak.

104. Mûsâ demişti ki: "Ey Firavun! Şüphesiz ki ben, âlemlerin Rabbin-den (gelen) bir elçiyim."

105. "Allah'a karşı yalnızca hak olanı söylemek benim görevimdir." (demişti.) "Şüphesiz ki size Rabbinizden apaçık mucizelerle geldim. Artık İsrâîloğullarını benimle birlikte gönder."

106. (Firavun,) "Eğer sen bir ayetle/mucizeyle gelmişsen ve sözünde de doğruysan hadi getir onu da (görelim)." demişti.

107. (Bunun üzerine) Mûsâ esasını attı. (Bir de ne görsün!) O, apaçık bir yılan oluvermiş.

108. Elini (koynundan) çekti. (Bir de ne görsün!) Bakanların (gözünü alacak kadar) bembeyaz (bir ele dönüşüvermiş).

109. (Buna karşılık) Firavun'un kavminden önde gelen birileri demişti ki: "Şüphesiz ki bu, bilgili/usta bir büyücüdür."

110. (Firavun,) "(Yaptığı bu sihirle) sizi yerinizden yurdunuzdan etmek istiyor. Ne buyurursunuz?" (demişti.)

Firavunlar tevhid daveti karşısında söyleyecek söz bulamayınca vatan millet edebiyatı yapmaya başlarlar. "Ülkeyi bölecekler! Sizi yurdunuzdan edecekler!" gibi söylemler, tevhid daveti karşısında söyleyecek sözü olmayan ve kibirleri davete icabet etmelerine engel olan suçlu günahkârların ortak cümleleridir.

111. (Önde gelenler) dediler ki: "Ona ve kardeşine (vereceğin cezayı) ertele. Şehirlere toplayıcı adamlar sal."

112. "Usta büyücülerin tamamını sana getirirler."

113. Büyücüler Firavun'a geldiler, "Şayet biz (Mûsâ'ya) üstün gelirsek herhâlde bize (dolgun) bir ücret verirsin artık değil mi?" dediler.

114. "Evet, şüphesiz (üstün geldiğiniz takdirde) bana yakınlaştırmış (gözde adamlarımdan) olacaksınız." demişti.

Firavuni sistemler, insanları değersizleştirip para ve makama bağımlı hâle getirirler. Dolgun bir ücret ve yapılan özel propagandalarla itibar kazandırılan mevkilerin isimleri dahi insanların tüm değerleri ayaklar altına almasına ve Firavunların yanında saf tutmasına vesile olur.

Bu, uzun yıllar yapılan bilinçli kampanyaların doğal neticesidir. Günümüzde ücretin yerini maaş, yakınlaşmanın yerini de diplomalar ve resmî ünvanlar almıştır.

Bu iki vasıtayla esir alınanlar, tevhid davetçilerinin ne söylediklerini ve neye davet ettiklerini duymaya tahammül edemez, anlamak istemezler. Ve Firavunlar adına, onun safında kıran kırana bir mücadeleye girişirler.

115. (Büyücüler,) “Ey Mûsâ! Ya önce sen (hünerini) sergile ya da biz başlayalım. (Ne dersin?)” demişlerdi.

116. Demişti ki: “Başlayın.” (Sihir aletlerini yere) atınca insanların gözlerini büyülediler, onları dehşete düşürdüler ve büyük bir sihir ortaya koydular.

117. Biz, Mûsâ'ya, “Asanı yere at.” diye vahyettik. (Bir de ne görsünler!) O, onların uydurduklarını yutuvermiş.

118. Artık hakikat ortaya çıktı ve onların yaptıkları bir hiç olup gitti.

119. Oracıkta yenilmiş ve küçük düşmüşlerdi.

120. Sihirbazlar (gördükleri karşısında) secdeye kapanmışlardı.

121. Demişlerdi ki: “Biz, âlemlerin Rabbi olan (Allah'a) iman ettik.”

122. “Mûsâ'nın ve Hârûn'un Rabbi olan (Allah'a).”

123. Firavun dedi ki: “(Ben) size izin vermeden O'na iman ettiniz, öyle mi? Şüphesiz ki bu (yaptığınız), buranın halkını yurtlarından sürüp çıkarmak için (Mûsâ ile beraber) tezgâhladığınız bir tuzaktır. Pek yakında (yapacaklarımı) bileceksiniz/anlayacaksınız.”

Ayet, Firavunların değişmez iki anlayışına işaret etmektedir: Firavunlar, iman da dâhil her şeyin kendi izinlerine tabi olmasını isterler. İnsanlar, onların izin verdiği kadarına inanabilir, onların meşru kabul ettiği din ve ideolojileri benimseyebilirler.

Firavunların bir diğer ortak özellikleri de onların yanında yer alan herkesin nezih, vatansever, milletini sever; onların yanında yer almayanların ise -düne kadar en yakınları dahi olsa- tuzakçı, vatani bölmeye çalışan ve millet düşmanı olmalarıdır.

124. “Kuşkusuz, ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kesip sonra da sizi topluca asacağım.”

125. Demişlerdi ki: “Şüphesiz bizler Rabbimize döneceğiz.”

126. “Bizden intikam almanın tek nedeni, Rabbimizin ayetleri bize geldiğinde ona inanmamızdır. Rabbimiz! Üzerimize sabır yağdır ve Müslimler/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullar olarak canımızı al.”

127. Firavun'un kavminden önde gelenler demişti ki: “Sen, Mûsâ'yı ve

kavmini yeryüzünde bozgunculuk yapsınlar, seni ve ilahlarını terk etsinler diye mi bırakacaksın?” (Firavun onları yatıştırmak için) demişti ki: “Erkek çocuklarını öldüreceğiz, kadınlarını sağ bırakacağız. Şüphesiz ki biz, onların üzerinde kahredici bir güce sahibiz.”

128. Mûsâ, kavmine, “Allah’tan yardım isteyin ve sabredin!” demişti. “Şüphesiz ki yeryüzü, Allah’ındır ve ona kullarından dilediğini mirasçı/sahip kılar. Akıbet/Mutlu son muttakilerindir.”

129. Demişlerdi ki: “Sen gelmeden önce de eziyet görüyorduk, sen geldikten sonra da eziyet görmeye devam ediyoruz!” Demişti ki: “(Böyle düşünmeyin!) Umulur ki Rabbiniz düşmanınızı helak eder ve sizi yeryüzünün halifeleri, (onların yerine geçen yöneticileri) kılar. Böylece sizin nasıl işler yapacağınızı gözler.”

130. Andolsun ki biz, Firavun ailesini düşünüp öğüt alırlar diye uzun yıllar kıtlık ve meyvelerden eksiltmekle imtihan ettik.

131. Onlara bir iyilik geldiğinde, “Biz bunu hak ettik.” derlerdi. Başlarına bir kötülük geldiğinde, “Mûsâ’nın ve beraberinde olanların uğursuzluğudur.” (derlerdi.) Dikkat edin! Onların uğursuzluk (saydıkları musibetlerin tamamı) Allah katındandır. Fakat onların birçoğu bilmezler.

132. Demişlerdi ki: “Bizi büyülemek için ne ayet/mucize getirirsen getir, yine de sana iman etmeyeceğiz.”

133. (Bunun üzerine) ayrı ayrı ayetler/mucizeler olan tufan, çekirge, (bit, pire, böcek vb.) haşerat, kurbağalar ve kan gönderdik üzerlerine. Yine büyüklenip kibre kapıldılar ve suçlu günahkâr bir toplum oldular.

134. Azap üzerlerine çökünce, “Ey Mûsâ! Senin yanında bulunan (Allah’ın) ahdiyle bizim için Rabbine dua et. Bu azabı bizden giderirsen, andolsun ki sana iman edecek ve İsrâîloğullarını seninle beraber göndereceğiz!” demişlerdi.

135. (Sözlerini tutup tutmayacaklarını sınamak için) bir zamana kadar azabı kaldırınca (bir de ne göresin,) onlar sözlerini bozmuşlar bile!

136. (Bunun üzerine) onlardan intikam aldık. Ayetlerimizi yalanlamaları ve ona karşı gafil olmaları nedeniyle onları suda boğduk.

137. Bereketli kıldığımız toprakların doğusuna ve batısına zayıf bırakılmış

topluluğu mirasçı kıldık. Sabretmelerine karşılık Rabbinin güzel vaadi İsrâîloğulları için gerçekleşti. Firavun ve kavminin yaptıkları ve bina edip yükselttiklerini yerle bir ettik.

138. İsrâîloğullarını denizden geçirdik. Kendilerine ait putları olan ve sürekli o (putlara) tapan bir kavme geldiler. “Ey Mûsâ! Onların ilahları olduğu gibi sen de bize bir ilah yap.” demişlerdi. “Şüphesiz sizler, cahillik eden bir topluluksunuz.” demişti.

139. (Benzemeye çalıştığınız putperestlerin) içinde buldukları hâl, yok olup gitmeye mahkûmdur. Yaptıkları da (Allah katında) batıldır/geçersizdir.

140. Demişti ki: “Sizi âlemlere faziletli/üstün kılmışken, size Allah’ın dışında bir ilah mı arayayım?”

141. (Hatırlayın!) Hani sizi Firavun hanedanından kurtarmıştık. Size işkencenin en kötüsünü reva görüyor, erkek çocuklarınızı boğazlıyor, kadınlarınızı sağ bırakıyorlardı. Bunda sizin için Rabbinizden büyük bir imtihan vardı.

142. Mûsâ ile otuz gece için sözleştik. Buna ayrıca on gün ekledik. Böylece Rabbinin belirlediği süre kırk güne tamamlandı. Mûsâ kardeşi Hârûn’a dedi ki: “Kavmimde benim yerime geç. İslah et ve bozguncuların yoluna uyma.”

143. Mûsâ tayin edilen yere gelip Rabbi onunla konuşunca, “Rabbim! Bana göster de seni göreyim.” demişti. Allah buyurdu ki: “Beni göremeyeceksin. Fakat dağa bak. Eğer yerinde durabilirse beni göreceksin.” Allah dağa tecelli edince onu paramparça etti ve Mûsâ düşüp bayıldı. Ayılınca da, “Seni (tüm eksikliklerden) tenzih ederim. Sana tevbe ettim ve ben iman edenlerin ilkiyim.” demişti.

144. (Allah) buyurdu ki: “Ey Mûsâ! Sana verdiğim risaletim ve seninle konuşmama seni insanlara üstün/seçkin kıldım. Sana verdiğime kuvvetle yapış ve şükredenlerden ol.”

145. O levhalarda ona her şeyden bir öğüt ve her şeye dair tafsilatlı bilgiler yazdık: “Ona kuvvetle tutun ve kavmine de emret, ona en güzel şekilde tutunsunlar. Fasıklar (cezalandırıldıklarında) yurtlarının (ne hâle geldiğini) size göstereceğim.”

146. Hakları olmadığı hâlde yeryüzünde büyüklenip kibre kapılanla-

rı ayetlerimden çevireceğim. (İlgisiz kalacaklar, duysalar dahi anlamayacaklar.) Onlar bütün ayetleri görseler de inanmazlar. Rüşd/Olgunluk/Doğruluk yolunu görseler de onu yol edinmezler. Azgınlık yolunu gördüklerinde (hemen benimser) de kendilerine yol edinirler. Bu, ayetlerimizi yalanlamaları ve ayetlerden gafil olmaları nedeniyledir.

Hakkın anlaşılmasına engel olan sebepler için bk. 6/En'âm, 25

147. Ayetlerimizi ve ahiret karşılaşmasını yalanlayan kimselerin amelleri boşa gitmiştir. (Ne bekliyorlardı?) Yaptıklarından başkasıyla mı cezalandırılacaklardı?

148. Mûsâ'nın kavmi onun ardından süs eşyalarından yapılmış, (aldığı hava nedeniyle) ses çıkaran bir buzağı heykelini ilah edindi. O (buzağının) onlarla konuşmadığını ve onları doğru yola hidayet edemediğini görmediler mi? Onu (ilah) edindiler ve onlar, (buzağıyı ilah edinmekle müşrik ve) zalimlerden oldular.

149. (Başlarını ellerinin arasına alıp) yaptıklarına pişman oldukları ve kesinlikle saptıklarını anladıkları vakit demişlerdi ki: "Şayet Rabbimiz bize merhamet edip bizi bağışlamazsa elbette hüsrana uğrayanlardan oluruz."

150. Mûsâ kavmine öfkeli ve üzgün bir hâlde döndüğünde, "Arkamdan ne kötü işler ettiniz. Rabbinizin emrinin bir ân önce olmasını istediniz (öyle mi)?" demişti. Levhaları fırlatmış ve kardeşinin başını (saçından) tutup kendisine çekmişti. (Hârûn,) "Ey anamın oğlu! (Sandığın gibi değil!) Bu topluluk beni zayıf buldu ve neredeyse beni öldüreceklerdi. Bana, düşmanları sevindirecek bir şey yapma ve beni zalimler topluluğuyla bir tutma." demişti.

151. (Bunun üzerine) Mûsâ demişti ki: "Rabbim! Beni ve kardeşimi bağışla ve bizi rahmetine dâhil et. Sen merhamet edenlerin en merhametlisisin."

152. Şüphesiz ki buzağıyı (ilah) edinenlere Rabblerinden bir gazap ve dünya hayatında zillet erişecektir. Biz (şirk koşarak Allah'a) iftira edenleri böyle cezalandırırız işte!

153. Kötülükler işleyip sonrasında tevbe edip iman edenlere gelince, hiç şüphesiz Rabbin, onun ardından (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

154. Mûsâ'nın öfkesi yatışınca (yere atmış olduğu) levhaları aldı. Onun nüshasında, "Rabblarından korkanlar için hidayet ve rahmet vardır." (yazılıydı.)

155. Mûsâ, tayin edilen randevu için kavminden yetmiş kişiyi seçmişti. ("Allah'ı açıktan görmeden iman etmeyiz." sözlerine ceza olarak) onları şiddetli bir sarsıntı yakalayınca demişti ki: "Rabbim! Dileseydin bundan önce bunları da beni de helak ederdin. İçimizdeki sefihlerin/kıt akıllıların yaptığından dolayı bizi helak mı edeceksin? O, senin sınamandan başka bir şey değildir. Onunla dilediğini saptırır, dilediğini de hidayet edersin. Sen, bizim velimizsin/dostumuzsun. Bizi bağışla, bize merhamet et. Sen bağışlayanların en hayırlısısın."

156. "Bize bu dünyada da ahirette de iyilik yaz. Şüphesiz ki (tevbe edip hidayetini umarak) sana yöneldik." (Allah) buyurdu ki: "Azabıma gelince onu dilediğime isabet ettiririm. Rahmetim ise her şeyi kuşatmıştır. Onu korkup sakınanlara, zekâtı verenlere ve ayetlerimize iman edenlere yazacağım."

157. "Onlar ki yanlarında bulunan Tevrât ve İncil'de yazılı olarak (sıfatlarını) buldukları ümmi olan Resûl ve Nebi'ye uyarlar. Onlara iyiliği emreder, kötülükten sakındırır; temiz şeyleri helal, pis şeyleri haram kılar; sırtlarındaki ağır yükü ve zincirlerini kaldırır. Ona iman edenler, onu saygıyla yüceltenler, ona yardım edenler ve onunla beraber indirilen Nur'a (Kur'ân'a) uyanlar... İşte bunlar, kurtuluşa erenlerin ta kendileridir."

158. De ki: "Ey insanlar! Şüphesiz ki ben, Allah'ın tümünüze (gönderdiği) resûlüyüm. O (Allah ki) göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği O'na aittir. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Diriltir ve öldürür. Allah'a ve resûlü olan ümmi Nebi'ye iman edin. O (Nebi), Allah'a ve O'nun kelimelerine iman eder. Ona uyun ki hidayet bulasınız."

159. Mûsâ'nın kavminden öyle bir topluluk vardır ki hakka çağırır ve hakla hükmederler.

160. Biz, onları on iki ayrı oymak olarak gruplara ayırdık. Kavmi Mûsâ'dan su talebinde bulunduğu Mûsâ'ya, "Asanı taşa vur." diye vahyettik. (Asasını taşa vurunca) ondan on iki pınar fışkırdı. Her insan topluluğu su içeceği çeşmeyi bildi. Bulutlarla onları gölgeledik ve üzerlerine kudret

helvası ve bıldırcın eti indirdik. (Sonra,) "Allah'ın sizi rızıklandığı temiz şeylerden yiyin." (dedik.) Onlar bize zulmetmediler. (İşledikleri günahlarla) kendilerine zulmediyorlardı.

161. Onlara, "Bu beldeye yerleşin, orada dilediğiniz yerden yiyin. 'Hittatun/Günahlarımızı dök.' deyin. Kapıdan secde ederek girin ki biz de hatalarınızı bağışlayalım. Muhsinlere/Kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanlara (ihسانlarımızı) arttıracamız." denildi.

162. (Ancak) onlardan zalim olanlar, kendilerine söylenen sözü başkasıyla ("Günahlarımızı dök." anlamındaki "Hittatun." kelimesini "buğday" anlamına gelen "hıntatun" ile) değiştirdiler. Biz de zulümlerine karşılık gökten bir azap saldık üzerlerine.

163. Onlara deniz kıyısındaki (o sahil) kasabasının durumunu da sor. Hani onlar Cumartesi Günü'nde (Avlanma Yasağı'nı çiğneyerek) haddi aşmışlardı. Cumartesi Yasağı'na uyduklarında balıklar her taraftan akın ediyordu. Yasağa uymadıklarında ise gelmiyordu. İşte biz, fasıklıkları nedeniyle onları böyle imtihan ediyorduk.

164. Onlardan bir topluluk, "Allah'ın helak edeceği ya da çetin bir azaba çarptıracağı kimselere ne diye öğüt veriyorsunuz?" dediği zaman, "Rabbimize sunacağımız bir mazeretimiz olsun ve umulur ki korkup sakınırlar." demişlerdi.

165. Kendilerine hatırlatılanı unuttukları vakit, kötülükten alıkoyanları kurtarmış, zalimleri ise fasıklıkları sebebiyle zorlu bir azapla yakala-yıvermiştik.

166. Yasaklandıkları şeyi yapmakta diretince, "Alçak/Aşağılık maymunlar olun!" demiştik.

167. O zaman Rabbin, kıyamete kadar onlara işkencenin en kötüsünü reva görecek birilerini göndereceğini/musallat edeceğini bildirdi. Şüphesiz ki Rabbinin cezalandırması pek çabuktur. Şüphesiz ki O, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

168. Onları yeryüzünde topluluklar hâlinde böldük. İçlerinde salih kimseler olduğu gibi böyle olmayanlar da vardır. (Takva ve salihliğe) dönerler diye onları iyilik ve kötülükle imtihan ettik.

169. Sonra onların yerine Kitab'a da mirasçı olan bir topluluk geçti. Dünya malının değersiz olanını alıyor ve "(Ne de olsa) günahlarımız bağışlanacak." diyorlardı. (Güya tevbe etmelerine rağmen) değersiz bir dünya malı geldiğinde yine onu alıyorlar. Oysa Allah'a karşı yalnızca hak olanı söyleyeceklerine dair onlardan Kitap sözü alınmamış mıydı? Kitab'ın içindekileri de sürekli okuyanlardı hâlbuki. Ahiret yurdu korkup sakınanlar için daha hayırlıdır. Akletmez misiniz?

170. Kitab'a (dört elle) yapışanlar ve namazı dosdoğru kılanlar (var ya)! Şüphesiz ki biz, ıslah edenlerin ecirlerini zayi etmeyiz.

Yahudilerin, Kur'an'ın bütünlüğü içinde bakıldığında kendilerine indirilen Kitap karşısında üç sınıf olduğunu görürüz:

a. Kitap'tan hiçbir şey bilmeyen, kulaktan duyma bilgileri Kitap zanneden ümmiler (bk. 2/Bakara, 78),

b. Kitab'ı okuyup durduğu hâlde onu tahrif edenler (bk. 5/Mâide, 13), Kitab'ın ayetlerini gizleyenler (bk. 3/Âl-i İmrân, 187), elde edeceği bir dünyalık için Kitab'ın ayetlerini satanlar (bk. 2/Bakara, 79), yönetici ve sermaye sahiplerini razı etmek için Kitab'ın hükümlerini eğip bükenler (bk. 7/A'râf, 175-176), işine geldiğinde Kitab'ın hükümlerine uyan, gelmediğinde yüz çevirenler (bk. 24/Nûr, 47-50),

c. Kitab'a dört elle sarılıp onun içindeki hükümleri uygulamaya çalışan salihler (bk. 7/A'râf, 170).

Bu üç sınıf da Kitab'a iman ettiğini iddia eder. Allah (cc) birinci ve ikinci grubun iddialarını yalanlar ve onların kâfir olduğuna hükmeder. (bk. 2/Bakara, 79, 85, 101; 3/Âl-i İmrân, 7; 4/Nisâ, 105; 5/Mâide, 43, 44, 68...) Yalnızca üçüncü sınıfın iman iddiasını kabul eder ve onların mümin olduğuna hükmeder. (bk. 2/Bakara, 121; 24/Nûr, 51)

171. (Hatırlayın!) Hani bir zamanlar (Tûr) Dağı'nı bir gölgelik gibi tepelerinde yükseltmiştik de onun tepelerine düşeceğini sanmışlardı. (O sırada onlara şöyle öğüt vermiştik:) "Size verdiğimiz kuvvetle yapışın ve içindekileri hatırlayın ki korkup sakınasınız."

172. (Hatırla!) Hani Rabbin, Âdemoğullarının sırtlarından zürriyetlerini almış ve onları kendilerine şahit tutarak, "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" demişti. Demişlerdi ki: "Evet! (Sen bizim Rabbimizsin!) Şahit olduk." (Bu, Kıyamet Günü, "Biz bundan habersizdik." dememeniz içindir.

173. Ya da, "Babalarımız daha önce şirk koşmuştu. Biz ise onlardan sonra gelen (ve onları taklit eden) bir nesiliz. Batıl ehlinin yaptıkları yüzünden bizi helak mı edeceksin?" dememeniz içindir.

Ruhlar âleminde insanlardan alınan bu söz, sözlerin en önemlisi ve en değerlisi olan tevhid misakıdır. İnsan yaratıcı, rızık verici, mülk sahibi, kâinatın işlerini düzenleyen ve koyduğu yasalarla insanları terbiye eden bir rabb olarak Allah'ı (cc) tanıyacağına ve hiçbir varlığa bu yetkileri vermeyeceğine dair söz vermiştir. Ayet, tevhid misakının alınma nedeni olarak iki sebep zikretmiştir:

İlki, "Ben cahildim, habersizdim, duymadım, bilmiyordum." gibi mazeretleri ortadan kaldırmaktır. Çünkü Allah (cc), insandan söz almakla kalmamış, onu tevhid fitratı üzere yaratmıştır. (bk. 30/Rûm, 30) Ayrıca kâinat baştan sona Allah'ın (cc) varlık ve birliğine işaret eden ayetlerle donatılmıştır. (bk. 2/Bakara, 163-164) Tüm bunlara ilaveten resûller gönderilmiş ve onlar insanları tevhide davet etmişlerdir. (bk. 4/Nisâ, 165) Bunca delile dolayısıyla cehalet, yaratılış gayesi olan tevhid hususunda mazeret değildir. İkincisi ise "Babama, hocama, şeyhime, liderime uydum, taklit ettim." gibi kişinin taklitçi olduğuna dair özrünü ortadan kaldırmaktır.

Allah'a (cc) şirk koşan kişinin taklidinin mazeret olmadığına dair bk. 2/Bakara, 166-167; 7/A'râf, 38-39; 14/İbrâhîm, 21; 33/Ahzâb, 67-68; 34/Sebe', 31-33

174. Ayetleri böyle detaylı bir şekilde açıklıyoruz ki (Allah'a verdikleri söze) dönsünler.

Kur'ân'ın mufassal/detaylandırılmış bir kitap olmasının hikmetleri için bk. 6/En'âm, 55

175. Onlara, ayetlerimizi verdiğimiz kişinin durumunu anlat. O, ayetlerimizden sıyrılmış, (derken) şeytan onu kendisine uydurmuş ve (bütün bunların neticesinde) azgınlardan olmuştu.

176. Şayet biz isteseydik onu (kendisine verdiğimiz ilim ve deliller sayesinde) yüceltirdik. Fakat o, dünyaya meyletti ve hevasına/arzusuna uydu. Onun misali, üzerine gitsen de dili dışarıda soluyan, kendi hâline terk etsen de dili dışarıda soluyan köpek gibidir. Bu, ayetlerimizi yalanlayan topluluğun misalidir. İyice düşünsünler diye kıssaları anlat.

Âlimlerin vazife ve sorumlulukları için bk. 2/Bakara, 159; 3/Âl-i İmrân, 187

177. Ayetlerimizi yalanlayan ve yalnızca kendilerine zulmetmekte olanların misali ne kötüdür!

178. Allah kimi hidayet ederse o, hidayeti bulmuştur. Kimi de saptırırsa bunlar, hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

179. Andolsun ki cehennem, kalpleri olup da onunla (hakikati) anlamayan, gözleri olup da onunla (hakikati) görmeyen; kulakları olup da onunla (hakikati) duymayan insanlar ve cinlerin çoğunluğu için yarat-

tık/hazırladık. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta (hayvanlardan) daha sapkınlardır. Bunlar gafillerin ta kendileridir.

180. En güzel isimler Allah'ındır. (Öyleyse) bu isimlerle O'na dua edin. O'nun isimlerinde ilhada/eğriliğe sapanları (kendi hâllerine) bırakın. Yaptıklarının cezasını göreceklerdir.

İlhad; Eğrilik, meyil, sapma gibi anlamlara gelir. Allah'ın (cc) isimlerinde yaşanan her türlü sapma, ilhaddır. Allah'ın (cc) güzel isimlerini başka varlıklara vermek; bu isimlerle Allah'a (cc) duayı bırakıp onun yarattıklarından medet ummak; isimlerin içerdiği anlam ve sıfatları inkâr, tahrif veya tevil etmek; Allah'ı (cc) kullarına veya kulları Allah'a (cc) benzetmek; Allah'a (cc) yaklaşma vesilesi olan isimlerini bırakıp, şahıslarla Allah'a (cc) tevessül etmek birer ilhad örneğidir.

Allah'ın isim ve sıfatlarıyla ilgili ayrıca bk. 3/Âl-i İmrân, 181; 42/Şûrâ, 11; 57/Hadîd, 4

181. Bizim yarattıklarımız içinde öyle bir topluluk vardır ki hakka çağırır ve hakla hükmederler (veya hak/vahiy ile rehberlik eder ve onunla adaleti sağlarlar).

182. Ayetlerimizi yalanlayanları ise hiç bilmedikleri yönlerden derece derece/adım adım (azaba) yaklaştıracאğız.

183. Onlara mühlet veriyorum. Benim (adım adım azaba yaklaştırmak için onlara kurduğum) tuzağı pek sağlamdır.

184. Hiç düşünmediler mi? Onların arkadaşlarında, (onlara gönderilen Nebi'de) hiçbir delilik yoktur. O, ancak apaçık bir uyarıcıdır.

185. (İnsanı hayrete düşüren ve sayısız ayetle donatılmış) göklerin ve yerin melekutuna, Allah'ın yarattıklarına ve ecellerinin yaklaşmış olma ihtimaline bakıp düşünmediler mi? (Buna inanmadıktan sonra) daha hangi söze inanacaklar?

186. Allah kimi saptırmışsa onu hidayet edecek kimse yoktur. Onları azgınlıkları içinde bocalar bir hâlde bırakır.

187. Sana kıyametin ne zaman demir atacağını, (gelip çatacağını) soruyorlar. De ki: "Onun bilgisi yalnızca Rabbimin katındadır. Onun vaktini O'ndan başkası açıklayamaz. (Onun bilgisi ve vuku bulacağı gerçeğı) göklerde ve yerde olanlara ağır gelmiştir. Ancak âniden başınıza gelir." Sanki ona dair tafsilatlı bilgiye sahipmişsin gibi tutup sana soruyorlar. De ki: "Onun bilgisi yalnızca Allah'ın katındadır. Fakat insanların çoğı bilmiyorlar."

188. De ki: “Ben kendime, Allah’ın dilemesi dışında ne fayda ne de zarar verme gücüne sahibim. Şayet gaybı biliyor olsaydım hayrı çoğaltırdım/ daha fazla mal toplardım ve hiçbir kötülük bana dokunmazdı. Ben, yalnızca inanan bir topluluk için uyarıcı ve müjdeciyim.”

189. O, sizi tek bir nefisten (Âdem’den) yaratan ve sükûnete kavuşsun diye ondan eşini yaratandır. Eşini örtüp bürüyerek (onunla beraber olunca) hafif bir yük yüklendi ve (bir müddet) onunla dolaştı. Yükü ağırlaşınca ikisi beraber rabbleri olan Allah’a şöyle dua ettiler: “Şayet bize salih (bir evlat) verirsen andolsun ki şükredenlerden olacağız.”

190. (Allah) onlara salih bir çocuk verince (âdemoğlu, Allah’a şükretmek yerine) tuttular, (Allah’ın) onlara verdiği (evlat) konusunda (Allah’a) ortak koştular. Allah, onların şirk koştuklarından yücedir.

191. Yoksa onlar, hiçbir şey yaratmayan, kendisi yaratılmış varlıkları mı (Allah’a) ortak koşuyorlar?

192. (Oysa) bu varlıklar, ne onlara ne de kendilerine yardım etmeye güç yetiremezler.

193. Onları hidayete çağırırsanız size uymazlar. Gerçi onları çağırırsanız da sussanız da birdir (inanmazlar).

194. Allah’ı bırakıp da kendilerine dua ettiğiniz varlıklar, sizin gibi (Allah’a) kuldur. Şayet doğruysanız çağırın da çağırınıza karşılık versinler.

195. Onların kendisiyle yürüdükleri ayakları, tutacak elleri, görececek gözleri, işitecek kulakları mı var ki (çağırınıza icabet etsinler)? De ki: “Bütün ortaklarınızı çağırın. Sonra elinizden gelen tuzağı kurun ve bana göz açtırmayın.”

Şirk ehlinin tehditleri karşısında imani tavır için bk. 6/En’âm, 82

196. “Şüphesiz ki benim velim, Kitab’ı indiren Allah’tır. O, salihleri veli edinir.”

197. O’nu bırakıp da dua ettikleriniz, size yardım etmeye de kendilerine yardıma da güç yetiremezler.

198. Onları hidayete çağırırsanız sizi duymazlar. Onların sana baktığını görürsün, fakat onlar görmezler.

199. (Bütün bunlara rağmen) sen af yolunu tut, iyi olanı emret ve cahillerden yüz çevir.

200. Şeytandan sana bir dürtü/vesvese gelirse Allah'a sığın. Şüphesiz ki O, (işiten ve dualara icabet eden) Semî' ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

201. Korkup sakınan (muttakileri), şeytanlar (vesvese ve kışkırtmalarıyla) kuşattığında (Allah'ı) anıp hatırlarlar. (Bir de ne göresin hemen o hâlden kurtulmuş, şeytanın vesvesesine karşı) basiretli hâle gelmişlerdir.

202. (Şeytanlarla dost ve) kardeş olanlarsa (şeytan) onları sapıklığa iter ve (onları saptırmayı bir görev bilir ve görevlerini) hiç aksatmazlar.

203. (Senden harikulade olaylar, mucizeler isteyip de) onlara bir ayet/mucize getirmediğinde, "Sen onu derlesen ya!" derler. De ki: "Ben yalnızca Rabbinden bana vahyolunana uyarım. (İlle de bir ayet/mucize istiyorsanız) işte bu (Kitap), içinde Rabbinizden basiretler taşıyan, mümin bir topluluk için hidayet ve rahmet olan bir ayettir/mucizedir."

204. (Kur'ân'ın insanı basiretli kılan, hidayete erdiren ve rahmete eriştiren ayetlerinden istifade etmek istiyorsanız) Kur'ân okunduğunda onu dinleyin ve susun ki merhamet olunabilirsiniz.

205. Gönülden yalvararak, korkuyla ve yüksek olmayan bir sesle, sabah ve akşam Rabbini zikret. Sakın gafillerden olma!

Ayet, zikrin önemi ve adabını belirtmiştir. Allah Resûlü (sav) ve güzide ashâbı bu edep çerçevesinde Allah'ı (cc) zikretmiştir. Bu adaba uymayan ve adına zikir denen tüm ritüeller, İslam dışı dinlerden alınmıştır.

206. Şüphesiz ki Rabbinin katında olan (melekler), O'na ibadet etmekten büyülenmez, O'nu tesbih eder ve yalnızca O'na secde ederler.

8. ENFÂL SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 75 ayetlidir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Sana ganimetlerden soruyorlar. De ki: "Ganimetler (hakkında hüküm verme yetkisi) Allah'a ve Resûl'e aittir. Allah'tan korkup sakının ve aranızı düzeltin. Şayet müminseniz, Allah'a ve Resûl'üne itaat edin."

2. Müminler ancak o kimselerdir ki Allah anıldığında kalpleri ürpertiyle titrer; O'nun ayetleri, okunduğunda imanlarını arttırır ve yalnızca Rabblerine tevekkül ederler.

3. Onlar ki namazı dosdoğru kılar ve onlara rızık olarak verdiklerimizden infak ederler.
4. İşte onlar, hakiki müminlerdir. Onlar için Rableri katında (üstünlük vesilesi olan) dereceler, bağışlanma ve pek değerli bir rızık vardır.
5. Müminlerden bir grup istemediği hâlde Rabbinin seni hak yolunda evinden çıkardığı gibi (ganimetler konusunda bir grup isteksiz olsa da sen Allah'ın emrettiği gibi davran. Sonuç hayır olacaktır).
6. Hakikat apaçık bir şekilde açığa çıktığı hâlde âdeta ölüme götürülüşlerini izliyor gibi, (savaşa çıkmamak için) seninle tartışıyorlardı.
7. (Hatırlayın!) Hani Allah (biri güçlü, diğeri zayıf) iki topluluktan birini size vadetmişti. Siz, (yorulmadan) elde edebileceğiniz güçsüz topluluğu istiyordunuz. Oysa Allah, kelimeleriyle hakkı üstün kılmak ve kâfirlerin (kökünü kurutup) arkalarını kesmek istiyordu.
8. Suçlu günahkârlar hoşlanmasa da (Allah), hakkı (her daim) üstün kılmak ve batılı da boşa çıkarmak (istiyordu).
9. (Hatırlayın!) Hani siz Rabbinizden yardım istemiştiniz. O da, “Şüphesiz ki peş peşe inen bin melekle sizi destekleyeceğim.” diye duanıza icabet etmişti.
10. Allah bunu ancak bir müjde ve kalplerinizin mutmain olması için yapmıştı. Yardım/Zafer yalnızca Allah katındandır. Şüphesiz ki Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.
11. Hani Allah'tan bir güven içinde olasınız diye sizi bir uyku hâli bürümüştü. Ve (Allah) sizi onunla temizlemek, sizden şeytanın pisliklerini gidermek, kalplerinizi (yakın ve kararlılıkla) pekiştirmek ve ayaklarınızı sabit kılmak amacıyla gökten sizin için yağmur indirmişti.
12. Hani Rabbin meleklerle vahyediyordu: “Şüphesiz ki ben, sizinle beraberim, iman edenleri sabit kılın. Ben, kâfirlerin kalplerine şiddetli bir korku salacağım. (Öyleyse) vurun boyunların üstüne, vurun onların bütün parmaklarına!”
13. Bunun nedeni, onların Allah'a ve Resûl'üne başkaldırmaları, karşı

safta yer almalarıdır. Kim de Allah'a ve Resûl'üne başkaldırıp karşı safta yer alırsa şüphesiz ki Allah, cezası çetin olandır.

14. Bu, sizin (şu ânki azabınızdır), onu tadın. Şüphesiz ki kâfirler için (bir de) ateş azabı vardır.

15. Ey iman edenler! Kâfirlerle topluluk olarak karşılaştığınızda (savaştan kaçarak) onlara arkanızı dönmeyin.

16. Kim de o gün savaşta yer edinmek ya da başka bir bölüğe katılmak dışında onlara arkasını döner (ve savaş meydanından kaçarsa) şüphesiz ki Allah'ın gazabına uğramıştır. Onun barınağı cehennemdir. O ne kötü bir dönüş yeridir!

17. Onları öldüren siz değildiniz, onları Allah öldürdü. Attığın zaman sen atmıyordun, (asıl) atan Allah'tı. Müminlere (zafer nimetini tattırmak ve onları) onunla güzel bir imtihana tabi tutmak için (böyle yaptı). Şüphesiz ki Allah, (işiten ve dualara icabet eden) Semî ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

18. Sizin hâliniz böyledir. (Hep yardıma nail olursunuz.) Şüphesiz ki Allah, kâfirlerin tuzaklarını boşa çıkarandır.

19. (Ey Kureyşliler!) Şayet fetih istiyor idiyerseniz işte fetih size geldi. (Allah, Resûl'ünü muvaffak kıldı.) Şayet (küfrünüze ve düşmanlığınıza) son verirsiniz bu sizin için daha hayırlıdır. (Eski hâlinize) geri dönerseniz biz de döneriz. Topluluğunuz çok da olsa size hiçbir faydası olmaz. Çünkü Allah, müminlerle beraberdir.

20. Ey iman edenler! Allah'a ve Resûl'üne itaat edin. Onu işitip dinlediğiniz hâlde ondan yüz çevirmeyin.

21. "İşittik." dedikleri hâlde işitmeyen kimseler gibi olmayın.

22. Allah katında canlıların en şerli olanı (hakka karşı) sağır ve dilsiz olan, akletmeyen kimselerdir.

23. Şayet Allah, onlarda bir hayır görse elbette onlara işittirirdi. O, işitirse bile (onlar) yüz çevirir, döner gider (ve yine istifade etmezlerdi).

24. Ey iman edenler! Sizleri, size hayat verecek şeylere davet ettiğinde Allah'a ve Resûl'e icabet edin. Bilin ki Allah, kişi ile kalbi (düşünceleri) arasına girer. Ve muhakkak (diriltip) O'nun huzurunda toplanacaksınız.

25. Yalnızca sizden zalimlerin başına gelmekle kalmayacak, (suçlu suç-

suz herkesi kuşatacak o dehşetli) fitneden sakının. Bilin ki Allah, cezası çetin olandır.

26. Hatırlayın! Hani siz, sayıca azdınız, yeryüzünde (müstekbirler tarafından) zayıf bırakılmıştınız ve insanların sizi kapıp kaçırmamasından korkuyordunuz. (Siz bu hâldeyken) O, sizleri (Medine’de) barındırdı, yardımıyla destekledi ve temiz şeylerle rızıklandırdı ki şükredesiniz.

27. Ey iman edenler! Allah’a ve Resûl’e ihanet etmeyin. (Ayrıca) bile bile emanetlerinize de ihanet etmeyin.

28. Bilin ki mallarınız ve evlatlarınız sizin için ancak birer fitnedir. Şüphe yok ki Allah’ın yanında büyük bir mükâfat vardır.

29. Ey iman edenler! Allah’tan korkup sakınırsanız size (hak ile batılı, doğru ile yanlış, faydalı olan ile faydasız rahatlıkla birbirinden ayıracağınız) bir furkân verir, kusurlarınızı örter ve günahlarınızı bağışlar. Allah, büyük lütuf ve ihsan sahibidir.

30. (Hatırlayın!) Hani kâfirler seni hapsetmek, öldürmek ya da (yurdundan) çıkarmak için tuzak kuruyorlardı. Onlar tuzak kuruyorlar, Allah da (tuzaklarını boşa çıkaracak ve onlara zarar verecek şekilde karşı) tuzak kuruyordu. Allah, tuzak kuranların en hayırlısıdır.

31. Onlara ayetlerimiz okunduğunda, “Duyduk. Dilesek bunun bir benzerini biz de söyleyebiliriz. Bu, öncekilerin masallarından başka bir şey değildir.” dediler.

32. (Hatırlayın!) Hani demişlerdi ki: “Allah’ım! Şayet bu (Kur’ân), senin katından gelmiş bir hakikatse gökten tepemize taş yağdır veya bize can yakıcı bir azap ver.”

33. Oysa içlerinde olduğun sürece Allah onlara azap edecek değildir. (Ayrıca) onlar bağışlanma dileyip dururken de Allah onlara azap edecek değildir.

34. Onlar, insanları Mescid-i Haram’dan alıkoyup dururken ne diye Allah onlara azap etmeyecekmiş? Onlar (Mescid-i Haram’ın) koruyucusu/hizmetkârı/yakını da değildir. Bunlara en layık olanlar muttakilerdir. Fakat onların çoğu bilmezler.

35. Onların Kâbe yanındaki namazları/duaları, alkış ve ıslıktan başka bir şey değildir. (Öyleyse) kâfir olmanız sebebiyle tadın (bakalım) azabı!

36. Hiç kuşkusuz kâfirler, Allah'ın yolundan alıkoymak için mallarını harcarlar. Harcayacaklar da. Sonra o harcamaları (yüreklarini yakan) bir pişmanlığa dönüşecek, sonra da yenilgiye uğrayacaklar. Kâfirler toplanıp cehenneme sürükleneceklerdir.

37. Bu, Allah'ın temiz ile pis olanı (mümin ile kâfiri, Allah yolunda harcanan ile batıl yolunda harcananı) birbirinden ayırması, pis olanın tümünü üst üste yığıp cehenneme atması içindir. Bunlar, hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

38. O kâfirlere de ki: “Şayet (şirk ve küfrü) sonlandırır (ve tevbe ederlerse) geçmişte yaptıkları bağışlanır. Yok, (küfür ve şirke) geri dönecek olurlarsa öncekilerde (resûlleri yalanlayanlar için var olan) değişmez yasalar işlemeye devam eder.”

39. Fitne/Şirk sonlanıncaya ve dinin/otoritenin tamamı Allah'ın olunca ya dek onlarla savaşın. Şayet (şirkten) vazgeçerlerse, şüphesiz ki Allah, yaptıklarını görendir.

40. (Davetinizden) yüz çevirirlerse bilin ki Allah, sizin mevlânızdır/dostunuzdur. Ne güzel bir mevlâ/dost ve ne güzel bir yardımcıdır.

41. Şayet Allah'a ve iki ordunun karşılaştığı Furkân Günü kulumuza indirdiğimiz (Kur'ân'a) iman ediyorsanız bilin ki aldığınız ganimetlerin beşte biri Allah'a, Resûl'e, yakınlarla, yetimlere, miskinlere/ihtiyaç sahibi yoksullara ve yolda kalmışlara aittir. Allah, her şeye güç yetirendir.

42. (Hatırlayın!) Hani siz vadinin yakın tarafında, onlar ise vadinin uzak tarafındaydı. (İsteddiğiniz) kervan ise sizden daha aşağıdaydı. Şayet buluşmak için sözleşseydiniz kesinlikle vakit tayininde anlaşmazlığa düşerdiniz. Fakat Allah, gerçekleşmesini istediği iş için böyle yaptı. Tâ ki helak olan delil üzere helak olsun, hayat bulan da delil üzere hayat bulsun. Ve Allah, gerçekten (işiten ve dualara icabet eden) Semî' ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

43. (Hatırlayın!) Hani Allah, onları sana rüyada az gösteriyordu. Şayet onları (gerçek sayıları gibi) çok gösterseydi yenilmişlik (psikolojisine) ka-

pılacak ve o iş (savaşmak) konusunda anlaşmazlığa düşecektiniz. Ama Allah (sizi) korudu. Şüphesiz ki O, sinelerde olanı bilendir.

44. Hani (savaşmak için) karşı karşıya geldiğinizde Allah olmasını istediği işi gerçekleştirmek için sizi onların gözüne, onları da sizin gözünüze az gösteriyordu. Bütün işler Allah'a döndürülür.

45. Ey iman edenler! Bir toplulukla karşı karşıya geldiğinizde sebat edin. Allah'ı çokça zikredin ki kurtuluşa eresiniz.

46. Allah'a ve Resûl'üne itaat edin. Çekişip tartışmayın. Yoksa bozguna uğrarsınız ve gücünüz dağılıp gider. Sabredin. Hiç şüphesiz Allah, sabredenlerle beraberdir.

47. Böbürlenip çalım satmak ve insanlara gösteriş yapmak için yurtlarından çıkan ve (insanları) Allah'ın yolundan alıkoyanlar gibi olmayın. Allah, onların yaptıklarını (çepeçevre kuşatan) Muhî'tir.

48. Hani şeytan onlara (savaşa çıkma) eylemlerini süslü göstermiş ve "Bugün insanlardan sizi yenebilecek kimse yoktur. Hem ben de elbette sizin yardımcınızım." demişti. İki ordu karşı karşıya gelince topukları üzere gerisin geriye kaçmış ve "Şüphesiz ben sizden berîyim/uzacağım. Ben, sizin görmediklerinizi görüyor ve elbette ben, Allah'tan korkuyorum." demişti. Allah, cezası çetin olandır.

49. O zaman münafıklar ve kalplerinde hastalık bulunanlar (müminlere), "Bunları, dinleri (Allah'ın yardım edeceğine dair inançları) aldattı." diyorlardı. Kim de Allah'a tevekkül ederse şüphesiz ki Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

50. Melekler, kâfirlerin canlarını aldığı anda onların hâllerini bir görsen! Onların yüzlerine ve sırtlarına vururlar ve "Tadın (bakalım) yakıcı/kavurucu azabı!" (derler.)

51. Bu, ellerinizle (yapıp) takdim ettiklerinizin karşılığıdır. Şüphesiz ki Allah, kullarına zulmeden değildir.

52. Firavun ailesi ve onlardan önce (yaşamış olanların) durumu gibi... Allah'ın ayetlerini inkâr etmişlerdi de Allah günahları sebebiyle onları yakalayivermişti. Şüphesiz ki Allah, (güç ve kuvvet sahibi olan) Kaviy'dir ve cezası çetin olandır.

53. Bu, şundandır: Allah, bir topluma verdiği nimeti, onlar kendilerinde olanı değiştirmedikçe değiştirecek değildir. Şüphesiz ki Allah, (işiten ve dualara icabet eden) Semî ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

54. Firavun ailesi ve onlardan önce (yaşamış olanların) durumu gibi... Rabblerinin ayetlerini yalanladılar. Biz de onları günahları nedeniyle helak ettik ve Firavun ailesini boğduk. Onların hepsi zalimdi.

55. Allah katında canlıların en şerlisi kâfirlerdir. (Çünkü) onlar iman etmezler.

56. Onlar, kendileriyle antlaşmaya varmandan sonra her seferinde verdikleri sözleri bozanlardır. Onlar korkup sakınmazlar.

57. Şayet onları savaşta ele geçirirsen, geriden gelenlere ibret olacak şekilde darmadağın et ki (sözlerini bozmaya yeltenen diğer kâfirler) öğüt alsınlar.

58. Şayet bir topluluğun (antlaşmalarına) ihanet edeceğinden korkarsan aynı şekilde antlaşmayı bozduğunu onlara bildir. Şüphesiz ki Allah, hainleri sevmez.

59. O kâfirler öne geçeceklerini, (azabımızdan kaçıp kurtulabileceklerini) sanmasınlar. (Çünkü) onlar, (bizi) aciz bırakamazlar.

60. Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve (cihad için tahsis edilmiş) besili atlar hazırlayın. Onunla Allah düşmanlarınızı, kendi düşmanlarınızı ve sizin bilmediğiniz (ama) Allah'ın bildiği (gizli düşmanlarınızı) korkutursunuz. Allah yolunda infak ettiğiniz her ne varsa size eksiksiz ödenir ve siz zulme de uğramazsınız.

61. Şayet barışa yanaşırlarsa sen de yaşa ve Allah'a tevekkül et. Şüphesiz ki O, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî ve (her şeyi bilen) El-Alîm'dir.

62. Şayet seni aldatmak isterlerse hiç şüphesiz Allah sana yeter. Seni, yardımıyla ve müminlerle destekleyen O'dur.

63. (Allah,) onların kalplerini birbirine ısındırdı. Sen yeryüzündekilerin tamamını harcasaydın yine de onların kalplerini birbirine ısındıramazdın. Ama Allah onların arasını ısındırdı. (Çünkü) O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

- 64.** Ey Nebi! Sana ve sana tabi olan müminlere Allah yeter.
- 65.** Ey Nebi! Müminleri savaşa teşvik et. Sizden sabırlı yirmi kişi, (onlardan) iki yüz kişiyi yenilgiye uğratır. Sizden yüz kişi olursa kâfirlerden bin kişiyi yenilgiye uğratır. Bu, onların anlamayan bir topluluk olmalarındandır.
- 66.** Şimdi, Allah (yükünüzü) hafifletti ve sizde zayıflık olduğunu bildi. Sizden sabırlı yüz kişi, (onlardan) iki yüz kişiyi yenilgiye uğratır. Sizden bin kişi, onlardan iki bin kişiyi Allah'ın izniyle yenilgiye uğratır. Allah, sabredenlerle beraberdir.
- 67.** Hiçbir peygambere, düşmanlarıyla çarpışıp güç kazanıncaya kadar esir edinmek yakışmaz. Siz geçici bir dünyalık istiyorsunuz. (Oysa) Allah, (sizin için ebedî olan) ahiret yurdunu ister. Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.
- 68.** Şayet Allah'tan (sizi helak etmeyeceğine dair) geçmişte verilmiş İlahi bir hüküm olmasaydı elbette aldığınız (fidyelere) karşılık size büyük bir azap dokunurdu.
- 69.** Aldığınız ganimetlerden helal ve temiz olarak yiyin. Allah'tan korkup sakının. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.
- 70.** Ey Nebi! Elinizde bulunan esirlere de ki: "Allah kalplerinizde hayır olduğunu bilirse sizden alınan (fidyelere) karşılık size daha hayırlısını verir. Günahlarınızı bağışlar. Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir."
- 71.** (Yok, eğer) sana ihanet etmek isterlerse kuşkusuz bundan önce de Allah'a ihanet etmişlerdi. (Bu ihanetlerine karşılık) Allah onları yenmen için sana imkân verdi. Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.
- 72.** Şüphesiz ki iman edenler, hicret edenler, malları ve canlarıyla Allah yolunda cihad edenler ve (bunları yurtlarında) barındırıp yardım edenler, işte onlar birbirlerinin dostlarıdır. İman edip hicret etmeyenler ise hicret edinceye kadar onlar ile sizin aranızda bir dostluk yoktur. Şayet din hususunda sizden yardım isterlerse aranızda antlaşma bulunan bir

topluluğun aleyhine olmadıkça onlara yardım etmelisiniz. Allah, yaptıklarınızı görendir.

73. Kâfirler de birbirlerinin dostudur. Şayet yapmazsanız, (kendi aranızda dostluk edip onları düşman edinmezseniz) yeryüzünde bir fitne ve büyük bir bozgunculuk olur.

Kâfirleri dost edinmenin hükmü hakkında bk. 5/Mâide, 51

74. İman edenler, hicret edenler, Allah yolunda cihad edenler ve (onları yurtlarında) barındırıp yardım edenler (var ya)! İşte onlar hakiki müminlerdir. Onlar için bağışlanma ve pek değerli bir rızık vardır.

75. Bundan sonra iman edenler, hicret edenler ve sizinle beraber cihad edenler... Onlar da sizdendir. (İman bağının yanında,) akraba olanlar, Allah'ın Kitabı'na göre (miras konusunda) birbirlerine daha yakındır. Şüphesiz ki Allah her şeyi bilir.

Miras meselesi ve akrabalık bağı arasındaki ilişki için bk. 33/Ahzâb, 6

9. TEVBE SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 129 ayettir.)

- 1.** Müşriklerden aranızda antlaşma olanlara yönelik Allah ve Resûl'ünden kesin bir uyarıdır!
- 2.** (Bundan böyle) yeryüzünde dört ay (istediğiniz gibi) gezip dolaşın. (Fakat şunu da) bilin ki Allah'ı aciz bırakamazsınız. Ve şüphesiz ki Allah, kâfirleri rezil rüsva edecek olmandır.
- 3.** (Bu,) büyük Hac Günü'nde, Allah ve Resûl'ünden insanlara bir bildiri-
dir! Şüphesiz ki Allah ve Resûl'ü, müşriklerden berîdir. Şayet tevbe eder-
seniz (ey müşrikler) bu, sizin için en hayırlı olmandır. Yüz çevirir (ve şirk
koşmaya devam ederseniz) Allah'ı aciz bırakamayacağınızı bilin. Kâfir-
leri can yakıcı bir azapla müjdele!
- 4.** Kendileriyle antlaşma yaptığınız, sonra (antlaşmadan) size karşı bir şey
eksiltmeyen ve size karşı olan hiçbir topluluğa yardım etmeyen (müşrik-
ler) müstesna. Onların antlaşma süresi bitene kadar antlaşmaya bağlı
kalın. Şüphesiz ki Allah, muttakileri sever.
- 5.** Haram aylar çıktığında, müşrikleri bulduğunuz yerde öldürün. Onları
yakalayın onları kuşatın ve her gözetleme yerine onlar için oturup (on-
ları gözetleyin). Şayet (şirkten) tevbe eder, namazı dosdoğru kılar ve

zekâtı verirlerse yollarını açın/onları serbest bırakın. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

6. Müşriklerden biri senden eman/sığınma hakkı isteyecek olursa ona eman ver. Tâ ki Allah'ın kelamını dinleme fırsatı bulsun. Sonra onu, güven içinde olacağı (kendi yurduna) ulaştır. Bu, onların bilmeyen bir kavim olması nedeniyledir.

7. Mescid-i Haram'ın yanında antlaşma yaptıklarınız dışında müşriklerin Allah'ın ve Resûl'ünün yanında nasıl bir ahdi olabilir ki? Onlar size karşı dürüst davrandıkça siz de onlara dürüst davranın. (Çünkü) Allah, muttakileri sever.

8. Evet, nasıl olabilir ki? Şayet size üstün gelecek olsalar ne bir akrabalık bağı ne de (verdikleri bir) sözü tanır. Ağızlarıyla sizi hoşnut ederler, ama kalpleri karşı çıkar. Onların çoğu fasıktır.

9. Allah'ın ayetlerini az bir paha karşılığında değiştiler ve Allah yolundan (insanları) alıkoydular. Yaptıkları şey gerçekten çok kötüdür.

10. Hiçbir mümine karşı ne akrabalık bağı ne de (verdikleri bir) sözü gözetmezler. İşte bunlar, haddi aşanların ta kendileridir.

11. Şayet (şirkten) tevbe eder, namazı kılar, zekâtı da verirlerse (onlar) dinde kardeşlerinizdir. Bilen bir topluluk için ayetleri böyle detaylı bir şekilde açıklarız.

12. Şayet antlaşmalarından sonra yeminlerini bozar ve dininize dil uzatırlarsa, (ileri geri konuşup ayıplayıp yererlerse) o hâlde öldürün küfrün önderlerini. Çünkü onların yeminleri yoktur. Umulur ki (bu yaptıklarından) vazgeçerler.

13. Yeminlerini bozan, Resûl'ü yurdundan çıkarmaya niyetlenen ve ilk defa size karşı savaş başlatan bir toplulukla savaşmayacak mısınız? Yoksa onlardan korkuyor musunuz? Şayet müminseniz Allah, kendisinden korkulmaya daha layıktır.

14. Onlarla savaşın ki Allah sizin elinizle onlara azap etsin, onları rezil rüsva etsin, onlara karşı size yardım etsin ve mümin topluluğun gönlüne şifa versin/yüreklere su serpsin.

15. Kalplerindeki öfkeyi gidersin. Allah dilediğinin tevbesini kabul eder. Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

16. Yoksa siz, Allah, aranızdan cihad edenleri; Allah'tan, Resûl'ünden ve müminlerden başkasını sırdaş edinmeyenleri açığa çıkarmadan (kendi hâlinize) terk edileceğinizi mi sandınız? Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

17. Müşrikler, kendi küfürlerine şahitlik edip dururken Allah'ın mescidlerini imar etme hakları yoktur. Bunlar, yaptıkları boşa gitmiş ve ateşte ebedî olarak kalacak olanlardır.

18. Allah'ın mescidlerini, ancak Allah'a ve Ahiret Günü'ne iman eden, namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren ve yalnızca Allah'tan korkan kimseler imar edebilir. Umulur ki onlar, hidayete ermiş kimselerden olurlar.

19. Hacılar su dağıtmayı ve Mescid-i Haram'ı onarmayı; Allah'a ve Ahiret Günü'ne inanan ve Allah yolunda (malı ve canıyla) cihad edenlerin (ameliyle) bir mi tuttunuz? Allah katında bir olmazlar. Allah, zalimler topluluğuna hidayet etmez.

20. İman eden, hicret eden, Allah yolunda malları ve canlarıyla savaşan kimseler, Allah katında en büyük dereceye sahiptir. İşte onlar, kurtuluşu erenlerin ta kendileridir.

21. Rabpleri onları kendinden bir rahmet, rıza ve içerisinde onlar için sürekli nimetlerin olduğu cennetlerle müjdeler.

22. Orada ebedî kalacaklardır. Şüphesiz ki Allah katında büyük bir ecir vardır.

23. Ey iman edenler! Şayet babalarınız ve kardeşleriniz, küfrü imana tercih ederlerse onları dost tutmayın. Sizden kim onları dost edinirse işte bunlar, zalimlerin ta kendisidir.

Kâfirleri dost edinmenin hükmü hakkında bk. 5/Mâide, 51

24. De ki: "Şayet babalarınız, çocuklarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz, elinize geçen mallar, zarara uğramasından korktuğunuz ticaretiniz ve hoşunuza giden evler; size Allah'tan, Resûl'ünden ve O'nun yolunda cihad etmekten daha sevimli olursa Allah'ın emri gelinceye kadar bekleyin. Allah, fasıklar topluluğuna hidayet etmez."

25. Andolsun ki Allah, birçok yerde size yardım etti. Huneyn Günü'nde

de (yardım etmişti). Hani sayıca çokluğunuz hoşunuza gitmiş, fakat size hiçbir fayda sağlamamıştı. Yeryüzü tüm genişliğine rağmen size dar gelmiş, sonra da arkanızı dönüp kaçmıştınız.

26. Sonra Allah, Resûl'ünün ve müminlerin üzerine (onlara güven veren ve kalplerini yatıştıran) sekineti indirmişti. Görmediğiniz orduları da indirmiş ve kâfirlere azap etmişti. Bu, kâfirlerin cezasıdır.

27. Sonra Allah bunun ardından dilediğinin tevbesini kabul eder. Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

28. Ey iman edenler! Müşrikler ancak birer necistir/pisliktir. Bu yıldan sonra Mescid-i Haram'a yaklaşmasınlar. Şayet (onların Mescid-i Haram'a gelmemesi ticareti olumsuz etkiler düşüncesiyle) fakirlikten korkuyorsanız (korkmayın)! Allah dilerse sizi lütuf ve ihsanından zengin kılar. Şüphesiz ki Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

29. Kendilerine Kitap verilenlerden Allah'a ve Ahiret Günü'ne inanmayan, Allah ve Resûl'ünün haram saydığını haram saymayan ve hak (din olan İslam'ı) din edinmeyenlerle alçaltılmış bir şekilde elden cizye verinceye kadar savaşın.

30. Yahudiler, "Uzeyir, Allah'ın oğludur." dediler. Hristiyanlar, "Mesîh, Allah'ın oğludur." dediler. Bu, onların ağızlarıyla söyledikleri ve daha önceki kâfirlere benzettikleri sözleridir. Allah onları kahretsin, nasıl da çevriliyorlar?

31. Onlar Allah'ı bırakıp din bilginlerini, abidlerini ve Meryem oğlu Mesîh'i rabbler edindiler. (Oysa) onlar yalnızca bir olan ilaha ibadet etmekle emrolunmuşlardı. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Allah) onların şirk koştuklarından münezzehdir.

"Adiy, Medine'ye geldi. O, Tay Kavmi'nin lideriydi. Boynunda gümüş bir haçla Resûlullah'ın (sav) huzuruna girdi. Resûlullah (sav) Tevbe Suresi'nin 31. ayetini okuyordu. Adiy, Peygamber'e (sav), 'Onlar, din adamlarına ibadet etmediler ki!' dedi. Resûlullah (sav), 'Evet, fakat din adamları, onlara helali haram, haramı helal kıldılar. Onlar da tabi oldular. Bu, onların, din adamlarına ibadettir.' buyurdu." (Tirmizi, 3095; İbni Ebi Hatim, 10057-10058)

- Ayet ve Peygamberimizin (sav) ayeti tefsiri göstermiştir ki helal haram, yasak serbest,

meşru gayrimeşru olan şeyleri belirleyen tek merci Allah'tır. Bu, O'nun "Er-Rabb" olmasındandır. Rabb; terbiye eden, düzenleyen, çekip çeviren demektir. Allah (cc) koyduğu yasalarla insanları terbiye eder, toplumlara düzen verir.

- Âlim, aydın, abid, parlamenter, yönetici ya da aşiret reisi... Bunlardan birine bu yetkiyi veren, onu Allah'ın dışında rabb edinmiş olur.

- Bu yetkiyi Allah'tan gayrısına veren, yaptığıının bir ibadet ve Allah'ın dışında bir varlığı rabb edinme olduğunu bilmesede sonuç değişmez. Çünkü cehalet, şirkin mazereti değil, sebebidir.

- Bir varlığı rabb ya da ilah edinmek için ona, "Bu benim rabbimdir." Ya da, "Bu benim ilahımdır." demek gerekmez. Rabb ve ilah olan Allah'ın özelliklerini bir varlığa verdiğinizde ya da rabb ve ilah olan Allah'a yapılması gerekeni bir varlığa yaptığınızda o sizin rabbiniz/ilahınız olmuş olur.

Ayrıca bk. 3/Âl-i İmrân, 64; 4/Nisâ, 59-60; 5/Mâide, 43-44, 50; 7/A'râf, 54; 12/Yûsuf, 40

32. Allah'ın nurunu ağızlarıyla söndürmek istiyorlar. Allah ise nurunu tamamlamak dışında bir şey istemez. Kâfirler istemese de...

33. Müşrikler hoşlanmasa da tüm dinlere üstün gelsin diye Resûl'ünü hidayet ve hak dinle gönderen O'dur.

34. Ey iman edenler! Şüphesiz ki din bilginlerinin ve abidlerin çoğu, insanların malını haksız yollarla yemekte ve Allah'ın yolundan alıkoymaktadır. Altını ve gümüşü biriktirip Allah yolunda infak etmeyenleri can yakıcı bir azapla müjdele!

35. (Zekâtını vermedikleri altın ve gümüşler) o gün ateşte kızdırılacak; alınları, böğürleri ve sırtları bu tabakalarla dağlanacak ve "Bu, kendiniz için yığıp biriktirdiklerinizdir. Yığıp biriktirdiklerinizi tadın (bakalım)!" (denilecek.)

36. Şüphesiz ki Allah'ın yanında ayların sayısı, gökleri ve yeri yarattığı günden itibaren Allah'ın Kitab'ında on ikidir. Bunlardan dördü (içinde savaşmanın yasak olduğu) haram aylardır. İşte dosdoğru din budur. (Öyleyse) bu aylar içinde (Allah'ın sınırlarını çiğneyerek) kendinize zulmetmeyin. Müşriklerin sizlerle topluca savaştıkları gibi siz de onlarla topluca savaşın. Bilin ki Allah, muttakilerle beraberdir.

Haram aylar Muharrem, Receb, Zilkâde ve Zilhicce aylardır.

37. (Şahsi arzu ve isteklere göre) haram ayların (yerlerini değiştirip) er-telemek, küfürde ileri gitmektir. Bununla kâfirler saptırılır. Allah'ın haram kıldığına sayı bakımından uydurmak için onu bir yıl haram, bir yıl da

helal kılıyorlar. Böylelikle Allah'ın haram kıldığı (ayları) helal kılmış oluyorlar. Kötü amelleri onlara süslü gösterildi. Allah, kâfirler topluluğuna hidayet etmez.

38. Ey iman edenler! Size Allah yolunda savaşa çıkın denildiğinde size ne oldu da ağırlaşıp yerinize çakıldınız? Yoksa ahireti (bırakıp) dünya hayatına mı razı oldunuz? Ahiretin yanında dünya hayatının metâsi pek azdır.

39. Şayet (çağrıldığınız hâlde) savaşa çıkmazsanız size can yakıcı bir azapla azap eder, sizin yerinize yeni bir topluluk getirir ve siz O'na hiçbir zarar da veremezsiniz. Allah, her şeye güç yetirendir.

40. Siz ona (Resûl'e) yardım etmezseniz muhakkak Allah ona yardım etmiştir. Hani kâfirler iki kişiden biri olarak onu (Mekke'den) çıkarmıştı ve ikisi mağaradayken arkadaşına (Ebû Bekir'e), "Üzülme! Allah bizimle beraberdir." demişti. Allah onun üzerine (güven veren ve kalbini yatıştıran) sakinliğini indirmiş, görmediğiniz ordularla onu desteklemiş ve kâfirlerin sözünü (şirke davetlerini) en alçak kılmıştı. Allah'ın sözü (tevhid daveti) ise en yüce olandır. Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

41. Hafif ve ağır savaş teçhizatlarıyla savaşa çıkınız. Mallarınız ve canlarınızla Allah yolunda cihad ediniz. Şayet bilerseniz bu sizin için daha hayırlıdır.

42. (Onları davet ettiğin görev) elde edilmesi kolay bir ganimet ya da kısa/yorucu olmayan bir yolculuk olsaydı sana uyarlardı. Fakat o meşakkatli yol onlara zor göründü. "Şayet güç yetirebilseydik sizinle beraber (bu sefere) çıkardık." diye Allah adına yemin edecekler. (Yalan söyleyerek) kendilerini helak ediyorlar. Allah, onların yalancı olduğunu elbette bilmektedir.

43. Allah seni affetsin! Doğru söyleyenlerin kim oldukları senin için netleşinceye ve kimlerin yalancı olduğunu kesinleştirenceye kadar niye onlara izin verdin ki?

44. Allah'a ve Ahiret Günü'ne iman edenler, malları ve canlarıyla savaşmaktan (geri kalmak için) senden izin istemezler. Allah, muttakileri bilmektedir.

45. Ancak Allah'a ve Ahiret Günü'ne iman etmeyen, kalpleri şüpheye düşen ve şüpheleri içinde bocalayıp duranlar senden izin isterler.

46. Şayet savaşa çıkmak isteselerdi onun için hazırlık yaparlardı. Fakat Allah onların savaşa çıkmasını istemedi. Onları ağırlaştırarak (alıkoymdu) ve onlara denildi ki: "Oturanlarla beraber oturun."

47. (Allah'ın onları savaşa çıkmaktan alıkoyması şu hikmete mebnidir:) Şayet sizinle savaşa çıkmış olsalardı size zarar vermekten başka bir artıları olmayacak ve aranızda fitne çıkarmak için uğraşacaklardı. Sizin içinizde de onlara kulak verenler vardır. Allah, zalimleri bilmektedir.

48. Andolsun ki bundan önce de fitne çıkarmaya çalışmış ve sana karşı (şaiBELİ) işler çevirmişlerdi. Nihayet hak gelmiş ve onlar istemedikleri hâlde Allah'ın emri (istediği) üstün gelmişti.

49. Onlardan kimisi, "(Savaşa çıkmama) konusunda bana izin ver, beni (Rum kadınlarının) fitnesine düşürme." der. Dikkat edin! (Onlar Allah'ın ve Resûl'ünün emrine uymamak için bahaneler üreterek) fitneye düştüler bile. Şüphesiz ki cehennem, kâfirleri çepeçevre kuşatmıştır.

50. Sana bir güzellik/iyilik isabet etse onların hoşuna gitmez. Başına bir musibet gelecek olsa, "Biz önceden tedbirimizi almıştık." der ve sevinç içinde arkalarına dönüp giderler.

51. De ki: "Allah'ın yazdığından/takdir ettiğiinden başkası başımıza gelmez. O, bizim mevlâmızdır. (Öyleyse) müminler, yalnızca Allah'a tevekkül etsinler."

52. De ki: "Bizim başımıza gelmesini gözetleyip durduğunuz şey, (şehadet ve zafer gibi) iki güzellikten başka bir şey midir? Oysa biz, Allah'ın kendi katından veya bizim ellerimizle size azap edeceğini gözetliyoruz. Gözetleyip durun (bakalım)! Hiç şüphesiz, biz de sizinle beraber gözetleyip durmaktayız."

53. De ki: "İsteyerek ya da isteksiz olarak infak edin. (Nasıl olursa olsun) infaklarınız kabul edilmeyecektir. Çünkü sizler, fasık bir topluluksunuz."

54. İnfaklarının kabul olunmasına engel olan tek şey; onların Allah'a ve Resûl'üne karşı kâfir olmaları, namaza yalnızca tembellik içinde gelmeleri ve ancak isteksiz bir şekilde infak etmeleridir.

55. Onların malları ve evlatları seni etkileyip imrendirmesin. Allah bu (mal ve evlatlarla) dünya hayatında onlara azap etmek, (bir de) canlarının zorlanarak ve kâfir olarak çıkmasını ister.

56. Sizden olduklarına dair Allah adına yemin ederler. Onlar asla sizden değildir. Fakat onlar, korkak bir topluluktur.

57. Şayet (sığınacak) bir barınak ya da (saklanacak) mağaralar veya (girecek) bir delik bulsalar dahi arkalarına dahi bakmadan süratle oraya yönelirlerdi.

58. Onlardan bazıları (yaptığın taksimatı beğenmeyip) sadakalar konusunda seni eleştirir. Şayet ondan onlara verilirse razı olurlar, verilmediğinde ise (bir bakmışsın) öfkeden kudurmuşlar.

59. Allah'ın ve Resûl'ünün verdiği razı olup, "Allah bize yeter. Allah ve Resûl'ü lütuf ve ihsanından bize verecektir. Şüphesiz ki bizler, Allah'a rağbet edenleriz." deseler ne olurdu ki?

60. Sadakalar (zekât malları), Allah tarafından belirlenmiş bir farz olarak yalnızca fakirlere, miskinlere, zekât memurlarına, kalbi İslam'a ısındırılacak olanlara, kölelere, borçlulara, Allah yolunda olanlara ve yolda kalmışlara verilir. Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

61. Onların içinden Peygamber'e eziyet eden ve "O, (her söylenilene dinleyen) bir kulaktır." diyenler vardır. De ki: "O, sizin için hayırlı bir kulaktır. Allah'a iman eder, müminlere güvenir. Ve sizden mümin olanlara da rahmettir. Allah Resûl'üne eziyet edenlere can yakıcı bir azap vardır."

62. Sizi hoşnut etmek için Allah adına yemin ederler. Şayet mümin olsalar dahi asıl hoşnut edilmeye layık olanın Allah ve Resûl'ü (olduğunu bilirlerdi).

63. (Allah'ın ve Resûl'ünün koyduğu sınır ve ölçüleri yetersiz görüp yeni sınır, ölçü ve kanunlar koyarak) Allah ve Resûl'ü ile sınırlaşanlara içinde ebedî kalacakları bir cehennem ateşinin olduğunu bilmiyorlar mı? İşte bu, en büyük rezilliktir.

64. Münafıklar, kalplerinde olanı kendilerine haber verecek bir surenin inmesinden çekinirler. De ki: "Alay edin! Şüphesiz ki Allah, sakındığınızı ortaya çıkaracak olandır."

65. Andolsun ki sözlerini onlara soracak olsan, “Lafa dalmış, eğleniyor-duk.” diyeceklerdir. De ki: “Allah’ı, ayetlerini ve Resûl’ünü mü alaya alıyorsunuz?”

66. Özür dilemeyiniz! Muhakkak ki imanlarınızdan sonra kâfir oldunuz. Sizden bir grubu bağışlasak bile suçlu günahkârlar olmaları nedeniyle bir diğer gruba azap edeceğiz.

Allah’ı (cc), Resûl’ünü (sav), Kur’ân’ı veya dinin herhangi bir şiarını alaya almak; imanı bozan ve kişiyi küfre sokan unsurlardandır. Günümüzde dini alaya alan filmler, fıkralar ve dinin şiarları hakkında yapılan ölçüsüz şakalar bu ayetin kapsamındadır. Mümin, böylesi çirkin davranışlardan kaçındığı gibi bu davranışların sergilendiği ortamlardan da şiddetle kaçınmalıdır. (bk. 4/Nisâ, 140)

67. Münafık erkekler ve münafık kadınlar birbirlerindedir. Kötülüğü emreder, iyilikten alıkoyar ve ellerini sıkarak (cimrilik ederler). Allah’ı unuttular, Allah da (onları yardımsız ve nefisleriyle başbaşa bırakarak) unuttu. Şüphesiz ki münafıklar, fasıkların ta kendileridir.

68. Allah, erkek münafıklara, kadın münafıklara ve kâfirlere içinde ebedî kalacakları cehennem ateşini vadetti. O, onlara yeter. Allah, onlara lanet etmiştir. Ve onlar için sürekli olan bir azap vardır.

69. Sizden önceki (münafık ve kâfirler) gibisiniz. Onlar sizden daha kuvvetli, malları ve evlatları da daha fazlaydı. Onlar nasiplerince zevk-ü sefa sürdürdüler. Sizler de sizden öncekilerin yaptığı gibi nasibinizce zevk-ü sefa sürüyorsunuz. Ve onların dalıp gittikleri gibi (dünyanın oyun ve eğlencesine) daldınız. Bunların tüm amelleri dünyada ve ahirette boşa gitmiştir. Ve bunlar, hüsrana uğrayan kimselerdir.

70. Onlara kendilerinden önce (yaşamış olan) Nûh, Âd, Semûd ve İbrâhîm kavimlerinin, Medyen ahalisi ve (yerleşim yerlerinin altı üstüne getirilmiş/çevrilmiş) Mu’tefikat’ın haberleri gelmedi mi? Resûlleri onlara açık delillerle geldiler. Allah onlara zulmetmedi. Fakat onlar kendilerine zulmetmekteydi.

71. Mümin erkekler ve mümin kadınlar birbirlerinin dostlarıdır. İyiliği emreder, kötülükten alıkoyar, namazı dosdoğru kılar, zekâtı verir, Allah’a ve Resûl’üne itaat ederler. Allah’ın rahmet edecekleri onlardır işte! Şüphesiz ki Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm’dir.

72. Allah, mümin erkek ve kadınlara altından ırmaklar akan, içlerinde ebedî kalacakları cennetleri ve Adn Cennetleri'ndeki güzel meskenleri vadetmiştir. Allah'ın rızası ise hepsinden daha büyüktür. Bu, kurtuluşun en büyüğüdür.

73. Ey Nebi! Kâfir ve münafıklarla savaş ve onlara karşı sert ol. Onların barınağı cehennemdir. Orası ne kötü bir dönüş yeridir!

74. O sözü söylemediklerine dair yemin ediyorlar. Andolsun ki küfür sözünü söylediler ve İslamlarından sonra kâfir oldular. Ve başaramadıkları bir işe yeltendiler. Allah ve Resûl'ünün ihsan ve lütfundan vererek onları zengin kılmasından ötürü mü intikam almaya kalkıyorlar? Tevbe ederlerse onlar için hayır olur. Yüz çevirirlerse Allah, onlara dünyada da ahirette de can yakıcı bir azapla azap edecek ve onların yeryüzünde ne bir dostları ne de bir yardımcıları olmayacaktır.

75. İçlerinden kimi de Allah'a şöyle söz vermişti: "Andolsun ki Allah bize lütuf ve ihsanından verirse hiç şüphesiz Allah yolunda sadaka verecek ve salihlerden olacağız."

76. Onlara lütfundan ve ihsanından verince de cimrilik ettiler ve ilgisiz bir hâlde yüz çevirip gittiler.

77. Allah'a verdikleri sözü bozmaları ve yalan söylemelerine karşılık, O'nunla karşılaşacakları güne kadar kalplerinde var olacak olan bir nifakla onları cezalandırdı.

Allah'a verdikleri sözü bozanlar hakkında bk. 5/Mâide, 13

78. Allah'ın onların gizli konuşmalarını ve fısıltılarını duyduğunu ve Allah'ın gaybın bilgisine sahip olduğunu bilmediler mi?

79. Mallarından (farzlar dışında nafîle olarak, az çok demeden) infak edenleri kaç göz ederek küçümseyen ve yalnızca imkânları oranında sadaka verenleri alaya alanlar (var ya)! Allah (onları adım adım, fark ettirmeden azaba yaklaştırarak) onlarla alay etmektedir. Onlar için can yakıcı bir azap vardır.

80. Onlar için ister bağışlanma dile, ister dileme! Onlar için yetmiş defa bağışlanma dilesen de Allah onları bağışlamayacaktır. Bu, onların Allah'a ve Resûl'üne karşı kâfir olmaları nedeniyledir. Allah, fasıklar topluluğuna hidayet etmez.

81. Resûlullah'a muhalefet ederek (savaştan) geri kalanlar, oturmalarına sevindiler. Malları ve canlarıyla Allah yolunda savaşmayı hoş görmeyerek, "Bu sıcakta savaşa çıkmayın." dediler. De ki: "Cehennem ateşi çok daha sıcaktır." Keşke anlasalardı.

82. Öyleyse kazandıkları (günahlara) karşılık az gülüp çok ağlasınlar.

83. Şayet Allah seni onlardan bir topluluğun yanına (sağ salim) geri çevirecek olursa savaşa çıkmak için senden izin isteyecekler. De ki: "Benimle beraber ebediyen bir sefere çıkmayacak ve asla bir düşmana karşı benimle beraber savaşmayacaksınız. Çünkü siz ilkinde oturmayı tercih ettiniz. (Öyleyse) geride kalanlarla beraber oturun (bakalım)!"

84. Onlardan biri öldüğünde ebediyen onun namazını kılma ve kabrinin başında (dua edip bağışlanma dilemek için) bekleme. Çünkü onlar, Allah'a ve Resûl'üne karşı kâfir oldular ve fasık olarak can verdiler.

85. Onların malları ve evlatları seni etkileyip imrendirmesin. Allah bu (mal ve evlatlarla) dünyada onlara azap etmek, canlarının zorlanarak ve kâfir olarak çıkmasını ister.

86. "Allah'a iman edin ve Resûl'üyle beraber savaşın." şeklinde bir sure indirildiğinde maddi durumu iyi olanlar senden izin ister ve "Bırak bizi, oturanlarla beraber olalım." derler.

87. Geride kalanlarla beraber olmayı tercih ettiler. (Bunun üzerine) kalpleri mühürlendi. Artık onlar anlamazlar.

Hakkın anlaşılmasına engel olan sebepler için bk. 6/En'âm, 25

88. Fakat Resûl ve onunla beraber iman edenler, Allah yolunda malları ve canlarıyla savaştilar. İşte bunlara çokça hayırlar vardır. Ve onlar, kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.

89. Allah, onlar için altından nehirler akan ve içlerinde ebedî kalacakları cennetler hazırlamıştır. En büyük kurtuluş budur işte!

90. Bedevilerden mazeret öne sürenler, kendilerine izin verilsin diye geldiler. Allah'a ve Resûl'üne yalan söyleyenler de (geride kalanlarla) oturdular. Onlardan kâfir olanlara can yakıcı bir azap isabet edecektir.

91. Allah'a ve Resûl'üne karşı samimi olup da zayıf olan, hasta olan ve harcayacak mal bulamadığı için (savaşa katılmayanlara) bir günah yok-

tur. Muhsinlerin/Kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanların aleyhine bir yol yoktur. Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

92. Yine, onlara binek temin etmen için sana gelip de, "Sizi, üzerine bindirebileceğim (bir binek) bulamıyorum." dediğin ve harcayacak bir şey bulamadıklarından gözleri yaş dolu olarak üzüntüyle dönüp gidenlere de bir günah yoktur.

93. Aleyhlerine yol verilip (kınanması gerekenler), zengin oldukları hâlde senden izin isteyenlerdir. Geride kalanlarla beraber oturmayı tercih ettiler. Allah kalplerini mühürledi, artık bilmezler.

Hakkın anlaşılmasına engel olan sebepler için bk. 6/En'âm, 25

94. Onlara döndüğünüz zaman size özür beyan ederler. De ki: "Özür dilemeyin! Size inanmayacağız. Şüphesiz ki Allah, bize sizin haberlerinizi bildirdi. Allah ve Resûl'ü sizin yaptıklarınızı görecek, sonra gayb ve şehadet bilgisinin sahibine döndürüleceksiniz. O da yaptıklarınızı size haber verecektir."

95. Onlara döndüğünüz zaman (onları kınamaktan ya da ceza vermekten) yüz çeviresiniz diye Allah adına yemin edecekler. (Ceza verip kınamayın.) Bilakis onlardan yüz çevirin. Çünkü onlar pisliktir, işledikleri (günahlar) sebebiyle barınakları cehennem olacaktır.

96. Onlardan hoşnut olasınız diye yemin ederler. Siz onlardan hoşnut olsanız bile kuşku yok ki Allah, fasıklar topluluğundan hoşnut olmaz.

97. Bedeviler, küfür ve nifak yönünden en beter olanlardır. Allah'ın, Resûl'üne indirdiği sınırları bilmemeye de en elverişli olanlar onlardır. Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

98. Bedevilerden öylesi vardır ki yaptığı infakı angarya görür ve başınıza bir musibet gelmesini gözler. En kötü musibet onların başına gelsin. Allah, (işiten ve dualara icabet eden) Semî' ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

99. Bedevilerden öylesi de vardır ki Allah'a ve Ahiret Günü'ne iman eder, yaptığı infakı kendisini Allah'a yakınlaştıracak ve Resûl'ün duasına nail olacağı bir vesile olarak görür. Dikkat edin! Gerçekten de (bu amelleri onları Allah'a) yakınlaştırır. Allah onları rahmetine dâhil edecektir. Şüp-

hesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir. **100.** Muhâcir ve Ensâr'dan öncüler, ilkler ve onlara ihsan üzere tabi olanlar (var ya)! Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allah'tan razı olmuşlardır. Allah onlar için altından ırmaklar akan ve içlerinde ebedî kalacakları cennetler hazırlamıştır. En büyük kurtuluş budur işte!

Allah (cc), razı olduğu kulları üç sınıfa ayırmıştır:

a. Muhâcir

b. Ensâr

c. Onlardan sonra gelip onlara ihsan üzere tabi olanlar

Biz müminlerin üçüncü sınıftan olabilmesi iki şarta bağlanmıştır:

1. Dini anlarken ve yaşarken Muhâcir ve Ensâr'ı ölçü kabul edip onların anladığı ve yaşadığı şekilde yaşamak. Bu da onlara "ihsan üzere tabi olmak" ile mümkün olur. (bk. 2/Bakara, 137)

2. Muhâcir ve Ensâr'ı sevmek, onlara kin duymamak ve onlar için istiğfarda bulunmak. (bk. 59/Haşr, 10)

101. Çevrenizdeki bedevilerden münafık olanlar vardır. Medine ahalisinden de nifakta diretenler vardır. Sen onları bilmezsin, biz biliriz. Onlara iki defa azap edeceğiz. Sonra da azabın en büyüğü (olan ahiret azabına) döndürülecekler.

102. Başkaları da günahlarını itiraf ettiler. Salih amel ile bir başka kötü ameli karıştırdılar. Umulur ki Allah, tevbelerini kabul eder. Şüphesiz Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

103. Onların mallarından sadaka/zekât al ki bununla onları temizlemiş ve arındırmış olasın. Onlara dua et. Hiç şüphesiz, senin duan onlara (huzur ve güven veren) bir sükûndur. Allah, (işiten ve dualara icabet eden) Semî ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

104. Kullarından tevbeleri Allah'ın kabul ettiğini, sadakaları (asıl olarak) alanın O olduğunu ve hiç şüphesiz Allah'ın, (tevbeye muvaffak kılan ve tevbeleri çokça kabul eden) Et-Tevvâb ve (kullarına karşı merhametli) Er-Rahîm olduğunu bilmediler mi?

105. De ki: "Amel yapın! Allah, Resûl'ü ve müminler yaptıklarınızı görecektir. (Sonra da) gayb ve şehadet bilgisinin sahibine döndürüleceksiniz. O da size yaptıklarınızı haber verecektir."

106. Başkaları da Allah'ın emrine (onların hakkında vereceği hüküm için) bırakılmıştır. Ya onlara azap eder ya da tevbelerini kabul eder. Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

107. Zarar vermek, küfrü (yaymak), müminlerin arasını bölmek, Allah'a ve Resûl'üne daha önceden harp ilan etmişlerin karargâhı olsun diye mescid edinenler ve "Biz güzellikten/hayırdan başka bir şey kastetmedik." diye Allah adına yemin edenler (var ya)! Allah, onların gerçek yalancılar olduğuna şahitlik eder.

108. Orada ebediyen (namaza) durma! İlk günden takva üzere kurulmuş olan mescid, (namaza) durman için daha evladır. Orada temizlenmeyi isteyen adamlar vardır. Allah, temizlenenleri sever.

109. Binasını/Mescidini, takva üzerine ve Allah rızasını (gözeterek) tesis eden mi daha hayırlıdır, yoksa binasını yıkılmaya yüz tutmuş bir uçurumun kenarına kurup o yerle birlikte kendisi de cehennem ateşine yuvarlanacak olan mı? Allah, zalimler topluluğuna hidayet etmez.

Ayet, yeryüzünde bulunan mescidleri "takvâ" ve "dîrâr" mescidleri olarak iki kısma ayırmıştır:

Takva mescidleri; içerisinde yalnızca Allah'a (cc) kulluk edilen, hiçbir şeyin O'na ortak koşulmadığı (bk. 9/Tevbe, 107-109), yalnızca Allah'ın (cc) adının anılıp yüceltildiği (bk. 24/Nûr, 36), içerisinde Allah'ın (cc) nur ve hidayeti olan vahyin okunduğu (bk. 24/Nûr, 35), müminlerin dünya hayatının kirinden arındığı (bk. 24/Nûr, 37) yapılarıdır. Dîrâr mescidleri ise müminlere zarar vermek, küfrü yaygınlaştırmak, müminleri bölmek ve Allah'a (cc) savaş açmış mücrimlerin karargâh olarak kullanması için inşa edilen ve adına "mescid" denen yapılarıdır.

Bugün, Allah'ın (cc) yasalarını yürürlükten kaldıran; tevhide ve muvahhidlere düşmanlık eden; zan, hurafe ve menkıbeyi din kaynağı kılmaya çalışan sistemlerin bir yandan İslam'a savaş açması, öte yandan ısrarla mescid/cami inşa etmesi üzerinde dikkatle düşünülmalıdır.

110. (Samimi bir tevbe ve pişmanlıktan ötürü) kalpleri paramparça olmadıkça kurdukları o bina kalplerinde şüphe (kaynağı) olarak kalmaya devam edecektir. Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

111. Şüphesiz ki Allah, cennet karşılığında müminlerden canlarını ve mallarını satın almıştır. Allah yolunda savaşır, öldürür ve öldürülürler. (Bu;) Tevrât, İncil ve Kur'ân'da Allah'ın hak olan vaadidir. Kim sözüne Allah

kadar bağı olabilir ki? (O hâlde) yaptığınız bu alışverişten dolayı müjdelenin. En büyük kurtuluş budur işte!

112. Tevbe edenler, ibadet edenler, hamdedenler, (Allah yolunda) seyahat edenler, rükû edenler, secde edenler, iyiliği emredenler, kötülükten alıkoyanlar ve Allah'ın sınırlarını koruyanlar... Müminleri müjdele!

113. Alevli ateşin ehli oldukları netleştikten sonra, akraba dahi olsalar, Nebî'nin ve müminlerin müşrikler için (Allah'tan) bağışlanma talep etmeleri söz konusu olamaz.

114. İbrâhîm'in, babası için bağışlanma istemesi, sadece ona verdiği sözü yerine getirmek içindi. Babasının Allah düşmanı olduğu açığa çıkınca ondan teberrî etti/uzaklaştı. Şüphesiz ki İbrâhîm, (çokça "ah" çeken, dertli, duygulu) ince kalpli ve yumuşak huylu biriydi.

115. Allah, korkup sakınacakları (hükümleri) açıklamadan, hidayet ettiği bir kavmi saptıracak değildir. Şüphesiz ki Allah, her şeyi bilir.

116. Hiç kuşkusuz, göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği Allah'a aittir. Diriltir ve öldürür. Sizin Allah'ın dışında ne bir dostunuz ne de bir yardımcınız yoktur.

117. Andolsun ki Allah, Peygamber'i ve içlerinde bir grubun kalbi kaymak üzereyken zorluk saatinde Nebî'ye uyan Ensâr ve Muhâcir'i tevbeye muvaffak kıldı. Sonra da onların tevbelerini kabul etti. Şüphesiz ki O, onlara karşı (kullarına karşı şefkatli olan) Raûf ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

118. (Savaştan) geri bırakılan üç kişiyi de (bağışladı). Öyle ki yeryüzü tüm genişliğine rağmen onlara dar gelmiş, nefisleri de onlara dar gelmiş ve vicdan azabından kıvranıyorlardı. Allah'tan başka sığınılacak/melce olmadığını da anlamışlardı. Sonra (Allah), tevbe etsinler diye onları tevbeye muvaffak kıldı. Şüphesiz ki Allah, (tevbeye muvaffak kılan ve tevbeleri çokça kabul eden) Et-Tevvâb ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm'dir.

119. Ey iman edenler! Allah'tan korkup sakının ve sadıklarla beraber olun!

120. Medine ahalisine ve etraflarında bulunan bedevilere, (savaşa çıkarırken) Allah Resûlü'nden geri kalmaları ve kendi nefislerini Allah Resûlü'ne tercih etmeleri yakışık almaz. Bunun nedeni şudur: Allah yolunda bir su-

suzluk, yorgunluk veya açlık çekmeleri, kâfirleri öfkeden kudurtacak bir yerde konaklamaları ya da düşmana karşı bir zafer elde etmelerine karşılık mutlaka onlara salih bir amel yazılır. Şüphesiz ki Allah, muhsinlerin/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanların ecrini zayi etmez.

121. Allah, yaptıklarının mükâfatını en güzel şekilde vermek için onların yaptığı küçük büyük infakları ve kat ettikleri her vadiyi/mesafeyi, onlar için (ecir olarak) yazmıştır.

122. (Allah yolunda cihadın mükâfatı bu denli büyük olsa da) müminlerin tümü savaşa çıkacak değildir/çıkmasınlar. Onlardan her topluluktan bir grubun geride kalıp dinde fakihleşmeleri ve kavimleri (savaştan) döndüğünde onları uyarmaları gerekmez miydi? Umulur ki sakınırlar.

123. Ey iman edenler! Size yakın olan kâfirlerle savaşın ve sizde sertlik görsünler. Bilin ki Allah, muttakilerle beraberdir.

124. Bir sure indirildiğinde onlardan bir kısmı, “Bu sure hanginizin imanını arttırdı?” derler. İman edenlere gelince onların imanını arttırmıştır ve onlar (Allah’ın müminlere yönelik vaadleriyle) müjdelenmektedir.

125. Kalplerinde hastalık olanlara gelince onların (kalplerinde bulunan) pisliklere pislik katmış ve onlar kâfir olarak ölmüşlerdir.

126. Her yıl bir veya iki defa (Allah tarafından) imtihan edildiklerini, (buna rağmen) tevbe etmeyip öğüt almadıklarını görmüyorlar mı?

127. Bir sure indirildiğinde birbirlerine bakar ve “Sizi kimse görüyor mu?” (diye sorar,) sonra da ayrılırlar. Anlamayan bir topluluk olduklarından Allah onların kalplerini (haktan) çevirmiştir.

128. Andolsun ki size; içinizden olan, sizi zora sokan şeylerin kendisine ağır geldiği, size pek düşkün, müminlere karşı şefkatli ve merhametli olan Resûl gelmiştir.

129. Şayet yüz çevirirlerse de ki: “Allah bana yeter. O’ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Yalnızca O’na tevekkül ettim. O, büyük arşın Rabbidir.”

10. YÛNUS SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 109 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Elif, Lâm, Râ. Bu, hikmet/hüküm dolu Kitab'ın ayetleridir.
 2. (Ne ilginç!) İçlerinden bir adama, "İnsanları uyar ve iman edenleri Rableri katında değerli bir konumda olmakla müjdele!" diye vahyedişimiz insanlara tuhaf mı geldi? Kâfirler dediler ki: "Şüphesiz ki bu, apaçık bir sihirbazdır."
 3. Şüphesiz sizin Rabbiniz, gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra arşa istiva eden ve işleri yöneten/çekip çeviren Allah'tır. O'nun izni olmaksızın hiç kimse şefaata edemez. İşte, Rabbiniz olan Allah budur. (Öyleyse) O'na ibadet edin. Öğüt almaz mısınız?
 4. Hepinizin dönüşü O'nadır. Allah'ın vaadi haktır. İman edip salih amel işleyenlere mükâfatlarını adaletle vermek için ilk defa yaratan, sonra (dirilterek) tekrardan yaratacak olan hiç şüphesiz ki O'dur. Kâfirlere gelince kâfir olmaları sebebiyle onlara kaynar sudan bir içecek ve can yakıcı bir azap vardır.
 5. Güneş'i aydınlatıcı, Ay'ı ise aydınlık kılan, yılların sayısını ve hesabı bilmeniz için Ay'a duraklar belirleyen O'dur. Allah bunu (varlığına, birliğine ve kudretine alamet olsun diye) hak ile yaratmıştır. Bilen bir topluluk için ayetlerini detaylı bir şekilde açıklar.
- Kur'ân'ın mufassal/detaylandırılmış bir kitap olmasının hikmetleri için bk. 6/En'âm, 55*
6. Şüphesiz ki gecenin ve gündüzün peşi sıra gelmesinde ve Allah'ın göklerde ve yerde yarattıklarında korkup sakınan bir topluluk için (Allah'ın azamet ve gücüne delalet eden) ayetler vardır.
 7. Bizimle karşılaşmayı ummayan, dünya hayatına razı olup onunla mutmain olan ve ayetlerimizden gafil olanlar (var ya)!
 8. Hiç şüphesiz ki böylelerinin, işledikleri (günahlar) nedeniyle barınakları ateştir.
 9. İman edip salih ameller işleyenler ise Rableri imanları sebebiyle onları doğru yola iletir ve Naîm Cennetleri'nde, onların altlarından ırmaklar akmaktadır.
 10. Orada duaları, "Allah'ım, sen eksikliklerden münezzehsin.", (birbir-

lerine) dilekleri, “Selam/Esenlik!” ve dualarının sonu, “Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah’adır.” şeklindedir.

11. Şayet Allah, insanlar hayır istediklerinde çarçabuk verdiği gibi (öfke hâlinde yaptıkları beddualar ya da masiyetlerle hakettikleri) şerri de çabucak verseydi onların ecellerine hükmedilir (ve işleri bitiriliverirdi). Bizimle karşılaşmayı ummayanları, azgınlıkları içinde bocalar hâlde bırakırız.

12. İnsana bir zarar dokunduğunda; yan yatarken, otururken ya da ayakta (sürekli bir şekilde) bize dua eder. Sıkıntısını giderdiğimiz zaman da, sanki ona dokunan bir sıkıntıdan dolayı bize hiç dua etmemiş gibi çeker gider. Haddi aşanlara, yaptıkları işte böyle süslü gösterildi.

13. Andolsun ki sizden önceki nesilleri zulmettikleri zaman helak ettik. Resûlleri onlara apaçık delillerle geldi. (İçinde buldukları kibir, yalanlama ve alay nedeniyle elbette) iman edecek değillerdi. İşte biz suçlu günahkâr bir topluluğu böyle cezalandırırız.

14. Sonra, nasıl amel edeceğinizi görmek için, onların ardından sizleri yeryüzünün halifesi yaptık.

15. Onlara apaçık ayetlerimiz okunduğunda, bizimle karşılaşmayı ummayanlar, “Bundan başka bir Kur’ân getir ya da onu değiştir.” derler. De ki: “Onu keyfî olarak değiştirmem olacak şey değildir. Ben, ancak bana vahyedilene uyarım. Şüphesiz ki ben, Rabbime isyan ettiğim takdirde büyük günün azabından korkarım.”

16. De ki: “Şayet Allah dileseydi, onu size okumazdım. Ve (Allah) size onu bildirmezdi. O (Kur’ân inmeden) önce de bir ömür aranızda yaşadım. Akletmez misiniz?”

17. Allah’a, yalan uydurarak iftira eden veya O’nun ayetlerini yalanlayanlardan daha zalim kim olabilir? Şüphesiz ki suçlu günahkârlar kurtuluşta ermezler.

18. Allah’ı bırakıp, kendilerine hiçbir zarar ve fayda vermeyecek şeylere ibadet ediyor ve “Bunlar, bizim Allah katındaki şefaathçilerimizdir.” diyorlar. De ki: “(Allah bu varlıklara ibadeti meşru kılmamış ve bunlara şefaathçilik yetkisi vermemiştir. Buna rağmen böyle iddia ederek) Allah’a göklerde ve yerde bilmediği bir şeyi mi haber veriyorsunuz?” O (Allah), onların şirk koştuklarından münezze ve yücedir.

Müşrikler Allah'ı (cc) hakkıyla tanımaz, buna binaen, O'na (cc) gereken saygıyı göstermezler. O'nu (cc) vahye dayalı bilgilerle tanımadıklarından, şirket müdürüne ya da bir krala benzetirler. Konum sahibi varlıklara ancak araçlar vasıtasıyla ulaşabileceğini düşünürler ve Allah (cc) ile aralarında birtakım varlıkları şefaathçi tayin ederler. Oysa Allah (cc) kimseye böyle bir yetki vermemiş, kimseyi kendisi ile kulları arasına aracı kılmamıştır. (bk. 2/Bakara, 186; 5/Mâide, 35; 34/Sebe', 22-23)

19. İnsanlar ancak (tevhid üzere, Allah'ın dinini ikame eden) tek bir ümmetti. İhtilaf ettiler. Şayet Rabbinden, evvelden verilmiş bir söz/hüküm olmasaydı anlaşmazlığa düştükleri şeyde aralarında hükmedilirdi.

20. “Ona Rabbinden bir ayet/mucize indirilmesi gerekmez miydi?” diyorlar. De ki: “Gaybın (bilgisi) yalnızca Allah'a aittir. (Ne zaman ve kime ayet/mucize vereceğini bir tek O bilir.) Bekleyin (bakalım)! Ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim.”

21. İnsanlara dokunan bir sıkıntıdan sonra rahmeti tattırdığımızda, ayetlerimize karşı bir tuzak içinde görürsün onları. De ki: “Allah'ın (tuzağı bozmak için karşı) tuzak kurması daha hızlıdır.” Şüphesiz ki elçilerimiz/melekler, kurduğunuz tuzakları yazmaktadır.

Sıkıntıdan kurtulan insanın Allah'ın (cc) ayetlerine tuzak kurması; Allah'ın (cc) yardımını yalanlayıp alay etmesi, Allah'tan (cc) gelen yardımı Allah'a (cc) değil de başkalarına nispet etmesi, başarıyı kendi emeğinin sonucu olarak görmesi, bela ânında Allah'a (cc) iman ediyor gibi yapıp rahata kavuşunca Allah'ı (cc) unutmamasıdır. (bk. 10/Yûnus, 12; 11/Hûd, 9-10; 17/İsrâ, 83; 39/Zümer, 8; 41/Fussilet, 49-50)

22. Sizi karada ve denizde gezdiren O'dur. Hatta sizler gemide olduğunuz ve hoş bir rüzgârın (gemidekileri) sürüklediği, onların da bu duruma sevindiği bir sırada, şiddetli bir rüzgâr gelir çatar ve her yönden dalgalar üzerlerine hücum eder de çepeçevre kuşatıldıklarını düşünürler. (İşte o zaman) dini Allah'a halis kılarak (hiçbir şeyi ortak koşmadan yalnızca) Allah'a dua ederler. “Şayet bizi bundan kurtarırsan, muhakkak ki şükredenlerden olacağız.” (derler.)

23. (Fakat) Allah onları kurtarınca (sözlerini tutmaz ve) yeryüzünde haksız yere taşkınlık yapmaya başlarlar. Ey insanlar! Sizin taşkınlığınız kendi aleyhinizedir. Dünya hayatının metâsından (az bir süre faydalanırsınız), sonra dönüşünüz bizedir. Yaptıklarınızı size haber veririz.

24. Dünya hayatının (geçiciliğinin ve az bir faydalanmadan ibaret oluşunun) misali, gökten indirdiğimiz bir suyun (misali) gibidir. İnsanların

ve hayvanların yediği bitkiler ona karışır. (Çeşit çeşit bitkiler birbirine dolanarak yetişir.) Sonunda yeryüzü (bitkilerden) çeşit çeşit ziynetlerini takınır ve (göz alacak şekilde) süslenir. Ehli (sahipleri) de o bitkilerden diledikleri gibi istifade etme imkânına sahip olduklarını düşünürler. İşte tam o sırada, emrimiz gece ya da gündüz geliverir de sanki dün hiç olmamış gibi onu kökünden sökülüp atılmış bir ekin hâline getiririz. Düşünenler için ayetlerimizi böyle detaylı açıklarız işte.

Kur'ân'ın mufassal/detaylandırılmış bir kitap olmasının hikmetleri için bk. 6/En'âm, 55

25. Allah, esenlik yurdu (olan cennete) davet eder ve dilediğini dosdoğru yola iletir.

26. Kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanlara El-Husna (cennet) ve fazlası (Allah'ı görme) vardır. Onların yüzlerini ne bir karartı ne de zillet bürür. (Yüzleri apaydınlıktır.) Bunlar cennetin ehlidir ve orada ebedî kalacaklardır.

27. Kötülükler işlemiş olanlara gelince, kötülüğün karşılığı benzeri bir kötülükle (cezalandırılmaktır). Onları (her yönden) zillet bürümüştür. (Onları) Allah'tan koruyup kollayacak hiçbir kimse de yoktur. Yüzleri, gecenin (karanlık) parçaları kaplamış gibi kapkaranlıktır. Bunlar ateşin ehlidir ve orada ebedî kalacaklardır.

28. O gün, hepsini bir araya toplayacağız. Sonra da ortak koşanlara, "Siz ve ortak koştuklarınız yerinizi alın/bir yere kıpırdamayın." diyeceğiz. Onların arasını ayırırız. Ortak koştukları der ki: "Siz bize ibadet ediyor değildiniz."

29. "Bizimle sizin aranızda şahit olarak Allah yeter. Şüphesiz ki biz, sizin (bize) ibadet ettiğinizden habersizdik."

30. İşte orada, her nefis daha önceden yaptıklarından imtihan edilecek/hesaba çekilecektir. Sonra da (hak ve hakikatin kaynağı) El-Hak olan Allah'a döndürülecekler ve uydurdıkları iftiralar kaybolup gidecektir.

31. De ki: "Size gökten ve yerden rızık veren kimdir? Kulakların ve gözlerin sahibi kimdir? Kimdir ölüden diriyi, diriden ölüyü çıkartan? İşleri çekip çeviren/yöneten kimdir?", "Allah'tır." diyecekler. De ki: "Öyleyse korkup sakınmaz mısınız?"

Müşrik, Allah'a (cc) inandığını iddia etse de imanı geçersizdir. Geniş açıklama için bk. 23/Mu'minûn, 84-90. ayetlerin açıklaması

32. İşte bu, sizin hak Rabbiniz olan Allah'tır. Haktan ötesi sapıklıktan başka bir şey midir? Nasıl olur da (O'na ibadet etmekten, putlara ibadet etmeye) çevrilirsiniz?

33. İşte böyle! Senin Rabbinin kelimesi/hükmü fasıklar üzerinde kesinleşmiştir. Onlar kesinlikle iman etmezler.

34. De ki: "Sizin (Allah'a) ortak koştuklarınız içinde ilk defa yaratacak sonra da yaratmayı (dirilterek) tekrar edecek var mı?" De ki: "İlk defa yaratan da sonra (yarattıklarını dirilterek) yaratmayı tekrar edecek olan da Allah'tır." Nasıl olur da (Allah'tan başka bir yöne) çevrilirsiniz?

35. De ki: "Sizin (Allah'a) ortak koştuklarınız içinde hakka iletebilecek var mı?" De ki: "Allah'tır hakka ileten." Hakka ileten (Allah mı) uyulmaya daha hak sahibidir, yoksa kendisine yol gösterilmedikçe doğruyu bulamayan (putlar ve onlar adına konuşan din bezirganları) mı? Ne oluyor size, nasıl hüküm veriyorsunuz?

36. Onların çoğu yalnızca zanna uyar. Doğrusu zan, (hak gibi kesin bilgiye/vahye dayanmaz. Bu sebeple de) hakkın yerine geçmez/hakkın verdiği (mutmainliği) sağlamaz. Şüphesiz ki Allah, onların yaptıklarını bilir.

Allah (cc), insanoğlunu meşgul eden tüm sorulara vahiy aracılığıyla cevap vermiştir. Niçin yaratıldığımız, dünya hayatını nasıl adil ve huzurlu kılacağımız, neyin erdem ve fazilet olduğu, hakkın ve batılın mahiyeti, ölüm ve ötesine dair merak edilenler... hiçbir kapalılığa yer bırakmayacak şekilde açıklanmıştır. Yani tarih boyunca insanlığın peşinden koştuğu hakikat/hikmet/erdem İslam'da belirlidir ve vahyin dışında aranmaz. Vahyin dışına taşan tüm hakikat arama faaliyetleri zanna uymadır ve Allah (cc), vahyin karşısına konmuş zannı yermiştir. Sahiplerinin bu arayışa felsefe, atalara uyma, gelenek, ilham, salih rüya, seyr-i süluk... isimlerini vermesi, onu zan/hevaya uyma/tahminle iş yapma olmaktan çıkarmaz.

37. Bu Kur'ân'ın, Allah'tan başka birileri tarafından indirilmesi (uydurulmuş olması) mümkün değildir. O, kendinden önceki (Kitapları) doğrulayan ve Kitab'ı detaylı biçimde açıklayan (ayetlerinin bir kısmı diğer bir kısmını tefsir eden bir Kitap'tır). Âlemlerin Rabbi olan (Allah tarafından indirildiğinde) hiçbir şüphe yoktur.

38. Yoksa (Peygamber'in) o (Kur'ân'ı) uydurduğunu mu söylüyorlar? De

ki: “Şayet doğrularsansanız onun benzeri bir sure getirin ve Allah’ın dışında (size yardım etmesi için) kimi çağırabiliyorsanız çağırın (bakalım).”

39. (Hayır, öyle değil!) Bilakis onlar, ilmini kuşatamadıkları ve tevilinin henüz kendilerine gelmediğinden (uyarı ve tehditlerin gerçekleştiğini görmediklerinden) onu yalanladılar. Onlardan önceki (kavimler de) bu şekilde yalanladı. Zalimlerin akıbetinin nasıl olduğuna bir bak!

40. İçlerinden kimisi ona inanır, kimisi de inanmaz. Rabbin bozguncuları en iyi bilendir.

41. Şayet seni yalanlarsa da ki: “Benim yaptıklarım bana, sizin yaptıklarınız size. Siz benim yaptıklarımın berîsiniz, ben de sizin yaptıklarınızdan berîyim.”

42. İçlerinden sana kulak verenler vardır. Akletmiyor olsalar bile, sen mi sağırlara işittireceksin?

43. İçlerinden sana bakanlar vardır. Basiretleri kapandığı hâlde, sen mi körlere göstereceksin?

44. Doğrusu Allah, insanlara hiçbir şekilde zulmetmez. Fakat insanlar, kendilerine zulmetmekteledir.

45. Onları (diriltip) huzurunda bir araya toplayacağı o gün, âdeta (dünyada) gündüz (vakti) bir saat kalmış gibi olacaklar. Birbirlerini tanıyacaklar. Allah ile karşılaşmayı yalanlayanlar, muhakkak ki hüsrana uğramışlardır. Onlar, doğru yolu bulmuş da değillerdir.

46. (İstersek) onlara vadettiğimiz (azabın) bir kısmını sana gösteririz ya da seni vefat ettiririz de (ahirete kalır). (Her hâlükârda) onların dönüşü bizedir. Sonra Allah, onların yaptıklarına şahittir.

47. Her ümmetin bir resûlü vardır. Resûlleri, onlara geldiği zaman aralarında adaletle hükmedilir. Onlar, zulme de uğramazlar.

48. Derler ki: “Şayet doğru söylüyorsanız (bize) vadettiğiniz (azap) ne zaman? (Gelsin de görelim!)”

49. De ki: “Allah’ın dilemesi dışında kendime ne bir zarar verebilirim ne de fayda sağlayabilirim. Her ümmetin bir eceli vardır. Ecelleri geldiğinde ne bir saat/bir ân onun gerisinde kalır ne de önüne geçebilirler.”

50. De ki: “Görüşünüz nedir? (Söylesenize! İsteddiğiniz olsa ve) Allah’ın

azabı gece veya gündüz size gelse, suçlu günahkârlar (azabın) acele olmasını isteyerek (ne elde edeceklerini umuyorlar)?”

51. “(Azap) gerçekleştikten sonra mı ona inanacaksınız? (Öyle ha!) Demek hemen şimdi (inanacaksınız)! Oysa (azabın) çabucak gelmesini istiyordunuz!”

52. Sonra zulmedenlere, “Ebedî azabı tadın (bakalım).” denilir. “(Ne bekliyordunuz?) Kazandıklarınız dışında bir şeyle mi cezalandırılacaksınız?”

53. “O (kıyamet) hak mıdır?” diye senden haber almak isteyecekler. De ki: “Evet, Rabbime kasem olsun; şüphesiz ki o haktır. Ve siz (Allah’ı onu gerçekleştirmekten) aciz bırakacak değilsiniz.”

54. Zulmeden herkes, şayet yeryüzünde bulunanların tamamına sahip olsa, azaptan kurtulmak için hepsini fidye olarak verirdi. Azabı gördüklerinde pişmanlıklarını gizlerler. Aralarında adaletle hükmolunur ve onlar zulme de uğramazlar.

55. Dikkat edin! Göklerde ve yerde olanların tamamı Allah’ındır. Dikkat edin! Allah’ın vaadi haktır. Fakat onların çoğu bilmezler.

56. O diriltir ve öldürür. Ve O’na döndürüleceksiniz.

57. “Ey insanlar! Şüphesiz ki size, Rabbinizden bir öğüt, sinelerde olan (manevi hastalıklara) şifa, müminler için de hidayet ve rahmet olan (bir Kitap geldi).”

58. De ki: “Allah’ın lütfu ve rahmetiyle, (evet) yalnızca bunlarla sevinsinler. O, onların biriktirdiklerinden daha hayırlıdır.”

59. De ki: “Allah’ın size indirdiği ve sizin bir kısmına haram bir kısmına helal dediğiniz rızık (hakkında) görüşünüz nedir? (Söylesenize!)” De ki: “Allah mı size izin verdi yoksa Allah’a iftirada mı bulunuyorsunuz?”

60. Allah’a, yalan uydurarak iftira edenlerin kıyamete dair beklentileri nedir? (Nasıl bir azabın onları beklediğini biliyorlar mı?) Şüphesiz ki Allah, insanlar üzerinde lütuf/ihsan sahibidir. Fakat insanların çoğu (yine de) şükretmezler.

61. Hangi işe koyulursan koyul, o işe dair Kur’ân’dan hangi ayeti okuyor olursan ol, siz bir işe koyulup kendinizi o işe verdiğinizde biz mutlaka sizin üzerinizde şahidiz. Zerre kadar dahi olsa, yerde ve gökte hiç-

bir şey Rabbine gizli kalmaz. Hatta bundan (zerreden) daha küçüğü ve daha büyüğü mutlaka apaçık bir Kitap'ta yazılıdır.

62. Dikkat edin! Allah dostlarına korku yoktur, onlar üzülmeyeceklerdir de.

63. Onlar ki iman edip takvalı olanlardır.

64. Onlara dünya hayatında da ahirette de müjde vardır. Allah'ın sözlerinde/hükümlerinde asla değişiklik olmaz. İşte bu, en büyük kurtuluşun ta kendisidir.

“Allah dostu” kavramı, en fazla tahrife uğrayan Kur’ân kavramlarından biridir. Kitab’ı ve onun açıklaması olan Sünneti sırtlarının gerisine atıp; zan, hurafe, menkıbe ve varsayımlarla din öğrenen bazı kimseler, Allah dostlarının gizemli, özel birtakım ritüellere tabi tutulmuş, sadece bir grup insanın bilebileceği yöntemleri kullanan, farklı âlemlerle irtibatlı insanlar olduklarını düşünürler. Ayet-i kerime, Allah dostlarını hiçbir kapalılığa yer bırakmayacak şekilde izah eder: Allah’a (cc) iman eden ve Allah’tan (cc) korkup sakınan herkes Allah (cc) dostudur. Her bir insan iman ve takvası oranında bu velayetten payına düşeni almaktadır. Yukarıda zikrettiğimiz (sahte) “Allah dostu” tasavvuru ise İslam karşısında varlık gösteremeyen sihirbaz, kâhin, arraf gibi sapkınların “Allah dostu” kavramını kullanarak İslam toplumunda tutunma çabalarıdır.

65. Onların (seni yalanlamak, alaya almak ve aşağılamak için söyledikleri) sözleri seni üzmesin. Şüphesiz ki izzetin tamamı Allah’a aittir. O (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî’ ve (her şeyi bilen) El-Alîm’dir.

66. Dikkat edin! Göklerde ve yerde her kim varsa Allah’a aittir. Allah’ı bırakıp da O’nun dışında varlıklara dua edenler (gerçekte) ortak koştuklarına uymazlar. Onlar sadece zanna uymakta ve tahminle hareket etmekteledir.

Hakikati vahyin dışında aramanın “zanna uymak” olduğuna dair bk. 10/Yûnus, 36

67. Sükûnete eresiniz/dinlenesiniz diye geceyi, (işlerinizi göresiniz diye) gündüzü aydınlatıcı kılan O’dur. Şüphesiz ki bunda, işiten bir topluluk için ayetler vardır.

68. “Allah evlat edindi.” dediler. O münezzehdir! O, (hiçbir şeye muhtaç olmayan her şeyin kendisine muhtaç olduğu) El-Ğaniy’dir. Göklerde ve yerde olanların tamamı O’nundur. (Allah’ın evlat edindiğine dair) yanınızda hiçbir delil de bulunmamaktadır. Yoksa Allah hakkında bilmediğiniz şeyler mi söylüyorsunuz?

69. De ki: “Yalan uydurarak Allah’a iftira edenler kurtuluşa eremezler.”

70. Az bir süre dünyada faydalandıktan sonra dönüşleri bizedir. Sonra küfürleri nedeniyle onlara azabın en çetin olanını tattırırız.

71. Onlara Nûh'un haberini oku. Hani kavmine demişti ki: "Ey Kavmim! Şayet benim konumum ve Allah'ın ayetleriyle öğüt verişim size ağır geliyorsa ben, Allah'a tevekkül ettim. Siz ve ortaklarınız bir araya gelin ve (benim hakkımdaki) kararınızı verin. (Benimle ilgili yapacaklarınız) size dert olmasın. Sonra da hiç bekletmeden hakkımdaki kararınızı uygulayın/bana göz açtırmayın."

Şirk ehlinin tehditleri karşısında imani tavır için bk. 6/En'âm, 82

72. "Şayet yüz çevirirseniz, sizden bir ücret istemiş değilim. Benim ücretimi yalnızca Allah verecektir ve ben Müslimlerden/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullardan olmakla emrolundum."

73. Onu yalanladılar. Biz de onu ve gemide onunla beraber olanları kurtardık. Onları (yeryüzünün) halifeleri kıldık. Ayetlerimizi yalanlayanları ise suda boğduk. Uyarılanların akıbetinin nasıl olduğuna bir bak!

74. Sonra, onun ardından birçok resûlü kavimlerine gönderdik. (Onlar) kavimlerine apaçık belgeler getirdiler. Evvelce yalanladıkları şeye iman edecek değillerdi ya! Haddi aşanların kalplerini işte böyle mühürleriz.

75. Sonra, onların ardından Firavun'a ve ileri gelenlere, Mûsâ ve Hârûn'u ayetlerimizle gönderdik. Fakat onlar (ayetlerimize ve resûllerimize karşı) büyülenmişlerdi. Onlar, suçlu günahkâr bir kavimdi.

76. Tarafımızdan onlara hak geldiği zaman: "Şüphesiz ki bu, apaçık bir sihirdir." demişlerdi.

77. Mûsâ demişti ki: "Hak size geldiğinde, 'bu sihir' mi diyorsunuz? Hâlbuki sihirbazlar kurtuluşu eremezler."

78. "Atalarımızı üzerinde bulduğumuz yoldan bizleri uzaklaştırmak ve yeryüzünde büyüklük/otorite siz ikinizin olsun diye mi bize geldin? Biz, ikinize de inanmayız." demişlerdi.

Tevhid davetini çıkarıcılıkla, ülkeyi bölmekle ve dini ifsad etmekle suçlamak, Firavunların ortak özelliğidir. (bk. 7/A'râf, 110, 123; 40/Mu'min, 26)

79. Firavun, "Bana bütün usta büyücülerini getirin." demişti.

80. Sihirbazlar gelince Mûsâ, "Atın (bakalım) ne atacaksanız." demişti.

81. Onlar (ellerindekileri) atınca, Mûsâ demişti ki: “Bu yaptığınız büyüdür. Şüphesiz ki Allah, onu iptal edecektir. (Çünkü) Allah, bozguncuların yaptığını ıslah etmez.”

82. Suçlu günahkârlar istemese de Allah, kelimeleriyle hakkı ortaya çıkaracaktır.

83. Kavminden bir grup genç dışında kimse Mûsâ’ya iman etmedi. (O gençler de) Firavun’un ve ileri gelenlerin kendilerine işkence etmesinden korkarak iman etmişlerdi. Çünkü Firavun, yeryüzünde üstünlük taslayan bir despot ve haddi aşan bir taşkındı.

Allah’ın (cc) çoğunluk ve azınlık hakkında söyledikleri için bk. 11/Hûd, 40

84. Mûsâ demişti ki: “Ey kavmim! Şayet Allah’a inanıp O’na teslim olduysanız yalnızca O’na tevekkül edin.”

85. (Bunun üzerine:) “Allah’a tevekkül ettik.” demişlerdi. “Rabbimiz! Bizi zalimler topluluğuna fitne kılma. (Bize üstün gelirlerse hak yolda olduklarını zannederler. Onlara fitne olmuş oluruz.)”

86. “Ve bizleri rahmetinle kâfirler topluluğundan kurtar.”

87. Biz Mûsâ’ya ve kardeşine şöyle vahyetmiştik: “Kavminiz için Mısır’da evler hazırlayın. Evlerinizi (içinde namaz kılınan) kıblegâh hâline getirin. Namazı dosdoğru kılın. Müminleri de müjdele.”

88. Mûsâ demişti ki: “Rabbimiz! Sen Firavun’a ve ileri gelen çevresine dünya hayatında bir süs ve mallar verdin. Rabbimiz! Yolundan saptır-sınlar diye mi (bunları verdin)? Rabbimiz! Onların mallarını silip süpür ve kalplerini öyle bir sıkıp mühürle ki can yakıcı azabı görünceye dek iman etmesinler.”

89. Allah buyurdu ki: “Muhakkak ki siz ikinizin duası kabul oldu. Öyleyse dosdoğru olun ve bilmeyenlerin yoluna uymayın sakın.”

90. İsrâîloğullarını denizden geçirdik. Firavun ve askerleri azgınlık ve düşmanlıkla onları takibe koyuldu. Nihayet boğulma hâli onu yakalayiverince, “İsrâîloğullarının inandığı (gibi) O’ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah olmadığına inandım. Ve ben Müslimlerdenim/şirki terk ederek tevhidle (Allah’a) yönelen kullardanım.” demişti.

91. (Demek) şimdi ha! (Oysa) daha önce isyan etmiş ve bozguncular-
dan olmuştun.

92. Bugün bedenini kurtaracağız ki sonradan gelenlere ibret olasın. Şüp-
hesiz ki insanların büyük çoğunluğu ayetlerimizden gafillerdir.

93. Andolsun ki İsrâîloğullarını imrenilecek bir yurda yerleştirdik ve on-
ları temiz yiyeceklerle rızıklandırdık. Onlara ilim gelinceye dek anlaşmaz-
lığa düşmediler. Şüphesiz ki Rabbin, Kıyamet Günü ihtilaf ettikleri konu-
larda aralarında hükmedecektir.

94. Şayet sana indirdiğimizden şüphen varsa, senden önce Kitab'ı oku-
yanlara sor! Andolsun ki hak sana Rabbinden gelmiştir. Sakın şüpheci-
lerden olma!

95. Ve sakın Allah'ın ayetlerini yalanlayanlardan olma! Yoksa hüsrana
uğrayanlardan olursun.

96. Rabbinin kelimesinin/hükmünün aleyhlerine gerçekleştiği kimseler,
asla iman etmezler.

97. Onlara tüm ayetler de gelmiş olsa (sonuç değişmez). Can yakıcı azabı
görünceye kadar (iman etmezler).

98. Yûnus'un kavmi dışında, (azap geldiğinde) iman edip de imanı kendi-
sine fayda sağlayan bir kavim olsaydı ya! Onlar iman ettiklerinde, dünya
hayatında rezil eden azabı onlardan kaldırdık. Ve belli bir süreye kadar
faydalanmalarına imkân verdik.

99. Şayet Rabbin dileseydi, yeryüzündekilerin tamamı iman ederdi! (Allah
dahi böyle yapmamışken) şimdi sen mi insanları iman edinceye kadar
zorlayacaksın?

100. Allah'ın izni olmadan hiçbir nefsin iman etmesi mümkün değildir.
(Allah) akletmeyenleri ricse/pisliğe/azaba mahkûm eder. (veya ricse ak-
letmeyenlerin üzerine yığar.)

101. De ki: "Göklerde ve yerde neler olduğuna bir bakıp düşünün! Ayet-
ler/Deliller ve (resûllerin) uyarıları, inanmayan bir topluluğa fayda sağ-
lamaz."

102. Kendilerinden önce yaşamış kavimlerin (başına gelen kötü) günle-

rin bir benzerinden başkasını mı bekliyorlar? De ki: “Bekleyin (bakalım), ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim.”

103. (Bekledikleri o dehşetli azap mutlaka gelir.) Sonra biz resûllerimizi ve (onların yanında bulunan) iman edenleri kurtarız. İşte bunun gibi (tüm) müminleri kurtarmak bizim üzerimize bir haktır.

104. De ki: “Ey insanlar! Şayet benim dinimden şüphedeyseniz (şunu bilin ki:) ben, Allah’ı bırakıp da ibadet ettiklerinize ibadet etmem. Ama ben sizleri vefat ettiren Allah’a ibadet ederim. Ve ben, müminlerden olmakla emrolundum. (İşte ilahlarınıza meydan okuyorum. Şayet güçleri varsa ibadet etmediğim için beni cezalandırırsınlar da görelim.)”

105. Ve yüzünü hanîf olarak dine çevir! Sakın müşriklerden olma!

106. Allah’ı bırakıp da sana fayda ve zarar vermeyecek olan varlıklara dua etme! Şayet böyle yaparsan hiç kuşkusuz, zalimlerden/müşriklerden olursun.

104 ila 106. ayetler, Allah Resûlü’ne (sav) tevhid üzere olması ve bunu ilan etmesinin emredildiği ayetlerdir. Tevhidin özü kulluk, kulluğun özü ibadet, ibadetin özü de duadır. Resûl (sav) dahi olsa Allah’ı (cc) bırakıp kendilerine bile fayda ve zararı olmayan, yaratamayan, rızık veremeyen, ölüm ve hastalığı kendilerinden savamayan varlıklara dua edenler zalimlerden yani müşriklerden olurlar.

107. Şayet Allah sana bir zarar dokunduracak olsa, O’ndan başka o zararı giderecek kimse yoktur. Senin için bir hayır dileyecek olsa, O’nun lütfunu geri çevirecek kimse yoktur. (Lütuf ve ihsanını) kullarından dilediğine ulaştırır. O, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) El-Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm’dir.

108. De ki: “Ey insanlar! Muhakkak ki size, Rabbinizden hak gelmiştir. Her kim (hakka uyarak) hidayet bulursa, kendi lehine hidayet bulmuştur. Kim de (haktan yüz çevirerek) sapıtırsa, kendi aleyhine sapıtmıştır. Ben (sizi sapıklıktan korumak ve hidayet üzere olmanızı sağlamak zorunda olan) bir vekil de değilim.”

109. Sana vahyedilene uy ve Allah (aranızda) hükmedinceye kadar sabret. O, hükmedenlerin en hayırlısıdır.

11. HÛD SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 123 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Elif, Lâm, Râ. (Bu,) ayetleri sağlamlaştırılıp (muhkem kılınmış) sonra da (hüküm ve hikmet sahibi) Hakîm ve (her şeyden haberdar) Habîr (olan Allah) tarafından detaylı olarak açıklanmış bir Kitap'tır.

Kur'ân'ın mufassal/detaylandırılmış bir kitap olmasının hikmetleri için bk. 6/En'âm, 55

2. (Ayetlerin Allah tarafından muhkem kılınıp, sonra detaylı bir şekilde açıklanmasının nedeni) Allah'tan başkasına ibadet etmemenizdir. Şüphesiz ki ben, size O'ndan bir uyarıcı ve müjdeciyim.

Kitab'ın indiriliş gayesi için bk. 4/Nisâ, 105; Kur'ân'ın mufassal/detaylandırılmış bir kitap olmasının hikmetleri için bk. 6/En'âm, 55

3. Rabbinizden bağışlanma dileyin sonra da O'na tevbe edin. (Buna karşılık) sizi belirlenmiş bir süreye kadar güzellikle faydalandırır ve her fazilet sahibine lütuf ve ihsanından verir. Şayet yüz çevirirseniz, şüphesiz ki sizin için büyük günün azabından korkmaktayım.

4. Dönüşünüz Allah'adır. O her şeye kadîrdir.

5. Dikkat edin! Onlar, O'ndan gizlenmek için göğüslerini büker (düşüncelerini gizlemeye çalışır veya haktan yüz çevirirler). Dikkat edin! Onlar elbiselerine büründükleri zaman, (Allah) onların gizlediklerini de açığa vurduklarını da bilir. Şüphesiz ki O, sinelerin gizlediğini bilendir.

6. Yeryüzünde kıpırdayan hiçbir canlı yoktur ki mutlaka onun rızkı Allah'a aittir. O, (canlıların) karar kıldıkları yeri de geçici olarak buldukları yeri de bilir. Hepsi apaçık bir Kitap'ta yazılıdır.

7. Hanginizin daha güzel amel yaptığını denemek/ortaya çıkarmak için, gökleri ve yeri altı günde yaratan O'dur. Ve arşı, su üstündeydi. Şayet onlara, "Hiç kuşkusuz ölümden sonra diriltileceksiniz." desen, o kâfirler, "Bu apaçık bir sihirdir." derler.

(bk. 38/Sâd, 27)

8. Azabı belli bir süreye kadar erteleyecek olsak, "Onu alıkoyan nedir?" diyecekler. Dikkat edin! Azap geldiği gün onlardan çevrilecek değildir. Ve alay ettikleri şey onları çepeçevre kuşatacaktır.

9. Şayet insana yanımızdan bir rahmet tattırıp sonra da onu, ondan çekip alsak, şüphesiz o ümidini kesen bir nanköre (dönüşür).

10. Ona dokunan sıkıntıdan sonra nimeti tattıracak olsak, “Kötülükler beni bırakıp gitti.” der. Şüphesiz ki o, şımarık ve böbürlenme (ahlakına) sahiptir.

11. (Sıkıntı hâlinde) sabredip (nimet hâlinde şükrederek) salih amel işleyenler müstesna. Bunlara bağışlanma ve büyük bir mükâfat vardır.

12. “Ona bir hazine indirilmeli ya da onunla beraber bir melek gelmesi gerekmez miydi?” demeleri nedeniyle, sana vahyedilenin bir kısmını (anlatmayı) bırakıp göğsünü daraltacak değilsin herhâlde? Sen ancak bir uyarıcısın. Allah, her şeye vekildir.

13. Yoksa, “Onu uydurdu.” mu diyorlar? De ki: “Öyleyse onun benzeri, uydurulmuş on sure getirin (bakalım)! Doğrularsansınız Allah’ın dışındada çağırabildiklerinizi de (yardıma) çağırın.”

14. Şayet (davetinize) icabet etmezlerse, bilin ki bu (Kur’ân) Allah’ın ilmiyle indirilmiştir. Ve O’ndan başka (ibadeti hak eden) bir ilah yoktur. Artık Müslimler/şirki terk ederek tevhidle Allah’a yönelen kullar (oldunuz) mu?

15. Kim dünya hayatını ve süsünü isterse, onların yaptıklarını orada tas-tamam öderiz ve onlar orada hiçbir eksiltmeye de uğratılmazlar.

16. Böylelerinin ahirette ateşten başka bir nasipleri yoktur. Orada tüm yaptıkları boşa gitmiştir. Yapmakta oldukları da batıldır.

Allah (cc) dünya nimetlerini insan için yarattığını (bk. 7/A’râf, 32), insanın da fitri olarak bu nimetlere düşkün olduğunu (bk. 3/Âl-i İmrân, 14) belirtmiştir.

Buna binaen, dünya sevgisi ve nimetlerinin Allah’tan (cc) olduğunu bilerek onu istemek itikadi ve ahlaki bir sorun değildir. Ancak dünyayı taparcasına sevmek, (ayette olduğu gibi) sadece onun için çalışmak, dünya sevgisinin fitne olup Allah’ı (cc) ve kulluğu unutturması (bk. 9/Tevbe, 23-24), yalnızca dünya için sevinip öfkelenmek (bk. 9/Tevbe, 58-59) itikadi ve ahlaki bir hastalıktır.

17. Rabbinden apaçık bir belge üzere bulunan ve (o belgeyi şimdi) Allah’tan bir şahidin okuduğu, kendisinden önce de Mûsâ’nın önder ve rahmet olan Kitabı’na (inanan ile buna inanmayan hiç bir olur mu)? Bunlar ona inanırlar. Gruplardan biri onu inkâr ederse, ona vadedilen yer ateştir. (Öyleyse) sakın ondan dolayı şüphe içinde olma. Şüphesiz ki o (Kur’ân), Rabbinden (gelen) bir haktır. Fakat insanların çoğu iman etmezler.

18. Allah'a, yalan uydurarak iftira edenden daha zalim kim olabilir? Bunlar Rabblerine arz olunurlar. Şahitler, "Bunlar Allah'a karşı yalan söylenlerdendir." derler. "Dikkat edin! Allah'ın laneti zalimlerin üzerinedir." (derler.)

19. Onlar ki Allah'ın yolundan alıkoyar ve onun çarpık olmasını dilerler. Onlar, ahireti inkâr edenlerin ta kendileridir.

20. Bunlar, yeryüzünde (Allah'ı) aciz bırakacak değİllerdir. Allah'ın dışında (onlara yardım edecek) hiçbir dostları da yoktur. Onlara azap kat kat arttırılır. (Çünkü) bunlar, (dünyadayken, hakkı) işitmeye katlanamaz ve (hakkı) görmezlerdi.

21. Bunlar, kendilerini hüsrana uğratanlardır. (Din diye) uydurdukları da onlardan kaybolup gitmiştir.

22. Çare yok! Şüphesiz bunlar, ahirette en fazla zarara uğrayacak olanlardır.

23. Şüphesiz ki iman eden, salih amel işleyen ve Rabblerine (kalp dinginliği ve tevazu eseri) ihbat ile bağlananlar, bunlar cennetin ehli dirler ve orada ebedî kalacaklardır.

24. (Cennetlik ve cehennemliklerden oluşan) bu iki grubun misali, kör ve sağır (bir toplulukla) gören ve işiten (bir topluluğun) misali gibidir. (Bu iki grup) örnekçe eşit olabilir mi? Öğüt almaz mısınız?

25. Andolsun ki Nûh'u kavmine gönderdik. (Demişti ki:) "Şüphesiz ki ben, sizin için apaçık bir uyarıcıyım."

26. "Allah'tan başkasına kulluk etmeyin. Şüphesiz ki ben, sizin için can yakıcı bir günün azabından korkuyorum."

27. Kavminin kâfir olan seçkinleri demişlerdi ki: "Biz seni, ancak kendimiz gibi (sıradan) bir insan olarak görmekteyiz. Sana uyanların da içimizden sığ görüşlü ve en değersiz insanlar olduğuna inanıyoruz. (Kaldı ki) sizin (hak ehli olmanızı gerektirecek), bize karşı bir üstünlüğünüz olduğunu da düşünmüyoruz. Tam aksine, sizlerin yalancılar olduğunuzu sanıyoruz."

28. Demişti ki: "Ey kavmim! Görüşünüz nedir? (Söylesenize!) Şayet ben Rabbimden apaçık bir belge üzereysem ve bana kendi katından bir rah-

met (vahiy) vermişse, size de onu göreceğ göz vermemişse, istemediğiniz hâlde sizi ona zorlayacak mıyız?”

29. “Ey kavmim! (Davetim karşılığında) sizden mal talep etmiyorum. Benim ücretim Allah’a aittir. Ben, iman edenleri kovacak değilim. Onlar Rableri ile karşılaşacaklardır. Fakat ben, sizlerin cahillik eden bir topluluk olduğunuzu düşünüyorum.”

30. “Ey kavmim! (Faraza sizlere uyup) onları yanımdan kovacak olsam (ve Allah da bana azap edecek olsa), beni Allah’ın (azabına) karşı kim koruyacak? Öğüt almaz mısınız?”

31. “Ben, size Allah’ın hazinelerinin yanımda olduğunu söylemiyorum. Gaybı da bilmem. Size melek olduğumu da söylemiyorum. Ayrıca gözleminizin hor görüp aşağıladığı (fakir müminlere, sırf sizi razı etmek adına) ‘Allah bunlara bir hayır vermeyecektir.’ diyemem. Nefislerinde olanı en iyi Allah bilir. (Bunları söylersem) şüphesiz ki o zaman zalimlerden olurum.”

32. Demişlerdi ki: “Ey Nûh! Muhakkak ki bizimle tartıştın ve tartışmada da lafı bayağı uzattın. Şayet doğru sözlülerden isen, bize vadettiğin (azabı) getir de (görelim).”

33. Demişti ki: “Allah dilerse onu getirir ve siz O’nu aciz bırakacak değilsiniz!”

34. “Şayet Allah sizi saptırmak istemişse, ben size nasihat etmek istesem de nasihatimin size bir faydası olmaz. O, sizin Rabbinizdir ve O’na döndürüleceksiniz.”

35. Yoksa, “Onu uydurdu.” mu diyorlar? De ki: “Şayet onu ben uydurduysam, günahı benim boynumadır. Ve sizin işlediğiniz suçlardan da berîyim/uzayım.”

36. “Kavminden (şu ân) iman edenler dışında kimse inanmayacak. (Öyleyse onların) yaptıklarından ötürü kendini üzüp sıkıntıya sokma!” diye Nûh’a vahyedildi.

37. “Gözetimimiz altında ve vahyimizin (rehberliğinde) gemiyi yap. Zulmedenler hakkında da bana bir şey söyleme. Çünkü onlar (hakkında hüküm kesindir,) boğulacaklardır.”

38. (Allah’ın emri üzere) gemiyi yapıyordu. Kavminin seçkinleri ona her

uğradığında onunla alay ediyorlardı. Dedi ki: “Şayet bizimle alay ederseniz, alay ettiğiniz gibi biz de sizinle alay ederiz.”

39. “Alçaltıp rezil eden azabın kime gelip çatacağını ve sürekli olan azabın kimin üzerine ineceğini pek yakında bileceksiniz/anlayacaksınız.”

40. Nihayet emrimiz gelip, tandır kaynayınca (su pınarları kaynayıp, yerden yükselmeye başlayınca) dedik ki: “Her bir (hayvan cinsinden) çiftler çiftler gemiye yükle. Aleyhlerinde (helak olacaklarına dair) hüküm verilmiş olanlar hariç, aileni ve müminleri de gemiye taşı.” Zaten onunla beraber çok az kişi iman etmişti.

Nûh’un (as) 950 yıllık daveti neticesinde (bk. 29/Ankebût, 14) davetine çok az insan icabet etmiştir. Buna rağmen Nûh (as), Ulu’l Azm Peygamberlerden kabul edilmiş (bk. 42/Şûrâ, 13), İslam davetçilerine sıklıkla örnek gösterilen nebilerden biri olmuş ve tamamı onun (as) kıssasına ayrılan bir sure indirilmiştir. Çünkü İslam davetinin ve onu misyon edinmiş tevhid davetçisinin “çokluk” gibi bir amacı yoktur, olmamalıdır. Davetçinin gayesi; dini doğru anlamak, yalnızca Allah’a (cc) davet etmek ve davet ettiği esaslara muhalefet etmeden istikamet üzere bir yaşantı sürmektir. Zafer ve başarı sayıca çoklukta değil; hak yolda sebat, iman ve salih amel sahibi fedakâr ve samimi müminlerle bir arada olmaklardır.

Rabbimiz Kitab’ın birçok ayetinde çoğunluğu yermiş, çoğunluğun müşrik olduğunu (bk. 30/Rûm, 42), saptıklarını (bk. 37/Saffât, 71), onlara uyanları saptırdıklarını (bk. 6/En’âm, 116), akletmediklerini (bk. 5/Mâide, 103), cahil olduklarını (bk. 6/En’âm, 111), şükretmediklerini (bk. 2/Bakara, 243), imana yanaşmadıklarını (bk. 13/Ra’d, 1), fasıklığı seçtiklerini (bk. 3/Âl-i İmrân, 110), haktan hoşlanmadıklarını (bk. 23/Mu’mînûn, 70)... belirtmiştir. Buna karşılık, peygamberlerin davetine icabet edenlerin azınlıkta kalanlar olduğunu defaatle vurgulamıştır. (bk. 2/Bakara, 249; 10/Yûnus, 83; 11/Hûd, 40; 38/Sâd, 24)

41. Dedi ki: “Binin ona. Onun yüzmesi de demir atıp durması da Allah’ın adıdır. Şüphesiz ki Rabbim, gerçekten (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm’dir.”

42. O (gemi), içindekilerle beraber, dağlar gibi (yüksek) dalgalar arasında yüzüyordu. Nûh, bir kenara çekilmiş oğluna seslendi: “Ey oğulcuğum! Bizimle beraber (gemiye) bin. Sakın kâfirlerle beraber olma!”

43. Dedi ki: “Beni sudan koruyacak bir dağa sığınacağım.” Dedi ki: “Bugün, Allah’ın rahmet ettikleri hariç, Allah’ın emrinden insanı koruyacak yoktur.” Aralarına dalga girdi ve boğulanlardan oldu.

44. Denildi ki: “Ey yer! Suyunu çek. Ve ey gök! Sen de suyunu tut.” Su çekildi, iş bitirildi. (Gemi) Cûdi (Dağı) üzerinde yerleşip karar kıldı. Zalimlere de, “(Allah’ın rahmetinden) uzak olsunlar.” denildi.

45. Nûh, Rabbine seslendi: “Rabbim! Muhakkak ki oğlum da benim ailemdendir. Ve hiç şüphesiz senin vaadin haktır. Ve sen (en doğru ve en sağlam hüküm veren) Ahkemu’l Hâkimîn’sin.”

46. Dedi ki: “Ey Nûh! Şüphesiz ki o, senin ehlinden değildir. O, salih olmayan bir ameldir. Hakkında bilgin olmayan şeyi benden isteme! Cahillerden olmayasın diye sana öğüt veriyorum.”

47. (Nûh,) “Hakkında bilgim olmayan şeyi sormaktan sana sığınırım Rabbim! Şayet beni bağışlayıp bana merhamet etmezsen hüsrana uğrayanlardan olurum.” dedi.

48. Denildi ki: “Ey Nûh! Bizden bir esenlik olarak, sana ve seninle beraber olan ümmetlerin üzerine bereketlerle (gemiden) in! Bazı ümmetleri de faydalandıracağız. Sonra bizden onlara can yakıcı bir azap doku-nacaktır.”

49. Bu, sana vahyettiğimiz gaybın haberlerindedir. Bundan önce ne sen ne de kavmin (bu bilgileri) biliyordunuz. (Öyleyse) sabret! Şüphesiz ki akıbet muttakilerindir.

50. Âd (Kavmi’ne de) kardeşleri Hûd’u (gönderdik). Demişti ki: “Ey kavmim! Allah’a ibadet/kulluk edin. Sizin O’ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilahınız yoktur. Siz yalnızca iftiracılarınsınız.”

51. “Ey kavmim! Sizden (davetim karşılığında) bir ücret talep etmiyorum. Benim ücretim beni yaratan (Allah)’a aittir. Akletmez misiniz?”

52. “Ey kavmim! Rabbinizden bağışlanma dileyin. Sonra da O’na tevbe edin ki yağmur dolu semayı üzerinize göndersin, kuvvetinize kuvvet kat-sın. (Şakin) suçlu günahkârlar olarak yüz çevirmeyin.”

53. Demişlerdi ki: “Ey Hûd! Bize apaçık bir belge/delil getirmedi. Senin sözünle ilahlarımızı bırakacak ve sana iman edecek değiliz.”

54. “Sana sadece şunu deriz: ‘İlahlarımızdan bazısı seni fena çarpmış.’” Demişti ki: “Ben Allah’ı şahit tutuyorum, siz de şahit olun ki ben ortak koştuğunuzdan berîyim.”

55. “(Allah’a ibadet ettiğinizi de iddia ediyorsunuz ya!) Allah dışındaki (tüm ibadet ettiklerinizden de uzağım). Hep beraber bana tuzak kurun (ve tuzağın gereğini yapmayı da) ertelemeyin/bana göz açtırmayın.”

56. “Hiç şüphesiz ben, benim de Rabbim sizin de Rabbiniz olan Allah’a tevekkül ettim. Hareket eden her canlıyı perçeminden tutan (kontrol edip yönlendiren) O’dur. Şüphesiz ki Rabbim, dosdoğru yol üzeredir.”

Şirk ehlinin tehditleri karşısında imani tavır için bk. 6/En’âm, 82

57. “Şayet yüz çevirecek olursanız, kendisiyle gönderildiğim mesajı size ilettim. Rabbim sizin yerinize başka bir topluluğu getirir ve siz O’na hiçbir şekilde zarar veremezsiniz. Şüphesiz ki Rabbim, her şeyi gözetleyip koruyandır.”

58. Ne zaman ki emrimiz geldi, Hûd’u ve onunla beraber iman edenleri yanımızdan bir rahmetle kurtardık. (Gerçekten) onları, çok ağır bir azaptan kurtardık.

59. İşte Âd Kavmi! Rabblerin ayetlerini inkâr ettiler ve O’nun resûllerine isyan ettiler. (Allah’ı ve resûlünü bırakıp) her inatçı zorbanın emrine uydular.

60. Bu dünyada da ahirette de lanete tabi tutuldular. Dikkat edin! Şüphesiz ki Âd Kavmi, Rabblarını inkâr ettiler. Dikkat edin! Hûd’un kavmi olan Âd (Allah’ın rahmetinden) uzaklaştırıldı.

61. Semûd’a da kardeşleri Salih’i (gönderdik). Demişti ki: “Ey kavmim! Allah’a ibadet/kulluk edin! Sizin O’ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilahınız yoktur. Sizi yerden (topraktan) yaratan ve orayı imar edip, orada ömür süresiniz diye (sizi var eden) O’dur. (Öyleyse) O’ndan bağışlanma dileyin, sonra O’na tevbe edin. Şüphesiz ki Rabbim, (kullarına en yakın olan) Karib ve (dualara ve isteklere icabet eden) Mucîb’dir.”

62. Demişlerdi ki: “Ey Sâlih! Bu (davetinden) önce, bizim aramızda hakkında (iyi şeyler) düşünülen/ümit beslenen biriydin. (Ne yani) şimdi bizi, babalarımızın ibadet ettiklerine ibadet etmekten engelliyor musun? Gerçek şu ki biz, senin bizi davet ettiğin (tevhidden) huzursuzluk veren bir şüphe içindeyiz.”

63. Demişti ki: “Ey kavmim! Görüşünüz nedir? (Söylesenize!) Şayet ben, Rabbimden apaçık bir belge/delil üzere isem ve bana kendi katından bir

rahmet (vahiy) vermişse; (bu hâlde) O'na isyan edecek olsam, Allah'a karşı kim bana yardım edebilir? (Siz mi beni O'nun azabından kurtaracaksınız?) Sizin bana zarardan başka bir katkınız olmaz.”

64. “Ey kavmim! İşte bu (talep ettiğiniz) ayet/mucize, Allah'ın devesi! Bırakın onu, Allah'ın arzından (dilediği gibi dolaşıp) yesin. Sakın ona kötülükle dokunmaya kalkmayın. (Allah'ın) yakın azabı sizi yakalayacaktır.”

65. (Tüm uyarılara rağmen) onu kesmişlerdi. Demişti ki: “Yurdunuzda üç gün daha keyif sürün. Bu, (Allah tarafından) yalanlanmayacak (mutlaka vuku bulacak) bir tehdittir.”

66. (Helak) emrimiz gelince, Sâlih'i ve onunla beraber iman edenleri tarafımızdan bir rahmetle, o günün alçaltıcı ve rezil edici (azabından) kurtardık. Şüphesiz ki senin Rabbin, (güç ve kuvvet sahibi) El-Kaviy ve (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz olanın ta kendisidir.

67. O zulmedenleri ise (kulakları sağır edip beyinleri patlatan) bir çılgılık yakalayiverdi. Öz yurtlarında diz üstü çöküp kaldılar.

68. Sanki orada, zenginlik içinde yaşamamışlar gibi... Dikkat edin! Semûd, Rabbine karşı kâfir oldu. Dikkat edin! Semûd (Allah'ın rahmetinden) uzaklaştırıldı.

69. Andolsun ki elçilerimiz/meleklerimiz İbrâhîm'e müjdeyle gelip, “Selam olsun.” demişlerdi. O da, “Selam.” dedi. Hiç beklemeden pişmiş bir buzağıyı (ikram etmek için) getirdi.

70. Ellerinin (ikram edilen yemeğe) uzanmadığını görünce garipsedi ve içine bir korku düştü. Demişlerdi ki: “Korkma! (Çünkü) biz Lût'un kavmine (görevli olarak) gönderildik.”

71. Hanımı ayaktaydı. Gülmüştü. Biz onu İshâk'la ve İshâk'ın ardından Ya'kûb'un (doğacağı ile) müjdeledik.

72. (Hanımı) demişti ki: “Vay başıma gelene! Ben iyice kocamış bir kadın bu da yaşlı kocam (iken, buna rağmen) doğuracak mıyım? Şüphesiz ki bu, pek şaşılacak bir şeydir.”

73. Demişlerdi ki: “Allah'ın işine mi şaşırıyorsun? Allah'ın rahmeti ve bereketleri üzerinize olsun ey ev halkı! Şüphesiz ki O, (her daim övgüyü

hak eden ve varlık tarafından övülen) Hamîd ve (ihsanı bol, şerefli, her daim övülen) Mecîd'dir.”

74. İbrâhîm'in korkusu gidip, müjde hâli ağır basınca, Lût'un kavmi hakkında bizimle tartışmaya koyulmuştu.

75. Çünkü İbrâhîm yumuşak huylu (ince kalpli, duygusal), çokça “ah” çeken ve (Allah'a) yönelen biriydi.

76. (Elçilerimiz:) “Ey İbrâhîm! (O kavimle ilgili) tartışmayı bırak. Çünkü Rabbinin (onlarla ilgili) hükmü gelmiştir. Ve şüphesiz ki onlara geri çevrilmeyecek bir azap gelecektir.” (dediler.)

77. Elçilerimiz (melekler) Lût'a geldiğinde, onlar yüzünden kendini kötü hissetmiş, bir çıkar yol bulamamış ve “Bu baş belası, sıkıntılı bir gündür.” demişti.

78. (Misafirlerin geldiğini duyunca) kavmi koşar adımlarla ona gelmişti. Bundan önce de kötülükleri (âdet hâline getirecek kadar çokça) yaparlardı. Dedi ki: “Ey kavmim! İşte bunlar benim kızlarım, onlarla (evlenerek ilişki kurmanız) sizin için daha temizdir. Artık Allah'tan korkup sakının ve misafirlerin içinde beni rezil etmeyin. İçinizde hiç mi olgun/aklı başında bir adam yok?”

79. Demişlerdi ki: “Andolsun sen de biliyorsun ki kızlarında hakkımız/gözümüz yok. (Aslında) sen, bizim ne istediğimizi de çok iyi biliyorsun.”

80. Demişti ki: “Keşke size karşı bir gücüm olsa ya da (misafirlerimi sizden koruyacak) bir güce sığınabilseydim.”

81. (Melekler) demişlerdi ki: “Ey Lût! Biz Rabbinin elçileriyiz. Sana ilişmezler. Gecenin bir vaktinde, ailenle beraber yola çık ve içinizden kimse dönüp arkasına bakmasın. Hanımın hariç! (Çünkü) onların başına gelecek azap, onun da başına gelecektir. Onların (helak) zamanı sabahtır. Sabah yakın değil mi?”

82. (Helak) emrimiz geldiğinde oranın altını üstüne getirdik ve tepelerine birbiri ardına dizilmiş, çamurdan pişirilmiş taşlar yağdırdık.

83. (O taşlar) Rabbinin katında işaretlenmişlerdir. O (azabın bir benzeri, bu kavmin amelini yapan) zalimlerden uzak değildir.

84. Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı (göndermiştik). Demişti ki: “Ey Kav-

mim! Allah'a ibadet/kulluk edin. Sizin O'ndan başka (ibadeti hak eden) bir ilahınız yoktur. Ölçüyü ve tartıyı eksik tutmayın. (Buna ihtiyacınız yok.) Ben sizi hayır/zenginlik içinde görüyorum. Ve ben, sizin için çepeçevre kuşatan günün azabından korkuyorum.”

85. “Ey kavmim! Ölçüyü ve tartıyı adaletle kullanın. İnsanlara eşyalarını eksik vermeyin. Yeryüzünde bozgunculuk yaparak karışıklık/düzensizlik/taşkınlık çıkarmayın.”

86. “Şayet müminseniz, Allah'ın (lütfettiği helal kazanç) bakiyesi, sizin için daha hayırlıdır. Ben sizin üzerinizde koruyucu değilim.”

87. Demişlerdi ki: “Ey Şuayb! Atalarımızın ibadet ettiği (putları) ve mallarımızda dilediğimiz gibi tasarruf etmeyi bırakmayı, namazın mı sana emrediyor? Şüphesiz ki sen, yumuşak huylu ve olgun/aklı başında bir adamsın.”

Müşrikler Allah'a (cc) inanmakla beraber, laik olmaları nedeniyle Allah'ın (cc) dünya işlerine karışmasını istemezler. Örf ve âdetlere, malların nasıl kazanılacağına ve nereye harcanacağına insanların karar vermesini isterler. Borsaya, bankaya, ekonomiye müdahale eden bir Allah'ı (cc) garipseler. İbadetler ise kişi ile Rabbi arasında olan tamamen vicdani bir konudur. İbadetler kamusal alana taşınmamalı, sosyal hayat içinde belirleyici durumda olmamalıdır. Peygamberlerin daveti ise Allah'ın (cc) göklerin ve yerin sahibi olduğu, mutlak otoritenin Allah'a (cc) ait olduğu ve Allah'ın (cc) hayatın her alanına yasalarıyla müdahale ettiği esasına dayalıdır. (bk. 6/En'âm, 3)

Müşriklerin, tevhid davetçilerine İslam ahlakını hatırlatmaları da dikkat çekicidir. Onlara göre yumuşak huylu ve olgun olmak; etliye sütlüye karışmamak, hakka şahitlik etmemek ve toplumu uyarmamak demektir. Bunları yapan olsa olsa kaba, sert, aşırı, radikaldir.

Peygamberler Allah'ın (cc) şahitliğiyle güzel ahlak sahibi, yumuşak huylu ve olgun insanlardır. Bu, onların şirke şirk, müşrike müşrik, masiyete masiyet demelerine ve topluma iyiliği emredip kötülüğü menetmelerine engel olmamıştır.

88. Demişti ki: “Ey kavmim! Görüşünüz nedir? (Söylesenize!) Şayet ben, Rabbimden bir belge/delil üzereysem ve beni kendi tarafından güzel bir rızıkla mükâfatlandırmışsa? Ben, size yasakladığım şeylere (kendim uymayarak) size muhalefet etmek istemiyorum. Tek amacım, gücüm yettiğince islah etmektir. Benim başaram, ancak Allah'ın izniyledir. Ben, O'na tevekkül ettim ve yalnızca O'na yönelirim.”

89. “Ey kavmim! Benimle yollarınızı ayırmış olmanız, Nûh Kavmi'nin, Hûd

Kavmi'nin ya da Sâlih Kavmi'nin başlarına gelenin bir benzerini sizin başınıza getirmesin. Ayrıca Lût'un kavmi de sizden uzak değildir.”

90. “Rabbinizden bağışlanma dileyip sonra da O'na tevbe edin. Şüphesiz ki benim Rabbinim, (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm ve (kullarını seven, kulları tarafından sevilen, kalplerde sevgi yaratan) Vedûd'dur.”

91. Demişlerdi ki: “Ey Şuayb! Söylediklerinin birçoğunu anlamıyoruz. Gerçekten seni aramızda zayıf görüyoruz. Şayet (koruyup kollayan) aşiretin olmasa, seni taşlardık. (Kaldı ki) sen bizim için değerli biri de değilsin.”

92. Demişti ki: “Ey kavmim! Benim aşiretim Allah'tan daha mı güçlü ve üstündür ki (beni asıl koruyup kollayan Rabbimi) arkanıza atıp unuttunuz. Şüphesiz ki Rabbinim, yaptıklarınızı (çepeçevre kuşatan) Muhît'tir.”

93. “Ey kavmim! Elinizden geleni yapın, hiç şüphesiz ki ben de elimden geleni yapacağım. Pek yakında alçaltıp rezil eden azabın kime geldiğini ve kimin yalancı olduğunu bileceksiniz. Siz gözetleyin (bakalım). Ben de sizinle beraber gözetleyiciyim.”

94. (Helaka dair) emrimiz gelince, Şuayb'ı ve beraberindeki müminleri tarafımızdan bir rahmetle kurtardık. O zalimleri ise (kulakları sağır eden, beyinleri patlatan) bir çığlık yakalayiverdi. Öz yurtlarında diz üstü çöküp kaldılar.

95. Sanki orada, zenginlik içinde yaşamamışlar gibi... Dikkat edin! Semûd (Allah'ın rahmetinden) nasıl uzak tutulduysa, Medyen halkı da öyle uzaklaştırıldı.

96. Andolsun ki Mûsâ'yı ayetlerimizle ve apaçık (güçlü) bir delille gönderdik.

97. Firavun'a ve kavminin seçkinlerine... (Onlar, Mûsâ'ya değil) Firavun'un emrine uydular. (Oysa) Firavun'un emri doğru/olgun değildi.

98. (Firavun) Kıyamet Günü kavminin önüne geçer ve onları ateşe götürür. Girilen o yer ne kötü bir yerdir!

99. Bu (dünyada da) Kıyamet Günü'nde de lanete tabi tutuldular. (Uğradıkları lanet) ne kötü bir armağandır!

100. Bu, sana (gerçek hâliyle) anlattığımız beldelerin haberleridir. On-

lardan kimisi (hâlen) ayaktadır. (Geriye onlardan izler kalmıştır.) Kimisi de biçilmiş ekin (gibi darmadağın) olmuştur.

101. Biz, onlara zulmetmemiştik; fakat onlar, kendilerine zulmetmekteydiler. Rabbinin (helaka dair) emri geldiğinde, Allah'ı bırakıp da dua ettikleri ilahlarının onlara hiçbir faydası olmamıştı. (Evet,) onlara yıkım ve hasardan başka bir katkıları olmamıştı.

102. Rabbinin zulmeden beldeleri yakalaması da işte böyledir. Şüphesiz ki O'nun yakalaması can yakıcı, çetindir.

103. Şüphesiz ki bu (anlattıklarımızda), ahiret azabından korkanlar için (ibret alınacak) bir ayet vardır. Bu, bütün insanların onun için toplanmış olacağı gündür. Ve bu, (tüm varlığın) şahitlik edeceği bir gündür.

104. Biz onu ancak sayısı belli bir zamana (kadar) erteleriz.

105. O gün gelince, hiçbir kimse O'nun izni olmadan konuşamaz. Onlardan kimisi (ebedî cehenneme gidecek olan, mutsuz) "şakî", kimisi de (ebedî cennete gidecek olan, mutlu) "saîd"dir.

106. O şakî olanlara gelince; onlar ateştedirler. Onlar için orada (boğuluyormuşçasına) hırılıtlı ve acı (içinde) bir soluma vardır.

107. Gökler ve yer durdukça orada ebedî olarak kalırlar. Rabbinin dilemesi müstesna. Şüphesiz ki Rabbin, dilediğini yapandır.

108. Saîd olanlara gelince; gökler ve yer durdukça ebedî olarak cennettedirler. Rabbinin dilemesi müstesna. (Bu) arkası kesilmeyen, sürekli bir armağandır.

109. Bunların ibadet ettikleri şeylerden şüphelenmesin. Daha önce babaları nasıl ibadet ediyorsa bunlar da öyle ibadet ediyorlar. Paylarına düşen (azabı) hiç şüphesiz, eksiksiz bir şekilde onlara vereceğiz.

110. Andolsun ki biz, Mûsâ'ya Kitab'ı verdik. Onda ihtilaf edildi. Rabbin-den bir söz/hüküm geçmemiş olsaydı, aralarında hüküm verilmiş olurdu. Gerçek şu ki onlar, (Tevrât'tan) yana huzursuzluk veren bir şüphe içindedirler.

111. Şüphesiz ki Rabbin, hepsine amellerinin karşılığını eksiksiz verecektir. (Çünkü) O, onların yaptıklarından haberdardır.

112. Sen ve seninle beraber tevbe edenler, emrolunduğun gibi dosdoğru ol(un)! Azgınlaşmayın! (Çünkü) O, yaptıklarınızı görendir.

113. Sakın zulmedenlere/zalimlere meyletmeyin! Yoksa size ateş doku-
nur. Allah'ın dışında dostlarınız olmaz, sonra yardım da olunmazsınız.

114. Gündüzün iki ucunda ve gecenin (gündüze) yakın saatlerinde na-
mazı dosdoğru kıl. Şüphesiz iyilikler, kötülükleri giderir. Bu, (Allah'ı) anan-
lar için bir öğüttür.

115. Sabret! Şüphesiz ki Allah, muhsinlerin/kulluğunu en güzel şekilde
yapmaya çalışanların ecrini zayi etmez.

116. Sizden önceki nesiller arasında -kurtardığımız azınlık dışında- yer-
yüzünde fesadı engelleyecek birileri olmalı değil miydi? Zalimler ise (yer-
yüzündeki fesadı ortadan kaldırmak yerine) şımartıldıkları rahat haya-
tın peşine düştüler. Ve onlar suçlu günahkârlardı.

117. Belde halkı, islah edicilerken, Rabbin (sırf) zulmetmek için onları
helak edecek değildir.

118. Şayet Rabbin dileyseydi, insanları (hiç ihtilaf etmeyen) tek bir ümmet
yapardı. (Ama yapmadı.) Oysa onlar, ihtilaf hâlinde olmayı sürdürmek-
telerdir.

119. Rabbinin rahmet ettikleri müstesna. Onları bunun için yarattı. Rab-
binin, "Andolsun ki cinleri ve insanları cehenneme dolduracağım." sözü/
hükmü kesinleşmiştir.

120. Sana, resûllerin kıssalarından her (vahyettiğimizi), kalbini sağlam-
laştırmak için anlatıyoruz. Bu (kıssalarla beraber) sana hak (olan bilgi-
ler), müminlere de öğüt ve hatırlatma gelmiştir.

121. İnanmayanlara de ki: "Elinizden geleni yapın. Şüphesiz ki bizler de
yapacağız."

122. "Bekleyin (bakalım)! Biz de beklemekteyiz!"

123. Göklerin ve yerin gaybı Allah'a aittir. Bütün işler O'na döndürülür.
O'na ibadet et ve O'na tevekkül et. Rabbin, yaptıklarınızdan gafil değildir.

12. YÛSUF SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 111 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Elif, Lâm, Râ. Bu, apaçık/açıklayıcı Kitab'ın ayetleridir.
2. Şüphesiz ki biz, akledip (anlayasınız) diye, onu Arapça bir Kur'ân olarak indirdik.
3. Biz, vahyettiğimiz bu Kur'ân (vesilesiyle) sana kıssaların en güzelini anlatıyoruz. (Oysa) hiç şüphesiz ki bundan önce (bu kıssalardan) habersizdin.
4. (Hatırlayın!) Hani Yûsuf babasına, “Babacığım! Ben (rüyamda) on bir yıldız, Güneş ve Ay'ı gördüm. (Evet,) onları bana secde ederken gördüm.” demişti.
5. Demişti ki: “Ey oğulcuğum! Rüyanı kardeşlerine anlatma sakın! (Senin faziletini kıskanır, sana zarar verecek) bir tuzak kurarlar. Şüphesiz ki şeytan, insan için apaçık bir düşmandır.”
6. “İşte böylece Rabbin seni seçecek, sözlerin yorumunu/rüya tabirini sana öğretecek, daha önce ataların İbrâhîm ve İshâk'a (nimetini) tamamladığı gibi sana ve Ya'kûb ailesine de nimetini tamamlayacaktır. Şüphesiz ki Rabbin, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.”
7. Andolsun ki Yûsuf ve kardeşlerinin (kıssasında) soranlar için (ibret alınacak öğütler ve) ayetler vardır.
8. Hani demişlerdi ki: “Bizler kalabalık/güçlü bir topluluk olmamıza rağmen, Yûsuf ve kardeşi babamızın (bizden daha çok sevdiği) gözdeleri-dir. Gerçekten bizim babamız açık bir hata içindedir.”
9. “Yûsuf'u öldürün ya da (uzak) bir yere ativerin. (Böylece babanız onu görmez ve) yönünü size döner. (Sizinle ilgilenip alakadar olur.) Ondandır sonra da (tevbe edip durumunu düzelten) salih bir topluluk olursunuz.”
10. İçlerinden bir konuşmacı demişti ki: “Yûsuf'u öldürmeyin. İllaki bir şey yaparsanız onu bir kuyunun dibine bırakın. (Oradan geçen) bir yolcu kafilesi onu alır.”
11. (Plan yaptıktan sonra babalarına varıp) “Ey babamız! Sana ne oluyor

da Yûsuf konusunda bize güvenmiyorsun? Gerçekten biz onun iyiliğini isteyen (ona karşı samimi duygular besleyen) kimseleriz.” demişlerdi.

12. “Onu yarın bizimle beraber gönder, eğlensin, oynasın. Hiç şüphesiz onu koruyup kollarız.”

13. Demişti ki: “(Gönderirim göndermesine de) onu götürmeniz beni üzer ve siz ondan habersizken bir kurdun onu yemesinden korkarım.”

14. “Andolsun ki biz böyle güçlü/kalabalık bir topluluk olmamıza rağmen, kurt onu yerse hiç şüphesiz, hüsrana uğrayanlardan oluruz.” demişlerdi.

15. Onu alıp götürdükleri ve kuyunun dibine atmaya beraberce karar verdikleri zaman (Yûsuf’a): “Andolsun ki sen, (bir gün) kendileri farkında değilken onlara bu yaptıklarını haber vereceksin.” diye vahyetmiştik.

16. Akşamüstü ağlaya sızlaya babalarına gelmişlerdi.

17. “Ey babamız!” demişlerdi. “Biz gittik, aramızda yarışuyorduk. Yûsuf’u da eşyalarımızın yanında (gözcü olarak) bırakmıştık, onu kurt yemiş. (Biliyoruz ki) biz doğru söylesek de sen bize inanacak değilsin.”

18. Ve üzerine yalancılıktan kan (sürülmüş) gömleğini getirmişlerdi. “(Hayır, öyle değil!) Bilakis, nefsiniz bu işi size süslü göstermiş! (Artık bana düşen) güzel bir sabırdır. Sizin söylediklerinize karşı (yardımına sığınılacak) El-Musteân olan Allah’tır.” demişti.

19. (Derken) bir yolcu kafilesi gelmiş, sucularını göndermişlerdi. Kovaşını (kuyuya) sarkıtınca, “Hey, müjdeler olsun! Bu bir çocuktur.” demişti. (Onu kuyudan çıkarıp) ticaret metâsı olarak saklamışlardı. Allah onların yaptıklarını bilmekteydi.

20. Onu çok az bir fiyata, sayılı birkaç dirheme satmış, ona fazla değer vermemişlerdi.

21. Onu satın alan Mısırlı, hanımına demişti ki: “Ona iyi bak. Umulur ki bize bir faydası dokunur ya da onu evlat ediniz.” Sözlerin/Rüyaların yorumunu öğretmek için Yûsuf’a imkân verip, yeryüzünde yerleşik kıldık. Allah, emrinde galiptir. Fakat insanların çoğu bilmezler.

22. Gençliğinin zirvesine ulaşınca ona hüküm ve ilim verdik. Biz, muhsinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları böyle mükâfatlandırırız.

23. Evinde kaldığı kadın onu elde etmek istemiş, kapıları üst üste kilitleyip “Senin için hazırladım, gelsene.” demişti. “Allah’a sığınırım. Çünkü o/kocan benim efendimdir, bana iyi bakmıştır. Şüphesiz ki (iyiliğe kötülükle karşılık veren) o zalimler kurtuluşa ermezler.” demişti.

24. Andolsun ki kadın onu arzulamış, o da kadını arzulamıştı. Şayet Rabbinin apaçık burhanını görmeseydi (Yûsuf da arzusunun peşinden gidecekti). Böylece, kötülüğü ve fuhşiyatı ondan savuşturduk. Çünkü o, muhlas/arındırılmış/ihlaslı kılınmış kullarımızdandı.

25. (Yûsuf o kadından kaçmak, kadın da Yûsuf’u yakalamak için) her ikisi de kapıya koştular. Kadın gömleğini arkadan çekip yırttı. Kapı önünde kadının kocası ile karşılaştılar. (Kadın,) “Ailen için kötülük dileyen birine hapis veya can yakıcı bir azaptan başka ne ceza verilir?” demişti.

26. (Yûsuf,) “O beni elde etmek istedi.” demişti. O (kadının) yakınlarından biri şöyle tanıklık etmişti: “Şayet Yûsuf’un gömleği önden yırtılmışsa kadın doğru söylemiştir, o (Yûsuf) yalancılardandır.”

27. “Yok eğer gömleği arkadan yırtılmışsa kadın yalan söylemiştir, o (Yûsuf) doğru sözlülerdendir.”

28. Gömleğin arkadan yırtıldığını görünce (hanımına), “Şüphesiz ki bu, sizin tuzaklarınızdan biridir. Gerçekten sizin tuzağınız büyüktür.” demişti.

29. (Yûsuf’a dönüp) “Ey Yûsuf! Bu işten vazgeç (peşine düşme)!” (demiş,) (hanımına ise) “Günahın için bağışlanma dile. Çünkü sen günahkârlardan oldun.” (demişti.)

30. Şehirde bir grup kadın, “Azîz’in karısı hizmetçisini elde etmek istiyormuş. Üstelik (gencin) sevgisi kalbini delmiş/sırılısıklam âşık olmuş. Biz, onun apaçık bir yanlış içerisinde olduğunu düşünüyoruz.” diye konuşmuşlardı.

31. Kadınların tuzaklarını (kendisiyle ilgili yaptıkları dedikodularını) işittince onlara (bir ulak) gönderdi, iyice gevşeyip rahat edecekleri bir ortam hazırladı ve her birine bir bıçak verdi. “Onların yanına çık.” dedi. Onu gördüklerinde (güzelliğini o denli) büyüttüler (ki hayranlıktan) ellerini kestiler. Dediler ki: “Allah’a sığınırız. Bu, bir insan değildir. Olsa olsa çok değerli bir melektir.”

32. “İşte!” dedi. “Beni kendisinden dolayı kınadığınız budur. Andolsun ki

onu elde etmek istedim, o ise korundu. Ve (tekrar) andolsun ki emrettiğimi yerine getirmese hapsedilecek ve elbette, küçük düşürülenlerden olacaktır.”

33. (Bu tehditler üzerine Yûsuf) demişti ki: “Rabbim! Zindan, bunların beni davet ettiği şeyden bana daha sevimlidir. Tuzaklarını benden defedip uzaklaştırmazsan onlara meyleder ve cahillerden olurum.”

34. Rabbi onun duasına icabet etti ve kadınların tuzağını ondan uzaklaştırdı. Şüphesiz ki O, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî ve (her şeyi bilen) El-Alîm'dir.

35. Sonra, onun (suçsuz olduğunu gösteren) delilleri görmelerine rağmen, onu bir müddet zindana atmak kendilerine uygun görüldü.

36. Onunla beraber zindana iki genç daha girdi. Bunlardan biri, “Rüyamda şarap sıktığımı gördüm.” dedi. Diğeriye, “Ben de başımın üstünde ekmek taşıdığımı ve kuşların ondan yediğini gördüm. Bize bu rüyanın yorumunu haber ver. Çünkü biz, seni iyilik yapanlardan biri olarak görüyoruz.” dedi.

37. Dedi ki: “Size rızık olarak yiyeceğiniz bir yemek gelmeden önce mutlaka yorumunu haber veririm. Bu, Rabbimin bana öğrettiği bilgidendir. Şüphesiz ki ben, Allah’a inanmayan ve ahireti inkâr eden bir topluluğun dinini terk ettim.”

38. “Babalarım olan İbrâhîm, İshâk ve Ya’kûb’un dinine uydum. Bizim herhangi bir şeyi Allah’a ortak koşmamız söz konusu dahi olamaz. Bu hem bize hem de insanlara Allah’ın lütuf ve ihsanındandır. Fakat insanların çoğu şükretmezler.”

İbrâhîm’in milleti için bk. 60/Mumtehine, 4

39. “Ey zindan arkadaşlarım! (Hiç düşündünüz mü?) Birbirinden ayrı, dar-madağınık rabbler mi daha hayırlıdır, yoksa (zatında, fiillerinde ve sıfatlarında tek olan) El-Vâhid ve (her şeye boyun eğdirip hükmüne ram eyleyen) El-Kahhâr olan Allah mı?”

40. “Sizin O’nu bırakıp da ibadet ettikleriniz, ancak sizin ve babalarınızın koyduğu, Allah’ın hakkında hiçbir delil indirmedığı birtakım isimlerdir. Hüküm yalnızca Allah’ındır. O, kendisinden başkasına kulluk/iba-

det etmemenizi emretmiştir. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler.”

37 ila 40. ayetler göstermiştir ki;

a. Tevhide çağrı, İslami çalışmaların temelidir. Her zaman ve mekânda muvahhidin önceliği tevhid olmalıdır. Yûsuf'un (as) zindanda olması, iftiraya uğraması, yanına gelenlerin tevhidi hiç bilmiyor olmaları, sordukları rüyanın tevhidle uzaktan yakından ilgisinin olmaması Yûsuf'u (as) tevhidi anlatmaktan alıkoymamıştır.

b. Tevhidin ana delili, çokluğun kaos, tekliğin selamet olması gerçeğidir. (bk. 21/Enbiyâ, 22; 23/Mu'minûn, 91)

Tevhid; birey, toplum ve içinde yaşadığımız yeryüzü için düzen ve selamettir. Şirk ise tam aksine kaos, terör ve fitnedir.

Razı edilmesi ve isteklerinin yerine getirilmesi gereken birden fazla rabb, onlara kulluk edenlerin karşı karşıya gelmesine ve kaosa sebep olmaktadır. Müşrikin duygularında, düşüncelerinde, yönelim ve arzularında hep bir kaos vardır (bk. 22/Hac, 31). Çünkü onu yönlendiren ve razı etmesi gereken birçok merci vardır. Örf ve âdetler, ebeveyn istekleri, modern toplumun beklentileri, şahsi arzuları, manevi ihtiyaçları...

c. Hükmün/Yasamanın/Kanun yapmanın yalnızca Allah'a (cc) ait olduğuna inanmak ve buna göre yaşamak bir lüks değil, İslam inancının olmazsa olmaz esaslardanındır. Hükmün Allah'a (cc) ait olması, iki şeyle irtibatlandırılmıştır: Allah'a (cc) kulluk ve dosdoğru bir din. Hâkimiyet yetkisini Allah'a (cc) veren ve O'nun yasası dışında yasa tanımayanlar; Allah'a (cc) kul olanlar ve dosdoğru dinin mensuplarıdır. Egemenliği kayıtsız ve şartsız olarak Allah (cc) dışında herhangi bir şahıs, ideoloji veya kurumda görenlerse Allah'ın (cc) hakkında hiçbir delil indirmedeği birtakım isimlere/düşüncelere ibadet edenlerdir.

41. “Ey zindan arkadaşlarım! (Rüyanıza gelince) ikinizden biri, efendisine şarap içirecek (özgür kalacak); diğeri ise asılacak ve kuşlar onun başından yiyecektir. Hakkında bilgi edinmek istediğiniz konu bitmiştir.”

42. O ikisinden, kurtulacağını sandığı kişiye demişti ki: “Beni efendinin yanında an.” Şeytan ona (Yûsuf'u) efendisinin yanında anma meselesini unutturdu. Böylece birkaç yıl daha (üç ile dokuz yıl arası) zindanda kaldı.

43. Kral demişti ki: “Rüyamda yedi zayıf ineğin yedi besili ineği yediğini görüyorum. Yine yedi yemyeşil başak ve diğerlerinin kuru olduğu başaklar görüyorum. Ey seçkin dostlarım! Şayet rüya tabirinden anlıyorsanız bu rüyamı yorumlayın.”

44. Demişlerdi ki: “Bir demet hayal/karmakarışık düşler işte! Hem biz rüya tabirinden de anlamıyoruz.”

45. O ikisinden kurtulmuş olan, uzun bir müddet sonra (Yûsuf'u) hatırlamış ve "Ben size bu rüyanın yorumunu haber veririm. Hemen beni gönderin." demişti.

46. "Yûsuf! Ey siddîk kişi! Bize yedi zayıf ineğin yedi besili ineği yediği, yedi yeşil başak ve diğerleri kuru olan başakların olduğu rüyayı yorumla. Umulur ki insanlara dönerim de (rüyanın anlamını) bilmiş olurlar."

47. Demişti ki: "Yedi yıl boyunca alışageldiğiniz üzere ekmeğe (devam edin). Yiyeceğiniz az bir miktar dışındaki hasadı başağında öylece bırakın."

48. "Sonra bu (bolluğun) ardından çok kurak yedi yıl gelecek. Sakladığınız az bir miktar dışında, daha önceden biriktirdiğinizi yiyip bitirecektir."

49. "Sonra bu (kıtlığın) ardından öyle bir yıl gelecek ki insanlar onda (yağmurla) sıkıntıdan kurtarılır ve onda (meyveleri) sıkıp (hayvanları) sağarlar."

50. Kral (bu yorumu duyunca), "Onu bana getirin." dedi. Elçi Yûsuf'a (müjde vermek için) geldiğinde demişti ki: "Efendinin yanına dön ve ona sor (bakalım): 'Ellerini kesen kadınların durumu neydi?' Şüphesiz ki benim Rabbim, onların tuzağını bilir."

51. (Kral) dedi ki: "Yûsuf'u elde etmek istediğiniz zamanki durumunuz neydi/nedir sizin hikâyeniz?" Dediler ki: "Allah'a sığınırız. Biz onda hiçbir kötülük görmedik." Azîz'in karısı da demişti ki: "Şimdi gerçek ortaya çıktı. Ben onu elde etmek istemiştim. Şüphesiz ki o, doğrulardandır."

52. (Yûsuf bu tahkikatı talep etmesinin gerekçesini şöyle açıkladı:) "Bu, (Azîz'in) gıyabında ona ihanet etmediğimi ve Allah'ın da hainlerin tuzağını başarıya ulaştırmayacağını (Azîz'in ve insanların) bilmesi içindi."

53. "Ben, nefsimi temize çıkarmam. Çünkü nefis -Rabbimin merhamet ettiği müstesna- çokça kötülüğü emreder. Şüphesiz ki Rabbim, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr, (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir."

54. Kral demişti ki: "Getirin onu bana ki onu has adamlarımdan/yakınlarımdan biri olarak yanıma alayım." Onunla konuşunca da şöyle demişti: "Sen, bugün bizim yanımızda (geniş yetkilerle donatılmış) bir yönetici ve güvenilir birisin."

55. (Yûsuf) demişti ki: “Beni ülke hazinelerine (maliye bakanlığına) yetkili tayin et. Şüphesiz ki ben, koruyup gözetecek ve bu işi bilen biriyim.”

56. İşte böylece Yûsuf’a, yeryüzünde temkin/imkân/iktidar verdik. Orada dilediği yerde konaklar/dilediği gibi hareket ederdi. Rahmetimizden dilediğimiz kişiye veririz. Ve muhsinlerin/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanların ecrini zayi etmeyiz.

57. Hiç şüphesiz ahiret mükâfâtı, iman edip Allah’tan korkanlar için daha hayırlıdır.

58. (Yûsuf iktidara geldikten sonra kuraklık başladı.) Yûsuf’un kardeşleri (yiyecek almak için) gelmiş ve onun yanına girmişlerdi. Onu tanımadıkları hâlde o, onları tanımıştı.

59. Yüklerini hazırladığı zaman, “Bana babanızdan olan bir kardeşinizi (rehin olarak) getirin. Benim tam ölçüyle verdiğimi ve misafirperverlerin en hayırlılarından olduğumu görmediniz mi?”

60. “Onu getirmezsensiz benden alacağınız bir erzak olmayacak, bana da yaklaşmayın!”

61. “Onu babasından alabilmek için çabalarız. (Evet,) kesinlikle bunu yapacağız.” demişlerdi.

62. (Yûsuf) hizmetlilere demişti ki: “(Erzak almak için verdikleri) eşyalarını, yüklerin arasına (geri) koyun. Belki ailelerine döndüklerinde bunu anlar ve tekrar geri dönerler.”

63. Babalarına döndükleri zaman, “Babamız! Yiyecek bize yasaklandı. Kardeşimizi bizimle gönder ki yiyecek alalım. Şüphesiz ki onu koruyacağız.” demişlerdi.

64. “Daha önce kardeşi konusunda size güvendiğim gibi, bunda da güveneyim öyle mi? Allah en hayırlı koruyucu ve O merhametlilerin en merhametlisidir.” demişti.

65. Eşyalarını açınca ödedikleri bedelin kendilerine geri verildiğini gördüler. “Babamız! Daha ne isteyebiliriz ki? İşte (yiyecek karşılığında) ödediklerimiz bize geri dönmüş. (Gönder onu bizimle) ailemiz için erzak almış oluruz, hem kardeşimizi de koruruz, bir deve yükü fazladan yiyecek alırız. Bu (yanımızda getirdiğimiz) az bir yiyecektir.”

66. (Ya’kûb,) “Topluca (helak olup) kuşatılmanız dışında, onu bana geri getireceğinize dair Allah adına kesin bir söz verinceye kadar onu sizinle göndermem.” demişti. Ona (Allah adına) kesin sözlerini verdiklerinde, “(O hâlde) Allah söylediklerimize vekildir.” dedi.

67. (Ya’kûb,) “Ey oğullarım! Tek bir kapıdan (şehre) girmeyin. Farklı kapılardan girin. (Bu, sadece bir tedbirdir. Yoksa Allah sizin için bir musibet dilemişse) ben sizi Allah’a karşı koruyamam. Hüküm yalnızca Allah’ındır. O’na tevekkül ettim. Tevekkül edecek olanlar da yalnızca O’na tevekkül etsinler.” dedi.

68. Babalarının emrettiği şekilde şehre girdiler. Bu şekil girmeleri onlara Allah’a karşı bir fayda sağlamayacaktı. Ama (böyle girmeleri) Ya’kûb’un içinde var olan bir istekti ve onu dillendirerek açığa çıkarmış oldu. Şüphesiz ki o, ona öğrettiklerimiz sayesinde ilim sahibi biridir. Fakat insanların çoğu bilmezler.

69. Yûsuf’un yanına girdiklerinde, kardeşini bağrına basmış ve demişti ki: “Şüphesiz ki ben, senin kardeşimim. Artık onların yaptıklarına üzülme.”

70. Yüklerini hazırladığı zaman, su kabını kardeşinin yükü içerisine koydu. Sonra bir münadi, “Ey kabile! Sizler şüphesiz hırsızlarsınız.” diye ilan etmişti.

71. (Sesin geldiği yöne) yönelip, “Kaybettiğiniz (ve aradığınız şey) nedir?” demişlerdi.

72. Demişlerdi ki: “Kralın su tasını kaybettik (de onu arıyoruz). Kim onu getirirse bir deve yükü yiyecek (ödül olarak) onundur. Ben de (ilan eden olarak ödülün verileceğine) kefilim.”

73. “Allah’a yemin olsun ki sizin de bildiğiniz gibi bizler bu yere bozgunculuk için gelmedik. Ve biz hırsız da değiliz.” demişlerdi.

74. “Peki, yalan söylüyorsanız nedir onun cezası?” demişlerdi.

75. “Cezası, kimde bulunursa (çaldığına karşılık) o alikonudur. Biz (Ya’kûb’un şeriatında) zalimleri böyle cezalandırırız.” demişlerdi.

76. Kardeşinin yükünden önce onların yüklerini aramaya başladı. Sonra (su kabını) kardeşinin yükünden çıkardı. İşte biz, Yûsuf’a böyle bir yanıltıcı oyun hazırladık. Allah’ın dilemesi hariç, Kralın dinine (yani yürürlükte olan yasalara) göre kardeşini tutuklaması söz konusu dahi değil-

di. Biz dilediğimizin derecelerini yükseltiriz. Her bilenin üzerinde daha iyi bilen biri vardır mutlaka.

Allah (cc), Kralın anayasa ve yasalarına “din” demiştir. Çünkü “din” kelimesinin anlamlarından biri de birey ve toplum hayatını düzenleyen kural ve yasalar bütünüdür. Mümin, hangi yasaya göre hayatını düzenlediğine ve hangi yasa için oy kullanıp onay verdiği dikkat etmelidir. Çünkü onay verdiği ve hayatını kendisiyle düzene soktuğu her yasa, onun dinidir. Allah (cc) katında, tüm ilkeleri âlemlerin Rabbi tarafından belirlenmiş İslam dini ve yasaları dışında hiçbir din ve yasa geçerli değildir.

Beşerî ideolojilerin tamamı, hâkimiyet ve yasama hakkı konusunda Allah (cc) ile çekişen birer dindir. Bu beşerî dinler arasında en tehlikeli olanı, hiç şüphesiz demokrasidir. Zira demokrasi, süslü sloganlar ve içi boş söylemlerle insanları zayıf noktalarından yakalamakta, kendilerini yönettikleri vehmiyle kalabalıkları büyülemektedir. Bundan daha tehlikeli olanı ise İslam’a müntesip siyasilerin, İslam’la temelden ayrılan ve uzlaşması mümkün olmayan demokrasiyi Yûsuf (as) ile meşrulaştırma çabalarıdır. Siyasiler, Yûsuf’un (as) Kralın yanında bakanlık yaptığını öne sürerek, bugünün muvahhidlerinin de demokratik düzenler içinde yer alabileceğini iddia etmekteledir. Oysa ayetten anlaşıldığı üzere Yûsuf (as), Kralın kurallarına göre değil, Ya’kûb’un (as) şeriatına göre işlerini düzenlemekteydi. Allah (cc) Surenin 56. ayetinde bu gerçeğe işaret etmiş ve Yûsuf’un (as) Mısır’da dilediği gibi hareket ettiği bir iktidara sahip olduğunu belirtmiştir. Bugünün demokratları şahsi odalarında dahi anayasa ve yasaların görev/yetki/talimatları dışına çıkamamaktalardır.

Yûsuf (as) tarihte iki iftiraya uğramıştır. Biri, iffetine yönelik kadınların iftirası, diğeri dinine yönelik demokratların iftiralardır. Hiç şüphesiz ikincisi, vahameti ve ahiretteki sonuçları açısından çok daha çirkin ve kabul edilemezdir.

77. Demişlerdi ki: “Şayet çalmışsa (normaldir). Bundan önce kardeşi (Yûsuf) da hırsızlık yapmıştı.” (Bu sözleri duyan) Yûsuf (söylemek istediklerini) içinde tutmuş (duygularını) onlara açık etmemişti. (İçinden) demişti ki: “Sizin durumunuz çok daha kötü! Allah söylediğiniz şeyin mahiyetini en iyi bilendir.”

78. Demişlerdi ki: “Ey Azîz! Şüphesiz ki onun çok yaşlı bir babası vardır. Bizden birini onun yerine alıkoy. Biz seni iyilik ehlinde biri olarak görüyoruz.”

79. Demişti ki: “Eşyamızı yanında bulduğumuzdan başkasını alıkoymaktan Allah’a sığınırız. Hiç şüphesiz, o takdirde zalimlerden oluruz.”

80. (Yûsuf’un, kardeşlerini bırakmasından) umut kestiklerinde, bir kenarda fısıldaşmaya başladılar. Büyük olanları dedi ki: “Babanızın sizden

Allah adına söz aldığını ve bundan önce de Yûsuf hakkındaki kusurunuza bilmiyor musunuz? (Şunu da bilin ki) Babam bana izin verinceye ya da Allah hakkımda hükmünü verinceye kadar buradan bir yere ayrılmayacağım. O, hükmedenlerin en hayırlısıdır.”

81. Babanıza dönün ve deyin ki: “Babamız! Muhakkak ki senin oğlun hırsızlık yaptı. Biz ancak bildiğimize tanıklık ediyoruz. (Olayların perde arkasını bilen) gaybın koruyucuları değiliz.”

82. “(İstersen) içinde bulunduğumuz şehir halkına veya kendisiyle geldiğimiz kervana sor. Şüphesiz ki bizler, doğru söylemekteyiz.”

83. Demişti ki: “(Hayır, öyle değil!) Bilakis nefsiniz (bu) işi size süslü gösterdi. (Bana düşen) güzel bir sabırdır. Umulur ki Rabbim, hepsini birden bana getirir. Şüphesiz ki O, (her şeyi bilen) El-Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm’dir.”

84. Onlara sırtını döndü ve “Ah! Şu Yûsuf’a karşı bitmeyen çilem!” dedi. Gözlerine üzüntüden dolayı ak düştü. (Neredeyse görmeyecek hâlde geldi) ve o (üzüntüsünü) içine atar bir hâldeydi.

85. Demişlerdi ki: “Allah’a yemin olsun ki (sana hayret ediyoruz). Hâlâ Yûsuf’u anıyorsun. Sonunda ya derdinden yatağa düşecek ya da helak olacaksın.”

86. Demişti ki: “Ben derdimi ve hüznümü/tasamı yalnızca Allah’a şikâyet ediyorum. Ve ben Allah’tan (gelen vahiy sayesinde) sizin bilmediğinizi biliyorum.”

87. “Ey oğullarım! Gidin, Yûsuf ve kardeşi hakkında kapsamlı bir araştırma yapın. Allah’ın rahmetinden/yardımdan ümit kesmeyin. Çünkü kâfirler topluluğundan başkası Allah’ın rahmetinden ümit kesmez.”

88. (Yûsuf’un) huzuruna geldiklerinde şöyle demişlerdi: “Ey Azîz! Bize ve ailemize şiddetli bir sıkıntı dokundu. Pek de kıymetli olmayan bir bedelle sana geldik. (Paramız yetmese de sen ihsanda bulun) yiyeceği tam ölçüle ver ve bize tasaddukta bulun. Şüphesiz ki Allah, sadaka verenleri mükâfatlandırır.”

89. Demişti ki: “Cahil olduğunuz zamanlarda Yûsuf’a ve kardeşine yaptıklarınızı hatırladınız mı?”

- 90.** “Şüphesiz sen, (evet,) gerçekten sen Yûsuf’sun öyle mi?” demişlerdi. Demişti ki: “Ben Yûsuf’um, bu da kardeşimdir. Allah bize iyilikte bulundu. Hiç şüphesiz, kim sakınıp korkar ve sabrederse Allah muhsinlerin/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanların ecrini zayi etmez.”
- 91.** Demişlerdi ki: “Allah’a yemin olsun ki Allah seni seçip bize üstün kıldı ve bizler gerçekten hatalı/günahkâr idik.”
- 92.** Demişti ki: “Bugün size kınama yoktur. Allah sizin günahınızı bağışlayacaktır. O merhametlilerin en merhametlisidir.”
- 93.** “Alın bu gömleğimi ve babama gidin. Onun yüzüne sürün. Gözleri görür hâle gelecektir. Tüm ailenizi alıp bana getirin.”
- 94.** Kafile (Mısır’dan) ayrılınca babaları (yanında olanlara), “Benim bunak olduğumu söylemeyeceğinizi bilsem, kesinlikle Yûsuf’un kokusunu duyuyorum (diyeceğim).” dedi.
- 95.** Demişlerdi ki: “Allah’a yemin olsun ki hâlâ eski yanlışının içindesin.”
- 96.** Müjdeci (önden) gelip gömleği yüzüne sürünce eskisi gibi görmeye başladı ve “Ben, size ‘Allah’tan (gelen vahiy nedeniyle) sizin bilmediklerinizi biliyorum.’ dememiş miydim?” dedi.
- 97.** Demişlerdi ki: “Ey babamız! Bizim günahlarımız için (Allah’tan) bağışlanma talebinde bulun. Şüphesiz ki biz, hata edenlerdik.”
- 98.** Demişti ki: “İleride sizin için Rabbimden bağışlanma talep edeceğim. Şüphesiz ki O, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) El-Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli) Er-Rahîm olanın ta kendisidir.”
- 99.** Yûsuf’un huzuruna girdiklerinde, ebeveynini bağrına bastı ve “Allah’ın izniyle Mısır’a güven içinde girin.” dedi.
- 100.** Ebeveynini tahtın üzerine çıkarttı/oturttu. (Hepsi) ona secde ettiler/saygıyla selamladılar. Dedi ki: “Babacığım! İşte bu, benim daha önce gördüğüm rüyamın tevili/gerçekleşmesidir. Rabbim onu gerçek çıkardı. Şüphesiz ki beni zindandan çıkardığında ve şeytan, kardeşlerimle aramı bozduktan sonra sizleri çölden getirdiğinde bana iyilikte bulundu. Şüphesiz ki Rabbim, dilediği şeyi incelikle (sebeplerini hazırlayıp lütfu ve ku-

şatıcı bilgisiyle) sonuca ulaştırandır. Şüphesiz ki O, (her şeyi bilen) El-Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi) El-Hakîm olanın ta kendisidir.”

101. “Rabbim! Hiç şüphesiz bana mülk/yetki verdin ve bana rüya tabirini öğrettin. Ey göklerin ve yerin yaratıcısı! Sen dünyada da ahirette de benim velimsin/dostumsun! Benim canımı Müslim/şirki terk ederek tevhidle Allah’a yönelen bir kul olarak al ve beni salihler zümresine dâhil et.”

102. Bu, sana vahyettiğimiz gaybın haberlerindedir. Yoksa onlar tuzaklarını planlamak için toplandıklarında, sen onların yanında değildin.

103. Sen aşırı bir şekilde arzulayıp çaba göstersen de insanların çoğu iman edecek değildir.

Allah’ın (cc) çoğunluk ve azınlık hakkında söyledikleri için bk. 11/Hûd, 40

104. (Davetin karşılığında) onlardan bir ücret de talep etmiyorsun. O, yalnızca âlemlere bir öğüttür.

105. Göklerde ve yerde (Allah’ın birliğine ve şanının yüceliğine delalet eden) nice ayet vardır. O ayetlerin yanından ilgisizce/sırt dönerek geçip giderler.

106. Onların birçoğu Allah’a şirk koşmadan iman etmezler.

Abdullah ibni Abbâs (ra), “Onların imanından kasıt, onlardan birine, ‘Gökleri, yeri, dağları kim yarattı?’ denildiğinde, ‘Allah!’ demeleridir. Bununla birlikte O’na ortak koşmak talardır.” demiştir. (Tefsîru’t Taberî, 16/286, 19954 No.lu rivayet. Ayrıca geniş açıklama için bk. 23/Mu’minûn, 84-90)

107. Yoksa onlar, Allah’ın onları bürüyüp kuşatacak azabından ve kıyametin, onlar farkında değilken ânsızın gelivermesinden emin mi oldular?

108. De ki: “İşte bu, benim (biricik) yolumdur. Ben ve bana tabi olanlar (neye, niçin ve nasıl olacağını bilerek, programlı ve düzen içinde) basiret üzere Allah’a davet ediyorum/ediyoruz. Allah’ı tenzih ederim. Ben müşriklerden değilim.”

Ayet, Nebevi metoda uygun davetin ana esaslarını ortaya koymuştur:

a. Davet yalnızca Allah’adır.

b. Sadece resûller değil, onlara tabi olanlar da davetle yükümlüdür.

c. Davet rastgele, amaçsız ve programsız olmayıp basiret üzere yapılan bir eylemdir.

d. Davetin neticesinde Allah’ın (cc) tüm eksiklerden münezzehe olduğunun, müminlerin Allah’a (cc) şirk koşmadıklarının ve müşrik toplumdaki berî olduklarının ortaya çıkması gerekir. Bu özelliklere sahip olmayan hiçbir davet Nebevi değildir.

109. Senden önce kendilerine vahyettiğimiz şehir ahalisinden, erkeklerden başkasını (resûl olarak) göndermedik. Kendilerinden önce (yaşayanların) akibetini görmek için, yeryüzünde gezip dolaşmazlar mı? Hiç şüphesiz ahiret yurdu, (Allah'tan) korkup sakınanlar için daha hayırlıdır. Akletmez misiniz?

110. Artık elçiler ümitlerini kesip, yalanlandıklarını sandıklarında, yardımımız onlara gelmiş ve dilediklerimiz kurtarılmıştı. Azabımız, günahkâr topluluktan geri çevrilmez.

111. Andolsun ki onların kıssalarında, akıl sahipleri için ibretler vardır. (Bu Kur'ân) öyle uydurulabilecek bir söz değildir. Fakat kendinden önceki (Kitapları) doğrulayıcı, her şeyi detaylı açıklayan, mümin topluluk için de hidayet ve rahmettir.

13. RA'D SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 43 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Elif, Lâm, Mîm, Râ. İşte bu, Kitab'ın ayetleridir. Ve Rabbinden sana indirilen haktır. Fakat insanların çoğu iman etmezler.

Allah'ın (cc) çoğunluk ve azınlık hakkında söyledikleri için bk. 11/Hûd, 40

2. Allah O'dur ki gökleri direksiz bir şekilde yükseltti. Siz onu görmektesiniz. Sonra arşa istiva etti. Güneş'e ve Ay'a boyun eğdirip emrine amade kıldı. Her biri belirlenmiş bir süreye kadar (bir yörüngede) akıp gider. Her işi çekip çevirir, idare eder. Rabbinizle karşılaşacağınıza yakinen inanın diye (Allah,) ayetlerini detaylı bir biçimde açıklar.

Allah'ın (cc) isim ve sıfatları hakkında bk. 3/Âl-i İmrân, 181; 7/A'râf, 180; 57/Hadîd, 4; Kur'ân'ın mufassal/detaylandırılmış bir kitap olmasının hikmetleri için bk. 6/En'âm, 55

3. Yeri uzatıp yayan, oraya (dağlardan) kazıklar ve nehirler yerleştiren, yeryüzünde her meyveden çiftler yaratan ve geceyi gündüze bürüyen O'dur. Şüphesiz ki bunda, tefekkür eden bir topluluk için ayetler vardır.

4. Yeryüzünde birbirine komşu kıtalar, üzüm bahçeleri, ekinler, çatalı çatalsız hurmalıklar vardır. Hepsi tek bir suyla sulanır. (Ama) bazısının lezzetini bazısından üstün kılarız. Şüphesiz ki bunda, akleden bir topluluk için ayetler vardır.

5. Şayet şaşırıyorsan, (asıl) şaşılacak olan onların, "Biz, toprak olduktan

sonra yeniden mi yaratılacakmışız?” sözleridir. Bunlar Rabblerini inkâr edenlerdir. Böylelerinin boyunlarında (Kıyamet Günü, ateşten) demir halkalar vardır. Ve böyleleri ateşin ehlidir. Orada ebedî kalacaklardır.

6. Senden iyilikten önce kötülük getirmeni istiyorlar. Muhakkak ki onlardan önce (buna benzer) nice örnekler gelip geçmiştir. Şüphesiz ki Rabbin, zulümlerine karşılık insanlara karşı mağfîret sahibidir. Şüphesiz ki Rabbin, cezası pek çetin olandır.

7. Kâfirler derler ki: “Onun üzerine Rabbinden bir ayet/mucize indirilmesi gerekmez miydi?” Sen ancak bir uyarıcısın, her kavmin yol göstericisi (Hâdi olan Allah’tır).

8. Allah, her dışının ne taşıdığını, rahimlerin neyi eksiltip, neyi arttırdığını bilendir. O’nun yanında her şey (ölçüsü, sınırı belli) şaşmaz bir miktardır.

9. Gayb ve şehadet bilgisinin sahibi, (en büyük) El-Kebîr ve (zâtı ve sıfatlarıyla en yüce olan) El-Muteâl’dir.

10. İçinizden sözü gizleyen, onu açıktan söyleyen, geceye gizlenen ya da gündüz ortalık yerde gezen; hepsi birdir. (Allah hepsini bilmekte, görmekte ve duymaktadır.)

11. (İnsanın) önünde ve arkasında, Allah’ın emriyle onu koruyup gözetten (melekler) vardır. Şüphesiz ki bir toplum kendinde olanı değiştirmedikçe Allah, onların durumunu değiştirmez. Allah bir topluluk için kötülük diledi mi, onun geri çevrilmesine imkân yoktur. Onların (Allah’ın) dışında bir koruyanı/idare edeni de yoktur.

12. (Kalplerinize) korku ve ümit sokmak için şimşeği gösteren, (suyula) ağırlaştırmış bulutları var eden O’dur.

13. Gök gürültüsü O’nu hamd ile, melekler de korkularından tesbih etmekteledir. Yıldırımlar gönderir ve Allah hakkında tartışıp duranlardan dilediğini çarpar. O, azapla yakalaması çetin olandır.

14. Hak olan dua Allah’a (yapılandır). Onun dışında dua ettikleriyse, onların duasına hiçbir şekilde karşılık veremezler. (Allah’tan başkasına dua edenlerin) durumu, ağzına su ulaşsın diye iki avucunu suya doğru uzatmakla (yetinenin) durumu gibidir. (Oysa) o (su) asla ona ulaşmaz. Kâ-

firlerin (Allah'ın dışındaki varlıklara) duaları, kaybolup gidecek sapıklıktan başka bir şey değildir.

15. Göklerde ve yerde olanların tamamı, ister istemez Allah'a secde etmekteledir. Onların gölgeleri de sabah ve akşam (Allah'a secde etmektedir).

16. De ki: "Göklerin ve yerin Rabbi kimdir?" De ki: "Allah'tır." De ki: "(Göklerin ve yerin Rabbi O iken yine de) Allah'ı bırakıp kendilerine faydaları olmayan veya kendinden zararı defedemeyen varlıkları mı veliler edindiniz?" De ki: "Hiç kör ile gören bir olur mu? Yahut karanlıklarla aydınlık bir olur mu? Yoksa, Allah'a tayin ettikleri ortaklar (Allah gibi) yarattı da, (Allah'ın yaratmasıyla ortakların) yaratması birbirine mi benzedi (kimin ilah olduğuna dair kafaları mı karıştı)?" De ki: "Allah her şeyin yaratıcısıdır. Ve O, (zatında, fiillerinde ve sıfatlarında tek olan) El-Vâhid ve (her şeye boyun eğdirip hükmüne ram eyleyen) El-Kahhâr'dır."

Allah'a (cc) şirk koşmanın hiçbir delili, gerekçesi ve tevili olamaz. Şirk koşulan ortaklar, yaratmadığı müddetçe -ki bu mümkün değildir- tevhid konusunda kafa karışıklığı iddiası kabul edilemez. Tevhid ve şirk konusunda batıl inançları bulunan; amellerine zulüm bulaştıran; zan, hurafe ve menkıbeyi delil zannedenler kendi elleriyle şüpheye düşmüş, dinlerini karmakarışık hâle getirmişlerdir.

17. Gökten su indirdi. Vadiler kendi miktarınca sel oldu. Sel de suyun üstüne vuran köpüğü yüklendi. Bir ziynet ya da faydalanılacak eşya yapmak için üzerine ateş yakıp erittiklerinde de böyle bir köpük oluşur. Allah, hak ile batıla böyle örnek verir işte. (Batıl) köpük (misali) atılır gider. İnsanlara yarar sağlayacak olan (hak) ise yeryüzünde kalır. İşte Allah, örnekleri böyle verir.

18. Rabblerine icabet edenlere El-Husna (cennet) vardır. O'na icabet etmeyenlerse yeryüzündeki her şey ve bir o kadarı daha onların olsa, hiç şüphesiz (azaptan kurtulmak için) verirlerdi. İşte bunlara hesabın en kötüsü vardır. Barınakları cehennemdir. Ne kötü yataktır orası.

19. Rabbinden sana indirilenin hak olduğunu bilen kişi, o görmeyen gibi midir? Ancak akıl sahipleri öğüt alırlar.

20. Onlar ki Allah'ın ahdini (tevhide dair verdikleri sözü) eksiksiz yerine getirir, sözlerini de bozmazlar.

21. Onlar ki Rabblerinin birleştirilmesini emrettiği (akrabalık, komşuluk,

İslam kardeşliği gibi) bağları birleştirirler. (Rabblersini hakkıyla tanıdıklarından) Rabblersinden (saygıyla) korkar ve hesabın kötüsünden korkarlar.

22. Onlar ki Rabblersinin rızasını elde etmek için sabreder, namazı dos-doğru kılar, onlara rızık olarak verdiklerimizden gizli açık (sürekli) infak eder, kötülüğü iyilikle savarlar. Böylelerine (ahiret) yurdunun (güzel) akıbeti vardır.

23. (O akıbet de şudur:) İçine girecekleri Adn Cennetleri'dir. Onların babalarından, eşlerinden, soylarından salih olanlar da oraya gireceklerdir. Ve melekler her kapıdan onların yanına girip,

24. "Sabretmenize karşılık size selam olsun!" (derler.) (Bu) yurdun akıbeti ne güzeldir.

25. Pekiştirdikten sonra Allah'ın ahdini (tevhid sözleşmesini) bozan, Allah'ın birleştirilmesini istediği bağları koparan ve yeryüzünde bozgunculuk yapanlar (var ya); böylelerine lanet ve (ahiret) yurdunun en kötü (akıbeti) vardır.

26. Allah dilediğine rızık genişletir, dilediğine daraltır. Onlar dünya hayatıyla sevinip (şımardılar). (Oysa) dünya hayatı ahiret yanında (basit bir) faydalanmadan başkası değildir.

27. Kâfirler der ki: "Ona Rabbinden bir ayet/mucize indirilmesi gerekmez miydi?" De ki: "Allah dilediğini saptırır, kendisine yönelenleri de hidayet eder."

28. Onlar ki iman edip, kalpleri Allah'ın zikriyle mutmain/huzur ve güven içinde olanlardır. Dikkat edin! Kalpler ancak Allah'ın zikriyle mutmain olur.

29. İman edip salih amel işleyenlere ne mutlu! En güzel dönüş yeri onlarındır.

30. Sana vahyettiğimizi onlara okuyasın diye, seni kendilerinden önce nice ümmetin gelip geçtiği bir toplum içinde (risaletle) görevlendirdik. Onlarsa Er-Rahmân'ı inkâr ediyorlar. De ki: "O benim Rabbidir. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Yalnızca O'na tevekkül ettim ve dönüşüm/tevbem de O'nadır."

31. Şayet okunan bir kitapla dağlar yürütülse ya da onun aracılığıyla yeryüzü parçalansa veya onunla ölümlerle konuşulacak olsa (hiç şüphesiz o,

Kur'ân olurdu). (Hayır, öyle değil!) Bilakis, yetkinin tamamı Allah'a aittir. İman edenler henüz anlamadı mı ki şayet Allah dileseydi tüm insanlığa hidayet ederdi. Allah'ın vaadi gelinceye dek, yaptıklarından ötürü o kâfirlerin başına yerle bir eden bir musibet gelecek ya da evlerinin yakınında vaki olacak. Allah, sözünden dönmez.

32. Andolsun ki senden önce (gelmiş olan) resûller de alaya alındı. Kâfirlere mühlet verdim, sonra onları yakalayiverdim. Nasılmış (bakalım) benim cezalandırmam?

33. Her nefsin bütün kazandığını gözetleyene mi (şirk koşuyorlar)? Onlar Allah'a ortaklar tayin ettiler. De ki: "(Ortaklara) isim koyun (bakalım)." (Allah ne bu varlıklara yetki vermiş ne de bunları ortak edinmiştir.) Yoksa, Allah'ın yeryüzünde bilmediği bir şeyi mi O'na haber veriyorsunuz? Yoksa bu (isimler) içi boş, öylesine söylenmiş bir söz mü? (Hayır, öyle değil!) Bilakis o kâfirlere, tuzakları süslü gösterildi ve (dosdoğru) yoldan alıkonuldular. Allah kimi saptırmışsa ona hidayet edecek yoktur.

Allah'ı (cc) bırakıp da fayda vermesi ve zararı defetmesi umulan, "medet" denerek yardımlarına talip olunan, Allah (cc) katında insanlara fayda sağlayacağı ve onlara şefaahat edeceğine inanılan varlıklar; Allah'ın (cc) hakkında hiçbir delil indirmedeği, insanların ve atalarının uydurduğu birtakım isimlerden ibarettir. Onlara, "Bunlar kimdir? İsimlerini söyleyin." dendiğinde babalar, abdallar, dervişler, kutuplar, gavslar gibi Allah'ın Kitabı'nda ve Sünnette yeri olmayan şeyleri saymaya başlarlar.

34. Onlara dünya hayatında azap vardır. Ahiret azabı ise daha çetin ve zordur. Ve onları Allah'a karşı koruyacak hiçbir kimse de yoktur.

35. Muttakilere vadedilen cennetin durumu şudur: Altından ırmaklar akar. Yiyecekleri ve gölgelikleri süreklidir. İşte bu, muttakilerin akıbetidir. Kâfirlerin akıbetiyse ateştir.

36. Kendilerine Kitap verilenler, sana indirilen (Kur'ân'dan) dolayı sevinirler. Gruplar arasından onun bir kısmını inkâr edenler de vardır. De ki: "Ben, yalnızca Allah'a ibadet/kulluk etmek ve O'na ortak koşturmakla emrolundum. Yalnızca O'na davet ediyorum ve dönüşüm de O'nadır."

37. Biz onu Arapça bir hüküm (kitabı) olarak indirdik. Sana gelen ilimden sonra onların hevalarına/arzularına uyacak olursan, Allah'a karşı sana (yardım edecek) ne bir dost ne de koruyucu bulursun.

38. Andolsun ki senden önce resûller gönderdik ve onlara eşler ve evlat-

lar verdik. Hiçbir resûlün, Allah'ın izni olmaksızın bir ayet getirmesi olacak şey değildir. (Allah'ın indirdiği her) Kitab'ın belli bir müddeti vardır.

39. Allah (Kitaplarda indirdiği hükümlerden) dilediğini siler, dilediğini bırakır. (Her şeyin içinde yazılı olduğu) Kitab'ın anası Allah'ın katındadır.

40. Onlara vadettiğimiz (azabın) bir kısmını sana göstersek veya (hiç göstermeden) seni vefat ettirsek de (fark etmez). Sana düşen ancak tebliğ etmektir. Hesap görmek de bizim işimizdir.

41. Görmediler mi ki yeryüzüne gelip onu etrafından (müminlere fetihler ihsan ederek) eksiltiriz. Allah hüküm verir. Hiç kimse (hükümün gerçekleşmesine) engel olamaz. O, hesabı çabuk görendir.

42. Hiç kuşkusuz, onlardan öncekiler de tuzak kurdu. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, bütün tuzaklar Allah'a aittir. Her nefsin ne kazandığını bilir. Kâfirler (ahiret) yurdunun (güzel) akıbetinin kime ait olduğunu/kimin hakkı olduğunu bilecekler/anlayacaklar.

43. Kâfirler, "Sen gönderilmiş bir resûl değilsin." derler. De ki: "Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah yeter ve yanında Kitab'ın bilgisi olanlar da (şahit olarak yeter)."

14. İBRÂHÎM SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 52 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Elif, Lâm, Râ. (Bu,) insanları Rabblerinin izniyle karanlıklardan aydınlığa, El-Azîz ve El-Hamîd (olan Allah'ın) yoluna çıkarman için sana indirdiğimiz Kitab'tır.

Kitab'ın indiriliş gayesi için bk. 4/Nisâ, 105

2. O Allah ki göklerde ve yerde olanların tamamı O'na aittir. (Hak ettikleri) şiddetli azaptan ötürü, yazıklar olsun o kâfirlere!

3. Onlar ki dünya hayatını ahirete tercih eder, Allah'ın yolundan alıkoymar ve onun çarpık olmasını isterler. Bunlar (hakka geri dönmeleri çok zor olan) uzak bir sapıklık içerisindeledir.

4. Biz, her peygamberi kendi kavminin diliyle gönderdik ki onlara açıklasın. Allah dilediğini saptırır, dilediğini hidayet eder. O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'dir.

5. Andolsun ki biz, Mûsâ'yı, "Kavmini karanlıklardan aydınlığa çıkar ve

onlara Allah'ın günlerini hatırlat.” diye ayetlerimizle gönderdik. Şüphesiz ki bunda, çok sabırlı olan ve çokça şükredenler için (ibret alınacak) ayetler vardır.

6. (Hatırlayın!) Hani Mûsâ, kavmine demişti ki: “Allah'ın üzerinizdeki nime-tini hatırlayın. Hani sizi Firavun ailesinden kurtarmıştı. Onlar size işken-cenin en kötüsünü reva görüyor, erkek çocuklarını boğazlıyor, kadınları sağ bırakıyorlardı. Bunda Rabbinizden sizin için büyük bir imtihan vardır.”

7. (Yine hatırlayın ki) Rabbiniz, “Andolsun ki şükrederseniz kesinlikle art-tırırım, nankörlük ederseniz şüphesiz, benim azabım pek çetindir.” diye ilan etmişti.

8. Mûsâ demişti ki: “Siz ve yeryüzünde bulunanların tamamı kâfir ol-sanız şüphesiz ki Allah, (kimseye muhtaç olmayan, her şeyin kendisine muhtaç olduğu) Ğaniy ve (her daim övgüyü hak eden ve varlıklar tara-fından övülen) Hamîd'dir.”

9. Size, sizden önce (yaşayan) Nûh, Âd ve Semûd Kavimlerinin ve onlar-dan sonrakilerin haberleri gelmedi mi? Onları Allah'tan başkası bilmez. Resûlleri onlara apaçık delillerle geldiler. (Resûlleri susturmak için) el-lerini ağızlarına götürdüler ve dediler ki: “Hiç şüphesiz biz, sizin kendi-siyle gönderildiğiniz şeyi inkâr ettik. Ve hiç şüphesiz, bizi davet ettiğiniz şey hakkında da huzursuzluk veren bir şüphe içerisindeyiz.”

10. Resûlleri demişti ki: “Gökleri ve yeri yaratan Allah hakkında şüphe mi ediyorsunuz? (Oysa O,) günahlarınızı bağışlamak ve (küfrünüz/şirkiniz nedeniyle hak ettiğiniz azabı) belirlenmiş bir süreye kadar ertelemek için sizi (İslam'a/tevhide) davet ediyor ve sizi erteliyor.” Demişlerdi ki: “Siz de ancak bizim gibi birer insansınız. Bizi babalarımızın ibadet ettik-lerinden alıkoymaya çalışıyorsunuz. Bize apaçık/güçlü bir delil getirin.”

11. Resûlleri demişti ki: “(Evet,) bizler sadece sizin gibi birer insanız. Fakat Allah, kulları arasından dilediğine (nübüvvet vererek) iyilikte bulunur. Al-lah'ın izni olmaksızın, size apaçık bir delil/mucize getirmemiz mümkün değildir. Müminler yalnızca Allah'a tevekkül etsinler.”

12. “Ne diye Allah'a tevekkül etmeyelim ki? Kuşkusuz O, bize (dosdoğ-ru) olan yollarımızı göstermiştir. Elbette, bize yaptığınız eziyetlere sab-redeceğiz. Tevekkül edecek olanlar yalnızca Allah'a tevekkül etsinler.”

13. Kâfirler, resûllerine, “Şüphesiz ki ya dinimize dönersiniz ya da sizi yurdumuzdan çıkarır atarız.” demişlerdi. Rabpleri onlara şöyle vahyetti: “Kesinlikle o zalimleri helak edeceğiz.”

Şirk toplumlarının muvahhidlere yönelttiği tehditler için bk. 7/A'râf, 88

14. “Onlardan sonra (onların yerine) yeryüzüne sizleri yerleştireceğiz.” Bu (müjde), benim (konum, azamet, heybet) makamımdan ve benim tehditlerimden korkanlar içindir.

15. (Resûller Allah'tan) fetih istediler. (Allah yardım etti ve) her inatçı zorba bozguna uğradı.

16. (Dünya bozgununun) ardından (bir de) cehennem vardır. Ve (ona) irinli sudan içirilir.

17. Zorlanarak ve yudum yudum yutkunmaya çabalar (ama) boğazından kolayca geçmez. Ölüm her yandan ona gelir, fakat o ölmez. Ardında daha sert/çetin bir azap vardır.

18. Rabblerine karşı kâfir olanların amellerinin durumu, fırtınalı bir günde rüzgârın savurduğu kül gibidir. (Yaptıkları hiçbir şeyin Allah katında bir karşılığı yoktur ve) yaptıklarından faydalanmazlar. (Hakka dönmesi çok) uzak bir sapıklık içinde olmak işte budur.

Amellerin Allah (cc) katında kabul görmesinin ilk şartı tevhiddir. Tevhidini şirkle bozan bir insanın namaz kılması, oruç tutması, infakta bulunması kendisine hiçbir fayda vermez (bk. 24/Nûr, 39-40). Çünkü şirk ve küfür, amelleri boşa götüren ve sahibini ebedî ateşe sürükleyen birer illettir. (bk. 6/En'âm, 88; 39/Zümer, 65)

19. Allah'ın gökleri ve yeri hak ile yarattığını görmez misin? Şayet dilerse sizi götürür, (yerinize) yeni bir toplum getirir.

20. Ve bu da Allah'a hiç zor değildir.

21. Hepsi beraber Allah'ın huzuruna çıkarlar. (Tağutlar tarafından sömürülüp fakirleştirilerek, işkence ve zorbalıkla onursuzlaştırılmış olan) mustazaflar, müstekbirlere derler ki: “Biz (dünyada) sizin tebaanızdık. Şimdi siz, Allah'ın azabına karşı bizi koruyabilecek misiniz/bize bir faydanız olacak mı?” Diyecekler ki: “Şayet Allah bizi hidayet etmiş olsaydı, biz de sizi hidayet edebilirdik. (Artık bir önemi yok.) İster (bu azaba) sabredelim, ister dövünüp yakınalım fark etmez, bizim için kaçış yoktur.”

Meşruiyetini İslam'dan almayan liderler ve tebaalarının ahiretteki durumları için bk. 2/Bakara, 167

22. İş olup bittikten sonra şeytan da şöyle diyecek: “Şüphesiz ki Allah, size gerçek bir söz verdi, ben de size bir söz verdim ama sözümde durmadım. Zaten benim sizin üzerinizde bir otoritem de yoktu. Yalnızca ben çağırdım, siz de bana icabet ettiniz. (Öyleyse) beni kınamayın. Yalnızca kendinizi kınayın. Ne ben sizi kurtarabilirim ne de siz beni kurtarabilirsiniz! Gerçek şu ki daha önce beni Allah’a ortak koşmanızı da reddetmiştim. Şüphesiz ki zalimlere can yakıcı bir azap vardır.”

23. İman edip salih amel işleyenler, Rabblerinin izniyle altından ırmaklar akan ve içlerinde ebedî kalacakları cennetlere konurlar. Orada birbirlerine dilekleri de “selam/esenlik”tir.

24. Allah’ın (tevhidi) nasıl örneklediğini görmedin mi? Güzel söz (Lailaheillallah); kökü sabit, dalları ise gökyüzüne ulaşmış güzel bir ağaç gibidir.

25. (O ağaç) Rabbinin izniyle her zaman yemişini verir. İnsanlar öğüt al-sınlar diye Allah onlara örnekler veriyor.

26. Kötü söz (şirk) ise kökü yerden koparılmış, istikrarı olmayan kötü bir ağaç gibidir.

27. Allah, iman edenleri dünya hayatında da ahirette de sabit söz (Lailaheillallah) ile sapaşağlam kılar. Allah zalimleri saptırır ve Allah dilediğini yapar.

24 ila 27. ayetler hakkında:

a. Lailaheillallah (Allah’tan başka ibadeti hak eden hiçbir ilah yoktur) kelimesi, kökleri kalpte yer etmiş, amelleri ise Allah’a (cc) yükselmiş güzel bir ağaç gibidir. Onun müminin kalbindeki tesiri o denli güçlüdür ki her daim kula faydalı olacak ameller yapmasını öğütler. Bir öğretmen gibi mümini yönlendirip yol gösterir. Madem Allah (cc) tek ilah, madem razı edilmesi gereken yalnızca O; öyleyse O’na yönel, tevbe et, O’nu sev, O’ndan kork, namaz kıl, İslam’a hizmet et...

b. Lailaheillallah (Allah’tan başka ibadeti hak eden hiçbir ilah yoktur) kelimesi, dünyada insanı sabit kılar. Neye inandığını ve niçin inandığını bilir mümin. Şüphe ve fitne rüzgârları onun imanına zarar vermez. Konjonktüre göre din değiştirip şartlara göre akide belirlemez... Lailaheillallah akidesi, kalbini sabit kılar.

Kabirde münafıklar, “Rabbin kim? Resûlün kim? Dinin ne?” sorularına “Hah! Hah! Bilmiyorum. İnsanlar bir şey diyordu, ben de aynısını söyledim.” dediğinde Lailaheillallah

(Allah'tan başka ibadeti hak eden hiçbir ilah yoktur) kelimesinin ehli olanlar, "Rabbim Allah (cc), dinim İslam, peygamberim Muhammed (sav)." diyecek ve sabit kalacaklardır. (bk. Ebu Davud, 4753; Ahmed, 18534, Berâ' İbni'l Âzib'den (ra))

Şirk ise köksüzdür. Müşrik neye inandığını bilmez. Dini zandan ibarettir. Bir esas üzere karar kılamaz. İnancında ve amellerinde hep bir belirsizlik vardır. En küçük bir şüphe, akidesini yerle bir edebilir.

28. Allah'ın nimetini küfürle/nankörlükle değişen ve toplumlarını helak yurduna yerleştirenleri görmedin mi?

29. (Kavimlerini yerleştirdikleri yıkım ve helak yurdu) içine girecekleri cehennemdir. Orası ne kötü bir yerleşim yeridir.

30. Allah'ın yolundan saptırmak için Allah'a ortaklar kıldılar. De ki: "Keyif sürün! Hiç kuşkusuz, varacağınız yer ateştir."

31. İman eden kullarıma de ki: "Namazı dosdoğru kılınlar, içinde ne alışverişin ne de dostluğun olduğu o gün gelmeden önce, rızık olarak verdiklerimizden gizli ve açık infakta bulunsunlar."

32. Allah, gökleri ve yeri yaratan, gökyüzünden su indirip onunla size rızık olarak çeşitli meyveler çıkaran, denizde O'nun emriyle yüzsün diye gemileri size hizmetkâr kılan ve nehirleri hizmetinize sunandır.

33. Güneş'i ve Ay'ı alışlagelmiş hâlleriyle emrinize amade kılan, geceyi ve gündüzü hizmetinize sunan da (Allah'tır).

34. O'ndan istediğiniz her şeyi size vermiştir. Şayet Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız, O'nun nimetlerini saymakla bitiremezsiniz. Şüphesiz ki insan, çokça zulmeden ve pek nankör bir varlıktır.

35. (Hatırlayın!) Hani İbrâhîm şöyle demişti: "Rabbim! Bu beldeyi güvenli kıl. Beni ve çocuklarımı putlara tapmaktan uzak tut."

36. "Rabbim! Gerçekten o (putlar), insanlardan birçoğunu saptırdılar. Bana uyan, hiç şüphesiz bendendir. Bana isyan edene gelince, şüphesiz ki sen, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'sin."

İbrâhîm Peygamber gibi bir tevhid imamı dahi kendisini ve zürriyetini putlardan koruması için Allah'a (cc) yakarıyor. Bu, onun tevhide değer vermesinden ve Allah'ın (cc) yardımı olmadan hidayet üzere kalabilmenin mümkün olmadığına dair inancındandır. Bu korku, korkuların en şerefliisidir. Tevhid imamlarının tamamında aynı korkunun olduğunu görmekteyiz.

Allah Resûlü'nün (sav) en fazla tekrar ettiği dualardan biri şudur: “Ey kalpleri evirip çeviren Allah'ım! Kalbimi dinin üzere sabit kıl.” (Tirmizi, 2140) (bk. 2/Bakara, 132-133; 3/Âl-i İmrân, 102)

37. “Rabbimiz! Şüphesiz ki ben, ailemden bir kısmını namazı dosdoğru kılsınlar diye senin mukaddes evinin (Kâbe'nin) yanında, ekin bitmez bir vadiye yerleştirdim. İnsanlardan bir kısmının kalplerini onlara meylettir/onlara karşı ilgili kıl. Onları meyvelerden rızıklandır. Umulur ki şükrederler.”

38. “Rabbimiz! Şüphesiz ki sen, gizlediğimizi de açıktan ilan ettiğimizi de bilirsin. Ne yerde ne gökte hiçbir şey Allah'a kapalı/gizli kalmaz.”

39. “Yaşlılıkta bana İsmâil ve İshâk'ı veren Allah'a hamdolsun. Şüphesiz ki benim Rabbim, duayı işiten ve duaya icabet edendir.”

40. “Rabbim! Beni ve zürriyetimi namazı dosdoğru kılanlardan eyle. Rabbimiz! Duamı kabul et.”

41. “Rabbimiz! Hesabın görüleceği günde beni, annemi, babamı ve tüm müminleri bağışla.”

42. Sakın Allah'ı zalimlerin yaptıklarından habersiz sanma. Ancak onları, gözlerin dehşetten fırlayacak gibi olduğu bir güne erteliyor.

43. Başlarını dikmiş olarak koşacaklar. Gözleri (çakılıp kaldığından) kendilerine dönmeyecek. Kalpleri ise bomboştur. (Korkudan yürekleri ağızlarına gelmiş, akılları başlarından gitmiştir.)

44. Sen, insanları azabın kendilerine geleceği günle uyar! Zalimler derler ki: “Rabbimiz! Bizi yakın bir zamana kadar ertele ki davetine icabet edip resûllere uyalım.” (Onlara şöyle cevap verilir:) Oysa yok olup gitmeyeceğinize dair daha önce yeminler etmemiş miydiniz? (Ne oldu?)

45. Kendilerine zulmedenlerin (ve helak olanların) yurtlarına yerleşmişsiniz. Onlara neler yaptığımız size açığa çıkmıştı. Size (onların durumuna dair) örnekler de vermiştik. (Buna rağmen ahiret yurduna inanmamış, yeniden dirilişi inkâr etmişsiniz.)

46. Şüphesiz onlar tuzaklarını kurdular. Onların tuzaklarına (verilecek ceza) Allah'ın yanındadır. İsterse onların tuzakları dağları yerinden oynatacak (cinsten) olsun.

47. Allah'ın, resûllerine verdiği (yardım) sözünden döneceğini zannet-

me sakın! Şüphesiz ki Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve intikam sahibidir.

48. Yerin başka bir yerle, göklerin de (başka göklerle) değişeceği o gün, onlar (zatında, fiillerinde ve sıfatlarında tek olan) El-Vâhid ve (her şeye boyun eğdirip hükmüne ram eyleyen) El-Kahhâr olan Allah'ın huzuruna çıkarılacaklardır.

49. O gün suçlu günahkârları, zincire vurulmuş bir hâlde birbirlerine bağlı olarak görürsün.

50. Giysileri katrandandır ve yüzlerini ateş bürür.

51. (Bu,) Allah her nefse kazandığının karşılığını versin diyedir. Şüphesiz ki Allah, hesabı çabuk görendir.

52. Bu (Kur'ân) onunla uyarılınsınlar, (Allah'ın) ancak tek bir ilah olduğunu bilsinler ve akıl sahipleri öğüt alsın diye insanlara bir mesajdır.

15. HİCR SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 99 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Elif, Lâm, Râ. Bu, Kitab'ın ve apaçık/açıklayıcı olan Kur'ân'ın ayetleridir.

2. Öyle bir zaman olur ki o kâfirler, Müslim/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen bir kul olmayı temenni ederler.

3. Onları (kendi hâllerine) terk et! Yesinler, keyif sürsünler, boş hayalleri onları oyalayadursun. (Ne de olsa hakikati) pek yakında bilecekler/anlayacaklar.

4. Biz, hiçbir yerleşim yerini, (önceden kararlaştırılmış) bilinen bir yazısı olmadan helak etmedik.

5. Hiçbir ümmet, ne ecelinin önüne geçebilir ne de onun gerisinde kalabilir.

6. Dediler ki: "Ey üzerine zikir/Kitap inen kişi! Şüphesiz ki sen, cinlenmiş bir delisin."

7. "Şayet doğru söylüyorsan bize melekleri getirmen gerekmez miydi?"

8. Biz melekleri ancak hak ile indiririz. (Melekleri indirecek olsak) o zaman hiç bekletilmez (ânında helak edilirdi).

9. Şüphesiz ki zikri/Kur'ân'ı biz indirdik. Onu koruyacak olan da hiç kuşkusuz yine biziz.
10. Andolsun ki senden önceki toplumlar içinde de resûller gönderdik.
11. Onlara hangi resûl gelmişse, mutlaka onunla alay ederlerdi.
12. İşte böyle! Biz (resûlleri inkâr ve onları alaya almayı) suçlu günahkârların kalbine sokarız da,
13. Ona iman etmezler. (Oysa) öncekilerin sünneti geçmiştir. (Öncekilerin başına gelenleri bilmelerine rağmen yine de inanmazlar.)
14. Şayet onlar için gökyüzünde bir kapı açsak onda yükselseler,
15. Hiç şüphesiz, "Gözlerimiz perdelendi. (Hayır,) galiba bizler büyülenmiş bir toplumuz." derler.
16. Andolsun ki gökyüzünde burçlar kıldık ve onu bakıp seyredenler için süsledik.
17. Ve onu her taşlanmış/kovulmuş şeytandan koruduk.
18. Ancak kulak hırsızlığı yapıp (Mele-i A'lâ'da konuşulanları çalmaya yeltenenler) müstesna. Onun ardına da yakıcı, parlak bir ateş düşer.
19. Yeryüzünü yaydık. Orada (denge sağlaması için dağlardan) kazıklar çaktık ve her şeyden ölçüsü belirlenmiş bitkiler bitirdik.
20. Ve orada sizin ve rızıklarınızı temin edemediğiniz (diğer canlılar için) geçim vasıtaları kıldık.
21. Her şeyin asıl hazineleri/kaynakları bizim katımızdadır. Ancak ondan belirli bir miktar indiririz.
22. Rüzgârları aşılایıcı olarak gönderdik. Gökyüzünden su indirdik ve onunla sizi suladık. Onu depolayıp muhafaza eden siz değilsiniz.
23. Şüphesiz ki biz, (evet, gerçekten) biz diriltir ve öldürürüz. Ve (öldükten sonra geride bırakacaklarınıza) vâris olan da biziz.
24. Andolsun ki sizden önce (yaşamış toplumları da) sonra gelecek (olanları da) biz bildik.
25. Onları (diriltip) huzurunda toplayacak olan, hiç şüphesiz ki senin Rabbindir. Şüphesiz ki O, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

26. Andolsun ki insanı, kokuşmuş bir balçığın kuruyan çamurundan yarattık.
27. Cinleri de (insanı yaratmadan) önce, (içlere nüfuz eden) zehirli bir ateşten yarattık.
28. Hani Rabbin, meleklerle demişti ki: “Şüphesiz ki kokuşmuş balçığın kurumuş çamurundan bir insan yaratacağım.”
29. “Yaratılışını tamamlayıp ruhumdan ona üflediğimde, ona secdeye kapanın.”
30. Meleklerin tamamı secde ettiler.
31. İblis hariç! Secde edenlerle beraber olmayı kabul etmedi.
32. (Allah) buyurdu ki: “Ey İblis! Ne oluyor sana? Niçin secde edenlerle beraber olmuyorsun?”
33. Dedi ki: “Kokuşmuş balçığın kurumuş çamurundan yarattığın bir insana secde edecek değilim.”
34. Buyurdu ki: “Çık oradan! Şüphesiz ki sen, kovulmuş/taşlanmış birisin.”
35. “Din/Kıyamet Günü’ne kadar da lanet senin üzerinedir.”
36. Dedi ki: “Rabbim! Bana (insanların) diriltileceği güne kadar mühlet ver.”
37. Buyurdu ki: “Sen mühlet verilenlerdensin.”
38. “Zamanı bilinen güne (kıyamete) kadar!”
39. Dedi ki: “Rabbim! Beni saptırmana karşılık, yeryüzünde (sapkınlığı) onlara süsleyecek ve hepsini saptıracağım.”
40. “Senin muhlas/arındırılmış/ihlaslı kılınmış kulların hariç.”
41. Bu yolun dosdoğru bir yol olduğu, benim güvencem altındadır.
42. Kuşkusuz, kullarım üzerinde bir otoriten yoktur. (Senin otoriten) ancak sana uyan azgınlık üzerinedir.
43. Kuşkusuz, onların tümünün buluşma yeri cehennemdir.
44. Onun yedi kapısı vardır. İçlerinden her bir grup bir kapının payı (olarak o kapıdan cehenneme gireceklerdir).
45. Şüphesiz ki muttakiler, cennetlerde ve pınar başlarındalardır.
46. “Oraya esenlik ve güven içerisinde girin.” (buyrulacak.)

47. Göğüslerindeki kin/düşmanlık/öfke (gibi tüm olumsuz duyguları) çıkarmışlardır. Karşılıklı sedirlerde kardeşler olarak (kurulurlar).
48. Orada onlara yorgunluk dokunmaz ve asla oradan çıkarılmazlar.
49. Kullarıma haber ver. Şüphesiz ki ben, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) El-Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli) Er-Rahîm olanın ta kendisiyim.
50. Ve şüphesiz ki benim azabım, can yakıcı azabın ta kendisidir.
51. Onlara İbrâhîm'in misafirlerini de haber ver.
52. Yanına girdikleri zaman, "Selam!" demişlerdi. (İbrâhîm de:) "Biz sizden gerçekten korkuyoruz." demişti.
53. "Korkma." demişlerdi. "Biz seni bilgili bir çocukla müjdeliyoruz."
54. "Başıma gelen (şu) ihtiyarlığa (rağmen) beni (bir çocukla mı) müjdeliyorsunuz? Beni ne ile müjdeliyorsunuz (farkında mısınız?)" demişti.
55. "Seni gerçekle müjdeledik. (Öyleyse) sakın ümitsizlerden olma!" demişlerdi.
56. "Rabbinin rahmetinden sapıklardan başka kim ümit keser ki?" demişti.
57. "Ey elçiler/melekler! Sizin işiniz (göreviniz) nedir?" demişti.
58. "Şüphesiz ki biz, suçlu günahkâr bir kavme gönderildik." demişlerdi.
59. "Lût ailesi hariç. Elbette, onların tamamını kurtaracağız."
60. "(Lût'un) karısı hariç. Onun geride kalanlardan olmasını takdir ettik."
61. Lût ailesine elçiler geldiği zaman,
62. "Şüphesiz sizler tanınmayan bir topluluksunuz." demişti.
63. "(Hayır, öyle değil!) Bilakis, onların hakkında şüpheye kapılıp tartıştıkları (azabı) getirdik." demişlerdi.
64. "Sana hakkı getirdik. Ve biz, elbette doğru söyleyenleriz."
65. "Gecenin bir bölümünde aileni yola çıkar. Sen de peşlerine düş. Sizden kimse arkasına bakmasın. Emrolunduğunuz yere doğru devam edin."
66. Ona şu kesin hükmü bildirdik: "Sabah olduğunda bunların arkaları kesilmiş (kökleri kurumuş) olacaktır."
67. Şehir halkı (erkek misafirlerin şehre geldiğini birbirlerine müjdeleyerek) sevinç içinde geldiler.

68. Dedi ki: “Bunlar benim misafirlerimdir. Beni utandırıp dillerine düşürmeyin.”

69. “Allah’tan korkun ve beni rezil etmeyin.”

70. “Biz seni toplumun işine karışmaktan alıkoymamış mıydık?” demişlerdi.

71. Dedi ki: “İllaki bir şey yapacaksınız işte benim (evlenebileceğiniz) kızlarım!”

72. Senin ömrüne andolsun ki onlar sarhoşlukları içinde bocalayıp duruyorlardı.

73. (Derken) Güneş’in doğmasıyla onları bir çığlık yakalayiverdi.

74. Oranın altını üstüne getirdik. Üzerlerine de balçıktan pişirilmiş taşlar yağdırdık.

75. Şüphesiz ki bunda, basiret/feraset sahibi insanlar için (ibret alınacak) ayetler vardır.

76. Orası hâlen bir yerleşim yolu üzerinde bulunuyor.

77. Şüphesiz bunda, iman edenler için (dersler çıkarılacak) bir ayet vardır.

78. Eyke halkı da hiç şüphesiz zalim kimselerdi.

79. Onlardan intikam aldık. Her ikisi de açık bir yol üstünde (göz önündedir).

80. Andolsun ki Hicr halkı da gönderilmiş resûlleri yalanladılar.

81. Onlara ayetlerimizi verdik. Ondan yüz çevirip (ona karşı ilgisiz davrandılar).

82. Dağlardan güven (içinde oturacakları) evler yontuyorlardı.

83. Sabah vakti onları (kulakları sağır edip, beyinleri patlatan) bir çığlık yakalayiverdi.

84. Kazandıkları şeyler onları (Allah’ın azabından) kurtaramadı.

85. Gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri ancak hak ile (hakkı açığa çıkarmak, Allah’ın kudretini göstermek, insanlara kazandıklarına göre karşılık vermek için) yarattık. Hiç şüphesiz, saat/kıyamet gelecektir. (Öyleyse) onlara karşı (hoşgörülü ve affedici bir tavırla) güzel davran.

Yaratılış gayesi için bk. 38/Sâd, 27

86. Şüphesiz ki Rabbin, (çokça yaratan) El-Hallâk ve (her şeyi bilen) El-Alîm’dir.

87. Andolsun ki sana, Seb'u'l Mesânî'yi/tekrar eden yediği (Fâtiha Sure-si'ni) ve büyük Kur'ân'ı verdik.

88. (Sana verilen Kur'ân ile yetin ve) sakın faydalanmaları için (o kâfir-lerin) bir kısmına verdiğimiz şeylere gözünü dikme. Onlara karşı üzülmeye, (şefkat) kanatlarını müminlere ger.

89. De ki: "Kuşkusuz ben, (evet,) ben apaçık bir uyarıcıyım."

90. Tıpkı bölüp taksim edenlere indirdiğimiz gibi.

"Bölüp taksim edenler"den kasıt; ayetin ilk muhatabı olan Kureyş olabilir. Zira onlar Kur'ân hakkında bölünmüş ve farklı düşüncelere sahipti. Kimi onun için sihir, kimi şiir, kimi kehanet, kimi de masal diyordu...

Aynı zamanda ayette kastedilen Ehl-i Kitap da olabilir. Zira onlar vahyin dışında kitaplar kaleme almış ve bu kitaplar etrafında bölünüp fırkalara ayrılmışlardı. (bk. 23/ Mu'minûn, 53)

91. Onlar ki Kur'ân'ı (bir kısmına inanıp bir kısmını reddettikleri) parçalara ayırdılar.

92. Rabbine yemin olsun ki onların hepsini hesaba çekeceğiz.

93. Yapmakta olduklarından...

94. Emrolunduğun (tevhidi) açıkça ortaya koy ve müşriklerden yüz çevir.

Ayet, tevhid davetinin nasıl olması gerektiğini ortaya koymaktadır. Davetin keyfiyeti, (صدع) "sa-de-a" fiiliyle ifade edilmiştir. Bir şeyi yarmak, açmak, çatlatmak, sabah, baş ağrısı gibi anlamlara gelen (bk. El-Mufredât, s. 478, s-d-a maddesi) bu kelimenin seçilmesi önemlidir. Rabbimiz tevhidin apaçık, batılın karanlıklarını yara yara, hem davetçinin hem de muhataplarının beyin konforunu bozacak şekilde ortaya konmasını istemektedir. Yine Kur'ân'ın ifadesiyle şirki beyninden yakalayıp parçalayan bir davet istenmektedir. (bk. 21/Enbiyâ, 18)

95. O alaycılara karşı biz sana yeteriz.

96. Onlar ki Allah ile beraber başka ilah(lar) ediniyorlar. Pek yakında bilecekler/anlayacaklar.

97. Andolsun ki onların söylediklerinden dolayı göğsünün daraldığını (çok sıkıldığını) biliyoruz.

98. (Bu sıkıntıdan, kurtulmak için) Rabbini hamd ile tesbih et ve secde edenlerden ol.

Müşriklerden gelecek eziyetler karşısında Rabbanî tavır için bk. 20/Tâhâ, 130

99. Yakın (ölüm) sana gelinceye dek Rabbine ibadet/kulluk et!

16. NAHL SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 128 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Allah'ın emri geldi/gelecektir. Onun erkenden gelmesi için uğraşmayın. O (Allah,) onların şirk koştukları şeylerden münezzehtir, yücedir.
2. Kullarından dilediğine ruhla/vahiyle melekleri indirir ve (o kâfirleri şöyle) uyarın (diye emreder): "Benden başka (ibadeti hak eden) ilah yok, (o hâlde) benden korkup sakının."
3. Gökleri ve yeri hak ile yaratmıştır. Onların şirk koştuklarından yücedir.
4. İnsanı bir nutfeden/meniden yarattı. (Bir de ne göresin!) O (insan, yaratıcısına karşı) apaçık bir düşman kesilivermiş.
5. Ve hayvanları da (O) yarattı. Onlarda sizi ısıtacak (yünlerinden giysiler) ve (başkaca) faydalar vardır. Ve onlardan yersiniz.
6. Sabah saldıgınızda da akşam (geri) getirdiğinizde de, sizin için onlarda (seyre değer) bir güzellik vardır.
7. Ağırıklarınızı yüklenir, canınızın yarısı telef olmadan erişemeyeceğiniz beldelere taşırlar. Şüphesiz ki Rabbiniz, (kullarına karşı şefkatli olan) Raûf ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.
8. Binesiniz ve süs olsun diye atlar, katırlar ve merkepler yarattı. Ve sizin bilmediğiniz şeyler yaratmaktadır.
9. (İnsanlara) doğru yolu açıklayıp göstermek Allah'a aittir. (O yollardan) bazısı da eğridir. (Kişiyi hakka ulaştırmaz.) Şayet dileseydi elbette, tümünüzü hidayet ederdi.
10. Sizin için gökten su indiren O'dur. (O sudan) sizin için içecek de vardır, ağaç/otlak da vardır. Ve (hayvanlarınızı o sudan biten otlakta) yayarsınız.
11. Onunla sizin için ekin, zeytin, hurmalıklar, üzümler ve her meyveden bitirir. Şüphesiz ki düşünen bir toplum için bunda (Allah'ın lütuf ve ihsanına işaret eden) ayet vardır.
12. Geceyi, gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı emrinize amade kılmış (hizmetinize sunmuştur). Yıldızlar da O'nun emriyle boyun eğdirilmiş (insanlara hizmetkâr kılınmıştır). Şüphesiz ki akleden bir topluluk için bunda ayetler vardır.

- 13.** Yeryüzünde sizin için yaratıp yaydığı türlü renklerdeki (bitkiler de sizin hizmetinizdedir). Şüphesiz ki öğüt alan bir toplum için bunda ayet vardır.
- 14.** Taze et yemeniz ve giyecek süsler çıkarmanız için denizi emrinize amade kıldı. Gemilerin, (suyu) yarararak onda seyrettiğini görürsün. (Bunlar) Allah'ın ihsan ve lütfunu arayıp şükredesiniz diyedir.
- 15.** Sizi sarsmasın diye yeryüzüne (dağlardan) kazıklar, yolunuzu bulasınız diye de nehirler ve yollar yerleştirdi.
- 16.** (Yolunuzu bulmanız için başkaca) alametler (de yerleştirdi). Onlar yıldızlarla da yollarını bulurlar.
- 17.** Hiç yaratan, yaratmayan gibi olur mu? Öğüt almaz mısınız?
- 18.** Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız onu kuşatıp kapsayamazsınız. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.
- 19.** Allah gizlediklerinizi de açığa vurup ilan ettiklerinizi de bilir.
- 20.** Allah'ın dışında dua ettikleri, hiçbir şey yaratamazlar. Onlar kendileri yaratılmışlardır.
- 21.** (Onlar) ölüdür, diri değil. Ne zaman diriltileceklerini de bilmezler.
- 22.** Sizin ilahınız tek bir ilahdır. Ahirete inanmayanların kalpleri inkârcıdır ve onlar büyüklenmekteledir.
- 23.** Çare yok! Şüphesiz ki Allah, onların gizlediklerini de açığa vurup ilan ettiklerini de bilir. Şüphesiz ki O, büyüklenenleri sevmez.
- 24.** Onlara, "Rabbiniz ne indirdi?" denildiğinde, "Öncekilerin masalları!" derler.
- 25.** (Bu sözü söylemeleri) Kıyamet Günü'nde günahlarını tam bir şekilde yüklenmeleri ve bilgisizce saptırdıkları insanların da günahlarının bir kısmını yüklenmeleri içindir. Dikkat edin, onların yüklendiği şey ne kötüdür!
- 26.** Muhakkak ki onlardan öncekiler de tuzaklar kurdular. Allah onların evlerini temelden yıktı, üstlerindeki tavan başlarına çöktü ve azap onlara hiç ummadıkları bir yerden geldi.
- 27.** Sonra (Allah) kıyamette de onları rezil edecek ve "Kendileri için (müminlerle) çekişip ayrı düştüğünüz ortaklarımız hani neredeler?" diyecek.

Kendilerine ilim verilenler diyecekler ki: “Bugün rezillik ve kötülük kâfirlerin üstünedir.”

28. Nefislerine zulmedenler; melekler canlarını aldığıında, “Biz hiçbir kötülük yapmıyorduk.” diyerek teslim bayrağı çekerler. (Hayır, öyle değil!) Hiç şüphesiz Allah, sizin yaptıklarınızı bilendir.

29. İçinde ebedî kalmak üzere cehennem kapılarından girin. Büyükle-nenlerin konaklama yeri ne kötüdür.

30. Allah’tan korkup sakınanlara, “Rabbiniz ne indirdi?” denildiğinde, “Hayır (indirdi).” derler. Bu dünyada iyilik yapanlara (karşılık olarak) iyilik vardır. Ahiret yurduysa çok daha hayırlıdır. Muttakilerin yurdu ne güzeldir.

31. Altından ırmaklar akan ve orada her istedikleri olan Adn Cennetle-ri’ne girerler. İşte Allah, muttakileri böyle mükâfatlandırır.

32. Onlar ki güzellekle canlarını aldığıında melekler (onlara), “Selam olsun size! Yaptıklarınız karşılığında cennete girin.” derler.

33. (Nefislerine zulmedenler) kendilerine Rabbinin emrinin ya da meleklerin gelmesinden başka bir şey mi bekliyorlar? Onlardan öncekiler de böyle yapmışlardı. Allah, onlara zulmetmedi. Fakat onlar, kendilerine zulmetmekteydiler.

34. Yaptıkları kötü ameller (musibet olarak) başlarına geldi. Alaya aldıkları şey onları her yönden kuşattı.

35. Şirk koşanlar dediler ki: “Şayet Allah dileseydi ne biz ne de babalarımız, O’nun dışındaki hiçbir varlığa ibadet etmez ve O’nun belirlediği haramlar dışında hiçbir şeyi haram kılmazdık.” Onlardan öncekiler de aynen böyle yaptılar. Resûllerin apaçık bir tebliğden başka görevi mi var?

Tevhid daveti karşısında söyleyecek söz bulamayan müşrikler kadercilik yapmakta, hatalarının sorumluluğunu Allah’ın (cc) meşietine/dilemesine yıkmaktalardı. “Şayet Allah (cc) hâlimizden memnun olmasa bizi kınar, azap eder, bunca imkânı vermezdi.” diye düşünmekteLERdi.

Allah (cc), tüm müşriklerin aynı yanılığa kapıldığını belirttikten sonra şüphelerini şöyle çürüttü: “Şayet Allah (cc) sizden ve yaptıklarınızdan hoşnut olsa apaçık bir mesajla elçiler gönderip sizi yalnızca Allah’a (cc) ibadete ve O’nun dışında kulluk ettiğiniz tağutlardan uzaklaşmaya davet etmezdi.”

36. Andolsun ki biz her ümmet arasında “Allah’a ibadet/kulluk edin ve tağuttan kaçınin.” diye (tebliğ etmesi için) resûl göndermişizdir. Allah içle-

rinden kimisine hidayet bahşetti, kimisine ise sapıklık hak oldu. Yeryüzünde gezip dolaşın ve yalanlayanların akıbetinin nasıl olduğuna bir bakın.

Tağut kavramı için bk. 2/Bakara, 256

37. Onların hidayet bulmasını çok istesen de Allah saptırdığına hidayet etmez. Onların yardımcıları da yoktur.

38. Allah'ın ölen kimseyi diriltmeyeceğine dair var güçleriyle ant içtiler. (Hayır, öyle değil! Ölüleri diriltmek) O'nun üzerine aldığı hak bir vaaddir. Fakat insanların çoğu bilmezler.

39. Hakkında ihtilafa düştükleri konuyu açıklamak ve kâfirlere yalancı olduklarını göstermek için (onları diriltecektir).

40. Bir şeyin olmasını dilediğimizde ona ancak, "Ol!" deriz, o da hemen olur.

41. Zulme uğradıktan sonra Allah yolunda hicret edenleri, dünyada güzel bir yere yerleştireceğiz. Ahiret mükâfatıysa çok daha büyüktür. Keşke bilselerdi. (Ama kâfirler bilmezler.)

42. O (hicret ehli) ki sabreder ve Rabblerine tevekkül ederler.

43. Biz, senden önce kendilerine vahyettiğimiz erkeklerden başkasını (resûl olarak) göndermedik. Şayet bilmiyorsanız, (vahiy bilgisine sahip) zikir ehline sorun.

44. (Peygamberleri) apaçık deliller ve Kitaplarla (gönderdik). Sana da bu zikri/Kur'ân'ı indirdik ki insanlara indirileni onlara açıklayasın. Umurlur ki düşünürler.

Peygamber'in (sav) Kur'ân'a dönük iki temel vazifesi vardır:

a. Onu eksiksiz bir şekilde insanlara ulaştırmak, yani tebliğ. (bk. 5/Mâide, 67)

b. İndirilen Kur'ân'ı açıklayıp beyan etmek. Allah Resûlü'nün (sav) söz ve davranışlarını yani Sünnetini değerli kılan da budur. O (sav), Allah'ın gözetimi altında yirmi üç yıl boyunca bir yandan inen ayetleri insanlara okumuş, diğer yandan söz ve davranışlarıyla (Sünnetle) Allah'ın (cc) ayetlerden neyi murat ettiğini belirtmiştir. Her iki vazifesini de en güzel şekilde ve eksiksiz olarak ifa ettiğinden Allah (cc) onu her konuda insanlığa örnek göstermiştir. (bk. 33/Ahzâb, 21)

45. Kötülükleri (yapabilmek için) tuzak kuranlar, Allah'ın onları yerin dibine geçirmesinden yahut hiç ummadıkları bir yerden azabın kendilerine gelmesinden emin mi oldular?

- 46.** Ya da dönüp dolaşırken onları (azapla) yakalayivermesinden (emin mi oldular)? Onlar (Allah'ı) aciz bırakacak değillerdir.
- 47.** Ya da (mallarını, canlarını, amellerini eksilte eksilte onları) korku içerisindeyken yakalamasından (emin mi oldular)? Şüphesiz ki senin Rabbin, (kullarına karşı şefkatli olan) Raûf ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.
- 48.** Allah'ın yarattığı şeylerden (gölgesi olan varlıklara) bakmıyorlar mı? Gölgeleleri, Allah'ın (azametini) boyun eğip, sağa sola dönerek secde eder.
- 49.** Göklerde ve yerde olan canlıların tamamı ve melekler Allah'a secde eder ve (Allah'a secde etmekten) büyüklenererek kaçınmazlar.
- 50.** Üstlerinde (zâtı ve sıfatlarıyla en yüce) olan Rabblerinden korkarlar. Ve emrolundukları şeyleri yaparlar.
- 51.** Allah buyurdu ki: "İki ilah edinmeyin. O, ancak tek bir ilahtır. Yalnızca benden korkun."
- 52.** Göklerde ve yerde olanların tamamı O'na aittir. Sürekli olan din de O'na aittir. (Kesintisiz kulluk/ubudiyet ve mutlak otorite Allah'a aittir.) Allah'tan başkasından mı korkup sakınacaksınız?
- 53.** Size verilmiş her ne nimet varsa Allah'tandır. Sonra size bir zarar dokunduğunda, (hemen) O'na yalvarırsınız.
- 54.** Sonra sıkıntınızı giderdiği zaman, (bir de bakarsın) içinizden bir grup, Rabblerine şirk koşuverirler.
- 55.** Kendilerine verdiğimiz (nimetlere) nankörlük etmek için (böyle yaparlar). Keyif sürün! Pek yakında (gerçeği) bileceksiniz/anlayacaksınız.
- 56.** Kendilerine verdiğimiz rızıktan, o hiçbir şey bilmeyen (sahte ilahlara) pay ayırırlar. Allah'a yemin olsun ki uydurduğunuz bu iftiralardan sorguya/hesaba çekileceksiniz.
- 57.** O münezzeh olmasına rağmen kızları Allah'a, istekli oldukları (erkekleri de) kendilerine nispet ediyorlar.
- 58.** Onlardan birine (Allah'a nispet etmekten çekinmediği) kız çocuk müjdesi verildiğinde, yüzü kapkara kesilir ve öfkeden kuduracak hâldedir.
- 59.** Aldığı kötü müjdeden dolayı (utanç içinde) toplumdaki gizlenir. (Zihni

allak bullaktır.) O kızı, aşığılanmayı (kabullenip) hayatta mı tutacak, yoksa toprağa mı gömecek? Dikkat edin! Ne kadar kötü hüküm veriyorlar.

60. Kötü örnek, ahirete inanmayanlardır. Allah içinse en yüce örnek vardır. O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'dir.

61. Şayet Allah, insanları yaptıkları zulümlerle yargılasa yeryüzünde tek bir canlı bırakmazdı. Fakat onları belirlenmiş bir süreye erteler. Ecelleri geldiğinde ne bir saat/bir ân onun gerisinde kalır ne de önüne geçebilirler.

62. Hoşlanmadıkları şeyleri Allah'a nispet ederler. Dilleri de en güzel şeylerin onlara ait olduğuna dair yalan güzellmeler yapar. Hiç şüphesiz, onlara ateş vardır ve (ateşe) en önde gireceklerdir.

63. Allah'a yemin olsun ki senden önceki ümmetlere de (resûller) gönderdik. Şeytan amellerini onlara süslü gösterdi. O, bugün de onların velisidir/dostudur. Onlara can yakıcı bir azap vardır.

64. Hakkında anlaşmazlığa düştükleri hususları onlara açıklamam, iman eden bir topluluğa hidayet ve rahmet olması için bu Kitab'ı sana indirdik.

65. Allah, gökyüzünden su indirip onunla ölümünden sonra toprağı diriltir. Şüphesiz ki bunda, işiten bir topluluk için (düşünüp öğüt alınması gereken) ayet vardır.

66. Sizin için hayvanlarda da ibret vardır. Size onların karınlarındaki dışkı ile kan arasından arı duru ve içenlerin boğazından kolayca geçen bir süt içiriyoruz.

67. Hurma ve üzüm (ağaçlarının) meyvelerinden içki çıkarır ve güzel bir rızık elde edersiniz. Akleden bir topluluk için bunda ayet vardır.

İlerleyen zamanlarda Allah (cc) içkiyi haram kılmıştır. (bk. 5/Mâide, 90-91)

68. Rabbin bal arısına şöyle vahyetti: "Dağlardan, ağaçlardan ve onların yaptıkları bal kovanlarından kendin için evler edin."

69. "Sonra tüm meyvelerden ye ve Rabbinin senin için kolaylaştırdığı yollarda seyret." Karınlarından çeşitli renklerde içecek/bal çıkar. Onda insanlar için şifa vardır. Şüphesiz ki bunda, düşünen bir topluluk için ayet vardır.

70. Allah sizi yarattı, sonra vefat ettirir. İçinizden kimisi, bildikten sonra

hiçbir şey bilmez olsun diye, ömrün en kötü çağı (olan ihtiyarlığa) döndürülür. Şüphesiz ki Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (her şeye güç yetiren, mutlak kudret sahibi olan) Kadîr'dir.

71. Allah, rızıkta kiminizi kiminize üstün kıldı. (Daha fazla rızık verilerek) üstün kılınanlar, rızıklarını onlarla eşit olmak için kölelerine vermezler. (Böyleyken şirk koşarak) Allah'ın nimetini inkâr mı ediyorlar?

Hiçbir efendi, kölesiyle eşit seviyeye gelmek için malını onunla paylaşmaz. Bu, tüm müşriklerin ikrar edeceği bir hakikattir. Bununla birlikte Allah'ın (cc) salih insanları temsil eden putlara yetki verdiğine ve Allah'a ortak kabul edilen bu varlıkların kâinata tasarrufta bulduklarına, gaybı bildiklerine, ruhaniyetlerinden medet umanlara yardım ettiklerine inanıyorlardı. Yani kölelerini mülklerine ortak kabul etmeyen müşrikler, Allah'ın (cc) salihleri mülküne ve yetkilerine ortak kıldığına inanıyor, Allah'a (cc) yapılması gereken ibadetleri ortaklarına yapıyorlardı. Böylece Allah'ın (cc) nimetlerini inkâr ediyorlardı. (bk. 30/Rûm, 28)

72. Allah sizin için kendi nefislerinizden eşler yarattı. Eşlerinizden de sizin için çocuklar ve torunlar yarattı. Sizi temiz şeylerle rızıklandırdı. (Hâl böyleyken) batıla inanıp Allah'ın nimetini inkâr mı ediyorlar?

73. Allah'ı bırakıp da kendileri için göklerden ve yerden hiçbir rızka sahip olmayan, (olmaya da) güç yetiremeyecek şeylere ibadet ederler.

74. (Allah'ı başka varlıklara, başka varlıkları da Allah'a benzeterek) Allah hakkında örnekler/misaller vermeyin. (Allah hakkında verilecek örneği yalnızca) Allah bilir, siz bilmezsiniz.

Hiçbir şey Allah'ın dengi, misli, benzeri ya da yakını olamayacağından Allah'ın varlığı ve birliğine dair verilecek örnekler konusunda titiz olunmalıdır. Şanını, azametini, celal ve izzetini en iyi O bildiğinden yalnızca Allah (cc), kendisiyle alakalı örnek verebilir. İnsanlar da bu örneklerle yetinirler.

Müşrikler, Allah'ı (cc) bazı varlıklara benzetir, bu kıyas sonucunda birtakım neticeler elde ederlerdi. Örneğin hiçbir yöneticinin yardımcı, ortak ve vezir olmadan sağlıklı yönetip idare edemeyeceği örneğinden yola çıkarak Allah'a yardım eden, O'nun adına kâinata tasarruf eden yardımcıları ve ortakları olması gerektiği sonucuna ulaşırlardı. Bir krala veya şirket müdürüne aracısız ulaşamayacağı örneğinden yola çıkarak Allah'a ulaştırdığına inandıkları insanları vasıtalar edinir, "Bunlar Allah katındaki şefa-atçilerimiz (bk. 10/Yûnus, 18) ve bizi Allah'a yakınlaştıran vesilelerimizdir (bk. 39/Zümer, 3)." derlerdi.

75. (İlah edindiğiniz putlarla Allah arasındaki farkı anlamanız için) başkasının kölesi olup, hiçbir şeye gücü yetmeyenle; tarafımızdan güzel bir

şekilde rızıklandırdığımız ve o rızıktan gizli ve açık bir şekilde harcayan iki kişiyi örnek verdi Allah. (Bu ikisi,) bir olur mu hiç? Allah'a hamdolsun. Bilakis, onların çoğu bilmezler.

Görmeyen, duymayan, konuşamayan ve hiçbir şeye güç yetirmeyen bir put veya putlaştırılmış kimse ile gören, duyan, konuşan, Kadir-i Mutlak olan Allah bir olur mu hiç? İnsanların çoğu bu farkı anlamadığından putları/türebeleri/dinî ve siyasi liderleri Allah'a ortak koşar, Allah'a yapılması gereken ibadetleri onlara yaparlar.

76. Şu iki adamı da örnek verdi: Dilsiz, hiçbir şeye gücü yetmeyen, sahibine yük, ne iş verilse (eline yüzüne bulaştırılan) hayırlı bir sonuç getirmeyen biriyle; adaletle emreden ve dosdoğru yol üzere olan kimse bir olur mu hiç?

Allah'ın dışında ibadet edilen varlıklar, kullarına yol gösteremez, onları irşad edemezler. Yüce Allah ise kullarına adaleti emreder ve onları dosdoğru yola hidayet eder.

77. Göklerin ve yerin gayb (bilgisi) Allah'a aittir. Kıyametin durumuyusa ancak bir göz açıp kapama (süresince) veya daha yakındır (daha hızlıdır). Şüphesiz ki Allah, her şeye kadîrdir.

78. Allah, sizi annelerinizin karnından hiçbir şey bilmez hâlde çıkardı. Şükredesiniz diye de size kulaklar, gözler ve gönüller verdi.

79. Gök boşluğunda (Allah'ın emirlerine) boyun eğmiş kuşları görmüyorlar mı? Onları (o boşlukta öylece asılı olarak) Allah'tan başkası tutmuyor. Şüphesiz ki bunda, inanan bir topluluk için ayetler vardır.

80. Allah size evlerinizi (içinde güvenle oturacağınız, mahreminizi koruduğunuz) meskenler kıldı. Hayvan derilerinden hem göç zamanı hem de yerleşik hayat döneminde (rahatlıkla taşıyabileceğiniz çadırdan) hafif evler, (hayvanların) yünlerinden, tüylerinden ve kıllarından belli bir zamana kadar (giyilecek, serilecek, süslenecek) eşyalar ve (alışverişte kullanacağınız) metâ kıldı.

81. Allah, yarattığı şeylerde sizin için gölgeler yaptı. Dağlarda (sizi koruyacak ve sığınabileceğiniz) siper ve barınaklar yarattı. Sizi sıcağa karşı koruyacak giysiler ve savaşta sizi muhafaza edecek giysiler (zırh) verdi. (Allah'a tevhid ve itaatle) teslim olmanız için, üzerinizdeki nimetini işte böyle tamamladı.

82. Şayet yüz çevirirlerse sana düşen, ancak apaçık bir tebliğdir.

- 83.** Nimetlerin Allah'tan olduğunu itiraf ederler. Sonra (nimeti salihlerin şefaati ve onların aracılığıyla elde ettiklerine inanarak ya da nimeti vereni unutup, sebepleri ilah edinerek) onu inkâr ederler. Onların çoğu kâfirlerdir.
- 84.** Her ümmetten (onlara şahitlik etsin diye) bir tanık çıkaracağımız o gün, kâfirlere izin verilmeyecek ve (dünyaya geri dönüp, Allah'ı razı edecek amel yapma istekleri de) kabul görmeyecektir.
- 85.** Zalimler azabı gördükleri zaman, onların azabı hafifletilmeyecek ve onlara değer verilmeyecektir/onların azabı ertelenmeyecektir.
- 86.** Müşrikler ortaklarını görünce derler ki: "Rabbimiz! Bunlar senin dışında dua ettiğimiz ortaklarımızdır." (Ortaklar:) "Siz gerçek yalancılarsınız!" diyerek bunlara laf atacaklardır.
- 87.** O gün, Allah'a teslim olmuşlardır. (Din adına icat ettikleri) iftiraları kaybolup gitmiştir.
- 88.** Kâfir olup da (insanları) Allah'ın yolundan alıkoyanlara (gelince); onların bozgunculuklarına karşılık, azaplarının üstüne bir azap daha katarız.
- 89.** O gün, her ümmet içinde kendilerinden olan bir şahit diriltiriz. Seni de bunlara (kendi ümmetine) şahit (olasın diye) getiririz. Sana her şeyin açıklayıcısı, hidayet, rahmet ve teslim olanlar için müjde olacak bir Kitap indirdik.
- 90.** Şüphesiz ki Allah, adaleti, iyiliği, yakın akrabaya vermeyi emreder. Fuşşiyatı, münkeri ve (başkalarının hakkını çiğneyecek) taşkınlığı yasaklar. Düşünüp hatırlayasınız diye size öğüt verir.
- 91.** Allah'a söz verdiğinizde O'nun ahdini eksiksiz yerine getirin. Pekiştirdikten sonra yeminlerinizi bozmayın. (Çünkü, yapacağınız işe Allah adına yemin etmekle) üzerinize Allah'ı Kefil kıldınız. Şüphesiz ki Allah, yaptıklarınızı bilir.
- 92.** (Allah adına yeminle pekiştirdikten sonra sözünüzü tutmayarak) ipini sağlamca eğirdikten sonra onu bozup (eski hâline getiren) kadın gibi olmayın. Bir topluluk diğerinden (sayıca ve malca) daha fazla diye yeminlerinizi aranızda hile ve bozgunculuk aracı edinmeyin. Allah (verdiğiniz sözler ve ettiğiniz yeminlerle) ancak sizi imtihan etmektedir. Anlaşmazlığa düştüğünüz konuları Kıyamet Günü elbette, size açıklayacaktır.

Mucâhid (rh) ayet hakkında şöyle der: “Cahiliye Dönemi’nde topluluklar antlaşma yapar, ittifak kurarlardı. Bazıları daha güçlü ve zengin bir toplum bulunca eski antlaşmayı bozar, güçlü olan toplulukla yeni bir antlaşma yaparlardı.” (Tefsîru’t Taberî, 17/286; Tefsîru İbni Ebî Hâtim, 7/2300, 12646 No.lu rivayet)

93. Eğer Allah dileseydi sizi (tevhid üzere Allah’a kulluk eden) tek bir ümmet yapardı. Fakat Allah dilediğini saptırır, dilediğini hidayet eder. Kesinlikle yaptıklarınızdan sorguya çekileceksiniz.

94. Yeminlerinizi tuzak ve bozgunculuğa alet edinmeyin. Yoksa (istikamet üzere) yere sağlam basmasından sonra ayak kayar ve Allah’ın yolundan alıkoyduğunuz için kötülüğü (azabı) tadarsınız. Ve sizin için büyük bir azap olur.

95. Allah’ın ahdini az bir pahaya satmayın. Şayet bilerseniz Allah’ın yanında (sizi bekleyen mükâfat), sizin için daha hayırlıdır.

96. Sizin yanınızdaki (dünyalıklar) tükenir, Allah’ın yanında olansa kalıcıdır. Kuşkusuz, sabredenlerin mükâfatını yaptıklarının en güzeliyle vereceğiz.

97. Erkek ya da kadın, kim bir mümin olarak salih amel yaparsa hiç şüphesiz ona güzel bir hayat yaşatırız ve mükâfatlarını yaptıklarının en güzeliyle veririz.

98. Kur’ân okuyacağın zaman kovulmuş/taşlanmış şeytandan Allah’a sığın.

99. Şüphesiz ki o (şeytanın), iman eden ve yalnızca Rablerine tevekkül edenler üzerinde hiçbir otoritesi yoktur.

100. Onun otoritesi ancak (itaat ederek) onu dost edinen ve (emrettiği küfür ve şirk amellerini yaparak) onu (Allah’a) ortak koşanlar üzerinedir.

101. Biz bir ayeti başka bir ayetle değiştirdiğimizde -elbette, Allah ne indirdiğini en iyi bilendir- derler ki: “Sen ancak bir müfterisin!” (Hayır, öyle değil!) Bilakis, onların çoğu bilmiyorlar.

102. De ki: “(Bu uydurulmuş bir kitap değil. Bilakis,) iman edenlerin (ayaklarını) sabit kılmak, teslim olanlara hidayet ve müjde olması için Rûhu’l Kudus (Cibril) onu Rabbinden hak olarak indirmişti.”

Kitab’ın indiriliş gayesi için bk. 4/Nisâ, 105

103. Andolsun ki onların sana, “Ona ancak bir beşer öğretiyor.” dediklerini biliyoruz. (Sana öğrettiğini) iddia ettikleri o kişinin dili acemdir/yabancıdır. Bu (Kitab’ın) diliyse apaçık bir Arapçadır.

104. Allah, ayetlerine inanmayanlara hidayet etmez. Ve onlar için can yakıcı bir azap vardır.

105. Ancak Allah'ın ayetlerine inanmayanlar yalan uydurarak iftira ederler. İşte bunlar, yalancılardan ta kendileridir.

106. Kalbi imanla mutmain olduğu hâlde (küfre) zorlananlar hariç, kim de imanından sonra kâfir olur, (kendi tercihiyle küfre saparak) küfre gönlünü açarsa, Allah'ın gazabı onların üzerindedir ve onlar için büyük bir azap vardır.

Şirk ve küfür, amelleri boşa götüren ve tevbe edilmediği takdirde ebedî cehennem ateşine mecbur kılan itikadi marazlardır.

Kişi, Allah'tan (cc) başkasına dua etmek, yasama hakkını vermek, O'ndan başkasını Allah'ı (cc) sever gibi sevmek ya da korkmak gibi şirki gerektiren veya bir ayeti inkâr, dini alaya alma, kutsala sövme gibi küfrü gerektiren bir davranışta bulunursa yaptığı fiilin ismini alır, "kâfir" ve "müşrik" diye isimlendirilir. Tıpkı günah işleyen "günah-kâr" diye isimlendirilmesi gibi.

Kur'ân ve Sünnet, iki durumu bu genel kaideden istisna tutmuştur:

- Bir başkasının zorlamasıyla gayriihtiyari küfür veya şirk işlemek, yani ikrah.
- Dil sürçmesi, uyku, bayılma gibi şuur kaybı ânlarında kasıt olmaksızın küfrü veya şirki gerektiren bir söz söylemek, yani kasıtsızlık.

Bu iki özrün dışında vahiyden uzaklaşmış toplumların kabul ettiği, ancak Kur'ân'ın kesin bir dille iptal ettiği özürler vardır. Örneğin dinî ve siyasi liderlere tabi olmak (bk. 2/Bakara, 165-167), tevîl (bk. 7/A'râf, 30), cehalet (bk. 7/A'râf, 172), taklit (bk. 7/A'râf, 173).

107. (Bunun nedeni) onların dünya hayatını ahirete tercih etmeleri ve Allah'ın kâfirler topluluğunu hidayete erdirmeyecek olmasıdır.

108. İşte bunlar, Allah'ın kalplerini, kulaklarını ve gözlerini mühürlediği kimselerdir. Bunlar, gafillerin ta kendileridir.

109. Çare yok! Hiç şüphesiz onlar, ahirette hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

110. Sonra Rabbin, işkenceye uğradıktan sonra hicret eden, sonra cihad edip sabredenlere karşı (evet,) hiç şüphesiz ki Rabbin, (böylelerine) (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) pek Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

111. O gün her nefis gelir ve kendisi için uğraş verir. Ve her nefse yaptıklarının karşılığı tastamam/eksiksiz verilir. Ve onlar zulme de uğramazlar.

112. Allah bir beldeyi örnek verdi. Onlar güven ve huzur içindeydi. Rızıkları da kendilerine her taraftan bolca gelirdi... Allah'ın nimetlerine nankörlük ettiler. Yaptıkları (nankörlüğe) karşılık Allah onlara açlık ve korku elbisesini (giydirip iliklerine kadar hissedecekleri şekilde açlığı ve korkuyu) tattırdı.

113. Andolsun ki onlara içlerinden bir resûl geldi. (Fakat) onu yalanladılar. Zulümlerine devam eder bir hâldeyken azap onları yakalayiverdi.

114. Allah'ın sizi rızıklandığı şeylerden helal ve temiz olarak yiyin. Yalnızca Allah'a kulluk ediyorsanız, O'nun nimetlerine şükredin.

115. Allah size ancak leş, kan, domuz eti ve Allah'ın dışındaki varlıkların adı anılarak kesilen hayvanları haram kılmıştır. Kim de zorda kalırsa haddi aşmaksızın ve taşkınlık yapmaksızın (yemesinde günah yoktur). Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

116. Dilinizin nitelendirdiği yalanlar nedeniyle, "Şu helaldir, bu haramdır." demeyin. (Böyle yaparsanız) yalan uydurarak Allah'a iftira etmiş olursunuz. Hiç kuşkusuz, yalan uydurarak Allah'a iftira eden kimseler iflah olmazlar.

117. (Allah'a iftira edip, din hakkında bilgisizce konuşarak elde ettikleri) çok az bir metâ! Onlar için can yakıcı bir azap vardır.

118. Yahudilere, daha önce sana anlattığımız şeyleri haram kıldık. Biz onlara zulmetmedik. Fakat onlar kendilerine zulmetmekteydiler.

Yahudilere haram kılınanlar hakkında bilgi için bk. 6/En'âm, 146

119. Sonra kuşkusuz ki Rabbin, bilgisizce kötülük işleyen sonra bunun ardından tevbe edip (hâllerini) düzeltenlere, (evet) şüphesiz ki Rabbin, (böylelerine karşı) (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) pek Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

120. Hiç kuşkusuz İbrâhîm, tek başına bir ümmetti. Gönülden Allah'a kulluk yapan, (şirki terk edip dini Allah'a halis kılan bir) hanîfti. Müşriklerden de değildi/olmadı.

121. (Allah'ın) nimetlerine şükreden biriydi. (Allah) onu seçti ve doğru yola iletti.

122. Ona dünyada güzellik verdik. Şüphesiz o, ahirette de salihlerdendir.

123. Sonra da sana, “Hanîf olarak İbrâhîm’in milletine uy!” diye vahyettik. O, müşriklerden değildi.

İbrâhîm’in milleti için bk. 60/Mumtehine, 4

124. Cumartesi (Yasağı) ancak onda anlaşmazlığa düşenlere farz kılındı. Şüphesiz ki Rabbin, onların anlaşmazlığa düştüğü konularda aralarında Kıyamet Günü hükmedecektir.

125. Rabbinin yoluna hikmet ve güzel öğütle davet et! Onlarla en güzel şekilde mücadele et. Şüphesiz ki Rabbin, yolundan sapanları da hidayet ehli olanları da en iyi bilendir.

İslami davetin özellikleri için bk. 12/Yûsuf, 108

126. Şayet bir ceza verecekseniz size verilen cezaya misliyle karşılık verin. Şayet sabrederseniz hiç şüphesiz ki o, sabredenler için daha hayırlıdır.

Açıklama için bk. 4/Nisâ, 148

127. Sabret! Senin sabrın ancak Allah’ın yardımını iledir. Onlar için üzülme. Kurdukları tuzaklar nedeniyle de sıkıntıya düşme.

Müşriklerden gelecek eziyetler karşısında Rabbanî tavır için bk. 20/Tâhâ, 130

128. Şüphesiz ki Allah, korkup sakınanlar ve muhsinlerle/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanlarla beraberdir.

17. İSRÂ SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 111 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Ayetlerimizin bir kısmını kendisine göstermek için bir gece kulunu Mescid-i Haram’dan, çevresini bereketli kıldığımız Mescid-i Aksa’ya götüren (Allah), tüm eksikliklerden münezzehtir. O, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî’ ve (her şeyi gören) El-Basîr’dir.

2. Mûsâ’ya Kitab’ı verdik ve “Benden başka (işlerinizi havale edip tevekül edeceğiniz) bir vekil edinmeyin.” diye o (Kitab’ı) İsrâîloğullarına hidayet kıldık.

3. Ey Nûh ile birlikte (gemide) taşıdığımız kimselerin çocukları! Şüphesiz ki o (Nûh), çokça şükreden bir kuldu.

4. Kitap’ta İsrâîloğullarına şu hükmü de verdik: Hiç şüphesiz, yeryüzünde iki defa bozgunculuk yapacak ve büyük bir kibirle azgınlaşacaksınız.

5. İki vaadden biri olan (ilk bozgunculuk zamanı) geldiğinde, üzerinize çok güçlü kullarımızı göndeririz. İnlerinize kadar girip sizi yoklarlar. Bu, mutlaka olacak bir şeydi.

6. Sonra (bu kullarımıza karşı) tekrardan size üstünlük verdik/veririz. Sizi mallar ve evlatlarla destekledik ve sayı bakımından sizi fazlaştırdık.

7. Şayet (bu güç ve imkânı hayra kullanarak) iyilik yaparsanız, kendinize iyilik etmiş olursunuz. Kötülük yaparsanız da kendinize zarar vermiş olursunuz. Diğer (ikinci) vaat geldiğinde, yüzlerinizi kötü hâle getirsinler, ilkinde olduğu gibi mescide girsinler ve ele geçirdikleri alanları yerle bir etsinler (diye üzerinize güçlü kullarımızı göndeririz).

8. Umulur ki Rabbiniz, size merhamet eder. Şayet (bozgunculuğa) dönerseniz, biz de (güçlü kullarımızı üzerinize göndermeye) döneriz. Biz, cehennemi kâfirler için hapisane/zindan kılmışızdır.

9. Şüphesiz ki bu Kur'ân, en doğru olana iletir ve salih amel işleyen müminleri, onlara büyük bir ecir olduğu (gerçeğiyle) müjdeler.

10. Ve ahirete inanmayanları da, onlar için can yakıcı bir azap hazırladığımız (gerçeğiyle) müjdeler).

11. İnsan hayra dua ettiği gibi, (öfkelenip sıkıldığında) beddua ederek şerre de dua eder. İnsan çok acelecidir.

12. Geceyi ve gündüzü (Allah'ın kudret ve azametini delalet eden) iki ayet kıldık. Gece ayetini silip gündüz ayetini görünür kıldık ki Rabbinizin ihsan ve lütfunu arayasınız. (Ayrıca) yılların sayısını ve hesabı bilesiniz. Biz, her şeyi böyle detaylı bir şekilde açıkladık.

13. Her insanın amellerinin (yazılı olduğu) sahifeyi) boynuna asmışızdır. Kıyamet Günü ona bir kitap çıkarırız. Onu (kitabı) açık olarak karşısında bulur.

14. "Oku kitabını! Bugün hesap sorucu olarak nefsin sana yeter."

15. Kim hidayet bulursa kendi lehine hidayeti bulmuş olur. Kim de sapıtırsa kendi aleyhine sapıtmış olur. Hiçbir günah sahibi başkasının günahını yüklenmez. Biz, peygamber göndermeden azap edecek değiliz.

Allah (cc) uyarıcı ve müjdecî peygamberler göndermiş (bk. 4/Nisâ, 165), her kavmi tevhide davet eden elçiler var olmuş (bk. 16/Nahl, 36), Allah'ın (cc) hücceti tüm insan-

lara ulaştığı için de kimsenin Allah'a (cc) sunacağı bir özrü kalmamıştır. (bk. 7/A'râf, 172-173; 28/Kasas, 46)

16. Biz bir beldeyi helak etmek istediğimizde, orada refah içinde yaşayanlara (Allah'a itaat etmelerini) emrederiz. (Onlarsa itaat etmez) orada fasıklık yaparlar. Artık (azap) hükmü onların üzerine hak olur ve orayı yerle bir ederiz.

17. Biz Nûh'tan sonra ne kadar da çok nesli helak ettik! (Ey Mekkeli mücrimler! Sizler onlardan daha kıymetli değilsiniz.) Kullarının günahlarından haberdar olması ve görmesiyle Rabbin yeter.

18. Kim (yaptığı amelleriyle) acil/peşin olan (dünyalığı) isterse orada, dilediğimize dilediğimizi hemencecik veririz. Sonra da ona kınanmış ve (Allah'ın rahmetinden) kovulmuş olarak gireceği bir cehennem kılarız.

19. Kim de ahiret yurdunu ister ve onun için mümin olarak çabalarsa bunların çabası, karşılığını fazlasıyla görecektir.

20. Onlara da (ahireti isteyenlere) bunlara da (dünyayı isteyenlere) hepsine Rabbinin bağışından veririz. Rabbinin bağışı, kimseye yasak değildir.

21. Bak! Nasıl da bazısını bazısına üstün kıldık. Hiç kuşkusuz, ahiret dereceleri ve ahiret üstünlüğü daha büyüktür.

22. Allah ile beraber başka bir ilah icat etme! Yoksa yerilmiş ve yardımsız bırakılmış olarak kalakalırsın.

23. Rabbin, kendisinden başkasına ibadet etmemeniz ve anne baba ya iyilik etmenizin (gerekliliğine) hükmetti. Onlardan biri ya da her ikisi senin yanında yaşlanırsa onlara "öf" bile deme! Onları azarlama ve onlara değerli bir söz söyle.

24. Merhamet duygusuyla onlara karşı mütevazı ol. (Onları sevgi ve merhamet kanatlarının altına al) ve de ki: "Rabbim! Beni büyütüp yetiştirdikleri gibi sen de onlara merhamet et."

25. Rabbiniz nefislerinizde olanı en iyi bilendir. Şayet salih kimseler olursanız hiç şüphesiz ki (Allah), O'na çokça yönelenleri bağışlayandır.

26. Yakın akrabaya, miskine/ihtiyaç sahibi yoksula, yolda kalmışa hakkını ver, malı saçıp savurma.

27. (Çünkü) saçıp savuranlar, şeytanların kardeşleridir. Şeytan ise Rab-bine karşı çok nankördür.

28. (İmkânın olmadığı için verecek bir şey bulamayıp) Rabbinden (gel-mesini) umduğun bir rahmeti beklediğin sırada onlardan yüz çevirirsen onlara yumuşak söz söyle.

Geçim sıkıntısı, hastalık gibi bir nedenle ebeveyne, akrabalara ya da muhtaçlara yar-dım edemediğinde güzel söz söyleyerek onları teselli etmek emredilmiştir.

29. Elini boynunda bağlı tutma (eli sıkılık/cimrilik etme), onu tamamen açma (müsriflik edip saçıp savurma da). Yoksa ayıplanmış ve bitkin düş-müş olarak kalakalırsın.

30. Rabbin, rızkı dilediğine genişletip daraltır. Kuşkusuz O, kullarına karşı (her şeyden haberdar olan) Habîr ve (her şeyi gören) Basîr'dir.

31. Fakirlik korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin. Onların da sizin de rız-kınızı biz veriyoruz. Şüphesiz ki onları öldürmek, pek büyük bir günahdır. *Cahiliye endişeleriyle çocukların kurban edilmesine dair bk. 6/En'âm, 137*

32. Zinaya yaklaşmayın! Şüphesiz ki o, çirkin bir fahşa ve kötü bir yoldur.

33. Allah'ın (öldürülmesini) haram kıldığı canı, (şeriatın meşru kabul et-tiği bir) hak olmadıkça öldürmeyin. Kim de mazlum olarak öldürülürse, muhakkak ki onun velisine (kisas) yetkisi vermişizdir. Öyleyse o da öl-dürmede/kisasta ölçüsüz davranmasın/aşırı gitmesin. Çünkü ona yar-dım edilmiştir.

34. Ergenlik çağına erişinceye kadar, yetimin malına yalnızca güzellikle yaklaşın. Ahde vefa gösterin. Çünkü ahid, sorumluluktur.

35. Ölçtüğünüz zaman tastamam/eksiksiz ölçün. Dosdoğru bir tartıyla tartın! Bu, daha hayırlı ve sonucu daha güzel olandır.

36. Bilgin olmayan şeyin peşine düşme! Çünkü kulak, göz ve kalp (gör-düğünden, duyduğundan, niyetlenip azmettiğinden) bunların hepsin-den sorumludur.

37. Yeryüzünde kibir ve şımarıklıkla yürüme! Çünkü sen, ne yeri delebili-rsin ne de dağların boyuna erişebilirsin.

38. Bütün bunların kötülüğü, Rabbinin yanında hoşnut olunmayan/kerih şeylerdendir.

39. Bu, Rabbinin sana hikmet olarak vahyettiğidir. Allah ile beraber başka ilah icat etme! Yoksa ayıplanmış ve kovulmuş olarak cehenneme atılırsın.

40. Rabbiniz erkek çocukları size vererek sizi seçti de meleklerden kendisi için kızları mı ayırdı? Kuşkusuz siz, çok büyük bir söz söylüyorsunuz.

41. Andolsun ki öğüt alsınlar diye bu Kur'ân'da (hakikatleri) çeşitli yollarla açıkladık. Fakat (bu,) onların ancak kaçıp uzaklaşmalarını arttırdı.

42. De ki: “Şayet iddia ettikleri gibi, (Allah ile beraber) başka ilahlar olsaydı o zaman (o ilahlar da), arşın sahibine yol arar (yalnızca O'na ibadet edip O'nun rızasını elde etmeye çalışırlardı.)”

43. O (Allah) onların söylediklerinden münezzehtir ve büyük bir yücelikle yücedir.

44. Yedi gök, yer ve bu ikisi içinde olanlar O'nu tesbih eder. O'nu hamd ile tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur. Fakat siz onların tesbihini anlamazsınız. Şüphesiz ki O, (kulların hak ettikleri cezayı erteleyen) Halîm ve (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) Ğafûr'dur.

45. Kur'ân okuduğun zaman, seninle ahirete inanmayanlar arasına görünmez/manevi bir perde çekeriz.

46. Anlamasınlar diye kalplerine de perde germişizdir, kulakları üzerinde de ağırlık vardır. Sen, Kur'ân'da Rabbinin tek (ilah) olarak andığında, arkalarını dönüp nefretle kaçıp giderler.

Hakkın anlaşılmasına engel olan sebepler için bk. 6/En'âm, 25

47. Onlar (gizlice) seni dinlediklerinde neye kulak verdiklerini ve kendi aralarında fısıldaşırken zalimlerin, “Siz yalnızca büyülenmiş bir adama uyuyorsunuz.” dediklerini çok iyi biliyoruz.

48. Sana (deli, büyülenmiş gibi) örnekler verip nasıl saptıklarına baksana! Onlar (doğru) yolu bulmaya güç yetiremezler.

49. Dediler ki: “Kemiğe ve toza toprağa döndükten sonra, gerçekten biz, yeni bir yaratılışla mı diriltileceğiz?”

50. De ki: “İster taş ister demir olun!”

51. “Ya da gönlünüzde büyüttüğünüz başka bir varlık olun (yine de diriltileceksiniz).” Diyecekler ki: “Kim bizi diriltecek?” De ki: “Sizi ilk defa

yaratan kimse O (diriltecek)!” Kafalarını sallayacak ve (seni küçümser bir edayla), “Ne zamanmış o?” diyecekler. De ki: “Umulur ki yakında!”

52. Sizi çağıracağı gün, O’na hamdederek icabet edecek ve (dünyada) çok az zaman kaldığınızı sanacaksınız.

53. Kullarıma de ki: “(Birbiriyle iletişime geçtiklerinde) en güzel olanı söylesinler. Çünkü şeytan, (kullandıkları sözcüklerle) aralarını bozmaya çalışır. Şüphesiz ki şeytan, insan için apaçık bir düşmandır.”

54. Rabbiniz, (durumunuzu) en iyi bilendir. Dilerse size merhamet eder, dilerse azap eder. Biz, seni onlara (her işlerinden sorumlu bir) vekil olarak göndermedik.

55. Rabbin göklerde ve yerde olan kimseleri de en iyi bilendir. Andolsun ki biz peygamberlerin kimini kimine üstün kıldık ve Dâvûd’a Zebûr’u verdik.

56. De ki: “O’nu bırakıp da (haklarında özel yetkiler, şefaathat, kâinatın tasarrufu, Allah’a yaklaştırma gibi) düşünceleriniz olanları çağırın (bakalım)! Ne sizden zararı gidermeye ne de hâlinizi değiştirmeye güçleri yeter.”

57. O dua ettikleri de Rabblerine hangisi daha yakın diye vesile arar, rahmetini umar, azabından korkarlar. Çünkü Rabbinin azabı, sakınılması gereken bir azaptır.

Abdullah ibni Mes’ûd’dan (ra) şöyle rivayet edilmiştir: “Bazı müşrikler, bir grup cine tapıyordu. Taptikları cinler İslam’a girdi ve Allah’a yakınlaşmak için salih ameller aramaya başladılar. Müşrikler de bu durumdan habersiz onlara ibadet etmeye devam ettiler.” (Buhari, 4714; Müslim, 3030)

58. (Halkı zalim olan) hiçbir belde yoktur ki mutlaka Kıyamet Gününden önce ya onları helak edecek ya da çetin bir azapla cezalandıracağız. Bu, Kitap’ta (Levh-i Mahfûz’da) yazılıdır.

59. Bizi ayetler/mucizeler göndermekten alıkoyan tek şey, evvelkilerin onu yalanlamasıdır. Semûd’a dişi deveyi apaçık (bir mucize) olarak verdik, ona zulmettiler. Biz ayetleri/mucizeleri yalnızca korkutmak için göndeririz.

60. (Hatırla!) Hani sana, “Şüphesiz ki Rabbin, bütün insanları kuşatmıştır.” demiştik. Sana gösterdiğimiz rüyayı (İsra, Miraç hadisesini) ve Kur’ân’da lanetlenmiş ağacı (Zakkûm ağacını) yalnızca insanlar için fitne kıldık. (“Bir gecede onca yolu nasıl gitti, hiç cehennemde ağaç olur mu? Ateş ağacı

yakmaz mı?” deyip fitneye düştüler.) Biz, onları korkutuyoruz. Fakat (bu), onların haddi aşmalarından başka bir şeylerini arttırmıyor.

61. Meleklerle, “Âdem’e secde edin.” dediğimizde, İblis dışında hepsi secde ettiler. (O:) “Çamurdan yarattığına secde eder miyim hiç?” dedi.

62. “Şu bana üstün kıldığını görüyor musun?” dedi. “Şayet Kıyamet Günü’ne kadar bana mühlet verirsen azı hariç, kalanını kendime bağlayacağım.”

63. Buyurdu ki: “Git! Onlardan kim sana uyacak olursa hiç şüphesiz cehennem, sizin eksiksiz cezanız olacaktır.”

64. “Onlardan gücünün yettiklerini sesinle kışkırt, atlı ve yaya (ordularıyla) onlara saldır, mallarda ve evlatlarda onlara ortak ol ve onlara vaadlerde bulun.” Şeytanın onlara vadettikleri aldatmadan başka bir şey değildir.

65. “Şüphesiz ki kullarım üzerinde senin bir otoriten yoktur. (İşlerin kendisine havale edileceği bir) vekil olarak Rabbin yeter.”

66. Rabbiniz, lütuf ve ihsanından arayasınız diye gemileri denizde (yumuşak bir şekilde) yürütendir. Kuşkusuz O, size karşı merhametlidir.

67. Size denizde bir sıkıntı dokunduğunda, O’nun dışında dua ettikleriniz kaybolup gider, bir tek O’na yalvarırsınız. Sizi kurtarıp karaya çıkarıldığına da yüz çevirirsiniz. İnsan pek nankördür.

68. (İyi de) kara tarafında sizi yerin dibine geçirmesinden ya da tozu toprağa katan bir fırtına göndermesinden emin mi oldunuz? Sonra da kendinize bir vekil bulamazsınız.

69. Ya da sizi bir başka sefer tekrar denize döndürüp, nankörlüğünüze karşılık her şeyi yerle bir eden bir rüzgâr göndererek sizi suda boğmasından emin mi oldunuz? Sonra bizden intikamınızı alacak kimseyi de bulamazsınız!

70. Andolsun ki insanoğlunu onurlu/değerli/izzetli kıldık. Onları karada ve denizde (farklı araçlarla) taşıdık, onları temiz şeylerden rızıklandırdık. Ve onları, yarattığımız birçok varlıktan (belirgin şekilde) üstün kıldık.

71. O gün, her insan topluluğunu imamlarıyla çağırırız. Kime de kitabı sağından verilirse bunlar, (sevinç ve müjde içinde) kitaplarını okur, kıl kadar dahi olsa zulme uğramazlar.

72. Kim bu dünyada (hakka karşı) körse o, ahirette de kör ve yolu en fazla şaşırılmış bir sapık olacaktır.

73. Neredeyse sana vahyettiğimizden başkasını, bize karşı uydurasın diye seni fitneye düşüreceklerdi. (İstediklerini verdiği takdirde) o zaman seni dost edinirlerdi.

74. Şayet (ayağını) sabit kılmısaydık, neredeyse onlara az bir şey meyledecektin.

75. O zaman biz sana, hayatın da ölümün de katmerli azabını tattırırđık. Sonra bize karşı kendine bir yardımcı da bulamazdın.

73 ila 75. ayetlerin nüzul sebebi hakkında şu görüşler kaydedilmiştir:

a. Sakif Kabilesi Allah Resûlü'ne (sav) gelip, "Bize bir yıl daha Lât'a tapma izni ver ve Mekke vadisini haram/kutsal ilan ettiğın gibi bizim vadimizi de kutsal ilan et. Arapların üstünlüğümüzü görmesini istiyoruz." dediler. Allah Resûlü (sav) bu tekliften hoşlanmayınca Sakifliler, "Allah böyle emretti dersin." dediler. Bunun üzerine bu ayetler indi.

b. Müşrikler Allah Resûlü'ne (sav), "Parmak ucuyla da olsa ilahlarımıza dokunmadan seni bırakmayız." dediler. Nebi (sav), "Yapsam ne olur ki? Allah benim onlardan hoşnut olmadığımı biliyor." diye düşündü ve bu ayetler indi.

c. Kureyş, Allah Resûlü (sav) ile özel bir görüşme yaptı. Sabaha kadar ona, "Sen efendimizsin, efendilerimizden birinin oğlusun." diyerek onu övdüler. Neredeyse bazı isteklerine, "Evet." diyecekti ki bu ayetler indi.

d. Müşrikler, Allah Resûlü'nün (sav) köle ve fakirleri yanından uzaklaştırmasını istediler. Bunun üzerine bu ayetler indi. (bk. Zâdu'l Mesîr, 3/527)

Tevhid davetçileri, tarih boyunca müşriklerin korkutucu tehditleri ve saptırıcı teklifleriyle karşılaşmışlardır. Allah (cc) iki durumda da müminlere yol göstermiştir. Saptırıcı teklifler için Enâm Suresi'nin 53. ve İsrâ Suresi'nin 73 ila 75. ayetlerine, tehditler için Enâm Suresi'nin 82. ayetine bakabilirsiniz.

76. Neredeyse seni (Mekke'den) çıkarmak için ürküteceklerdi. (Şayet seni çıkarmış olsalardı) senden sonra orada çok az kalabilirlerdi.

77. (Bu,) senden önce gönderdiğimiz resûllerimiz için (belirlediğimiz bir) sünnettir/yasadır. Sen sünnetimizde bir değişiklik bulamazsın.

Sünnet; izlenen yol, takip edilen metod, tekrar eden âdet gibi anlamlara gelir. Sünnetullah, Allah'ın (cc) değişmez yasalarıdır. Allah'ın (cc) toplum ve bireyler için belirlediği, her zaman geçerli olan, sonuçları belirleyecek sebepler bir araya geldiğinde mutlaka vuku bulan akıbetlerdir.

78. Güneş'in (öğlen vakti) zeval bulmasından, gecenin koyu karanlığına

kadar namazı dosdoğru kıl. Fecir Kur'ân'ını da/Sabah namazını da (kıl). Fecir Kur'ân'ı/Sabah namazı, tanık olunan bir namazdır.

79. Gecedен (bir vakit), sana özel bir nafîle olarak (Kur'ân'la) teheccüd namazı kıl. Umulur ki Rabbin, seni Makam-ı Mahmud'a/Övülmüş Makam'a çıkarır.

80. De ki: "Rabbim! Gireceğim yere doğrulukla girmemi, çıkacağım yerden doğrulukla çıkmamı sağla. Kendi katından bana (İslam'ı zafere taşıyacak) yardımcı bir kuvvet ihsan eyle."

81. De ki: "Hak geldi. Batıl zail oldu. Şüphesiz ki batıl, yok olmaya mahkûmdur."

82. Kur'ân'dan müminler için (şüphe, şehvet, dünya sevgisi gibi hastalıklara) şifa ve rahmet olacak ayetler indiririz. Zalimlerin ise yalnızca hüsrânını arttırır.

Kitab'ın indiriliş gayesi için bk. 4/Nisâ, 105

83. İnsana bir nimet verdiğimizde, (şükretmekten) yüz çevirir ve (nime-tin hakkını vermeyip) bizden uzaklaşır. Ona bir sıkıntı dokunduğunda ümitsizleşir.

84. De ki: "Herkes tıynetine/mizacına/meşrebine uygun hareket eder. Rabbiniz kimin daha doğru yolda olduğunu en iyi bilendir."

85. Sana ruhtan soruyorlar. De ki: "Ruh, Rabbinin emrindedir. Size ilim olarak ancak çok az bir şey verilmiştir."

86. Andolsun ki şayet istesek sana vahyettiğimizi (aklından, kalbinden) siler götürürüz. Sonra bunun için bize karşı (sana yardım edecek) bir vekil de bulamazsın.

87. (Bunu yapmamamız) yalnızca Rabbinin rahmeti sebebiyledir. Şüphesiz ki O'nun senin üzerindeki ihsan ve lütfu pek büyüktür.

88. De ki: "Şayet insanlar ve cinler, bu Kur'ân'ın bir benzerini getirmek için bir araya toplansa ve bunun için birbirlerine yardımcı olsalar, yine de onun bir benzerini getiremezler."

89. Andolsun ki bu Kur'ân'da, insanlar için her örnekten çeşitli açıklamalar yapmışızdır. İnsanların çoğu ise (öğüt almak yerine) küfürde direttiler.

90. Dediler ki: “Bize yerden pınarlar fışkırtmadıkça sana iman etmeyeceğiz.”

91. “Veya sana ait hurma ve üzüm bahçesi olmalı, aralarından da ırmaklar fışkırtmalısın.”

92. “Yahut iddia ettiğin gibi gökyüzünü üstümüze parça parça düşürecek veya Allah’ı ve melekleri (gözle görececek şekilde) karşımıza getireceksin.”

93. “Ya da altından bir evin olmalı veya gökyüzüne çıkmalısın/uçmalısın. Bize gökyüzünden okuyacağımız bir kitap getirmedikçe göğşe çıkışına da inanmayacağız.” De ki: “Rabbimi tenzih ederim. Ben insan olan bir resûlden başka bir şey miyim?”

94. İnsanlara hidayet geldiğinde onları iman etmekten alıkoyan tek şey, “Allah, insan olan bir resûl mü gönderdi?” demeleridir.

95. De ki: “Şayet yeryüzünde güven ve huzur içinde melekler yürüseydi elbette, onlara gökten melek bir resûl indirirdik.”

96. De ki: “Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah yeter. Şüphesiz ki O, kullarına karşı (her şeyden haberdar olan) Habîr ve (her şeyi gören) Basîr’dir.”

97. Allah kimi hidayet ederse, o doğru yolu bulmuştur. Kimi de saptırırsa onlar için (Allah’ın dışında) veliler bulamazsın. Kıyamet Günü’nde onları yüzükoyun, kör, dilsiz ve sağırlar olarak diriltiriz. Onların barınağı cehennemdir. Ateşi dindikçe dehşet saçan alevi onlar için arttırırız.

98. Bu, onların cezasıdır. (Sebebiyse) onların ayetlerimizi inkâr etmeleri ve “Gerçekten biz, kemik olup toza toprağa döndükten sonra yeni bir yaratılışla mı diriltileceğiz?” demeleridir.

99. Göklere ve yeri yaratan Allah’ın, onlar gibisini yaratmaya kâdir olduğunu görmüyorlar mı? Onlar için kendisinde şüphe olmayan eceller kıldı. Zalimler ise (düşünmek ve anlamak yerine) kâfirlikte diretiler.

100. De ki: “Şayet sizler Rabbimin rahmet hazinelerine sahip olsaydınız, biter/tükenir endişesiyle elbette cimrilik ederdiniz. İnsan pek cimridir/eli sıkıdır.”

101. Andolsun ki Mûsâ’ya, dokuz apaçık ayet/mucize verdik. Sor İsrâî-

loğullarına! Hani (Mûsâ) onlara geldiğinde Firavun ona, “Ey Mûsâ! Ben, senin kesinlikle büyülenmiş biri olduğuna inanıyorum.” demişti.

102. (Mûsâ) demişti ki: “Andolsun ki bunları göklerin ve yerin Rabbinin, (insanları) basiretli kılıcı (ayetler) olarak indirdiğini biliyorsun. Ve ben senin kesinlikle helak olmuş biri olduğunu düşünüyorum ey Firavun!”

103. Onları ürkütüp yerlerinden etmek (sürmek) istedi. Biz onu ve beraberindekileri (suda) boğduk.

104. Sonra onun ardından İsrâîloğullarına buyurduk ki: “Oraya siz yerleşin. Ahiret vaadi geldiğinde, hepinizi bir araya getiririz.”

105. Biz onu hak üzere indirdik, o da hak olarak indi. Biz seni ancak müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik.

106. Kur’ân’ı insanlara belli aralıklarla/ağır ağır okuyasın diye bölümlere ayırdık ve onu parça parça indirdik.

107. De ki: “İster ona inanın ister inanmayın! Çünkü o, daha önce kendilerine ilim verilenlere okununca, hemen çeneleri (yüzleri) üzere secdeye kapanırlardı.”

108. Ve derlerdi ki: “Rabbimizi tenzih ederiz! Rabbimizin vaadi hiç şüphesiz, gerçekleşmiştir.”

109. Yüzleri üzerine secdeye kapanır, ağlarlar ve onların huşularını arttırır.

110. De ki: “İster Er-Rahmân (diyerek Allah’a) dua edin, ister Allah diye. Hangi (isimle) dua ederseniz edin, en güzel isimler O’nundur. Namazda sesini ne çok yükselt ne de çok kıs. Bu ikisi arasında bir yol tut.”

111. De ki: “Hamd, çocuk edinmemiş, hâkimiyetinde/egemenliğinde ortağı olmayan, zayıflığından ötürü dost (edinme ihtiyacı) olmayan Allah’adır. Ve O’nu tekbir et/yücelt.”

18. KEHF SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 110 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Hamd, kuluna Kitab’ı indiren ve onda hiçbir eğrilik/çarpıklık kılmayan Allah’a aittir.

2. (O Kur’ân,) dosdoğru bir Kitap’tır. Katından şiddetli bir azapla uyar-mak ve salih amel işleyen müminlere güzel bir mükâfat olduğunu müj-delemek için (indirilmiştir).

3. Orada ebedî olarak kalacaklardır.

4. Ve “Allah çocuk edindi.” diyenleri uyarmak için (indirildi).

5. Ne onların ne de babalarının konuya dair hiçbir bilgisi yoktur. Ağzlarından çıkan bu söz ne kadar da büyük! Onlar yalnızca yalan söylerler.

Allah (cc), şirki ve çeşitlerini tanıttığı birçok ayette müşriklerin bilgisiz cahiller olduğunu vurgulamış ve zimnen onları şirke götüren sebebin cehalet olduğuna işaret etmiştir. (bk. 9/Tevbe, 6; 12/Yûsuf, 40; 21/Enbiyâ, 24; 27/Neml, 61; 31/Lokmân, 25; 39/Zümer, 29, 64)

6. Bu söze (Kur’ân’a) inanmadılar diye arkalarından üzülererek kendini öldüreceksin/helak edeceksin öyle mi?

Allah’ın (cc), Resûl’ünü tesellisi için bk. 20/Tâhâ, 2

7. Şüphesiz ki biz, hangisinin daha güzel amel yapacağını denemek/ortaya çıkarmak için, yeryüzünün üzerindeki onun için bir süs kıldık.

8. (Yine) şüphesiz ki biz, onun üzerinde (süs kıldıklarımızı) kuru/verimsiz bir toprak yaparız.

9. Yoksa sen, Ashâb-ı Kehf ve Rakîm’i bizim ayetlerimiz arasında en ilginç olanı mı sandın?

10. (Hatırlayın!) Hani o gençler mağaraya sığınmış ve “Rabbimiz! Bize katından bir rahmet ver ve işimizde en isabetli olanı bize kolaylaştır.” demişlerdi.

11. (Dış sesleri duymamaları ve derin bir uykuya dalmaları için) mağarada uzun yıllar kulaklarına (ağırlık) vurmuştuk.

12. Sonra da (onlar hakkında ihtilaf eden) iki zümreden hangisi kaldıkları süreyi daha doğru hesap edecek diye onları uyandırmıştık.

13. Biz sana, onların kıssalarını hak olarak/gerçek hâliyle anlatıyoruz. Şüphesiz ki onlar, Rabblerine iman etmiş bir grup gençti ve biz de onların hidayetlerini arttırmıştık.

14. Ve kıyama kalkıp, “Bizim Rabbimiz göklerin ve yerin Rabbidir! Onu bırakıp da hiçbir (sahte) ilaha dua etmeyiz. Andolsun ki o takdirde batıl/saçma bir şey söylemiş oluruz.” dediklerinde, onların kalplerini (yakın, sabır ve kararlılıkla) pekiştirmiştik.

15. “İşte bunlar, bizim kavmimiz. (Tutup) Allah’ın dışında ilahlar edindiler. (Bu yaptıklarının doğruluğuna dair) apaçık bir delil getirmeleri gerekmez miydi? Allah’a yalan uydurup iftira edenden daha zalim kim vardır?”

16. Mademki onları ve Allah'ın dışında ibadet ettiklerini terk edip ayrıldınız, (haydi) mağaraya sığınan da Rabbiniz rahmetini yaysın ve işinizi kolaylaştırsın.

17. Güneş'in, doğduğu zaman mağaralarının sağ tarafına yöneldiğini, battığı zaman da onları sol taraftan kestiğini görürsün. Onlar (mağaranın) genişçe bir alanındaydılar. Bu, Allah'ın (kudret ve azametine delalet eden) ayetlerindedir. Allah kimi hidayet ederse, o doğru yolu bulmuştur. Kimi de saptırırsa, sen ona yol gösterecek bir dost bulamazsın.

18. Onları uyanık sanırsın, (fakat) onlar uykudadır. Onları sağ ve sol yanlarına çeviriyorduk. Köpekleri ise kapı önünde kollarını uzatmış yatıyordu. Onları görmüş olsan, kesinlikle geri dönüp kaçırdın ve (için) onların korkusuyla dolup taşardı.

19. Yine böyle aralarında soruştursunlar diye onları dirilttik/uyandırdık. İçlerinden biri, "Ne kadar kaldınız (burada)?" demişti. Demişlerdi ki: "Bir gün ya da daha az." Demişlerdi ki: "Rabbiniz ne kadar kaldığınızı en iyi bilendir. Şimdi bu parayla birinizi şehre gönderin. Baksın, en temiz yiyecek hangisiyse ondan size bir rızık getirsin. Çok dikkatli olsun, sizi ele vermesin."

20. "Çünkü sizi ele geçirecek olsalar, taşta tutar ya da dinlerine döndürürler. O zaman da ebediyen kurtuluşa eremezsiniz."

21. Allah'ın vadinin hak olduğunu ve kıyametin (kopacağında) şüphe olmadığını bilmeleri için bulunmalarını sağladık. Hani onlar kendi aralarında işlerini tartışıyorlardı. (Bir grup) demişti ki: "Onların üzerine bir bina inşa edin. Rabpleri onları en iyi bilendir." Onların içlerinde üstünlük sağlayanlar dediler ki: "Mutlaka onların üzerine bir mescid yapmalıyız."

Salih insanların kabirleri üzerine mescid inşa etmek, lanetlenmiş Yahudi ve Hristiyanların davranışlarından. Allah Resûlü (sav), "Allah, Yahudi ve Hristiyanlara lanet etsin. Peygamberlerinin kabirlerini mescid edindiler." buyurmuştur. (Buhari, 437; Müslim, 530; Ebû Hureyre'den (ra))

22. (Sonradan gelenler) diyecekler ki: "Üç kişiydiler, dördüncüleri köpekti." Diyecekler ki: "Beş kişiydiler, altıncıları köpekti." Bu, gaybı taşlamaktır/bir konuda bilgisizce konuşmaktır. Diyecekler ki: "Yedi kişiydiler, sekizincileri köpekti." De ki: "Onların sayısını en iyi bilen Rabbidir. Onları yalnızca çok az (insan) bilir. Onlar hakkında açık olandan (sahip olduğun vahiy bilgisinden) başkasıyla tartışma ve (buna dair) onlardan kimseye bilgi sorma."

- 23.** Bir şey için kesinlikle, “Bunu yarın yapacağım.” deme!
- 24.** “Allah dilerse/İnşallah” (de). Unuttuğun zaman Rabbini an. “Umulur ki Rabbim beni bundan daha yakın bir rüşde/olgunluğa eriştirir.” de.
- 25.** Onlar mağaralarında üç yüz yıl kaldılar ve dokuz yıl arttırdılar.
- 26.** De ki: “Ne kadar kaldıklarını en iyi bilen Allah’tır. Göklerin ve yerin gaybı (bilgisi) O’na aittir. O, ne güzel görür, ne güzel işitir. Onların, O’ndan başka bir dostu yoktur. Hükmünde hiç kimseyi ortak kılmaz (tek hükümler, yaşamada bulunan, doğru ve yanlış belirleyen O’dur.)”
- 27.** Sana Rabbinin Kitabı’ndan vahyedileni oku. O’nun kelimelerini değiştirecek kimse yoktur. O’nun dışında sığınacak bir yer bulamazsın.
- 28.** Sabah akşam Rabblerinin rızasını umarak O’na dua edenlerle beraber sabret. Dünya hayatının süsünü isteyerek gözünü onlardan ayırma. (İlgin, alakan onlar üzerinde olsun.) Kalbini zikrimizden gafil bıraktığımız, hevasına uyan ve işleri hep aşırılık olan kimseye itaat etme.
- Benzer içerikli ayetler için bk. 6/En’âm, 52-53
- 29.** De ki: “Hak, Rabbinizden gelendir. Dileyen iman etsin, dileyen kâfir olsun.” Şüphesiz ki biz, zalimlere duvarları kendilerini her yönden kuşatan bir ateş hazırlamışızdır. Şayet yardım talebinde bulunurlarsa, onlara (yaklaştığında) yüzü yakıp kavuran erimiş maden şeklinde bir su verilir. Ne kötü bir içecek ve ne kötü bir konak!
- 30.** İman edip salih amel işleyenlere gelince; şüphesiz ki biz, en güzel şekilde amel yapanların amellerini zayi etmeyiz.
- 31.** Bunlar (var ya); onlara altından ırmaklar akan Adn Cennetleri vardır. Orada altın bileziklerle süslenirler. İnce ve kalın ipekten yapılmış yeşil elbiseler giyerler. Orada, sedirler üzerine kurulmuşlardır. Ne güzel bir mükâfat ve ne güzel bir konak.
- 32.** Onlara, iki adamın örneğini ver. Onlardan birine iki üzüm bahçesi verdik, bahçelerin etrafını hurmalarla çevirdik ve iki bahçe arasında da ekinler bitirdik.
- 33.** Her iki bahçe de yemişlerini tam bir şekilde vermiş, hiçbir şeyi eksik bırakmamıştı. Ve onların arasından bir nehir fışkırttık.
- 34.** Onun ayrıca (ek gelir getiren) malları vardı. Arkadaşıyla konuşur-

ken demişti ki: “Benim malım senden daha fazla ve ben sayı/nüfus olarak da senden daha güçlüyüm.”

35. (Böylece) nefesine zulmederek bahçesine girmiş ve “Buranın ebediyen yok olacağını sanmıyorum.” demişti.

36. “Kıyametin kopacağını da zannetmiyorum. Şayet (olur da kıyamet kopar ve) Rabbime döndürülürsem, bundan daha hayırlı bir dönüş yeri bulacağım elbette.”

Müşriklerin ortak özelliklerinden biri de şudur: Allah’ın (cc), imtihan için bahşettiği nimetleri yanlış anlar ve kendilerinin Allah (cc) katında değerli insanlar/toplumlar olduklarını düşünürler. Şayet Allah (cc) bizi sevip hâlimizden razı olmasa bunca nimet vermezdi, diye düşünürler. (bk. 34/Sebe’, 34-37) Oysa Allah’a (cc) isyan edildiği hâlde nimetlerin artması istidrac yani birey ya da toplumun adım adım azaba yaklaştırılmasıdır. (bk. 6/En’âm, 44-45)

37. Arkadaşı onunla konuşurken demişti ki: “Yoksa seni topraktan, sonra bir damla meniden yaratan, sonra da tam bir adam hâline getiren (Allah’ı) inkâr mı ettin?”

38. “Fakat O Allah, benim Rabbimdir. Ve ben hiçbir şeyi Rabbime ortak koşmam.”

39. “Bahçene girdiğinde, ‘Maşallah, Allah’ın (verdiği) dışında kuvvet yoktur.’ demen gerekmez miydi? Şayet mal ve evlat konusunda beni kendinden az görüyorsan.”

40. “Belki, Rabbim senin bahçenden daha hayırlısını bana verir ve (senin bahçenin) üzerine gökten yakıp yıkan bir azap gönderir. Kaygan/Bitki bitmeyen/Çöl gibi bir toprak hâline geliverir.”

41. “Ya da onun suyu toprağın derinliklerine çekilir de, onu (tekrardan) bulmaya güç yetiremezsin.”

42. (Âniden) onun tüm meyveleri (yıkıcı afetlerle) kuşatıldı. Oraya harcadıklarına yanarak ellerini ovuşturmaya başladı. O, (altı üstüne gelmiş ve) tavanı üzerine çökmüştü. Ve şöyle diyordu: “Keşke hiçbir şeyi Rabbime ortak koşmasaydım.”

43. Allah’ın dışında ona yardım edecek bir topluluğu yoktu. Kendi kendine de yardım edemedi.

44. İşte burada velayet/yardım etme/otorite, (hak ve hakikatin kayna-

ğı) El-Hak olan Allah'a aittir. (Bir tek O yardım edebilir.) O, (vereceği) sevap/mükâfat bakımından da, (ulaştıracağı) sonuç bakımından da en hayırlı olandır.

45. Onlara dünya hayatının örneğini ver: (O,) gökten indirdiğimiz bir su gibidir. (Toprakla buluşunca) yerin bitkisiyle karışmıştır. (Sonra da bir zamanlar göz alan güzellikteki yeşil bitkiler) rüzgârın savurduğu kuru-muş ota döndü. Şüphesiz ki Allah, her şeyin üzerinde muktedirdir/iktidar sahibidir.

Dünya da böyledir. Süsü, ihtişamı ve debdebesiyle göz alıcıdır. Fakat bir hastalık, ölüm, musibet ya da kıyametle beraber hiçbir kıymeti olmayan bir şeye dönüşüverir. (Dünya nimetlerine bakış açısı için bk. 11/Hûd, 15-16)

46. Mal ve evlatlar dünya hayatının süsüdür. Kalıcı salih ameller ise Rabbinin yanında sevap ve umut bakımından daha hayırlıdır.

47. Dağları yürüteceğimiz gün, yerin açığa çıkmış (dümdüz) olduğunu görürsün. Hepsini (diriltip) bir araya toplamış, tek bir kişiyi dahi geride bırakmamıştır.

48. Saflar hâlinde Rabbine arz edileceklerdir. Andolsun ki sizi ilk defa (nasıl) yarattıysak, (çıplak, yalnız, sünnetsiz, tüm ünvanlardan arınmış, sade bir kul olarak yine) bize öyle geldiniz. (Hayır, öyle değil!) Size bir buluşma zamanı tayin etmediğimizi sanmıştınız.

49. (Ortaya iyiliklerin ve kötülüklerin yazılı olduğu) kitap konur. Suçlu günahkârların o (kitapta) olandan dolayı korku ve endişe içinde olduğunu görürsün. Derler ki: "Eyvahlar olsun bize! Ne oluyor bu kitaba da küçük büyük ne varsa hiçbir şeyi bırakmadan kaydetmiş." Yaptıklarını karşılarında hazır bulmuşlardır. Senin Rabbin kimseye zulmetmez.

50. Hani meleklere, "Âdem'e secde edin." demiştik de İblis hariç hepsi secde etmişti. O, cinlendendi ve Rabbinin emrinin dışına çıkmıştı. Onlar size düşman olmasına rağmen, beni bırakıp onu ve zürriyetini mi dost ediniyorsunuz? Zalimlerin, (Allah'ın dostluğuna) değiştikleri (şey) ne kötüdür.

51. Ne göklerin ve yerin yaratılışında ne de kendilerinin yaratılışında onları şahit tuttum. (Onlardan destek almadım.) Zaten ben saptırıcılardan destek alacak da değilim.

52. O gün (müşriklere), “Haydi bana ortak olduğunu iddia ettiklerinizi çağırın (bakalım)!” der. Çağırırlar, (fakat putlar) icabet edemez ve aralarına (kavuşmalarına engel) bir uçurum koymuşlardır.

53. Suçlu günahkârlar ateşi görmüş ve oraya gireceklerini anlamışlardır. Ve ondan bir kaçış da bulamamışlardır.

54. Andolsun ki bu Kur’ân’da, insanlar için her türlü örnekten çeşitli açıklamalar yapmışızdır. İnsan her şeyden fazla tartışmacıdır.

55. İnsanlara hidayet geldiğinde, iman etmelerine ve Rablerinden bağışlanma dilemelerine engel olan şey (şudur): Öncekilerin başına gelen sünnetin/helakın (kendi başlarına) gelmesini ya da (ahiret) azabını (gözle görecektir) karşılıklarına gelmesini istemeleridir.

56. Biz resûllerimizi (onların isteklerine icabet etsinler diye değil) yalnızca müjdeciler ve uyarıcılar olarak göndeririz. Kâfirler ise (hakka karşı) batıla mücadele ederek, hakkın ayağını kaydırmak/hakkı yok etmek istiyorlar. Ayetlerimi ve uyarıldıkları şeyi alaya aldılar.

57. Rabbinin ayetleri kendisine hatırlatıldığı hâlde yüz çeviren ve elleriyle (yapıp) takdim ettiğini unutandan daha zalim kim olabilir? Şüphesiz ki anlamamaları için kalplerine perde germiş, kulaklarına da ağırlık koymuşlardır. Sen onları hidayete çağırırsan bile, ebediyen doğru yolu bulamazlar.

Hakkın anlaşılmasına engel olan sebepler için bk. 6/En’âm, 25

58. Senin Rabbin (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) El-Ğafûr ve merhamet sahibidir. Şayet işledikleriyle onları yargılasa azabı çarçabuk onlara ulaştırırdı. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, onların (azapla) buluşma zamanları vardır ve ondan (korunacak) bir sığınak bulamayacaklardır.

59. Bu, zulmettikleri zaman helak ettiğimiz (Nûh, Âd, Semûd, Medyen gibi) beldeler (ve ahalileridir). Onların helakı için belli bir zaman tayin etmişizdir.

60. (Hatırlayın!) Hani Mûsâ, yanındaki gence demişti ki: “İki denizin buluştuğu yere varıncaya kadar ara vermeden gidecek, (gerekirse bu yolda/ uğurda) uzun zaman geçireceğim.”

61. İki denizin buluştuğu yere ulaştıklarında, balıklarını unuttular. Balık, denizde bir yol tutup gitti.

62. (İki denizin buluştuğu yeri) geçince gence demişti ki: “Yiyeceğimizi getir. Andolsun ki bu yolculuğumuzdan (sebebe) pek yorulduk.”

63. (Genç) demişti ki: “Kayaya sığdığımız zaman (var ya) hatırladın mı? İşte orada balığı unuttum. Onu hatırlamamı yalnızca şeytan unutturdu. O, ilginç bir şekilde denizde yolunu tuttu ve kaçtı.”

64. Demişti ki: “Bu tam da aradığımız şey!” İkisi, izlerini takip ederek gersin geriye döndüler.

65. (Orada) kullarımızdan bir kul buldular. Ona kendi katımızdan bir rahmet vermiş ve tarafımızdan bir ilim öğretmiştik.

66. Mûsâ ona demişti ki: “Sana öğretilen doğrulardan/isabetli bilgilerden bana öğretmen için sana tabi olayım mı?”

67. Demişti ki: “Sen, benimle beraberliğe sabredemezsin!”

68. “Hem hakikatini kavrayamadığın (sana verilmemiş) bilgiye nasıl sabredeceksin ki?”

69. (Mûsâ) demişti ki: “İnşallah beni sabreden biri olarak bulacaksın ve senin hiçbir emrine karşı gelmeyeceğim.”

70. Demişti ki: “Şayet bana tabi olursan, (ne olursa olsun) sana açıklama yapmadıkça bana hiçbir şey sorma!”

71. İkisi yola koyulmuşlardı. Nihayet bir gemiye bindiklerinde, (o) gemiyi delmişti. (Mûsâ) demişti ki: “İçindeki ahaliyi boğmak için mi onu deldin? Andolsun ki sen, hayret edilesi bir iş yaptın.”

72. Demişti ki: “Beraberliğime/Yol arkadaşlığıma sabredemeyeceğini söylememiş miydin sana?”

73. (Mûsâ,) “Unuttuğum bir şeyden dolayı beni yargılama ve bu işimden dolayı bana zorluk çıkarma.” demişti.

74. Yola koyuldular. Nihayet bir çocukla karşılaştılar. Onu (çocuğu) öldürdü. (Mûsâ,) “Tertemiz bir canı, (kısas gibi) bir can karşılığı olmadan mı öldürdün? Andolsun ki sen, çok çirkin bir hata işledin.” demişti.

75. Demişti ki: “Beraberliğime/Yol arkadaşlığıma sabredemeyeceğini söylememiş miydin sana?”

76. (Mûsâ,) “Bir daha bir şey soracak olursam, benimle (yol) arkadaşlığı yapma. (Yolunu ayırdığın takdirde de) seni mazur sayarım.” demişti.

77. (Tekrar) yola koyulmuş, nihayet bir belde halkına varmışlardı. Onlardan yemek istemişler (fakat halk) onları misafir etmeye yanaşmamıştı. Orada yıkılmaya yüz tutmuş bir duvar bulmuşlardı. Onu (duvarı onarıp) düzeltmişti. (Mûsâ,) “İsteseydin (bu hizmetin) karşılığında ücret alabilirdin.” demişti.

78. “Bu benimle senin arandaki ayrılık (zamanıdır). Sabretmeye güç yetiremediğin şeylerin tevilini/hakikatini sana haber vereceğim.” demişti.

79. “Gemiye gelince, o, denizde çalışan yoksul insanlarındı. Onu kusurlu hâle getirmek istedim. (Çünkü) onların önünde (sağlam olan) her gemiye zorla el koyan bir yönetici vardı.”

80. “Çocuğa gelince, onun anne babası mümin kimselerdi. (Çocuğun sevgisinin) onları azınlığa ve küfre sevk etmesinden çekindik.”

81. “İstedik ki Rabbleri onlara (ölenin yerine) daha hayırlı, temiz ve merhametlisini ihsan etsin.”

82. “Duvara gelince, o, şehirde (yaşayan) iki yetime aitti. Altında da o ikisine ait bir hazine vardı. Onların babası salih bir kimseydi. Rabbin onların yetişkinlik çağına erişip hazinelerini çıkarmalarını istedi. (Bu,) Rabbinden bir rahmettir. (Bunları) kendiliğimden yapmadım. İşte, sabretmeye güç yetiremediğin şeylerin hakikati budur.”

83. Sana Zulkarneyn’den sorarlar. De ki: “Size ondan (bahseden ayetler) okuyacağım.”

84. Biz ona yeryüzünde (dilediği gibi hareket etme imkânı sağlayan) bir iktidar ve (istediği hedefe ulaştıracak) sebepleri verdik/yolları öğrettik.

85. O da bir yol tuttu.

86. Güneş’in battığı yere ulaşınca, onun balçıklı bir gözede battığını gördü. Onun yanında bir topluluk buldu. Buyurduk ki: “Ey Zulkarneyn! Ya onlara azap edersin ya da onlar hakkında iyilik/güzellik yolunu tutarsın.”

87. Dedi ki: “Zulmeden kimseyi cezalandıracağız. Sonra Rabbine döndürülecek ve (Rabbi) onu çetin bir azapla azaplandırarak.”

88. “Kim de iman edip salih amel işerse ona en güzel mükâfat vardır. Ona da işimizden/buyruğumuzdan yumuşak/güzel sözümüzü söyleyeceğiz.”

89. Sonra bir yol tuttu.

90. Sonunda Güneş’in doğduğu yere varınca, (Güneş’le) aralarına hiçbir perde kılmadığımız bir kavmin üzerine doğduğunu gördü.

91. İşte böyle! Biz onun yanında olan ne varsa hepsinin hakikatini ilmi-mizle kuşatmıştık.

92. Sonra bir yol tuttu.

93. İki seddin arasına ulaşıncı, setlerin dışında neredeyse hiçbir söz anlamayan bir topluluk buldu.

94. Dediler ki: “Ey Zulkarneyn! Şüphesiz ki Ye’cûc ve Me’cûc (topluluğu), yeryüzünde bozgunculuk yapmaktadır. Sana bir vergi versek, sen de bizimle onlar arasına bir set yapsan (olmaz mı)?”

95. Dedi ki: “Rabbimin bana verdiği güç ve imkânlar (sizin vereceğiniz vergiden) daha hayırlıdır. Bana (insan) gücüyle yardım edin ki sizinle onlar arasında bir set yapayım.”

96. “Bana demir kütleleri getirin. (Demir) dağların iki yanını eşitlediği zaman körükleyin.” dedi. (Demir kütlelerini) ateş hâline getirince, “Üzerine dökmem için erimiş bakır getirin.” dedi.

97. (Ye’cûc, Me’cûc) ne onu aşmaya ne de onda bir delik açmaya güç yetirebildiler.

98. Dedi ki: “Bu, Rabbimin rahmetidir. Rabbimin vaadi gelince onu yerle bir eder. Rabbimin vaadi haktır.”

Ayette geçen vaad için bk. 21/Enbiyâ, 96

99. O gün onları, bir kısmı (diğer) bir kısmı içinde dalgalanır hâlde bırakırız. Sûr’a da üfürülmüştür. Onların hepsini bir araya toplamışızdır.

100. O gün cehennemi kâfirlerin (karşısına getirip) öyle bir sunumla sunmuşuzdur ki!

101. Onlar ki benim zikrime (ayetlerime) karşı gözleri örtülüydü. (Kur’ân’ı) dinlemeye de tahammül etmezlerdi.

102. Kâfirler, beni bırakıp da benim kullarımı veliler/dostlar edineceklerle-

rini (benim de bu şirki cezasız bırakacağımı mı) sandılar? Doğrusu biz, cehennemi kâfirler için bir konaklama yeri olarak hazırladık.

103. De ki: “Size amel yönünden en fazla hüsrana uğrayanları haber verelim mi?”

104. Onlar ki dünya hayatındaki çabaları boşa gittiği hâlde, gerçekte iyi şeyler yaptıklarını sanırlar.

105. Bunlar, Rabblerinin ayetlerini ve onunla karşılaşmayı inkâr etmiş, (böylece) amelleri boşa gitmiş kimselerdir. Kıyamet Günü’nde onlara hiçbir kıymet vermeyeceğiz.

106. Bu, kâfir olmaları nedeniyle onların cezası olan cehennemdir. (Hem) ayetlerimi ve resûllerimi de alaya almışlardır.

107. Şüphesiz ki iman edip salih amel işleyenlerin konağı, Firdevs Cennetleri’dir.

108. Orada ebedî olarak kalacaklar, oradan ayrılmayı da istemeyeceklerdir.

109. De ki: “Şayet denizler Rabbimin kelimelerini (yazmak için) mürekkep olsa ve bir o kadar daha yardım için getirmiş olsak, (yine de) Rabbimin kelimeleri bitmeden deniz tükenirdi.”

110. De ki: “Ancak ben de sizin gibi bir insanım. Bana, ‘İlahınız ancak tek bir ilahtır.’ diye vahyolunuyor. Artık kim Rabbi ile karşılaşmayı (ve ondan bir mükâfat almayı) umuyorsa, salih amelde bulunsun ve hiçbir şeyi Rabbine ibadette ortak koşmasın.”

Kur’ân-ı Kerim, amelin kabulü ve ahirette mükâfata dönüşmesi için ikisi bu ayette zikredilmek üzere toplamda üç şart belirlemiştir:

a. Ameli yapanın tevhid üzere, Allah’a (cc) şirk koşmayan bir muvahhid olması, (bk. 14/İbrâhîm, 18; 24/Nûr, 39)

b. Amelin salih olması, yani şeriata, Peygamber’in Sünnetine uygun olması. (bk. 3/Âl-i İmrân, 31-32; 4/Nisâ, 64) Âişe Annemizden (r.anha) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur: “Kim bir amel yapar da yaptığı amel Sünnetimiz üzere olmazsa ameli reddedilir.” (Buhari, 2697; Müslim, 1718)

c. İhlaslı olması, Yalnızca Allah rızası için amel yapmak, hiçbir gayeyi Allah rızasına ortak kılmamak. Ebû Hureyre’den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurur: “Kıyamet Günü Allah (cc) buyurur ki: ‘Ben, şirkten müstağni olanım. Kim bir amel yapar ve amelinde benim dışımda birini ortak kılsa onu da amelinin de terk ederim.’ ” (Müslim, 2985)

19. MERYEM SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 98 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Kâf, Hâ, Yâ, Ayn, Sâd.
2. (Okunacak olan ayetler) Rabbinin, kulu Zekeriyâ'ya olan rahmetinin anılmasıdır.
3. Hani o, Rabbine gizlice seslenmişti.
4. Demişti ki: "Rabbim! Kemiklerim zayıfladı, saçlarım bembeyaz oldu. Sana dua etmem nedeniyle hiç mutsuz/bedbaht olmadım. (Her ne zaman dua ettiysem icabet ettin.)"
5. "Şüphesiz ki ben, arkamda bırakacağım akrabalarım için korkuyorum. Hem eşim de kısır bir kadındır. Bana katından bir 'veli' (nübüvvet vâris olacak bir evlat) ihsan et."
6. "Benim ve Ya'kûb ailesinin (geride bıraktığı ilim ve hikmete) mirasçı olur. Rabbim! Onu razı olduklarından eyle."
7. "Ey Zekeriyâ! Biz seni, ismi Yahyâ olan bir çocukla müjdeliyoruz. Daha önce kimseyi ona adaş yapmadık."
8. Demişti ki: "Rabbim! Eşim kısır, bense yaşlılığın son demindeyken, bir çocuğum nasıl olabilir ki?"
9. (Melek demişti ki:) "İşte böyle!" Rabbin buyurdu ki: "O, benim için çok kolaydır. Hem bundan önce, sen hiçbir şey değilken seni yaratmıştım. (Unuttun mu?)"
10. Demişti ki: "Rabbim! (Vadettiğinin gerçekleşeceğine dair, gönlümü yatıştıracak) bir ayet/alamet ver bana." Demişti ki: "Sihhatli olmana rağmen üç gün boyunca insanlarla konuşamaman senin alametindir."
11. Mihraptan çıkıp kavminin yanına gelmiş ve "Sabah akşam (Allah'ı) tesbih edin." diye işaret etmişti.
12. "Yahyâ! Kitab'ı kuvvetle al." (dedik.) Biz, ona henüz çocukken hüküm/hikmet verdik.
13. Tarafımızdan ona incelik/merhamet/şefkat ve arınmışlık (verdik). O, takvalı biriydi.
14. Anne babasına iyilik yapardı, onlara karşı zorba ve isyankâr değildi.

15. Doğduğu gün de öleceği gün de ve yeniden diriltileceği gün de ona selam olsun.

16. Kitap'ta Meryem'i de an! Hani o, ailesinden uzaklaşıp doğu tarafına gitmişti.

17. Onların (kendisini görmesine engel olacak) bir perde çekmişti. Biz de ona ruhumuzu (Cibrîl'i) göndermiştik. Ona düzgün/her şeyi yerli yerinde bir insan suretinde görünmüştü.

18. (Meryem) demişti ki: "Şayet takva sahibi biriysen (bana kötülük etme). Senden, Er-Rahmân'a sığınırım."

19. (Cibrîl) demişti ki: "Ben, yalnızca Rabbinin elçisiyim. Sana tertemiz bir evlat vermek için (buradayım)."

20. Demişti ki: "Bana insan (eli) değmemişken ve ben de kötü yolda olan bir kadın değilken, (aklım almıyor) bir çocuğum nasıl olacak ki?"

21. (Cibrîl:) "İşte böyle!" demişti. "Rabbin: 'Bu, benim için kolaydır.' dedi." (Bu çocuk) insanlara bir ayet ve bizden bir rahmet olması içindir. Ve iş karara bağlanmış, bitmişti.

22. (Bunun üzerine) ona hamile kaldı. Ve onunla beraber uzak/ıssız bir yere gitti.

23. Doğum sancıları onu bir hurma ağacına yaslanmaya zorlamış ve "Keşke!" demişti, "Bundan önce ölseydim de tamamen unutulup gitseydim."

24. (Biri) altından ona seslenmiş ve demişti ki: "Üzülme! Rabbin altında bir ırmak kıldı."

25. "Hurma dalını kendine doğru silkele! Üzerine yeni çıkmış taze hurmalar dökülüversin."

26. "Artık ye, iç ve gözün aydın/için ferah olsun. Şayet insanlardan birini görürsen de ki: 'Benim Er-Rahmân'a (konuşma) orucu adağım var. Bugün hiçbir insanla konuşmayacağım.'"

27. Onu taşıyarak kavmine getirdi. Demişlerdi ki: "Ey Meryem! Andolsun ki sen, çok büyük (hayret verici) bir iş yaptın."

28. "Ey Hârûn'un kardeşi! Senin baban kötü bir adam değildi, annen de zinayı meslek edinmiş bir kadın değildi."

29. (Çocuğa) işaret etti. Dediler ki: “Henüz beşikte olan bir bebekle nasıl konuşuruz?”

30. (Çocuk dile geldi ve) dedi ki: “Şüphesiz ki ben, Allah’ın kuluyum. Bana Kitab’ı verdi ve beni bir nebi kıldı.”

31. “Nerede olursam olayım beni mübarek kıldı. Yaşadığım müddetçe bana, namazı ve zekâtı emretti.”

32. “(Beni,) anneme karşı iyilik yapan bir evlat kıldı. Ve beni, (ona karşı) zorba ve bedbaht kılmadı.”

33. “Doğduğum gün, öleceğim gün ve diriltileceğim gün selam benim üzerimedir.”

34. İşte, hakkında şüpheye düştükleri/tartışıp durdukları Meryem oğlu İsbâ! (Onun hakkındaki) hak söz budur.

35. Allah’ın çocuk edinmesi olacak şey değildir. O, (tüm eksikliklerden) münezzehtir. Bir işe (olması için) hükmettiğinde yalnızca “Ol!” der, o da oluverir. (Bir şeyin gerçekleşmesi için sizin ihtiyaç duyduğunuz sebeplere Allah’ın ihtiyacı yoktur.)

36. (İsbâ demişti ki:) “Şüphesiz ki Allah, benim de Rabbim sizin de Rabbinizdir. (Öyleyse) O’na ibadet edin. Bu, dosdoğru yoldur.”

37. (Buna rağmen) gruplar/fırkalar, kendi aralarında ihtilafa düştüler. Büyük günde hazır bulunacaklarından dolayı yazıklar olsun o kâfirlere.

38. Bize gelecekleri o gün, neler neler işitecek ve neler neler görecekler. Fakat zalimler, bugün de apaçık bir sapıklık içerisindeledir.

39. İşin karara bağlanıp sonlanacağı o pişmanlık gününe dair uyar onları! Onlar gaflet içerisinde. Onlar inanmazlar.

40. Şüphesiz ki yeryüzüne ve üzerindekiyle biz vâris olacağız. (Herkes ölecek ve onlara bahsettiklerimiz yine bize kalacak) ve bize döndürülecekler.

41. Kitap’ta İbrâhîm’i de an! O, özü sözü bir/sıddîk olan bir nebiydi.

42. Hani babasına demişti: “Babacığım! Niçin duymayan, görmeyen ve sana hiçbir faydası olmayacak şeylere ibadet ediyorsun?”

43. “Babacığım! Şüphesiz ki bana, sana gelmemiş olan bir ilim geldi. Bana uy ki seni dosdoğru yola iletayım.”

44. “Babacığım! Şeytana ibadet/kulluk etme! Çünkü şeytan, Er-Rahmân’a başkaldırmıştır/asi olmuştur.”

45. “Babacığım! Er-Rahmân’ın azabı sana dokunur ve şeytana dost olursun diye endişeleniyorum.”

46. (Babası) demişti ki: “İlahlarımdan yüz mü çeviriyorsun ey İbrâhîm? Şayet (bu hâline) son vermezsen seni taşlarım. Uzun süre benden uzaklaş.”

47. Demişti ki: “Selam olsun sana! Senin için Rabbimden bağışlanma dileyeceğim. Şüphesiz ki O, bana karşı (merhametli, lütufkâr ve benimle yakından ilgilenen) Hafiy’dir.”

İbrâhîm’in (as) babası için yaptığı bağışlanma talebine dair bk. 9/Tevbe, 114

48. “Sizi ve Allah’ın dışında dua ettiklerinizi terk edip ayrılıyorum. Yalnızca Rabbime dua ediyorum. Umulur ki Rabbime yaptığım dua nedeniyle bedbaht olmam. (Rabbim duama icabet eder.)”

49. (İbrâhîm) onları ve onların Allah’ı bırakıp da ibadet ettiklerini terk edip ayrılınca ona, İshâk’ı ve Ya’kûb’u verdik. Hepsini nebi kıldık.

Tevhidi ilan etmek ve onu kabul etmeyen müşriklerden beraat etmek, Allah’ın (cc) en fazla razı olduğu amellerdendir. Böylesi büyük amellerin mükâfatı da büyük olmaktadır. İbrâhîm’in (as) çocuk özlemi, şirkten ve müşriklerden beraatini ilan edip bedeni olarak onlardan ayrılınca son bulmuştu.

50. Onlara rahmetimizden (lütuflar) verdik. Ve onlara yüce bir doğruluk dili ihsan ettik. (Doğru sözlüdürler ve insanlar tarafından doğrulukla/övgüyle anılırlar.)

51. Kitap’ta Mûsâ’yı da an! Şüphesiz ki o, muhlas/arındırılmış/ihlaslı kılınmış ve resûl bir nebiydi.

52. Ona Tûr’un sağ tarafından seslendik ve onu, kendisiyle gizli konuşmak için yakınlaştırdık.

53. Ona rahmetimizden, kardeşi Hârûn’u da bir nebi olarak armağan ettik.

54. Kitap’ta İsmâîl’i de an! O, sözünde duran ve resûl bir nebiydi.

55. Ailesine namazı ve zekâtı emrederdi. O, Rabbinin yanında razı olunan bir kuldu.

56. Kitap’ta İdris’i de an! Şüphesiz ki o, özü sözü bir/siddik olan bir nebiydi.

57. Onu yüce bir makama yükseltmiştik.

58. Bunlar, Allah'ın kendilerine nimet verdiği Âdem'in zürriyetinden peygamberler, Nûh'la beraber (gemide) taşıdıklarımız, İbrâhîm ve İsrâîl'in soyundan olanlar ve seçip hidayet ettiklerimizdir. Onlara, Er-Rahmân'ın ayetleri okunduğunda, ağlayarak secdeye kapanırlardı.

59. Onlardan sonra bir topluluk geldi, namazı zayi/ihmal edip şehvetlere uydular. Onlar "ğayy" (özel bir azap çeşidi) ile karşılaşacaklardır.

60. Tevbe eden, iman eden ve salih amel işleyenler müstesna. Bunlar, cennete girecek ve hiçbir zulme uğramayacaklardır.

61. (O) Adn Cennetleri ki Er-Rahmân kullarına gaybtan vadetmiştir. Şüphesiz ki Allah'ın vaadi yerine gelir.

62. Orada boş söz işitmezler. (İşitecekleri) yalnızca "selam"dır. Ve onlara, orada sabah ve akşam rızıkları vardır.

63. İşte bu, kullarımızdan takvalı olanları vâris kılacağımız cennettir.

64. Biz ancak Rabbinin emriyle/izniyle ineriz. Önümüzde, arkamızda ve bu ikisi arasında ne varsa hepsi O'na aittir. Rabbin unutan değildir.

Allah Resûlü (sav) Cibrîl'e (as), "Neden bizi daha fazla ziyaret etmiyorsun?" diye sorunca bu ayetler inmiştir. (bk. Buhari, 4731)

65. Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin Rabbidir. O'na ibadet/kulluk yap ve ibadetinde sabırlı ol. O'nun adıyla anılan/O'na denk birini bilir misin?

66. (Allah'ın kudreti sınırsız olmasına rağmen) insan der ki: "Öldüğüm zaman mı tekrardan diriltilip çıkarılacakmışım?"

67. İnsan düşünmez mi? Daha önce hiçbir şey değilken, hiç şüphesiz onu biz yarattık.

68. Rabbine yemin olsun ki onları ve şeytanları muhakkak bir araya toplayacak ve kesinlikle onları cehennemin etrafında diz çöktürerek hazır bulunduracağız.

69. Sonra da her gruptan, Er-Rahmân'a karşı en azgın olanları ayıracağız.

70. Sonra o (cehenneme) girmeye en uygun olanların kim olduğunu elbette en iyi biz biliriz.

71. İcinizden herkes mutlaka oraya uğrayacak. Bu, Rabbinin yapmayı üstlendiği kesin bir karardır.

72. Sonra (Allah'tan) korkup sakınanları kurtarız. Ve zalimleri orada diz çökmüş vaziyette bırakırız.

73. Onlara apaçık ayetlerimiz okunduğunda kâfirler, iman edenlere derler ki: "İki topluluktan hangisinin konumu daha hayırlı, muhiti/çevresi daha güzeldir?"

74. Oysa onlardan önce helak ettiğimiz nice kavim, hem daha güzel eşyalara hem de daha güzel bir görünüşe sahiptiler.

75. De ki: "Kim sapıklık içindeyse, Er-Rahmân ona verdiği mühleti alabildiğince uzatsın... Kendilerine vadedilen azap ya da kıyameti gördüklerinde, kimin konumu daha kötü ve kim askerî bakımdan/yardımcılar bakımından daha zayıfmış yakinen bileceklerdir."

76. Allah, hidayet ehlinin hidayetlerini artırır. Kalıcı salih ameller, Rabbinin katında mükâfatı ve geri dönüşü en hayırlı olandır.

77. Ayetlerimizi inkâr edip, "Kesinlikle bana mal ve evlat verilecek." diyeni gördün mü?

78. Gayba mı muttali oldu, yoksa Er-Rahmân'ın katında (ona verilmiş bir) söz mü var?

79. Asla! Onun söylediklerini yazacak ve onun azabını alabildiğince uzatacağız.

80. Onun söylediğine (çocuklarına ve mallarına) biz mirasçı olacağız ve o bize tek başına bir fert olarak gelecek.

81. Kendilerine izzet/üstünlük/güç kaynağı olsun diye Allah'ın dışında ilahlar edindiler!

82. Asla! (Kıyamet Günü) onların ibadetlerini inkâr edecek ve onların karşısında (düşman olarak) yer alacaklar.

Kur'ân'da "ilah" kavramı ve Kelime-i Tevhid'in açılımı için bk. 21/ Enbiyâ, 25

83. Şeytanları kâfirlerin üzerine saldıığımızı ve onları kışkırtıp (Allah'a isyana ve şirke yönelik) harekete geçirdiklerini görmedin mi?

84. Onlar için acele etme! Onlar için (gün) saydıkça sayıyoruz.

85. Muttakileri heyet hâlinde Er-Rahmân'ın huzuruna toplayacağımız o gün (var ya)!

86. Suçlu günahkârları da susuz olarak cehenneme süreriz.

87. Er-Rahmân'ın katında söz almış olanların dışında, hiç kimse şefaata yetkisini elinde bulundurmaz.

Kur'ân'da şefaata kavramı için bk. 43/Zuhuruf, 86

88. Dediler ki: "Er-Rahmân çocuk edildi."

89. Andolsun ki pek çirkin, alçakça bir söz söylediniz.

90. Neredeyse o (sözün dehşetinden) gökler yarılacak, yer parçalanacak ve dağlar yerle bir olacaktı.

91. Er-Rahmân'a çocuk yakıştırdılar diye.

92. Er-Rahmân'a çocuk edinmek yakışmaz!

93. Göklerde ve yerde kim varsa, Er-Rahmân'ın huzuruna yalnızca kul olarak gelecek.

94. Andolsun ki hepsinin topluca ve tane tane sayılarını bilip kuşatmıştır.

95. Ve Kıyamet Günü'nde, hepsi O'na tek olarak geleceklerdir.

96. İman edip salih amel işleyenlere Er-Rahmân sevgi kılacaktır.

Ebû Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurdu: "Allah (cc) bir kulu sevdiği zaman Cibrîl'i (as) çağırır ve der ki: 'Allah (cc) falanı sever sen de onu sev.' Cibrîl (as) onu sever ve semadakilere nida eder: 'Allah (cc) falanı sever siz de onu sevin.' Onlar onu severler ve yeryüzü halkı arasına onun için bir kabul konur." (Buhari, 3209; Müslim, 2637)

97. O (Kur'ân'la) muttakileri müjdeleyesin ve inatçı topluluğu uyarasın diye onu senin dilinle kolaylaştırdık.

Kitab'ın indiriliş gayesi için bk. 4/Nisâ, 105

98. Onlardan önce nice kavimleri helak ettik. Onlardan birini hissedebiliyor ya da onlardan bir fısıltı (dahi) duyabiliyor musun?

20. TÂHÂ SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 135 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Tâ, Hâ.

2. Biz sana, bu Kur'ân'ı sıkıntı çekmen için indirmedik.

Allah Resûlü (sav), müşrikler Kur'ân'a iman etmiyor diye sıkıntı çekiyor, üzülüyordu (bk. 18/Kehf, 6). Allah (cc), üzülmemesini (bk. 35/Fâtır, 8), Allah'a tevekkül etmesini (bk. 9/Tevbe, 129), onların iman etmeyişinde Resûl'ün bir sorumluluğunun olmadığını (bk.

2/Bakara, 272), Allah'ın ve müminlerin desteğinin Nebi için yeterli olacağını (bk. 8/Enfâl, 62) belirterek teselli etti.

3. (Aksine) Allah'tan korkanlara bir öğüt/hatırlatma olsun (diye indirdik).

4. O, yeri ve yüksek gökleri yaratan tarafından indirilmiştir.

5. Er-Rahmân arşa istiva etti.

6. Göklerde, yerde, ikisi arasında ve nemli toprak altında olan her şey O'na aittir.

7. Sözü açıktan söyleyen de (söylemesen de fark yoktur). O, sır olanı (içinden geçeni) ve ondan daha kapalı olanı (henüz içinden dahi geçmemiş olanı) bilir.

8. Allah... O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. En güzel isimler O'na aittir.

9. Mûsâ'nın haberi sana geldi mi?

10. Hani bir ateş görmüştü de ailesine demişti ki: "Burada kalın! Ben bir ateş gördüm. Ondan size bir kor getirmeyi ya da onun yanında (yol gösterecek) bir rehber bulmayı umuyorum."

11. Oraya varınca kendisine, "Ey Mûsâ!" diye seslenilmişti.

12. "Şüphesiz ki ben, (evet) ben, senin Rabbinim. Ayakkabılarını çıkar. Çünkü sen, mukaddes vadede, Tuvâ'dasın."

13. "Ben, seni seçtim. Vahyedilene kulak ver."

14. "Şüphesiz ki ben, Allah'ım. Benden başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Bana ibadet et. Beni zikretmek için namaz kıl."

15. "Kıyamet gelecektir/kopacaktır. Her nefis çabasının karşılığını alsın diye, neredeyse onu (kendimden dahi) gizleyeceğim."

16. "Sakin ona inanmayan ve hevasına/arzusuna uyan kimse, seni ona (iman etmekten) alıkoymasın. Sonra helak olursun."

17. "Sağ elinde (tuttuğun) nedir ey Mûsâ?"

18. Demişti ki: "O benim asamdır. Ona yaslanıyorum, onunla hayvanlarıma yaprak çırpıyorum ve daha başka işlerimde ondan faydalanıyorum."

19. Buyurdu ki: "Onu at ey Mûsâ!"

20. Onu atıverdi. (Bir de ne görsün) o, hareket eden bir yılanı dönüşü vermiş.

21. Buyurdu ki: “Al onu! Korkma, biz onu ilk hâline geri çevireceğiz.”

22. “Elini koltuğunun altına sok! Hiçbir kötülük/hastalık olmaksızın bembeyaz çıksın. (Bu da) başka bir ayet/mucize.”

23. “(Böyle yap ve sonucu gör ki) sana büyük ayetlerimizden/mucizelerimizden birini gösterelim.”

24. “Firavun’a git! O, haddi aştı/tağutlaştı.”

25. (Mûsâ) demişti ki: “Rabbim! Göğsümü genişlet!”

26. “İşimi kolaylaştır.”

27-28. “Dilimdeki bağı/düğümü çöz ki sözümü anlayabilsinler.”

29. “Ailemden bir vezir/yardımcı ihsan et bana.”

30. “Kardeşim Hârûn’u.”

31. “Onunla gücümü pekiştir.”

32. “Onu (davet) görevime ortak et.”

33. “Tâ ki seni çokça tesbih edelim.”

34. “Çokça zikredelim.”

35. “Şüphesiz ki sen, bizi görensın.”

36. Buyurdu ki: “İstedğin sana verildi ey Mûsâ!”

37. “Andolsun ki bir seferinde daha sana iyilikte bulunmuştuk.”

38. “Hani annene (senin kurtuluşun için) vahyolunması gerekeni vahyedyorduk.”

39. “(Şöyle vahyetmiştik: ‘Onu) tabuta koy, (sonra tabutu) nehre bırak. Su onu sahile atsın/çıkarsın. Benim ve onun düşmanı onu alsın.’ Gözlerimin önünde yetiştirilesin diye, senin üzerine bir sevgi bıraktım. (Seni her gören sever.)”

40. “Hani kız kardeşin yürüyor ve ‘Ona iyi bakacak/bakımını üstlenecek birilerini göstereyim mi size?’ diyordu. Gözleri aydın/içi ferah olsun ve üzülmesin diye seni, annene geri çevirdik. Bir insanı öldürmüştün de seni (o cinayetini) derdinden/tasasından kurtarmış ve seni çeşitli imtihanlara

tabi tutmuştuk. Medyen halkı arasında senelerce kalmış, sonra da (belirlenmiş) bir kaderle buraya (Mısır'a) gelmiştin ey Mûsâ!”

41. “Ben seni kendim için (risalet davasını yüklenesin diye) seçip yetiştirdim.”

42. “Sen ve kardeşin ayetlerimle (Firavun'a) gidin ve beni zikretmekte gevşeklik göstermeyin.”

Firavunî sistemlerle mücadelede Allah'ı (cc) anmak/zikretmek, muvahhidin en önemli güç kaynağıdır. Zira Allah'ı anan, Allah (cc) tarafından anılır (bk. 2/Bakara, 152).

İsmi Mele-i A'lâ'da övgüyle geçen biri yeryüzünün en güçlülerindedir. Çünkü arkasında Mele-i A'lâ'nın görünmez orduları vardır. Firavunların tehditleri karşısında Allah'ı anmak, kalbi teskin edip yatıştıran (bk. 13/Ra'd, 28) ve ayakları sabit kılan (bk. 8/Enfâl, 45) bir etkiye sahiptir.

43. “İkiniz Firavun'a gidin; çünkü o azgınlaştı.”

44. “Ona yumuşak bir söz söyleyin. Umulur ki öğüt alır ya da korkar.”

Firavun'a söylenen yumuşak söz için bk. 79/Nâziât, 17-19

45. Demişlerdi ki: “Rabbimiz! Şüphesiz ki onun, bize karşı taşkınlığından ve azgınlaşmasından korkuyoruz.”

46. Buyurmuştu ki: “Korkmayın! Hiç kuşkusuz ben, sizinle beraberim; işitiyor ve görüyorum.”

47. “Ona varın ve deyin ki: ‘Şüphesiz ki biz, Rabbinin elçileriyiz. İsrâîloğullarını bizimle beraber gönder, onlara azap etme! Muhakkak sana, Rabbinden ayetle/mucizeyle geldik. Selam, hidayete tabi olanların üzerine olsun.’ ”

48. “Doğrusu bize şöyle vahyolundu: ‘Azap, yalanlayan ve yüz çevirenlerin üzerinedir.’ ”

49. (Firavun) demişti ki: “Sizin Rabbiniz kimdir ey Mûsâ?”

50. “Rabbimiz, her şeye hilkatini (cinsine en uygun olanı) veren ve sonra da yol gösterendir.” demişti.

51. (Firavun) demişti ki: “Geçmişte olanlar ne olacak o hâlde?”

Firavun hak karşısında söyleyecek söz bulamayınca her dönemin en kullanışlı kozu olan “geçmiş kartı”nı kullandı. Mûsâ'nın (as) daveti kendilerine ulaşmadan ölenler ne olacaktı? Onlar putlara tapıyordu. Neden Mûsâ'nın (as) anlattığı doğrulara ulaşamamışlardı? Yoksa insanların yücelttiği ataları Mûsâ'ya (as) göre azabı hak eden şaşkınlar mıydı? Hak karşısında söyleyecek hiçbir sözü olmayanların, zaman zaman

gündeme getirdiği bu soru, kutsanan ataların hükmünü gündeme getirip insanları tevhid davetçileri aleyhine kışkırtmak ve davetçileri sonu gelmez bir tartışmanın içine çekmek içindir. Asırlar sonra akrabalarını Allah Resûlü'ne (sav) kışkırtmak ve aşiret himayesini kaldırmak için Ebû Cehil'in, "Sorun bakalım Muhammed'e! Onu büyüten, Kureyş'in efendisi Abdulmuttalib nerede?" (bk. El-Bidâye ve'n Nihâye, 4/335; Et-Takâtu'l Kubrâ, 1/211) sorusu aynı amaca matuftur.

Bu ve benzeri sorulara nasıl cevap verilmelidir? Kendisine Kitap, ilim ve hikmet verilmiş Mûsâ (as) şöyle cevap vermiştir:

52. Demişti ki: "Onların bilgisi, Rabbimin yanında bir Kitap'tadır. Rabbim, şaşırılmaz da unutmaz da."

53. (O Rabb ki) yeryüzünü sizin için (üzerinde yaşayıp istikrar bulduğunuz) bir döşek yapan, sizin için orada yollar açan ve gökyüzünden su indirendir. O (su) sayesinde çeşitli bitkilerden çift çift çıkarmıştır.

54. Yiyin ve hayvanlarınızı otlatın (diye)... Şüphesiz ki bunda, akıl sahipleri için (ibret alınacak) ayetler vardır.

55. Sizi ondan (topraktan) yarattık, ona geri çeviririz, bir kere daha sizi ondan çıkarırız/diriltiriz.

56. Andolsun ki (Firavun'a), bütün ayetlerimizi gösterdik. O, yalanladı ve (inanmamakta) diretti.

57. Dedi ki: "Yaptığın büyüyle bizleri yurtlarımızdan sürüp çıkarmak için mi geldin ey Mûsâ?"

58. "Kesinlikle biz de onun benzeri bir büyü ile sana geleceğiz. Bizimle senin aranda, bir buluşma yeri ve zamanı belirle. Ne biz ne de sen (sözümüzden) dönelim. (Belirlediğin mekân) hepimize eşit mesafede/düzlük bir alan olsun."

59. Demişti ki: "Buluşma bayram günü olsun ve insanlar kuşluk vaktinde toplansınlar."

60. Firavun arkasını dönüp gitti. Hilesini toplayıp geldi.

61. Mûsâ onlara demişti ki: "Yazıklar olsun size! Allah'a, yalan uydurarak iftira etmeyin. (Yoksa) bir azapla kökünüzü kurutur. Muhakkak ki iftira eden kaybetmiştir."

62. Aralarında durum değerlendirmesi yapıp tartışmaya ve gizlice fısıldaşmaya başladılar.

63. Dediler ki: “Şüphesiz ki bu ikisi, sizleri yaptıkları büyüyle yurdunuzdan sürüp çıkarmaya ve (bugüne kadar ciddi çabalar harcayarak kurduğunuz) en ideal sistemi silip yok etmeye çalışsan iki sihirbazdır.”

64. “Hilelerinizi/Üstün becerilerinizi birleştirin ve gruplar hâlinde gelin. Bugün kim üstün gelirse o kurtulmuştur.”

65. Demişlerdi ki: “Ey Mûsâ! (Dilersen) önce asanı sen atarsın veya ilk atan biz oluruz.”

66. Demişti ki: “(Hayır!) Bilakis, önce siz atın!” (Birde ne görsün) ipleri ve asaları, yaptıkları büyü nedeniyle, gerçekten hareket ediyor gibi geldi ona.

67. Mûsâ, içinden bir korku duymaya başlamıştı.

68. Buyurduk ki: “Korkma! Şüphesiz ki sen, elbette, üstün olansın.”

69. “At sağ elindekini! Onların yaptıklarını yutacaktır. Onların yaptığı yalnızca bir büyücü hilesidir. Ve büyücü ne yaparsa yapsın, kurtuluşa eremez/başarılı olamaz.”

70. (Yaşananlar üzerine) sihirbazlar secdeye kapanmış: “Hârûn’un ve Mûsâ’nın Rabbine iman ettik.” demişlerdi.

71. (Firavun) demişti ki: “Size izin vermeden önce ona inandınız öyle mi? Şüphesiz ki o, size sihir öğreten büyüğünüzdür. Ellerinizi ayaklarınızı çaprazlama kesecek ve sizi hurma kütüklerine asacağım. Hangimizin azabının daha çetin ve kalıcı olduğunu da bileceksiniz.”

Firavun’un benzer tehditlerini içeren ayet için bk. 7/A’râf, 123

72. Demişlerdi ki: “Seni, bize gelen apaçık delillere ve bizi yaratan (Allah’a) tercih etmeyeceğiz. Ne hüküm vereceksen ver! Sen, ancak bu dünya hayatına hükmedebilirsin.”

73. “Şüphesiz ki günahlarımızı/hatalarımızı ve bize zorla yaptırdığın sihirbazlığı bağışlasın diye, Rabbimize iman ettik. Allah daha hayırlı ve daha kalıcıdır.”

74. Hiç kuşkusuz, kim Rabbine suçlu bir günahkâr olarak gelirse elbette, ona cehennem vardır. Orada ne ölür (ki kurtulsun), ne de dirilir (ki faydalansın).

75. Kim de O’na salih ameller yapmış bir mümin olarak gelirse bunlar için yüksek dereceler vardır.

76. Altından ırmaklar akan ve içlerinde ebedî kalacakları Adn Cennetleri... Bu, arınan kimsenin mükâfatıdır.

77. Andolsun ki Mûsâ'ya şöyle vahyettik: “Kullarımla gece yola çık. Onlara denizde kuru bir yol aç. (Firavun’un size) yetişmesinden korkmadan ve endişe etmeden (yoluna devam et).”

78. Firavun, askerleriyle onları takibe koyuldu. (Onlara yetişmeden) denizden kuşatan (boğucu dalgalar), onları kuşatıverdi.

79. Firavun kavmini saptırdı. Doğru yola iletmedi.

80. Ey İsrâîloğulları! Muhakkak ki sizleri düşmanlarınızdan kurtarmış ve sizinle (buluşmak için) Tûr Dağı’nın sağ tarafı için sözleşmiş, üzerinize de kudret helvası ve bildircin eti indirmiştik.

81. Size rızık olarak verdiklerimin temiz olanlarından yiyin. Onda haddi aşmayın. Yoksa gazabım size vacip olur. Kime de gazabım vacip olmuşsa şüphesiz ki helak olmuştur.

82. Şüphesiz ki ben; tevbe eden, iman eden, salih amel işleyen ve hidayete eren kimselere karşı çok bağışlayıcıyım.

83. “Kavmini bırakıp aceleyle (bize gelmenin) nedeni nedir ey Mûsâ?”

84. Demişti ki: “Onlar benim peşimde (onları bıraktığım hâl üzereler). Rabbim sana aceleyle geldim ki benden razı olasın.”

85. Buyurmuştu ki: “Şüphesiz ki biz, senden sonra kavmini (dinlerinde) imtihan ettik ve Samiri onları saptırdı.”

86. Mûsâ öfkeli ve üzgün bir hâlde kavmine dönmüş ve “Ey kavmim! Rabbiniz size güzel vaade bulunmadı mı? Ne o, yoksa size verilen süre uzun mu geldi? Yoksa Rabbinizin gazabı size vacip olsun istediniz de ondan mı bana verdiğiniz sözden döndünüz?”

87. Dediler ki: “Sana verdiğimiz sözden irademizle dönmedik. Biz (Firavun ve kavminin) ziyet eşyalarını yüklenmiştik. Onları (ateşe) attık, aynı şekilde Samiri de attı.”

88. Onlara buzağı suretinde böğüren bir heykel çıkarmış ve “İşte sizin de Mûsâ’nın da ilahı budur. Fakat (Mûsâ) unuttu.” demişti.

89. Ona (bir şey dediklerinde) kendilerine cevap vermediğini, onlar için bir fayda sağlamadığını ve zararı da defedemediğini görmüyorlar mı?

90. Andolsun ki daha önce Hârûn şöyle demişti: “Kavmim! Siz ancak bununla fitneye düşürüldünüz. Şüphesiz ki sizin Rabbiniz Er-Rahmân’dır. Bana uyun ve emrime itaat edin.”

91. Demişlerdi ki: “Mûsâ geri dönünceye kadar, onun başında bekleme-ye devam edeceğiz.”

92. Demişti ki: “Ey Hârûn! Onların saptığını gördüğün hâlde, seni (bir şeyler yapmaktan) alıkoyan nedir?”

93. “Niye peşimden gelmedin? Yoksa emrime karşı mı geldin?”

94. (Hârûn:) “Ey anamın oğlu! Sakalımı saçımı çekiştirme! ‘İsrâîloğullarını böldün, sözümü dinlemedin.’ demenden korktum.” demişti.

95. Dedi ki: “Senin durumun nedir/Neden böyle bir şey yaptın ey Samiri?”

96. Dedi ki: “Onların görmediğini gördüm. Elçinin/Meleğin izinden bir avuç aldım ve attım. Nefsim bana böylesini hoş gösterdi.”

97. Dedi ki: “Haydi git/Defol! Sen hayat boyunca ‘La misas! (Kimse bana dokunmasın, ben de kimseye dokunmayayım.)’ diyeceksin. Ve senin asla şaşmayacak (helak olacağı) bir zamanın vardır. Şimdi de sürekli başında beklediğin ilahına bak! Andolsun ki onu yakacak, sonra da (küllerini) denize savuracağız.”

98. Sizin ilahınız ancak Allah’tır... O ki O’ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Her şeyi ilmiyle kuşatmıştır.

99. Böylece sana, geçmişte (yaşamış) kimselerin kıssalarını anlatıyoruz. Muhakkak ki sana, kendi katımızdan zikir/Kur’ân verdik.

100. Kim de ondan yüz çevirirse şüphesiz ki o, Kıyamet Günü bir günah yüklenecektir.

101. O (yükün) altında ebediyen kalacaklardır. Onların Kıyamet Günü (taşıyacakları) yük ne kötüdür.

102. Sûr’a üfürüleceği günde biz, suçlu günahkârları (yaşadıkları korku ve susuzluk nedeniyle) morarmış olarak (diriltip) huzura toplarız.

103. Kendi aralarında, “(Dünyada) yalnızca on gün kaldınız.” diye fısıldaşırlar.

104. Yolu doğruya en yakın olanlar, “Siz ancak bir gün kaldınız.” dedikleri zaman, biz onların ne söylediklerini en iyi biliniz.

105. Sana dağlardan soruyorlar. De ki: “Rabbim onları un ufak edip savuracak.”

106. “(Dağların) yerini (hiçbir yapının olmadığı) bir düzlük ve (hiçbir bitkinin olmadığı) bir boşluk olarak bırakacak.”

107. “Sen orada ne bir eğrilik ne de bir çikıntı görürsün.”

108. O gün, çaresiz, davetçinin (sesine) uyarlar. Er-Rahmân'ın (azame-tinden ötürü) tüm sesler kısılmıştır. Fısıltıdan başka bir şey duyamazsın.

109. O gün, Er-Rahmân'ın izin verip sözünden razı oldukları dışında, hiç kimsenin şefaatinin bir faydası olmayacaktır.

Kur'ân'da şefaata kavramı için bk. 43/Zuhruf, 86

110. Onların önünde olanı da ardında olanı da bilir. Onlar, ilim yönünden O'nu kuşatamazlar.

111. Tüm yüzler (hayat sahibi ve varlığa hayat veren) El-Hayy ve (var olmak için hiçbir şeye muhtaç olmayan, her şeyin varlığının kendisine bağlı olduğu) El-Kayyûm olanın karşısında zilletle boyun eğmiştir. Muhakkak ki zulüm taşıyan (sırtında zulüm/şirk yüküyle gelen) kaybetmiştir.

112. Kim de mümin olarak salih ameller yapmışsa, zulme uğramaktan ve hakkının çiğnenmesinden korkmaz.

113. İşte bunu, Arapça bir Kur'ân olarak indirdik. Korkulası (vaidleri/tehditleri) çeşitli yollarla açıkladık, umulur ki korkup sakınır ya da öğüt almalarını sağlar.

114. (Mutlak hâkimiyet/egemenlik sahibi, mülkünde dilediği gibi tasarruf eden) El-Melik ve (hak ve hakikatin kaynağı) El-Hak olan Allah yücedir. Kur'ân'ın sana vahyedilişi bitmeden (onu ezberlemek için) acele etme! De ki: “Rabbim, benim ilmimi arttır.”

115. Andolsun ki bundan önce Âdem'e, (ağaçtan yememesini emredererek) ahit vermiştik. O unuttu. Biz onda (bu ahde dair) bir azim/kararlılık görmedik.

116. Hani biz meleklere, “Âdem'e secde edin.” demiştik. İblis dışında hepsi secde ettiler. O diretti.

117. Demiştik ki: “Ey Âdem! Şüphesiz ki bu, sana ve eşine düşmandır. Sakın sizi cennetten çıkarmasın! Bedbaht olursun.”

118. “Şüphesiz sen orada acıkmayacak ve çıplak kalmayacaksın.”

119. “Orada susamayacak, Güneş’in altında yanmayacaksın.”

120. Şeytan ona vesvese vermiş ve demişti ki: “Ey Âdem! Sana (yediyişin takdirde ebedileşeceğin) ebediyet ağacını ve tükenmeyecek mülkü göstereyim mi?”

121. (İkisi) ondan yediler, avret yerleri kendilerine göründü ve cennet yapraklarıyla üzerlerini örtmeye başladılar. Âdem, Rabbine isyan etti, şaşırıldı.

122. Sonra Rabbi onu seçti, tevbesini kabul etti ve yol gösterdi.

123. Dedi ki: “Oradan birbirinize düşman olarak hep beraber (yeryüzüne) inin. Benden size bir hidayet gelecek. Kim de benim hidayetime uyarsa, o sapmayacak ve bedbaht olmayacaktır.”

Allah’ın (cc) bu buyruğunu içeren benzer ayet için bk. 2/Bakara, 38

124. “Kim de zikrimden (göndereceğim Kitaplardan) yüz çevirirse, şüphesiz ki ona sıkıcı/dar bir hayat vardır ve Kıyamet Günü’nde onu kör olarak diriltiriz.”

125. Diyecek ki: “Rabbim! Niçin beni kör olarak haşrettin? Oysa ben (dünyada) gören biriydim.”

126. Buyuracak ki: “Böyle işte! Ayetlerimiz sana gelmişti, onu unutmuşsun. Bugün sen de unutulup (kendi hâline) terk edileceksin.”

127. Aşırı gidip Rabbinin ayetlerine inanmayanları da böyle cezalandırırız. Kuşkusuz ahiret azabı, daha çetin ve daha kalıcıdır.

128. Onlardan önceki nesillerden çoğunu helak etmiş olmamız, onlara gerçeği göstermedi mi? (Oysa onların helaktan geriye kalan harabe) meskenleri arasında dolaşıp (helakın izlerini görüyorlar). Şüphesiz ki bunda, akıl sahipleri için ayetler vardır.

129. Şayet, Rabbinden geçmiş bir söz/hüküm ve belirlenmiş bir müddet olmasaydı (onların helak edilmesi) kaçınılmaz olurdu.

130. (Öyleyse) onların söylediklerine sabret! Güneş doğmadan ve batmadan önce Rabbinin hamd ile tesbih et. Gecenin bazı saatlerinde ve gündüzün iki ucunda tesbih et ki (Rabbin senden, sen de Rabbinden) razı olasın.

Tevhid davetçisi, Allah’ın (cc) değişmez bir sünneti olarak türlü eziyetlerle karşılaşa-

cak, sözlü ve fiilî şiddete maruz kalacaktır (bk. 3/Âl-i İmrân, 186). Rabbimiz; bu eziyetler karşısında sabrı, hamd ile Allah'ı (cc) tesbih etmeyi, çokça secde ederek Allah'a (cc) yakınlaşmayı (bk. 15/Hicr, 97-98) ve müminlerle bir arada olmayı (bk. 18/Kehf, 28) öğütlemektedir.

131. Onlardan bazılarına, kendilerini imtihan etmek için verdiğimiz dünya süsüne gözünü dikme! Rabbinin rızıkı, daha hayırlı ve daha kalıcıdır.

132. Ailene namazı emret, sen de onda sabırlı/kararlı ol. Biz senden rızık istemiyoruz. Biz seni rızıklandırıyoruz. Akıbet takvanındır. (Takvalı olanlarındır.)

133. Dediler ki: “Bize, Rabbinden bir ayet/mucize getirmesi gerekmez miydi?” Önceki sahifelerde bulunan apaçık deliller onlara gelmedi mi?

134. Biz onları (uyarı gelmeden) önce helak etmiş olsaydık diyeceklerdi ki: “Rabbimiz! Bize bir resûl gönderseydin de, (azapla) zelil ve rezil olmadan senin ayetlerine uysaydık.”

135. De ki: “Herkes gözetlemektedir! Siz de gözetleyin (bakalım). Kimin doğru yolun ehli olduğunu ve hidayete erdiğini ileride bileceksiniz.”

21. ENBİYÂ SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 112 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. İnsanların hesap vakti yaklaşmıştır. (Oysa) onlar, gaflet içerisinde, ilgisiz, yüz çevirmiş hâlde (yaşamaya devam etmektedirler).

2. Onlara Rabblerinden yeni bir zikir/ayet gelecek olsa, mutlaka onu alaya alarak dinlerler.

3. Kalpleri oyundadır... Zulmedenler (aralarında) gizlice fısıldaşırlar: “Bu da sizin gibi bir insan değil midir? Göz göre göre büyülenmeye (teslim mi olacaksınız)?”

4. Dedi ki: “Rabbim, gökte ve yerde (konuşulan) sözü bilir. O, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî ve (her şeyi bilen) El-Alîm'dir.”

5. (Hayır, öyle değil!) “Bilakis, bir demet hayal/karmakarışık düşler işte. Hayır! Uydurduğu bir iftira ya da... Hayır! (Olsa olsa) o bir şairdir. Öncekilerin gönderildiği gibi bize bir ayet/mucize getirsin (de görelim).” dediler.

6. Onlardan önce helak ettiğimiz hiçbir belde iman etmemiştii! Onlar mı iman edecek?

7. Senden önce gönderdiklerimiz de ancak kendilerine vahyettiğimiz erkeklerdi. Şayet bilmiyorsanız, zikir ehline sorun.

8. Onları yemek yemeyen cesetler kılmadık. Hem (bu dünyada), ebedî kalacak da değillerdir.

9. Sonra kendilerine verdiğimiz sözü yerine getirip onları ve dilediklerimizi kurtardık. Aşırı gidenleriyse helak ettik.

10. Andolsun ki size, içinde sizi anlatan/sizi şerefe ulaştıracak (öğütler barındıran) bir Kitap indirdik. Akletmez misiniz?

11. Zalim olan nice belde halkını, (sırtlarını doğrultamayacak şekilde) helak ettik. Onlardan sonra başka kavimler inşa ettik.

12. Azabımızı hissedince oradan hızlıca koşmaya/uzaklaşmaya başladılar.

13. Koşup kaçmayın! (Nimet ve zenginlikle) şımartıldığınız hayatınıza ve evlerinize dönün. (Bakalım sizi Allah'ın azabından koruyacak mı?) (Ne bekliyordunuz ki? Elbette) sorguya çekileceksiniz.

14. Dediler ki: "Eyvahlar olsun bize! Şüphesiz ki biz, zalim kimselerdik."

15. Onları biçilmiş ekin, sönmüş ateş hâline getirene kadar dövünmeye devam ettiler.

16. Biz göğü, yeri ve ikisi arasındakileri oyun/oyalanma olsun diye yaratmadık.

Yaratılış gayesi için bk. 38/Sâd, 27

17. Şayet oyun eğlence edinecek olsak, (evet,) yapacak olsak bunu kendi katımızda yapardık.

18. (Hayır, öyle değil!) Bilakis biz, hakkı batıla musallat ederiz de onu beyninden yakalayıp parçalar. (Bir de bakarsın ki) batıl yok oluvermiş. (Allah'a) yakıştırdığınız sıfatlardan ötürü yazıklar olsun size!

19. Göklerde ve yerde olan herkes O'na aittir. O'nun yanında olan (melekler), O'na ibadet etmekten büyülenmez ve bıkip usandıklarından dolayı (ibadete) ara vermezler.

20. Gece ve gündüz, kesintisiz bir şekilde O'nu tesbih ederler.

21. Yeryüzünden (bazı) ilahlar edinmişler de onlar mı (ölüleri) diriltecekmiş?

22. Şayet (göklerde ve yerde) Allah'ın dışında ilahlar olsaydı (düzen) bozulurdu. Arşın Rabbi olan Allah, onların yakıştırdığı sıfatlardan münezzehtir.

23. O, yaptıklarından sorulmaz; onlarsa sorulurlar.

24. Yoksa O'nu bırakıp da ilahlar mı edindiler? De ki: "Getirin (bakalım, içinde hiçbir şüphe olmayan) kesin kanıtınızı! Bu, benimle olanların ve benden öncekilerin zikridir/ortak davetidir. (Bakın bakalım, yalnızca Allah'ı ilah edinmek dışında bir zikir/mesaj var mı?)" Bilakis, onların birçoğu hakkı bilmezler ve onlar yüz çevirmektelerdir.

25. Senden önce gönderdiğimiz her resûle, "Şüphesiz ki benden başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. O hâlde yalnızca bana kulluk/ibadet edin." diye vahyetmişizdir.

Kelime-i Tevhid red ve ispat içerikli iki cümleden oluşmaktadır. "La ilahe" diyerek uluhiyet tamamen reddedilmekte, "illallah" diyerek uluhiyet yalnızca Allah (cc) için ispat edilmektedir. İlah nedir? İlah, Kur'ân istilahında, kendisine ibadet edilen demektir. Okumakta olduğumuz Enbiyâ Suresi'nin 25. ayeti dışında Meryem Suresi'nin 81 ve 82. ayetleri ve Zuhruf Suresi'nin 45. ayeti de bu anlama işaret etmiştir. Yani Lailaheilallah dediğimizde, "Allah'ın dışında ibadeti hak eden hiçbir varlık yoktur ve yalnızca Allah'a ibadet edeceğim." demiş oluruz. İlah, sanıldığı gibi yaratan, rızık veren, yaşatan ve öldüren gibi anlamlara gelmez. Öyle olmuş olsa müşriklerin Kelime-i Tevhid'e davet edilmesi anlamsız olurdu. Zira onlar, bunların tamamına inandıklarını söylüyorlardı. (bk. 10/Yûnus, 31-32) Ancak onlar dua, adak, tavaf gibi ibadetleri Allah'tan başka varlıklara yapıyor, Allah'ın kanunları dışında kanunlar koyan ve toplumu bunlarla yöneten yöneticilerin peşinden gidiyorlardı. Böylece, Allah'tan başkasına ibadet ediyor ve Allah'ın dışında ilah edinmiş oluyorlardı. (bk. 9/Tevbe, 31; 10/Yûnus, 18; 12/Yûsuf, 37-40)

26. Dediler ki: "Rahmân çocuk edindi!" O, tüm eksikliklerden münezzehtir. (Hayır, öyle değil! Allah'a çocuk diye yakıştırdıkları melekler) ikrama nail olmuş (değerli) kullardır.

27. Sözleriyle O'nun önüne geçmez, O'nun emriyle iş yaparlar.

28. Onların önlerinde ve arkalarında olanı bilir. O'nun razı olduklarından başkasına şefaath etmezler. Ve O'na karşı korkularından dolayı kalpleri ürpermektedir.

Kur'ân'da şefaath kavramı için bk. 43/Zuhruf, 86

29. İçlerinden her kim, "Allah'ın yanı sıra ben de bir ilahım!" derse işte böylesini, cehennemle cezalandırırız. Zalimleri böyle cezalandırırız işte.

30. O kâfirler, göklerin ve yerin bitişik olduğunu, bizim onları birbirinden ayırdığımızı ve her canlıyı sudan yarattığımızı görmediler mi? İman etmezler mi?

31. Yer onları sarsmasın diye (dağlardan) kazıklar çaktık. Yollarını şaşır-mamaları için de, (o dağlar arasında) geniş yollar kıldık.

32. Gökyüzünü (üzerlerine düşmesin diye) korunmuş bir tavan yaptık. Onlar, O'nun ayetlerinden yüz çevirmişlerdir.

33. Geceyi, gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı yaratan O'dur. Her biri (belirlenmiş) bir yörüngede akıp gitmektedir.

34. Senden önce de hiçbir beşere sonsuz hayat vermedik! Sen dahi ölecekken onlar ebedî mi kalacaklar?

35. Her nefis ölümü tadacaktır. Biz, sizleri şer ve hayırla sınavarak de-neriz. Ve bize döndürüleceksiniz.

36. Kâfirler seni gördüklerinde seninle alay etmekten başka bir şey yap-mazlar. (Derler ki:) "İlahlarınızı (gündem edip onların ayıplarını) zikreden (diline dolayan) adam bu mu?" Rahmân'ın zikrini/Kitabı'nı inkâr eden-ler onlardır oysa! (Buna rağmen Allah'ın Resûlü'nü alaya alıyor, taştan varlıklara dil uzattı diye onu ayıplıyorlar.)

37. İnsan, aceleden yaratılmıştır. Ayetlerimi size göstereceğim, acele et-meyin!

38. Derler ki: "Şayet doğru söylüyorsanız (bize) vadettiğiniz (azap) ne zaman? (Gelsin de görelim!)"

39. O kâfirler, yüzlerinden ve sırtlarından azabı savamayacakları ve yar-dım da olunmayacakları o zamanı keşke bilselerdi.

40. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, onlara ânsızın gelecek ve onları neye uğ-radıklarını anlamayacak hâle getirecektir. Onu geri çevirmeye güç ye-tiremeyecekler ve onlara mühlet de verilmeyecektir.

41. Andolsun ki senden önce de resûllerle alay edildi. O alay edenleri, alaya aldıkları (azap) her taraftan kuşatıverdi.

42. De ki: "Gece ve gündüz, Rahmân'a karşı kim sizi koruyabilir? (Hayır, öyle değil!) Bilakis onlar, Rabblerinin zikrinden/Kitabı'ndan yüz çevir-mişlerdir."

43. Yoksa onları bize karşı koruyan ilahları mı var? Onlar, kendilerine yardıma bile güç yetiremezler. Onlar bizden himaye de bulamazlar.

44. (Hayır, öyle değil!) İşin aslı biz bunları ve babalarını (yeryüzünde) faydalandırdık ve nihayet yaşadıkları ömür uzadı (ve bu duruma aldandılar). Görmüyorlar mı? Biz yeryüzüne gelip onu etrafından (müminlere fetihler ihvan ederek) eksiltiriz. (Bizim müminlere olan yardımımıza rağmen) onlar mı galip gelecekmış?

45. De ki: “Ben, ancak sizleri vahiyle uyarırım. Sağır olanlarsa uyarıldıkları çağrıyı duymazlar.”

46. Şayet Rabbinin azabından onlara az bir şey dokunsa, hiç kuşkusuz, “Eyvahlar olsun bize, gerçekten zalimlermiyiz.” diyerek (yaygara koparırlar).

47. Adalet terazilerini Kıyamet Günü için kurarız. Hiç kimseye zulmedilmez. Hardal tanesi ağırlığında (basit bir şey dahi) olsa onu getiririz. Hesap sorucu olarak biz yeteriz.

48. Andolsun ki Mûsâ ve Hârûn’a muttakilere bir ışık ve öğüt/hatırlatma olması için Furkân’ı/Tevrât’ı verdik.

49. Onlar ki gaybta (görmedikleri hâlde ya da kimsenin kendilerini görmediği yerlerde) Rabblerinden korkar ve kıyamet nedeniyle kalpleri ürperti içerisinde.

50. Bu (Kur’ân), indirdiğimiz mübarek zikirdir. Siz onu inkâr mı edeceksiniz?

51. Andolsun ki bundan önce İbrâhîm’e rüşdünü (olgunluk) vermiştik. Biz onu biliyor (gelişimini ve süreçlerini izliyorduk).

52. Hani babasına ve kavmine demişti ki: “Şu başında ibadet için bekleştığınız heykeller de neyin nesi?”

53. “Biz babalarımızı onlara ibadet eder bulduk.” demişlerdi.

54. “Andolsun ki sizler de babalarınız da apaçık bir sapıklık içerisinde.” demişti.

55. “Sen bize hakkı mı getirdin; yoksa bizimle oyun mu oynuyorsun?” demişlerdi.

56. Demişti ki: “Bilakis sizin Rabbiniz, göklerin ve yerin Rabbi olup onları yoktan var edendir. Ben de buna şahitlik edenlerdenim.”

57. “Allah’a yemin olsun ki siz arkanızı dönüp gittiğinizde putlarınızın başına bir iş getireceğim.”

58. Büyük put hariç hepsini paramparça etmişti. Belki (neler olduğunu büyük puta) danışırılar diye...

59. Demişlerdi ki: “İlahlarımıza kim yaptı bunu? Şüphesiz ki o, zalimlerdendir.”

60. “Bir genç işittik onları diline dolayan! Onun adı İbrâhîm.” demişlerdi.

61. “Onu tüm insanların gözü önünde (bir yere) getirin, belki (bu işi onun yaptığına) şahitlik ederler.” demişlerdi.

62. “Sen mi ilahlarımıza bunu yaptın ey İbrâhîm?” demişlerdi.

63. “(Hayır, düşündüğünüz gibi değil!) Bilakis, onların büyüğü (olan put, öylece sağlam durduğuna göre) bunu o yapmıştır. Şayet konuşabiliyorlarsa (putlara) sorun (bakalım).”

64. Kendi iç dünyalarına dönüp (düşündükten sonra) demişlerdi ki: “Şüphesiz ki (konuşamayan ve kendini savunamayan varlıklara ibadet etmekle) sizler zalimlerin ta kendisisiniz.”

65. Sonra tekrar baş aşağı olup (eski hâllerine döndüler ve) “Ândolsun ki sen de bunların konuşamadığını biliyorsun.” (dediler.)

66. Demişti ki: “Yoksa Allah’ı bırakıp da size hiçbir faydası olmayan ve zararı defedemeyen şeylere mi ibadet/kulluk ediyorsunuz?”

67. “Size de Allah’ın dışında ibadet ettiklerinize de yuh olsun! Akletmez misiniz?”

68. Demişlerdi ki: “Şayet bir şeyler yapacaksanız, onu yakın ve ilahlarınıza yardım edin.”

69. Biz de buyurduk ki: “Ey Ateş! İbrâhîm’e serin ve selamet ol!”

70. Ona tuzak kurmak istemişlerdi de biz onları en fazla hüsrana uğrayanlardan kılmıştık.

71. Onu ve Lût’u âlemler için bereketli kıldığımız topraklara (taşınarak) kurtarmıştık.

72. Ona İshâk’ı, üstelik bir de Ya’kûb’u ihsan etmiş ve her birini salih kimseler kılmıştık.

73. Onları emrimizle hidayete ulaştıran imamlar kılmıştık. Onlara hayırlı işleri yapmayı, namazı dosdoğru kılmayı ve zekâtı vermeyi vahyetmiş-tik. Onlar bize kulluk/ibadet eden kimselerdi.

74. Lût'a da hüküm/hikmet ve ilim verdik. Onu habis eylemlerde bulu-nan o şehirden (ve halkından) kurtardık. Şüphesiz ki onlar, fasıklar(dan oluş-an), kötü bir kavimdiler.

75. Onu rahmetimize dâhil ettik. Şüphesiz ki o, salihlerdendi.

76. Nûh'u da (an)! Daha önce (Rabbine) dua etmiş, biz de duasına ica-bet etmiştik. Onu ve ailesini büyük sıkıntıdan (tufandan) kurtarmıştık.

77. Ayetlerimizi yalanlayan topluluğa karşı ona yardım etmiştik. Onlar kötü bir kavimdi ve onların tamamını (tufanda) boğduk.

78. Dâvûd ve Suleymân'ı da (an)! Hani, koyunların girdiği ekin hakkında hüküm veriyorlardı. Biz, onların hükmüne şahittik.

79. Biz, (isabetli hükmü) Suleymân'ın fıkhetmesini sağladık. Her birine hüküm/hikmet ve ilim verdik. Dağları ve kuşları (onunla beraber) tes-bih etsinler diye Dâvûd'un emrine amade kıldık. (Bunları) yapan bizleriz.

80. Ona, sizi savaşlarda koruyacak zırh yapımını öğrettik. Siz (bu nimet-lere) şükredenler misiniz?

81. Süratli rüzgâr(ları) da Suleymân'ın (hizmetine verdik). Onun emriyle, bereketli kıldığımız topraklara akıp giderdi. Biz, her şeyi bilenleriz.

82. Dalgıçlık ve başkaca işlerde kullandığı şeytanların bir kısmını da (onun hizmetine verdik). Onları koruyup/gözeten bizlerdik.

83. Eyyûb'u da (an)! Hani o Rabbine dua etmiş (ve demişti ki:) "Şüphe-siz ki bu dert bana dokundu/her yönden beni kuşattı ve sen merhamet-lilerin en merhametlisisin."

84. Onun duasına icabet ettik ve sıkıntısını giderdik. Tarafımızdan bir rahmet ve (Allah'a) kulluk edenlere öğüt olması için, ailesini ve bir o ka-darını daha ona verdik.

85. İsmâîl, İdris ve Zulkifl... Hepsi sabırlı kimselerdendi.

86. Onları rahmetimize dâhil ettik. Şüphesiz ki onlar, salih kimselerdendiler.

87. Zunnûn/Balık sahibini de (an)! Hani kızgınlıkla (kavmini bırakıp) git-miş ve onu sıkıntıya düşürmeyeceğimizi sanmıştı. (Onu balık karnın-

da hapsedmekle cezalandırınca) karanlıklar içinde seslenmişti: “Senden başka (ibadeti hak eden) ilah yok! Sen tüm eksikliklerden münezzehsin. Şüphesiz ki ben, zalimlerden oldum.”

88. Biz, onun (duasına) icabet ettik ve onu deritten/üzüntüden kurtardık. İşte iman edenleri de böyle kurtarıyoruz.

89. Zekeriyyâ’yı da (an)! Hani o: “Rabbim, beni bir başıma yalnız bırakma. Sen mirasçı olanların en hayırlısısın.” diye Rabbine nida etmişti.

90. Biz onun duasına icabet etmiş, ona Yahyâ’yı ihsan etmiş ve eşinin (kısırlılığını da) düzeltmiştik. Onlar hayırlarda yarışır, istek ve korkuyla bize dua ederlerdi ve bize karşı huşu/saygı ehli kimselerdi.

91. İffetini koruyan (Meryem’e) ruhumuzdan üfledik. Onu ve oğlunu âlemlere ayet kıldık.

92. Hiç kuşkusuz sizin bu ümmetiniz, tek (olan İslam) ümmettir. Ben de sizin Rabbinizim. Öyleyse bana ibadet edin.

93. Onlar işlerini/dinlerini aralarında parçalara ayırdılar/ihtilafa düştüler. Hepsi bize döneceklerdir.

94. Kim de mümin olarak salih amellerde bulunursa onun çabası nankörlükle karşılanmaz/hak ettiği karşılığı alır. Şüphesiz ki biz, onun için yazarlarız.

95. Helak ettiğimiz bir belde (halkının, emrimize direnmeleri ve bize) dönmemeleri imkânsızdır.

96. Ye’cûc ve Me’cûc’un (seddi) açıldığında, her yerden akın ederler.

97. Hak olan vaad/kıyamet yaklaşmıştır. (O, vuku bulduğunda) kâfirlerin gözleri yuvalarından fırlayacak ve “Eyvahlar olsun bize! Muhakkak ki biz, bundan gaflet içerisindeydik. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, biz zalimlerdik. (diyecekler)”

98. Şüphesiz ki sizler ve Allah’ı bırakıp da ibadet ettikleriniz, cehennem odunusunuz. Sizler oraya gireceksiniz.

99. Şayet bunlar, (iddia ettiğiniz gibi) ilah olmuş olsalardı oraya girmezlerdi. Ve hepsi orada ebedî kalacaktır.

100. Orada onlara, zorlanarak nefes almak vardır. Ve orada işitmezler de.

101. Şüphesiz ki bizden kendileri için güzellik geçmiş bulunanlar; bunlar ondan uzaklaştırılacaklardır.

Yani müşriklerin ibadet ettiği nebi, melek ve salihler, ateşe girmeyecek ve cehennem odunu olmayacaktır. Zira bu sayılanlar, müşriklerin onlardan habersiz veya onlara rağmen ibadet ettiği kimselerdir. (bk. 5/Mâide, 116-117; 34/Sebe', 40-41)

102. Onun (ateşinin) çatırtısını (dahi) duymazlar. Canlarının istediği (nimetler) içerisinde ebedî kalacaklardır.

103. En büyük korku (diriliş ve haşr esnasında yaşanan korku) onları üzmez. Onları melekler, "Bu, size vadolunan gününüzdür." diyerek karşılarlar.

104. O gün, gökyüzünü kitap sayfası dürer gibi düreriz. İlk başta nasıl yaratmışsak, (mahlukatı) ilk hâline döndürürüz. Bu, üzerimize aldığımız bir vaat/sözdür. Kesinlikle biz (bunu) yapacağız.

105. Andolsun ki Zikir'den sonra Zebûr'da da şöyle yazdık: "Şüphesiz ki karyüzüne, salih kullarım vâris olacaktır."

106. Şüphesiz ki bu (Kur'ân'da), Allah'a kulluk eden bir topluluk için yeterli bilgi/belge/öğüt/hedefe ulaştıran metod vardır.

107. Biz seni yalnızca âlemlere rahmet olarak gönderdik.

108. De ki: "İlahınız ancak tek bir ilahdır." diye bana vahyolunuyor. Müslimlerden/Şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullardan olacak mısınız?"

109. Şayet yüz çevirirlerse de ki: "Size eşit şekilde/ayırım yapmadan uyarıda bulundum. Vadolduğunuz şey yakın mı uzak mı bilmiyorum."

110. "Şüphesiz ki O, sözün açık olanını da gizlemekte olduğunuzu da bilir."

111. "Bilmiyorum, belki de o (tehdit olduğunuz azabın zamanının belirsizliği), sizin için bir fitne ve belirli bir zamana kadar faydalanmadır."

112. Dedi ki: "Rabbim! Hak ile hükmet. Rabbimiz, Er-Rahmân olan ve sizin yakıştırmalarınıza karşılık (yardımına sığınılacak) El-Musteân'dır."

22. HAC SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 78 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Ey insanlar! Rabbinizden korkup sakının. Şüphesiz ki kıyamet sarsıntısı, büyük bir şeydir.
2. Onu göreceğiniz gün, emziren emzirdiğini unuttur, gebe kadınlar çocuklarını düşürür ve insanları sarhoş hâlde görürsün; oysa onlar, sarhoş değillerdir. Fakat Allah'ın azabı pek çetindir.
3. İnsanlardan öylesi vardır ki Allah hakkında bilgisizce tartışır ve her inatçı şeytana uyar.
4. Onun için şu (hüküm) yazılmıştır/verilmiştir: “Şüphesiz ki kim onu dost edinirse, (şeytan) onu saptırır ve alevleri dehşet saçan ateşe sürükler.”
5. Ey insanlar! Şayet (öldükten sonra) dirilmeden yana şüphe içindeyseniz, şüphesiz ki sizi topraktan yarattık. Sonra bir damla meniden, sonra donmuş kan pıhtısından (embriyo) sonra da yaratılışı tamamlanmış, tamamlanmamış bir parça etten... (bunları yapanın yeniden diriltmeye kâdir olduğunu) sizlere açıklamak için. Dilediğimizi belirli bir süreye kadar rahimlerde tutuyoruz. Sonra sizleri birer bebek olarak çıkarıyoruz, sonra da yetişkinlik çağına ulaşmanız için (size ömür veriyoruz). Sizden kimi ölüyor, kimi de ömrün en kötü çağına döndürülüyor ki bildikten sonra hiçbir şey bilemesin. Sen yeryüzünü kurumuş/hareketsizleşmiş görürsün. Üzerine su indirdiğimizde (önce) titreşir, (sonra) kabarıp ve her göz alıcı çiftten bitkiler bitirir.
6. Allah (bunları yaptı) çünkü O, (hak ve hakikatin kaynağı olan) El-Hak, ölüleri diriltten ve her şeye kadîr olandır.
7. Hiç kuşkusuz, kıyamet gelecektir, onda şüphe yoktur. Şüphesiz ki Allah, kabirlerde olanları diriltecektir.
8. İnsanlardan öylesi vardır ki Allah hakkında bilgisizce, hidayete uymadan ve aydınlatıcı kitabı olmaksızın tartışır.
9. (İnsanları) Allah'ın yolundan saptırmak için kibirli ve kendini beğenmiş bir hâlde bunu yapar. Ona dünyada rezil olmak vardır. Kıyamet Günü'nde de ona can yakıcı azabı tattırırız.

10. Bu, ellerinin (yapıp) takdim ettiği'dir. Şüphesiz ki Allah, kullarına zulmedici değildir.

11. İnsanlardan öylesi vardır ki Allah'a kıyısından köşesinden (şüphe içinde, ayağı sağlam basmadan) kulluk eder. Şayet ona bir hayır erişirse, onunla mutmain olur. Ona bir fitne/imtihan erişirse yüz üstü çevrilir (eski hâline döner). Dünyayı da ahireti de kaybeder. İşte bu, apaçık bir hüsrandır.

12. Allah'ı bırakıp, kendisine hiçbir fayda ve zarar veremeyecek şeye dua eder. Bu, uzak sapıklığın ta kendisidir.

13. Zararı, yararından daha yakın olana dua eder. O, ne kötü bir dost ve ne kötü bir arkadaştır.

14. Şüphesiz ki Allah, iman edip salih amel işleyenleri, altından ırmaklar akan cennetlere sokacaktır. Şüphesiz ki Allah, dilediğini yapar.

15. Kim de Allah'ın, ona (Nebi'ye) dünyada ve ahirette yardım etmeyeceğine inanıyorsa göğe bir araç uzatsın, sonra da (gökten ona gelen yardımı) kessin. (Sonra da) baksın (bakalım), bulduğu bu çare (İslam'a ve Peygamber'e karşı) öfkesini gidermiş mi?

16. Biz Kur'ân'ı, böylece apaçık ayetler olarak indirdik. Hiç şüphesiz Allah, dilediğini hidayet eder.

17. İman edenler, Yahudi olanlar, Sabiîler, Hristiyanlar, Mecusiler ve müşrikler... Şüphesiz ki Allah, Kıyamet Günü aralarında hükmedecektir. Kuşkusuz Allah, her şeyin üzerinde şahit olandır.

18. Görmedin mi? Göklerde ve yerde olanlar, Güneş, Ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, hayvanlar ve insanların çoğu Allah'a secde etmekte'dir. Birçoğuna da azap hak olmuştur. Allah'ın değer vermeyip aşağıladığını değerli kılacak kimse yoktur. Şüphesiz ki Allah, dilediğini yapar.

19. Bu ikisi, Rabbleri hakkında kavgaya tutuşan iki hasımdır. (Bu ikisinden) kâfir olanlara ateşten elbiseler biçilir. Onların tepesinden kaynar sular dökülür.

20. O (kaynar suyla) karınlarının içinde olanlar ve derileri eritilir.

21. Onlar için (hazırlanmış) demirden sopalar vardır.

22. Oranın derdinden/üzüntüsünden (kurtulmak için) ne zaman çıkmaya yeltenseler, oraya geri çevrilirler. Ve “Tadın yakıcı azabı.” (denir.)

23. Şüphesiz ki Allah, iman edip salih amel işleyenleri, altından ırmaklar akan cennetlere sokacaktır. Orada altından bilezikler ve İncîlerle süsle-neceklerdir ve elbiseleri de ipektendir.

24. Onlar, sözün en güzel olanına ve övülmüş olan yola muvaffak kılın-mışlardır.

25. Şüphesiz ki kâfir olan, Allah’ın yolundan alıkoyan ve hem yerlilerin hem de dışarıdan gelenlerin içinde eşit olduğu, tüm insanlar için (kutsal) kıldığımız Mescid-i Haram’dan alıkoyanlar (helak olmuşlardır). Kim de orada yoldan sapmayı ve zulmü isterse ona, can yakıcı azaptan tattırırız.

26. Hani biz İbrâhîm’e evin/Kâbe’nin yerini göstermiş ve “Bana hiçbir şeyi ortak koşma. Tavaf edenler, kıyamda duranlar, rükû edenler ve secde edenler için evimi temizle.” (diye vahyetmiştik.)

27. “İnsanlar arasında haccı ilan et. Yürüyerek veya (uzun yolculuk ne-deniyile) yorulmuş binekler üzerinde, uzak yollardan sana gelsinler.”

28. (Senin çağrınla hacca gelsinler ki) kendileri için faydalı olan şeylere şahit olsunlar. (Ayrıca) kendilerine rızık olarak verdiği (kurbanlık) hay-yanlar üzerine, belli günlerde Allah’ın adını ansınlar... Ondan yiyin ve zorda kalmış fakire de ondan yedin.

29. Sonra (saç, tırnak ve bıyıklarını keserek) kirlerini gidersinler, adakla-rını yerine getirip Beyt-i Atîk’i/Özgür Ev’i tavaf etsinler.

30. İşte böyle... Kim de Allah’ın (korunup gözetilmesini istediği) huru-matını yüceltir/değer verirse o, Rabbinin katında kendisi için en hayırlı olandır. (Haramlığı size) okunanlar dışındaki hayvanlar size helal kılındı. Pislik olan putlardan uzak durun! Yalan sözden de uzak durun.

31. Hiçbir şeyi O’na ortak koşmayan (ve şirkin her türlüsünü terk eden) hanîfler olarak (bunları yapın). Kim de Allah’a şirk koşarsa gökten yere çakılan, havada kuşların kendisini (parça parça) kaptığı veya rüzgârın ıssız, uzak bir yere savurduğu kimse gibidir.

Şirkin tanımı, çeşitleri ve müşrikin akıbeti için bk. 4/Nisâ, 48

32. İşte böyle... Kim de Allah'ın (değer verilmesini istediği, O'nu hatırlatan) şiarlarını yüceltirse kuşkusuz bu, kalplerin takvasındandır.

33. O (hayvanlarda, kurban edilecekleri) belirli süreye kadar sizin için faydalar vardır. Sonra onların yeri (kurban edilecekleri) Beyt-i Atîk'tir.

34. Allah'ın adını, kendilerine rızık olarak verdiği hayvanlar üzerine an-sınlar diye, her ümmete bir mensek/kurban kesmeyi meşru kıldık. Sizin ilahınız tek olan ilahtır. Öyleyse O'na teslim olun. (Kalp dinginliği ve te-vazuyla Allah'a teslim olan) muhbitleri müjdele.

35. Onlar ki Allah anıldığında kalpleri titrer, başlarına gelene sabreder, namazı dosdoğru kılar ve kendilerine rızık olarak verdiklerimizden infak ederler.

36. Kurbanlık hayvanları da sizin için Allah'ın şiarlarından kıldık. Sizler için onda hayır vardır. Onlar (kurban edilmek için) ayakta iken Allah'ın adını anın. Yanları üzerine yere düştüklerinde (can verince) ondan yiyin. Kanaat edip (istemeyene de), dilenen kimseye de ondan yedirin. Böylece o (hayvanları) sizin için kullanışlı/yararlı hâle getirdik ki şükredesiniz.

37. O (kurbanın) ne eti ne de kanı Allah'a ulaşır. O'na ulaşan sizin takva-nızdır. İşte böylece onları (rahatça kesebilmeniz için) size boyun eğdirdi ki sizi hidayet etmesine karşılık Allah'ı tekbir edip yüceltesiniz. Ve muh-sinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları müjdele!

38. Şüphesiz ki Allah, iman edenleri savunur/müdafaa eder. Şüphesiz ki Allah, çokça ihanet eden ve pek nankör olan hiç kimseyi sevmez.

39. Kendileriyle savaşılana zulme uğramaları nedeniyle (savaş) izni verildi. Şüphesiz ki Allah, onlara yardım etmeye kadîrdir.

40. Onlar ki yalnızca, "Rabbimiz Allah'tır." dedikleri için, haksız yere yurt-larından çıkarılmışlardır. Allah, insanların bazısını diğer bir kısmıyla savıp (yeryüzünde bozgunculuk yapmalarına engel olmasaydı) şüphesiz ki manastırlar, kiliseler, havralar, içinde Allah'ın adının çokça anıldığı mes-cidler yıkılırdı. Elbette Allah, kendisine yardım edene yardım edecektir. Şüphesiz ki Allah, (güç ve kuvvet sahibi olan) Kaviy ve (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz'dir.

41. (O Allah'ın yardım ettiği kimseler) kendilerine yeryüzünde iktidar ve-

rildiğinde namazı dosdoğru kılar, zekâtı verir, iyiliği emreder, kötülükten alıkoyarlar. İşlerin akıbeti (onlar hakkında nihai karar) Allah'a aittir.

42. Şayet seni yalanlıyorsa hiç şüphesiz, onlardan önce Nûh, Âd ve Semûd Kavimleri de yalanlamışlardı.

43. İbrâhîm ve Lût'un kavmi de...

44. Medyen halkı da... Mûsâ da yalanlanmıştı. Kâfirlere mühlet vermiş sonra da onları (azapla) yakalayivermiştim. Nasılmış (onların yalanlamalarını) inkâr edişim?

45. Halkı zalim olduğu için helak ettiğimiz nice belde vardır ki altı üstüne gelmiş, kuyuları kullanılmaz hâlde, yüksek duvarlı sarayları terk edilmiş ve harabeye dönmüştür.

46. Kendisiyle akledecekleri bir kalplerinin ve işitecekleri bir kulaklarının olması için yeryüzünde dolaşmazlar mı? Çünkü gözler kör olmaz. Asıl kör olan sinelerdeki kalplerdir.

47. Senden, azabın bir ân önce gelmesini istiyorlar. (Oysa) Allah asla sözünden dönmez. Rabbinin katında bir gün, sizin saymakta olduğunuz bin sene gibidir.

48. Halkı zalim olmasına rağmen mühlet verdiğim, sonra da (azapla) yakalayiverdiğim nice belde vardır. Dönüş yalnızca banadır.

49. De ki: "Ey insanlar! Ben, sizin için ancak apaçık bir uyarıcıyım."

50. İman edip salih amel işleyenlere (gelince), onlara bağışlanma ve değerli bir rızık vardır.

51. Ayetlerimizi etkisiz/geçersiz kılmak için çaba içerisinde olanlara (gelince), bunlar cehennem ehliyledir.

52. Senden önce göndermiş olduğumuz tüm resûl ve nebilere, (Allah'ın Kitabı'nı) okumaya başladığında mutlaka şeytan, onun okumasına bir şeyler karıştırmak istemiştir. Allah, şeytanın karıştırmaya çalıştığı (vesvese ve zanları) giderir, sonra da ayetlerini muhkem kılıp sağlamlaştırır. Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

53. Allah, şeytanın araya katmak istedikleriyle, kalplerinde hastalık bulunan ve kalpleri katı olanları fitneye düşürmek için (böyle yapar). Şüp-

hesiz ki zalimler, (bir araya toplanmaları ve hakka dönmesi pek zor) uzak bir ayrılık içerisindeylerdir.

54. (Ayrıca) kendilerine ilim verilenlerin bu (Kur'ân'ın) Allah'tan gelen bir hak olduğunu bilmeleri, ona iman etmeleri ve kalplerinin (onun hükümlerine) tevazuyla teslim olması için (böyle yapar). Şüphesiz ki Allah, iman edenleri dosdoğru yola hidayet eder.

55. O kâfirler, kendilerine kıyamet ânsızın gelinceye veya (kendilerine hiçbir faydası olmayacak kısır/verimsiz) Akîm Gün'ünün azabı gelinceye kadar, onda şüphe içerisinde olmaya devam edeceklerdir.

56. O gün, hâkimiyet/egemenlik Allah'ındır. Onların arasında hükmeder. İman edip salih amel işleyenler, Naîm Cennetleri'ndelerdir.

57. Ayetlerimizi inkâr edip yalanlayan kimselere ise, işte bunlara, alçaltıcı bir azap vardır.

58. Allah yolunda hicret eden, sonra öldürülen veya ölen kimseye elbette Allah, güzel bir rızık verecektir. Muhakkak ki Allah, (evet) O, rızık verenlerin en hayırlısıdır.

59. Onları razı olacakları bir yere sokacaktır. Şüphesiz ki Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (kulların hak ettikleri cezayı erteleyen) Halîm'dir.

60. Böyle işte... Kim kendisine verilen cezaya misliyle karşılık verir, sonra kendisine taşkınlık yapılırsa kesinlikle Allah, ona yardım edecektir. Şüphesiz ki Allah, (günahları affeden) Afuv ve (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr'dur.

61. Böyle işte... Doğrusu Allah, geceyi gündüze, gündüzü de geceye katar. Şüphesiz ki Allah, (işiten ve dualara icabet eden) Semî' ve (her şeyi gören) Basîr'dir.

62. Böyle işte... Allah, (hak ve hakikatin kaynağı) El-Hak olanın ta kendisidir. O'nun dışında dua ettikleri batılın ta kendisidir. Kuşkusuz ki Allah, (zâtı ve sıfatları en yüce olan) El-Aliy, (en büyük olan) El-Kebîr'dir.

63. Görmedin mi? Allah, gökten su indirdi. Yeryüzü yemyeşil oluverdi. Şüphesiz ki Allah, (lütuf ve ihsan sahibi, en küçük şeylere ilmiyle nüfuz edip haberdar olan) Latîf ve (her şeyden haberdar olan) Habîr'dir.

64. Göklerde ve yerde ne varsa O'na aittir. Ve şüphesiz ki Allah, (kimse-

ye muhtaç olmayan, her şeyin kendisine muhtaç olduğu) El-Ğaniy ve (her daim övgüyü hak eden ve varlık tarafından övülen) El-Hamîd olanın ta kendisidir.

65. Görmedin mi? Allah, yeryüzünde olan her şeyi emrinize amade kıldı. Gemiler denizde O'nun emriyle yüzer, izni olmadıkça gökyüzünün yere düşmesine engel olur. Muhakkak ki Allah, insanlara karşı (şefkatli olan) Raûf ve (merhametli olan) Rahîm'dir.

66. Sizi (yoktan var ederek) dirilten, sonra öldürecek olan (sonra Kıyamet Günü'nde) tekrar diriltecek olan O'dur. Şüphesiz ki insan, pek nankördür.

67. Biz, her ümmete bir ibadet yolu belirledik, o yol üzere ibadet etmek-telerdir. Sakın bu konuda seninle tartışmasınlar/tartışmalarına müsaade etme. Sen, Rabbine davet et! Hiç şüphesiz sen, dosdoğru bir hidayet üzeresin.

68. Şayet seninle tartışmaya kalkarlarsa de ki: "Allah, sizin yapmakta olduklarınızı en iyi bilendir."

69. Allah, Kıyamet Günü, ihtilaf ettiğiniz konularda aranızda hükmedecektir.

70. Bilmez misin ki Allah, gökte ve yerde olanların tamamını bilir. Şüphesiz ki bunlar, bir Kitap'tadır. Şüphesiz ki bu, Allah'a kolaydır.

71. Allah'ı bırakıp da hakkında hiçbir delil indirmediği ve hiçbir bilgiye sahip olmadıkları şeylere ibadet ediyorlar. Zalimlerin hiçbir yardımcısı yoktur.

72. Onlara apaçık ayetlerimiz okunduğunda kâfirlerin yüzündeki hoşnutsuzluğu anlarsın. Neredeyse onlara ayetlerimizi okuyana saldıracaklar. De ki: "Size bundan daha şerlisini haber vereyim mi? Ateş! Allah onu kâfirlere vadetmiştir. Ne kötü bir dönüş yeridir o."

73. Ey insanlar! Bir örnek verildi, (dikkatle) dinleyin. Şüphesiz ki Allah'ı bırakıp da dua ettikleriniz, bir araya toplansalar bir sinek dahi yaratamazlar. Sinek onlardan bir şey çekip alacak olsa onu (sineğin elinden) kurtaramazlar. İsteyen de zayıf kaldı, istenen de...

74. Allah'a gerektiği gibi/şanına yakışır şekilde saygı göstermediler. (Allah'ın kudret ve yüceliğini gereği gibi anlayıp kavrayamadılar.) Şüphesiz

siz ki Allah, (güç ve kuvvet sahibi olan) Kaviy ve (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz'dir.

75. Allah, meleklerden ve insanlardan dilediğini elçi olarak seçer. Şüphesiz ki Allah, (işiten ve dualara icabet eden) Semî' ve (her şeyi gören) Basîr'dir.

76. Onların önlerinde ve arkalarında olanı bilir. İşler Allah'a döndürülür.

77. Ey iman edenler! Rükû edin, secde edin, Rabbinize ibadet/kulluk edin ve hayırlı işler yapın ki kurtuluşa eresiniz.

78. Allah yolunda hakkıyla/Allah'ın şanına yakışır şekilde cihad edin. O sizi seçti. Dinde size bir darlık/güçlük yükledi. Atanız İbrâhîm'in milletine (uyunuz)! O (Allah) sizleri bundan önce de bunda da Müslimler/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullar diye isimlendirdi ki Resûl size, siz de insanlara şahitlik edesiniz. Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin, Allah'a tutunun. O, sizin mevlânızdır. Ne güzel bir dost ve ne güzel bir yardımcı! İbrâhîm'in milleti için bk. 60/Mumtehine, 4

23. MU'MİNÛN SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 118 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Şüphesiz ki müminler, kurtuluşa ermişlerdir.

2. Onlar ki namazlarında huşu içerisindedirler.

Huşu; sükûnet, hareketsizlik, kısılma ve dinme gibi anlamlara gelir. Namazda huşu; kalpte var olan mutmainlik, huzur, sükûnet ve Allah'ın (cc) huzurunda olma şuurunun bedene saygı, hareketsizlik ve edep olarak yansımadır. Huşu, namazda kalbin ve bedeninin Allah'a (cc) karşı edeple süslenmesidir. Namazın kişiyi kötülükten alıkoyması (bk. 29/Ankebût, 45), sabrını arttırması (bk. 2/Bakara, 45), bencillik ve cimrilikten alıkoyması (bk. 70/Meâric, 19-22) ve günahları gidermesi (bk. 11/Hûd, 114) huşuyla kılınan namaz için söz konusudur.

3. Onlar, boş şeylerden yüz çevirir, ilgi duymazlar.

4. Onlar, zekât sorumluluğunu yerine getirirler.

5. Onlar, iffetlerini korurlar.

6. Eşleri veya cariyeleri müstesna. Bunlarla (beraber olmaları) nedeniyle kınanmazlar.

7. Kim de bundan ötesini arar (eşi ve cariyesi dışındakilerle beraber olmaya yeltenirse), işte böyleleri haddi aşanlardır.

8. Onlar, (gerek Rabbleriyle kendi aralarında gerek insanlarla aralarında var olan) emanetlerini ve sözlerini gözetirler.
9. Onlar, (vakitlerine, şart ve rükunlarına, huşu ve sünnetlerine dikkat ederek) namazlarını korurlar.
10. İşte bunlar vâris olanlardır.
11. Onlar, Firdevs Cennetleri'ne vâris olurlar ve orada ebedî kalırlar.
12. Andolsun ki insanı süzölmüş çamurdan yarattık.
13. Sonra onu bir su damlası/meni olarak sağlam bir yere/rahme yerleştirdik.
14. Sonra meniye pıhtılaşmış kan (alak) olarak yarattık. Sonra o kanı çiğnenmiş bir et parçası (mudğâ) olarak yarattık. Sonra o et parçasını kemik olarak yarattık, sonra da kemiğe et giydirdik. Sonra onu (sureti, akli, duyguları olan) bambaşka bir varlık olarak inşa ettik. Yaraticıların en güzeli olan Allah, ne yücedir.
15. Sonra şüphesiz ki sizler, bunun ardından mutlaka öleceksiniz.
16. Sonra Kıyamet Günü diriltileceksiniz.
17. Andolsun ki üzerinizde yedi yol yarattık. Biz yaratmaktan (veya yarattıklarımızdan) gafil değildik.
18. Gökten belirli miktarda su indirdik ve o suyu yeryüzüne yerleştirdik. Şüphesiz ki biz, onu götürmeye de kâdiriz.
19. O (su) ile sizler için hurma ve üzümde bağlar/bahçeler inşa ettik. Orada sizin için çeşitli meyveler vardır ve onlardan yersiniz.
20. Ve Tûr-i Sina'da çıkan, yağlı ve yiyenlere katık olan (zeytin) ağacını da (o suyla bitirdik).
21. Hiç şüphesiz, hayvanlarda da sizin için bir ibret vardır. Karınlarında olan (sütten) size içiriyoruz. Sizin için onlarda çok faydalar vardır ve onlardan yemektesiniz.
22. O (hayvanların) ve gemilerin üzerinde taşınmaktasınız.
23. Andolsun ki Nûh'u, kavmine gönderdik. Demişti ki: "Ey kavmim! Allah'a ibadet edin. Sizin O'ndan başka (ibadeti hak eden) ilahınız yok. (Allah'tan) korkmaz mısınız?"

24. Kavminin kâfir olan önde gelenleri demişti ki: “Bu ancak sizin gibi bir insandır. (Peygamber olduğunu söyleyerek) size üstünlük sağlama-ya çalışıyor. Allah dilese melekleri indirirdi. Hem biz geçmiş atalarımızdan da bu (söylediklerini) işitmedik.”

25. “O (olsa olsa) kendinde delilik bulunan (cinli) bir adamdır. Onu belli bir zamana kadar gözetleyin (bakalım bu işin sonu nereye varacak).”

26. Dedi ki: “Rabbim! Yalanlamalarına karşılık bana yardım et.”

27. Biz de ona, “Gözetimimiz altında ve vahyimiz doğrultusunda bir gemi yap. Emrimiz gelip, tandır tutuşunca (tufan başlayınca) onun içine her (hayvan türünden) ikişer çifti ve daha önceden aleyhlerine (azap) hükmü verilmiş olanlar hariç aileni bindir. Zalimler hakkında benimle muhatap olma. Çünkü onlar boğulacaklardır.” diye vahyetmiştik.

28. Sen ve beraberindeki müminler, gemiye çıkıp yerleştiğinizde de ki: “Bizleri zalim topluluktan kurtaran Allah’a hamdolsun.”

29. De ki: “Rabbim! Beni mübarek/bereketli kılınmış bir yerde konaklat. Sen, konaklatanların en hayırlısısın.”

30. Şüphesiz ki bu (yaşananlarda, ders çıkarılması gereken) ayetler vardır. Ve kuşkusuz bizler, mutlaka imtihan ederiz.

31. Sonra onların ardından yeni bir nesil inşa ettik.

32. Onlara kendi içlerinden, “Allah’a ibadet edin, sizin için O’ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Allah’tan) korkmaz mısınız?” (diye çağrıda bulunan) bir resûl gönderdik.

33. Ahiret karşılaşmasını inkâr edip yalanlayan ve dünya hayatında refah ve zenginlikle şımarttığımız kavminin önde gelenleri şöyle dediler: “Bu, yalnızca sizin gibi bir insandır. Sizin yediğinizden yer, içtiğinizden içer.”

34. “Şayet sizin gibi insan olan birine uyacak olursanız, hiç kuşkusuz hüs-rana uğrayanlar olursunuz.”

35. “Yoksa öldüğünüz, (sonra da) toprak ve kemik olduğunuzda, (diriltilip kabirlerinizden) çıkarılacağınızı mı size vadediyor?”

36. “Heyhat! Heyhat! Kendisiyle tehdit edildiğiniz şey çok uzaktır.”

37. “Bizim (tek bir) hayatımız (vardır o da) yalnızca dünya hayatıdır. Biz

ölürüz, (akabimizde bizden sonra gelenler) hayat bulur. Yoksa biz dirililecek falan değiliz.”

38. “O, yalnızca Allah’a yalan uydurup iftira eden bir adamdır. Biz ona iman edecek değiliz.”

39. Dedi ki: “Rabbim! Yalanlamalarına karşılık bana yardım et.”

40. Buyurdu ki: “Birazdan kesinlikle pişman olacaklar.”

41. Onları (kulakları sağır edip beyinleri parçalayan) çığlık hak ile yakaladı ve onları çer çöp hâline getirdik. (Dedik ki:) “Zulmeden kavim (Allah’ın rahmetinden) uzak olsun.”

42. Sonra onların ardından yeni nesiller inşa ettik.

43. Hiçbir ümmet, ne ecelinin önüne geçebilir ne de onun gerisinde kalabilir.

44. Sonra resûllerimizi peş peşe gönderdik. Her ümmete resûlü geldiğinde onu yalanladılar. Biz de onları birbirinin arkasına katıp (helak ettik) ve onları (sonraki nesillere ibret vesikası olarak anlatılacak) hikâyeler kıldık. (Dedik ki:) “İman etmeyen topluluk (Allah’ın rahmetinden) uzak olsun.”

45. Sonra onların ardından Mûsâ ve kardeşi Hârûn’u ayetlerimiz ve apaçık bir delille gönderdik.

46. Firavun’a ve ileri gelen yakınlarına. Büyüklendiler. Onlar, kendilerini üstün gören (insanlara tepeden bakan bir) kavimdiler.

47. Dediler ki: “Hâlihazırda kavimleri bize kulluk yapmakta olan ve bizim gibi insan olan iki kişiye mi iman edeceğiz?”

48. Onları yalanladılar ve helak edilenlerden oldular.

49. Andolsun ki hidayet bulmaları için Mûsâ’ya Kitap verdik.

50. Ve (yine) andolsun ki Meryem oğlu (İsâ’yı) ve annesini bir ayet kıldık. Onları yaşamaya elverişli ve su pınarı olan bir tepeye yerleştirdik.

51. Ey resûller! Temiz şeylerden yiyin ve salih amellerde bulunun. Şüphesiz ki ben, yaptıklarınızı bilmekteyim.

Temiz ve helal yiyeceğin önemi için bk. 2/Bakara, 172

52. Hiç kuşkusuz sizin bu ümmetiniz, tek (olan İslam) ümmetidir. Ben de sizin Rabbinizim. (Öyleyse) benden korkup sakının.

53. Onlar, dinlerini farklı kitaplar hâlinde parçaladılar. Her grup kendi yanındakiyle sevinmektedir.

Lugat âlimlerinden Zeccâc'ın belirttiği gibi ayette geçen “كُتُبًا” kelimesi kitap ve sahife anlamına gelen “كُتُبًا” kelimesinin çoğuludur. (bk. Zâdu'l Mesîr, 4/333) Her bir grup daha iyi anlamak ve açıklamak için kitaplar yazmış, sonra da bu kitapları din edinmişlerdir. Vahyi açıklamak için yazılan kitaplar, zamanla asıl olan Kitab'ın yerini almıştır. Artık ihtilaf edildiğinde onlara başvurulmakta, Kitab'ın ayetleri onlara göre değerlendirilmekte(!) ve vahiyymiş gibi sürekli tilavet edilip pasajları hıfzedilmekte, üzerinde tefekkür ve tedebbür edilmektedir. (bk. 2/Bakara, 79)

54. Onları (azabın geleceği) belli süreye kadar, körlükleri ve şaşkınlıkları içinde kendi hâllerine terk et.

55. Sanıyorlar mı ki kendilerini desteklediğimiz mal ve evlatlar,

56. İyiliği onlara hemencecik ulaştırmamızdandır. (Hayır, sandıkları gibi değil!) Onlar (adım adım kendilerini azaba yaklaştırdığımızın) farkında değiller.

Müşriklerin kendilerine verilen nimetler karşısında düştükleri hatalı zanları için bk. 18/Kehf, 36

57. Şüphesiz ki (o müminler), Rabblerine olan saygılarından dolayı (kalpleri) ürperti içinde olanlar,

58. Rabblerinin ayetlerine iman edenler,

59. Rabblerine (hiçbir şeyi) ortak koşmayanlar,

60. Yapmaları gereken (tüm sorumluluklarını) yerine getirmelerine rağmen, Rabblerine dönecekleri için (ya kabul edilmezse ya Allah'ın şanına yakışır şekilde yapamamışsam diye) kalpleri titreyenler,

61. İşte bunlar, hayırlarda yarışmakta ve bundan dolayı öne geçmekteledir.

62. Kimseye gücünden fazlasını yüklemeyiz. Bizim yanımızda hakkı konuşan bir kitap vardır. Onlar zulme de uğramazlar.

63. (Kendilerine verdiğimiz mal ve evlatları hayır zannedenler ise) onların kalpleri bundan (iman ve salih amelden) gaflet içerisinde. Onların (şirk dışında işledikleri kötü) amelleri de vardır ve o amelleri yapmaktadırlar.

64. Onların azgınlaşan şımarıklarını (azapla) yakaladığımız zaman, (bir de ne göresin) hemen feryadı basıp yaygarayı koparmışlar.

65. Bugün, feryat edip yaygara koparmayın. Çünkü size tarafımızdan yardım olunmayacaktır.

66. Ayetlerim size okunuyordu, siz ise topuklarınız üzerinde gerisin geriye kaçıyor (dinlemiyordunuz).

67. (Mescid-i Haram'ın ehli olduğunuzu ileri sürüp) onunla büyüklük taslıyor, geceleri (bir araya toplandığınızda Kur'ân okumayı ve Allah'ı zikretmeyi) terk ediyordunuz.

68. Onlar, sözü (Kur'ân'ı) derinlemesine düşünmediler mi? Yoksa onlara, geçmişteki babalarına gelmeyen bir şey mi geldi?

69. Yoksa resûllerini tanımadılar da (onun için mi) inkâr ediyorlar?

70. Yoksa onun deli olduğunu mu söylüyorlar? (Hayır, öyle değil!) Bilakis onlara hakkı getirmişti. (Fakat) onların çoğu haktan hoşlanmazlar.

Allah'ın (cc) çoğunluk ve azınlık hakkında söyledikleri için bk. 11/Hûd, 40

71. Şayet hak onların hevalarına/arzularına uysaydı kuşkusuz gökler, yer ve ikisi içindekiler fesada uğrardı. (Hayır, öyle değil!) Bilakis biz, onlara zikirlerini (onlara kendilerini tanıtan ve izzete ulaştıracak Kitab'ı) verdik. (Fakat) onlar zikirlerinden yüz çevirmekteledir.

72. Yoksa sen (davetin karşılığında) onlardan haraç mı istedin (de sana inanmıyor, davetinden şüphe duyuyorlar)? Rabbinin (dünya ve ahirette vereceği) mükâfat daha hayırlıdır. O, rızık verenlerin en hayırlısıdır.

73. Şüphesiz ki sen, onları dosdoğru yola davet etmekteisin.

74. Doğrusu ahirete iman etmeyenler, (dosdoğru) yoldan sapıp uzaklaşmış olanlardır.

75. Onlara merhamet edip sıkıntılarını giderecek olsak hiç şüphesiz (tekrar) azgınlıklarına dalıp bocalamaya devam edeceklerdir.

76. Andolsun ki onları azapla yakalayiverdik. (Buna rağmen) Rabblerine boyun eğmediler ve gönülden yalvarıp yakarmadılar.

77. Nihayet azabı çetin bir kapıyı üstlerine açtığımızda, tüm ümitlerini yitirmiş şekilde öylece kalıverirler.

78. Sizin için kulaklar, gözler ve kalpler inşa eden O'dur. Ne kadar da az şükrediyorsunuz!

79. Sizi yeryüzünde yayan/çoğaltan O'dur. Ve O'na haşrolacaksınız/diriltip, huzurunda toplanacaksınız.

80. Dirilten ve öldüren O'dur. Gece ile gündüzün peşi sıra gelmeleri O'nun (eseridir). Akletmez misiniz?

81. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, öncekilerin söylediğinin benzerini söylediler.

82. Dediler ki: "Öldüğümüz, (sonra) toprak ve kemik olduğumuz zaman, biz gerçekten diriltilecek miyiz?"

83. "Andolsun ki biz ve atalarımız daha önce bununla tehdit edilmiştik. Bu yalnızca öncekilerin masallarıdır."

84. De ki: "Eğer biliyorsanız (söyleyin) yer ve içindekiler kime aittir?"

85. "Allah'a aittir." diyecekler... De ki: "Öğüt almaz mısınız?"

86. De ki: "Yedi göğün ve büyük arşın Rabbi kimdir?"

87. "Allah" diyecekler... De ki: "Korkup sakınmaz mısınız?"

88. De ki: "Her şeyin mülkünü/yönetimini elinde bulunduran kim? O her şeyi koruyup himaye ederken, kendisine karşı kimsenin himaye edilemeyeceği kimdir? Şayet biliyorsanız (söyleyin kimdir o)?"

89. "Allah" diyecekler... De ki: "Nasıl oluyor da böyle büyüleniyor (şirkle aldanıp hakka karşı geliyorsunuz)?"

90. (Hayır, öyle değil!) İşin aslı biz onlara hak olanı getirdik. Şüphesiz ki onlar, yalancılardır.

Kur'an'ın birçok yerinde müşriklere benzer sorular sorulmuş ve bu sorulara "Allah" diye cevap verecekleri belirtilmiştir. Ancak verdikleri bu cevaplar kabul edilmemiş, onların yalancı olduklarının altı çizilmiştir. Bu soruların cevabına "Allah" diyen ve bunu da inanarak söyleyen birinin Allah'ı (cc) bırakıp, kendi eliyle yaptığı putlara tapması, Allah'a (cc) rağmen kanunlar koyması Allah'ın (cc) koyduğu nizamı bırakıp beşerî yasaların ve ideolojilerin peşinden gitmesi hangi gerekçeyle izah edilebilir? Göklerin ve yerin yaratıcısının Allah (cc) olduğunu defalarca ikrar etmelerine rağmen Allah (cc) bir ayette şöyle buyurur:

"De ki: 'Yoksa sizler, yeryüzünü iki günde yaratan (Allah'a) kâfirlik ediyor ve ona denkler/ortaklar mı kılıyorsunuz? Bu, âlemlerin Rabbidir.'" (41/Fussilet, 9)

Allah'a (cc) ortak koşmak demek, Allah'ı (cc) inkâr etmek demektir. Velew ki müşrik, dilile, "Rabbim, Allah'tır." diyor olsun. Allah'ın varlık ve birliğine dair ikrarı ise ağızla söylenen, organlar ve amellerle yalanlanan bir yalandan ibarettir.

91. Allah, hiçbir çocuk edinmemiştir. O'nunla beraber hiçbir ilah da yok-

tur. (Şayet Allah dışında ilahlar olmuş olsaydı) her bir ilah kendi yaratıklarını (yanına alıp) gider, bir kısmı diğer bir kısmına üstünlük kurardı. Allah, onların yakıştırdığı sıfatlardan münezzehtir.

92. Gayb ve şehadet (âleminin) alimidir. Onların şirk koştuklarından yücedir.

93. De ki: “Rabbim! Şayet onları tehdit ettiğin (azabı) bana mutlaka göstereceksen...”

94. “Rabbim! Beni zalimler topluluğu içine dâhil etme!”

95. Şüphesiz ki onları tehdit ettiğimiz şeyi sana göstermeye kâdiriz.

96. Kötülüğü, en güzel olanla sav! Biz, onların yakıştırdıklarını en iyi bilenez.

97. De ki: “Rabbim! Şeytanların dokunuşlarından/(masiyete) kışkırtmalarından sana sığınırım.”

98. “Ve onların, yanımda hazır bulunmalarından da sana sığınırım Rabbim!”

99. Nihayet onlardan birine ölüm geldiği zaman der ki: “Rabbim! Beni geri çevir.”

100. “Umulur ki geride bıraktığım hayatımda salih amel yaparım.” Asla! Bu, onun söylediği (boş) bir sözdür. Ve onların önünde, diriltilecekleri güne kadar (kalacakları) berzah vardır.

101. Sûr'a üfürüldüğü zaman aralarında hiçbir akrabalık bağı kalmaz, birbirlerine soru da sormazlar.

102. Mizanı (iman ve salih amellerle) ağır gelen kimse, işte bunlar, kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.

103. Kimin de mizanı hafif gelirse bunlar; kendilerini hüsrana uğratan, cehennemde ebedî kalacak olanlardır.

104. Ateş yüzlerini yalayarak yakar. (Üst dudakları enselerine, alt dudakları göğüslerine doğru gerilmiş, açığa çıkan dişleriyle) oranın içinde sırtır gibi kalakalmışlardır.

105. (Onlara denir ki:) “Ayetlerim size okunuyordu da siz yalanlamıyor muydunuz?”

106. Diyecekler ki: “Rabbimiz! Bedbahtlığımız bize üstün geldi ve biz sapık bir topluluk idik.”

107. “Rabbimiz! Bizi buradan çıkar. Şayet bir daha (eski hayatımıza) dönersek şüphesiz ki biz, zalimleriz.”

108. Buyuracak ki: “Kesin sesinizi/Yıkılıp defolun! Sakın benimle konuşmayın.”

109. Doğrusu, benim kullarımdan bir grup, “Rabbimiz! İman ettik, bizi bağışla ve bize merhamet et! Sen, merhamet edenlerin en hayırlısısın.” derlerdi.

110. Onları alaya aldınız. Öyle ki (onlarla uğraşmanız) size beni zikretmeyi unutturdu. Siz onlara sürekli gülüyordunuz.

111. Ben de sabretmelerine karşılık, bugün onları mükâfatlandırdım. Kuşkusuz onlar, kazançlı olanların ta kendileridir.

112. Buyuracak ki: “Yeryüzünde kaç yıl kaldınız?”

113. Diyecekler ki: “Bir gün veya bir günün bir bölümü kadar. Saymış olanlara sor.”

114. Buyuracak ki: “Şayet bilmiş olsaydınız çok az bir süre kaldınız.”

115. “Yoksa sizi, boşu boşuna/amaçsız yarattığımızı ve bize döndürülmeyeceğinizi mi sandınız?”

Yaratılış gayesi için bk. 38/Sâd, 27

116. (Mutlak hâkimiyet/egemenlik sahibi, mülkünde dilediği gibi tasarruf eden) El-Melik ve (hak ve hakikatin kaynağı) El-Hak olan Allah (böylesi batıl zarlardan ne kadar da) yücedir. O’ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. O, kerim olan arşın Rabbidir.

117. Kim de hiçbir delili olmamasına rağmen, Allah’la beraber başka bir ilaha dua ederse onun hesabı, ancak Rabbinin katındadır. Şüphesiz ki kâfirler, kurtuluşa ermezler.

118. De ki: “Rabbim bağışla, merhamet et. Sen merhamet edenlerin en hayırlısısın.”

24. NÛR SURESİ

(Bu sure Medine’de indirilmiş olup 64 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Bu, indirdiğimiz ve (içerdiği hükümleri) farz kıldığımız bir suredir. Öğüt alasınız diye onda apaçık ayetler indirdik.
2. Zina yapan kadın ve erkeğin her birine yüzer değnek vurun. Şayet Allah’a ve Ahiret Günü’ne iman ediyorsanız, onlara Allah’ın dinini/yasasını uygularken acıyacağınız tutmasın. Onların cezasına müminlerden bir topluluk şahitlik etsin.
3. Zinakâr erkek, yalnızca zinakâr bir kadınla veya müşrik bir bayanla evlenir. Zinakâr kadını da yalnızca zinakâr veya müşrik erkek nikâhına alır. Bu, müminlere haram kılınmıştır.
4. İffetli kadınlara iftira edip de sonra (söylediklerinin doğruluğuna dair) dört şahit getirmeyenlere, seksen değnek vurun ve artık onların şahitliğini ebediyen kabul etmeyin. İşte bunlar, fasıkların ta kendileridir.
5. Bunun ardından tevbe edip (hâllerini) düzeltenler müstesna. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm’dir.
6. Hanımlarını (zina etmekle) suçlayan ve kendileri dışında şahitleri bulunmayanların her birinin şahitliği, dört defa, “Allah adına yemin ederim ki ben doğru söyleyenlerdenim.” demesidir.
7. Beşincide ise, “Şayet yalan söylüyorsam, Allah’ın laneti üzerime olsun.” demesidir.
8. Kadının dört defa Allah adına yemin ederek, “Şüphesiz ki o, yalancılardandır.” demesi kendisinden (zina) cezasını savar.
9. Beşincide de, “Şayet o doğrulardansa Allah’ın gazabı üzerime olsun.” diye (kabul etmesidir).
10. Şayet üzerinizde Allah’ın ihsan ve lütfu olmasa ve Allah (tevbeye muvaffak kılan ve tevbeleri çokça kabul eden) Tevvâb ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm olmasaydı (hâliniz nice olurdu)?
11. Şüphesiz ki (Aişe’ye zina iftirasında bulunarak) o yalanı getirenler, sizin içinizden bir topluluktur. Onu kendiniz için şer sanmayın. (Hayır, öyle değil!) Bilakis o, sizin için hayırlıdır. Onlardan her birine kazandı-

ğı günahın karşılığı vardır. Onlardan (iftiranın) büyüğünü yüklenene ise büyük bir azap vardır.

12. Onu işittiğiniz zaman, mümin erkeklerin ve mümin kadınların kendileri için hayır düşünmeleri ve “Bu, apaçık bir iftiradır!” demeleri gerekmez miydi?

13. Buna dair dört şahit getirmeleri gerekmez miydi? Şahitleri getirmedikleri müddetçe bunlar, Allah yanında gerçek yalancılar.

14. Şayet dünyada ve ahirette üzerinizde Allah’ın ihsanı ve rahmeti olmasaydı, içine daldığınız (dedikodular) nedeniyle, size mutlaka büyük bir azap dokunurdu.

15. Hani onu birbirinizin dilinden alıyor, bilginiz olmayan şeyi ağızlarınızla söylüyor ve onun kolay/basit bir şey olduğunu sanıyordunuz. (Oysa) o, Allah katında çok büyüktür.

16. Onu duyduğunuz zaman: “Bizim bunu konuşmamız olacak şey değildir, seni tenzih ederiz. Bu, apaçık bir iftiradır.” demeniz gerekmez miydi?

17. Şayet müminler iseniz Allah, ebediyen böyle bir şeye dönmemeniz için size öğüt veriyor.

18. Ve Allah sizler için ayetleri açıklıyor. Allah (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm’dir.

19. Şüphesiz ki fuhşiyatın müminler arasında yayılmasından hoşnut olanlara, dünyada ve ahirette can yakıcı bir azap vardır. Allah bilir, siz bilmezsiniz.

20. Şayet üzerinizde Allah’ın lütfu ve rahmeti olmasa ve Allah (kullarına karşı şefkatli olan) Raûf ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm olmasaydı (hâliniz nice olurdu)?

21. Ey iman edenler! Şeytanın adımlarına uymayın. Kim de şeytanın adımlarına uyarsa (bilsin ki) hiç şüphesiz o (şeytan), fuhşiyatı ve münkeri emreder. Şayet üzerinizde Allah’ın lütfu ve rahmeti olmasaydı içinizden hiç kimse ebediyen arınamazdı. Fakat Allah, dilediğini temizleyip arındırır. Allah (işiten ve dualara icabet eden) Semî’ ve (her şeyi bilen) Alîm’dir.

22. İçinizden fazilet ve zenginlik sahipleri; akrabalara, miskinlere/ihtiyaç sahibi yoksullara ve Allah yolunda hicret edenlere (bir daha malların-

dan) vermeyeceklerine dair yemin etmesinler. Affetsinler, hoş görsünler (yaptıklarını görmezden gelsinler). Allah'ın sizi bağışlamasını istemez misiniz? Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

23. İffetli, hiçbir şeyden habersiz ve mümin olan kadınlara iftira edenler, dünyada ve ahirette lanetlenmişlerdir. Onlar için büyük bir azap vardır.

24. O gün dilleri, elleri ve ayakları yaptıklarına dair aleyhlerine şahitlikte bulunacaktır.

25. Allah hak ettikleri karşılığı o gün onlara eksiksiz verecektir ve Allah'ın (hak ve hakikatin kaynağı) El-Hak ve (varlığının ve birliğinin delilleri apaçık, kullarına açıklayan, iftiraya uğrayanların masumluğunu açık eden) El-Mubîn olduğunu da bileceklerdir.

26. Kötü/Pis kadınlar, kötü erkeklere; kötü erkekler, kötü kadınlara; temiz/iyi kadınlar, temiz erkeklere; temiz erkekler, temiz kadınlara (yakışır). Bunlar, onların söylediklerinden berîlerdir/uzaklardır. Onlara bağışlanma ve değerli bir rızık vardır.

27. Ey iman edenler! Kendi eviniz dışındaki evlere izin almadan ve ev halkına selam vermeden girmeyin. Bu, sizin için daha hayırlıdır. Umurlur ki öğüt alırsınız.

28. Şayet o (evlerde) kimseyi bulamazsanız, izin verilinceye kadar (evlere) girmeyin. (İzin istediğinizde izin verilmez ve) size, "Dönün!" denirse dönün. (Kapı önünde beklemeyin. Dönmeniz) sizin için en temiz (ve hayırlı) olandır. Allah, yaptıklarınızı bilir.

29. İçinde oturulmayan ve içinde faydanıza bir şey bulunan evlere girmenizde sizin için bir günah yoktur. Allah, açığa vurduklarınızı da gizlediklerinizi de bilir.

30. Mümin erkeklere, "Gözlerini (haramdan) kısmalarını ve iffetlerini korumalarını" söyle. Bu, onlar için en hayırlı/temiz olandır. Şüphesiz ki Allah, yaptıklarından haberdardır.

31. Mümin kadınlara da, "Gözlerini (haramdan) kısmalarını ve iffetlerini muhafaza etmelerini" söyle. Kendiliğinden görünenler hariç süslerini açığa çıkarmasınlar. Başörtülerini yakalarının üzerine koysunlar (kafa, boyun ve göğüs kısmını örtecek şekilde). Kocalarından, babalarından,

kayınbabalarından, çocuklarından, kocalarının (başkasından olma) çocuklarından, kardeşlerinden, erkek kardeşlerin çocuklarından, kız kardeşlerin çocuklarından, kendi kadınlarından, sağ ellerinin sahip olduğu (köle ve cariyelerden), kadına ihtiyaç (şehvet) duymayan erkeklerden, kadınların avretini anlamayan çocuklardan başkasına süslerini göstermesinler. Gizledikleri ziynetler anlaşılın/bilinsin diye ayaklarını yere vurmazınlar. Hep beraber topluca Allah'a tevbe edin ki kurtuluşa eresiniz ey müminler!

32. İcinizden evli olmayanları, köle ve cariyelerinizden salih olanları evlendirin. Şayet fakirlerse, Allah onları ihsan ve lütfundan zengin kılacaktır. Allah (ihsanı ve lütfu bütün varlığı kuşatacak kadar geniş olan) Vâsi' ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

33. Evlenme imkânı bulamayanlar, Allah onları lütfundan zengin kılınca kadar iffetlerini korusunlar. Köle ve cariyelerinizden (kölelikten kurtulmak için) mukatebe/anlaşma yapmak isteyen olursa, kendilerinde hayır gördüğünüz kölelerle anlaşma yapın. Ve Allah'ın size verdiği malından onlara verin. Dünya metâsını elde etmek için, iffetini koruyan cariyelerinizi fuhşa zorlamayın. Kim de onları (fuhşa) zorlarsa, hiç şüphesiz Allah, onların zorlamalarından sonra (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

34. Andolsun ki size, açıklayıcı/apaçık ayetleri, sizden öncekilerin örneklerini ve muttakilere de öğüt (olacak ayetleri) indirdik.

35. Allah, göklerin ve yerin nurudur. O'nun nurunun misali, içinde kandil bulunan bir oyu(ktan yayılan ışığı)ğa benzer. Kandil de bir camın içindedir. Cam, inciye andıran bir yıldız gibidir. Doğuya da batıya da ait olmayan, mübarek bir zeytin ağacından yakılır. Onun yağı, neredeyse ateş ona dokunup (tutuşturma dahi) ışık verir. Nur üstüne nurdur. Allah, dilediğini nuruna hidayet eder. Allah, insanlara misaller verir. Allah, her şeyi bilir.

Ayetin son kısmından da anlaşıldığı gibi bu misalde Allah'ın (cc) hidayeti ve bunun mümindeki tecellisi anlatılmıştır. Allah'ın (cc) iman, Kur'ân ve ilimle aydınlattığı kalpler böyledir işte... "Bu nur ve hidayet nerelerde ve nasıl aranmalıdır?" sorusuna bir sonraki ayetler cevap vermektedir.

36. (O nur, Allah'ın;) Allah'ın yüceltilmesine ve içerisinde Allah'ın adının

anılmasına izin verdiği evlerde (mescidlerde)dir. Orada, gece ve gündüz O'nu tesbih ederler.

37. Onlar, ticaretin ve alışverişin kendilerini Allah'ı anmaktan, namazı dosdoğru kılmaktan ve zekâtı vermekten alıkoymadığı adamlardır. Kalplerin ve gözlerin (dehşetten) ters döndüğü bir günden korkarlar.

38. Allah'ın onları yaptıklarının en güzeliyle mükâfatlandırması ve lütundan kendilerine fazlasını vermesi için (O'nu tesbih eder, namazı kılar, zekâtı verir, ticaret ve alışverişin kendilerini esir almasına müsaade etmezler). Allah, dilediğini hesapsız/sınırsız rızıklandırandır.

39. Kâfirlerin amelleri(nin durumu), düz bir arazideki seraba benzer. Susuz kişi onu su zanneder. Sonunda oraya varınca hiçbir şey bulamaz ve orada (sadece) Allah'ı bulur. Allah, yaptıklarının karşılığını eksiksiz verir. Allah, hesabı çabuk görendir.

40. Ya da (kâfirin amelinin durumu) derin bir denizdeki karanlıklar gibidir. O (karanlığı), bir dalga örter. O dalgayı (da başka) bir dalga örter. Onun üzerinde de bulutlar vardır. Birbiri üstüne geçmiş (her birinin diğerini örttüğü) karanlıklar.. Elini çıkarsa, (karanlığın şiddetinden) neredeyse onu dahi göremeyecek. Kime de Allah bir nur kılmamışsa, onun hiçbir şekilde nuru olmaz.

Birinci örnek, küfre davet eden, batılları için uğraşan ve iyi şeyler yaptıklarını zanneden kâfirler içindir. Kıyamet Günü tüm beklentileri serap misali bir hiç olacaktır. İkinci örneğe liderlerini taklit eden; hakikate karşı kör, sağır, dilsiz olan; hayatları zan, cehalet ve hurafelerin şüphe ve karanlığı içinde geçen insanlar içindir.

41. Göklerde ve yerde olanların tamamı(nın) ve (ayrıca) bölük bölük uçan kuşların Allah'ı tesbih ettiklerini görmedin mi? Onlardan her biri, (nasıl) namaz kılıp tesbih edeceğini bilir. Allah, onların yaptıklarını bilendir.

42. Göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği Allah'a aittir ve dönüş yalnızca Allah'adır.

43. Allah'ın bulutlar sevk ettiğini, sonra onları bir araya topladığını, sonra da üst üste yığıdığını görmedin mi? Nihayet görürsün ki yağmur o (bulutların) arasından çıkar. Gökten içinde dolu bulunan dağ gibi bulutlar indirir. Onu dilediğine isabet ettirir, dilediğinden çevirir. Neredeyse onun şimşeginin parıltılı ışığı gözleri kamaştırıp alıverecek.

44. Allah, geceyle gündüzü döndürür. Şüphesiz ki bunda, basiret sahipleri için ibret vardır.

45. Allah, her canlıyı sudan yarattı. Onlardan kimi karnı üzerinde yürür/sürünür, kimi iki ayağı üzerinde yürür, kimi de dört (ayağı) üzerinde yürür. Allah dilediğini yaratır. Şüphesiz ki Allah, her şeye kadîrdir.

46. Andolsun ki biz, açıklayıcı/apaçık ayetler indirdik. Allah, dilediğini dosdoğru yola iletir.

47. “Allah’a ve Resûl’e iman ve itaat ettik.” derler. Sonra onlardan bir grup (bu sözlerinin) ardından yüz çevirir. Bunlar mümin değillerdir.

Kur’ân onların yüz çevirmelerini “tevellî” kelimesiyle ifade etmiştir. Kur’ân ıstılahında “tevellî”, amelden yüz çevirmektir. (bk. 75/Kıyâmet, 31-32) Onlar, “İman ettik.” deyip amelden yüz çevirince imanları geçersiz sayıldı ve mümin kabul edilmediler.

Ayrıca amelsiz imanın geçersizliği için bk. 6/En’âm, 158

48. Aralarında hükmetmesi için Allah’a ve Resûl’üne çağrıldıklarında (bir de bakarsın ki) bunlardan bir grup yüz çevirmiş.

49. Şayet hak onların lehineyse koşarak gelir, (hükme) boyun eğerler.

50. Onların kalplerinde hastalık mı var? Yoksa şüpheye mi düştüler? Ya da Allah’ın ve Resûl’ünün onlara haksızlık yapacağından mı korkuyorlar? (Hayır, öyle değil!) Bilakis, bunlar zalimlerin ta kendileridir.

51. Aralarında hükmetmesi için Allah’a ve Resûl’üne davet edilen müminlerin sözü, “İşittik ve itaat ettik.” demeleridir. İşte bunlar, kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.

Allah’a (cc) ve Ahiret Günü’ne inanmamış münafıklarla kalpten inanan müminlerin farkı ortaya konmuştur. Müminler, lehlerine veya aleyhlerine olmasına bakmaksızın aralarında hükümsin diye Kur’ân ve Sünnete çağrıldıklarında icabet ederler. Münafıklar ise çıkacak sonucun lehlerine olacağını düşündüklerinde çağrıya icabet eder, aleyhlerine olacağını düşündüklerinde veya emin olmadıklarında başka yollara başvurur, Allah’ın (cc) hükümlerinden yüz çevirirler. (bk. 4/Nisâ, 60)

52. Kim de Allah’a ve Resûl’üne itaat eder, Allah’tan (saygıyla) korkar ve (azabından) sakınırsa işte bunlar, kazançlı olanların ta kendileridir.

53. Şayet (savaşa) çıkmalarını emretsen kesinlikle çıkacaklarına dair, var güçleriyle yemin ettiler. De ki: “Yemin etmeyin, maruf üzere itaat (edin). Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.”

54. De ki: “Allah’a itaat edin! Resûl’e itaat edin! Şayet yüz çevirseniz

onun sorumluluğu (olan tebliğ) ona, sizin sorumluluğunuz olan (itaat) size yüklenendir. (Herkes kendinden sorumludur.) Şayet ona itaat ederseniz, hidayete ermiş olursunuz. Resûl'ün vazifesi yalnızca apaçık bir tebliğdir.”

55. Allah, içinizden iman edip salih amel işleyenlere (şöyle) vadetti: Onlardan öncekileri yeryüzünün halifeleri kıldığı gibi onları da yeryüzünün halifeleri kılacak, razı olduğu dinlerinde kendilerine iktidar/güç verecek ve korkularından sonra onları emniyete kavuşturacaktır. (Bu vaatle bulduğularım) bana ibadet eder, hiçbir şeyi bana ortak koşmazlar. Kim de bundan sonra kâfir olursa işte bunlar, fasıkların ta kendileridir! İslam'ın yeryüzüne hâkim olması ve Allah'ın (cc) müminlere vadettiği zaferin/iktidarın gerçekleşmesi dört şarta bağlıdır:

a. İman. (bk. 1/Fâtiha, 5)

b. Salih amel. (bk. 18/Kehf, 110)

c. Yalnızca Allah'a ibadet. (bk. 6/En'âm, 162-163)

d. Hiçbir şeyi O'na ortak koşmamak. (bk. 4/Nisâ, 48)

Bu dört şarta karşılık üç vaatle bulunulmuştur: Hilafet, dinde güç ve iktidar, emniyet. Ayet-i kerime zimnen başka bir hakikate işaret eder: Bu şartlardan biri veya tümü ihlal edildiğinde başkaları tarafından yönetilmek, mustazaf duruma düşme ve korku içinde yaşamak kaçınılmaz sonudur.

56. Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin ve Resûl'e itaat edin ki merhamet olunaszınız.

57. Kâfirlerin yeryüzünde (vaadimizi yerine getirmekten bizi) aciz bırakabileceklerini sanma sakın! Onların barınağı ateştir. O ne kötü bir dönüş yeridir.

58. Ey iman edenler! Elinizin altında bulunan (cariyeleriniz) ve içinizden bülüğ çağına erişmemiş olanlar sizden üç defa izin istesinler: Sabah namazından önce, (dinlenmek için) elbiselerinizi çıkardığınız öğle vaktinde ve yatsı namazından sonra. (Bu vakitler, giyinik olmama ihtimali yüksek olan) üç mahrem vaktinizdir. Bu vakitlerden sonra, (izinsiz yanınıza girmelerinde) sizin için de onlar için de bir günah yoktur. Onlar etrafınızda dolanırlar/yanınıza girip çıkarlar. Siz de onların yanına giriyor/etraf-larında dolanıyor olabilirsiniz. İşte Allah, ayetleri sizlere böylece açıklar. Allah (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

59. Çocuklarınız bülüğâ eriştikleri zaman, kendilerinden önceki (yetiş-

kinlerin) izin istedikleri gibi (her zaman) izin istesinler. İşte böylece Allah, ayetlerini size açıklar. Allah (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

60. Evlilik ummayan yaşlı kadınların, süslerini açıp saçmadan, dış kıyafetlerini bırakmalarında onlar için bir günah yoktur. İffetli davranmaları kendileri için daha hayırlıdır. Allah (işıten ve dualara icabet eden) Semî' ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

61. Kör olana sakınca yoktur, topal olana sakınca yoktur, hasta olana sakınca yoktur. Kendi evlerinizden, babalarınızın evlerinden, annelerinizin evlerinden, erkek kardeşlerinizin evlerinden, kız kardeşlerinizin evlerinden, amcalarınızın evlerinden, halalarınızın evlerinden, dayılarınızın evlerinden, teyzelerinizin evlerinden, anahtarlarına sahip olduğunuz evlerden ya da arkadaşlarınızın evlerinden yemek yemenizde sizin için de bir sakınca/günah yoktur. Bir arada ya da ayrı ayrı yemek yemenizde de bir sakınca yoktur. Evlere girdiğiniz zaman birbirinize Allah katından mübarek ve temiz/hoş olan bir selam verin. Akledesiniz diye Allah, ayetleri sizler için böyle açıklar.

62. Müminler o kimselerdir ki Allah'a ve Resûl'üne iman eder, (İslam cemaatini ilgilendiren) toplu bir iş için onunla beraber bulduklarında ondan izin almadan ayrılıp gitmezler. Şüphesiz ki senden izin isteyenler işte bunlardır Allah'a ve Resûl'üne (hakkıyla) iman edenler. Bazı işleri dolayısıyla senden izin isterlerse onlardan dilediğine izin ver ve onlar için Allah'tan bağışlanma iste. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

63. Aranızda birbirinize seslendiğiniz gibi Resûl'e seslenmeyin. Allah, birbirinizin arkasına saklanarak (izin almadan) sıvışıp gidenleri bilir. O'nun emrine muhalefet edenler başlarına bir fitnenin ya da can yakıcı azabın gelmesinden sakınsınlar.

Bu ve öncesinde geçen ayetlerden iki önemli hakikati anlıyoruz:

a. Müminleri ilgilendiren toplu/cemaatsel faaliyetlerde izin almak önemlidir.

b. Resûl (sav), bir postacı değildir. Siyasi ve askerî faaliyetlerde dahi onun emirlerine muhalefet edenler tehdit edilmişlerdir. "Resûl'e itaat, Allah'a itaattir." (4/Nisâ, 80) ilkesinin ve "Ona muhalefet edenler..." (24/Nûr, 63) tehdidinin sosyal ve cemaatsel

olaylar için söylenmesi, üzerinde düşünülmesi gereken bir husus olup Resûl'ün (sav) konumunu göstermesi açısından önemlidir. Allah (cc) ona sadece okuduğu ayetlerde değil, her konuda itaat edilmesini ve ona muhalefetten kaçınılmasını istemiştir. Ayrıca bk. 16/Nahl, 44

64. Dikkat edin! Şüphesiz ki göklerde ve yerde olanların tamamı Allah'a aittir. (O) üzerinde bulunduğunuz şeyi mutlaka bilir. O'na döndürülecekleri gün yaptıklarını kendilerine bildirir. Allah, her şeyi bilendir.

25. FURKÂN SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 77 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Tüm âlemlere bir uyarıcı olması için, kulunun üzerine Furkân'ı (hakla batılı ayıran Kitab'ı) indiren (Allah) ne yüce, ne mübarektir.

Kitab'ın indiriliş gayesi için bk. 4/Nisâ, 105

2. (O Allah) ki göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği O'na aittir. O, çocuk edinmemiştir. Mülkünde/Hâkimiyetinde/Egemenliğinde ortağı yoktur. Her şeyi yaratmış (yarattıklarını bir düzen ve ölçü içerisinde) takdir etmiştir.

3. (Buna rağmen) O'nu bırakıp hiçbir şey yaratamayan, kendileri yaratılmış olan, kendilerine bile fayda ve zarar veremeyen; ölüm, yaşam ve yeniden diriltmeye malik olmayan ilahlar edindiler.

4. Kâfirler dediler ki: "Bu (Kur'ân), onun uydurduğu ve başka bir topluluğun da (uydurup düzmede) ona yardım ettiği bir iftiradır." Kuşkusuz onlar, (böyle söylemekle) zulmedip yalan söylemişlerdir.

5. Dediler ki: "Öncekilerin masallarıdır. (Başkalarına) yazdırmış ve o, sabah akşam (birileri tarafından) ona okunmaktadır."

6. De ki: "Onu göklerde ve yerde gizli olanı bilen indirdi. Şüphesiz ki O, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir."

7. Dediler ki: "Ne oluyor bu Resûl'e? (Normal insanlar gibi) yemek yiyor, çarşı pazarda dolaşıyor! Ona, kendisiyle beraber uyarıcı olacak bir melek indirilmesi gerekmez miydi?"

8. "Ya da onun üzerine bir hazine atılması veya kendisinden yediği bir bahçesi olması gerekmez miydi?" Zalimler dediler ki: "Siz yalnızca büyülenmiş bir adama uyuyorsunuz."

9. Onların sana nasıl misaller verip de saptıklarına bir bak! Artık (hakka ulaştıracak) hiçbir yol bulamazlar.

10. Dilerse sana (onların istediklerinden) çok daha hayırlı, altından ırmaklar akan bahçeler ve senin için saraylar inşa edebilecek olan Allah, ne yüce, ne mübarektir.

11. (Hayır, öyle değil!) Asıl mesele, onlar kıyameti yalanladılar. Ve biz kıyameti inkâr edenlere, alevleri dehşet saçan bir ateş hazırladık.

12. (Cehennem) onları uzaktan gördüğünde, onun öfkesini ve uğultusunu işitirler.

13. Onlar bağlanmış bir şekilde onun dar bir yerine atıldıklarında, orada helak olmayı temenni ederler. (“Ey ölüm, ey yok oluş, gel de bizi kurtar.” derler.)

14. “Bugün helak olmayı bir defa istemeyin. (Aksine) helak olmayı çok kere isteyin.” (denir onlara.)

15. De ki: “Bu mu yoksa, muttakilere vadedilen huld/sonsuzluk cenneti mi daha hayırlıdır? Ki (o cennet) onların mükâfatı ve dönüş yeridir.”

16. İçlerinde ebedî olarak kalacakları (o cennetlerde) her istedikleri onlara (verilir). Bu, Rabbinin, yerine getirmesi umulan/istenene/istenmeye değer olan bir vaadidir.

17. Onları ve Allah’ın dışında ibadet ettiklerini (diriltip) huzurunda toplayacağı o gün, (Allah) der ki: “Siz mi kullarımı saptırdınız, yoksa onlar mı yoldan saptılar?”

18. Diyecekler ki: “Seni tenzih ederiz. Bizim senin dışında veliler edinmemiz söz konusu dahi olamaz. Fakat sen, onları ve babalarını (dünya nimetleriyle) faydalandırdın. Öyle ki sonunda seni anmayı/imanı/Kitab’ı unuttular. Ve helak olan bir topluluk oluverdiler.”

19. Kuşkusuz (ilah edindikleriniz), söylediklerinizi yalanladılar. Artık ne (azabı) çevirmeye ne de (kendinize) yardıma gücünüz yeter. Sizden her kim zulmederse ona büyük azabı tattırırız.

20. Senden önce gönderdiğimiz resûllerden her biri, mutlaka yemek yer ve çarşı pazarda dolaşırdı. Biz, kiminizi kiminiz için fitne (imtihan aracı) kıldık. Sabredecek misiniz? Rabbin (her şeyi) çok iyi görendir.

21. Bizimle karşılaşmayı ummayanlar dediler ki: “Bize melekler gelse ya da Rabbimizi görseydik ya!” Andolsun ki onlar, (bu soruyu sorduklarında) nefislerinde kibre kapıldılar ve büyük bir azgınlıkla haddi aştılar.

22. Melekleri görecekleri gün, suçlu günahkârlara bir müjde yoktur. Ve derler ki: “(Bizi bekleyen) tam bir mahrumiyet!”

23. Onların yaptıkları amellere yönelir ve onu uçuşan toz zerrelere gibi kılarız/hiç yapılmamış gibi geriye hiçbir şey kalmaz.

24. O gün, cennet ehlinin konakladıkları yer daha hayırlı, istirahat ettikleri yer daha güzeldir.

25. O gün, gök bulutlarla parçalanacak ve melekler ardı sıra indirilecektir.

26. O gün, gerçek hâkimiyet/egemenlik Rahmân’a aittir. Ve o, kâfirler için çok zor bir gündür.

27. O gün, zalim ellerini ısırır ve der ki: “Keşke Resûl ile beraber bir yol edinseymişim (ona tabi olsaymışım)!”

28. “Eyvahlar olsun! Vay başıma gelene! Keşke falancayı dost edinmeymişim.”

29. “Andolsun ki o, zikir/Kur’ân bana geldikten sonra beni ondan saptırdı. Şeytan, (önce vaadlerde bulunan sonra da) insanı yardımsız yarı yolda bıraktı.”

30. Resûl der ki: “Rabbim! Şüphesiz ki benim kavmim, bu Kur’ân’ı terk edilmiş olarak bıraktı.”

Kıyamet Günü Allah Resûlü’nün (sav) şikâyet ederek davacı olacağı insanlar; Kur’ân’ı mehcür, terk edilmiş bir hâlde bırakıp onu harabeye çevirmiş olan insanlardır. Kur’ân’ı terk; ona iman etmeyi, onunla amel etmeyi, onu kanun yapıp onunla hükmetmeyi, onu insanlara anlatıp onunla cihad etmeyi, onu okumayı ve onun ayetleri üzerinde düşünüp onda hidayet aramayı terk etmek gibi Kur’ân’a karşı sorumlu olduğumuz her alanı kapsar. Her kişi ona karşı sorumluluğunu terk ettiği oranda onu mehcür bırakacak ve Resûlullah’ın (sav) davalısı olacaktır.

31. İşte böylece biz, her peygambere suçlu günahkârlardan düşman kıldık. Yol gösteren ve yardım eden olarak Rabbin yeter.

32. Kâfirler dediler ki: “Kur’ân onun üzerine bir seferde indirilseydi ya!” Böyle (parça parça) indirdik ki kalbini sağlamlaştıralım. Ve onu tertil üzere/ağır ağır okuduk.

Kur'ân'ın istenen etkiyi göstermesi için onun parça parça ve ağır ağır, yani tertil üzere okunması gerekir.

33. Onların (seninle tartışmak ve delillerini çürütmek için) getirdiği hiçbir örnek yoktur ki mutlaka biz, (cevap olarak) sana hakkı ve daha güzel olan bir açıklamasını getirmişizdir.

34. Onlar ki yüzleri üzere cehenneme haşrolunurlar. Bunlar mekânları en şerli, yolları en sapkın olanlardır.

35. Andolsun ki Mûsâ'ya Kitap verdik ve kardeşi Hârûn'u da ona yardımcı kıldık.

36. Dedik ki: "Ayetlerimizi yalanlayan topluluğa gidin." Sonunda o (topluluğu) yerle bir ettik.

37. Nûh Kavmi peygamberleri yalanlayınca, onları (tufanda) boğduk ve onları insanlar için (ibret alınacak) bir ayet kıldık. Biz, zalimler için can yakıcı bir azap hazırladık.

38. Âd, Semûd, Ress halkı ve bunların arasında (yaşamış) nice kavimleri de (helak ettik).

39. Onlardan her birine (öğüt alıp, hakka yönelecekleri) misaller verdik. (İnkârda diretince) hepsini (azapla) kırıp geçirdik.

40. Andolsun ki onlar, kötülük/helak yağmuruna tutulan beldeye gelmişlerdi. Orayı görmüyorlar mıydı? (Hayır, öyle değil! Görüyorlardı elbet!) Fakat onlar yeniden dirilmeyi ummuyorlardı.

41. Seni gördüklerinde, yalnızca seni alaya alıyorlar (ve diyorlar ki): "Allah göndere göndere bunu mu resûl olarak gönderdi?"

42. (Ve şöyle diyerek övünüyorlar:) "Şayet üzerlerine titreyip onların etrafında kenetlenmeseydik, neredeyse bizi ilahlarımızdan saptıracaktı." Azabı gördükleri zaman, kimin yolu daha sapkınmış bileceklerdir/anlayacaklardır.

43. Hevasını/Arzusunu ilah edineni gördün mü? Şimdi sen mi ona vekil olacaksın?

44. Sen, onların çoğunun dinleyip aklettiğini mi sanıyorsun? Onlar, yalnızca hayvanlar gibilerdir. Hayır, hayır yolca daha sapkınlardır.

45. Görmedin mi Rabbin gölgeyi nasıl da uzattı? Şayet dileseydi onu hareketsiz kılardı. Sonra Güneş'i ona delil kıldık.

46. Sonra o (gölgeyi) ağır ağır kendimize çektik.

47. Sizin için geceyi bir elbise, uykuyu dinlenme, gündüzü de (rızkınızı aradığınız) bir başlangıç ve yayılma (vakti) kılan O'dur.

48. Rahmetinin/Yağmurun öncesinde rüzgârları bir müjde olarak gönderen O'dur. Ve gökten tertemiz bir su indirdik.

49. (Yağmuru indirdik ki) ölü beldeyi onunla diriltelim, yarattığımız hayvanların ve insanların birçoğunu onunla sulayalım.

50. Andolsun ki (o yağmuru), öğüt almaları için onların arasında çevirdik durduk. Ancak insanların çoğu (anlamak ya da inanmak yerine) küfürde diretiler.

51. Şayet dileseydik, her beldeye bir uyarıcı gönderirdik. (Ancak, tüm insanlığa seni gönderdik.)

52. Kâfirlere itaat etme! Ve o (Kur'ân'la) onlara karşı büyük bir cihad ver. Kâfirlere Kur'ân'ı tebliğ ve Kur'ân'ı rehber edinip hidayet öncülerinin mücadele metoduna uygun bir şekilde onlarla mücadele etmek cihaddır. Sadece cihad değil, cihadın büyüğüdür.

53. İki denizi salıveren (birbirlerine karışmadan akmalarını sağlayan) O'dur. Bu, tatlı mı tatlı, bu da oldukça tuzlu ve acıdır. O ikisi arasında bir engel ve net bir sınır koymuştur.

54. İnsanı sudan yaratan ve ona nesep/soy ve sıhriyet/nikâh yolu (ile akrabalık bağları) veren O'dur. Senin Rabbin her şeye güç yetirendir.

55. Allah'ı bırakıp, kendilerine fayda ve zararı olmayan şeylere ibadet ediyorlar. Kâfir, (şeytanın yanında saf tutup, ona uyararak) Rabbine karşı çıkandır.

56. Biz seni ancak müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik.

57. De ki: "(Davetim karşılığında) sizden hiçbir ücret istemiyorum. Tek isteğim Rabbine (yaklaştıran ve O'nu razı eden) yol tutan kimseler (kazanmaktır)."

58. Hiç ölmeyecek, El-Hayy olan (Allah'a) tevekkül et! O'nu hamd ile tesbih et. Kullarının günahlarından haberdar olarak O yeter.

59. (O Allah) ki gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri altı günde yaratan, sonra arşa istiva edendir. (O,) Rahmân'dır. O'nu bilene sor.

Allah'ın (cc) isim ve sıfatları hakkında bk. 3/Âl-i İmrân, 181; 7/A'râf, 180; 57/Hadîd, 4

60. Onlara, "Rahmân'a secde edin." denildiğinde: "Rahmân da nedir?" derler. "Senin bize emrettiğine mi secde edeceğiz?" (Bu,) onların kaçıp uzaklaşmalarını arttırdı.

61. Gökte burçlar yaratan, orada bir kandil ve ışık saçan bir Ay yaratan (Allah) ne yüce, ne mübarektir.

62. Dileyenin öğüt alması ya da şükretmesi için geceyi ve gündüzü bir-biri ardınca kılan O'dur.

63. Rahmân'ın kulları yeryüzünde tevazu ile yürür. Cahiller kendilerine sataştığı zaman: "Selam olsun size!" derler.

64. Onlar, geceyi Rabbleri için secdede ve kıyamda geçirirler.

65. Onlar ki, "Rabbimiz! Cehennem azabını bizden çevir. Şüphesiz ki onun azabı, sürekli ve katlanılması zor bir cezadır." derler.

66. "Şüphesiz ki o, ne kötü bir yerleşim yeri ve ne kötü bir konaktır."

67. Onlar, harcadıklarında israf ve cimrilik etmez, bu ikisi arasında (denge)li bir yol tutarlar.

68. Onlar, Allah'la beraber başka bir ilaha dua etmez, (İslam'ın izin verdiği kısas gibi meşru bir) hak olmaksızın, Allah'ın haram kıldığı cana kıymaz ve zina da etmezler. Kim de bunları yaparsa bir cezayla karşılaşacaktır.

69. Kıyamet Günü'nde azabı kat kat arttırılacak, (azabın içinde) aşağılanmış bir hâlde ebediyen kalacaktır.

70. (Fakat) tevbe eden, iman eden ve salih amel işleyenler bunun dışındadır. Allah, bunların günahlarını sevaba çevirir (ya da şirklerini imana, cinayetlerini islama, zinalarını iffete çevirir). Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

71. Kim de tevbe edip salih ameller işlerse şüphesiz ki o, tevbesi makbul olarak Allah'a dönmüş olur.

72. Onlar, yalana şahitlik etmezler. Boş/Yararsız/Batıl bir şey gördüklerinde değerli/onurlu insanların tavrını sergileyerek yüz çevirip giderler.

73. Onlar, Rabblerinin ayetleri kendilerine hatırlatıldığında sağır ve kör gibi davranmazlar. (Kulak kabartıp, anlamaya çalışırlar.)

74. Onlar ki: “Rabbimiz! Bize eşlerimizden ve çocuklarımızdan göz aydınlığı/sevinç ve huzur kaynağı olacak kimseler ihsan et. Ve bizi muttakilere imam/öncü kıl.” derler.

75. İşte onlar, sabretmelerine karşılık (cennette özel konuklar için hazırlanmış) odalarla mükâfatlandırılırlar. Ve orada selamlanma ve esenlik temennileriyle karşılanırlar.

76. Orada ebedî olarak kalacaklardır. Orası ne güzel bir yerleşim yeri ve ne güzel bir konaktır.

77. De ki: “Şayet duanız olmasaydı Allah katında bir kıymetiniz olur muydu? Ancak sizler yalanladınız. (Yalanlamanızın karşılığı olarak azap) kaçınılmaz olacaktır.”

26. ŞUARÂ SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 227 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Tâ, Sîn, Mîm.

2. Bu, apaçık/açıklayıcı Kitab’ın ayetleridir.

3. Onlar iman etmiyorlar diye neredeyse kendini (sıkıntıdan) helak edeceksin.

4. Şayet dilesek gökten onların üzerine bir ayet/mucize indirirdik de boyunları o ayet karşısında bükülürdü. (İman etmek, teslim olmak zorunda kalırlardı.)

5. Onlara Rahmân’dan yeni bir zikir/hatırlatma gelmeye görsün, hemen ondan yüz çevirirler.

6. Muhakkak (bu zikri/hatırlatmayı da) yalanladılar. İleride, alaya aldıkları şeyin haberleri onlara gelecektir.

7. Yeryüzüne hiç bakmadılar mı? Biz orada her güzel bitkiden çift çift yaratmışızdır.

8. Şüphesiz ki bunda, (Allah’ın kudret ve azametini delalet eden) bir ayet vardır. (Ancak) onların çoğu mümin değildir (ve bu ayetleri görmezler/anlamazlar).

9. Şüphesiz ki senin Rabbin, (evet,) O (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm'dir.

10. Hani Rabbin Mûsâ'ya seslenmişti: "Zalimler topluluğuna git."

11. "Firavun'un kavmine... (Onlara şunu sor: Allah'a şirk koştuktan ve masiyetten) korkup sakınmazlar mı?"

12. Demişti ki: "Rabbim! Şüphesiz ki ben, beni yalanlamalarından korkuyorum."

13. "Göğsüm daralıyor, dilim tutuluyor. Hârûn'a da (benimle beraber) risalet vazifesi ver."

14. "Onların (bana karşı kullanacakları) bir suçum da var. Beni öldürmelerinden korkuyorum."

15. Buyurmuştu ki: "Asla! Ayetlerimle gidin, biz sizinle beraberiz, işitmekteyiz!"

16. "Firavun'a gidin ve deyin ki: 'Kuşkusuz biz, âlemlerin Rabbi olan (Allah')ın elçileriyiz.' "

17. "İsrâîloğullarını bizimle beraber gönder."

18. (Firavun) demişti ki: "Seni çocukken biz yetiştirmedik mi? Ömrünün çoğu yılını bizim aramızda geçirmedin mi?"

Firavunların ortak karakteri, Allah'ın (cc) verdiği rızkı insanların başına kakmalarıdır. Tevhidle Allah'a (cc) yönelen, Firavunların otorite ve rububiyet iddiasını reddeden muvahhidlere, "Sizi, biz eğitmedik mi? İşinizi, aşınızı vermedik mi?" diyerek onları nankörlükle suçlarlar. Oysa Allah'ın (cc) mülkünde Allah'a (cc) rağmen hâkimiyet iddiasında bulunarak en büyük nankörlüğü onlar yapmışlardır.

19. "Ve yapacağını yapmış (bizden birini öldürmüştün). Sen nankörlerdensin."

20. (Mûsâ) dedi ki: "Ben o işi yaptığım zaman (henüz Allah'tan vahiy almayan) bir bilgisizdim."

21. "Sizden korktuğum için de kaçtım. (Akabinde) Rabbim bana hüküm (nübüvvet) verdi ve beni gönderilmiş resûllerden kıldı."

22. "Bana minnetini ettiğin nimet de, İsrâîloğullarını köleleştirmenden olsa gerek!"

23. Firavun demişti ki: "Âlemlerin Rabbi dediğin de nedir?"

24. Demişti ki: “Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin Rabbidir. Şayet yakinen inanırsanız (böyledir).”

25. (Firavun) çevresindekilere, “İşitmiyor musunuz?” demişti.

26. (Mûsâ) demişti ki: “Sizin ve evvelki atalarınızın Rabbidir.”

27. (Firavun) demişti ki: “Size gönderilen bu resûlünüz kesinlikle delidir.”

28. (Mûsâ) demişti ki: “Doğunun, batının ve ikisi arasında olanların Rabbidir. Şayet aklederseniz.”

Firavun, Mûsâ'yı (as) kızdırmak ve konuyu dağıtmak için elinden geleni yapmıştır. “Allah kim?” demiş, çevresinde bulunanları kışkırtmaya çalışmış, Mûsâ'ya (as) deli demiş... Mûsâ (as) ise onun sözlerine cevap vermeden, ana mesajı farklı cümlelerle tekrar etmiştir. Tevhid davetini sabote etmek isteyenlere karşı takınılması gereken tavır, bu kıssayla öğretilmiştir. Yan sorulara cevap vermeden, hakaret ve saldırıları duymaksızın ana mesajı farklı cümlelerle tekrar edip Firavun tıynetli insanların oyununa gelmemek... (Benzer bir üslup için bk. 20/Tâhâ, 51-52)

29. Demişti ki: “Şayet benim dışımda bir ilah edinecek olursan, hiç şüphesiz, seni hapse atacağım.”

30. Demişti ki: “Apaçık bir belgeyle gelmiş olsam da mı?”

31. Demişti ki: “Şayet doğru söylüyorsan getir onu (bakalım)!”

32. (Bunun üzerine) Mûsâ esasını attı. (Bir de ne görsün) o, apaçık bir yılan oluvermiş.

33. Elini (koynundan) çekti. (Bir de ne görsün!) Bakanların (gözünü alacak kadar) bembeyaz (bir ele dönüşüvermiş).

34. Çevresinde bulunan seçkinlere, “Bu, bilgili/usta bir büyücüdür.” demişti.

35. (Firavun:) “Yaptığı bu sihirle sizi yerinizden yurdunuzdan etmek istiyor. Ne buyurursunuz?” (dedi.)

Benzer içerikli ayet için bk. 7/A'râf, 110

36. Dediler ki: “Onu ve kardeşini ertele. (Hemen cezalandırma!) Şehirlere toplayıcılar gönder.”

37. “Tüm usta sihirbazları sana getirsinler.”

38. Büyücüler, bilinen bir günün, belirlenmiş vaktinde bir araya toplandılar.

39. Ve insanlara, “Siz de toplanacak mısınız?” denmişti.

40. “Büyücüler kazanırsa biz onlara uymayı umuyoruz.” (dediler.)
41. Büyücüler Firavun’a geldiler: “Şayet biz (Mûsâ’ya) üstün gelirsek herhâlde bize (dolgun) bir ücret verirsin artık, değil mi?” demişlerdi.
42. “Evet, şüphesiz (üstün geldiğiniz takdirde) bana yakınlaştırılmış (gözde adamlarımdan) olacaksınız.” demişti.
- Benzer içerikli ayet için bk. 7/A’râf, 114
43. Mûsâ onlara demişti ki: “Atın ne atacaksanız!”
44. Asalarını ve iplerini atmışlar ve demişlerdi ki: “Firavun’un izzetine yemin olsun ki kesinlikle üstün gelecek olanlar bizleriz.”
45. Mûsâ asasını atıvermişti. (Bir de ne görsünler!) Onların yaptıklarını yutuveriyor.
46. Sihirbazlar secdeye kapandılar.
47. “Âlemlerin Rabbi olan (Allah’a) iman ettik.” dediler.
48. “Mûsâ’nın ve Hârûn’un Rabbine.”
49. “Size izin vermeden önce mi ona iman ettiniz? Şüphesiz ki o, size büyü öğreten büyüğünüzdür. Pek yakında (yapacaklarımı) bileceksiniz/ anlayacaksınız. Şüphesiz ki ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kesip hepinizi asacağım.” demişti.
- Benzer içerikli ayet için bk. 7/A’râf, 123
50. “Hiç önemli değil! Kuşkusuz biz, Rabbimize dönenleriz.” demişlerdi.
51. “Biz, ilk iman edenlerden olmamıza binaen, Rabbimizin günahlarımızı bağışlamasını umuyoruz.”
52. Mûsâ’ya, “Kullarımla yola çık. Siz, takip edileceksiniz.” diye vahyetmiştik.
53. Firavun, şehirlere (asker toplaması için) toplayıcılar gönderdi.
54. (Onlar şöyle propaganda yapıyorlardı:) “Şüphesiz ki bunlar, azınlıktır/önemsiz bir topluluktur.”
55. “Ve kuşkusuz, bize karşı öfke beslemektelerdir.”
56. “Bizler ise (böylelerine karşı) tedbirli ve uyanık bir topluluğuz.”
57. Biz, onları bahçelerinden ve pınarlarından çıkardık!
58. Hazineleden ve değerli konaklarından!

59. (Onları çıkardığımız yerlere) böylece İsrâîloğullarını vâris kıldık.
60. Güneş'in doğmasıyla, (Firavun ve ordusu) onların peşine düştü.
61. İki topluluk birbirini görünce, Mûsâ'nın arkadaşları, "Kesinlikle biz yakalandık." demişlerdi.
62. Demişti ki: "Asla! Rabbim benimle beraberdir ve mutlaka bana yol gösterecektir."
63. Mûsâ'ya, "Asanı denize vur!" diye vahyetmiştik. (Asasını vurdu) ve deniz yarıldı. Her bir parçası büyük bir dağ gibiydi.
64. Diğerlerini (Firavun ve askerlerini) de oraya yakınlaştırdık.
65. Mûsâ'yı ve beraberinde olanların tümünü kurtardık.
66. Sonra diğerlerini (denizde) boğduk.
67. Şüphesiz ki bunda, (Allah'ın dostlarına yardım edip düşmanları helak edeceğine dair) ayet vardır. Onların çoğu mümin değildir.
68. Şüphesiz ki senin Rabbin, (evet,) O (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm'dir.
69. Onlara İbrâhîm'in haberini oku.
70. Hani babasına ve kavmine, "Neye ibadet ediyorsunuz?" demişti.
71. Demişlerdi ki: "Putlara ibadet ediyor ve kesintisiz onlara ibadetimizi sürdürüyoruz."
72. Demişti ki: "Dua ettiğinizde sizi duyuyorlar mı?"
73. "Ya da size bir fayda ve zararları dokunuyor mu?"
74. "(Hayır, öyle değil!) Biz babalarımızı böyle yaparken bulduk. (Hiç sorgulamadan biz de aynısını yapıyoruz.)"
75. Demişti ki: "Gördünüz mü şu ibadet ettiklerinizi?"
76. "Hem sizin hem de geçmişteki babalarınızın."
77. "Şüphesiz ki onlar, benim düşmanımdır. Âlemlerin Rabbi (olan Allah) müstesna."
- Müşrikler Allah'a (cc) taptiklarına, putların da onları Allah'a (cc) yakınlaştırdığına inanıyorlardı. İbrâhîm (as), "İbadet ettikleriniz benim düşmanımdır." dediğinde, "Allah da mı?" sorusunu sormamaları için âlemlerin Rabbi olan Allah'ı (cc) istisna tutmuştur.
78. "O, beni yaratan ve hidayet edendir."

79. “O, beni yediren ve içirendir.”
80. “Hastalandığım zaman beni iyileştirendir.”
81. “Beni öldürecek sonra da diriltecek olandır.”
82. “Din/Kıyamet Günü’nde hatalarımı bağışlamasını umduğum O’dur.”
83. “Rabbim! Bana hüküm/hikmet ihsan et ve beni salihlere kat.”
84. “Sonradan gelecek nesiller arasında benim için doğruluk dili kıl. (Beni hayırla yâd etsinler.)”
85. “Beni Naîm Cenneti’nin vârislerinden kıl.”
86. “Babamı bağışla! Şüphesiz ki o, sapıklardandır.”
- İbrâhîm’in (as) babası hakkında bulunduğu af talebinin istisna oluşu hakkında bilgi için bk. 9/Tevbe, 113-114
87. “(İnsanların) diriltileceği günde beni rezil edip küçük düşürme!”
88. O gün ki ne mal ne de evlat fayda verir.
89. Allah’a selim bir kalple gelenler müstesna.
- Şirk, ısrar edilen büyük günahlar ve Allah’ın (cc) vaadine karşı şüphe içinde olmak gibi hastalıklardan uzak, tevbe ve istiğfarla sürekli arınan kalpler selim kalplerdir.
90. Cennet, takva sahiplerine yaklaştırılır.
91. Cehennemse azgınlar (görsün diye iyice) açığa çıkarılır.
92. Onlara, “Nerede ibadet ettikleriniz?” denir.
93. “Allah’ın dışında... Size yardım edebilirler mi? Ya da kendilerine yardımları olur mu?”
94. Onlar ve azgınlar başüstü oraya atılırlar.
95. İblis’in tüm orduları da.
96. Orada birbirleriyle tartışarak diyecekler ki:
97. “Allah’a yemin olsun ki bizler apaçık bir sapıklık içindeydik.”
98. “Çünkü sizi, âlemlerin Rabbi olan Allah’a denk tutmuştuk. (O’nu sever gibi sizi sevmiş, O’ndan korkar gibi sizden korkmuş, O’na yönelir gibi size tevbe vermiş, O’ndan medet umar gibi sizin himmetinize sığınmış ve O’nun otoritesine boyun eğmiş gibi sizin yasalarınıza boyun eğmiştik.)”
99. “Bizi suçlu günahkârlardan başkası saptırmadı.”
100. “(Şimdi) ne bize şefaata edecek bir kimse vardır.”

101. “Ne de sıcak bir dost...”

102. “Keşke dünyaya dönüşümüz mümkün olsaydı da iman edenlerden olsaydık.”

103. Şüphesiz ki bunda, (Allah’ın, dostlarına yardım edip düşmanları helak edeceğine dair) ayet vardır. Onların çoğu mümin değildir.

104. Şüphesiz ki senin Rabbin, (evet,) O (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm’dir.

105. Nûh’un kavmi gönderilen resûlleri yalanladı.

106. Hani kardeşleri Nûh, kendilerine, “(Allah’tan) korkup sakınmaz mısınız?” demişti.

107. “Şüphesiz ki ben, sizin için güvenilir bir resûlüm.”

108. “(O hâlde) Allah’tan korkup sakının ve bana itaat edin.”

109. “Sizden (davetim karşılığında) bir ücret istemiyorum. Benim ücretim, âlemlerin Rabbi olan (Allah’a) aittir.”

110. “Allah’tan korkup sakının ve bana itaat edin.”

111. Demişlerdi ki: “Kavminin en düşüklüğü sana uymuşken sana iman mı edelim?”

112. Demişti ki: “Onların yaptıkları şeyler hakkında bilgi sahibi değilim (onları yargılayamam).”

113. “Şayet bilinçli insanlarsanız, onların hesabını görmek Rabbime aittir (bunu bilmelisiniz).”

114. “Ben, müminleri kovacak değilim.”

115. “Ben, yalnızca apaçık bir uyarıcıyım.”

116. Demişlerdi ki: “Şayet bu işe bir son vermezsen ey Nûh, kesinlikle taşlanıp kovulanlardan olacaksın.”

117. Demişti ki: “Rabbim! Şüphesiz ki kavmim, beni yalanladı.”

118. “Onlarla benim aramı (vereceğin hükümlerle) aç. Beni ve beraberimdeki müminleri kurtar.”

119. Onu ve beraberindekileri, dolu bir gemi içerisinde kurtardık.

120. Sonra da kalanları boğduk.

121. Şüphesiz ki bunda, (Allah'ın dostlarına yardım edip düşmanları helak edeceğine dair) ayet vardır. Onların çoğu mümin değildir.
122. Şüphesiz ki senin Rabbin, (evet,) O (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm'dir.
123. Âd (Kavmi), gönderilen resûlleri yalanladı.
124. Hani kardeşleri Hûd onlara, "(Allah'tan) korkup sakınmaz mısınız?" demişti.
125. "Şüphesiz ki ben, sizin için güvenilir bir resûlüm."
126. "(O hâlde) Allah'tan korkup sakının ve bana itaat edin."
127. "Sizden (davetim karşılığında) bir ücret istemiyorum. Benim ücretim âlemlerin Rabbi olan (Allah'a) aittir."
128. "Her yüksek yere bir bina inşa edip eğleniyor musunuz?"
129. "Ebedî kalmak umuduyla yapılar inşa edip duruyor musunuz?"
130. "Ele geçirdiğiniz (insanları) zorbalıkla mı yakalıyorsunuz?"
131. "Allah'tan korkup sakının ve bana itaat edin."
132. "Size, bildiğiniz (güzelliklerle) destek veren (Allah'tan) korkup sakının."
133. "Size hayvanlar ve çocuklarla destek verdi."
134. "Bahçeler ve su kaynaklarıyla..."
135. "Ben, sizler için büyük günün azabından endişe ediyorum."
136. Demişlerdi ki: "Öğüt versen de vermesen de bizim için fark etmez."
137. "Bu, yalnızca eskilerin âdetidir/geleneğidir. (İnsanlar yaşar ve ölür, ötesi yok.)"
138. "Biz, azap göreceğiz değiliz."
139. Onu yalanladılar, biz de onları helak ettik. Şüphesiz ki bunda, (Allah'ın dostlarına yardım edip düşmanları helak edeceğine dair) ayet vardır. Onların çoğu mümin değildir.
140. Şüphesiz ki senin Rabbin, (evet,) O (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm'dir.
141. Semûd (Kavmi), gönderilen resûlleri yalanladı.

142. Hani kardeşleri Sâlih onlara, “(Allah’tan) korkup sakınmaz mısınız?” demişti.

143. “Şüphesiz ki ben, sizin için güvenilir bir resûlüm.”

144. “(O hâlde) Allah’tan korkup sakının ve bana itaat edin.”

145. “Sizden (davetim karşılığında) bir ücret istemiyorum. Benim ücretim âlemlerin Rabbi olan (Allah’a) aittir.”

146. “Siz burada güven içerisinde (kendi hâlinize) terk edileceğinizi mi sanıyorsunuz?”

147. “Bahçeler ve pınarlar arasında.”

148. “Ekinler ve meyveleri olgunlaşmış hurmalıklar arasında.”

149. “Dağlarda, sırf şımarıklık (gösteriş) olsun diye, evler yontuyorsunuz.”

150. “Allah’tan korkup sakının ve bana itaat edin.”

151. “(Haddi aşan) aşırıların işine uymayın.”

152. “Onlar ki yeryüzünde bozgunculuk eder, ıslah etmezler.”

153. Demişlerdi ki: “Sen, ancak büyülenmişlerdensin.”

154. “Sen de bizim gibi bir insandan başkası değilsin. Şayet doğru söylüyorsan bir ayet/mucize getir (bakalım).”

155. Demişti ki: “Bu bir devedir. Bir gün onun su içme hakkı, belli bir gün de sizin su içme hakkınız vardır.”

156. “Ona kötülük etmeye kalkmayın! Yoksa büyük bir günün azabı sizi yakalayacaktır.”

157. Onu kestiler ve pişman oldular.

158. Bunun üzerine azap onları yakalayiverdi. Şüphesiz ki bunda, (Allah’ın dostlarına yardım edip düşmanları helak edeceğine dair) ayet vardır. Onların çoğu mümin değildir.

159. Şüphesiz ki senin Rabbin, (evet) O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm’dir.

160. Lût Kavmi, gönderilen resûlleri yalanladı.

161. Hani kardeşleri Lût onlara, “(Allah’tan) korkup sakınmaz mısınız?” demişti.

162. “Şüphesiz ki ben, sizin için güvenilir bir resûlüm.”

- 163.** “(O hâlde) Allah’tan korkup sakının ve bana itaat edin.”
- 164.** “Sizden (davetim karşılığında) bir ücret istemiyorum. Benim ücretim âlemlerin Rabbi olan (Allah’a) aittir.”
- 165.** “Siz insanlar arasından erkeklere mi yaklaşıyorsunuz?”
- 166.** “Ve Rabbinizin sizler için yarattığı eşlerinizi bırakıyorsunuz. (Hayır, öyle değil!) İşin aslı sizler, haddi aşan bir topluluksunuz.”
- 167.** Demişlerdi ki: “Bu işe bir son vermezsen ey Lût, kesinlikle (buradan) çıkarılıp sürülenlerden olacaksın.”
- 168.** Demişti ki: “Ben, sizin bu yaptığınız işten nefret ediyorum.”
- 169.** “Rabbim! Beni ve ailemi bu yaptıklarından kurtar.”
- 170.** Onu ve tüm ailesini kurtardık.
- 171.** Geri kalanlar arasında (Lût’un eşi olan) yaşlı bir kadın hariç.
- 172.** Sonra diğerlerini yerle bir ettik.
- 173.** Üzerlerine (taş) yağmurları yağdırdık. Uyarılanların yağmuru ne kötüdür.
- 174.** Şüphesiz ki bunda, (Allah’ın dostlarına yardım edip düşmanları helak edeceğine dair) ayet vardır. Onların çoğu mümin değildir.
- 175.** Şüphesiz ki senin Rabbin, (evet) O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm’dir.
- 176.** Eyke halkı, gönderilen resûlleri yalanladı.
- 177.** Hani Şuayb onlara demişti ki: “(Allah’tan) korkup sakınmaz mısınız?”
- 178.** “Şüphesiz ki ben, sizin için güvenilir bir resûlüm.”
- 179.** “(O hâlde) Allah’tan korkup sakının ve bana itaat edin.”
- 180.** “Sizden (davetim karşılığında) hiçbir ücret istemiyorum. Benim ücretim âlemlerin Rabbi olan (Allah’a) aittir.”
- 181.** “Ölçüyü tam/eksiksiz tutun. Eksilterek (insanları zarara uğratanlardan) olmayın.”
- 182.** “Dosdoğru bir terazi ile tartın.”
- 183.** “İnsanların eşyalarını eksiltmeyin! Yeryüzünde bozgunculuk yaparak, karışıklık/düzensizlik/taşkınlık çıkarmayın.”

- 184.** “Sizi ve daha önceki nesilleri yaratandan korkup, sakının.”
- 185.** Demişlerdi ki: “Sen ancak büyülenenlerdensin.”
- 186.** “Sen yalnızca bizim gibi bir insansın. Senin kesinlikle yalancılardan olduğunu düşünüyoruz.”
- 187.** “Şayet doğru söylüyorsan gökten bir parçayı üzerimize düşür.”
- 188.** Demişti ki: “Rabbim yapmakta olduklarınızı en iyi bilendir.”
- 189.** Onu yalanladılar. Onları gölgeli günün azabı yakaladı. Şüphesiz ki o, büyük bir günün azabıydı.
- 190.** Şüphesiz ki bunda (Allah’ın dostlarına yardım edip düşmanları helak edeceğine dair) ayet vardır. Onların çoğu mümin değildir.
- 191.** Şüphesiz ki senin Rabbin, (evet) O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm’dir.
- 192.** Şüphesiz ki o (Kur’ân), âlemlerin Rabbi olan (Allah’)ın indirmesidir.
- 193.** Onu Rûhu’l Emin (Cibrîl) indirdi.
- 194.** Uyarıcılardan olman için kalbine (vahyetti).
- 195.** Apaçık bir Arapça ile.
- 196.** Hiç kuşkusuz o (Kur’ân), geçmişlerin kitaplarında da vardır.
- 197.** İsrâîloğulları âlimlerinin (Kur’ân’ı) tanınması, onlar için bir ayet/delil değil midir?
- 198.** Şayet o (Kur’ân’ı) Arapça bilmeyen/acemden birine indirseydik,
- 199.** O da, (Kur’ân’ı) kendilerine okusaydı yine iman etmeyeceklerdi.
- 200.** İşte böyle, biz (resûlleri inkâr ve onları alaya almayı) suçlu günahkârların kalbine sokarız da,
- 201.** Can yakıcı azabı görünceye kadar ona inanmazlar.
Hakkın anlaşılmasına engel olan sebepler için bk. 6/En’âm, 25
- 202.** Onlar farkında olmadan (azap) onlara ânsızın geliverir.
- 203.** (Azap geldiği zaman) derler ki: “Bize (tevbe edip inanmamız için) bir mühlet verilir mi acaba?”
- 204.** Azabımızın acele gelmesini mi istiyorlar?
- 205.** Görüşün nedir? (Söylesene!) Onları yıllarca faydalandırsak

- 206.** Sonra tehdit edildikleri (azap) onlara gelse
- 207.** (Şu ân) faydalaniyor oldukları (nimetler, azaba karşı) onlara hiçbir fayda sağlamaz.
- 208.** Biz hangi beldeyi helak etmişsek mutlaka onun uyarıcıları vardır.
- 209.** (Bu) bir hatırlatma, bir öğüttür. Biz (asla) zulmedenler(den) olmadık.
- 210.** O (Kur'ân'ı), şeytanlar indirmemiştir.
- 211.** Bunu yapmaları söz konusu dahi olamaz, hem buna güç de yeti-remezler.
- 212.** Onlar, (Mele-i A'lâ'da konuşulanları) duymaktan kesinlikle uzaklaş-tırılmışlardır.
- 213.** (O hâlde) Allah'la beraber başka bir ilaha dua etme. Sonra azap edilenlerden olursun.
- 214.** Yakın akrabaların olan aşiretini uyararak (işe başla).
- 215.** (Şefkat) kanatlarını, sana uyan müminlere ger.
- 216.** Sana isyan edecek olurlarsa, "Ben, yaptıklarınızdan berîyim/uza-ğım." de.
- 217.** (İzzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (kullarına karşı mer-hametli) Er-Rahîm olana tevekkül et.
- 218.** O ki (namaz için) kıyama durduğunda seni görür.
- 219.** Secde edenler arasındaki dönüp dolaşmanı da (görür).
- 220.** Hiç şüphesiz O, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî' ve (her şeyi bilen) El-Alîm'dir.
- 221.** Şeytanların kimin üzerine indiğini size haber vereyim mi?
- 222.** Çokça iftira eden, aşırı günahkâr herkesin üstüne iner.
- 223.** (Bu kâhinler, şeytanlara) kulak verirler ve onların çoğu da yalancıdır.
- 224.** Şairlere ise azgınlar uymaktadır.
- 225.** Onların her vadide şuursuzca dolandığını görmedin mi?
- 226.** Ve onlar, yapmadıkları şeyleri (yapmış gibi) söylüyorlar.
- 227.** İman eden, salih amel işleyen, Allah'ı çokça zikreden, zulme uğra-

dıktan sonra öçlerini alan (şairler) müstesna. Zulmedenler çok yakında nasıl bir inkılapla devrileceklerini bilecekler.

27. NEML SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 93 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Tâ, Sîn. Bu, Kur'ân'ın ve apaçık Kitab'ın ayetleridir.
2. Müminler için bir hidayet ve müjdedir.
3. O (müminler ki) namazı dosdoğru kılar, zekâtı verir ve ahirete de yakinen iman ederler.
4. Şüphesiz ki ahirete inanmayanların amellerini kendilerine süslü gösterdik. Böylece onlar, şaşkınlık içinde bocalamaktadırlar.
5. Böylelerine azabın en kötüsü vardır ve onlar ahirette en fazla hüsrana uğrayacak olanlardır.
6. Kuşkusuz, bu Kur'ân'ı hüküm ve hikmet sahibi, her şeyi bilen (Allah'tan) almaktasın.
7. (Hatırlayın!) Hani Mûsâ ailesine, "Ben bir ateş gördüm. Size ondan bir haber getireceğim ya da ısınmanız için bir kor parçası getireceğim." demişti.
8. Oraya geldiğinde ona seslenildi: "Ateşte olanlar ve çevresindekiler mübarek kılındı. Âlemlerin Rabbi olan Allah tüm eksikliklerden münezzehtir."
9. "Ey Mûsâ! Şüphesiz ki ben, El-Azîz ve El-Hakîm olan Allah'ım."
10. "Asanı at!" (Asasını atıp) onun bir yılan gibi hareket ettiğini görünce, arkasına bakmadan kaçmaya başladı. "Ey Mûsâ! Korkma! Şüphesiz ki resûller, benim yanımda korkmaz."
11. "Zulmedenler hariç... Ancak kötülükten sonra bunu iyilikle değiştirenlere (gelince), şüphesiz ki ben, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli) Rahîm olanım."
12. "Elini koynuna sok. Hiçbir kötülük/hastalık olmaksızın bembeyaz olarak çıkacak. (Bu,) Firavun ve kavmine gönderilmiş dokuz apaçık mucizeden biridir. Şüphesiz ki onlar, fasık bir topluluktur."

13. Basiretli kılan ayetlerimiz kendilerine geldiğinde, “Bu, apaçık bir büyüdür.” dediler.

14. Nefislerinde yakinen (ayet ve mucizelerin doğruluğuna) inandıkları hâlde, zulüm ve haddi aşma nedeniyle onu yalanladılar. Bozguncuların akıbetinin nasıl olduğuna bir bak!

15. Andolsun ki biz, Dâvûd’a ve Suleymân’a ilim verdik. Dediler ki: “Bizi, mümin kullarından birçoğuna üstün kılan Allah’a hamdolsun.”

16. Suleymân, Dâvûd’a vâris olup (yerine geçti). Dedi ki: “Ey insanlar! Bize kuş dili öğretildi ve her şeyden bize verildi. Şüphesiz ki bu, (evet bu,) apaçık bir ihsan ve lütuftur.”

17. (Bir zaman) Cin, insan ve kuşlardan oluşan orduları, Suleymân’ın (huzurunda) toplandı. Onlar (Suleymân tarafından) sevk olunup idare edilirdilerdi.

18. (Suleymân ve ordusu) karıncalar vadisine geldiklerinde bir karınca, “Ey karıncalar! Yuvalarınıza girin. Suleymân ve orduları farkında olmadan sizi ezip geçmesinler.” dedi.

19. (Suleymân, karıncanın) sözü nedeniyle tebessüm ederek güldü. Dedi ki: “Rabbim! Bana ve anne babama verdiğin nimetlerden ötürü sana şükretmemi ilham et/beni şükre sevk edip yönlendir. Rız olacağın salih ameller yapmaya muvaffak kıl. Ve beni rahmetinle salih kulların arasına dâhil et.”

20. Kuşları denetleyip teftiş ettikten sonra dedi ki: “Neden Hüdhüd’ü göremiyorum? Yoksa kaybolanlardan mı oldu?”

21. “Ya (nerede olduğuna dair özrünü gösteren) apaçık bir delil getirir ya da onu şiddetli bir cezaya çarptırır veya boğazlarım.”

22. Fazla zaman geçmeden (Hüdhüd geldi ve) “Senin bilmediğin bir bilgiye vâkıf oldum ve Sebe diyarından sana kesin bir haber getirdim.” dedi.

23. “Ben, bir kadının onlara hükümdarlık ettiğini gördüm. Ona (güç ve nimet adına) her şey verilmiştir. Onun büyük bir tahtı da vardır.”

24. “Onu ve kavmini, Allah’ı bırakıp Güneş’e secde eder buldum. Şeytan, amellerini onlara süslü göstermiş ve onları (dosdoğru) yoldan alıkoymuştur. (Bu sebeple) onlar doğru yolu bulamıyorlar.”

25. “(Şeytan amellerini süsleyip onları doğru yoldan alıyordu. Ta ki) göklerde ve yerde gizli olan (rızkıları) açığa çıkararak, gizlediğinizi ve açığa vurduklarınızı bilen Allah’a secde etmesinler.”

26. “Allah... O’ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Büyük arşın Rabbidir.”

27. “Doğru mu söyledin, yoksa yalancılardan mı oldun bakıp göreceğiz.” dedi.

28. “Benim bu mektubumla beraber onlara git ve mektubu onlara bırak. Sonra da onlardan uzaklaş ve ne cevap vereceklerine bak.”

29. (Hükümdar) dedi ki: “Ey ileri gelenler! Bana değerli bir mektup bırakıldı.”

30. “O (mektup), Suleymân’dandır ve o, ‘Rahmân ve Rahîm olan Allah’ın adıyla’ (başlıyor).”

31. “(Şöyle devam ediyor:) ‘Bana karşı üstünlük taslamayın ve Müslimler/şirki terk ederek tevhidle Allah’a yönelen kullar olarak gelin bana.’ ”

32. Dedi ki: “Ey ileri gelenler! Bana bu işimde düşüncenizi söyleyin. Sizin katılımınız olmadan kesin bir karar verecek değilim.”

33. Dediler ki: “Biz kuvvet sahibi, çetin savaşçılarız. Karar senindir. Bak. Artık neyi uygun görürsen...”

34. Dedi ki: “Hükümdarlar bir beldeye girdiğinde, orayı bozguna uğratar ve halkın şerefli olanlarını zelil kılarlar. (Evet,) onlar işte böyle yaparlar.”

35. “Ben, onlara bir hediye gönderecek ve elçilerin neyle döndüğüne bakacağım.”

36. (Elçi,) Suleymân’a geldiğinde: “Bana malla destek verip (gözümü boyayacaksınız) öyle mi? Allah’ın bana verdiği, size verdiklerinden çok daha hayırlıdır. (Hayır, öyle değil!) Siz (birbirinize hediye verince) hediyeyle sevinip böbürlenebilirsiniz (ben değil).”

37. “Onlara dön (ve şu mesajımı ilet:) ‘Andolsun ki biz, karşı koymaları mümkün olmayan ordularla onlara gelecek ve onları zelil ve küçük düşürülmüş olarak oradan çıkaracağız.’ ”

38. (Suleymân) dedi ki: “Ey ileri gelenler! Onlar bana Müslimler/şirki terk ederek tevhidle Allah’a yönelen kullar olarak gelmeden önce, hanginiz bana onun tahtını getirebilir?”

39. Cinlerden bir ifrit dedi ki: “Sen daha yerinden kalkmadan onu sana getirebilirim. Şüphesiz ki ben, (bu işi halledecek kadar) güçlü ve güvenilir biriyim.”

40. Yanında Kitap’tan ilim bulunan kimse dedi ki: “Göz açıp kapayıncaya kadar onu sana getirebilirim.” (Tahtı) yanında yerleşmiş görünce, “Bu, Rabbimin ihsan ve lütfudur. Şükür mü edeceğim yoksa nankörlük mü edeceğim diye beni sınamak için yaptı. Kim de şükrederse, kendi yararına şükretmiş olur. Kim de nankörlük ederse, şüphesiz benim Rabbim (kimseye muhtaç olmayan, her şeyin kendisine muhtaç olduğu) Ğaniy ve (cömert, ihsanı bol olan) Kerîm’dir.”

41. (Suleymân) dedi ki: “Onun tahtını değiştirin. Bakalım anlayacak mı, anlamayanlardan mı olacak?”

42. (Kadın) geldiği zaman ona denildi ki: “Senin tahtın böyle midir?” Dedi ki: “Sanki odur. Bize bundan önce (Suleymân’ın nübüvvetine dair) bilgi verilmiş ve biz Müslim/şirki terk ederek tevhidle Allah’a yönelen kullar olmuştuk.”

43. Allah’ı bırakıp da ibadet ettikleri, onu (İslam’dan/tevhidden) alıkoymuştu. Şüphesiz ki o, kâfir olan bir kavimdendi.

44. Ona: “Köşke gir.” dendi. (Köşkü) görünce büyük bir su sandı ve (suya girmek için) ayaklarını açtı. (Suleymân) dedi ki: “O, zemini billur/saydam camdan, düzeltilmiş bir köşktür.” (Kadın) dedi ki: “Rabbim! Şüphesiz ki ben, (sana şirk koşarak) kendime zulmettim. Artık Suleymân’la beraber âlemlerin Rabbi olan Allah’a teslim oldum.”

45. Andolsun ki biz: “Allah’a ibadet edin.” diye (davet etmesi için) Semûd’a kardeşleri Salih’i gönderdik. (Davet başladığı ânda) birbirlerine hasım olan iki grup oluverdiler.

Tevhid daveti şirkin karşısına çıktığı ânda aralarında husumet baş gösterir. Bu düşmanlık, davetçinin ya da müşriklerin sert yumuşak, medeni bedevi, anlayışlı despot olmasıyla ilgili değildir. Hak ve batılın tabiatlarında var olan zıtlık ve uyuşmazlık sebebiyledir. Ayrıca bk. 19/Meryem, 41-49; 21/Enbiyâ, 18; 22/Hac, 19; 58/Mucadele, 22

46. Dedi ki: “Ey kavmim! Niçin iyilikten önce kötülüğün (Allah’ın rahmetinden önce azabın) gelmesi için acele ediyorsunuz? Allah’tan bağışlanma dileseniz ya, umulur ki merhamet olunursunuz.”

47. Dediler ki: “Sen ve beraberindekiler bize uğursuzluk getirdiniz.” Dedi ki: “Sizin (başınıza gelip de) uğursuz sandığınız şeyler, Allah katından (başınıza gelmiştir). Bilakis siz, denenen bir kavimsiniz.”

48. Şehirde dokuz kişilik bir çete vardı. Yeryüzünde bozgunculuk yapar, ıslah etmezlerdi.

49. Aralarında Allah adına yemin ederek demişlerdi ki: “Ona ve ailesine bir gece baskını vereceğiz, sonra da velisine, ‘Biz, ailesinin helak oluşunu görmedik. Biz, gerçekten doğru söyleyenleriz.’ diyeceğiz.”

50. Onlar tuzak kurdu, biz de bir tuzak kurduk, onlar farkında değillerdi.

51. Bak (bakalım), tuzaklarının sonu nasıl bitmiş? Biz onların ve kavimlerinin tamamını yerle bir ettik.

52. İşte evleri! Zulümleri nedeniyle harap ve ıssız. Şüphesiz ki bunda, bilen bir topluluk için ayet vardır.

53. İman eden ve korkup sakınan kimseleri ise kurtardık.

54. Lût’u da (kavmine gönderdik). Hani o kavmine demişti ki: “Siz göz göre göre bu fuhşiyatı mı işliyorsunuz?”

55. “Siz kadınları bırakıp şehvetle erkeklere mi yanaşıyorsunuz? (Hayır, öyle değil!) Siz cahillik etmekte olan bir topluluksunuz.”

56. Kavminin cevabı yalnızca şu oldu: “Lût ailesini yurdunuzdan sürüp çıkarın. Çünkü onlar temiz insanlarmış.”

57. Karısı dışında onu ve ailesini kurtarmıştık. Onun geride (helak olanlarla) kalmasını takdir ettik.

58. Üzerlerine (taş) yağmuru yağdırdık. Uyarılanların yağmuru ne kötüdür.

59. De ki: “Allah’a hamd, seçkin kullarına selam olsun.” Allah mı daha hayırlıdır, yoksa (Allah’a) ortak koştukları mı?

60. (Onlar mı daha hayırlıdır yoksa) gökleri ve yeri yaratan, sizin için gökten su indiren (Allah mı)? Ki o suyla, sizler için göz alıcı güzellikte bahçeler bitirdik. Siz, onun tek bir ağacını dahi bitiremezsiniz! Allah’la beraber başka bir ilah mı?! (Hayır, Allah’tan başka ilah yok!) İşin aslı onlar, (başka varlıkları Allah’a denk tutup) sapan bir topluluktur.

61. (Onlar mı daha hayırlıdır yoksa) yeryüzünü yerleşke/yaşama alanı kılan, onun arasında ırmaklar yaratan, o (sarsılmasın diye dağlardan)

kazıklar çakan, iki denizin arasına (birbirlerine karışmasınlar diye) engel koyan (Allah mı)? Allah'la beraber başka ilah mı?! (Hayır, Allah'tan başka ilah yok!) İşin aslı onların çoğu bilmiyorlar.

62. (Onlar mı daha hayırlıdır yoksa) dua ettiğinde darda kalmışın duasına icabet eden, kötülüğü gideren ve sizleri yeryüzünün halifeleri kılan (Allah mı)? Allah'la beraber başka ilah mı?! Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz.

63. (Onlar mı daha hayırlıdır yoksa) karanın ve denizin karanlıklarında size yol gösteren, rahmeti (olan yağmurdan önce) müjdeci olarak rüzgârları gönderen (Allah mı)? Allah'la beraber başka ilah mı?! Allah, onların şirk koştuklarından yücedir.

64. (Onlar mı daha hayırlıdır yoksa) yaratmayı ilkin başlatan sonra (diriltirek) onu tekrarlayacak olan, sizleri gökten ve yerden rızıklandıran (Allah mı)? Allah'la beraber başka ilah mı?! De ki: “Eğer doğru söylüyorsanız (içinde hiçbir şüphe olmayan kesin) kanıtınızı getirin.”

65. De ki: “Göklerde ve yerde Allah'tan başkası gaybı bilmez.” Onlar, ne zaman diriltileceklerinin farkında değillerdir.

66. Onların bilgileri ahirette toplanıp pekişir. (Ahiretin hak olduğunu orada yakinen anlarlar.) (Hayır!) Onlar (bugün) ondan şüphe içindedir. (Hayır!) Bilakis, ona karşı kördürler.

67. Kâfirler dediler ki: “Biz ve babalarımız toprak olduğumuzda, biz mi dirilip çıkarılacakmışız?”

68. “Andolsun ki biz ve daha önce babalarımız bununla tehdit edildik. Bu, yalnızca öncekilerin masallarıdır.”

69. De ki: “Yeryüzünde gezip dolaşın ve suçlu günahkârların akıbetinin nasıl olduğuna bir bakın.”

70. (Öyleyse) onlara üzülme! Kurdukları tuzaklar nedeniyle de canını sıkma!

71. Derler ki: “Şayet doğru söylüyorsanız, (bize) vadettiğiniz (azap) ne zaman? (Gelsin de görelim!)”

72. De ki: “Belki de o acele ettiğiniz (azabın) bir kısmı size yakınlaşmıştır.”

73. Şüphesiz ki senin Rabbin, insanlara karşı lütuf ve ihsan sahibidir. Fakat insanların çoğu şükretmezler.

74. Şüphesiz ki senin Rabbin, onların sinelerinin gizlediğini ve açığa vurduğunu bilir.

75. Gökte ve yerde gizli olan her şey, mutlaka apaçık bir kitapta (kayıtlıdır).

76. Kuşkusuz bu Kur’ân, İsrâîloğullarının anlaşmazlığa düştüğü çoğu konuyu onlara anlatıp (açıklar).

77. Şüphesiz ki o, müminler için hidayet ve rahmettir.

78. Hiç kuşkusuz Rabbin, (Kıyamet Günü) aralarında hükmüyle son sözü söyleyecektir. O (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (her şeyi bilen) El-Alîm’dir.

79. (O hâlde) Allah’a tevekkül et! Sen hiç kuşkusuz, apaçık bir hak üzeresin.

80. Şüphesiz ki sen, ölümlere (benzeyen kâfirlere hakkı) işittiremezsin. Arkalarını dönüp gittiklerinde (hakka karşı) sağır olanlara da daveti işittiremezsin.

81. Sen, (hakikate gözlerini yummuş) körleri de sapıklıklarından (kurtarıp) hidayet edemezsin. Sen, ancak ayetlerimize inanmış ve teslim olmuş olanlara (davetini) işittirebilirsin.

82. O söz/Kıyamet başlarına gelip (zamanı yaklaşınca) onlara yerden kendileriyle konuşan bir Dabbe (olağanüstü bir canlı) çıkarırız. Onlara, “İnsanlar bizim ayetlerimize yakinen inanmıyorlardı.” (der.)

“Dabbe” kıyamet yaklaştığında yerden çıkarılacak ve insanlarla konuşacak olan bir canlıdır. Kıyametin yaklaştığının alametidir.

83. Her ümmetten ayetlerimizi yalanlayan (öncü) bir topluluk haşredeceğimiz gün, onlar (cehenneme) sevk edilirler.

84. Onlar (huzura) geldiklerinde (Allah) diyecek ki: “Ayetlerimin hakikatini anlamadığınız hâlde onları yalanladınız öyle mi? (Ya da siz söyleyin) ne amel işliyordunuz/ne için ayetlerimi inkâr ediyordunuz?”

85. Zulmetmelerine karşılık söz/azap başlarına gelmiştir ve onlar konuşamazlar.

86. Görmediler mi? Biz, geceyi onda sükûnet bulmaları, gündüzü de (rızk temin edip çalışmaları için) aydınlık kıldık. Şüphesiz ki bunda, iman etmiş bir topluluk için ayetler vardır.

87. Sûr'a üfürüldüğü gün, Allah'ın diledikleri dışında, göklerde ve yerde olan herkes korkudan dehşete kapılır. Ve hepsi O'na boyun eğerek/teslim olmuş olarak gelirler.

88. Dağları görür, hareketsiz sanırsın. O (dağlar), bulutların hareket ettiği gibi hareket etmektedir. Her şeyi sapasağlam yapan Allah'ın sanatı işte! Şüphesiz ki O, yaptıklarınızdan haberdardır.

89. Kim (Allah'ın huzuruna) iyilikle gelirse, ona daha hayırlısı vardır. Ve onlar o günün dehşetli korkusundan güvendedirler.

90. Kim de (Allah'ın huzuruna) kötülükle gelirse, ateşe yüzükoyun atılırlar ve (ateşin bekçileri onlara der ki:) "Yaptıklarınızdan başkasıyla mı cezalandırılacaksınız?"

91. (De ki:) "Ben ancak bu beldeyi haram/kutsal kılan ve her şeyin kendisine ait olduğu (Mekke'nin) Rabbine ibadet etmekle emrolundum. Ve Müslimlerden/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullardan olmakla emrolundum."

92. "Ve Kur'ân'ı okumakla (emrolundum). Kim hidayet bulursa, kendi yararına hidayet bulmuştur. Kim de sapıtırsa de ki: 'Ben, ancak uyarıcılardan biriyim.' "

93. De ki: "Allah'a hamdolsun. O, size ayetlerini gösterecek ve siz o (ayetleri) tanıyacaksınız. Senin Rabbin, yaptıklarınızdan gafil değildir."

28. KASAS SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 88 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Tâ, Sîn, Mîm.

2. Bu, apaçık/açıklayıcı Kitab'ın ayetleridir.

3. Mümin bir toplum(un eğitim ve terbiyesi) için sana, Mûsâ ve Firavun kıssasının bir kısmını hak olarak okuyoruz.

4. Şüphesiz ki Firavun, yeryüzünde üstünlük tasladı. Oranın halkını gruplara ayırıp onlardan bir bölümünü mustazaflaştırıyor/güçsüzleştiriyor; erkek çocuklarını boğazlayıp, kadınlarını diri bırakıyordu. Çünkü o, bozgunculardandı.

5. Biz, yeryüzünde zayıf bırakılmış olan (mustazaflara) iyilik yapmak, on-

ları (kendilerine uyulan) imamlar yapmak ve onları (yeryüzüne) vâris kılmak istiyoruz.

Firavunlar; ırka, gelir seviyesine, sosyal statüye, meslek gruplarına dayalı olarak toplumu sürekli bölerler. Toplum bölündükçe birbirine düşman olur ve zayıflar. Kamp-laştırılmış, çatıştırılmış, bölünmüş toplum bireyleri güven ve huzur için bir kurtarıcı arar. O kurtarıcı Firavun'dur... Allah (cc) ise insanları tevhid inancıyla bütünleştirip İslam boyasıyla boyamak ve tüm suni kimliklerin bir kenara bırakılıp İslam'ın ana kimlik olarak kabul edilmesini ister. Bunu başarmış toplumların tevhid inancı ve adalet ahlakıyla yeryüzünün vârisleri ve imamları olmasını diler.

6. Ve onları, yeryüzünde güç/iktidar sahibi kılmak (istiyoruz). Firavun'a, Haman'a ve ordularına da kendisinden korktukları şeyi göstermek/yaşatmak (istiyoruz).

7. Mûsâ'nın annesine, "Onu emzir. Onun için (Firavun ve askerlerinden dolayı) korkarsan onu denize bırak. Korkma, üzülme! Şüphesiz ki biz, onu sana geri döndürecek ve onu gönderilmiş resûllerden kılacağız!" diye vahyettik.

8. Firavun ve ailesi, (ileride) kendilerine düşmanlık edip üzüntü sebebi olacak (bebeği) aldılar/sahiplendiler. Şüphesiz ki Firavun, Haman ve ikisinin askerleri hatalıydılar.

Firavunlaşan şahıs ve sistemler ile onlara yardımcı olan, onları meşrulaştıran ve devamlarını sağlayanlar arasında Allah'ın (cc) nezdinde bir fark yoktur. Bu nedenle Allah (cc) hatayı yalnızca Firavun'a değil, komutan ve vezirlere, zayıf bırakılarak köleleştirilmiş ve ordu hâline getirilmiş sıradan askerlere, yani onun yanında yer alanların tamamına nispet etmiştir. Onları hep beraber helak etmiş (bk. 28/Kasas, 40-42), tümünü lanetli kılmıştır. (bk. 11/Hûd, 97-99)

9. Firavun'un karısı dedi ki: "Bana ve sana göz aydınlığı olacak (bir çocuk). Onu öldürmeyin. Belki bize bir faydası dokunur ya da onu evlat ediniz." Onlar (yaşanacakların) farkında değillerdi.

10. Mûsâ'nın annesi yüreği bomboş (endişeden dolayı akli başında olmaksızın, yalnızca Mûsâ'yı düşünerek) sabahı etti. Şayet müminlerden olması için kalbini pekiştirmeseydik, neredeyse (Mûsâ'nın sırrını) açığa çıkaracaktı.

11. (Mûsâ'nın) kız kardeşine: "Onu izle." dedi. (O da) onlar farkında değilken, kıyıdan köşeden onu gözetlemeye başladı.

12. Biz (onu annesine geri çevirmeden) daha önce süt anneleri ona haram

kıldık. (Kimsenin sütünü içmiyordu.) Kız kardeşi dedi ki: “Size onun bakımını üstlenecek ve ona iyi davranacak bir aile göstereyim mi?”

13. Gözü aydın/İçti ferah olsun, üzülmeyin ve Allah’ın vadinin hak olduğunu bilsin diye (Mûsâ’yı) annesine geri çevirdik. Fakat onların çoğu bilmezler.

14. Yetişkinlik çağına erişip olgunlaşınca, ona hüküm ve ilim verdik. Biz, muhsinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları böyle mükâfatlandırırız.

15. Ahalinin farkında olmadığı bir zamanda şehre girdi. Orada kavgaya tutuşmuş iki adam gördü. Biri kendi taraftarlarından, diğeri düşmanlarından. Onun taraftarlarından olan, düşman olana karşı (Mûsâ’dan) yardım istedi. Mûsâ ona yumruk attı ve onu öldürdü. Dedi ki: “Bu, şeytanın işidir. Şüphesiz ki o, apaçık saptırıcı bir düşmandır.”

16. Dedi ki: “Rabbim, nefsimi zulmettim. Beni bağışla.” (Allah) onu bağışladı. Çünkü O, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) El-Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm’dir.

17. Dedi ki: “Rabbim! (Beni bağışlama) nimetine karşılık bir daha asla suçlu günahkârlara destek olmayacağım.”

18. (İşlediği cinayet nedeniyle) şehirde korku içinde ve etrafı gözetleyerek sabahı etti. (Bir de ne görsün!) Dün kendisinden yardım isteyen kişi, (yine) ona seslenip yardım istiyor. Mûsâ ona dedi ki: “Sen apaçık azgın bir kişisin.”

19. O ikisinden düşman olanı yakalamak isteyince, Mûsâ’ya dedi ki: “Ey Mûsâ! Dün birini öldürdüğün gibi bugün de beni mi öldürmek istiyorun? Sen, sadece yeryüzünde bir zorba olmak istiyor, islah edicilerden olmak istemiyorsun.”

20. Derken şehrin diğer ucundan bir adam koşarak geldi. “Ey Mûsâ! İleri gelenler, seni öldürmek için toplantı yapmaktadırlar. Buradan çık. (Ben, senin iyiliğini istediğim için) sana nasihat edenlerdenim.”

21. Oradan korkarak ve etrafı gözetleyerek çıktı. “Rabbim, beni zalimler topluluğundan kurtar.” dedi.

22. Medyen'e doğru yöneldiğinde dedi ki: "Umulur ki Rabbim, beni dosdoğru olan yola iletir."

23. Medyen suyuna vardığında, su başında sürülerini sulayan bir insan topluluğu gördü. Onların dışında (hayvanları diğer hayvanlara karışmasın diye sürülerine) engel olmaya çalışan iki kadın gördü. Onlara, "Bu hâliniz nedir? (Niçin sürüyü sulamıyorsunuz?)" dedi. Dediler ki: "(Diğer) çobanlar sürülerini sulamadan biz sulamayız. Babamız(ı merak ediyorsan, o) hayli yaşlı bir adamdır."

24. Onlar adına sürülerini suladı. Sonra da bir gölgeliğe çekildi ve "Rabbim! Bana indireceğin her türlü hayra muhtacım." dedi.

25. O ikisinden biri (edep ve) hayâ ile yürüyerek (Mûsâ'nın) yanına geldi: "Babam, bize yaptığın sulama (iyiliğinin) karşılığını vermek için seni çağırıyor." dedi. (Mûsâ, babalarının) yanına varıp, başından geçenleri ona anlatınca: "Korkma!" dedi. "Zalimler topluluğundan kurtuldun."

26. O ikisinden biri, "Babacığım! Onu ücretli işçi olarak tut. Senin işçi olarak tutacaklarının en hayırlısı, kuvvetli ve güvenilir olan kimsedir." dedi.

27. (Babaları) dedi ki: "Ben, sekiz sene yanımda işçi olarak çalışmana karşılık, iki kızımdan birini seninle evlendirmek istiyorum. Şayet on yıla tamamlamak istersen, o da senden olur. Ben sana zorluk çıkarmak istemiyorum. İnşallah beni salihlerden bulacaksın."

28. (Mûsâ) dedi ki: "Bu, benimle senin aranda (bir sözleşmedir). İki süreden hangisini tamamlarsam, bana düşmanlık yoktur/bana kızmayacaksın. Allah, söylediklerimize vekildir."

29. Mûsâ süreyi tamamlayıp, ailesiyle beraber yola çıkınca Tûr'un yanında bir ateş gördü. Ailesine dedi ki: "Burada bekleyin. Çünkü ben bir ateş gördüm. Ondan size bir haber getirmeyi ya da ısınmanız için bir kor parçası getirmeyi umuyorum!"

30. (Ateşin yanına) geldiğinde, mübarek vadinin sağ tarafındaki bir ağaçtan kendisine seslenildi: "Ey Mûsâ! Şüphesiz ki ben, (evet, ben) âlemlerin Rabbi olan Allah'ım."

31. "Asanı bırak!" (Asayı attı.) Onun bir yılan gibi hareket ettiğini görünce, arkasına bakmadan kaçmaya başladı. "Ey Mûsâ! Geri dön ve korkma! Çünkü sen güven içinde olanlardansın."

32. “Elini koynuna sok. Hiçbir kötülük/hastalık olmaksızın bembeyaz çıkacak. (Yaşadığın) korkudan dolayı ellerini kendine doğru çek (korkun gider). Bu ikisi (asa ve el) Rabbinden, Firavun ve ileri gelenlerine (içinde hiçbir şüphe olmayan) iki kanıttır. Şüphesiz ki onlar, fasık bir topluluktur.”

33. Dedi ki: “Rabbim, ben onlardan birini öldürdüm. (Dolayısıyla) beni öldürmelerinden korkuyorum.”

34. “Kardeşim Hârûn, benden daha iyi konuşur/dili daha fasihtir. Onu benimle beraber yardımcı olarak gönder, beni doğrulasın. Çünkü beni yalanlamalarından korkuyorum.”

35. Buyurdu ki: “Pazunu/Gücünü kardeşinle pekiştirip güçlendireceğiz. Size öylesine güçlü bir hüccet vereceğiz ki ayetlerimiz/mucizelerimiz sayesinde size ulaşamayacak/zarar veremeyecekler. Siz ikiniz ve size uyanlar (her daim) üstün gelecek olanlardır.”

36. Mûsâ onlara apaçık ayetlerimizle gelince dediler ki: “Bu, uydurulmuş büyüden başka bir şey değildir. Biz geçmiş atalarımızdan böyle bir şey işitmedik.”

37. Mûsâ dedi ki: “Rabbim, kimin kendi katından hidayetle geldiğini ve (güzel) akıbetin kime ait olduğunu en iyi bilendir. Şüphesiz ki zalimler, kurtuluşa ermezler.”

38. Firavun dedi ki: “Ey ileri gelenler! Sizin için kendimden başka bir ilah bilmem. Ey Haman! Çamurun üstünde benim için bir ateş yak ve bana bir kule inşa et. (Onun üzerine çıkıp) Mûsâ'nın ilahına ulaşmayı umuyorum! Çünkü ben, kesinlikle onun yalancılardan olduğunu düşünüyorum.”

39. O ve askerleri yeryüzünde haksız yere büyüklendiler. Ve bize dönmeceklerini zannettiler.

40. Biz de onu ve askerlerini yakaladık ve denize fırlattık. Zalimlerin akıbetinin nasıl olduğuna bir bak!

41. Onları, ateşe davet eden imamlar/önderler kıldık. Kıyamet Günü de yardım olunmayacaklardır.

42. Bu dünyada peşlerine bir lanet taktık. (Müminler onları andıkça lanet okur ve) Kıyamet Günü'nde de (yüzlerine bakılmaz, tiksiniyecek hâlde) çirkinleştirilmişlerdir.

43. Andolsun ki ilk nesilleri helak ettikten sonra, insanlar için basiretler barındıran hidayet ve rahmet olan Kitab'ı Mûsâ'ya verdik. Umulur ki öğüt alırlar.

44. Mûsâ'ya (peygamberlik vazifesini verip) işi bitirdiğimizde, (sen, Tûr Dağı'nın) batı tarafında değildin; (hâliyle bu olaya) tanıklık edenlerden de değildin.

45. Fakat biz, nice nesiller var ettik ve onların ömürleri bir hayli uzadı. Sen, Medyen halkı arasına oturmuş, onlara ayetlerimizi okuyor da değildin. Fakat biz, (peygamberler) yolluyorduk.

46. Biz (Mûsâ'ya) seslendiğimizde Tûr'un yanında da değildin. Fakat Rabbinin rahmeti olarak (bunları sana vahy ediyoruz ki) senden önce kendilerine uyarıcı gelmemiş olan topluluğu uyarasın. Umulur ki öğüt alırlar.

Bu ayet, Allah Resûlü'nden (sav) önce Mekkelilere bir uyarıcı gelmediğini belirtmiştir (bk. 36/Yâsîn, 6). Şirk konusunda uyarılmamış olmalarına rağmen Allah (cc) onlara müşrik demiş (bk. 98/Beyyine, 1), Allah Resûlü (sav) ölmüş olanlarının ateşte olduğunu bildirmiştir. Çünkü tevhid ve şirk konusunda Allah'ın (cc) kulları üzerinde her biri müstakil hüccet olan beş ayrı delili vardır:

a. Allah (cc) kullarından söz almış ve Kıyamet Günü "Bilmiyordum." ya da "Taklit ettim." denmesinin önünü kesmiştir. (bk. 7/A'râf, 172-173)

b. İnsanları tevhid fitratı üzere yaratmıştır. (bk. 30/Rûm, 30)

c. Resûller göndermiştir. (bk. 4/Nisâ, 165)

d. Kitap indirmiştir. (bk. 6/En'âm, 19; 11/Hûd, 1-2)

e. O'nun var ve bir olduğuna dair sayısız delili kâinata yerleştirmiştir. (bk. 2/Bakara, 163-164; 6/En'âm, 94-102; 27/Neml, 59-65)

Tüm bu delillerin varlığı ve açıklığına rağmen Allah (cc), resûl göndermeden bir kavmi topluca helak etmez. Bir sonraki ayet bu gerçeği anlatmaktadır.

47. Elleriyle (yapıp) takdim ettikleri nedeniyle başlarına bir musibet geldiğinde, "Rabbimiz! Bize bir resûl gönderseydin de ayetlerine uyup, müminlerden olsaydık." diyecek olmasalardı (onlara resûl göndermeden, bir ân önce cezalandırırdık).

48. Onlara (Mekkelilere) kendi katımızdan (gönderdiğimiz) hak geldiğinde, "Mûsâ'ya verilen (mucizelerin) benzeri ona da verilmeli değil miydi?" dediler. Onlar, daha önce Mûsâ'ya verileni inkâr etmemişler miydi? Demişlerdi ki: "Birbirlerine yardım eden iki büyü!" ve demişlerdi ki: "Şüphesiz ki biz, hepsini inkâr ediyoruz."

49. De ki: “Eğer doğru sözlüyseniz, Allah katından her ikisinden (Tevrât ve Kur’ân’dan) daha doğru bir kitap getirin de ben de ona uyayım!”

50. Şayet sana cevap vermezlerse bil ki onlar yalnızca hevalarına/arzu-larına uyuyorlar. Allah’tan bir hidayet/dayanak olmaksızın, kendi heva-sına uyandan daha sapkın kim olabilir? Şüphesiz ki Allah, zalimler top-luluğuna hidayet etmez.

51. Andolsun ki öğüt alsınlar diye, sözü kesintisiz bir şekilde onlara ulaştırdık.

52. Bundan (Kur’ân’dan) önce kendilerine Kitap verdiklerimiz ona (Kur’ân’a) inanırlar.

53. Kendilerine (onun ayetleri) okunduğu zaman derler ki: “Ona iman ettik. Hiç kuşkusuz o, Rabbimizden (gelen bir) haktır. Şüphesiz ki biz, ondan önce de Müslimlerden dik/şirki terk ederek tevhidle Allah’a yö-nelen kullardandık.”

54. Onlar, sabretmelerine karşılık mükâfatlarını iki defa alacaklardır. Kö-tülüğü iyilikle savar ve rızık olarak verdiklerimizden infak ederler.

55. Boş/Amaçsız/Faydasız şeyi duyduklarında ondan yüz çevirir ve “Bizim amellerimiz bize, sizin amelleriniz de size. Size selam olsun, biz cahiller-den olmak istemiyoruz.” derler.

56. Sen sevdiğini hidayet edemezsin, fakat Allah dilediğini hidayet eder. O, kimin hidayete uygun olduğunu en iyi bilendir.

57. Dediler ki: “Şayet seninle beraber hidayete uyacak olursak yerimiz-den yurdumuzdan ediliriz.” Biz, onları tarafımızdan bir rızık olarak, her yerin meyvelerinin kendisinde toplandığı güvenli Harem’e yerleştirmedik mi? Fakat onların çoğu bilmezler.

Ayet-i kerime iki önemli hakikate işaret etmiştir:

a. Her çağda müşrikler hidayete tabi olmama gerekçesi olarak saldırıya uğrama en-dişesini dile getirirler. Allah’ın (cc) Kitabı’na uyup onun nizamına göre yaşadıklarında egemen güçlerin müsaade etmeyeceğini ve topraklarını işgal edeceklerini iddia ederler.

b. Şirk hâlinde dahi onlara rızık ve emniyet nimeti veren Allah (cc), tevhid ve hidayet üzere olduklarında onları asla zayi etmeyeceğini ve koruyacağını belirtmiştir.

58. Yaşam koşulları ve refahın kendilerini şımarttığı nice toplumu helak

ettik. İşte onların evleri! Onlardan sonra -çok az bir zaman dışında- oralarda oturulmamış (oralara viraneye dönmüştür). Oralara biz vâris olduk.

59. Rabbin, merkezlerinde/başkentlerinde onlara ayetlerimizi okuyan bir resûl göndermeden, bir belde halkını helak edecek değildir. Ve biz, halkı zalim olan beldeden başkasını helak edecek değiliz.

60. Size verilen her şey, dünya hayatının (geçici) metâsi ve süsüdür. Allah'ın yanında olanlarsa daha hayırlı ve kalıcıdır. Akletmez misiniz?

61. (Şöyle düşünün: Bir tarafta) kendisine güzel vaatte bulunduğumuz ve (sonunda) onunla karşılaşacak biri; (diğer tarafta) dünya hayatının (geçici nimetlerinden) faydalandırdığımız ve Kıyamet Günü (cezalandırmak için) huzura getirileceklerden biri... (Şimdi söyleyin: Bu ikisi hiç bir olur mu?)

62. O gün (Allah) onlara seslenecek: “Hani, nerede benim ortaklarım olduğunuzu düşündükleriniz?”

63. Üzerlerine (azap) sözü hak olanlar diyecekler ki: “Rabbimiz! İşte azdırdıklarımız bunlar! Kendimiz azgınlaştığımız gibi onları da azdırdık, onlardan uzaklaşıp sana geldik. Bize ibadet ediyor değillerdi.”

64. Denilir ki: “Çağırın ortaklarınızı.” Çağırırlar, fakat kendilerine cevap veremezler. Azabı da görürler. Hidayet bulmuş olsalardı (ne kaybederlerdi)?

65. O gün (Allah) onlara seslenecek: “Resûllere ne cevap verdiniz?”

Ahirette insana sorulacak iki temel soru vardır. Biri tevhiddir. Kime ibadet ettiği, kimi ilah ve rabb edindiği kula sorulacaktır. İkinci soru ise resûle ne cevap verdiği, ümmeti olduğu peygamberin sünnetine ne oranda uyduğudur. Öyleyse kul; bilgisini, amelini ve çabasını bu iki esasa yoğunlaştırmalıdır.

66. O gün haberler onlara kapalı kalır (ne cevap vereceklerini bilmezler). Birbirlerine soru da sormazlar.

67. Kim de tevbe eder, iman eder ve salih amel işlerse, kurtuluşa erenlerden olması umulur.

68. Rabbin dilediğini yaratır ve seçip (üstün kılar). Seçim onlara ait değildir. Allah, onların şirk koştuklarından münezze ve yücedir.

69. Rabbin onların sinelerinin gizlediğini de açığa vurduğunu da bilir.

70. O, kendisinden başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilahın olmadığı Al-

lah'tır. Başta da (dünyada) son da (ahirette) hamd O'na aittir. Hüküm yalnızca O'nundur. O'na döndürüleceksiniz.

71. De ki: “Görüşünüz nedir? (Söylesenize!) Allah Kıyamet Günü'ne kadar, geceyi üzerinize sürekli kılsa Allah'tan başka hangi ilah size aydınlık getirebilir? Dinlemez misiniz?”

72. De ki: “Görüşünüz nedir? (Söylesenize!) Allah, Kıyamet Günü'ne kadar, gündüzü üzerinize sürekli kılsa Allah'tan başka hangi ilah içinde dinleneceğiniz geceyi size getirebilir? Görmez misiniz?”

73. İçinde dinlenesiniz ve Allah'ın lütfundan arayasınız diye, sizin için geceyi ve gündüzü yaratması O'nun rahmetindedir. Umulur ki şükredersiniz.

74. O gün, (Allah) onlara seslenecek: “Hani, nerede ortaklarım olduğunı düşündükleriniz?”

75. Her ümmetten bir şahidi ayırıp çeker ve deriz ki: “(Yaptıklarınızın hak olduğuna dair içinde şüphe olmayan) kanıtınızı getirin (bakalım!)” Anladılar ki hiç şüphesiz hak, Allah'ındır ve (bizi Allah'a yakınlaştırır diyerek Allah adına uydurdukları şefaathçi) iftiraları da kaybolup gitmiştir.

76. Şüphesiz ki Karun, Mûsâ'nın kavmindendi. (Fakat) onlara karşı haddi aşırıp azgınlaşmıştı. Biz ona öylesine (çok) hazine verdik ki onun anahtarları dahi kuvvetli/kalabalık bir topluluğa ağır gelirdi. Hani kavmi ona, “Şımarıp böbürlenme. Çünkü Allah şımarıp böbürlenenleri sevmez.” demişti.

77. “Allah'ın sana verdikleriyle ahiret yurdunu kazanmaya çalış, dünyadaki nasibini de unutma. Allah'ın sana ihsanda bulunduğu gibi sen de iyilik yap. Yeryüzünde bozgunculuk isteme. Çünkü Allah, bozguncuları sevmez.” (demişti.)

78. Dedi ki: “Bu (servet), bende var olan bilgi/tecrübe/maharet sebebiyle bana verilmiştir.” Bilmez mi ki Allah, ondan önce kendisinden daha güçlü ve yığıldıkları servet çok daha fazla olan kimseleri helak etmiştir. Mücrimlerden günahları sorulmaz.

79. (Zenginliğini açığa çıkararak şatafat ve) süsü içerisinde kavminin karşısına çıktı. Dünya hayatını isteyenler, “Keşke Karun'a verilenin benzeri (bir zenginlik) bize de verilseydi. Şüphesiz ki o, çok büyük bir şansa sahiptir.” dediler.

- 80.** Kendilerine ilim verilenler dediler ki: “Yazıklar olsun size! İman edip salih amel işleyenler için Allah’ın sevabı daha hayırlıdır.” (Dünyanın geçici süs ve şatafatı karşısında bu tavrı sergilemeye) ancak sabredenler muvaffak olurlar.
- 81.** Onu da konağını da yerin dibine geçirdik. Allah’a karşı ona yardım edecek bir topluluğu olmadı. Hem kendi kendisine de yardım edenlerden değildi.
- 82.** Dün onun yerinde olmayı isteyenler, sabah şöyle demeye başlamışlardı: “Vay be! Demek ki Allah, kullarından dilediğine rızık genişletip (dilediğine) daraltıyor. Şayet Allah bize ihsanda bulunup (Karun gibi olmaktan korumasaydı), bizi de yerin dibine geçirecekti. Vay be! Demek ki gerçekten kâfirler kurtuluşa ermiyormuş!”
- 83.** İşte (bu) ahiret yurdudur. Biz, onu yeryüzünde üstünlük taslamayan ve bozgunculuk istemeyenlere veririz. (Güzel) akıbet muttakilerindir.
- 84.** Kim (Allah’ın huzuruna) iyilikle gelirse onun için daha hayırlısı vardır. Kim de kötülükle gelirse kötülük yapanlara ancak yaptıklarının karşılığı verilir.
- 85.** Şüphesiz ki sana bu Kur’ân’ı (okumayı, yaşamayı, onunla cihad edip insanları ona davet etmeyi) farz kılan Allah, seni dönülecek yere (Mekke’ye) döndürecektir. De ki: “Kimin hidayetle geldiğini kimin de apaçık bir sapıklık içinde olduğunu en iyi Rabbim bilir.”
- 86.** Kitab’ın sana vahyedileceğini ummaz, beklemezdin. Lakin (o), Rabbinden bir rahmet olarak (sana vahyedildi). (Öyleyse) sakın kâfirlere destek olma.
- 87.** Allah’ın ayetleri sana indirildikten sonra, sakın seni ondan alıkoymasınlar. Rabbine davet et ve sakın müşriklerden olma.
- 88.** Allah’la beraber başka bir ilaha dua etme. O’ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. O’ndan başka her şey helak olacaktır. Hüküm yalnızca O’na aittir. O’na döndürüleceksiniz.

29. ANKEBÛT SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 69 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Elif, Lâm, Mîm.
 2. Yoksa insanlar, “İman ettik.” dedikten sonra, imtihana tabi tutulmadan bırakılacaklarını mı sandılar?
 3. Andolsun ki onlardan öncekileri imtihan ettik. Elbette Allah, doğru olanları da yalancıları da bilir. (Ve imtihanlarla insanların da bilmesini sağlar.)
 4. Yoksa kötülükleri işleyenler, önümüze geçip (bizden kurtulacaklarını mı) sandılar? Ne kötü hüküm veriyorlar.
 5. Kim Allah'la karşılaşmayı (ve O'ndan mükâfat almayı) umuyorsa, hiç şüphesiz Allah'ın belirlediği süre gelmektedir. O, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî ve (her şeyi bilen) El-Âlîm'dir.
 6. Kim cihad ederse, kendisi için cihad etmiş olur. Şüphesiz ki Allah, âlemlere (ve onların kulluğuna) muhtaç değildir.
- Bu surede “cihad” kavramı iki defa geçmektedir. İlki bu ayette, ikincisi 69. ayettedir. Sure Mekkî bir suredir. Bu surede kastedilen cihad, Kur'ân'ın genelinde var olan kıtal (savaş) anlamında değil; imtihana karşı sabır, Allah'ın (cc) emrettikleri ve yasakladıkları noktasında nefsi terbiye anlamlarındadır. (bk. 25/Furkân, 52)
7. İman edip salih amel işleyenlerin ise elbette kusurlarını örtecek ve onları işledikleri amellerin en güzeliyle mükâfatlandıracağız.
 8. İnsana, anne babasına karşı güzellikle muamele etmesini tavsiye ettik. Şayet bilgin olmayan bir şeyi bana ortak koşman için seni zorlarlarsa onlara itaat etme. Dönüşünüz banadır ve size yaptıklarınızı haber vereceğim.
 9. İman edip salih amel işleyenleri ise elbette salih (kullarımızın arasına) dâhil edeceğiz.
 10. İnsanlardan öylesi vardır ki, “Allah'a iman ettik.” der. Allah'ın dini uğruna eziyete uğradığında da insanların ezasını Allah'ın azabına denk tutar. Şayet Rabbinden bir zafer/yardım gelecek olsa, “Kuşkusuz biz, sizinle beraberdik.” derler. (İyi de) Allah, âlemlerin sinesinde olan (iman ve nifağı) en iyi bilen değil midir? (Bunu da mı bilmiyorlar?)

11. Kesinlikle Allah, iman edenleri de münafıkları da bilir (ve imtihanlarla insanların da bilmesini sağlar).

12. Kâfirler, müminlere dediler ki: “Bizim yolumuza/dinimize uyun, (şayet iddia ettiğiniz gibi ahiret hayatı olursa) günahınızı biz yükleniriz.” (Oysa onların günahlarından hiçbir şey yüklenecek değillerdir. Şüphesiz ki onlar, yalancılardır.

13. Andolsun ki hem kendi yüklerini hem de kendi yükleriyle beraber (saptırdıkları insanların) yüklerini yüklenecekler ve Kıyamet Günü’nde iftiralardan dolayı kesinlikle hesaba çekileceklerdir.

14. Andolsun ki Nûh’u kavmine gönderdik. İçlerinde elli yıl eksik olarak bin yıl yaşadı. Onlar zalimlik yapmaya devam ederken tufan onları yalayıverdi.

15. Onu ve gemi ahalisini kurtardık. Ve o (gemiye), âlemlere (ibret alınacak) bir ayet kıldık.

16. İbrâhîm’i de (kavmine gönderdik). Hani kavmine demişti ki: “Allah’a kulluk edin ve O’ndan korkup sakının. Şayet bilerseniz bu, sizler için en hayırlı olandır.”

17. “Siz, ancak Allah’ı bırakıp birtakım putlara ibadet ediyor ve aslı astarı olmayan yalanlar uyduruyorsunuz. Şüphesiz ki Allah’ı bırakıp da ibadet ettikleriniz, size rızık verme gücüne sahip değiller. Rızık Allah’ın yanında arayın. O’na ibadet edin ve O’na şükredin. (Çünkü sonunda) O’na döndürüleceksiniz.”

18. “Şayet yalanlayacak olursanız, hiç şüphesiz sizden önceki kavimler de yalanladı. Resûl’ün vazifesi, ancak apaçık bir tebliğdir.”

19. Allah’ın yaratmaya nasıl başlayıp sonra da (dirilterek) onu tekrar ettiğini görmediler mi? Şüphesiz ki bu, Allah’a göre kolaydır.

20. De ki: “Yeryüzünde gezip dolaşın da (Allah’ın) yaratmaya nasıl başladığına bir bakın. Sonra Allah, ahiret hayatını yaratıp var edecektir. Şüphesiz ki Allah, her şeye kadîrdir.”

21. (O) dilediğine azap eder, dilediğine merhamet eder. O’na çevrileceksiniz.

22. Siz, yerde ve gökte (Allah’ın vaadini yerine getirmesine engel olup)

O'nu aciz bırakacak değilsiniz. Sizin Allah'ın dışında ne bir dostunuz ne de bir yardımcınız vardır.

23. Allah'ın ayetlerini ve O'nunla karşılaşmayı inkâr edenler... Bunlar, benim rahmetimden ümitlerini kesmişlerdir. Bunlara can yakıcı bir azap vardır.

24. (İbrâhîm'in tevhid davetine) kavminin cevabı, "Onu öldürün ya da yakın!" sözünden başkası olmadı. Allah onu ateşten kurtardı. Şüphesiz ki bunda, iman eden bir topluluk için (Allah'ın dostlarına yardım edip onlara destek olduğuna dair) ayetler vardır.

25. Dedi ki: "Siz, Allah'ı bırakıp, sizi birbirinize ısındırın/aranızda sevgi bağı oluştursun diye dünya hayatında putları (ilah) edindiniz. Sonra Kıyamet Günü'nde (sevgi bir yana) kiminiz kiminizi inkâr edecek, kiminiz de kiminize lanet edecektir. Barınağınız ateştir. Hiçbir yardımcınız da yoktur."

Müşrikler, farklı amaçlarla putlar edinirler. Bazen salih olduğuna inandıkları birinin temsilî putunu yapar, kendilerini Allah'a (cc) yaklaştırmasını umarlar. Bazen de toplumu bir arada tutacak, kaynaştırıp bütünlüştirecek bazı değerleri put hâline getirirler. Ona secde etmemeleri veya kurban kesmemeleri onu put olmaktan çıkarmaz. Bu bazen bir bayrak bazen bir anıt bazen özel bir gün ya da resim/heykel olabilir.

26. Lût, ona iman etti. Ve dedi ki: "Hiç kuşkusuz ben, Rabbime hicret edeceğim. Çünkü O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'in ta kendisidir."

27. Ona İshâk'ı ve Ya'kûb'u verdik. Zürriyeti arasında nübüvvet ve kitap kıldık. Ona mükâfatını dünyada verdik. Hiç şüphesiz o, ahirette de salihlerdendir.

28. Lût'u da (gönderdik). Hani kavmine demişti ki: "Şüphesiz ki sizden önce âlemlerden/dünyada hiç kimsenin yapmadığı bir kötülüğü işliyorsunuz."

29. "Siz, erkeklere yanaşacak, yol kesecek ve sizi bir araya getiren meclislerinizde münker işlemeye devam edeceksiniz öyle mi?" Kavminin cevabı, "Şayet doğru sözlülerden isen bize Allah'ın azabını getir (bakalım)." sözünden başkası olmadı.

30. Dedi ki: "Rabbim (şu) bozguncu topluluğa karşı bana yardım et."

31. Elçilerimiz/Melekler İbrâhîm'e müjdeyle geldiklerinde, "Biz, bu bel-

denin ahalisini helak edeceğiz. Şüphesiz onun ahalisi, zalim oldular.” demişlerdi.

32. Demişti ki: “O (beldenin) içinde Lût da var!” Demişlerdi ki: “Biz orada kimin olduğunu çok iyi biliyoruz. Karısı hariç, onu ve ailesini mutlaka kurtaracağız. (Karısı) geride kalacaklardandır.”

33. Elçilerimiz/Melekler Lût’a geldiğinde, onlar yüzünden kendini kötü hissetmiş, bir çıkar yol bulamamıştı. Demişlerdi ki: “Korkma ve üzülme! Kuşkusuz, karın hariç, seni ve aileni kurtaracağız. (Karın ise) geride kalacaklardandır.”

34. “Şüphesiz ki biz, o yaptıkları fasıklık nedeniyle bu belde halkının üzerine gökten azap indireceğiz.”

35. Andolsun ki biz, akleden bir topluluk için oradan (ibret alınacak) apaçık bir ayet bıraktık.

36. Medyen’e kardeşleri Şuayb’ı (gönderdik). Demişti ki: “Ey kavmim! Allah’a ibadet edin! Ahiret Günü (Allah’tan sevap almayı) umun. Yeryüzünde bozgunculuk yaparak karışıklık/düzensizlik/taşkınlık çıkarmayın.”

37. Onu yalanladılar. (Bunun üzerine) onları korkunç bir sarsıntı tuttu ve öz yurtlarında dizleri üstüne çöküp kaldılar.

38. Âd ve Semûd’u da (helak ettik). Onların oturdukları yerler(in harabelerin)den, (kendilerini helak etmiş olduğumuz) sizin için açığa çıkmıştır. Şeytan, amellerini kendilerine süslü gösterdi ve (böylece) onları (dolduğru) yoldan saptırdı. (Aslında onlar hakikati anlayabilecek) gözü açık, akli başında insanlardı.

39. Karun, Firavun ve Haman’ı da (helak ettik). Andolsun ki Mûsâ, onlara apaçık deliller getirdi. Yeryüzünde büyüklendiler. Hâlbuki onlar (azabımızın) önüne geçemediler (ona engel olamadılar).

40. Her birini günahıyla yakalayiverdik. Onlardan kiminin üzerine taş yağdıran bir fırtına gönderdik. Kimini (kulakları sağır eden) bir çığlık yakalayiverdi. Kimini yerin dibine geçirdik. Kimini de boğduk. Allah onlara zulmedecek değildi, onlar kendilerine zulmediyorlardı.

41. Allah’ın dışında veliler edinenin misali, kendisi için yuva edinen örüm-

ceğin durumu gibidir. Hiç şüphesiz evlerin en zayıfı, örümceğin evidir. Keşke bilselerdi.

Allah'ın (cc) dışında bazı varlıkları dost edinin onların şefaatinin, himmetinin, yardım ve desteğini umanlar, dayanacakları en zayıf şeye sırtlarını dayamışlardır. Oysa asıl dost/veli Allah'tır (cc). Çünkü O, bakî; O'nun dışındaki her şey fanidir. O kuvvetli ve kâdir, O'nun dışındakiler acizdir. O, hiçbir şeye muhtaç olmayan, O'nun dışındakiler ise fakirdir. O, her şeyden yücedir. O'nun dışındaki her şey O'na boyun eğip teslim olmuştur. Bütün güzel isimlerin ve yüce sıfatların sahibini bırakıp, aciz ve zayıf varlıkları veli edinmek ve onlara dayanmak tevhid ve akıl nimetinden yoksun insanların yapacağı bir şeydir. Ayrıca bk. 6/En'âm, 14

42. Şüphesiz ki Allah, O'nun dışında dua ettikleri (velileri) bilmektedir. O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'dir.

43. Bu örnekleri insanlara veririz. Âlim olanlardan başkası onlara akıl erdirmez.

44. Allah gökleri ve yeri hak ile yarattı. Şüphesiz ki bunda müminler için bir ayet vardır.

45. Sana vahyedilen Kitab'ı oku ve namazı dosdoğru kıl. Şüphesiz ki namaz, insanı fuhşiyat ve münkerden alıkoyar. (Kıldıgınız namaza karşılık) Allah'ın sizi anması daha büyüktür. Allah yaptıklarınızı bilir.

İnsanı koruma altına alacak huşu içerisindeki namaz ve bunun kulluğa yansımaları hakkında bk. 23/Mu'minûn, 2

46. İçlerinden zalim olanlar hariç, Ehl-i Kitap'la ancak en güzel üslupla tartışın. Deyin ki: "Bize ve size indirilene iman ettik. Bizim ilahımız ve sizin ilahınız tektir ve bizler, O'na teslim olmuş kimseleriz."

47. (Onlara Kitap indirdiğimiz gibi) sana da Kitap indirdik. Daha önceden kendilerine Kitap verdiklerimiz o (Kur'ân'a) iman ederler. Bunlar (Mekkeliler) arasından da ona iman edenler vardır. Kâfirlerden başkası ayetlerimizi inkâr etmez.

48. Sen, bundan önce kitap okuyor değildin. Hem onu sağ elinle de yazmıyordun. (Öyle olsaydı) işte o zaman batıl ehli şüpheye düşerdi.

49. (Hayır, öyle değil!) Bilakis o (Kur'ân), kendilerine ilim verilenlerin göğsünde apaçık ayetlerdir. Ayetlerimizi zalimlerden başkası inkâr etmez.

50. Dediler ki: "Ona Rabbinden ayetler/mucizeler gelmesi gerekmez

miydi?” De ki: “Ayetler, ancak Allah katındadır. Ve ben yalnızca apaçık bir uyarıcıyım.”

51. Sana indirdiğimiz ve onlara okunmakta olan Kitap kendilerine yetmiyor mu? Şüphesiz ki bunda, iman eden bir topluluk için rahmet ve öğüt vardır.

52. De ki: “Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah yeter. Göklerde ve yerde olanların tamamını bilir. Batıla inanıp Allah’a kâfir olanlar, işte bunlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir.”

53. Senden, azabın bir ân önce gelmesini istiyorlar. Belirlenmiş bir süre olmasaydı elbette azap onlara gelmişti. Andolsun ki onlara, farkında olmadıkları bir hâldeyken ânsızın gelecektir.

54. Senden azabın bir ân önce gelmesini istiyorlar. Hiç şüphesiz cehennem, kâfirleri çepeçevre kuşatmıştır.

55. Azabın onları tepelerinden ve ayaklarının altından sarıp bürüyeceği gün, (Allah) buyuracak ki: “Yaptıklarınızı(n karşılığı olarak azabı) tadın.”

56. Ey iman eden kullarım! Hiç şüphesiz benim arzım geniştir. (Dininizi yaşayamadığınız yerden hicret edin.) Yalnızca bana ibadet/kulluk edin.

57. Her nefis ölümü tadacaktır. Sonra bize döndürüleceksiniz.

58. İman edip salih amel işleyenleri altından ırmaklar akan, içlerinde ebedî kalacakları, (özel misafirler için hazırlanmış) odalara yerleştiririz. (Salih) amel işleyenlerin mükâfatı ne güzeldir.

59. Onlar ki sabreder ve yalnızca Rabblerine tevekkül ederler.

60. Nice canlı vardır ki kendi rızkını taşıyamaz. Onları da sizi de Allah rızıklandırır. O, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî ve (her şeyi bilen) El-Alîm'dir.

61. Onlara, “Gökleri ve yeri kim yarattı, Güneş'i ve Ay'ı kim emrinize amade kıldı?” diye soracak olsan kesinlikle, “Allah!” diyecekler. O hâlde, nasıl oluyor da (tevhidden şirke) çevriliyorlar?

62. Allah, kullarından dilediğine rızkı genişletir (dilediğine de) daraltır. Şüphesiz ki Allah, her şeyi bilendir.

63. Onlara: “Gökten su indirip ölümünden sonra yeryüzüne hayat veren

kimdir?” diye soracak olsan kesinlikle, “Allah!” diyecekler. De ki: “Allah’a hamdolsun.” Bilakis, onların çoğu akletmezler.

Müşrik, Allah’a (cc) inandığını iddia etse de imanı geçersizdir. Geniş açıklama için bk. 23/Mu’minûn, 84-90 açıklaması

64. Bu dünya hayatı, bir eğlence ve oyundan başka bir şey değildir. Asıl (yaşanılacak ve ebedî) olan ahiret hayatıdır. Keşke bilselerdi.

65. Gemiye bindikleri zaman, dini Allah’a halis kılarak (şirk koşmaksızın yalnızca) Allah’a dua ederler. Onları kurtarıp karaya çıkardığı zaman, (bir bakarsın ki) hemen şirk koşuvermişler.

66. Onlara verdiklerimizi inkâr edip keyif sürsünler (bakalım)! Pek yakında bilecekler/anlayacaklar.

67. Çevrelerindeki insanların (yağma ve talanla) kapılıp götürülmesine rağmen, bizim (Mekke’yi) güvenilir ve kutsal bir yer kıldığımızı görmüyorlar mı? Batıla inanıp Allah’ın nimetini inkâr mı ediyorlar?

68. Allah’a, yalan uydurarak iftira eden veya hak kendisine geldiğinde onu yalanlayandan daha zalim kim olabilir? Kâfirler için cehennemde konaklayacak yer mi yok?

69. Bizim yolumuzda cihad edenlere elbette (en doğru olan) yollarımızı gösteririz. Şüphesiz ki Allah, muhsinlerle/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanlarla beraberdir.

Allah yolunda cihad hakkında bilgi için bk. 29/Ankebût, 6

30. RÛM SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 60 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Elif, Lâm, Mîm.
2. Rumlar yenildiler.
3. Yakın bir yerde. (Fakat) onlar yenilgilerinden sonra yeneceklerdir.
4. Birkaç sene içinde... (Rumların yenilgisinden) önce de sonra da emir/yetki Allah’a aittir. (Rumların galip geleceği) o gün, müminler sevineceklerdir.
5. Allah’ın yardımıyla... O dilediğine yardım eder. O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm’dir.

6. (Bu,) Allah'ın vaadidir. Allah vaadinden dönmez fakat insanların çoğu bilmezler.

7. Onlar, dünya hayatının sadece görünen kısmını bilirler. Ahiretten de tam bir gaflet içerisindeylerdir.

8. Onlar, iç dünyalarında düşünüp (şu hakikatin farkına varmadılar mı)? Allah; gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri yalnızca hakkın ikamesi ve belli bir süre için yarattı. Şüphesiz ki insanların birçoğu, Rableriyle karşılaşmayı inkâr etmekteylerdir.

9. Kendilerinden önce (yaşayanların) akıbetinin nasıl olduğunu görmek için yeryüzünde gezip dolaşmazlar mı? Onlar (eskiler), kendilerinden çok daha güçlüydüler. Yerin altını üstüne getirmiş (ekin ekmiş, sığınaklar yapmış, yerin altındaki zenginlikleri çıkarmışlardı). Kendilerinin imar ettiğinden çok daha fazlasını imar etmişlerdi. Resûlleri, onlara apaçık delillerle gelmişlerdi. (Tüm bunlar, onları Allah'ın azabından kurtarmadı.) Allah, onlara zulmedecek değildi. Fakat onlar, (Allah'a şirk koşup, resûllerini yalanlayarak) kendilerine zulmetmekteydiler.

10. Sonra kötülük yapanların akıbeti, akıbetlerin en kötüsü oldu. Allah'ın ayetlerini yalanlayıp alaya aldılar. (Ayetleri yalanlamaları ve alaya almaları nedeniyle en kötü akıbeteye düşer oldular.)

11. Allah yaratmayı başlatır, sonra (dirilterek) onu tekrar eder. Sonra da O'na döndürülürsünüz.

12. Kıyametin kopacağı gün, suçlu günahkârlar tüm ümitlerini yitirmişlerdir.

13. (Allah'a) ortak koştuklarından hiçbiri onlara şefaathçi olmayacak, hatta ortaklarını inkâr edeceklerdir.

14. Kıyametin kopacağı gün, işte o gün (muvahhidlerle müşrikler) birbirlerinden ayrılırlar.

15. İman edip salih amel işleyenlere gelince, onlar cennet bahçelerinden birinde ağırlandı ve ikrama nail olurlar.

16. Ayetlerimizi ve ahiret karşılaşmasını inkâr edip yalanlayanlarsa, işte bunlar, azap içinde hazır bulundurulurlar.

17. (Öyleyse) akşam ve sabahı ettiğinizde Allah'ı tesbih ediniz.

18. Göklerde ve yerde hamd O'na aittir. Gündüzün sonunda ve öğle vaktinde de (O'nu tesbih edin).

19. Diriyi ölüden, ölüyü diriden çıkarır. Ölümünden sonra yeryüzüne hayat verir. Siz de işte böyle (kabirlerinizden) çıkarılırsınız.

20. Sizi topraktan yaratması, sonra da sizlerin (üreyip çoğalarak) insan olarak yayılmanız O'nun (kudret ve azametini delil olan) ayetlerindedir.

21. Kendilerinde sükûnet bulup (huzura kavuşasınız) diye sizin için nefislerinizden eşler yaratması, aranızda sevgi ve merhamet kılması da O'nun ayetlerindedir. Şüphesiz ki bunda, düşünen bir topluluk için ayetler vardır.

22. Göklerin ve yerin yaratılması, dillerinizin ve renklerinizin farklı olması da O'nun ayetlerindedir. Şüphesiz ki bunda, âlimler için ayetler vardır.

23. Gece ve gündüz uyumanız, O'nun lütuf ve ihsanından (rızkınızı) aramanız da O'nun ayetlerindedir. Şüphesiz ki bunda, işiten bir topluluk için ayetler vardır.

24. Size korku ve ümide sebep olan şimşeği göstermesi, gökten su indirip onunla ölümünden sonra yeryüzüne hayat vermesi de O'nun ayetlerindedir. Şüphesiz ki bunda, akleden bir topluluk için ayetler vardır.

25. Göğün ve yerin O'nun emriyle ayakta durması da O'nun ayetlerindedir. Sonra sizi, yerden (Sûr'a üfleyerek) tek çağırıyla çağırdığı zaman, hemen (kabirlerinizden) çıkarsınız.

26. Göklerde ve yerde olanların tamamı O'na aittir. Hepsi O'na boyun eğmiş, teslim olmuşlardır.

27. İlk defa yaratan, sonra da (dirilterek) onu tekrar edecek olan O'dur. O (yeniden diriltmek, ilk defa yaratmaktan) daha kolaydır. Göklerde ve yerde en yüce sıfat O'na aittir. O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'dir.

28. (Tevhid ve şirki anlamanız için) size, kendi nefislerinizden bir örnek verdi: Köleleriniz arasında size verdiğimiz rızka ortak olan, kendinizden korktuğunuz gibi onlardan korktuğunuz, sizinle eşit olanlar var mıdır? Akleden bir toplum için ayetleri işte böyle açıklarız..

Sizler, kölelerinizi kendinizle eşit görmüyor, mallarınıza ortak kabul etmiyor, hür birini dikkate aldığınız gibi onları dikkate almıyorken nasıl olur da Allah'ın (cc) yarattığı

varlıkları Allah'ın (cc) katında şefaathçi, şifa veren, himmet eden, zararı defeden olarak kabul edip Allah'ın (cc) mülküne ortak yapıyorsunuz? Yalnızca Allah'a (cc) yapmanız gereken dua, kurban, adak, tevbe gibi ibadetleri Allah'ın (cc) ortaklarıymış gibi onlara sunuyorsunuz. Kendiniz için olmadığınız şeye nasıl Allah (cc) için razı oluyorsunuz? (bk. 16/Nahl, 71)

Kur'ân'ın mufassal/detaylandırılmış bir kitap olmasının hikmetleri için bk. 6/En'âm, 55

29. (Hayır, öyle değil!) Zulmedenler, hiçbir bilgiye dayanmaksızın hevalarına/arzularına tabi oluyorlar. Allah'ın saptırdığını kim hidayet edebilir? Onların hiçbir yardımcıları da yoktur.

30. Yüzünü (hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmayan muvahhid) bir hanîf olarak dine çevir. Allah'ın insanları yarattığı fitrata (uy). Allah'ın yaratmasında değişiklik yoktur. (Herkesi tevhid fitratı üzere yaratmıştır.) İşte dosdoğru din budur. Ancak insanların çoğu bilmezler.

Yalnızca Allah'a (cc) ibadet ve hiçbir şeyi O'na ortak koşmama manasında olan tevhid/İslam, her insanın fitratına yerleştirilmiş bir bilgi ve eğilimdir. Her insan, bu fitrat üzere dünyaya gelmektedir. İnsanlardan kimisi fitratında var olan delillerin peşine düşüp hiçbir peygamberin olmadığı zamanlarda dahi tevhid üzere Allah'a (cc) kulluk edebilmektedir, Zeyd ibni Amr ibni Nufeyl gibi. (bk. Buhari, 3826, 3828) Kimisi de fitratında var olan bu bilginin peşine düşmeyip zan, hurafe ve varsayım dayalı, gelenek ve âdetlerle beslenen bir inanç oluşturmaktadır. (bk. 7/A'râf, 172-173; 28/Kasas, 46)

31. O'na yönelenler olun. O'ndan korkup sakının. Namazı dosdoğru kılın ve müşriklerden olmayın.

32. (O müşrikler ki) dinlerini parça parça etmiş ve kendileri de gruplara bölünmüşlerdir. Her grup kendi yanındakiyle övünüp sevinmektedir.

Dinin nasıl parçalandığına dair bk. 23/Mu'minûn, 53

33. İnsanlara bir sıkıntı dokunduğunda, Rabblerine yönelenler olarak O'na dua ederler. Sonra (sıkıntılarını giderip), tarafından bir rahmet tattırdığında, (bir de bakarsın ki) içlerinden bir grup, Rabblerine şirk koşmaya başlamış bile.

34. (Şirk koşarak,) verdiğimiz (nimetlere) nankörlük etmiş olurlar. Keyif sürün! Pek yakında bileceksiniz/anlayacaksınız.

Şirkin, nankörlük olduğuna dair bk. 16/Nahl, 83

35. Yoksa onlara kesin bir delil indirmişiz de, o mu şirk koşmalarını kendilerine emrediyor?

36. İnsanlara bir rahmet tattırdığımızda, onunla sevinip (şımarırlar). El-

leriyle (yapıp) takdim ettikleri nedeniyle başlarına bir musibet geldiğindeyse, hemen ümitsizliğe kapılırlar.

37. Görmediler mi, Allah rızık dilediğine genişletip (dilediğine) daraltıyor? Şüphesiz ki bunda, iman eden bir topluluk için (Allah'ın ilim ve hikmetine delalet eden) ayetler vardır.

38. Yakın akrabalara, miskine/ihtiyaç sahibi yoksula ve yolda kalmış kimseye hakkını ver. Bu, Allah'ın rızasını umanlar için daha hayırlıdır. Kurtuluşa erenler bunlardır işte.

39. İnsanların malları artsın diye alıp verdiğiniz faizler, Allah katında artmaz. Allah'ın rızasını umarak verdiğiniz zekâtlar ise, işte kat kat arttıracak olanlar bunlardır.

40. Allah sizi yarattı, sonra rızık verdi; sonra sizi öldürür, sonra da diriltir. Ortaklarınız arasında bunlardan herhangi birini yapabilecek olan var mıdır? O (Allah), onların şirk koştuklarından münezzehtir ve yücedir.

41. İnsanların elleriyle kazandıkları (günahlar) sebebiyle, karada ve denizde bozgunculuk baş gösterdi. Belki (İslam'a) dönerler diye (Allah), yaptıklarının (cezasının) bir kısmını onlara tattırmaktadır.

42. De ki: "Yeryüzünde gezip dolaşın da bakın (bakalım), öncekilerin akibeti nasıl olmuş? Onların çoğu müşriklerdi."

Allah'ın (cc) çoğunluk ve azınlık hakkında söyledikleri için bk. 11/Hûd, 40

43. (O hâlde) Allah'tan gelecek olan ve kimsenin geri çeviremeyeceği o gün gelmeden önce, yüzünü dosdoğru dine çevir. O gün insanlar (cennetlikler ve cennetlikler olarak) gruplara ayrılacaklar.

44. Kim küfre sapsa, kendi aleyhine küfre sapsa. Kim de salih amel işlerse, kendileri için (cennetteki yerlerini) hazırlamış olurlar.

45. (Allah,) iman edip salih amel işleyenleri, lütuf ve ihsanından faydalandırsın diye (bu böyledir). Çünkü O, kâfirleri sevmez.

46. Size rahmetinden tattırması, gemilerin O'nun emriyle akıp gitmesi, O'nun lütuf ve ihsanını aramanız için rüzgârları müjdeciler olarak göndermesi O'nun ayetlerindedir. Umulur ki şükredersiniz.

47. Andolsun ki senden önce de kavimlerine resûller göndermiştik. On-

lara apaçık delillerle gelmişlerdi. (Onlara karşı çıkan) suçlu günahkârlardan intikam almıştık. Müminlere yardım etmek, bizim üzerimize bir haktır.

48. Allah, rüzgârları gönderir, (rüzgâr) bulutları harekete geçirir ve (Allah) bulutları gökyüzünde dilediği gibi yayar ve onu parça parça kılar. (Sonunda) yağmurun (bulutlar) arasından çıkıp yağdığını görürsün. O, (yağmuru) kullarından dilediğine isabet ettirdiğinde hemen sevinirler.

49. Oysa (yağmur) yağmadan önce, tüm ümitlerini yitirmiş hâldeydiler.

50. Allah'ın rahmetinin eserlerine bak! Nasıl da ölümünden sonra yer-yüzüne hayat vermektedir? Şüphesiz ki bu (Allah), ölüleri de diriltecektir. O, her şeye kadîrdir.

51. Andolsun ki rüzgâr göndersek ve o (bitkileri) sararmış görseler ondan sonra yine nankörlük ederler.

52. Şüphesiz ki sen, ölümlere (benzeyen kâfirlere hakkı) işittiremezsin. Arkalarını dönüp gittiklerinde, (hakka karşı) sağır olanlara da daveti işittiremezsin.

53. Ve sen, körleri sapıklıklarından (kurtarıp) doğru yola iletemezsin. Sen, ancak ayetlerimize inanan ve Müslimlere/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullara işittirebilirsin.

54. Sizi zayıflıktan yaratan, zayıflıktan sonra size kuvvet veren, sonra kuvvetin ardından size zayıflık ve yaşlılık veren Allah'tır. Dilediğini yaratır. O, (her şeyi bilen) El-Alîm ve (her şeye güç yetiren, mutlak kudret sahibi olan) El-Kadîr'dir.

55. Kıyametin kopacağı gün, suçlu günahkârlar "(dünyada) bir saatten fazla kalmadıklarına dair" yemin ederler. Onlar işte böyle (doğruluktan) çevriliyorlardı.

56. Kendilerine ilim ve iman verilenler diyecekler ki: "Andolsun ki sizler, Allah'ın belirlediği yazılı süre boyunca (yani,) Diriliş Günü'ne kadar kaldınız. İşte bu, Diriliş Günü'dür. Fakat siz bilmiyordunuz."

57. O gün, zalimlere bahaneleri fayda sağlamaz ve (dünyaya geri dönüp Allah'ı razı edecek amel yapma istekleri de) kabul görmez.

58. Andolsun ki biz, bu Kur'ân'da insanlar için her türlü örneği verdik.

Şayet sen onlara bir ayet/mucize getirecek olsan o kâfirler mutlaka, “Siz, batıl uyduranlardan başkası değilsiniz.” derler.

59. Allah, bilmeyenlerin kalplerini böyle mühürler işte.

60. (Öyleyse) sabret! Şüphesiz ki Allah’ın vaadi haktır. Yakinen inanmayanlar sakın seni gevşekliğe sevk etmesinler.

31. LOKMÂN SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 34 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Elif, Lâm, Mîm.
2. Bu, hüküm ve hikmetler barındıran bir Kitab’ın ayetleridir.
3. Muhsinlere/Kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanlara hidayet ve rahmettir.
4. O (muhsinler); namazı dosdoğru kılar, zekâtı verir ve ahirete de yakinen iman ederler.
5. İşte bunlar, Rabblerinden bir hidayet üzeredirler ve bunlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.
6. İnsanlardan öylesi vardır ki bilgisizce Allah’ın yolundan saptırmak ve (O’nun ayetlerini) eğlence konusu edinmek için boş sözü satın alır. İşte böylelerine alçaltıcı bir azap vardır.
7. Ona ayetlerimiz okunduğunda işitmiyormuşçasına, âdeta kulaklarında ağırlık varmış gibi kibirle sırtını döner. Sen onu, can yakıcı bir azapla müjdele.
8. Hiç kuşkusuz iman edip salih amel işleyenler için, Naîm Cennetleri vardır.
9. Orada ebedî kalacaklardır. Allah’ın vaadi haktır. O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm’dir.
10. Gökleri direksiz yaratmıştır. Siz onu görmektesiniz. Yeryüzü sizi sarsmasın diye (oraya dağlardan) kazıklar çakmış ve orada her canlıdan yaymıştır. Biz, gökten su indirmiş ve orada her güzel bitkiden çiftler çiftler yaratmışızdır.
11. Bu, Allah’ın yarattığıdır. Gösterin (bakalım) O’nun dışındakiler (tasarruf sahibi olduğuna inandığınız putlar, şefaatchiler, veliler, salihlerin ru-

haniyeti) neler yaratmış? (Hayır, öyle değil!) Bilakis zalimler, apaçık bir sapıklık içerisindeledir.

12. Andolsun ki biz, Lokmân'a hikmet verdik. "(Verdiğimiz nimete karşılık) Allah'a şükret." diye (emrettik). Kim de şükrederse kendi lehine şükretmiş olur. Kim de nankörlük ederse şüphesiz ki Allah, (kimseye muhtaç olmayan, her şeyin kendisine muhtaç olduğu) Ğaniy ve (her daim övgüyü hak eden ve varlık tarafından övülen) Hamîd'dir.

13. Hani Lokmân, oğluna öğüt verirken demişti ki: "Oğulcuğum! Allah'a şirk koşma! Şüphesiz ki şirk, en büyük zulümdür."

Şirkin tanımı, çeşitleri ve müşrikin akıbeti için bk. 4/Nisâ, 48

14. İnsana, anne babasına karşı (iyilikle muamelede bulunmasını) tavsiye ettik. Annesi onu zorluklar içerisinde taşır ve (sütten) kesilmesi de iki yıl içindedir. Bana ve ebeveynine şükret. Dönüş banadır.

15. Bilgin olmayan şeyi bana ortak koşman için seni zorlarsa onlara itaat etme. (Ama) dünyada onlarla iyilikle geçin. Bana yönelenlerin yoluna uy! Sonra dönüşünüz banadır ve yaptıklarınızı size haber vereceğim.

16. "Canım oğlum! (Yaptığın şey) hardal tanesi ağırlığınca olsa; bir kayanın içinde, göklerde ya da yerin (derinliklerinde) olsa bile Allah (Kıyamet Günü) onu getirir. Çünkü Allah (lütuf ve ihsan sahibi, en küçük şeylere ilmiyle nüfuz edip haberdar olan) Latîf ve (her şeyden haberdar olan) Habîr'dir."

17. "Yavrucuğum! Namazı dosdoğru kıl, iyiliği emret, kötülükten alıkoy ve başına gelene sabret. Şüphesiz ki bunlar, azmedilmesi gereken işlerdendir."

18. "İnsanlara yüzünü çevirme! Yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Çünkü Allah büyüklük taslayan ve böbürlenene kimseyi sevmez."

19. "Yürüyüşünde dengeli ol, sesini alçalt. Çünkü seslerin en çirkinini merkep sesidir."

20. Allah'ın göklerde ve yerde olan her şeyi size hizmetkâr kıldığını, açık ve gizli olan nimetlerini size geniş geniş verdiğini görmediniz mi? (Bununla birlikte) insanlardan öylesi vardır ki Allah hakkında ilimsizce, rehbersiz ve aydınlatıcı bir kitaba dayanmaksızın tartışır.

21. Onlara, “Allah’ın indirdiğine uyun.” denildiğinde, “(Hayır!) Bilakis, babalarımızı üzerinde bulduğumuz (gelenek ve âdetlere) uyarız.” derler. (Ne yani) şeytan onları alevleri dehşet saçan ateşe çağırıyor olsa bile mi (babalarının yoluna uyacaklar)?

22. Kim de muhsin/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışan bir kimse olarak, kendini Allah’a teslim ederse muhakkak ki o, sapasağlam kulp olan (Kelime-i Tevhid’e) yapışmış olur. İşlerin akıbeti Allah’a varır.

23. Kim de kâfir olursa, onun küfrü seni üzmesin. Onların dönüşü bize dir ve biz yaptıklarını kendilerine haber vereceğiz. Şüphesiz ki Allah, sinelerde olanı bilendir.

24. Onları az bir şey faydalandırırız, sonra da onları katı ve kaba bir azaba katlanmaya mecbur ederiz.

25. Şayet onlara, “Gökleri ve yeri kim yarattı?” diye soracak olsan elbette, “Allah!” diyecekler. De ki: “Allah’a hamdolsun.” Bilakis, onların çoğu bilmiyorlar.

Konu hakkında detaylı açıklama için bk. 23/Mu’minûn, 90)

26. Göklerde ve yerde olanların tamamı Allah’a aittir. Şüphesiz ki Allah, (evet) O, (kimseye muhtaç olmayan, her şeyin kendisine muhtaç olduğu) El-Ğaniy ve (her daim övgüyü hak eden ve varlık tarafından övülen) El-Hamîd’dir.

27. Şayet yeryüzündeki ağaçlar kalem, denizler de (mürekkep olsa) ve yedi deniz de (mürekkep olup) eklense (Allah’ın kelimelerini/ilmini yazmaya kalksalar) yine de Allah’ın kelimeleri/ilmi bitmez. Şüphesiz ki Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm’dir.

28. Sizin yaratılmanız ve diriltmeniz, ancak bir tek nefs(i yaratmak) gibidir. Şüphesiz ki Allah, (işiten ve dualara icabet eden) Semî ve (her şeyi gören) Basîr’dir.

29. Görmedin mi? Allah geceyi gündüze, gündüzü de geceye katar. Güneş’i ve Ay’ı emre amade kılmış, her biri belirlenmiş bir süreye doğru akıp gitmektedir. Şüphesiz ki Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

30. Böyle işte... Allah, El-Hak olanın ta kendisidir. O’nun dışında dua et-

tikleri batılın ta kendisidir. Kuşkusuz ki Allah, (zâtı ve sıfatları en yüce olan) El-Aliy ve (en büyük olan) El-Kebîr'dir.

31. Görmedin mi? Gemiler Allah'ın bir nimeti olarak denizlerde akıp gidiyor. (Böylece Allah, kudret ve azametine delalet eden) ayetlerinden bazısını size gösteriyor. Şüphesiz ki bunda, çokça sabreden ve çokça şükreden herkes için ayetler vardır.

32. Onları kara bulutlar misali (büyük) dalgalar kuşattığında, dini Allah'a halis kılarak (yalnızca) O'na dua ederler. Onları (kurtarıp) karaya çıkarıldığında, onlardan kimisi orta yolu tutuyor. Ayetlerimizi, sözünü çokça bozup ihanet eden (hettar) ve nankörden başkası inkâr etmez.

33. Ey insanlar! Rabbinizden sakının ve öyle bir günden korkun ki (o gün,) hiçbir babanın oğluna, oğlun da babasına faydası yoktur. Şüphesiz ki Allah'ın vaadi haktır. Sakın dünya hayatı sizi aldatmasın. Çokça aldatan (şeytan) da sizi Allah'la aldatmasın.

34. Şüphesiz ki kıyametin (ne zaman kopacağı) bilgisi Allah'ın katındadır. (O) yağmuru indirir, rahimlerde olanı bilir. Hiçbir kimse yarın ne kazanacağını bilemez. Hiç kimse hangi yerde öleceğini bilemez. Şüphesiz ki Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (her şeyden haberdar olan) Habîr'dir.

32. SECDE SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 30 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Elif, Lâm, Mîm.

2. İçinde hiçbir şüphe olmayan (bu) Kitap, âlemlerin Rabbi tarafından indirilmiştir.

3. Yoksa, "Onu uydurdu." mu diyorlar? (Hayır, öyle değil!) Bilakis, senden önce hiçbir uyarıcı gelmemiş olan bir toplumu uyarman için, o (Kur'ân), Rabbinden gelen bir haktır. Umulur ki hidayet bulurlar.

Kendilerine uyarıcı gelmemiş olanların durumu hakkında bk. 28/Kasas, 46

4. Allah, gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri altı günde yarattı, sonra da arşa istiva etti. Sizin, O'nun dışında bir veliniz ve şefaathiniz yoktur. Öğüt almaz mısınız?

Allah'ın (cc) isim ve sıfatları hakkında bk. 3/Âl-i İmrân, 181; 7/A'râf, 180; 57/Hadîd, 4

5. Gökten yere her işi, O idare edip düzenler. Sonra sizin saymanıza göre bin yıl olan bir günde (işler) O'na çıkar.
6. İşte gayb ve şehadet bilgisine sahip olan (izzet sahibi, her şeyi mağ-lup eden) El-Azîz ve (kullarına karşı merhametli) Er-Rahîm (olan Allah).
7. O (Allah) ki yarattığı her şeyi en güzel ve en sağlam yapan, insanı ya-ratmaya çamurdan başlayandır.
8. Sonra onun neslini, değersiz bir suyun özünden yaratandır.
9. Sonra onu, tam bir şekilde düzene koyup ona ruhundan üfleyendir. Sizin için kulaklar, gözler ve kalpler yaratandır. Ne kadar az şükrediyorsunuz!
10. Dediler ki: “Biz yerde (toprağa karışıp) kaybolunca, yeni bir yaratılışta (tekrardan) mı diriltileceğiz?” Bilakis onlar, Rabbleriyle karşılaşma-yı inkâr etmekteledir.
11. De ki: “Sizin (canlarınızı almaya) vekil kılınan ölüm meleği sizi vefat ettirir. Sonra da Rabbinize döndürülürsünüz.”
12. Mücrimlerin, Rabbleri huzurunda başlarını öne eğmiş, “Rabbimiz! Gördük, işittik. Bizi geri çevir, salih ameller işleyelim. Artık şüphesiz biz-ler yakinen inanmaktayız.” dedikleri o hâllerini bir görseydin!
13. Şayet dileseydik her nefse hidayetini verirdik. Fakat, “Andolsun ki cehennemi cinlerden ve insanlardan (kâfir olanlarla) dolduracağım.” sözüm hak olmuştur.
14. (Onlara denilecek ki:) “Bu karşılaşma gününüzü unutmanıza karşılık (azabı) tadın. Hiç şüphesiz biz de sizi unutacak (kendi hâlinize terk ede-ceğiz). Yaptıklarınıza karşılık, sonsuzluk azabını tadın (bakalım).”
15. Ayetlerimize (gerçek anlamda şu kimseler) inanır: (Ayetlerimiz) ken-dilerine hatırlatıldığı zaman secdeye kapanan, Rabblerini hamd ile tes-bih eden ve (ayetlerimize karşı) büyüklenmeyenler...
16. Yanları (geceyi ibadetle geçirmek için) yataktan uzaklaşan, Rabblerine korku ve umutla dua eden ve onlara verdiğimiz rızıktan infak edenler...
17. Hiçbir nefis, yaptıklarının mükâfatı olarak, kendileri için hazırlanmış göz aydınlığı (nimetlerin) ne olduğunu bilmez.
18. Hiç müminle fasık olan kimse bir olur mu? Bir olmazlar!

19. İman edip salih amel işleyenlere gelince, işledikleri amellere karşılık bir ikram olsun diye, onlara Me'vâ Cennetleri vardır.

20. Fasık olanların barınağı ise ateştir. Oradan her çıkmaya çalıştıklarında geri çevrilirler. Ve onlara denir ki: "Tadın (bakalım) yalanladığınız azabı."

21. Andolsun ki (İslam'a) dönmeleri için, onlara büyük (ahiret) azabından önce, yakın olan (dünya) azabını tattıracağız.

22. Rabbinin ayetleri kendisine hatırlatılıp da sonra yüz çevirenden daha zalim kim olabilir? Şüphesiz ki biz, suçlu günahkârlardan intikam alacak olanlarız.

23. Andolsun ki Mûsâ'ya Kitab'ı verdik. Sen onunla karşılaşmaktan kuşku içinde olma. Biz onu, İsrâîloğulları için hidayet kıldık.

24. Sabrettikleri zaman, içlerinden bizim emrimizle yol gösteren imamlar/önderler kıldık. Onlar bizim ayetlerimize yakinen inanıyorlardı.

25. Şüphesiz ki Rabbin, ihtilaf ettikleri konularda Kıyamet Günü'nde aralarında hükmedecektir.

26. Kendilerinden önce evleri arasında dolaşan nice kavmi helak etmiş olmamız, gerçeği anlamalarını sağlamadı mı hâlâ? Şüphesiz ki bunda, ayetler vardır. İşitmiyorlar mı?

27. Görmediler mi? Biz suyu çorak toprağa sevk ederiz de onunla hayvanlarının ve kendilerinin yediği ekinler çıkarırız. Görmüyorlar mı?

28. Derler ki: "Şayet doğru sözlülerseniz, ne zamanmış bu fetih/kıyamet?"

29. De ki: "Fetih Günü, kâfirlerin imanı kendilerine fayda vermez ve onlar ertelenmezler de."

Fetih, "açmak" demektir. Allah (cc) Kıyamet Günü nihai hükmünü verip müminler ile kâfirlerin arasını açacağından bu güne "Fetih Günü" denmiştir.

30. Onlardan yüz çevir ve bekle. Hiç şüphesiz, onlar da beklemektelerdir.

33. AHZÂB SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 73 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Ey Nebi! Allah'tan korkup sakın, kâfirlere ve münafıklara itaat etme! Şüphesiz ki Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

2. Rabbinden sana vahyolunana uy! Şüphesiz ki Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

3. Allah'a tevekkül et. Vekil olarak Allah yeter.

4. Allah, hiçbir adamın içinde iki kalp yaratmamıştır. (Benim için annemin sırtı gibisin, bana haramsın diyerek) “zihar” yaptığınız kadınlarınızı, (Allah bu sözden dolayı) anneniz kılmamıştır. Evlatlıklarınızı da öz evladınız kılmamıştır. Bu, sizin ağızlarınızla söylediğinizdir. Allah, hak olanı söyler ve (dosdoğru) yola iletir.

5. (Evlatlıkları) babalarına nispet ederek çağırın. Bu, Allah katında adalete en uygun olanıdır. Şayet babalarını bilmiyorsanız, dinde kardeşleriniz ve dostlarınızdır. Hata olarak yaptıklarınızda size bir günah yoktur. Lakin (günah), kalplerinizin taammüden/kasten yaptığıdır. Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

6. Nebi, müminlere kendi nefislerinden daha evladır/önceliklidir. Eşleri de onların anneleridir. Akrabalık bağı olanlar Allah'ın Kitabı'na göre diğer müminlerden ve muhâcirlerden daha yakındır. Ancak dostlarınıza yapacağınız iyilik başkadır. Bu, Kitap'ta yazılmıştır.

Hicretin ilk yıllarında, aralarında kardeşlik bağı kurulan Muhâcir ve Ensâr birbirlerine mirasçı oluyorlardı. Allah (cc) akrabalık bağı bulunanların mirasçı olmasının daha uygun olacağını; dileyenin kardeşine hediye, vasiyet ve hibe gibi bir yol ile iyilik yapabileceğini belirtti. (bk. Sunenu'd Dârekutnî, 4158; El-Mustedrek, 8005, Tefsîru İbni Ebî Hâtim, 3/873, 4854 No.lu rivayet)

7. Hani biz, peygamberlerden; senden, Nûh'tan, İbrâhîm'den, Mûsâ'dan, Meryem oğlu İsrâ'dan söz almıştık. Biz, onlardan pekiştirilmiş sağlam bir söz almıştık.

Nebilerden alınan söz için bk. 3/Âl-i İmrân, 81

8. (Bu,) sadık olanlara, sadakatlerinden/doğruluklarından sorması içindir. Kâfirler için can yakıcı bir azap hazırladı.

9. Ey iman edenler! Allah'ın üzerinizdeki nimetlerini hatırlayın. Hani size ordular gelmişti de onların üzerine fırtına ve görmediğiniz ordular salmıştı. Allah, yaptıklarınızı görendir.

10. Hani size, hem üst tarafınızdan hem de alt tarafınızdan gelmişlerdi. Hani gözler kaymış, yürekler ağza gelmişti. Allah hakkında çeşitli zanlarda bulunuyordunuz.

11. İşte tam orada, müminler imtihan edilmiş ve şiddetli bir sarsıntıyla sarsılmışlardı.

12. Hani münafıklar ve kalplerinde hastalık bulunanlar diyorlardı ki: "Allah ve Resûlü bize aldatmaktan başka bir şey vadetmedi (boş vaatlerle bizi kandırdı)."

13. Hani onlardan bir grup, "Ey Yesribliler! Kalacak yeriniz yok, geri dönün." diyorlardı. Bir grup, Nebi'den izin istiyor ve diyorlardı ki: "Evlerimiz avrettir/korumasızdır." Oysa evleri korumasız değildi. Onlar sadece kaçmak istiyorlardı.

14. (Medine'nin) her tarafından onların üzerine girilseydi, sonra da fitneye düşmeleri (kâfir olup, müminlerle savaşmaları) istenseydi, hemen bu isteği yerine getirirlerdi.

15. Andolsun ki bundan önce, dönüp kaçmayacaklarına dair Allah'a söz vermişlerdi. Allah'a verilen söz (mutlaka) sorulur.

16. De ki: "Ölümden ya da öldürülmekten kaçmanız size fayda sağlamaz. (Kaçarsanız, ömrünüzün kaldığı) kısa müddet dışında faydalandırılmazsınız."

17. De ki: "Şayet sizin için bir kötülük ya da rahmet dilerse, Allah'a karşı sizi koruyacak (ya da rahmetine engel olacak) kimdir? Onlar, kendileri için Allah'ın dışında ne bir veli ne de bir yardımcı bulabilirler."

18. Muhakkak ki Allah, içinizden engelleyici olanları ve kardeşlerine "Bize gelin." diyenleri bilir. Böyleleri (ancak riya, şöhret gibi sebeplerle) çok az savaşa katılırlar.

19. (Geldikleri az zamanlarda da) size karşı bencillerdir. Korku geldiğin-

de, ölüm korkusuyla bayılan(ın bakışları) gibi gözleri dönerek sana baktıklarını görürsün. Korku gidince de hayra (ganimete) pek düşkün olarak, keskin dilleriyle sizinle konuşur (sizi eleştirip incitirler). Bunlar, iman etmemişlerdir, Allah da amellerini boşa götürmüştür. Bu, Allah için çok kolaydır.

20. Onlar, orduların (Medine'den) ayrılmadığını sanıyorlardı. Şayet ordular (tekrardan Medine'ye) gelecek olsa çölde, bedevilerin içinde sizin haberlerinizi soran (yabancılar) gibi olmak isterlerdi. Şayet aranızda olsalar çok az savaşırlardı.

21. Andolsun ki sizin için, Allah'ı ve Ahiret Gününü uman ve Allah'ı çokça zikredenler için Allah Resûlü'nde güzel bir örneklik vardır.

Bu ayetle ilgili İbni Kesîr (rh) tefsirinde şunları aktarmaktadır: “Bu ayet-i kerime sözlerinde, davranışlarında, hal ve hareketlerinde Allah Rasulüne (sallallahu aleyhi ve sellem) uymak hususunda pek büyük asli bir delildir, dayanaktır. Bundan dolayı şanı yüce ve mübarek olan Allah, ahzab gününde sabrı, sabretmeyi teşvik etmesi, ribatı (düşmanı kollayıp, gözetlemesi), cihadı, aziz ve celil olan Rabbinden kurtuluşu beklemesi hususlarında Nebi'ye (sallallahu aleyhi ve sellem) uymalarını emretmektedir. Kıyamet Günü'ne kadar Allah'ın salat ve selamı kesintisiz ona olsun. İşte bu sebeple Yüce Allah o ahzab (Hendek) günü tedirgin olan, rahatsız olan, sarsılan ve ne yapacaklarını şaşırان kimselere şöyle der: 'Andolsun ki sizin için Allah'ı ve Ahiret Günü'nü ümit eden ve Allah'ı, çokça anan kimseler için Rasûlullah'ta güzel bir örnek vardır.' O hâlde neden ona uymadınız, neden onun bu güzel davranışlarını örnek almadınız?” (İbn-i Kesîr Tefsiri, 8/526; Ayrıca bk. 24/Nûr, 63)

22. Müminler, orduları gördüklerinde dediler ki: “Bu, Allah'ın ve Resûlü'nün bize vadettiğidir. Allah ve Resûlü doğru söylemiştir.” (Bu,) yalnızca onların iman ve teslimiyetlerini arttırdı.

23. Müminlerden öyle yiğitler vardır ki Allah'la yaptıkları sözleşmeye sadık kaldılar. Onlardan kimisi adağını yerine getirdi (şehit oldu), kimisi beklemektedir. Kesinlikle (sözlerini) değiştirmemişlerdir.

24. Allah, sadık olanları, doğrulukları nedeniyle mükâfatlandıracak; münaflıklara da dilerse azap edip dilerse tevbelerini kabul edecektir. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

25. (Allah,) kâfirleri öfkeleriyle/kinleriyle geri çevirdi, hiçbir hayır elde edemediler. Savaşta (düşmanlarına karşı) Allah müminlere yetti. Allah

(güç ve kuvvet sahibi olan) Kaviy ve (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz'dir.

26. (Müşriklere) yardım eden Ehl-i Kitab'ı, korunaklı kalelerinden indirdi ve kalplerine korku saldı. Bir kısmını öldürüyor, bir kısmını da esir alıyordunuz.

27. Onların topraklarına, yurtlarına, mallarına ve henüz ayak basmadığınız topraklara sizleri mirasçı kıldı. Allah, her şeye kadîrdir.

28. Ey Nebi! Kadınlarına de ki: "Şayet dünya hayatını ve süsünü istiyorsanız gelin, (size bir miktar dünyalık verip) sizleri faydalandırayım, (sonra da) güzellikle sizi serbest bırakayım/boşayayım."

29. Yok eğer Allah'ı, Resûl'ünü ve ahiret yurdunu istiyorsanız hiç şüphesiz Allah, sizlerden muhsinlere/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanlara büyük bir mükâfat hazırlamıştır.

30. Ey Peygamber kadınları! Sizden her kim apaçık bir fuhşiyat işlerse kendisi için azap iki kat arttırılır. Bu, Allah için çok kolaydır.

31. (Bunun yanında) sizden her kim, Allah'a ve Resûl'üne gönülden ve sürekli itaat eder, salih amel işlerse ona da mükâfatını iki defa veririz. Ve biz, onun için çok değerli bir rızık hazırlamışızdır.

32. Ey Peygamber kadınları! Siz, herhangi bir kadın gibi değilsiniz. Şayet takvalıysanız kadınsı bir üslupla söz söylemeyin ki kalbinde hastalık olan kimse (size) tamah eder. (Vakara ve takvaya yakışır) uygun söz söyleyin.

33. Evlerinizde karar kılın. İlk cahiliye kadınlarının (kendilerini görünür kılmak için) süs ve güzelliklerini açtıkları gibi yapmayın. Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin, Allah'a ve Resûl'üne itaat edin. Ey Ehl-i Beyt! Allah, sizden (manevi) kirleri gidermek ve sizi tertemiz kılmak ister.

34. Evlerinizde okunmakta olan Allah'ın ayetlerini ve hikmeti (Nebi'nin açıklaması olan Sünneti) hatırlayın. Şüphesiz ki Allah, (lütuf ve ihsan sahibi, en küçük şeylere ilmiyle nüfuz edip haberdar olan) Latîf ve (her şeyden haberdar olan) Habîr'dir.

35. Şüphesiz ki teslim olan erkekler ve teslim olan kadınlar, iman eden erkekler ve iman eden kadınlar, Allah'a gönülden ve sürekli kulluk yapan erkekler ve Allah'a gönülden ve sürekli kulluk yapan kadınlar, sadık er-

kekler ve sadık kadınlar, sabreden erkekler ve sabreden kadınlar, (Allah'tan) saygıyla korkan erkekler ve (Allah'tan) saygıyla korkan kadınlar, sadaka veren erkekler ve sadaka veren kadınlar, oruç tutan erkekler ve oruç tutan kadınlar, iffetini koruyan erkekler ve iffetini koruyan kadınlar, Allah'ı çokça zikreden erkekler ve (Allah'ı) çokça zikreden kadınlar; Allah onlar için bağışlanma ve büyük bir mükâfat hazırlamıştır.

36. Allah ve Resûl'ü bir şeye hükmettiğinde, mümin erkek ve mümin kadının o işlerinde seçim hakları yoktur. Kim de Allah'a ve Resûl'üne isyan ederse, muhakkak ki apaçık bir sapıklıkla sapmıştır.

Allah'a (cc) ve Resûl'üne (sav) itaat hakkında detaylı bilgi için bk. 4/Nisâ, 59-65 ve 49/Hucurât, 2

37. Hani sen Allah'ın kendisine nimet verdiği ve senin de iyilikte bulunduğun (Zeyd ibni Harise'ye) diyordun ki: "Eşini yanında tut ve Allah'tan kork." Allah'ın açığa çıkaracağı şeyi içinde gizliyor ve insanlardan korkuyordun. (Oysa) korkulmaya en layık olan Allah'tı. Zeyd (onu boşayıp) işini bitirince, seni onunla evlendirdik. Tâ ki evlatlıkların (boşayıp) işlerinin bittiği kadınlarla evlenme konusunda, müminlere sıkıntı olmasın. Allah'ın emri yerine getirilmiştir.

38. Allah'ın kendisine farz kıldığı şeylerde, Nebi üzerine bir günah yoktur. (Bu,) daha önceki ümmetlerde de Allah'ın geçerli olan sünnetidir/ yasasıdır. Allah'ın emri belirlenmiş bir kaderdir.

39. O (nebler ki), Allah'ın mesajlarını (insanlara) tebliğ eder, O'ndan korkar ve Allah'ın dışında hiç kimseden korkmazlar. Hesap görücü olarak Allah yeter.

40. Muhammed, sizin erkeklerinizden kimsenin babası değildir. O, Allah'ın Resûlü ve nebilerin sonuncusudur. Allah, her şeyi bilendir.

41. Ey iman edenler! Allah'ı çokça zikredin.

42. Sabah akşam O'nu tesbih edin.

43. O sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için sizi övmektedir. Melekler de (övgüye nail olmanız için dua etmektedir). O, müminlere karşı merhametlidir.

44. O'nunla karşılaşacakları gün, karşılaşma sözcükleri: "Selam!" olacaktır. Onlara çok değerli bir mükâfat hazırlamıştır.

45. Ey Nebi! Biz seni şahit, müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik,

46. Ve (Allah'ın) izniyle, (insanları) Allah'a davet eden ve nur saçan bir kandil olarak (gönderdik).

47. Müminlere, onlar için Allah'tan büyük bir lütuf ve ihsan olduğunu müjdele.

48. Kâfirlere ve münafıklara itaat etme! Onların eziyetlerine aldırma, Allah'a tevekkül et. Vekil olarak Allah yeter.

49. Ey iman edenler! Mümin kadınlarla evlenir, sonra onlarla birlikte olmadan boşarsanız beklemek zorunda olduğunuz bir iddet yoktur. (Ancak) onları (her birinizin maddi durumunun el verdiği oranda) faydalandırın ve güzel bir şekilde onları serbest bırakın (boşayın).

50. Ey Nebi! Biz, sana mehirlerini verdiği eşlerini, Allah'ın sana ganimet olarak verdiği cariyelerini, seninle beraber hicret eden amca kızları, hala kızları, dayı kızları ve teyze kızlarını helal kıldık. (Ayrıca) kendisini Peygamber'e hibe eden, Peygamber'in de onu almak istediği kadını da -müminlerin dışında, sana özel olmak üzere- helal kıldık. Biz müminlere hanımları ve cariyeleri konusunda neyi farz kıldığımızı biliyoruz. (Böyle yaptık ki) senin için bir sıkıntı olmasın. Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

51. (Eşlerinden) dilediğini erteler (boşar), dilediğini yanında tutarsın. Ayrıldığı eşlerinden birini ister (ona geri dönersen), sana bir günah yoktur. Bu (hüküm), gözlerinin aydın olması, üzülmemeleri ve onlara verdiği hapseden hepsinin razı olması için en uygun olandır. Allah kalplerinizde olanı bilir. Allah (her şeyi bilen) Alîm ve (kulların hak ettikleri cezayı erteleme) Halîm'dir.

52. Hoşuna gitse bile, bundan sonra kadın (alman) ve eşlerinden başkası(yla evlenmen) sana helal değildir. Cariye (alman ya da değiştirmen) müstesna. Allah her şeyin üzerinde gözetleyendir.

53. Ey iman edenler! Size izin verilmeden Nebi'nin evine girmeyin. (Girdiğiniz zaman da) yemek vaktini beklemeyin. Fakat yemeğe davet edildiğinizde girin, yemeği yiyince de dağılın. Sohbet etmek için oturmayın. Şüphesiz ki bu yaptığınız, Nebi'ye eziyet vermekte, (bunu size söylemek-

ten) utanmaktadır. Allah, hakkı söylemekten utanmaz. (Peygamber eşlerine) bir şey soracağınız zaman, perde arkasından sorun. Bu, hem sizin kalpleriniz hem de onların kalpleri için en temiz olandır. Sizin Allah Resûlü'ne eziyet etmeniz ve ondan sonra eşlerini nikâhlamanız ebediyen olacak şey değildir. Şüphesiz ki bu, Allah katında çok büyük bir şeydir.

54. Bir şeyi açıklasanız da gizleseniz de şüphesiz ki Allah, her şeyi bilmektedir.

55. (Peygamber kadınlarının perde olmaksızın) babaları, oğulları, kardeşleri, kardeşlerinin erkek çocukları, kız kardeşlerinin erkek çocukları, kadınları ve köleleriyle (konuşmalarında) bir sakınca/günah yoktur. Allah'tan korkup sakının. Şüphesiz ki Allah, her şeyin üzerinde şahittir.

56. Allah ve melekleri Peygamber'e salât etmektedir. Ey iman edenler! Siz de ona salât ve selam edin.

Ebu'l Âliye (rh) demiştir ki: "Allah'ın salâtı, Peygamber'i (sav) övmesidir. Meleklerin ve müminlerin salâtı ise Allah'tan (cc), Peygamber'i (sav) övmesini istemeleridir." (Buhari, 4797. hadisin öncesinde)

57. Allah'a ve Resûlü'ne eziyet edenlere (gelince), Allah onlara dünyada ve ahirette lanet etmiş ve onlara alçaltıcı bir azap hazırlamıştır.

58. Mümin erkek ve kadınlara yapmadıkları şeyle iftirada bulunanlar, hiç şüphesiz, iftira ve apaçık bir günah yüklenmişlerdir.

59. Ey Nebi! Eşlerine, kızlarına ve müminlerin kadınlarına de ki: "(Tüm bedenlerini örten) cilbablarını üstlerine giysinler. Bu, onların (hür ve iffetli olarak) tanınmaları ve eziyet görmemeleri için en uygun olandır. Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir."

60. Andolsun ki münafıklar, kalbinde hastalık bulunanlar ve Medine'de asılsız haberleri yayanlar, bu (yaptıklarına) bir son vermezlerse, seni onların başına musallat ederiz. Sonra da orada çok az bir süre sana komşuluk edebilirler.

61. Mel'unlar olarak... Nerede bulunurlarsa yakalanır ve (kökleri kuruyana dek) öldürülürler.

62. (Bu,) önceden yaşamış olanlar hakkında Allah'ın sünnetidir/yasasıdır. Sen, Sünnetullah'ta hiçbir değişiklik bulamazsın.

63. İnsanlar sana “saat”ten/kıyametten soruyorlar. De ki: “Onun bilgisi, ancak Allah’ın yanındadır.” Nereden bileceksin, belki kıyamet yakındır.

64. Şüphesiz ki Allah, kâfirlere lanet etmiş ve onlara alevleri dehşet saçan bir ateş hazırlamıştır.

65. Orada ebedî kalacaklardır. Ne bir dost ne de bir yardımcı bulacaklardır.

66. Yüzlerinin ateşte evrilip çevrileceği gün diyecekler ki: “Keşke Allah’a itaat etseydik. Keşke Resûl’e itaat etseydik.”

67. Diyecekler ki: “Rabbimiz! Bizler efendilerimize ve büyüklerimize itaat ettik. (Onlar da) bizi (doğru yoldan) saptırdılar.”

68. “Rabbimiz! Onlara iki kat azap ver ve onlara büyük bir lanetle lanet et.”

Meşruiyetini İslam’dan almayan liderler ve tebaalarının ahiretteki durumları için bk. 2/Bakara, 167

69. Ey iman edenler! Mûsâ’ya eziyet edenler gibi olmayın. Allah söyledikleri (şeylerden) onu temize çıkardı. O, Allah katında seçkin biriydi.

70. Ey iman edenler! Allah’tan korkup sakının ve doğru/sağlam/adil söz söyleyin.

71. (Allah da buna karşılık) amellerinizi ıslah etsin, günahlarınızı bağışlasın. Kim de Allah’a ve Resûl’üne itaat ederse, şüphesiz ki büyük bir kurtuluş ve kazanç elde etmiş olur.

72. Şüphesiz ki biz; göklere, yere ve dağlara emaneti (şer’i sorumluluğu/irade ve mükellefiyeti) teklif ettik. Onu yüklenmekten kaçındılar. Ve ondan endişeye kapıldılar. (Ama) insan onu yükledi. Çünkü o, pek zalim, pek cahildir.

73. (Bu teklif) Allah’ın münafık erkek ve münafık kadınlara, müşrik erkek ve müşrik kadınlara azap etmesi; mümin erkek ve mümin kadınların da tevbelerini kabul edip (onları bağışlaması) içindir. Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm’dir.

34. SEBE' SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 54 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Hamd Allah'adır. O (Allah) ki göklerde ve yerde olanların tümü O'na aittir. Ahirette de hamd O'nadır. O, (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm ve (her şeyden haberdar olan) El-Habîr'dir.
2. Yere giren ve ondan çıkan her şeyi, gökten inen ve göğe çıkan her şeyi bilir. O, (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm ve (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) El-Ğafûr'dur.
3. Kâfirler dediler ki: "Kıyamet bize gelmez." De ki: "Hayır (düşündüğünüz gibi değil!) Gaybı bilen Rabbime andolsun ki mutlaka size gelecektir. Göklerde ve yerde zerre ağırlığınca bir şey O'ndan gizli/kapalı kalmaz. Bundan daha küçük veya daha büyük ne varsa hepsi apaçık bir Kitap'ta yazılıdır."
4. (Bu,) iman edip salih amel işleyenlere mükâfatlarını vermesi içindir. Böyleleri için bağışlanma ve değerli bir rızık vardır.
5. Ayetlerimizi etkisiz/geçersiz kılmak için uğraşanlara (gelince), onlara en beterinden can yakıcı bir azap vardır.
6. Kendilerine ilim verilenler, Rabbinden sana indirilenin hakkın ta kendisi olduğunu, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (her daim övgüyü hak eden ve varlık tarafından övülen) El-Hamîd olan (Allah'ın dosdoğru) yoluna hidayet ettiğini bilirler.
7. Kâfirler dediler ki: "Parçalara ayrılıp (un ufak olduktan sonra), mutlaka yeniden diriltileceğinizi haber veren bir adamı gösterelim mi size?"
8. (Anlamadık ki) "Allah'a iftira mı ediyor, yoksa deli midir?" (Hayır! Söylediğiniz gibi değil!) Bilakis, ahirete inanmayanlar azabın ve (hakka dönüşü pek zor olan) uzak bir sapıklığın içerisindeledir.
9. Önlerindeki ve arkalarındaki göğü ve yeri görmediler mi? Şayet dilesek, onları yerin dibine geçirir ya da göğü üzerlerine parçalar hâlinde düşürürüz. Şüphesiz ki bunda, (Allah'a çokça) yönelen her kul için (ibret alınacak) bir ayet vardır.
10. Andolsun ki biz, Dâvûd'a kendi tarafımızdan bir üstünlük/seçkinlik

verdik. “Ey dağlar ve kuşlar! Onunla beraber (beni tesbih edişini) tekrarlayın.” Ve ona, demiri yumuşattık.

11. (Ona dedik ki:) “Geniş, tüm bedeni kaplayan zırhlar üret, (zırhı) düzenli ve sağlam yap. (Siz de) salih ameller yapın. Şüphesiz ki ben, yaptıklarınızı görenim.”

12. Suleymân'a da rüzgârı (verdik). Sabah gidişi bir ay, akşam dönüşü de bir aydır. (Bir günde iki aylık mesafeyi kateder.) Ona, erimiş bakır sel gibi akıttık. Cinlerden bazısı da Rabbinin izniyle onun önünde çalışmaktadır. Onlardan her kim emrimizden sapsarsa ona, alevleri dehşet saçan ateşten tattırırız.

13. Ona dilediği şekilde mabedler, heykeller, havuz genişliğinde çanaklar ve yerinden sökülmeyen kazanlar yaparlardı. Ey Dâvûd ailesi! Şükretmek için (salih) amel işleyin. Kullarımdan şükredenler pek azdır.

14. (Suleymân'ın) ölümüne hükmettiğimizde, ölümünü onlara esasını yiyen bir ağaç kurdundan başkası göstermedi. (Suleymân) yere yıkılınca anlaşıldı ki şayet cinler gaybı biliyor olsalardı, (Suleymân'ın yaşadığını zannedip) alçaltıcı azap içinde öylece beklemezlerdi.

15. Andolsun ki Sebe (halkının) yerleşim yerinde, sizin için (ibret alınacak) bir ayet vardır. (Yerleşim yerleri) sağdan ve soldan iki bahçeliydi. Rabbinizin rızkından yiyin ve O'na şükredin. Güzel bir şehir ve Ğafûr bir Rabb...

16. (Şükretmeyip) yüz çevirdiler. (Nankörlüklerine karşılık) üzerlerine “Arim selini” gönderdik. Ve onların (dillere destan) bahçelerini, yemişleri acı ılgın ağacı ve az bir şey de sidir ağaçlarının olduğu iki (kötü) bahçeye çevirdik.

17. Nankörlükleri nedeniyle onları böyle cezalandırdık işte. Biz, nankörlük edenden başkasını cezalandırmayız.

18. Onların (beldesiyle) bereketli kıldığımız topraklar arasında görünür beldeler var ettik. (Beldeler arasında güven içinde) yolculuk etmelerini takdir ettik. “Orada geceleri ve gündüzleri emniyet içinde dolaşın.” (dedik.)

19. Onlar: “Rabbimiz! Yolculuklarımızın arasını aç.” dediler ve nefislerine zulmetmiş oldular. Onları (insanların akıbetlerini konuştuğu) masal hâline getirdik ve onları paramparça ettik. Şüphesiz ki bunda, çokça sabreden ve çokça şükreden herkes için ayetler vardır.

Allah'ın (cc) yolculuğu kolaylaştırdığı birçok kavim, geçmişe özlem duyarak, nimete nankörlük etmişlerdir.

20. Andolsun ki İblis, (onların çoğunu saptıracağına dair) zannında haklı çıktı. Müminlerden bir grup hariç, ona uydular.

21. (İblis'in) onlar üzerinde hiçbir otoritesi yoktu. (Fakat) ahirete iman edenler ile onda şüphe içerisinde olanları açığa çıkarmak için (İblis'e mühlet verdik). Senin Rabbin, her şeyin üzerinde koruyucudur.

22. De ki: "Haydi! Allah'ın dışında (ilah olduğunu) zannettiklerinizi çağırın (bakalım)!" Onların göklerde ve yerde zerre ağırlığına sahip oldukları bir şey yoktur. O ikisinde bir ortaklıkları da yoktur. (Allah'ın) onlardan yardımcı/destek edindiği kimse de yoktur.

23. O'nun katında izin verdikleri dışında, hiç kimsenin şefaati fayda sağlamaz. (Meleklerin) kalplerinden korku giderilince, "Rabbimiz ne buyurdu?" derler. (Cevap olarak hep beraber,) "Hak olanı söyledi. O, (zâtı ve sıfatları en yüce olan) El-Aliy, (en büyük olan) El-Kebîr'dir." derler.

34/Sebe' Suresi'nin 22 ve 23. ayetleri, insanları şirk koşmaya sevk eden sebepleri ele almış ve çürütmüştür. Şöyle ki kendisinden fayda umulan bir varlık, dört sıfattan birine sahip olmalıdır.

1. Mülkünde tek otorite olması.
2. Tek otorite olmasa da ortak olarak mülk sahibi olması.
3. Mülkte ortaklığı olmasa da yardımcı veya vezir olarak yetki sahibi olması.
4. Üç özelliğe sahip olmasa da mülk sahibi nezdinde hatırı sayılır biri olması.

Allah (cc) dört vasfı da kendi dışındaki tüm varlıklardan nefyetmiştir. Mülk, yalnızca Allah'ındır (cc), hiçbir zerresinde ortağı yoktur, kimseye yetki ve yardımcılık vermemiştir. O'nun izin verdikleri dışında kimsenin şefaati yoktur... Öyleyse kul, dini Allah'a (cc) halis kılarak ve araya hiçbir aracı koymadan doğrudan Rabbine yönelmeli, O'ndan istemeli, O'ndan beklemelidir. Ayrıca Kur'ân'da şefaet kavramı için bk. 43/Zuhruf, 86

24. De ki: "Göklerden ve yerden sizi rızıklandıran kimdir?" De ki: "Allah'tır! Biz veya sizler ya hidayet üzere ya da apaçık bir sapıklık içerisindeyiz. (Birimiz hidayet üzereyse, öteki mutlaka sapıklık içinde olmalıdır. Ben, Rabbinden bir hidayet üzere olduğuma göre, geriye tek seçenek kalmaktadır.)"

25. De ki: "Sizler bizim işlediğimiz suçlardan sorumlu olmazsınız; biz de sizlerin yaptıklarınızdan sorumlu olmayız."

26. De ki: "Rabbimiz bizleri bir araya toplayacak, sonra hak olanla hük-

medip aramızı açacaktır. O, (kullarının anlaşmazlıklarında hükmeden, fetih ve zafer ihsan eden) El-Fettâh, (her şeyi bilen) El-Alîm'dir.”

27. De ki: “Allah’a ortak olarak eklediklerinizi bana gösterin (bakalım)! (Hangi sıfatlarından ötürü Allah’a ortak kıldığınızı bilmek istiyorum.) Asla! Bilakis O (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'dir.”

28. Biz seni, ancak bütün insanlığa müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik. Fakat insanların çoğu bilmezler.

29. Derler ki: “Şayet doğru söylüyorsanız, (bize) vadettiğiniz (azap) ne zaman? (Gelsin de görelim!)”

30. De ki: “Sizin için bir buluşma günü vardır. Ondan ne bir saat geri kalır ne de ileri geçersiniz.”

31. Kâfirler dediler ki: “Bu Kur’ân’a da onun öncesinde gelmiş (Kitaplara da) inanmayız.” Sen, o zalimleri Rabblerinin huzurunda durdurulurken bir görseydin! Birbirlerine laf atarlar. Zayıf bırakılmış (mustazaf)lar, büyülenen (müstekbir)lere derler ki: “Siz olmamış olsaydınız biz, müminler olurduk.”

32. Müstekbirler, mustazaflara derler ki: “Hidayet size geldikten sonra, biz mi sizi ondan alıkoyduk? (Hayır, öyle değil!) Bilakis sizler, suçlu günahkârlardınız.”

33. Mustazaflar, müstekbir olanlara derler ki: “Bilakis (işiniz gücünüz) gece gündüz hile (yapmaktı)... (Çünkü) siz, Allah’a karşı kâfir olmamızı ve O’na ortaklar koşmamızı emrediyordunuz bize.” Azabı gördüklerinde (için için yanarak) pişmanlıklarını gizleyecekler. Biz, kâfirlerin boynuna zincirli halkalar geçirdik. (Ne yani) yaptıklarından başkasıyla mı cezalandırılacaklardı?

Meşruiyetini İslam’dan almayan liderler ve tebaalarının ahiretteki durumları için bk. 2/Bakara, 167

34. Biz, hangi beldeye bir uyarıcı gönderdiysek mutlaka oranın refah içinde yaşayan şımarık zenginleri, “Biz, sizin kendisiyle gönderildiğiniz şeyi inkâr ediyoruz.” dediler.

35. Dediler ki: “Bizim mallarımız ve evlatlarımız daha fazladır. Biz azap göreceğ de değiliz.”

Müşriklerin kendilerine verilen nimetler karşısında düştükleri hatalı zanları için bk. 18/Kehf, 36

36. De ki: “Şüphesiz ki Rabbim, rızkı dilediğine genişletir, (dilediğine) daraltır. Fakat insanların çoğu bilmezler.”

37. Mallarınız ve evlatlarınız, sizi bize yakınlaştırmaz. (Bize yakınlaşacak olanlar) iman edip salih amel işleyenlerdir. İşte bunlara, yaptıklarına karşılık kat kat arttırılmış bir mükâfat vardır. Ve onlar, (özel konuklar için hazırlanmış) odalarda güvendelerdir.

38. Ayetlerimizi etkisiz/geçersiz kılmak için çabalayanlarsa bunlar, azabın içinde hazır bulundurulacaklardır.

39. De ki: “Şüphesiz ki Rabbim, kullarından dilediğine rızkı genişletir, (dilediğine) daraltır. Her ne infak ederseniz (Allah,) yerine başkasını koyar. O, rızık verenlerin en hayırlısıdır.”

40. O gün, onların tamamını (diriltip) huzuruna toplar. Sonra da meleklerle der ki: “Bunlar mı size ibadet ediyordu?”

41. Diyecekler ki: “Seni tenzih ederiz. Bizim velimiz/dostumuz sensin, onlar değil.” (Hayır, öyle değil!) İşin aslı, cinlere ibadet ediyorlardı ve çoğu, cinler(in söylediği, “Melekler Allah’ın kızlarıdır.”, “Bunlar sizi Allah’a yakınlaştırır.” gibi sözler)e iman ediyorlardı.

42. Bugün, birbiriniz için ne bir fayda sağlamaya ne de zarar vermeye gücünüz vardır. Biz zalimlere deriz ki: “Yalanladığınız ateş azabını tadın (bakalım).”

43. Onlara apaçık ayetlerimiz okunduğunda, “Bu, sizi babalarınızın ibadet ettiği (ilahlarınızdan) alıkoymaya çalışan bir adamdan başkası değildir.” dediler. Ve dediler ki: “Bu, yalnızca uydurulmuş bir iftiradır.” Kâfirler, hak kendilerine geldiğinde, “Bu, apaçık bir büyüden başkası değildir.” dediler.

44. Biz, onlara ders yapıp (talim edecekleri) bir kitap vermedik. Senden önce onlara bir uyarıcı da göndermedik.

45. Bunlardan öncekiler de yalanlamışlardı. Oysa bu (Mekkeliler), öncekilere verdiğimizde onda birini dahi elde edememişken (yine de) resûllemi yalanladılar. (Onların inkârına karşı) benim inkârım nasılmış?

46. De ki: “Size tek bir öğüt veriyorum: (Hakkı bulmak adına) Allah için ikişer ikişer, birer birer harekete geçin, sonra da düşünün. (Göreceksi-

niz ki) arkadaşınız (olan Peygamber’de) hiçbir delilik yoktur. O, çetin bir azabın öncesinde, (sizi uyarın) bir uyarıcıdan başkası değildir.”

47. De ki: “(Davetim karşılığında) sizden istediğim bir ücret varsa o da sizin olsun. Benim ücretim Allah’a aittir. O, her şeye şahittir.”

48. De ki: “Şüphesiz ki Rabbim, hakkı/nübüvveti (dilediği kimseye) yerleştirendir. (O,) gaybı bilendir.”

49. De ki: “Hak geldi. Batıl, ne bir şeyi başlatıp var edebilir ne de geri getirebilir.”

50. De ki: “Şayet sapıtacak olsam, kendi aleyhime sapıtmış olurum. Hidayeti bulacak olsam bu, Rabbimin bana vahyettiği ile olur. Şüphesiz ki O, (işiten ve dualara icabet eden) Semî ve (kullarına en yakın olan) Karib’dir.”

51. (Kıyametin) dehşetli korkusu onları sardığında, hâllerini bir görsen! Artık kaçış yoktur ve yakın bir yerden yakalanmış olacaklardır.

52. “Ona iman ettik.” derler. O uzak mekândan onu nasıl elde edecekler ki? (Tevbe ve iman yeri dünyaydı. Artık ona çok uzaklar.)

53. Oysa daha önce onu inkâr etmişlerdi. Uzak yerden gaybı taşıyıp duruyorlar. (Dünyaya dönüp, tekrar iman etmeyi istemeleri, onların bilgisizlik içinde gaybı taşıladıklarını ve çaresizliklerini gösterir.)

54. Daha önce benzerlerine yapıldığı gibi, (bu) istekleriyle aralarına engel konulmuştur. Çünkü onlar, huzursuzluk veren bir şüphe içerisindeydiler.

35. FÂTİR SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 45 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Hamd, gökleri ve yeri yaratan, melekleri ikiye, üçer, dörder kanatlı elçiler kılan Allah’adır. O, yaratmada dilediğini artırır. Şüphesiz ki Allah, her şeye kadîrdir.

2. Allah’ın insanlara bahşettiği herhangi bir rahmeti kısıtlayacak, kısıtladığını da ondan sonra salıverecek/önünü açacak yoktur. O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm’dir.

3. Ey insanlar! Allah’ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Allah’ın dışın-

da gökten ve yerden sizi rızıklandıran bir yaratıcı mı var? O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (O hâlde) nasıl da (tevhidden şirke) çevriliyorsunuz?

4. Şayet seni yalanlıyorsa hiç şüphesiz, senden önceki resûlleri de yalanlandılar. İşler Allah'a döndürülür.

5. Ey insanlar! Şüphesiz ki Allah'ın vaadi haktır. (Öyleyse) dünya hayatı sizi aldatmasın. Çok aldatan (şeytan) da sizi Allah'la aldatmasın.

6. Hiç kuşkusuz şeytan, sizin düşmanınızdır. (O hâlde) siz de onu düşman edinin. O, kendi fırkasını ancak alevleri dehşet saçan ateşin ehli olmaya davet eder.

7. Küfre sapanlara çetin bir azap vardır. İman edip salih amel işleyenlere ise bağışlanma ve büyük bir mükâfat vardır.

8. Kötü ameli kendisine süslü gösterilip de onu güzel görenle (Allah'ın hidayet ettiği kimse bir olur mu hiç)? Şüphesiz ki Allah, dilediğini saptırır, dilediğini hidayet eder. (Öyleyse iman etmiyorlar diye) onlar için kendini üzüntülere kaptırma. Şüphesiz ki Allah, onların yaptıklarını bilendir.

Allah'ın (cc), Resûl'ünü tesellisi için bk. 20/Tâhâ, 2

9. Allah, rüzgârları gönderir, (rüzgâr) bulutları harekete geçirir. Biz (bulutları) ölü bir beldeye sevk ederiz ve onunla ölümden sonra toprağa hayat veririz. İşte diriliş de böyledir.

10. Kim izzet arıyorsa hiç şüphesiz izzetin tamamı Allah'a aittir. Güzel söz O'na yükselir. (Güzel sözü) salih amel yükseltir. Kötülüklerle tuzak kuranlar için, çetin bir azap vardır. Bunların tuzakları bozulur, yok olur gider.

11. Allah, sizleri topraktan, sonra bir damla sudan yarattı. Sonra sizi çift kıldı. O'nun bilgisi dışında bir dişi ne gebe kalır ne de doğurur. Yaşayan birinin ömrünün uzatılması da kısaltılması da mutlaka bir Kitap'ta yazılıdır. Şüphesiz ki bu, Allah'a kolaydır.

12. İki deniz bir değildir. Bu, tatlı mı tatlı, içimi kolay; şu, tuzlu ve acıdır. Her ikisinden de taze et yer, süs eşyası çıkarır ve giyinirsiniz. Onun lütuf ve ihsanını elde etmeniz için, gemilerin (denizde) akıp gittiğini görürsün. Umulur ki şükredersiniz.

13. Geceyi gündüze, gündüzü de geceye katar. Güneş'i ve Ay'ı emre

amade kılmıştır. Her biri belirlenmiş bir süreye kadar akıp gider. İşte bu, sizin Rabbiniz olan Allah'tır. Hâkimiyet/Egemenlik yalnızca O'na aittir. O'nun dışında dua ettikleriniz, kıl kadar dahi bir şeye sahip değildir.

14. Onlara dua etseniz, duanızı işitmezler. İşitseler bile, size cevap veremezler. Kıyamet Günü şirkinizi reddederler. (Her şeyden haberdar olan) Habîr gibi kimse sana haber veremez.

15. Ey insanlar! Sizler, Allah'a muhtaçsınız. Allah işe (kimseye muhtaç olmayan, her şeyin kendisine muhtaç olduğu) El-Ğaniy ve (her daim övgüyü hak eden ve varlık tarafından övülen) El-Hamîd'in ta kendisidir.

16. Dilerse sizi götürür, (yerinize) yeni bir halk getirir.

17. Bu, Allah'a zor değildir.

18. Hiçbir günahkâr, bir başkasının günahını yüklenmez. (Günah) yükü ağır olan biri (yükünü) taşıması için birini çağırırsa yakın akraba dahi olsa günahı ona yükletilmez. Sen yalnızca gaybta (görmedikleri hâlde ya da kimsenin kendilerini görmediği yerlerde) Rabblerinden korkanları ve namazı dosdoğru kılanları uyarırsın. Kim de arınırsa ancak kendi yararına arınmış olur. Dönüş yalnızca Allah'adır.

19. Kör ile gören bir değildir.

20. Karanlıklar ile aydınlık da (bir değildir).

21. Gölge ile sıcaklık da.

22. Dirilerle ölüler de bir olmaz. Allah dilediğine işittirir. Sen kabirde olanlara işittiremezsin.

23. Sen, yalnızca bir uyarıcısın.

24. Biz seni hak ile, müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik. Her ümmete mutlaka bir uyarıcı gelip geçmiştir.

25. Şayet seni yalanlıyorsa muhakkak ki onlardan öncekiler de yalanlamışlardı. Resûlleri onlara apaçık deliller, sahifeler ve aydınlatıcı Kitaplarla gelmişlerdi.

26. Sonra kâfirleri yakalayiverdim. Nasılmış (onların yalanlamalarına karşı) benim inkârım?

27. Görmedin mi? Allah, gökten su indirdi. Onunla çeşitli renklerde mey-

veler çıkarmışızdır. Dağlardan da beyaz, kırmızı, daha başka renklerde ve siyah yollar kılmışızdır.

28. İnsanlar, canlılar ve davarlardan da renkleri böyle değişik olanlar vardır. Allah'tan ancak, âlim olanlar (hakkıyla) korkar. Şüphesiz ki Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr'dur.

29. Hiç şüphesiz, Allah'ın Kitabı'nı okuyan, namazı dosdoğru kılan ve rızık olarak verdiklerimizden gizli ve açık olarak infak edenler; zarara uğramayacak bir ticaret umarlar.

30. Tâ ki (Allah), mükâfatlarını eksiksiz bir şekilde onlara versin. (Ayrıca) ihsan ve lütfuyla (bundan daha) fazlasını da versin. Çünkü O, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına teşekkür eden ve yaptıklarının karşılığını fazlasıyla veren) Şekûr'dur.

31. Kitap'tan sana vahyettiğimiz, hakkın ta kendisi olup kendinden önceki (Kitapları) doğrulayıcıdır. Şüphesiz ki Allah, kullarına karşı (her şeyden haberdar olan) Habîr ve (her şeyi gören) Basîr'dir.

32. Sonra Kitab'ı kullarımızdan seçtiklerimize miras kıldık. Onlardan kimi nefesine zulmeder, kimisi orta yolludur. Kimisi de Allah'ın izniyle hayırlarda yarışıp öne geçer. Bu, büyük lütuf ve ihsanın ta kendisidir.

33. (Amellerinin karşılığı) girecekleri Adn Cennetleri'dir. Orada altın bilezikler ve İncilerle süslenirler. Ve orada elbiseleri ipektendir.

34. Derler ki: "Bizden üzüntüyü gideren Allah'a hamdolsun. Şüphesiz ki Rabbimiz, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına teşekkür eden ve yaptıklarının karşılığını fazlasıyla veren) Şekûr'dur."

35. "O ki ihsan ve lütfundan, bizleri tam kalınacak bir yurda yerleştirdi. Orada bize ne bir yorgunluk ne de bıkkınlık dokunacak."

36. Kâfirlere ise cehennem ateşi vardır. Ne haklarında ölmeleri için hüküm verilir, ne de (ateşin) azabı hafifletilir. Biz, her nankör olanı işte böyle cezalandırırız.

37. Orada çığlıklarla yardım isterler. (Derler ki:) "Rabbimiz! Bizi çıkar, ön-

ceden yaptıklarımız yerine salih ameller yapalım.” Size, öğüt almak isteyenin öğüt alacağı kadar ömür vermedik mi? Hem size uyarıcı da geldi. Tadın (azabı)! Zalimlerin hiçbir yardımcısı yoktur.

38. Şüphesiz ki Allah, göklerin ve yerin gaybını bilendir. Şüphesiz ki O, sinelerde saklı olanı da bilendir.

39. Yeryüzünde sizleri halifeler kılan O’dur. Kim de küfre sarparsa kendi aleyhine küfre sarmış olur. Kâfirlerin küfrü, Rabbleri katında (Allah’ın) gazabından başkasını arttırmaz. Kâfirlerin küfrü (kendileri için) hüsrandan başka bir şeylerini arttırmaz.

40. De ki: “Allah’ın dışında dua ettiğiniz ortaklarınız hakkında görüşünüz nedir? Gösterin bana yeryüzünde ne yaratmışlar?” Yoksa onların, göklerde ortaklığı mı vardır? Ya da onlara bir kitap vermişiz de onlar apaçık bir belge üzere midirler? (Hayır, öyle değil!) Bilakis zalimler, birbirlerine aldatmadan başka bir şey vadetmiyorlar.

41. Şüphesiz ki Allah, zeval bulmasın diye gökleri ve yeri tutmaktadır. Zeval bulacak olsalar, O’ndan başka hiç kimse onları tutamaz. Şüphesiz ki O, (kulların hak ettikleri cezayı erteleyen) Halîm ve (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr’dur.

42. Kendilerine bir uyarıcı gelecek olsa, (tüm) ümmetlerden daha doğru yolda olacaklarına dair olanca güçleriyle yemin ettiler. Kendilerine uyarıcı gelince (bu durum,) ancak onların kaçıp uzaklaşmalarını arttırdı.

43. Yeryüzünde büyülenerek ve kötü tuzaklar kurarak (uyarıcıya karşı geldiler). Oysa kötü düzen, sahibinden başkasını kuşatmaz. Öncekilerin sünnetinden başkasını mı bekliyorlar? Sen, Allah’ın sünnetinde bir değişiklik bulamazsın. Sen, Allah’ın sünnetinde bir sapma da bulamazsın.

44. Kendilerinden önce (yaşayanların) akıbetini görmek için yeryüzünde gezip dolaşmazlar mı? Hem onlar, güç ve kuvvet yönünden (bunlardan) daha çetindiler. Göklerde ve yerde Allah’ı aciz bırakacak hiçbir şey yoktur. Şüphesiz ki O, (her şeyi bilen) Alîm ve (her şeye güç yetiren, mutlak kudret sahibi olan) Kadîr’dir.

45. Şayet Allah, insanları kazandıklarıyla yargılayacak olsaydı yeryüzünde tek bir canlı dahi bırakmazdı. Fakat onları belirlenmiş bir süreye kadar

ertelemektedir. Nihayet ecelleri geldiğinde (anlayacaklar ki) hiç şüphesiz Allah, kullarını görendir.

36. YÂSİN SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 83 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Yâ, Sîn.
2. Hüküm ve hikmetler barındıran Kur'ân'a andolsun.
3. Hiç şüphesiz sen, gönderilmiş resûllerdensin.
4. (Hiç şüphesiz ki sen,) dosdoğru yol üzeresin.
5. (O Kur'ân,) (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm (olan Allah) tarafından indirilmiştir.
6. Babaları uyarılmamış ve gaflet içerisinde olan bir topluluğu uyarmak için (gönderildin).

Kendilerine uyarıcı gelmemiş olanların durumu hakkında bk. 28/Kasas, 46

7. Onların birçoğunun üzerine (azap) sözü hak olmuştur. Onlar iman etmezler.

8. Biz, onların boyunlarına çenelerine kadar olan demir halkalar geçirdik, başları dik vaziyettedir.

Bu, bir benzetmedir. Kâfirlerin boyunlarında, onları hayırdan engelleyen ve hakka karşı dik başlı, inatçı olmalarına neden olan manevi bir halka vardır. Ayrıca bk. 6/En'âm, 25

9. Önlerine ve arkalarına bir set çektik. (Böylelikle) onları örttük. Artık (hakkı) görmezler.

10. Onları uyarsan da uyarmasan da birdir. İman etmezler.

11. Sen, ancak zikre/Kur'ân'a uyan ve gaybta (görmedikleri hâlde ya da kimsenin kendilerini görmediği yerlerde) Rahmân'dan korkanları uyarırsın. Böylesini mağfaret ve değerli bir mükâfatla müjdele.

12. Şüphesiz ki ölüleri biz diriltiriz. Onların yapıp önden gönderdikleri (amelleri)ni de (geride bıraktıkları) eserlerini de biz yazarız. Biz, her şeyi apaçık bir Kitap'ta kaydetmişizdir.

13. Onlara şu belde halkını misal ver: Hani onlara resûller gelmişti.

14. Hani onlara iki elçi göndermiştik de o ikisini yalanlamışlardı. Biz de

üçüncü bir kişiyle onları desteklemiştik. Demişlerdi ki: “Şüphesiz ki biz, sizlere gönderilmiş resûlleriz.”

15. Demişlerdi ki: “Sizler, yalnızca bizim gibi insanlarsınız. Rahmân, hiçbir şey indirmemiştir. Siz ancak yalan söylemektесiniz.”

16. Demişlerdi ki: “Size gönderildiğimizi Rabbimiz biliyor.”

17. “Bizim vazifemiz yalnızca apaçık bir tebliğdir.”

18. Demişlerdi ki: “Biz, sizi uğursuz sayıyoruz. Bu (söylediklerinize) bir son vermezseniz, kesinlikle sizi taşılayacağız ve bizden size can yakıcı bir azap dokunacaktır.”

19. Demişlerdi ki: “Uğursuzluğunuz sizin yanınızdadır. Size öğüt verildi diye mi (bizi uğursuz saydınız)? Bilakis siz, haddi aşan, taşkın bir toplumsunuz.”

20. Şehrin diğer ucundan bir adam koşarak gelmiş ve demişti ki: “Ey kavmim! Gönderilmiş resûllere uyun.”

21. “Sizden hiçbir ücret istemeyen kimselere uyun. Onlar, hidayete ermiş kimselerdir.”

22. (Söyley misiniz:) “Ne diye beni yaratana ibadet etmeyecekmişim ki? Siz O’na döndürüleceksiniz.”

23. “O’nu bırakıp da başka ilahlar mı edineyim? Rahmân, benim için bir zarar dileycek olsa onların şefaati hiçbir fayda vermez, hem beni kurtamazlar da.”

24. “O takdirde ben, apaçık bir sapıklık içerisinde olmuş olurum.”

25. “Şüphesiz ki ben, sizin Rabbinize iman ettim. Beni dinleyin.”

26. (Ona:) “Cennete gir.” denildi. Dedi ki: “Keşke kavmim bilseydi.”

27. “Rabbimin beni bağışlayıp ikram olunanlardan kıldığını.”

28. Kendisinden sonra, kavmi(ni helak etmek) için gökten bir ordu indirmedik. İndirecek de değiliz.

29. (Onları helak eden) yalnızca bir çıçlıktı. (Bir de ne göresin. Ocakları) sönuvermiş (yok olup gitmişler).

30. Yazıklar olsun (şu) kullara! Onlara ne zaman bir elçi gelse hemen onunla alay ederlerdi.

- 31.** Onlardan önce helak ettiğimiz ve onlara bir daha geri dönmeyen kavimleri görmediler mi?
- 32.** Hepsi kesinlikle huzurumuzda hazır edileceklerdir.
- 33.** Ölü toprak, onlar için bir ayettir. Ona hayat verdik ve ondan yemekte oldukları taneler çıkarttık.
- 34.** Orada hurma ve üzüm bahçeleri var ettik ve orada kaynak suları fışkırttık.
- 35.** Onun meyvelerinden ve ellerinin emeğinden yesinler diye... Şükretmezler mi?
- 36.** Yerin bitirdiklerinden, kendi nefislerinden ve daha bilmedikleri nice varlıklardan çifter çifter yaratan (Allah), tüm eksikliklerden münezzehtir.
- 37.** Gece de onlar için bir ayettir. Gündüzü onun içinden sıyrırır çekeriz. (Bir de bakarsın ki) karanlık içinde kalıvermişler.
- 38.** Güneş, kendisi için belirlenmiş, karar kılacağı yere doğru akmaktadır. Bu (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (her şeyi bilen) El-Alîm (olan Allah'ın) takdiridir.
- 39.** Ay için durup konaklayacağı menziller var ettik. Sonunda kurumuş bir hurma dalı (gibi ince yay) şeklini alır.
- 40.** Ne Güneş'in Ay'a yetişmesi gerekir ne de gecenin gündüzün önüne geçmesi mümkün olur. Hepsi bir yörüngede yüzmektedirler.
- 41.** Züriyetlerini dolu gemide taşımış olmamız da onlar için bir ayettir.
- 42.** Binmeleri için (gemi) benzeri yarattığımız şeyler de (onlar için bir ayettir).
- 43.** Dilesek (gemileri suda yüzdürmez ve) onları boğarız. Ne kimse yardımlarına yetişebilir ne de kurtarılabilirler.
- 44.** Onlara rahmet etmemiz ve (ecelleri olan) belirlenmiş süreye kadar faydalandırmamız başka.
- 45.** Onlara, "Önünüzde olan (azaptan) ve arkanızda olan (geçmiş günahlar)dan korkup sakının ki merhamete nail olasınız." denildiğinde (aldırmazlar).

46. Onlara, Rabblerinin ayetlerinden bir ayet geldiğinde, mutlaka ondan yüz çevirirler.

47. Onlara, “Allah’ın size rızık olarak verdiklerinden infak edin.” denildiğinde, kâfirler iman edenlere dediler ki: “Allah’ın isterse doyuracağı kimseleri biz mi doyuracağız? Siz, apaçık bir sapıklık içindesiniz.”

48. Derler ki: “Şayet doğru söylüyorsanız, (bize) vadettiğiniz (azap) ne zaman? (Gelsin de görelim!)”

49. Onların beklediği yalnızca bir çığlıktır. (Kendi aralarında) tartışırken onları yakalayiverir.

50. Ne bir tavsiye vermeye güçleri yeter ne de ailelerine geri dönebilirler.

51. Sûr’a üfürülmüştür. (Bir de bakarsın ki) kabirlerinden çıkıvermişler ve Rabblerine doğru süratle akın etmekteledir.

52. Derler ki: “Vay başımıza gelene! Uzun süre yattığımız yerden bizi kim kaldırdı? Bu Rahmân’ın vadettiği şeydir. (Anlaşılan o ki) resûller doğru söylemiş. (Ölümden sonra diriliş, ahiret hayatı hakmış.)”

53. Yalnızca tek bir çığlık! Hepsi ânında huzurumuzda hazır edilmiş olurlar.

54. Bugün, hiçbir nefis en küçük bir zulme uğramaz ve yaptıklarınızdan başka bir karşılık da görmezsiniz.

55. Şüphesiz ki cennet ehli, o gün sevinçli bir şekilde (cennet nimetleriyle) meşguldürler.

56. Onlar ve eşleri gölgelikler içinde sedirlere yaslanmışlardır.

57. Orada kendileri için meyveler ve her istedikleri vardır.

58. Onlara çok merhametli Rabb tarafından sözlü olarak verilen “selam” vardır.

59. (Allah der ki:) “Ey mücrimler! Siz şöyle ayrılın.”

60. “Ey Âdemoğulları! ‘Şeytana ibadet etmeyin, o sizin apaçık düşmanınızdır.’ diye size emretmedim mi?”

61. “(Yalnızca) bana ibadet edin. Dosdoğru yol işte budur.” (demedim mi?)

62. “Andolsun ki sizden birçok topluluğu saptırdı. Hiç akletmiyor muydunuz?”

63. “İşte bu, size vadedilen cehennemdir.”

- 64.** “Küfrünüze karşılık bugün o (cehenneme) girin.”
- 65.** Bugün, ağızlarını mühürleriz. Kazandıkları (günahları) elleri bize söyler, ayakları da şahitlik eder.
- 66.** Şayet dileseydik gözlerini siler (kör eder)dik. (Doğruyu bulmak için, bilinçsizce sağa sola koşuşan hayvanlar gibi) yola koşuşurlardı. (Biz, hakkı görmelerine engel olsaydık) nasıl görecekerdi ki?
- 67.** Dileseydik onları, oldukları yerde başka varlıklara çevirirdik. Ne ileri gitmeye ne de geri dönmeye güç yetirirlerdi.
- 68.** Kimin ömrünü uzatmışsak, yaratılıştta onu baş aşağı (güçten sonra zayıflığa, ömrün en güzel çağından en kötü çağına) çevirmişizdir. (Öyleyse ileride yaparım diye sorumluluklarını ertelemesinler. Güç ve kuvvetleri yerindeyken, Allah’a layıkıyla kulluk etsinler.) Akletmiyorlar mı?
- 69.** Biz ona şiiir öğretmedik, bu ona yakışmaz da. O, yalnızca bir zikir/ öğüt ve apaçık bir Kur’ân’dır.
- 70.** Tâ ki (Kur’ân), diri olanları uyarsın ve kâfirler üzerine söz/Allah’ın hücceti hak olsun.
- Bu ayet, Yâsîn Suresi’nde geçiyor olmasına rağmen “Yâsîn sektörü” oluşturup ölülerin başında Yâsîn okunması ve insanların cenazeden cenazeye Kur’ân’ı hatırlamaları izahı güç bir durumdur.
- Okunsun, yaşansın, kendisiyle cihad edilsin ve diriler uyarılsın diye indirilen bir Kitab’ın, mezarlıklara indirgenmesi bu nimete yapılan en ciddi nankörlüklerdendir.
- 71.** Görmediler mi? Kendi ellerimizle yaptığımız (büyük ve küçükbaş) hayvanları, onlar(ın menfaati) için yarattık. Onlar (bu) hayvanlara hükmediyor (faydalarına olacak işlerde kullanıyorlar).
- 72.** (O hayvanları) onlara boyun eğdirdik. Hem binekleri (bu) hayvanlardandır hem de onlardan yerler.
- 73.** Ve onlarda, kendileri için (başka) faydalar ve içecekler vardır. Şükretmezler mi?
- 74.** Kendilerine yardım olunur umuduyla, Allah’ın dışında ilahlar edindiler.
- 75.** (İlah edindikleri) onlara yardıma güç yetiremez. Onlarsa (müşriklerin kendisi), ilah edindikleri için hazır edilmiş askerlerdir.
- Müşriklerin ilah edindikleri putlara askerliği şudur: Hayvanlarından ve ekinlerinden onlara pay ayırırlar (bk. 6/En’âm, 136), çocuklarını putlara kurban ederler (bk.

6/En'âm, 137), putları için tartışır ve onlar için kavga ederler (bk. 21/Enbiyâ, 68; 25/Furkân, 42; 38/Sâd, 6)...

76. Onların söyledikleri seni üzmesin. Biz, onların gizlediklerini de açığa vurduklarını da bilmekteyiz.

77. İnsan, onu bir su damlasından yarattığımızı görmedi mi? (Şimdi) apaçık bir düşman kesilivermiştir.

78. Kendi yaratılışını unutup bize örnek verdi ve “Çürümüş kemikleri kim diriltecek?” dedi.

79. De ki: “Onu ilk defa var eden diriltecektir. O her türlü yaratmayı bilir.”

80. O (Allah) ki yeşil ağacı size ateş (yakıtı) kılmıştır. Siz de ondan yakıyorsunuz.

81. Göklere ve yeri yaratan kimse, onların benzerini yaratmaya kâdir olmaz mı? Elbette (kâdirdir). O, (çokça yaratan) El-Hallâk, (her şeyi bilen) El-Alîm'dir.

82. Bir şey dilediğinde, emri ona, “Ol!” demesidir. O da oluverir.

83. Her şeyin otorite ve hükümranlığını elinde bulunduran (Allah), eksikliklerden münezzehtir. O'na döndürüleceksiniz.

37. SAFFÂT SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 182 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Saf saf dizilenlere,

2. Gürültüyle sürükleyenlere,

3. Zikri okuyanlara andolsun ki

4. Sizin ilahınız tek bir (ilahtır).

Kur'an'da ilah kavramı ve Kelime-i Tevhid'in açılımı için bk. 21/ Enbiyâ, 25

5. Göğlerin, yerin ve ikisi arasındakilerin Rabbidir. Doğuların da Rabbidir.

6. Şüphesiz ki biz, dünya semasını yıldızlarla süsledik.

7. Ve onu inatçı her şeytandan (yıldızlarla) koruduk.

8. Mele-i A'lâ'yı dinleyemezler. (Dinlemeye kalkınca) her yandan (taşlanıp) atılırlar.

9. Defedilirler. Onlara sürekli olan bir azap vardır.

10. Ancak (kulak verip) hızlıca söz kaçırana olursa onun peşine delip geçen alev topu takılır.

11. Sor (bakalım) onlara! Onların yaratılışı mı daha zorlu, yoksa (yer, gök, dağ gibi) diğer yarattıklarımız mı? Şüphesiz ki biz, onları yapış yapış bir çamurdan yarattık.

12. Sen (onların Kur'ân'a ve ahirete inanmayışlarına) şaşırıydın. Onlarsa alay ederler.

13. Öğüt verildiğinde öğüt almazlar.

14. Bir ayet gördüklerinde alay konusu edinirler.

15. Ve derler ki: "Bu, apaçık bir sihirden başkası değildir."

16. "Biz, ölüp toprak ve kemik olduğumuzda diriltilecek miymişiz?"

17. "Önceki atalarımız da mı?"

18. De ki: "Evet, sizler boyun eğip, alçalmış olarak (diriltileceksiniz)."

19. O yalnızca tek bir çığıktır. (Bir de bakarsın ki) bakınıyorlar.

20. Derler ki: "Yazıklar olsun bize! Bu, Din Günü'dür."

21. Bu, sizin yalanladığınız (her şeyi birbirinden ayıracak olan) "Fas" Günü'dür.

Zulmedenleri, (onlarla aynı amelleri yapan) eşlerini ve Allah'ın dışında ibadet ettiklerini toplayın bir araya! Onları cehennem yoluna sürün.

24. Onları durdurun, çünkü onlar sorgulanacaklardır.

25. Ne oldu size? Neden birbirinize yardım etmiyorsunuz?

26. (Hayır!) Bilakis onlar, bugün teslim olmuşlardır.

27. Birbirlerine yönelmiş vaziyette karşılıklı soruşurlar.

28. (Saptırıcı liderlere derler ki:) "Şüphesiz ki sizler, bize sağdan gelip yanaşıyordunuz."

29. (Liderler) dediler ki: "(Hayır, öyle değil!) Bilakis, siz iman etmiş değildiniz."

30. "Bizim sizler üzerinde hiçbir otoritemiz yoktu. (Sizi bir şeye zorlamadık.) Bilakis siz, azgın bir topluluktunuz."

31. "Rabbimizin (azap) sözü/hükmü üzerimize hak oldu. Şüphesiz ki biz, (azabı) tadanlarız."

32. “Sizleri azdırıp (bu hâle düşürdük). Çünkü bizler de azgın kimselerdik.”
33. Onlar, o gün azapta ortaklardır.
34. Biz, suçlu günahkârlara böyle yaparız işte.
35. Onlara, “Lailaheillallah” denildiği zaman büyükenirlerdi.
36. Ve derlerdi ki: “Biz, ilahlarımızı deli bir şair için mi bırakacağız?”
37. (Hayır! O şair veya deli değil!) Bilakis, hakla gelmiş ve (kendinden önce) gönderilmiş resûlleri doğrulamıştır.
38. Şüphesiz ki sizler, can yakıcı azabı tadacaksınız.
39. Yaptıklarınız dışında bir karşılık görmeyeceksiniz.
40. Allah’ın muhlas/arındırılmış/ihlas sahibi kulları müstesna.
41. Bunlar için bilinen bir rızık vardır.
42. Meyveler... Onlar ikram olunanlardır.
43. Naîm Cennetleri’ndelerdir.
44. Karşılıklı tahtlar üzerinde (kurulmuşlardır).
45. Kaynakta doldurulmuş kadehlerle etraflarında dolanırlar.
46. (Kadehlerin içinde) içenlere lezzet veren beyaz bir içecek vardır.
47. Ondan dolayı ne bir baş ağrısı (çekerler), ne de sarhoş olurlar.
48. Yanlarında, bakışları sadece kocaları üzerinde olan iri gözlü eşler vardır.
49. Sanki onlar, saklı birer inci gibilerdir.
50. Birbirlerine yönelip karşılıklı sorarlar,
51. İçlerinden bir sözcü der ki: “Benim bir dostum vardı.”
52. Derdi ki: “Sen, (ahiret hayatını) tasdik edenlerden misin?”
53. “Biz ölüp de toprak ve kemik olduğumuzda, yaptıklarımızın karşılığını mı alacağız?”
54. “Siz de görmek ister misiniz (onun ne durumda olduğunu)?”
55. Baktı ve onu dehşetli ateşin orta yerinde gördü.
56. Dedi ki: “Allah’a yemin olsun ki neredeyse beni de (içinde bulunduğu yere) düşürecektin.”
57. “Rabbimin (üzerimdeki) nimeti olmamış olsaydı, ben de hazır edilenlerden olurum.”

58. “Demek biz ölmeyecekmişiz, öyle mi?”
59. “Yalnızca bir defa ölecekmişiz ve biz azaba da uğramayacakmışız, öyle mi?”
60. Şüphesiz ki bu, (evet, bu) büyük bir kazanç ve kurtuluştur.
61. İşte çalışacak olanlar, böylesi için çalışsınlar.
62. (Şimdi söyleyin) böyle bir ağırlama mı daha hayırlı, yoksa Zakkûm ağacı mı?
63. Biz onu, zalimler için fitne kılmışızdır.
64. Şüphesiz ki o, cehennemin dibinde çıkan bir ağaçtır.
65. Onun meyveleri şeytanların başları gibidir.
66. Şüphesiz ki onlar, ondan yiyecek ve karınlarını dolduracaklardır.
67. (Zakkûm yedikten) sonra, üzerine içecekleri kaynar bir karışım vardır.
68. Sonra onların döneceği yer elbette, cehennem ateşi olacaktır.
69. Gerçek şu ki onlar babalarını sapıklar olarak buldular.
70. Kendileri de, onların izleri peşinde koşuşturmaktadırlar.
71. Andolsun ki onlardan önce, evvelkilerin çoğu da sapmıştı.
Allah'ın (cc) çoğunluk ve azınlık hakkında söyledikleri için bk. 11/Hûd, 40
72. Andolsun ki biz, onların arasına uyarıcılar göndermiştik.
73. Uyarılanların akıbetinin nasıl olduğuna bir bak!
74. Allah'ın muhlas/arındırılmış/ihlaslı kulları müstesna.
75. Andolsun ki Nûh, bize seslenmişti. (Biz) ne güzel cevap vermiştik.
76. Onu ve ailesini büyük bir dertten/sıkıntıdan kurtarmıştık.
77. Onun soyunu bakî kalanlar kılmıştık.
78. Sonradan gelecekler arasında (hayırla yâd edilmesi için ona güzel bir nam) bırakmıştık.
79. Âlemler içinde Nûh'a selam olsun.
80. Hiç şüphesiz biz, muhsinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları böyle mükâfatlandırırız.
81. Şüphesiz ki o, bizim mümin kullarımızdandı.
82. Sonra diğerlerini (tufanda) boğduk.

83. Şüphesiz ki İbrâhîm de onun taraftarlarındandı.

84. Hani Rabbine selim bir kalple gelmişti.

Allah'a (cc) selim bir kalple gelmek ve bunun faydaları hakkında detaylı bilgi için bk. 26/Şuarâ, 88-89

85. Hani babasına ve kavmine, "Siz neye ibadet ediyorsunuz?" demişti.

86. "Birtakım yalanlar uydurarak Allah'tan başka ilahlar mı ediniyorsunuz?"

87. "Âlemlerin Rabbi hakkındaki zannınız nedir? (Bu yaptığınızı cezasız bırakacağını mı düşünüyorsunuz?)"

88. Yıldızlara bir bakış attı.

89. "Ben hastayım." dedi.

90. Ondan yüz çevirip arkalarını dönüp gittiler.

91. (Kimseler kalmayınca) onların ilahlarına yöneldi ve "(Şu yemeklerden) yemez misiniz?" dedi.

92. "Ne oluyor size? Konuşmuyorsunuz."

93. (Derken) onlara yöneldi ve sağ eli ile bir darbe indirdi.

94. (İnsanlar) acele ile ona yöneldiler.

95. Dedi ki: "Ellerinize yonttuğunuz şeylere mi ibadet ediyorsunuz?"

96. "Oysa sizi de yaptıklarınızı da Allah yaratmıştır."

97. Dediler ki: "Onun için yüksek bir yapı inşa edin. Sonra onu ateşin içine atın."

98. Ona tuzak kurmak istediler. Biz onları alçaltılmışlar kıldık.

99. Dedi ki: "Ben Rabbime gideceğim. Şüphesiz ki O, beni doğru yola iletecektir."

100. "Rabbim, bana salihlerden (bir evlat) ver."

101. Biz onu, halim (yumuşak huylu) bir çocukla müjdeledik.

102. Çocuk onunla beraber iş yapıp koşuşturma çağına erişince, dedi ki: "Oğulcuğum! Rüyamda seni kestiğimi görüyorum. Sen ne düşünürsün (bu konuda)?" (İsmâîl) dedi ki: "Babacığım! Emrolduğun şeyi yap. İnşallah beni sabredenlerden bulacaksın."

103. İkisi de (Allah'ın emrine) teslim olup (İsmâîl'i) alını üzere yere yatırınca,

104. Ona: "Ey İbrâhîm!" diye seslendik.

105. “(Bu davranışınla) rüyayı tasdik etmiş oldun. Şüphesiz ki biz, muhsinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları böyle mükâfatlandırırız.”

106. Şüphesiz bu, apaçık bir imtihandı.

107. Biz (İsmâîl’in yerine), büyük bir kurbanlığı fidye olarak verdik.

108. Sonradan gelecekler arasında (hayırla yâd edilmesi için ona güzel bir nam) bıraktık.

109. Selam olsun İbrâhîm’e.

110. Biz, muhsinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları böyle mükâfatlandırırız işte.

111. Şüphesiz ki o, iman eden kullarımızdandı.

112. Ona, salihlerden bir nebi olarak İshâk’ı müjdeledik.

113. Onun ve İshâk’ın üzerine bereket kıldık. İkisinin soyundan muhsin olan/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışan da vardır. Apaçık bir şekilde nefesine zulmeden de.

114. Andolsun ki Mûsâ ve Hârûn’a da iyilikte bulunmuştuk.

115. O ikisini ve kavimlerini büyük dertten/sıkıntıdan kurtarmıştık.

116. Onlara yardım etmiştik. (Böylece) onlar galip olmuşlardı.

117. İkisine apaçık olan bir Kitap verdik.

118. İkisini dosdoğru yola hidayet ettik.

119. Sonra gelecekler arasında (hayırla yâd edilmeleri için o ikisine güzel bir nam) bıraktık.

120. Selam olsun Mûsâ ve Hârûn’a.

121. Şüphesiz ki biz, muhsinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları böyle mükâfatlandırırız.

122. O ikisi, bizim mümin kullarımızdandı.

123. Şüphesiz ki İlyâs, gönderilmiş resûllerdendir.

124. Hani kavmine, “(Allah’tan) korkup sakınmaz mısınız?” demişti.

125. “Siz Ba’l (putuna) dua edip, yaratanların en güzeli olan (Allah’ı) terk mi ediyorsunuz?”

126. “Sizin Rabbiniz ve evvelki atalarınızın Rabbi olan Allah’ı?!”
127. Onu yalanladılar. Şüphesiz ki onlar, (azap için) hazır edilecek olanlardır.
128. Allah’ın muhlas/arındırılmış/ihlaslı kulları müstesna.
129. Sonradan gelecekler arasında (onun hayırla yâd edilmesi için, güzel bir nam) bıraktık.
130. Selam olsun İlyâs’a.
131. İşte biz, muhsinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları böyle mükâfatlandırırız.
132. Şüphesiz ki o, bizim mümin kullarımızdandı.
133. Muhakkak ki Lût da gönderilmiş resûllerdendir.
134. Hani onu ve ailesini topluca kurtarmıştı.
135. Geride bırakılanlar arasında bir yaşlı kadın hariç.
136. Sonra diğerlerini yerle bir etmiştik.
137. Siz sabah vakti onlara uğrayıp geçmektesiniz.
138. Gece vakti de... Akletmez misiniz?
139. Muhakkak ki Yûnus da gönderilmiş resûllerdendir.
140. Hani o, dolu bir gemiye kaçmıştı.
141. Kura çekimine katılmıştı ve kaybedenlerden olmuştu.
142. Kendini kınayan (bir ruh hâlindeyken), balık onu yutuvermişti.
143. Şayet o, tesbih edenlerden olmasaydı
144. Diriltilecekleri güne kadar onun karnında kalırdı.
145. O, hasta bir hâldeyken onu boşluğa/sahile attık.
146. Onun üzerine (yaprakları geniş olan, gölgelikli, korunaklı) “yaktin” ağacı bitirdik.
147. Onu, yüz bin veya daha fazla olan bir topluluğa gönderdik.
148. İman ettiler. Biz de belirli bir süreye kadar onları faydalandırdık.
149. Sor şimdi onlara, Kız çocukları Rabbinin, erkek çocukları onların mıdır?

- 150.** Yoksa biz, melekleri dişi olarak yaratmışız da onlar buna şahitlik mi etmişler?
- 151.** Dikkat edin! Onlar uydurdukları iftira sebebiyle derler ki:
- 152.** “Allah doğurdu.” Hiç şüphesiz onlar, yalancılardır.
- 153.** Allah, kız çocuklarını erkek çocuklara tercih edip (üstün mü kılmıştır?)
- 154.** Ne oluyor size, nasıl hükmediyorsunuz?
- 155.** Öğüt almaz mısınız?
- 156.** Yoksa (bu söylediklerinizin doğruluğuna dair) apaçık bir deliliniz mi var?
- 157.** Şayet doğru söylüyorsanız kitabınızı getirin (bakalım)!
- 158.** O’nunla cinler arasında nesep bağı kurdular. Andolsun ki cinler, (hesap için) hazır edileceklerini bildiler.
- 159.** Allah, onların yakıştırdığı sıfatlardan münezzehtir.
- 160.** Allah’ın muhlas/arındırılmış/ihlaslı kulları müstesna. (Onlar, Allah’a böyle sıfatlar yakıştırmaz; O’nu tüm eksikliklerden tenzih ederler.)
- 161.** Şüphesiz ki siz ve ibadet ettikleriniz...
- 162.** Siz, kimseyi (dininiz üzere) fitneye düşüremezsiniz.
- 163.** Ateşe girecek olanlar müstesna. (Ancak böylesini dininde fitneye düşürürsünüz.)
- 164.** (Melekler der ki:) “Bizim her birimizin mutlaka bilinen bir makamı vardır.”
- 165.** “Şüphesiz ki bizler, saf tutanlarız.”
- 166.** “Ve yine, hiç şüphesiz ki bizler, tesbih edenleriz.”
- 167.** (Müşrikler) şöyle diyorlardı:
- 168.** “Şayet evvelkilerin Kitaplarından bizim yanımızda olsaydı”
- 169.** “Hiç şüphesiz, Allah’ın muhlas/arındırılmış/ihlaslı kullarından olurduk.”
- 170.** (Onlara Kitap gelince de) inkâr ettiler. Pek yakında bilecekler/anlayacaklar.
- 171.** Andolsun ki resûllerimiz için (şu) sözümüz geçmiştir:
- 172.** Şüphesiz ki onlar, (evet, kesinlikle onlar) yardım olunacaklardır.

173. Ve bizim askerlerimiz mutlaka galip olacaklardır.
174. Artık bir süreye kadar onlardan yüz çevir.
175. Onları izle. Yakında (onlar da) göreceklerdir.
176. Azabımızın (gelmesi için) acele mi ediyorlar?
177. (Azap) onların yaşam alanlarına indiğinde, uyarılanların sabahı ne kötü olur.
178. Bir süreye kadar onlardan yüz çevir.
179. Onları izle! Yakında (onlar da) göreceklerdir.
180. İzzet sahibi olan Rabbin, onların yakıştırdıklarından münezzehtir.
181. Selam olsun gönderilmiş (resûllere).
182. Ve âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun.

38. SÂD SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 88 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Sâd. Çok şerefli/Öğüt dolu Kur'ân'a andolsun.
2. (Hayır!) Bilakis kâfirler, (anlamsız) bir kibir ve ayrılık/muhalefet içindedir.
3. Onlardan önce nice nesilleri helak etmişizdir. Onlar (kurtulmak için) çığlıklar atmışlardı/seslenmişlerdi. (Fakat) kurtuluş zamanı değildi/işten geçmişti.
4. Onlara içlerinden bir uyarıcının gelmesine şaşırıyorlar ve kâfirler dediler ki: "Şüphesiz ki bu, bir büyücüdür, bir yalancıdır."
5. "İlahları tek bir ilah mı yaptı? Gerçekten bu çok ilginç/şaşılacak bir şeydir."
6. İleri gelenler harekete geçti ve "Yürüyün, ilahlarınıza sahip çıkın (onlara bağlılıkta direnç gösterin). Şüphesiz ki bu, (sizden) istenen bir şeydir." (dediler.)
7. "Biz bunu başka bir dinde işitmedik. O (tevhid) yalnızca bir uydurmadır."
8. "Kur'ân, aramızdan ona mı indi?" (Hayır, öyle değil!) İşin aslı onlar, benim Kitabım'dan şüphe içindedir. Daha doğrusu ise, henüz azabımı tatmamışlardır.

9. Yoksa izzet sahibi, üstün ve karşılıksız veren Rabbinin rahmet hazineleri onların yanında mıdır?

10. Yoksa göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin hâkimiyeti/egemenliği onlara mı aittir? (Madem öyle! Bir yol bulup) göğe yükselsinler.

11. (Onlar) orada, yenilgiye uğramış gruplardan bir ordudur.

Ayet, müşriklerin geçmişte hezimete uğrayan gruplar gibi bir gün hezimete uğrayacağına haber vermiştir.

12. Onlardan önce Nûh Kavmi, Âd ve kazıklar (büyük ordular) sahibi Firavun da yalanladı.

13. Semûd, Lût Kavmi, Eyke halkı da (yalanladı). Bunlar (helak olmuş) gruplardır.

14. Hepsi mutlaka resûlleri yalanladılar da azabım (üzerlerine) hak oldu.

15. Bunların beklediği yalnızca bir çığlıktır. O, bir ân dahi gecikmez.

16. Dediler ki: “Rabbimiz! Azaptan payımıza düşeni, Hesap Günü gelmeden hemen ver.”

17. Onların söylediklerine sabret ve kuvvet sahibi olan kulumuz Dâvûd’u an! Şüphesiz ki o, çokça (Allah’a) yönelirdi.

18. Biz dağları onun emrine verdik, sabah ve akşam onunla beraber tesbih ederlerdi.

19. Ve toplanmış, sürüler hâlinde kuşları (verdik). Hepsi onunla beraber (tesbih eder, Allah’a) yönelirlerdi.

20. Onun mülkünü güçlendirdik. Ona hikmeti ve isabetli karar/etkileyici konuşma özelliği verdik.

21. Sana davalı olan (hasımların) haberi geldi mi? Hani onlar yüksek duvardan atlayıp (Dâvûd’un yanına) girmişlerdi.

22. Dâvûd’un yanına girdiklerinde onlardan korkmuştu. Dediler ki: “Korkma! Birbirinin hakkına girmiş bulunan iki davalıyız. Aramızda adaletle hükmet, zulmetme. Bizi dosdoğru yola ilet.”

23. “Bu, benim kardeşimdir. Onun doksan dokuz koyunu, benim de bir tek koyunum vardır. ‘Onu da bana ver.’ dedi. Tartışmada bana üstün geldi.”

24. Dedi ki: “Andolsun ki senin koyununu, kendi koyunlarına katmanı istemekle sana zulmetmiştir. Gerçek şu ki ortakların çoğu birbirlerinin

hakkına girerler. İman edip salih amel işleyenler müstesna. Onlar da ne azdır!” Dâvûd, onu imtihan ettiğimizi sandı. Rabbinden bağışlanma diledi, rükûya kapandı ve (Allah’a) yöneldi.

Allah’ın (cc) çoğunluk ve azınlık hakkında söyledikleri için bk. 11/Hûd, 40

25. Bunu, onun için bağışladık. Şüphesiz ki bizim katımızda onun yakınlığı ve döneceği güzel bir yeri vardır.

26. Ey Dâvûd! Seni yeryüzünde halife kıldık. (Öyleyse) insanlar arasında hak ile hükmet. Sakın hevaya/arzuya uyma yoksa seni, Allah’ın yolundan saptırır. Hiç şüphesiz, Allah’ın yolundan sapanlara, Hesap Günü’nü unuttukları için çetin bir azap vardır.

27. Gök, yer ve ikisi arasındakileri boş/amaçsız/öylesine yaratmadık. Bu, kâfirlerin zannıdır. (Girecekleri) ateş nedeniyle veyl olsun o kâfirlere!

Dâvûd’a (as) hakla hükmetmesi ve hevaya uymaması emredildikten sonra bu ayetin gelmesi çok derin bir mesaj taşımaktadır. Madem dünyayı yaratan Allah’tır (cc), öyleyse bu dünyada söz sahibi olması gereken de yine O’dur. Allah’ın (cc) indirdiği “hak” ile hükmetmeyenler; dünyanın amaçsız, boş, bir hiç uğruna var olduğunu zannedenlerdir. Oysa Allah (cc) dünyayı ve içindekileri yalnızca O’na ibadet edilmesi (bk. 51/Zâriyat, 56), Allah’ın (cc) indirdiği Kitap’la hükmedilmesi (bk. 38/Sâd, 26), hakkın batılı parçalayıp yok etmesi (bk. 21/Enbiyâ, 16-18), ahiret şuuruyla Allah’tan (cc) korkulup sakınılması (bk. 23/Mu’minûn, 115-116) gibi ulvi amaçlar için yaratmıştır.

28. İman edip salih amel işleyenleri, yeryüzünde bozgunculuk yapanlarla bir tutar mıyız hiç? Ya da muttakileri facirlerle bir tutar mıyız?

29. Ayetlerini tedebbür edip (iyice düşünsünler) ve akıl sahipleri öğüt alsınlar diye, (bu Kur’ân) sana indirdiğimiz mübarek bir Kitap’tır.

Kitab’ın indiriliş gayesi için bk. 4/Nisâ, 105

30. Dâvûd’a, Suleymân’ı ihsan ettik. Ne güzel bir kuldur o. Çünkü o, çokça (Allah’a) yönelirdi.

31. Hani ona, akşamüstü, ayakta duran iyi cins atlar gösterilmişti.

32. Demişti ki: “Benim hayra (atlara) olan sevgim, beni Rabbimi zikretmekten alıkoydu.” Nihayet o da perdenin arkasına gizlendi. (Güneş battı, ibadet vakti çıktı.)

33. “Onları bana geri çevirin.” (dedi.) Atların ayaklarını ve boyunlarını sıvazlamaya başladı. (Onu Allah’ı zikretmekten alıkoydukları için onları kesip, hayatından çıkardı.)

34. Andolsun ki Suleymân'ı imtihan etmiş ve onun tahtı üzerine (hareketsiz) bir ceset atmıştık. Sonra o, (Allah'a) yönelmişti.

35. Demişti ki: "Rabbim! Beni bağışla ve bana benden sonra kimseye nasip olmayacak bir mülk ver. Şüphesiz ki sen, (kullarına karşılıksız veren) El-Vehhâb'sın."

36. Rüzgârı onun hizmetine verdik. Onun emriyle istediği yere akıp giderdi.

37. Ve bina ustası, dalgıçlık yapan tüm şeytanları da (onun hizmetine verdik).

38. Prangalara vurulmuş diğer (bazı şeytanları da onun emrine verdik).

39. "İşte bu, bizim (sana olan) vergimizdir. Artık hesapsız olarak dilediğine ver, dilediğine verme." (dedik.)

40. Şüphesiz ki onun, bizim yanımızda yakınlığı ve dönecek güzel bir yeri vardır.

41. Kulumuz Eyyûb'u da an! Hani o, Rabbine, "Şüphesiz ki şeytan, bana yorgunluk ve azapla dokundu." diye seslenmişti.

42. "Ayağını yere vur. Bu, yıkanacak ve içilecek soğuk bir sudur."

43. Katımızdan bir rahmet ve akıl sahiplerine öğüt olması için ona, ailesini ve bir o kadarını daha verdik.

44. "Eline bir deste çalı al, onunla vur ve yeminini bozma." Gerçekten biz, onu sabredenlerden bulduk. O, ne güzel bir kuldu. Çünkü o, çokça (Allah'a) yönelirdi.

45. Kullarımızdan kuvvet ve basiret sahibi olan İbrâhîm, İshâk ve Ya'kûb'u da an!

46. Şüphesiz ki biz, onları yalnızca ahiret yurdunu anan ihlaslı kullar kıldık.

47. Ve hiç şüphesiz onlar, bizim yanımızda seçilmiş, hayırlı olanlardır.

48. İsmâîl'i, Elyesa'yı ve Zulkifl'i de an! Hepsi hayırlı olanlardandı.

49. Bu (onlar için) bir şereftir. Şüphesiz ki muttakiler için de güzel bir dönüş yeri vardır.

50. Kapıları onlar için açılmış Adn Cennetleri.

51. Orada (sedirlere) yaslanarak çokça meyve ve içecek istemektelerdir.

52. Yanlarında, bakışları (yalnızca kocaları) üzerinde olan, yaşıt (hepsi genç kadınlar) vardır.
53. Bu, Hesap Günü için size vadolunandır.
54. Şüphesiz ki bu, hiç bitmeyecek olan rızkıımızdır.
55. İşte böyle... Hiç kuşkusuz, haddi aşanlar için en kötü dönüş yeri vardır.
56. Cehennem... Oraya girecekler. Ne kötü bir yataktır o.
57. Bu, kaynar su ve irindir. Tatsınlar (bakalım) onu.
58. Ve ondan başka, türlü türlü azaplar vardır.
59. (Oraya her yeni grup geldiğinde melekler cehennem ehline,) “Bu da sizinle beraber cehenneme atılacak bir gruptur. Onlara, ‘merhaba’ yok. Çünkü onlar ateşe gireceklerdir.” (derler.)
60. (Tabi olanlar liderlere,) “(Hayır!) Asıl size ‘merhaba’ olmasın/rahat yüzü görmeyesiniz. Bu (cehennemi) bizim önümüze siz getirdiniz. Ne kötü bir yerleşim yeridir o.” (derler.)
61. Derler ki: “Rabbimiz! Kim bu cehennemi önümüze getirdiyse, onun azabını kat kat arttır.”
62. Ve derler ki: “Ne oluyor bize böyle? Şerli/Değersiz kabul ettiğimiz adamları (burada) göremiyoruz. (Küçümsediğimiz müminler neden burada değil?)”
63. “Onları alaya almıştık, değil mi? (Yazıklar olsun bize.) Yoksa (onlar da cehennemde de) biz mi görmüyoruz?”
64. Cehennem halkının bu çekişmesi elbette haktır (vuku bulacaktır).
65. De ki: “Ancak ben, bir uyarıcıyım. (Zatında, fiillerinde ve sıfatlarında tek olan) El-Vâhid ve (her şeye boyun eğdirip hükmüne ram eyleyen) El-Kahhâr olan Allah’tan başka hiçbir ilah yoktur.”
66. Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin Rabbidir. (İzzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) El-Ğaffâr’dır.
67. De ki: “O, büyük bir haberdir.”
68. “Siz ondan yüz çevirmektesiniz.”

69. “Onlar kendi aralarında tartışırken, benim Mele-i A'lâ'ya dair bir bilgim yoktur.”

70. “Bana, yalnızca bir uyarıcı olduğum vahyedilmektedir.”

71. Hani Rabbin, meleklerle demişti ki: “Muhakkak ki ben, çamurdan bir insan yaratacağım.”

72. “Onu tamamlayıp ruhumdan üflediğimde onun için secdeye kapanın.”

73. Meleklerin tamamı secde ettiler.

74. İblis hariç... O büyüklendi ve kâfirlerden oldu.

75. Buyurdu ki: “Ey İblis! Ellerimle yarattığıma secde etmekten seni alıkoyan nedir? Kibre mi kapıldın yoksa yüksekte olanlardan olup (tepeden mi bakmaya başladın)?”

76. Dedi ki: “Ben, ondan daha hayırlıyım. Beni ateşten yarattın, onu ise çamurdan yarattın.”

77. Buyurdu ki: “Çık oradan! Şüphesiz ki sen, taşlanmış/kovulmuş olanlardansın.”

78. “Ve hiç şüphesiz benim lanetim, kıyamete kadar senin üstünde olacaktır.”

79. Dedi ki: “Rabbim! (İnsanların) diriltilecekleri güne kadar bana mühlet ver.”

80. Buyurdu ki: “Hiç şüphesiz sen, mühlet verilenlerdensin.”

81. “Bilinen vaktin gününe kadar.”

82. Dedi ki: “İzzetine yemin olsun ki onların hepsini azdıracacağım.”

83. “Muhlas/Arındırılmış/İhlaslı kulların müstesna.”

84. Buyurdu ki: “Hak (budur) ve ben yalnızca hak olanı söylerim.”

85. “Andolsun ki cehennem, sen ve onlardan sana uyanların tamamıyla dolduracağım.”

86. De ki: “Ben (davetim karşılığında) sizden bir ücret istemiyorum. Ve ben zora koşanlardan (kafasından ayet uyduran, nübüvvet iddiasında bulunanlardan da) değilim.”

87. “O, yalnızca âlemlere bir öğüttür.”

88. “Verdiği haberlerin (hak olduğunu) bir süre sonra öğreneceksiniz.”

39. ZUMER SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 75 ayaettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. (Bu) Kitap, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi) El-Hakîm olan Allah tarafından indirilmiştir.
2. Şüphesiz ki (bu) Kitab'ı, sana hak ile indirdik. (Şu hâlde) dini O'na halis kılarak Allah'a ibadet et.
3. Dikkat edin! Halis olan din Allah'ındır. O'nun dışında veliler edinenler, "Bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye bunlara ibadet ediyoruz." (derler.) Allah, ihtilaf ettikleri konularda aralarında hükmedecektir. Şüphesiz ki Allah, yalancı ve kâfir olan kimseye hidayet etmez.
Şirkin temelinde "uzak Allah" ve "kusurlu insan" tasavvuru vardır: "Biz kimiz ki Allah'a (cc) doğrudan dua edelim? Günahlarımız o denli çok ki bu kirli ağızlarla nasıl Allah'ı çağıralım?" Bu batıl düşünce, insanı, "Allah'a (cc) yaklaştıran veli" arayışına iter. (bk. 2/Bakara, 186; 5/Mâide, 35; 34/Sebe', 22-23; 39/Zumer, 43; Ayrıca bk. 6/En'âm, 14)
4. Şayet Allah, çocuk edinmek isteseydi, yarattıklarından dilediğini seçerdi. O, tüm eksikliklerden münezzehtir. O, (zatında, fiillerinde ve sıfatlarında tek olan) El-Vâhid ve (her şeye boyun eğdirip hükmüne ram eyleyen) El-Kahhâr olan Allah'tır.
5. Gökleri ve yeri hak ile yarattı. Geceyi gündüze, gündüzü de geceye sarıp dolar. Güneş'i ve Ay'ı emre amade kıldı. Hepsi bir süreye kadar akıp gider. Dikkat edin, O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) El-Ğaffâr'dır.
6. Sizi, tek bir nefisten yarattı, sonra ondan eşini var etti. Size, hayvanlardan sekiz çift indirdi. Sizi annelerinizin karnında, üç karanlık içinde, bir yaratılış (evresinden) başka bir yaratılış (evresine) geçirerek yaratmaktadır. İşte bu, sizin Rabbiniz Allah'tır. Hâkimiyet/Egemenlik yalnızca O'na aittir. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Buna rağmen) nasıl da (tevhiden şirke) çevriliyorsunuz!
7. Eğer küfre sapacak olursanız hiç şüphesiz, Allah'ın size ihtiyacı yoktur ve kulları için küfre razı olmaz. Şükrederseniz, ondan (şükretmenizden) razı olur. Hiçbir günahkâr, bir başkasının günahını yüklenmez. Sonra dö-

nüşünüz Rabbinizedir. Yaptıklarınızı size haber verir. Çünkü O, sinelerde gizli olanı bilmektedir.

8. İnsana bir sıkıntı dokunduğunda, Rabbine yönelerek dua eder. Sonra (o sıkıntı yerine) kendi katından nimet verdiğinde, daha önce dua ettiği şeyi unuttur ve O'nun yolundan saptırmak için Allah'a ortaklar/eşler koşmaya başlar. De ki: "Küfrünle az bir şey daha keyif sür. Çünkü sen ateşin ehliindensin."

9. (Bu mu,) yoksa geceleri secdede ve kıyamda geçiren, ahiret (azabından) sakınan ve Rabbinin rahmetini umarak gönülden ve sürekli (Allah'a kulluk eden mi daha hayırlıdır)? De ki: "Hiç bilenle bilmeyen bir olur mu?" Ancak akıl sahipleri öğüt alır.

10. De ki: "Ey iman eden kullarım! Rabbinizden korkup sakının! Bu dünyada iyilik yapanlara iyilik vardır. Allah'ın arzı geniştir. (Dininizi yaşayamadığınız yerden hicret edin.) Ancak sabredenlere ecirleri hesapsızca verilir."

11. De ki: "Ben dini O'na halis kılarak, Allah'a kulluk etmekle emrolundum."

12. "Ve ben, Müslimlerin/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kulların ilki olmakla emrolundum."

13. De ki: "Şüphesiz ki ben, Rabbime isyan edecek olsam büyük bir günün azabından korkarım."

14. De ki: "Dinimi O'na halis kılarak yalnızca Allah'a kulluk ederim."

15. (De ki:) "O'nun dışında dilediğinize ibadet edin." De ki: "Hakiki hüsrana uğrayanlar, Kıyamet Günü'nde hem kendilerini hem de ailelerini hüsrana uğratanlardır. Dikkat edin! Bu, apaçık hüsranın ta kendisidir."

16. Onların üstlerinde de ateşten tabakalar vardır, altlarında da (ateşten) tabakalar vardır. Bu, Allah'ın kullarını kendisiyle korkuttuğu (cehenemdir). Ey kullarım! Benden korkup sakının.

17. Tağuta kulluk etmekten kaçınıp Allah'a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı müjdele.

Tağut kavramı için bk. 2/Bakara, 256

18. Onlar sözü işitip en güzeline uyarlar. Bunlar, Allah'ın hidayet ettikleridir. Bunlar, akıl sahiplerinin ta kendileridir.

19. Azap sözü üzerine hak olmuş kimseyle (bunlar bir olur mu hiç)? Yoksa sen mi ateşte olanı kurtaracaksın?

20. Fakat Rabblerinden korkup sakınanlar için (özel misafirlerin ağırlandığı) odalar vardır, onların üstünde de inşa edilmiş ve altından ırmaklar akan başka odalar vardır. Allah'ın vaadi... Şüphesiz ki Allah vaadinden dönmez.

21. Allah'ın gökyüzünden su indirip, onu yeryüzünde var olan kaynaklara akıttığını görmedin mi? Sonra da onunla farklı renklerden ekinler çıkarır, sonra o kurur ve sen onu sararmış görürsün. Sonra da onu, kuruyup dökülen çer çöp hâline getirir. Şüphesiz ki bunda (dünya hayatının geçiciliğine dair), akıl sahipleri için bir öğüt vardır.

22. Allah'ın göğsünü İslam'a açtığı ve Rabbinden bir nur üzere olan kimse ile (kalbi mühürlenmiş ve karanlıklar içinde bırakılmış kimse bir olur mu hiç)? Allah'ın zikrinden yana kalpleri katı olanların (Allah anıldığı hâlde kalpleri yumuşamayanların) vay hâline! Bunlar, apaçık bir sapıklık içerisindedir.

23. Allah, (ayetleri) birbirine benzeyen (ve ayetleri) tekrar eden, sözün en güzeli olan (Kur'ân'ı) Kitap olarak indirdi. Rabblerinden korkanların, ondan dolayı derileri ürperir/tüyleri diken diken olur. Sonra ciltleri ve kalpleri Allah'ın zikrine yumuşar. İşte bu, Allah'ın hidayetidir. Onunla diletiğini hidayet eder. Allah kimi saptırmışsa ona doğruyu gösterecek hiç kimse yoktur.

24. Kıyamet Günü, kötü azaptan (eli kolu bağlı olduğu için) yüzüyle korunmaya çalışan kimse, (cennete girmiş ve azaptan kurtulmuş kimse gibi olabilir mi?) Zalimlere denilir ki: "Kazandığınızı tadın."

25. Onlardan öncekiler de yalanladı, farkında olmadıkları bir yerden azap onlara geldi.

26. Allah dünya hayatında onlara rezilliği tattırdı. Ahiret azabıysa şüphesiz, daha büyüktür. Keşke bilselerdi!

27. Andolsun ki öğüt almaları için bu Kur'ân'da insanlara her türlü örneği verdik.

28. İçinde hiçbir eğrilik olmayan, Arapça bir Kur'ân'la (örnekler verdik). Umulur ki korkup sakınırlar.

29. Allah (müşrik ve muvahhid için) bir örnek verdi: Efendileri kendisi hakkında çekişip duran bir köleyle yalnızca bir efendiye teslim olmuş bir köle... Bu iki örnek bir olur mu hiç? Hamd, Allah'adır. Bilakis, onların çoğu bilmiyorlar.

Müşrik, birden fazla ilaha kulluk eder. Her birinin beklentileri farklıdır. Birini razı edecek olsa bir diğeri öfkelenir. Muvahhidin Rabbi ise tektir. Rabbinin ne istediği ve nelerden razı olduğu bellidir. Bu farka binaen muvahhid, amellerinden emin, huzurlu ve istikamet üzeredir (bk. 14/İbrâhîm, 24-25). Müşrik ise huzursuz, şüphe içinde ve istikrarsızdır (bk. 14/İbrâhîm, 26; 22/Hac, 31).

30. Hiç şüphesiz, sen de öleceksin, onlar da ölecekler.

31. Sonra da sizler, Kıyamet Günü Rabbinizin huzurunda davalaşacaksınız.

32. Allah'a karşı yalan söyleyenden ve doğruluk kendisine geldiği hâlde onu yalanlayandan daha zalim kim olabilir? Kâfirler için cehennemde kalacak yer mi yok?

33. Doğru olanı getiren ve onu doğrulayan ise, bunlar muttakilerin ta kendileridir.

34. Onlara, Rableri katında diledikleri her şey vardır. Bu, muhsinlerin/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanların mükâfatıdır.

35. Allah, onların dünyada yaptıkları en kötü amelleri bağışlamak ve yaptıklarının en iyisiyle onlara mükâfat vermek için (böyle yapmıştır).

36. Allah, kuluna yetmez mi? Seni, onun dışındaki (sahte ilahlarla) korkutuyorlar. Allah kimi saptırmışsa ona yol gösterecek hiç kimse yoktur.

Şirk ehlinin tehditleri karşısında imani tavır için bk. 6/En'âm, 82

37. Allah kime hidayet ederse onu saptıracak kimse yoktur. Allah, izzet sahibi, üstün ve intikam sahibi değil midir?

38. Onlara, "Gökleri ve yeri kim yarattı?" diye sorsan hiç kuşkusuz, "Allah." derler. De ki: "Gördünüz mü Allah'ın dışında dua ettiklerinizi? Şayet Allah benim için bir zarar dileyecek olsa onlar mı O'nun zararını giderecek? Ya da benim için rahmet dilediğinde, onlar mı O'nun rahmetine engel olacak?" De ki: "Allah bana yeter. Tevekkül edenler, yalnızca O'na tevekkül etsinler."

Müşrik, Allah'a (cc) inandığını iddia etse de imanı geçersizdir. Geniş açıklama için bk. 23/Mu'minûn, 84-90 açıklaması

39. De ki: “Ey kavmim! Bulduğunuz yerde amel yapın. Şüphesiz ki ben de yapacağım. Pek yakında bileceksiniz/anlayacaksınız.”

40. “Alçaltıp, rezil eden azabın kime gelip çatacağını ve sürekli olan azabın kimin üzerine ineceğini.” (Pek yakında bileceksiniz/anlayacaksınız.)

41. Şüphesiz ki sana Kitab’ı, insanlar için hak ile indirdik. Kim hidayet bulursa kendi lehine hidayet bulmuştur. Kim de sapıtırsa kendi aleyhine sapıtmış olur. Sen, onların üzerine vekil değilsin.

42. Allah, (insanlar) öleceği zaman ruhlarını alır. (Bedeni) ölmeyenin (ruhunu da) uykusunda alır. Kendisi hakkında ölüm hükmü verilmiş olanın (ruhunu) tutar. Diğer (uyuyanı) ise belirlenmiş bir zamana kadar salar. Şüphesiz ki bunda, düşünen bir topluluk için ayetler vardır.

43. Yoksa Allah’ın dışında şefaathçiler mi edindiler? De ki: “Onlar (şefaathçisine) sahip olmasalar ve (sizin onlara olan ibadetinize) akıl erdiremeseler dahi (yine de onları şefaathçi mi edineceksiniz)?”

44. De ki: “Şefaatin tümü Allah’ındır. Göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği O’na aittir. Sonra O’na döndürüleceksiniz.”

Kur’ân’da şefaath kavramı için bk. 43/Zuhruf, 86

45. Allah, bir olarak (tevhid üzere) anıldığı zaman, ahirete inanmayanların kalpleri (nefret ve) ürpertiyle tiksindir. Allah dışındaki (sahte ilahlar) anıldığı zaman, (bir de bakarsın) sevinç içindelerdir.

46. De ki: “Ey göklerin ve yerin yaratıcısı, gayb ve şehadet bilgisinin sahibi olan Allah’ım! Kullarının ihtilafa düştükleri konularda sen, onlar arasında hükmedersin.”

47. Şayet yeryüzünün tamamı ve bir o kadarı daha zalimlerin olmuş olsa, Kıyamet Günü’nün kötü azabından (kurtulmak için) onu feda ederlerdi. (Çünkü o gün) hesaba katmadıkları şeyler, Allah tarafından açığa çıkarılacak.

Ahirete inanmayanlar ahiretin hak olduğunu, putların şefaathini bekleyenler putların şefaath etmediğini, seçkin olduğuna inananlar azap ehli olduklarını göreceklerdir.

48. İşledikleri kötülükler kendileri için açığa çıkmış ve alaya aldıkları (azap) onları çepeçevre kuşatmıştır.

49. İnsana bir zarar dokunduğunda bize dua eder. Sonra tarafımızdan ona bir nimet verdiğimizde: “O bana, bendeki bilgiden dolayı verildi (ya

da Allah ona layık olduğumu bildiği için verdi.” der. (Hayır, öyle değil!) Bilakis o, bir fitnedir/imtihandır. Fakat onların çoğu bilmezler.

50. (O sözü) kendilerinden öncekiler de söylemişti. İşledikleri (kötülükler) kendilerine hiçbir yarar sağlamadı.

51. Nihayet işledikleri kötülüklerin (karşılığı olan azap) başlarına geldi. Bunların içinden (Mekkelilerden) zalim olanlara da işledikleri kötülüklerin (karşılığı olan azap) gelip çatacaktır. Ve onlar, (Allah’ı) aciz bırakacak değillerdir.

52. Allah’ın rızık dilediğine genişletip (dilediğine) daralttığını bilmediler mi? Şüphesiz ki bunda, iman eden bir topluluk için ayetler vardır.

53. De ki: “Ey (çokça günah işleyerek) nefisleri hakkında aşırı giden kullarım! Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyin. Şüphesiz ki Allah, bütün günahları bağışlar. Çünkü O, (evet,) O (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) El-Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm’dir.”

54. Size azap gelmeden önce, Rabbinize dönün ve O’na teslim olun. Sonra yardım olunmazsınız.

55. Hiç farkında değilken, azap size ânsızın gelmeden, Rabbinizden size indirilenin en güzeline uyun.

56. Her nefis, “Allah hakkındaki kusurlarımdan dolayı, yazıklar olsun bana ve ben gerçekten alay edenlerdendim.” demeden önce (Allah’a yönelin ve O’nun indirdiğine uyun).

57. Ya da, “Şayet Allah beni hidayet etmiş olsa ben de muttakilerden olurum.” demeden evvel...

58. Ya da azabı göreceği zaman, “Keşke bir fırsatım daha olsaydı da ben de muhsinlerden/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanlardan olsaydım.” demeden evvel (Allah’a yönelin ve indirdiğine uyun).

59. “(Hayır, öyle değil!) İşin aslı ayetlerim sana gelmişti, fakat sen onları yalanlamış, (onlara karşı) büyüklenmiş ve kâfirlerden olmuşsun.”

60. Kıyamet Günü, Allah’a karşı yalan söyleyenlerin yüzlerini kapkara görürsün. Cehennemde kibirlilere yer mi yok!

61. Allah, muttakileri (cehennemden kurtuluş ve cenneti elde etme) başarılarıyla kurtarır. Onlara kötülük dokunmaz ve onlar üzülmezler de.

62. Allah, her şeyin yaratıcısıdır. Ve O, her şeye vekildir.

63. Göklerin ve yerin (hazinelerinin) anahtarları O'nundur. Allah'ın ayetlerini inkâr edenler, işte bunlar hüsrana uğrayacak olanlardır.

64. De ki: "Ey cahiller! Bana, Allah'tan başkasına ibadet etmemi mi emrediyorsunuz?"

65. Andolsun ki sana ve senden önceki (resûllere), "Şayet şirk koşarsan bütün amellerin boşa gider ve mutlaka hüsrana uğrayanlardan olursun." diye vahyedildi.

Şirkin tanımı, çeşitleri ve müşrikin akıbeti için bk. 4/Nisâ, 48

66. Bilakis, yalnızca Allah'a ibadet et ve şükredenlerden ol.

67. Onlar, Allah'a gerektiği gibi/şanına yakışır şekilde saygı göstermediler! (Allah'ın kudret ve yüceliğini gereği gibi anlayıp kavrayamadılar.) Oysa Kıyamet Günü, yer bütünüyle O'nun kabzasındadır. Gökler ise O'nun sağ eliyle dürülmüştür. O (Allah), şirk koştuklarından münezze ve yücedir.

68. Sûr'a üfürülür. Allah'ın diledikleri hariç, yerde ve gökte olanların tamamı (korkudan çarpılıp) ölür. Sonra ona bir daha üflenir (bir de bakarsın ki) ayağa kalkmış bakınıyorlar.

69. Yer, Rabbinin nuruyla aydınlanır. (Orta yere amellerin yazılı olduğu) kitap konur. Peygamberler ve şahitler getirilir ve aralarında hak ile hükmedilir. Onlar zulme de uğramazlar.

70. Her nefse, yaptığı(nın karşılığı) eksiksiz olarak verilir. O, onların yaptıklarını en iyi bilendir.

71. Kâfirler, bölük bölük cehenneme sevk edilirler. Ona geldiklerinde kapıları açılır ve (cehennem) bekçileri onlara der ki: "Size Rabbinizin ayetlerini okuyan ve bu günün karşılaşmasına dair sizi uyaran, sizin içinizden resûller gelmedi mi?" Derler ki: "Evet (geldi)." Fakat azap sözü kâfirler üzerine hak olmuştur.

72. Onlara denir ki: "İçinde ebedî kalacağınız cehennem kapılarından girin. Kibirliğin kalacakları yer ne kötüdür!"

73. Rabblerinden korkup sakınanlar, bölükler hâlinde cennete sevk edi-

lirler. Ona geldiklerinde kapıları açılır ve (cennet) bekçileri onlara der ki: “Selam olsun size, tertemiz olarak geldiniz. Ebedî kalacaklar olarak oraya girin.”

74. Derler ki: “Bize olan vaağine sadık kalan ve cennette dilediğimiz gibi hareket edelim diye bizi (cennet) arzına vâris kılan Allah’a hamdolsun. Çalışanların mükâfatı ne güzeldir!”

75. Meleklerin arşın etrafını sarmış (bir şekilde), Rabblerini hamd ile tesbih ettiğini görürsün. Aralarında hak ile hüküm verilmiş ve “Âlemlerin Rabbi olan Allah’a hamdolsun.” denilmiştir.

40. MU'MİN (ĞAFİR) SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 85 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Hâ, Mîm.

2. (Bu) Kitab’ın indirilmesi (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (her şeyi bilen) El-Alîm olan Allah tarafındandır.

3. Günahı bağışlayan, tevbeyi kabul eden, cezası çetin, lütuf ve ihsanı bol olan (Allah tarafından indirilmiştir). O’ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Dönüş O’nadır.

4. Allah’ın ayetleri hakkında kâfirlerden başkası tartışmaz. Onların şehirlerde (güç ve şatafat içinde) dolaşmaları seni aldatmasın.

5. Onlardan önce Nûh Kavmi, sonra da (Nebi’ye karşı düşmanlıkla bir araya gelmiş) gruplar yalanladı. Her ümmet, resûllerini yakalayıp (hapse etmek ya da öldürmek) istedi. Batıl uğruna (veya batıl yöntemlerle) mücadele edip, hakkın ayağını kaydirmek (onu ortadan kaldırmak) istediler. Onları (azapla) yakalayıverdim. Nasılmış benim cezalandırmam?

6. Böylece Rabbinin (azap) sözü, kâfirler üzerine hak oldu. Hiç şüphesiz onlar, ateşin ehlileridir.

7. Arşı taşıyan ve onun etrafında bulunanlar, Rabblerini hamd ile tesbih eder, O’na iman eder, iman edenler için bağışlanma talebinde bulunur ve “Rabbimiz! Rahmet ve ilimle her şeyi kuşattın, tevbe eden ve senin yoluna uyanları bağışla ve onları cehennem azabından koru.” (derler.)

8. “Rabbimiz! Onları kendilerine vadettiğin Adn Cennetleri’ne sok. Ve

onları, babaları, eşleri ve zürriyetlerinden salih olanları da (Adn Cenneti'ne sok). Hiç şüphesiz ki sen, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi) El-Hakîm olansın.”

9. “Onları kötülüklerden koru. O gün kimi kötülüklerden korumuşsan hiç şüphesiz ona merhamet etmişsindir. Ve bu, büyük kurtuluşun ta kendisidir.”

10. Kâfirlere de şöyle seslenilir: “Allah’ın (size olan) öfkesi, (cehenne mi hak ettiğinizden dolayı) nefislerinize olan öfkenizden çok daha büyüktür. Çünkü siz, iman etmeye davet edildiğinizde inkâr ediyordunuz.”

11. Derler ki: “Rabbimiz! Bizi iki defa öldürdün, iki defa dirilttin. Günahlarımızı itiraf ettik. (Buradan) çıkmanın herhangi bir yolu var mı?”

12. Sizin bu durumunuz, bir ve tek olarak Allah’a dua edildiğinde inkâr etmeniz nedeniyledir. O’na şirk koşulduğunda ise iman ederdiniz. Artık hüküm, (zatı ve sıfatları en yüce olan) El-Aliy, (en büyük) El-Kebîr olan Allah’a aittir.

13. Size ayetlerini gösteren ve sizin için gökten rızık indiren O’dur. (Allah’a) yönelenden başkası öğüt almaz.

14. Kâfirler hoş görmese de dini O’na halis kılarak Allah’a dua edin.

15. (Allah) dereceleri yükselten ve arşın sahibi olandır. (İnsanları) Kavuşma Günü (olan ahiret) ile uyarmaları için ruhu (vahyi) emriyle kullarından dilediği(nin kalbi)ne bırakır.

16. O gün, onlar açığa çıkarlar. Onlardan hiçbir şey Allah’a gizli kalmaz. (Allah seslenir:) “Bugün, hâkimiyet/egemenlik kimindir?” (Zatında, fiillerinde ve sıfatlarında tek olan) El-Vâhid ve (her şeye boyun eğdirip hükümüne ram eyleyen) El-Kahhâr olan Allah’ındır.

17. Bugün, her nefis kazandığının karşılığını alır. Bugün, zulüm yoktur. Şüphesiz ki Allah, hesabı çabuk görendir.

18. Onları Yevmu’l Azife/yaklaşan gün ile uyar. O zaman kalpler gırtlaklara dayanır, (korku ve kaygıdan) yutkunurlar. Zalimler için ne yakın bir dost ne de şefaati yerine getirilen bir şefaatchi vardır.

19. (Allah,) gözlerin hain bakışlarını ve sinelerin gizlediğini bilir.

20. Allah, hak ile hükmeder. Allah’ın dışında dua ettikleriye hiçbir şeye

hükmedemezler. Şüphesiz ki Allah (evet O), (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî ve (her şeyi gören) El-Basîr'dir.

21. Kendilerinden önce (yaşayanların) akıbetini görmek için yeryüzünde gezip dolaşmazlar mı? Onlar, güç ve yeryüzünde (yaptıkları) eserler bakımından bunlardan çok daha üstündüler. Allah onları günahları sebebiyle (azapla) yakalayiverdi. Onları Allah'tan koruyacak hiç kimse de olmadı.

22. (Bunun nedeni) resûlleri onlara apaçık deliller getirmiş, onlar da inkâr etmişlerdi. Bu sebeple Allah onları yakalayiverdi. Çünkü O, (güç ve kuvvet sahibi olan) Kaviy'dir, azabı çetin olandır.

23. Andolsun ki biz, Mûsâ'yı ayetlerimizle ve apaçık bir delille gönderdik.

24. Firavun'a, Haman'a ve Karun'a... Dediler ki: "Çok yalancı bir büyücüdür."

25. Onlara bizim katımızdan hakkı getirdiği zaman dediler ki: "Onunla beraber iman edenlerin erkek çocuklarını öldürün, kadınlarını ise sağ bırakın." Kâfirlerin hilesi mutlaka boşa çıkacaktır.

Firavun, "erkek çocukların öldürülmesi, kız çocukların sağ bırakılması" emrini iki defa vermiştir. İlki, Mûsâ (as) doğmadan önce; ikincisi ise Mûsâ'nın (as) risaletle görevlendirilip Firavun'u Allah'a davet etmesinden hemen sonradır.

İki emir arasında dikkat çekici bir fark vardır. İlk emir, İsrâîloğullarının sayısını azaltmak ve siyasi bir güç hâline gelmelerini engellemek içindir.

İkinci emir ise ayette belirtildiği gibi bir hile ve tuzaktan ibarettir. Mûsâ'ya (as) inacak olanları korkutmak ve toplumun başına gelen eziyet, işkence ve musibetlerin Mûsâ (as) sebebiyle olduğunu düşündürmek içindir.

Böylece insanlar Mûsâ'nın (as) tehlikeli olduğunu düşünecek, ondan ve siyasi otorite için tehlike arz eden davetinden uzak duracaklardır.

26. Firavun dedi ki: "Bırakın beni, Mûsâ'yı öldüreyim. O da Rabbini çağırsın (yardıma). Ben, (Mûsâ'nın) dininizi değiştirmesinden ya da yeryüzünde fesat çıkarmasından korkuyorum."

(bk. 7/A'râf, 110, 123)

27. Mûsâ dedi ki: "Hiç şüphesiz ki ben, Hesap Günü'ne inanmayan her kibirli kimseden, benim Rabbim ve sizlerin Rabbi olan (Allah'a) sığındım."

28. Firavun ailesinden olup imanını gizleyen bir adam dedi ki: " 'Rabbim Allah'tır.' dediği için bir adamı mı öldürüyorsunuz? Muhakkak ki Rabbinizden size apaçık delillerle gelmiştir. Şayet yalancı biriye yalanı kendi

aleyhinedir. Yok eğer doğru söylüyorsa sizi tehdit ettiği (azabın) bir kısmı başınıza gelir. Kuşku yok ki Allah, haddi aşıp çokça yalan söyleyen kimseye hidayet etmez.”

29. “Ey kavmim! Bugün yeryüzünde, üstün olarak mülk sizlere aittir. (Şayet) başımıza Allah tarafından bir sıkıntı gelirse bize kim yardım edecek?” Firavun dedi ki: “Ben, size sadece kendi görüşümü söylüyorum ve ben sizleri yalnızca dosdoğru yola iletiyorum.”

30. İman eden kimse dedi ki: “Ey kavmim! Sizin için grupların (helak oldukları) gibi bir günden korkuyorum.”

31. “Nûh, Âd, Semûd kavimleri ve onlardan sonra gelenlerin durumuna benzer (bir sondan korkuyorum). Allah kulları için zulüm/haksızlık istemez.”

32. “Ey kavmim! Şüphesiz ki ben, sizin için feryat figan gününden korkuyorum.”

33. “O gün, arkanızı dönüp kaçacaksınız. Sizi, Allah’tan koruyacak bir koruyucunuz olmayacak. Allah kimi saptırmışsa ona hidayet edecek hiç kimse yoktur.”

34. Andolsun ki daha önce Yûsuf da size apaçık delillerle gelmişti. Size getirdiği (deliller) hakkında şüpheye kapılmıştınız. O, vefat ettiği zaman demiştiniz ki: “Allah, ondan sonra bir resûl göndermeyecektir.” Allah, haddi aşan şüpheciler kimseleri işte böyle saptırır.

35. Onlar ki kendilerine gelmiş hiçbir delil olmamasına rağmen, Allah’ın ayetleri hakkında tartışanlardır. Allah katında ve iman edenlerin katında (bu yaptıklarına yönelik) öfke büyüktür. İşte Allah, kibirli zorba olanın kalbini böyle mühürler.

36. Firavun dedi ki: “Ey Haman, benim için bir kule inşa et. Umulur ki yollara ulaşırım.”

37. “Göklerin yollarına (ulaşırım da), Mûsâ’nın ilahına çıkabilirim! Şüphesiz ki ben, onun yalancı olduğunu sanıyorum.” Böylece Firavun’a kötü ameli süslü gösterildi ve (dosdoğru) yoldan alıkonuldu. Firavun’un hilesi, yok olup hüsrana uğramaya mahkûmdur.

38. İman eden kişi dedi ki: “Ey kavmim! Bana uyun ki sizi doğru yola ileteyim!”

39. “Ey kavmim! Bu dünya hayatı, yalnızca (geçici) bir faydalanmadır. Ahiret ise asıl kalınacak olan yurttur.”

40. “Kim bir kötülük yaparsa yalnızca onun benzeriyle karşılık görür. Kim de erkek veya kadın bir mümin olarak salih amelde bulunursa bunlar, cennete girerler ve orada hesapsız bir şekilde rızıklanırlar.”

41. “Ey kavmim! Ne oluyor da ben sizi kurtuluşa çağırırken; siz beni ateşe çağırıyorsunuz?”

42. “Beni, Allah’ı inkârâ ve hakkında bilgim olmayan şeyleri O’na ortak koşmaya davet ediyorsunuz. Oysa ben, sizleri El-Azîz ve El-Ğaffâr (olan Allah’a) davet ediyorum.”

43. “Çare yok! Beni kendisine çağırduğunuz şeyin, dünyada da ahirette de karşılığı ve değeri yoktur. Dönüşümüz Allah’adır. Haddi aşanlar, onlar ateşin ehlileridir.”

44. “Size (bu) söylediklerimi (yakın bir zamanda) hatırlayacaksınız. Ben, işimi Allah’a havale ediyorum. Şüphesiz ki Allah, kullarını görendir.”

45. Allah, onu kurdukları tuzağın kötülüklerinden korudu ve azabın en kötüsü Firavun ailesini çepeçevre kuşattı.

46. (Azabın en kötüsü) sabah akşam kendisine sunuldukları ateştir. Kıyametin kopacağı gün (ise) “Firavun ve ailesini ateşin en çetin olanına sokun.” (denilir).

47. Ateşin içerisinde karşılıklı suçlamalarda bulunup tartıştıkları zaman, zayıf bırakılmış (mustazaflar), büyüklenen (müstekbirlere) diyecekler ki: “Şüphesiz ki biz, sizin tebaanızdık. Şimdi siz, ateşten bir parçayı bizden savabilir misiniz?”

48. Müstekbirler derler ki: “Hepimiz (aynı azabın) içindeyiz. (Kendimize dahi faydamız yokken size ne yapabiliriz ki?) Gerçek şu ki Allah, kulları arasında hükmetti.”

Meşruiyetini İslam’dan almayan liderler ve tebaalarının ahiretteki durumları için bk. 2/Bakara, 167

49. Ateşte olanlar, cehennem bekçilerine derler ki: “Rabbinize dua edin de bir gün (olsun) azabımızı hafifletsin.”

50. (Bekçiler) derler ki: “Resûlleriniz size apaçık delillerle gelmedi mi?” Derler ki: “Evet.” (O zaman bekçiler) der ki: “O hâlde siz dua edin. Kâfirlerin duası her hâlükârda boş, faydasızdır.”

51. Hiç kuşkusuz biz, resûllerimize ve müminlere dünya hayatında ve şahitlerin (şahitlik etmek için) ayağa kalktığı (Kıyamet) Günü’nde yardım ederiz.

52. O gün bu zalimlere, öne sürdükleri bahaneler fayda vermez. Onlara lanet vardır. En kötü yurt da onlarıdır.

53. Andolsun ki biz, Mûsâ’ya hidayet verdik ve İsrâîloğullarına Kitab’ı miras bıraktık.

54. (O,) akıl sahipleri için hidayet ve öğüttür.

55. (Öyleyse) sabret. Şüphesiz, Allah’ın vaadi haktır. Günahların için bağışlanma dile ve sabah akşam Rabbinizi hamd ile tesbih et.

56. Kendilerine bir delil gelmemesine rağmen, Allah’ın ayetleri hakkında tartışanlar (var ya)! Onların göğüslerinde kendisine asla ulaşamayacakları bir kibirden başkası yoktur. (Öyleyse) Allah’a sığın. Şüphesiz ki O (evet O), (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî’ ve (her şeyi gören) El-Basîr’dir.

57. Muhakkak ki göklerin ve yerin yaratılması, insanın yaratılmasından daha büyüktür. Fakat insanların çoğu bilmezler.

58. Kör ile gören bir olmaz. İman edip salih amel işleyenle kötülük yapan da (bir olmaz). Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz.

59. Hiç şüphesiz, kıyamet gelecektir, onda hiçbir şüphe yoktur. Fakat insanların çoğu inanmazlar.

60. Rabbiniz buyurdu ki: “Bana dua edin, size icabet edeyim. Hiç kuşkusuz, bana ibadet etmekten büyüklenenler, boyun eğmiş/alçaltılmış olarak cehenneme gireceklerdir.”

Numan ibni Beşir’in (ra) rivayet ettiği bir hadiste Allah Resûlü (sav), “Dua, ibadetin ta kendisidir.” demiş ve bu ayeti okumuştur. (bk. Ebu Davud, 1479; Tirmizi, 2969)

61. Allah ki kendisinde sükûnet bulmanız için geceyi (yarattı ve çalışıp rız-

kınızı aramanız için de) gündüzü aydınlık kıldı. Gerçek şu ki Allah, insanlar üzerinde lütuf ve ihsan sahibidir, fakat insanların çoğu şükretmezler.

62. İşte bu sizin Rabbiniz olan, her şeyin yaratıcısı Allah'tır. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Buna rağmen) nasıl oluyor da (tevhidden şirke) çevriliyorsunuz?

63. Allah'ın ayetlerini inkâr edenler, işte böyle çevrilirler.

64. Allah ki yeri sizin için (üzerinde yaşanacak) bir yerleşke, gökyüzünü de bir bina/tavan kılandır. Size şekil verdi, şekillerinizi en güzel hâle getirdi ve sizi temiz şeylerden rızıklandırdı. İşte bu, sizin Rabbiniz olan Allah'tır. Âlemlerin Rabbi olan Allah ne mübarek, ne yücedir.

65. O (hayat sahibi ve her canlıya hayat veren) El-Hayy'dır. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (O hâlde) dini O'na halis kılarak kendisine dua edin. Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a aittir.

66. De ki: "Rabbimden bana gelen apaçık deliller (sebebiyle), Allah'ın dışında dua ettiğiniz varlıklara ibadet etmekten nehyedildim. Ve âlemlerin Rabbi olan Allah'a teslim olmakla emrolundum."

67. O; sizleri topraktan, sonra bir damla sudan, sonra kan pıhtısından (embriyo) yaratandır. Sonra sizi (anne karnından) bebek olarak çıkarmakta, sonra yetişkinlik çağına erişmeniz, sonra da yaşlanmanız için (size ömür bahşetmektedir). Sizden bazınızın canı daha önce alınır. Belirlenmiş bir zamana erişmeniz ve akletmeniz için (Allah, yaşamı böyle takdir etmiştir).

68. Dirilten ve öldüren O'dur. Bir işe (olması için) hükmettiğinde, yalnızca ona, "Ol!" der, o da oluverir.

69. Allah'ın ayetleri hakkında tartışanları görmedin mi? Nasıl da (haktan batıla) döndürülüyorlar.

70. Kitab'ı ve resûlleri kendisiyle gönderdiğimiz (mesajı) yalanlayanlar, pek yakında bilecekler/anlayacaklar.

71. Boyunlarında tasma ve zincirlerle sürüklenirler.

72. Kaynar su içinde... Sonra ateşte tutuşturulacaklar.

73. Sonra onlara denir ki: "Hani, nerede ortak koştuklarınızı?"

74. “Allah’ın dışında...” Derler ki: “Kaybolup gittiler. (Hakikatte) biz hiçbir şeye dua etmiyormuşuz.” İşte Allah, kâfirleri böyle saptırır.

75. Bu, yeryüzünde haksız yere şımarmanız ve böbürlenmeniz sebebiyledir.

76. Ebedî kalacaklar olarak cehennem kapılarından girin. Kibirliğin kalacağı yer ne kötüdür.

77. Sabret! Allah’ın vaadi haktır. İster onlara vadettiğimiz (azabın) bir kısmını sana gösterelim ya da (görmeden) seni vefat ettirelim (fark etmez). Onlar bize döndürülecek (tehdit edildikleri azabı tadacaklardır).

78. Andolsun ki senden önce resûller gönderdik. Onlardan bazısını sana anlattık, bazısını da anlatmadık. Allah’ın izni olmaksızın, bir resûlün mucize getirmesi olacak şey değildir. Allah’ın emri geldiğinde, hak ile hükmedilir ve batıl ehli orada hüsrana uğrar.

79. Allah, bir kısmına binmeniz ve bir kısmından yemeniz için hayvanları var edendir.

80. O (hayvanlarda) sizin için faydalar vardır. İçinizde var olan isteklerinize, onların üzerinde (yolculuk yaparak) ulaşasınız diye onları var ettik. (Ayrıca) hem onların hem de gemilerin üstünde (ulaşmak istediğiniz yerlere) taşınırsınız.

81. (Allah) size ayetlerini göstermektedir. O’nun hangi ayetini inkâr edeceksiniz ki?

82. Kendilerinden önce (yaşayanların) akıbetini görmek için, yeryüzünde gezip dolaşmazlar mı? Onların sayısı (Mekkelilerden) daha fazla, bunlardan daha güçlü, yeryüzünde eserleri daha çoktu. (Allah’ın azabına karşı) kazandıklarının kendilerine hiçbir faydası olmadı.

83. Resûlleri onlara apaçık delillerle geldiği zaman, yanlarında bulunan ilim/bilgi/teknoloji sebebiyle şımarıp böbürlendiler. (Fakat) alaya aldıkları (azap), onları çepeçevre kuşatıverdi.

84. Onlar azabımızı gördüklerinde, “Bir olan Allah’a iman ettik, O’na şirik koştuklarımızı inkâr ettik.” dediler.

85. Azabımızı gördüklerinde iman etmeleri onlara hiçbir fayda sağlamadı. (Bu,) Allah’ın geçmiş toplumlar hakkındaki değişmez yasasıdır. İşte orada (Allah’ın sünneti gerçekleştiğinde) kâfirler hüsrana uğradılar.

41. FUSSİLET SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 54 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Hâ, Mîm.
2. (Bu Kitap,) (özünde merhamet sahibi olan) Er-Rahmân ve (rahmetini kullarına eriştiren) Er-Rahîm olan (Allah) tarafından indirilmiştir.
3. (Bu,) bilen bir topluluk için Arapça okunan, ayetleri detaylı olarak açıklanmış bir Kitap'tır.
4. Müjdeci ve uyarıcı olarak... Onların çoğu yüz çevirdi. Onlar dinlemezler.
5. Dediler ki: "Bizi davet ettiğin şeye karşı kalplerimiz bir örtü içindedir. Kulaklarımızda da bir ağırlık vardır. Bizimle senin aranda bir perde vardır. Sen (elinden geleni) yap, hiç şüphesiz, biz de (elimizden geleni) yapacağız."
6. De ki: "Ben, ancak sizin gibi bir insanım. Bana, ilahınızın ancak tek bir ilah olduğu vahyolunuyor. (O hâlde) O'na yönelin ve O'ndan bağışlanma dileyin. Yazıklar olsun o müşriklere..."
7. Onlar ki zekâtı vermezler ve onlar kesinlikle ahireti inkâr ederler.
8. Şüphesiz ki iman edip salih amel işleyenlere, eksilmeyen/kesintisiz bir mükâfat vardır.
9. De ki: "Yoksa sizler, yeryüzünü iki günde yaratan (Allah'a) kâfirlik ediyor ve O'na denkler/ortaklar mı kılıyorsunuz? Bu, âlemlerin Rabbidir."
10. (Yeryüzünün) üzerinde (dağlardan) sabit kazıklar çaktı, orayı bereketlendirdi ve orada rızıklarını arayanlara eşit olarak dört günde (rızıklarını) takdir etti.
11. Sonra duman hâlinde olan semaya yöneldi. Ona ve yere: "İsteyerek veya isteksizce gelin." dedi. (O ikisi:) "İsteyerek geldik." dediler.
12. Onları, iki gün içinde yedi gök olarak yarattı. Her bir gök (tabakasına) emrini vahyetti. Dünya semasını kandillerle süsledik ve (şeytanlara karşı) koruduk. Bu, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (her şeyi bilen) El-Alîm (olan Allah'ın) takdiridir.
13. Şayet yüz çevirirlerse de ki: "Ben, sizi Âd ve Semûd kavimlerinin yıldırımına benzer bir yıldırımla uyardım."

14. “Yalnızca Allah’a ibadet edin.” diyerek, önlerinden ve arkalarından resûller gelince dediler ki: “Şayet Rabbimiz dileyseydi, (elçi olarak) melekler indirirdi. Şüphesiz ki biz, kendisiyle gönderildiğiniz şeyi inkâr ediyoruz.”

15. Âd Kavmi’ne gelince, yeryüzünde haksız yere büyüklendiler ve “Bizden daha güçlü olan kimmiş?” dediler. Görmediler mi onları yaratan Allah’ın kendilerinden daha güçlü olduğunu? Onlar, ayetlerimizi inkâr ediyorlardı.

16. Dünya hayatında alçaltıp rezil eden azabı tatmaları için, o uğursuz/kara günlerde üzerlerine bir kasırga gönderdik. Hiç kuşkusuz ahiret azabı, daha aşağılayıcı ve rezil edicidir. Onlara yardım da olunmaz.

17. Semûd’a gelince, biz onlara hidayet ettik. (Fakat) onlar körlüğü/dalaleti, hidayete tercih ettiler. İşledikleri (masiyetlere) karşılık, alçaltıcı azabın yıldırımları onları yakalayiverdi.

18. İman eden ve (Allah’tan) korkup sakınanları ise kurtardık.

19. Allah düşmanlarının diriltilip bir araya toplanacağı gün, onlar kontrollü bir şekilde ateşe sevk edilirler.

20. Ona geldikleri zaman, kulakları, gözleri ve derileri yapmış oldukları (kötülöklere dair) aleyhlerine şahitlik eder.

21. Kendi derilerine derler ki: “Niçin aleyhimize şahitlikte bulundunuz?” Derler ki: “Her şeyi dile getiren Allah, bizi de dile getirdi. Sizi ilk defa yaratan O’dur ve O’na döndürölürsünüz.”

22. Kulaklarınız, gözleriniz ve derilerinizin aleyhinize şahitlik edeceğini düşünmediğinizden (dolayı, isyan ederken) sakınmadınız. Fakat (işin hakikati) siz, yaptıklarınızın çoğunu Allah’ın bilmediğini zannederdiniz.

23. Bu, sizin Rabbinize karşı beslediğiniz ve sizi helaka sürükleyen zannınızdır. Böylece hüsrana uğrayanlardan oldunuz.

24. Eğer dayanabilirlerse ateş onların konaklama yeridir. Yok, (tekrar dünyaya gönderilip) hoşnut edilmek istiyorlarsa onlar(ın hiçbir talebi yerine gelmez,) hoşnut edilmezler.

25. Onlar için (sürekli beraber oldukları) kötü arkadaşlar kıldık. Kendilerine, önlerinde olan (ahiretin olmadığı düşüncesini), arkalarında olan (dünyanın tek hayat olduğu fikrini) süslü gösterdiler. Cin ve insanlardan,

geçmiş ümmetler hakkında geçerli olan (azap hükmü), bunların üzerine de hak oldu. Çünkü onlar, hüsrana uğrayan kimselerdi.

26. Kâfirler dediler ki: “Kur’ân’ı dinlemeyin ve o okunurken (anlaşılmasın diye) sesler çıkarın. Umulur ki siz galip gelirsiniz.”

Kur’ân okunurken lağv etmek/sesler çıkarmak, müşriklerin ortak özelliklerindedir. Vahye karşı çıkarılan bu gürültüler, zamana ve mekâna göre farklılık gösterse de amaç değişmemektedir: İnsanların vahyi anlamasına ve onunla hayat bulmasına engel olmak. Bu, bazen Kur’ân okuyan davetçiye saldırıp onun sesini kısmaya çalışarak (bk. 41/Fussilet, 26; 72/Cin, 19), bazen Kur’ân’a iftira ederek (bk. 8/Enfâl, 31; 16/Nahl, 103), bazen efsane ve masallar okuyup toplumu Kur’ân’dan alıkoyarak (bk. 31/Lokmân, 6), bazen sihir gibi göz boyayan vesilelerle insanları oyalayarak yapılmaktadır (bk. 7/A’râf, 113-116).

Günümüzde müzik, göz boyayan dijital ekranlar, dinden kopuk sanat, Kur’ân’ın anlaşılmasız olduğunu söyleyen gelenek, onu modern çağın tasdikçisi kabul eden akımlar, vahye davet eden müminlerin sesini kısmaya çalışan rejimler; Kur’ân anlaşılmasın diye koparılan gürültü örnekleridir.

27. Hiç şüphesiz, kâfirlere çetin bir azap tattıracak ve onları yaptıklarının en kötüsüyle cezalandıracağız.

28. Bu, Allah düşmanlarının cezası olan ateştir. Ayetlerimizi inkâr etmeleri nedeniyle, ceza olarak içinde ebedî kalacakları bir yurt vardır.

29. Kâfirler derler ki: “Rabbimiz! Cinlerden ve insanlardan bizi saptıranları bize göster. En aşağıda olanlardan/En alçaklardan olsunlar diye onları ayaklarımızın altına alalım.”

30. Şüphesiz ki: “Rabbimiz Allah’tır.” deyip sonra da istikamet üzere olanların üzerine melekler iner (ve der ki): “Korkmayın, üzülmeyin, size vadolunan cennetle sevinin.”

31. “Bizler, dünya hayatında da ahirette de sizin dostlarınızız. Orada canınızın istediği her şey sizindir ve orada olmasını arzuladığınız her şey de sizindir.”

32. “Bağışlayan ve merhametli (olan Allah’tan) bir ağırlanma olarak (oraya girin).”

33. Allah’a davet eden, salih amel işleyen ve “Ben Müslimlerdenim/şirki terk ederek tevhidle Allah’a yönelen kullardanım.” diyenden daha güzel sözlü kim olabilir?

İslami davetin özellikleri için bk. 12/Yûsuf, 108

34. İyilik ile kötülük eşit olmaz. Sen (kötülüğü) en güzel şekilde sav. (Bir de bakarsın ki) seninle arasında düşmanlık olan kimse, sıcak/samimi bir dost oluvermiş.

Zulme/Kötülüğe uğrayan insanın meşru hakları için bk. 4/Nisâ, 148

35. Bu (ahlaka) sabredenlerden başkası eriştirilmez. Bu (ahlaka) (hayırdan) büyük bir payı olandan başkası eriştirilmez.

36. Şayet şeytandan sana bir dürtü/vesvese gelirse Allah'a sığın. Şüphesiz ki O, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî' ve (her şeyi bilen) El-Alîm'dir.

37. Gece, gündüz, Güneş ve Ay O'nun ayetlerindedir. Güneş'e de secde etmeyin, Ay'a da... Şayet yalnızca O'na ibadet ediyorsanız, onları yaratan Allah'a secde edin.

38. Şayet büyüklenir (ve Allah'a secde etmeye yanaşmazlarsa), Rabbinin yanında olan (melekler), gece gündüz O'nu tesbih eder, usanmazlar.

39. O'nun ayetlerinden biri de (şudur:) Yeryüzünü kurumuş/çorak/hareketsiz görürsün. Üzerine su/yağmur indirdiğimizde hareketlenir ve kabırır. Hiç şüphesiz (kurumuş yere) hayat veren, elbette ölüleri de diriltecektir. Çünkü O, her şeye kadîrdir.

40. Ayetlerimiz hakkında (batıla) meyledenler, bize gizli kalmazlar. Ateş atılacak olan mı daha hayırlıdır, yoksa Kıyamet Günü güven içinde gelen mi? Dilediğinizi yapın. Şüphesiz ki O, yaptıklarınızı görmektedir.

41. Hiç kuşkusuz, kendilerine zikir/Kur'ân geldiğinde onu inkâr edenler (bu davranışlarının karşılığını göreceklerdir). Oysa O, izzetli/şerefli/değerli bir Kitap'tır.

42. Ne önünden ne de arkasından batıl ona gelebilir. (Hüküm ve hikmet sahibi) Hakîm ve (her daim övgüyü hak eden ve varlık tarafından övülen) Hamîd (olan Allah) tarafından indirilmiştir.

43. Sana söylenenler, senden önceki resûllere söylenenden başka bir şey değildir. Şüphesiz ki senin Rabbin, mağfîret sahibi ve can yakıcı azabın sahibidir.

44. Şayet o Kur'ân'ı, Arapça olmayan bir dilde indirseydik, "Ayetlerinin

açıklanması gerekmez miydi? Arapça olmayan bir kitap ve Arap (bir Peygamber)!” derlerdi. De ki: “O, iman edenler için hidayet ve şifadır. İman etmeyenlerinse kulaklarında bir ağırlık vardır ve o (Kur’ân), onlar için körlüktür. İşte bunlar, kendilerine uzak bir yerden seslenen (insanlar gibilerdir. Kur’ân’ı duymaz ve anlamazlar).”

45. Andolsun ki Mûsâ’ya Kitab’ı verdik. Onda ihtilafa düşüldü. Şayet Rabbinden daha önce geçmiş bir söz olmasaydı elbette aralarında hükmolunurdu. Şüphesiz ki onlar, o (Kitab’a karşı) huzursuzluk veren bir şüphe içerisindedir.

46. Kim salih amelde bulunursa kendi lehinedir. Kim de kötülük yaparsa kendi aleyhinedir. Rabbin kullarına zulmedici değildir.

47. Kıyamet bilgisi Allah’a döndürülür/O’na havale edilir. O’nun bilgisi olmaksızın meyve tomurcuğundan çıkmaz. Hiçbir kadın gebe kalmaz ve doğum yapmaz. “Nerede ortaklarım?” diye sesleneceği gün diyecekler ki: “Sana ilan edip bildiriyoruz ki bizden (senin ortağın olduğuna dair) şahitlik edecek hiç kimse yok.”

48. Daha önceden dua ettiklerinin tamamı kaybolup gitti. Ve hiçbir kaçırlarının olmadığını kesin bir bilgiyle anladılar.

49. İnsan, hayrı istemekten bıkip usanmaz. (Fakat) başına bir sıkıntı gelecek olsa tüm ümitlerini kaybeden bir ümitsiz olup çıkar.

50. Ona dokunan bir zarardan sonra, kendisine bir rahmet tattırsak hiç şüphesiz, “Bu, benim (hakkımdır) ve ben kıyametin kopacağını düşünmüyorum. Şayet Rabbime döndürülecek olsam O’nun katında, benim için daha güzel olanı vardır.” der. Andolsun ki kâfirlere yaptıklarını haber vereceğiz ve yine andolsun ki onlara en kaba/sert azaptan tattıracağız.

51. İnsana bir nimet verdiğimizde (şükretmekten) yüz çevirir ve (nimete şükretmek yerine bizden) uzaklaşır. Ona bir şer dokundu mu da geniş geniş dua etmeye başlar.

52. De ki: “Görüşünüz nedir? (Söylesenize! Şayet o Kur’ân) Allah katındansa sonra siz onu inkâr etmişseniz! (O hâlde) uzak bir ayrılık içinde olandan daha sapık kim olabilir?”

53. O (Kur’ân’ın) hak olduğu kesin bir şekilde kendilerine belli olsun diye,

ayetlerimizi hem ufukta hem de kendi nefislerinde onlara göstereceğiz. Rabbinin her şeyin üzerinde şahit olması yetmez mi?

54. Dikkat edin! Hiç şüphesiz onlar, Rabbleri ile karşılaşmaktan şüphe içindelerdir. Dikkat edin! Hiç şüphesiz O, her şeyi (çepeçevre kuşatan) Muhî'tir.

42. ŞÛRÂ SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 53 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Hâ, Mîm.

2. Ayn, Sîn, Kâf.

3. (İzzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi) El-Hakîm olan Allah, sana ve senden önceki (resûllere) işte böyle vahyeder.

4. Göklerde ve yerde olanların tamamı O'na aittir. Ve O, (zâtı ve sıfatları en yüce olan) El-Aliy ve (zâtı ve sıfatları en büyük olan) El-Azîm'dir.

5. Neredeyse üstlerinden gökler (Allah'ın azametinden dolayı) yarılr. Melekler de Rabblerini hamd ile tesbih ederler ve yerde olanlar için bağışlanma talebinde bulunurlar. Dikkat edin! Hiç şüphesiz ki Allah, (evet) O, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) El-Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm'dir.

6. Allah'ı bırakıp da veliler edinenler (var ya!) Allah, onların üzerinde gözetleyicidir. Sen, onların üzerine vekil değilsin.

Allah'ın dışında veli/dost edinmeye dair bk. 6/En'âm, 14; 29/Ankebût, 41

7. Böylece şehirlerin anası olan (Mekke'yi) ve çevresini uyarman ve (insanları) kendisinde şüphe olmayan Toplanma Günü'yle uyarman için, sana Arapça bir Kur'ân vahyettik. (Kıyamet Günü) bir grup cennette, bir grup alevleri dehşet saçan ateştedir.

8. Şayet Allah dileseydi, onları tek bir ümmet yapardı. Fakat dilediğini rahmetine dâhil eder. Zalimlerin ise ne bir dost ne de bir yardımcısı vardır.

9. Yoksa, Allah'ın dışında dostlar/veliler mi edindiler? Gerçek veli/dost Allah'tır. O, ölüleri diriltir. O, her şeye kadîrdir.

Allah'ın dışında veli/dost edinmeye dair bk. 6/En'âm, 14; 29/Ankebût, 41

10. Herhangi bir konuda ihtilafa düşerseniz, onun hükmü Allah'a aittir. İşte bu, Rabbim olan Allah'tır. Yalnızca O'na tevekkül ettim ve yalnızca O'na yönelirim.

Hâkimiyet/Hüküm yetkisinin yalnızca Allah'a ait olması ve O'na itaat hakkında bk. 4/ Nisâ, 59; 12/Yûsuf, 40

11. Göklerin ve yerin yaratıcısıdır. Size kendi nefislerinizden eşler yarattı. Davarlardan da çift çift yarattı. Sizi (bu yolla, dişi ve erkek yaratarak) çoğaltıp yayıyor. Hiçbir şey O'nun benzeri/misli/dengi değildir. O, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî ve (her şeyi gören) El-Basîr'dir. Vahyin nurundan uzak, zan ve heva üzere kurulu felsefe kaideleri, İslami ilimlere sirayet etmiş ve İslam ümmetinin Allah (cc) tasavvurunu ifsad etmiştir.

"Hiçbir şey O'nun benzeri/misli/dengi değildir." ayetiyle Allah'ın (cc) birçok sıfatını tevil/tahrif/inkâra kalkışan fırkalar olmuştur. Teşbihten (Allah'ı kullarına benzetmek) kaçalım derken daha büyük bir itikadi problem olan tahrif ve inkâra düşmüşlerdir.

Allah (cc) hiçbir şeyin kendisine benzemediğini, dengi ve misli olamayacağını bildirdikten sonra, "O, işiten ve görendir." demiştir. Buna binaen, "İnsanda görme sıfatı vardır. Allah da görüyor." der ve ayeti zahiri üzere alırsak Allah'ı (cc) insana benzetmiş oluruz. Ya da "Görmek için göze ihtiyaç vardır. Allah da görüyor, dersek dolaylı olarak O'nun organı olduğunu söylemiş oluruz." yaklaşımı ne denli abes ve gerçekten uzaksa Allah'ın (cc) Kur'ân ve Sünnetle sabit olan istiva, el gibi sıfatlarını benzer gerekçelerle ve teşbihten kaçınmak için inkâr etmek de o denli abes ve gerçeklikten uzaktır. Çünkü Allah'ın (cc) sıfatları, O'nun şanına, azametine, yüceliğine ve benzersizliğine yakışır biçimdedir. Biz O'nun (cc) haber verdiklerine iman eder, akli sorgulamalarla sıfatlarının keyfiyeti hakkında akıl yürütüp inkâra kalkışmayız. Allah'ın (cc) isim ve sıfatları hakkında bk. 3/Âl-i İmrân, 181; 7/A'râf, 180; 57/Hadîd, 4

12. Göklerin ve yerin anahtarları O'nundur. Rızkı dilediğine genişletir (dilediğine) daraltır. Çünkü O, her şeyi bilendir.

13. "Dini (tevhidle) ayakta tutun ve onda ayrılığa düşmeyin." diye Nûh'a emrettiğini, sana vahyettiğimizi, İbrâhîm, Mûsâ ve İsâ'ya emrettiğimizi sizin için dinde şeriat kıldık. Müşrikleri kendisine davet ettiğin (tevhid) onlara ağır geldi. Allah dilediği kulunu (tevhid ve ayrılıksız din için) seçer ve O'na yönelenleri hidayete erdirir.

14. Onlar kendilerine ilim (vahiy) geldikten sonra, aralarındaki azgınlık/kıskançlık/bir diğer gruba üstünlük sağlama isteği nedeniyle ayrılığa düştüler. Şayet belirlenmiş bir süreye kadar, Rabbinin verilmiş sözü ol-

masaydı aralarında hüküm verilirdi. Şüphesiz ki onların ardından Kitab'a mirasçı olanlar, huzursuzluk veren bir şüphe içerisindedir.

15. Sen (tevhide) davet et. Emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Onların hevalarına/arzularına uyma. Ve de ki: “Ben, Allah'ın indirdiği tüm Kitaplara iman ettim. Sizin aranızda adaletle (hükmetmekle) emrolundum. Allah, bizim de Rabbimiz sizin de Rabbinizdir. Bizim amellerimiz bize, sizin amel-lerinize size aittir. Bizimle sizin aranızda hüccet (karşılıklı delil getirip tartışmak) yoktur. (Çünkü hak, apaçık ortadadır.) Allah hepimizi bir araya toplayacaktır. Dönüş O'nadır.”

Tevhidlerine şirk bulaştırmış ve dinlerinde ayrılığa düşmüş toplumlarda, insanlık için en faydalı hizmet, gereksiz tartışmalardan kaçınarak tevhide davettir. Tevhid; batıl din ve uydurulmuş hurafelerin insanlarda oluşturduğu kuşku, tereddüt, güvensizlik hastalıklarına şifa olacak kurtuluş reçetesidir. Ehl-i Kitab'ın, insanları “dinde ayrılıkla” felakete sürüklediği bir dönemde, tevhide davetin emredilip tartışmanın yasaklanması, günümüz muvahhidlerine de yol göstermektedir.

16. (Allah'ın çağrısına) icabet edildikten sonra, Allah hakkında tartışanların delilleri, Rabbleri katında geçersizdir. Onların üzerine öfke vardır ve onlar için çetin bir azap vardır.

17. (O) Allah ki Kitab'ı ve mizanı hak ile indirdi. Nereden bileceksin, belki de kıyamet yakındır.

18. Ona inanmayanlar, onun hemen gelmesini isterler. İman edenlerse ondan yana bir korku içerisindedir ve onun hak olduğunu bilirler. Dikkat edin! Hiç şüphesiz kıyamet hakkında tartışanlar, (hakka dönüşü zor) uzak bir sapıklık içerisindedir.

19. Allah, kullarına karşı latiftir. Dilediğini rızıklandırır. O, (güç ve kuvvet sahibi olan) El-Kaviy ve (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz'dir.

20. Kim ahiret ekinini isterse (ameliyle ahiret sevabını isterse), onun ekini artırırız. Kim de dünya ekinini isterse (ameliyle dünya hayatının süsünü isterse), ona da ondan veririz. (Fakat) onun, ahirette hiçbir nasibi yoktur.

21. Yoksa, Allah'ın izin vermediği şeyleri, kendilerine dinden şeriat kılan/kanun yapan ortakları mı var? Şayet (azaplarının kıyamete erteleneceğine dair) kesin bir söz olmasaydı elbette, aralarında hüküm verilirdi. Şüphesiz ki zalimlere can yakıcı bir azap vardır.

Allah'ın (cc) izin vermediği şeyleri şeriat hâline getiren, haram helal, yasak serbest şeklinde kanunlaştırırlar, Allah'a (cc) şirk koşulan ortaklardır. Çünkü kanun yapma, şeriat belirleme ve yasama Allah'ın (cc) en belirgin sıfatlarından. (bk. 12/Yûsuf, 40; 18/Kehf, 26)

22. Zalimleri, kazandıkları (küfür ve masiyet) nedeniyle korkuya kapılmış görürsün. O (korktukları azap), başlarına gelmiştir. İman edip salih amel işleyenlerse cennet bahçelerindedir. Diledikleri her şey, Rabbleri katında onlarındır. İşte büyük lütuf ve ihsan budur.

23. Allah'ın, iman edip salih amel işleyen kullarına müjdelediği budur işte. De ki: “Ben, akrabalık bağından (kaynaklı) sevgi dışında sizden bir ücret istemiyorum/tek isteğim akrabalık bağını gözetmenizdir. Kim bir güzelli/iyilik elde ederse biz onun güzelliğini/iyiliğini arttırırız. Çünkü Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına teşekkür eden ve yaptıklarının karşılığını fazlasıyla veren) Şekûr'dur.”

24. Yoksa, “Yalan uydurup Allah'a iftira etti.” mi diyorlar? Şayet Allah dilese senin kalbini (sabır ve yakinle) mühürler (onların iftira ve sataşmaları sana zarar vermez). Allah batılı silip yok eder. Hakkı ise, (Nebî'ye vahyettiği) kelimeleriyle ayakta tutar. Çünkü O, sinelerde gizli olanı bilendir.

25. Kullarından tevbeleri kabul eden ve kötülükleri affeden O'dur. Ve O, yaptıklarınızı bilir.

26. İman edip salih amel işleyenlerin (dualarına) icabet eder, lütuf ve ihsanından onlara arttırarak (verir). Kâfirlere ise çetin bir azap vardır.

27. Şayet Allah kullarına rızık genişletseydi hiç şüphesiz, yeryüzünde taşkınlık yapıp haddi aşarlardı. Fakat O dilediği ölçüde (rızık) indirir. Şüphesiz ki O, kullarının durumundan haberdardır ve onları görendir.

28. (Rahmetinden) ümit kesmelerinin ardından, yağmuru indiren ve rahmetini yayan O'dur. O, (kullarını dost edinen ve müminlerin gerçek dostu) El-Veliy ve (her daim övgüyü hak eden ve varlık tarafından övülen) El-Hamîd'dir.

29. Göklerin ve yerin yaratılması, o ikisi içinde her tür canlıdan çoğaltıp yayması O'nun ayetlerindedir. Ve O, istediğinde onları (diriltip) bir araya toplamaya kadîr olandır.

30. Başınıza gelen her musibet, ellerinizle kazandığınız (günahlar) sebebiyledir. Hem (Allah) çoğunu da affeder.

31. Siz yeryüzünde (Allah'ı dilediğini yapmaktan) aciz bırakacak değilsiniz. Sizin Allah'ın dışında ne bir dostunuz ne de bir yardımcınız vardır.

32. Denizlerde yüzen dağlar misali gemiler, O'nun ayetlerindedir.

33. Dilerse rüzgârı durdurur da (gemiler) suyun üzerinde hareketsiz kalakalırlar. Şüphesiz ki bunda, çokça sabreden ve çokça şükredenler için ayetler vardır.

34. Veya (gemide olanları) işledikleri (günahlar) nedeniyle helak eder. Birçoğunu da affeder (helak olmaktan kurtarır).

35. Ayetlerimiz hakkında tartışanlar, kendileri için hiçbir kaçışın olmadığını bilsinler diye (Allah, kudretine delil olan ayetleri hatırlatmaktadır).

36. Size verilenlerin tamamı, dünya hayatının (geçici) metâsıdır. Allah'ın yanında olanlar ise iman eden ve yalnızca Rabblerine tevekkül edenler için daha hayırlı ve daha kalıcıdır.

37. Onlar ki büyük günahlardan ve fuhşiyattan kaçınır, kızdıkları zaman da bağışlarlar.

38. Onlar Rabblerinin (iman ve salih amel) çağrısına icabet eder, namazı dosdoğru kılarlar. İşleri, aralarında istişare iledir. Kendilerine verdiği-miz rızıktan infak ederler.

39. Onlar ki başlarına bir haksızlık geldiğinde yardımlaşırlar.

40. Kötülüğün karşılığı, misli ile kötülüktür. Kim de (haksızlığa uğramasına rağmen) affeder ve ıslah ederse onun mükâfatı Allah'a aittir. Şüphesiz ki O, zalimleri sevmez.

Açıklama için bk. 4/Nisâ, 148

41. Kim de zulme uğradıktan sonra öcünü alırsa böylelerinin aleyhlerine bir yol yoktur. (Kınanmaz, cezaya çarptırılmazlar.)

42. Aleyhlerine yol olanlar, insanlara zulmeden ve yeryüzünde haksızca taşkınlık edenlerdir. Bunlar için can yakıcı bir azap vardır.

43. Kim de sabreder ve bağışlarsa şüphesiz ki bu, azmedilmeye layık işlerdendir.

44. Allah kimi saptırırsa bundan sonra ona (tekrar hidayet verecek) hiç-

bir dostu yoktur. Azabı gördüklerinde zalimlerin, “Acaba (dünyaya) geri dönmenin bir yolu var mı?” dediklerini görürsün.

45. Onları ateşe arz edildikleri zaman, zilletten boyun bükmüş, göz ucuy-la bakarken görürsün. İman edenler derler ki: “Şüphesiz ki asıl hüsrana uğrayanlar, hem kendilerini hem de ailelerini Kıyamet Günü hüsrana uğratanlardır.” Dikkat edin! Hiç şüphesiz zalimler, sürekli olan bir azabın içerisindeledir.

46. Allah’ın dışında onlara yardım edecek hiçbir dostları yoktur. Allah kimi saptırmışsa onun için hiçbir (kurtuluş) yolu yoktur.

47. Allah’ın (verdiği hüküm nedeniyle), geri çevrilmesi mümkün olmayan gün gelmeden önce, Rabbinizin (iman ve salih amel) çağrısına icabet edin. O gün ne sığınacağınız ne de saklanabileceğiniz bir yeriniz olur.

48. Şayet yüz çevirirlerse seni, onların üzerine (amellerini kayıt altına alan bir) gözetleyici kılmadık. Senin vazifen yalnızca tebliğdir. Şüphesiz ki biz, insana tarafımızdan bir rahmet tattırdığımızda bundan dolayı sevinip şımarır. Şayet ellerinin (yapıp) takdim ettiği (ameller) nedeniyle başına bir kötülük gelse şüphesiz ki insan nankörleşiverir.

49. Göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği Allah’ındır. Dilediğini yaratır. Dilediğine kız, dilediğine erkek (çocuk) bağışlar.

50. (Dilediğine) erkek ve kız çocuklardan çift çift verir. Dilediğini kısır kılar. Çünkü O, (her şeyi bilen) Alîm ve (her şeye güç yetiren, mutlak kudret sahibi olan) Kadîr’dir.

51. Vahyetmek, perde gerisinden (konuşmak) veya izniyle vahyeden bir elçi/melek göndermesi dışında, Allah’ın bir insanla konuşması olacak şey değildir. Şüphesiz ki O, (zâtı ve sıfatları en yüce olan) Aliy ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm’dir.

52. Böylece sana emrimizden bir ruh/Kur’ân vahyettik. Sen Kitab’ın ve imanın ne olduğunu bilmezdin. Fakat biz onu, kullarımızdan dilediğimizi kendisiyle hidayet ettiğimiz bir nur kıldık. Şüphesiz ki sen, dosdoğru yola iletirsin.

53. (O yol ki) göklerde ve yerde olanların tamamının kendisine ait olduğu Allah’ın yoludur. Dikkat edin! İşler Allah’a döner.

43. ZUHRUF SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 89 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Hâ, Mîm.
 2. Apaçık/Açıklayıcı Kitab'a yemin olsun ki
 3. Akletmeniz için onu Arapça bir Kitap kıldık.
 4. Hiç kuşkusuz o, bizim katımızdaki ana Kitap'ta (Levh-i Mahfûz'da) olan, çok yüce, hüküm ve hikmet sahibi Kitap'tır.
 5. Siz haddi aşan bir toplumsunuz diye, sizi zikirle/Kur'ân'la uyarmaktan vaz mı geçelim?
 6. Oysa biz, öncekiler arasında nice nebiler göndermişizdir.
 7. Onlara ne zaman bir nebi gelse, mutlaka onunla alay ederlerdi.
 8. Biz, (Mekkelilerden) kuvvet bakımından daha üstün olanlarını helak ettik. Evvelkilerin örneği (Kitap'ta) geçmiştir.
 9. Şayet onlara, "Gökleri ve yeri kim yarattı?" diye sorsan kesinlikle, "Onları (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (her şeyi bilen) El-Alîm (olan Allah) yarattı." derler.
- Müşrik, Allah'a (cc) inandığını iddia etse de imanı geçersizdir. Geniş açıklama için bk. 23/Mu'minûn, 84-90. ayetler ve açıklaması
10. O (Allah) ki yeri sizin için bir döşek kıldı ve orada (amacınıza) ulaşmanız için yollar var etti.
 11. O (Allah) ki gökten belli bir ölçüde su indirdi. Onunla ölmüş bir beldeyi canlandırdık. Siz de (kabirlerinizden) böyle çıkarılırsınız işte.
 12. O (Allah) ki tüm çiftleri yarattı; gemilerden, hayvanlardan bineceğiniz binekler var etti.
 13. Onların sırtlarına kurulmanız ve yerleştiğiniz zaman Rabbinizin nimetini hatırlayıp, "Bunu hizmetimize sunan Allah tüm eksikliklerden münezzehdir. (Aksi hâlde) bizim buna gücümüz yetmezdi."
 14. "Ve bizler şüphesiz ki Rabbimize döndürüleceğiz." (demeniz için.)
 15. (Bunca nimetine rağmen) kullarından bir bölümü, Allah'ın parçası/cocuğu olduğuna hükmettiler. Hiç kuşkusuz insan, apaçık bir nankördür.

16. Yoksa (Allah), yarattıkları içinden kızları (kendisi için evlat) edinip oğlanları size mi seçti?

17. Onlardan birine, Er-Rahmân'a (evlat olarak) yakıştırdığı (kız çocuğu) müjdesi verildiğinde, öfkeyle dolup taşmış hâlde yüzü simsiyah kesilir.

18. Yoksa, süs içinde büyütülen ve tartışmada (meramını) açıkça ortaya koyamayan (nahif, ince, duygusal kız çocuklarını mı Allah'a nispet ediyorlar)?

Mekkelilerin kız çocuk istememe gerekçelerinden biri de savaş, tartışma gibi durumlarda kız çocuklarının kendilerine bir fayda sağlamadığı düşüncesi idi. Allah (cc) onların bu düşüncesini kendilerine hatırlatıp, "Bu gerekçeyle kendinize yakıştırmadığınız kızları, Allah'a (cc) mı yakıştırıyorsunuz?" dedi.

19. Er-Rahmân'ın kulları olan melekleri dışı saydılar. Yaratılışlarına mı şahit oldular? Şahitlikleri yazılır ve (ondan) sorguya çekilirler.

20. Dediler ki: "Şayet Rahmân dileseydi (putlara) ibadet etmezdik." Onların buna dair hiçbir bilgileri yoktur. Sadece zanna dayalı tahminlerde bulunuyorlar.

21. Yoksa, bundan önce kendilerine verdiğimiz bir kitap var da ona mı sınıksı tutunuyorlar?

22. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, "Babalarımızı bir din üzere bulduk, biz de onların izlerinden yürüyerek hidayete ermiş bulunuyoruz." dediler.

23. Senden önce de ne zaman bir beldede bir uyarıcı gönderecek olsak mutlaka oranın refah içinde yaşayan şımarıkları dediler ki: "Şüphesiz ki biz, babalarımızı bir din üzere bulduk ve biz onların eserlerine/izlerine uymuş kimseleriz."

Atalar dinine, refah ve zenginlik içinde yaşayan elit insanların sahip çıkması şundandır: Toplumu yönetip imtiyaz sahibi olmak isteyenler, hakikatin sabit bir ölçüsünün olmasını istemez; muğlak, belirsiz ölçülere tutunurlar. Böylece topluma bir şey dayatmak istediklerinde, "Atalarımız da böyle yapardı. Atalarımızın izindeyiz." diyerek atalarını dayanak gösterirler. Çünkü "ataları" en iyi onlar tanır, topluma da onlar tanıtırlar. Bu imtiyazla, toplumun zayıf bırakılmışlarını sorunsuzca yönetirler.

24. (Peygamber) dedi ki: "Babalarınızı üzerinde bulduğunuzdan daha hayırlı olanını size getirmiş olsam da mı?" Dediler ki: "Şüphesiz ki biz, sizin kendisiyle gönderildiğiniz şeyi inkâr edenleriz."

25. (Bunun üzerine) onlardan intikam aldık. Yalanlayanların akıbetinin nasıl olduğuna bir bak.

26. (Hatırlayın!) Hani İbrâhîm babasına ve kavmine, “Şüphesiz ki ben, sizin ibadet ettiklerinizden berîyim/uzağım.” demişti.

27. “Beni yaratan (Allah) hariç. Şüphesiz ki O, beni (doğruya) hidayet edecektir.”

28. (Bu sözleri) insanlar ona dönerler diye onun ardından kalıcı bir kelime kıldı.

İbni Abbâs (ra), Mucâhid, Dehhâk, Katâde ve Suddî (rh) gibi selef müfessirlerine göre İbrâhîm'in (as) ardından, zürriyeti için kalıcı kılınan kelime, “Lailaheillallah” kelimesidir. (bk. Tefsîru't Taberî, 21/589; İbn-i Keşîr Tefsîri, 10/22) Buna göre İbrâhîm (as) bu sözleriyle Kelime-i Tevhid'i tefsir etmiştir: Allah'ın (cc) dışında ibadet edilen tüm tağutlardan uzaklaşıp yalnızca O'na (cc) kulluk etmek! Kur'ân'da “ilah” kavramı ve Kelime-i Tevhid'in açılımı için bk. 21/ Enbiyâ, 25

29. Hayır! Ben onları ve babalarını, kendilerine hak ve açıklayıcı bir resûl gelinceye kadar faydalandırdım.

30. Hak kendilerine geldiği zaman, “Bu, sihirdir ve biz, bunu inkâr edenleriz.” dediler.

31. Dediler ki: “Bu Kur'ân'ın, iki beldenin büyüklerinden birine inmesi gerekmez miydi?”

32. Rabbinin rahmetini onlar mı paylaşıyorlar? (Oysa) dünya hayatında geçimliklerini aralarında biz paylaştırdık. Onların bir kısmı diğer bir kısmına iş gördürsün/hizmet ettirsin diye, bazısını bazısına derecelerle yükselttik. Rabbinin rahmeti, onların toplayıp yığıdıklarından daha hayırlıdır.

33. Şayet insanlar (küfür etrafında toplanıp dünyayı dine tercih edecek) tek bir ümmet olmayacak olsaydı Er-Rahmân'ı inkâr edenlerin evlerine, gümüşten tavanlar ve üzerinde yükselecekleri (gümüşten) merdivenler yapardık.

34. Evlerine (gümüşten) kapılar ve üzerine kurulup yaslanacakları se-dirler (yapardık).

35. Ve (daha başka) süsler... Bunların hepsi, dünya hayatının (geçici) metâsidir. Ahiret ise Rabbinin katında muttakilerindir.

36. Kim de Er-Rahmân'ın zikrinden yüz çevirirse ona bir şeytan bağlarız da (hep) onunla beraber olur.

37. Hiç şüphesiz o (şeytanlar), onları yoldan alıkoyar, onlarsa doğru yolda olduklarını sanırlar.

38. Sonunda bize geldikleri zaman (şeytana) der ki: "Keşke benimle senin aranda, doğuyla batı arası kadar mesafe olsaydı. Ne kötü arkadaşsın."

39. Bugün (hiçbir şey) size fayda vermez. Çünkü zulmettiniz. Hiç kuşkusuz, azapta da ortaksınız.

40. Yoksa sen mi sağıra duyuracak, köre ve apaçık sapıklıkta olana yol göstereceksin?

41. Seni götürsek bile, hiç şüphesiz, onlardan intikam alacağız.

42. Ya da onlara vadettiğimiz (azabı) sana gösteririz. Şüphesiz ki biz, onlara güç yetirenleriz.

43. Sana vahyedilene sıkı sıkıya tutun. Gerçekten sen, dosdoğru bir yol üzeresin.

44. Doğrusu o (Kur'ân), sana ve kavmine bir zikir (hatırlatma, şereftir). (Ondan) sorulacaksınız.

43 ve 44. ayetler mümine şeref, izzet ve üstünlüğün yolunu göstermektedir. Vahye sıkı sıkı tutunmak ve onunla şeref duymak... Bugün, vahiy dışı kaynaklara tutunmak, izzet ve şerefi Kur'ân dışındaki beşerî programlarda aramak en temel sorunlarımızdan biridir.

45. Senden önce gönderdiğimiz resûllerimize sor (bakalım), biz, Er-Rahmân'ın dışında ibadet edilecek ilahlar kılmış mıyız hiç?

(Kur'ân'da ilah kavramı ve Kelime-i Tevhid'in açılımı için bk. 21/ Enbiyâ, 25)

46. Andolsun ki Mûsâ'yı, ayetlerimizle Firavun ve ileri gelenlerine gönderdik. Dedi ki: "Şüphesiz ki ben, âlemlerin Rabbinin elçisiyim."

47. Onlara ayetlerimizle geldiğinde, gülüp (eğlenmeye) başladılar.

48. Onlara gösterdiğimiz her ayet, (bir önceki) kardeşinden daha büyüktür. Belki (hakka) dönerler diye, onları azapla yakalayiverdik.

49. Dediler ki: "Ey büyücü! Rabbinin senin yanındaki (duanı kabul edeceğine dair) ahdiyle bizim için dua et. (Azabı giderirse) hiç şüphesiz biz, hidayet ehli oluruz."

50. Onlardan azabı giderince, hemen sözlerini bozuverdiler.

51. Firavun, kavmi içinde seslendi ve dedi ki: “Ey kavmim! Mısır’ın mülkü/ egemenliği ve şu altımdan akan nehirler bana ait değil mi? Görmüyor musunuz?”

52. “Yoksa ben, şu basit insandan ve neredeyse kendini ifade edemeyenden daha hayırlı değil miyim?”

53. “Onun üzerine altından bilezikler atılmalı değil miydi? Ya da onunla beraber meleklerin gelmesi gerekmez miydi?”

54. Kavmini hafife aldı/onursuzlaştırdı/aptallaştırdı, onlar da ona itaat ettiler. Şüphesiz ki onlar, fasık bir topluluktur.

55. Bizi öfkelerince, onlardan intikam aldık ve onların tamamını (denizde) boğduk.

56. Böylece onları, sonradan gelecekler için bir ibret vesikası ve örnek kıldık.

57. Meryem oğlu (Îsâ) örnek verildiğinde senin kavmin hemen bağırıp çağırmaya başladı.

Müşrikler, Îsâ’yı (as) duyduklarında sevinç çılgınlıkları atarlardı. Kendilerine Kitap verilmiş olan Hristiyanların Allah’a (cc) çocuk nispet etmesini, Îsâ’ya (as) dua edip ondan fayda beklemelerini ve zararı defetmesini ummalarını, kendi atalarının doğru yolda olduğuna delil olarak alırlardı. (bk. Tefsîru’t Taberî, 21/625)

58. Dediler ki: “Bizim ilahlarımız mı daha hayırlı yoksa O mu?” Onu sana, ancak tartışmak için örnek verdiler. Bilakis onlar, (tartışmada haddi aşır) düşmanlıkta ileri giden bir kavimdir.

59. O, yalnızca bir kuldür. Ona nimet verdik ve onu, İsrâîloğulları için bir örnek kıldık.

60. Şayet dilesek sizin içinizden melekler kılardık, yeryüzünde onlar sizin yerinizi alırdı.

61. Şüphesiz ki o (Îsâ), kıyamet için bir bilgi (onun vuku bulmasının yaklaştığına dair alamettir). O hâlde onda hiçbir şüpheye kapılmayın ve bana uyun. Bu, dosdoğru yoldur.

62. Sakın şeytan sizi (Allah’ın yolundan) alıkoymasın. Çünkü o, sizin apaçık düşmanınızdır.

63. Îsâ apaçık delillerle geldiği zaman dedi ki: “Muhakkak ki size hikmeti getirdim ve ihtilaf ettiğiniz konuların bazısını açıklamak için geldim. Allah’tan korkup sakının ve bana uyun.”

64. “Gerçek şu ki: Allah, O, benim de Rabbim sizin de Rabbinizdir. O’na ibadet edin. Bu, dosdoğru yoldur.”

65. Gruplar kendi aralarında anlaşmazlığa düştüler. Can yakıcı günün azabından dolayı, zalimlere yazıklar olsun.

66. Hiç farkında değilken, kıyametin ânsızın kendilerine gelmesinden başka bir şey mi bekliyorlar?

67. O gün dostlar, birbirine düşman olacaktır. (Allah için birbiriyle arkadaşlık etmiş) muttakiler hariç.

68. Ey kullarım! Bugün size korku yoktur ve siz üzülmeceksiniz de.

69. Onlar ki ayetlerimize iman eden ve teslim olanlardı.

70. Siz ve eşleriniz (Allah tarafından) ağırlananlar olarak cennete giriniz.

71. Onların etrafında altın tabaklar ve kadehlerle dolaşılır. Orada canın istediği ve göze hoş gelen her şey vardır. Siz orada ebedî kalacaksınız.

72. İşte, yaptığınız ameller karşılığında mirasçı olduğunuz cennet budur.

73. Orada, sizin için kendisinden yiyeceğiniz çokça meyveler vardır.

74. Şüphesiz ki mücrimler, cehennem azabı içerisinde ebedî kalacaklardır.

75. (Azaba) ara verilmez ve (azabın içinde) ümitsizce beklerler.

76. Biz onlara zulmetmedik. Fakat onlar kendilerine zulmetmekteydiler.

77. “Ey Malik!” diye seslenirler: “Rabbin işimizi bitirsin (de canımızı alsın).” (Cehennem bekçisi Malik) diyecek ki: “Şüphesiz ki siz, (azap içinde) kalacaksınız.”

78. Andolsun ki size hak olanı getirdik. Fakat çoğunuz haktan hoşnut değildiniz.

79. Yoksa onlar, (Resûl’e düşmanlık) işini sağlam mı tutmuşlar? Hiç şüphesiz, biz de (onları cezalandırma işini) sağlam tutarız.

80. Yoksa onlar, gizlediklerini ve fısıldaşmalarını duymadığımızı mı sanıyorlar? Bilakis, elçilerimiz/melekler onların yanında yazmaktadır.

81. De ki: “Şayet Er-Rahmân’ın bir çocuğu olmuş olsaydı, (ona) ilk ibadet eden ben olurum.”

Şayet Allah (cc), kendisiyle kulları arasında aracılık etsin diye çocuk edinecek olsa bunu insanlara ilk haber veren ve bunun gereğini yerine getirerek o çocuğa ilk ibadet edecek olan peygamberler olurdu. Çünkü onların vazifesi, Allah’ın (cc) isteklerini yerine getirmek ve insanlara ulaştırmaktır. Ancak Allah (cc), böyle bir şeyden münezzehtir. Ne buna dair bir kitap indirmiş ne de elçilerine vahyetmemiştir. Bu, bilmeyenlerin zan ve iftiralardır.

82. Göklerin, yerin ve arşın Rabbi (olan Allah), onların yakıştırdıkları sıfatlardan münezzehtir.

83. Onları (kendi hâllerine) bırak. Onlara vadedilen günleriyle karşılaşınca kadar, (eğlenceye) dalıp oyalansınlar.

84. O, gökte de ilah olandır yerde de ilah olandır. O, (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm ve (her şeyi bilen) El-Alîm’dir.

Açıklama için bk. 6/En’âm, 3 ve 11/Hûd, 87

85. Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin yalnızca kendisine ait olduğu (Allah) ne yücedir. Kıyametin bilgisi O’nun yanındadır ve O’na döndürülürsünüz.

86. Onun dışında dua ettikleri, şefaathetkisine sahip değillerdir. Ancak bilerek hakka şahitlik edenler müstesna.

Ayet-i kerime iki hakikate temas etmektedir:

a. Kur’ân’da nefyedilen ve olmadığı kabul edilen şefaathetki, mutlak değildir. Kur’ân’ın ifadesiyle Allah’ın (cc) izin verdiği, razı olduğu, bilerek hakka şahitlik edenlerin şefaathetki yetkisi olabilir. (bk. 2/Bakara, 255; 19/Meryem, 87; 21/Enbiyâ, 28)

Ancak Allah’ın (cc) kime şefaathetki yetkisi vereceğini, kimlerden razı olacağını ve kimi şefaathetki nail kılacağını yalnızca Allah (cc) bilir. Bu nedenle şefaathetki, yalnızca Allah’tan (cc) istenir. (bk. 39/Zümer, 43-44)

b. Hakka yani Kelime-i Tevhid’e şahitlik etmek bilerek olmalı, ilim üzere yapılmalıdır. Kişiye fayda sağlayan Kelime-i Tevhid, neyi reddedip neyi kabul ettiğini bilerek söylenen Lailaheillallah’tır. (bk. 47/Muhammed, 19)

87. Şayet onlara, “Kim onları yarattı?” diye soracak olsan hiç şüphesiz: “Allah!” diyecekler. Nasıl da (tevhidden şirke) çevriliyorlar!

Detaylı açıklama için bk. 23/Mu’minûn, 90

88. “Rabbim! Şüphesiz ki bunlar, iman etmeyen bir kavimdir.” şekvasında (Allah bilmektedir).

89. Şimdi sen, onlardan yüz çevir ve “Selam!” de. Pek yakında bilecekler/anlayacaklar.

44. DUHAN SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 59 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Hâ, Mîm.
2. Apaçık/Açıklayıcı Kitab’a andolsun ki
3. Şüphesiz ki biz, onu mübarek bir gecede indirdik. Kuşkusuz biz, uyarmanız.
4. O (gecede) her hikmetli iş ayrılır.
5. Katımızdan bir emirle (yapılacaklar belirlenir ve vazifeler dağıtılır). Şüphesiz ki biz, (insanlara resûller) gönderenleriz.
6. Rabbinden bir rahmet olarak... Şüphesiz ki O, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semî ve (her şeyi bilen) El-Alîm’in ta kendisidir.
7. Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin Rabbidir. Yakinen iman ediyorsanız (bu böyledir).
8. O’ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Diriltir ve öldürür. Sizin ve evvelki babalarınızın Rabbidir.
9. (Hayır,) aslında onlar, şüphe içinde oyalanmaktadırlar.
10. O hâlde, göğün apaçık bir dumanla geleceği günü gözetle.
11. İnsanları bürüyüp kuşatacaktır. Bu, can yakıcı bir azaptır.
12. “Rabbimiz! Azabı bizden gider. Hiç şüphesiz biz, müminleriz.”
13. (Bu bela başlarına geldikten sonra) nasıl öğüt alacaklar ki? Oysa onlara apaçık bir resûl gelmişti.
14. Sonra ondan yüz çevirdiler ve dediler ki: “Kendisine öğretilmiş bir delidir.”
15. Biz, kısa bir süreliğine azabı sizden gidereceğiz, (fakat) siz, yine (şirke) dönecek olanlarsınız.
16. En büyük yakalayışla yakalayacağımız gün, hiç şüphesiz biz, intikam alıcılarız.

17. Andolsun ki onlardan önce Firavun'un kavmini imtihan etmiştik. Ve onlara, değerli bir resûl gelmişti.

18. (Demişti ki:) "Allah'ın kulları (olan İsrâîloğulları)nı bana geri verin. Şüphesiz ki ben, sizin için güvenilir bir resûlüm."

19. "Allah'a karşı üstünlük taslamaya kalkmayın. Gerçekten size apaçık bir delil getirdim."

20. "Ve ben, beni taşıyıp kovmanız ihtimaline karşı, benim ve sizin Rabbiniz olan Allah'a sığındım."

21. "Şayet bana inanmayacaksınız, benden uzak durun."

22. Rabbine dua etti: "Şüphesiz ki bunlar, suçlu günahkâr bir topluluktur."

23. (Allah dedi ki:) "Kullarımla gece yola koyul. Siz takip edileceksiniz."

24. "Denizi de açık bırak. (Sizin ardınızdan gelenler) ordu hâlinde boğulacaklardır."

25. Onlar nice bahçeleri ve pınarları terk ettiler.

26. Ekinler ve değerli konaklar...

27. Ve keyfini sürdürdükleri rahat bir yaşam...

28. Böylece biz bunları, başka bir kavme miras olarak verdik.

29. Ne gök ne de yer ağladı onlar için ve onlara mühlet de verilmedi.

30. Andolsun ki biz, İsrâîloğullarını alçaltıcı azaptan kurtardık.

31. Firavun'dan... Şüphesiz ki o, üstünlük taslayan, haddi aşanlardan bir zorbaydı.

32. Andolsun ki biz, onları ilim üzere âlemlere üstün kıldık.

33. Ve onlara içlerinde açık bir imtihan olan ayetler verdik.

34. Hiç kuşkusuz bunlar derler ki:

35. "Bu, yalnızca ilk ölümümüzdür ve biz asla diriltilmeyeceğiz."

36. "Şayet doğru söylüyorsanız (ölmüş) babalarımızı getirin (bakalım)!"

37. Onlar mı yoksa Tubba' Kavmi mi daha hayırlıdır? Ve onlardan öncekiler mi? Onları helak ettik. Çünkü onlar mücrimlerdi.

38. Biz; gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri oyun olsun diye yaratmadık.

Yaratılış gayesi için bk. 38/Sâd, 27

39. Biz onları ancak hak ile yarattık. Fakat onların çoğu bilmezler.
40. Hiç şüphesiz Yevmu'l Fasl/Ayırt Etme Günü, onların topluca (diriltilecekleri) vakittir.
41. O gün, dostun dostu hiçbir faydası olmaz ve onlara yardım da edilmez.
42. Allah'ın rahmet ettikleri müstesna. Şüphesiz ki O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm'in ta kendisidir.
43. Hiç kuşkusuz o Zakkûm ağacı,
44. Günahkârların yiyeceğidir.
45. Erimiş maden gibi karınlarda kaynar.
46. Kaynar suyun fokurdaması gibi.
47. (Denir ki:) Alın onu da cehennemin orta yerine sürükleyin.
48. Sonra başından aşağı kaynar suyun azabından dökün.
49. Tat (bakalım azabı)! Çünkü sen izzetli ve değerliymişsin ya!
50. Şüphesiz ki bu, sizin kuşkuya kapıldığınız şeydir.
51. Kuşkusuz muttakiler, güvenli bir makamdalardır.
52. Cennetler ve pınarlar içinde.
53. İnce ve kalın ipekten elbiseler giyinir, karşılıklı otururlar.
54. İşte böyle... Onları iri gözlü hurilerle evlendirdik.
55. Orada, emniyet içinde, her çeşit meyveden isterler.
56. Orada, ilk ölümleri dışında bir ölüm tatmazlar. Ve (Allah,) onları cehennem azabından korumuştur.
57. Rabbinden bir lütuf ve ihsan olarak... İşte bu, büyük kurtuluşun/kazancın ta kendisidir.
58. Öğüt almaları için o (Kur'ân'ı) senin dilinde kolaylaştırdık.
59. (Öyleyse) gözetle. Onlar da gözetlemektelerdir.

45. CÂSİYE SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 37 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Hâ, Mîm.
2. Kitab'ın indirilmesi (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi) El-Hakîm olan Allah tarafından.
3. Şüphesiz ki göklerde ve yerde, müminler için (O'nun birliğine ve azametini işaret eden) ayetler vardır.
4. Sizin yaratılışınızda ve yeryüzünde yaydığı canlılarda da yakinen inanan bir topluluk için ayetler vardır.
5. Gece ve gündüzün peşi sıra gelmesinde, Allah'ın gökten indirip, yeri ölümünden sonra kendisiyle dirilttiği rızıkta/yağmurda ve rüzgârların çevrilmesinde akleden bir topluluk için ayetler vardır.
6. İşte bunlar, Allah'ın hak olarak sana okuduğumuz ayetleridir. Onlar, Allah'tan ve O'nun ayetlerinden sonra hangi söze inanırlar?
7. Çokça yalan söyleyip iftira eden ve çokça günah işleyen her bir kimsenin vay hâline!
8. Allah'ın ona okunan ayetlerini işitir de sonra hiç duymamış gibi büyüklük taslayarak (küfründe) ısrar eder. Onu can yakıcı azapla müjdele.
9. Ayetlerimizden bir şey öğrenecek olsa onu alay konusu ediniz. Böylerine alçaltıcı bir azap vardır.
10. Önlerinde (onları beklemekte olan) cehennem vardır. Ne kazandıkları ne de Allah'ın dışında edindikleri veliler kendilerine fayda sağlayacaktır. Onlara büyük bir azap vardır.
11. Bu (Kur'ân), bir hidayettir. Rabblerinin ayetlerini inkâr ederlerse onlar için en ağırından can yakıcı bir azap vardır.
12. Allah ki lütuf ve ihsanından arayasınız, şükredesiniz ve gemiler O'nun emriyle üzerinde akıp gitsin diye denizleri sizin hizmetinize sunandır.
13. Kendisinden (bir lütuf olarak) göklerde ve yerde olanların tamamını hizmetinize sundu. Şüphesiz ki bunda, düşünen bir topluluk için ayetler vardır.

14. İman edenlere de ki: “Allah’ın günlerini ummayanları bağışlasınlar. Tâ ki Allah, her kavme kazandıklarının karşılığını versin.”

15. Kim salih amelde bulunursa kendi lehinedir. Kim de kötülük yaparsa kendi aleyhinedir. Sonra Rabbinize döndürüleceksiniz.

16. Andolsun ki İsrâîloğullarına Kitab’ı, hükmü ve nübüvveti verdik. Onları temiz şeylerle rızıklandırdık ve onları âlemlere üstün kıldık.

17. Onlara (helal ve haramları içeren) emirden apaçık deliller verdik. Kendilerine ilim geldikten sonra, aralarındaki azgınlık/kıskançlık/bir diğer gruba üstünlük sağlama isteği nedeniyle ihtilaf ettiler. Rabbin, Kıyamet Günü, ihtilaf ettikleri konularda aralarında hükmedecektir.

18. Sonra seni, (İlahi) emre dayalı bir şeriat üzere kıldık. Ona uy. Bilmeyenlerin hevalarına/arzularına uyma.

Allah (cc), insanın önüne iki yol koymuştur: Ya Allah’ın (cc) indirdiği şeriat ya da bilmeyenlerin heva ve hevesleri... Allah’a (cc) kulluk yaparken şeriata yani Kitap ve Sünnete uymayanlar, uydukları şeye ne isim verirlerse versinler fark etmez, hevaya uymaktadırlar.

19. Şüphesiz ki onların, Allah’a karşı sana hiçbir faydaları yoktur. Ve hiç kuşkusuz zalimler, birbirlerinin dostlarıdır. Allah ise muttakilerin velisidir/dostudur.

20. Bu, insanlar için basiretler (barındıran), yakinen iman edenler için de hidayet ve rahmet olan (bir Kitap’tır).

21. Yoksa kötülükler işleyenler, onları iman edip salih amel işleyenler gibi yapacağımızı, hayatlarının ve ölümlerinin bir olacağını mı sandılar? Ne kötü hüküm veriyorlar.

22. Allah, gökleri ve yeri hak ile ve her nefse kazandıklarının karşılığı ve-rilsin diye yaratmıştır. Onlar zulme uğramayacaklardır.

23. Hevasını ilah edinen ve Allah’ın ilim üzere saptırdığı, kulağını ve kalbini mühürlediği ve gözünün üzerine perde kıldığı kimseyi gördün mü? (Şimdi) Allah’tan sonra ona kim hidayet edebilir? Öğüt almaz mısınız?

24. Dediler ki: “(Her şey) yalnızca dünya hayatımızdan ibarettir. Ölürüz ve diriliriz. Bizi, ancak zaman helak etmektedir.” Onların buna dair hiçbir bilgileri yoktur. Yalnızca zannetmektedirler.

25. Onlara apaçık ayetlerimiz okunduğunda, “Şayet doğru sözlülerden-

seniz, (ölü) babalarımızı getirin de (görelim).” demekten başka hiçbir delilleri yoktur.

26. De ki: “Allah sizi diriltir, sonra öldürür. Sonra kendisinde hiçbir şüphe olmayan Kıyamet Günü, sizi bir araya toplar. Fakat insanların çoğu bilmezler.”

27. Göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği Allah’a aittir. Kıyametin kopacağı gün, işte o zaman, batıl ehli hüsrana uğrayacaktır.

28. O gün, her ümmeti dizleri üzere çökmüş görürsün. Her ümmet kitabına çağrılır ve “Bugün, yaptıklarınızın karşılığını alacaksınız.”

29. “Bu, size karşı hakkı söyleyen kitabımızdır. Şüphesiz ki biz, yaptıklarınızı yazıyorduk.” (denir.)

30. İman edip salih amel işleyenlere gelince, Rableri onları rahmetine dâhil eder. Bu, apaçık kurtuluşun ta kendisidir.

31. Kâfirlere gelince (onlara): “Ayetlerim size okunmadı mı? Sizler de büyüklük taslayıp suçlu günahkâr kimseler olmadınız mı?” (denir.)

32. “Allah’ın vaadi haktır, kıyamet hakkında hiçbir şüphe yoktur.” denildiğinde, “Kıyamet de neymiş? Biz bilmiyoruz. Biz yalnızca zanda bulunduk ve biz yakinen iman edenler değiliz.” dediniz.

33. Yaptıkları şeylerin kötü (akıbeti) onlar için açığa çıktı ve alaya aldıkları (azap) onları çepeçevre kuşattı.

34. Denildi ki: “Bugününüzle karşılaşmayı unuttuğunuz gibi sizi unuttur (azaba terk ederiz). Barınağınız ateştir. Size yardım edecek hiç kimse yoktur.”

35. “Bu, Allah’ın ayetlerini alaya almanız ve dünya hayatının sizi aldatması nedeniyledir.” Bugün oradan çıkarılmazlar ve (dünyaya geri dönüp Allah’ı razı edecek amel yapma istekleri de) kabul görmez.

36. Hamd, göklerin Rabbi, yerin Rabbi ve âlemlerin Rabbi olan Allah’adır.

37. Büyüklük/Hâkimiyet/Şeref göklerde ve yerde O’na aittir. O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm’dir.

46. AHKÂF SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 35 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Hâ, Mîm.
2. Kitab'ın indirilmesi (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm (olan) Allah tarafındandır.
3. Gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri ancak hak ile ve belirlenmiş bir süreye kadar yarattık. Kâfirler, uyarıldıkları şeyden yüz çeviren kimselerdir.
4. De ki: "Gördünüz mü, Allah'ın dışında dua ettiklerinizi? Gösterin bana yerde ne yaratmışlar, yoksa onların göklerde ortaklığı mı var? Şayet doğru sözlülerden iseniz, bu (Kur'ân'dan) önceki bir kitap ya da ilimden geriye kalan bir eser getirin bana."
5. Allah'ı bırakıp, kıyamete kadar (dualarına) icabet edemeyecek olanlara dua edenden daha sapık kim olabilir? O (dua ettikleri), onların dualarından habersizlerdir.
6. İnsanlar (diriltilip) bir araya toplandıklarında, (dua ettikleri) kendilerine düşman kesilir ve onların ibadetlerini inkâr ederler.
7. Onlara apaçık ayetlerimiz okunduğunda, kâfirler kendilerine gelen hakka, "Bu apaçık bir büyüdür." dediler.
8. Yoksa, "(Kur'ân'ı) uydurup (Allah'a) iftira etti." mi diyorlar? De ki: "Şayet ben onu uydurmuşsam Allah'tan (bana gelecek azaba karşı) bana hiçbir faydanız olmaz. O, sizlerin yapmakta olduklarınızı en iyi bilendir. Benimle sizin aranızda şahit olarak O yeter. O, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) El-Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm'dir."
9. De ki: "Ben, resûllerin ilki değilim. Ve ben, bana ve size ne yapılacağını bilmiyorum. Ben, yalnızca bana vahyolunana uyuyorum. Ben, ancak apaçık bir uyarıcıyım."
10. De ki: "Görüşünüz nedir? (Söyler misiniz?) Şayet (o Kur'ân) Allah'ın katındansa ve siz de onu inkâr etmişseniz; İsrâîloğullarından bir şahit, onun bir benzeri üzerine şahitlik edip iman etmiş ve siz de büyümüşseniz (o takdirde sizden daha sapık kim olabilir)?" Şüphesiz ki Allah, zalimler topluluğuna hidayet etmez.

11. Kâfirler, iman edenler için dediler ki: “Şayet o (din), hayırlı olsaydı bunlar (onu kabulde) bizim önümüze geçmezlerdi.” Onunla hidayete ermedikleri için de, “Bu, eski bir uydurmadır/iftiradır.” diyeceklerdir.

12. Bundan önce de imam ve rahmet olan Mûsâ'nın Kitabı'na (inanmamışlardı). Bu (Kur'ân) ise zalimleri uyarmak, muhsinlere/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanlara müjde ve (kendinden önceki Kitapları) doğrulayıcı (olması için) Arap diliyle (indirilmiş) bir Kitap'tır.

13. Şüphesiz ki, “Rabbimiz Allah'tır.” dedikten sonra istikamet üzere olanlar, onlara korku yoktur, onlar üzülmeyeceklerdir.

14. Bunlar, cennetin ehlidir, yaptıklarının karşılığı olarak orada ebedî olarak kalırlar.

15. İnsana, anne babasına iyilikle davranmasını emrettik. Annesi onu meşakkat içinde taşıdı ve meşakkat içinde doğurdu. Onun (gebelikte) taşınması ve (sütten) kesilmesi otuz aydır. Sonunda yetişkinlik çağına erip kırk yaşına gelince dedi ki: “Rabbim! Bana ve anne babama verdiğin nimetlere şükretmemi ve senin razı olacağın salih amellerde bulunmamı ilham et/beni şükre sevk edip yönlendir. Zürriyetimi de benim için ıslah et. Şüphesiz ki ben, sana tevbe ettim ve şüphesiz ki ben, Müslimlerdenim/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullardanım.”

16. İşte böyleleri, cennet ehli arasında yaptıklarının en güzelini kabul ettiğimiz, kötülüklerini affettiğimiz kimselerdir. (Bu,) onlara vadedilen doğruluk sözüdür.

17. O kimse ki anne babasına: “Öf size be! Benden önce nice nesiller gelip geçmişken, beni (kabirden) çıkarılıp (diriltilmekle mi) tehdit ediyorsunuz?” dedi. (Anne babası) Allah'tan yardım isteyerek, “Yazık sana, iman et. Şüphesiz ki Allah'ın vaadi haktır.” dediler. O ise, “Bu, ancak öncekilerin masallarındır.” dedi.

18. Bunlar, kendilerinden önce geçmiş ümmetlerden cinler ve insanlar arasından (azap) sözü üzerlerine hak olmuş kimselerdir. Şüphesiz ki onlar, hüsrana uğramış olanlardır.

19. Her biri için yaptıkları amellere (mukabil) dereceler vardır. Tâ ki amelleri, kendilerine eksiksiz ödensin ve zulme uğramasınlar.

20. Kâfirlerin ateşe arz edilecekleri gün, “Siz, dünya hayatınızda bütün

güzelliklerinizi tükettiniz, ondan faydalanıp keyif sürdünüz. Bugün ise yeryüzünde haksız yere büyüklenmeniz ve fasıklığınız nedeniyle alçaltıcı azapla cezalandırılacaksınız.” (denir.)

21. Âd (Kavmi'nin) kardeşi (Hûd'u) hatırla. Hani o, kavmini Ahkâf (denilen mevkide) uyarıyordu. Muhakkak onun önünde ve ardında birçok uyarıcı geçmişti (ve kavimlerine şöyle demişlerdi): “Allah'tan başkasına ibadet etmeyin. Şüphesiz ki ben, sizin için büyük günün azabından korkuyorum.”

22. Dediler ki: “(Yalanlarıyla) bizi, ilahlarımızdan uzaklaştırmak için mi geldin? Şayet doğru sözlülersen, bizi tehdit ettiğin (azabı) getir (bakalım).”

23. Dedi ki: “(Azabın ne zaman geleceğine dair) bilgi Allah'ın katındadır. Ben ise kendisiyle gönderildiğim (hakikatleri) size tebliğ ediyorum. Fakat ben, sizi cahillik eden bir toplum olarak görüyorum.”

24. (Azabı) vadilerine yönelen bir bulut olarak gördüklerinde (sevinç içinde), “Bu, bize yağmur yağdıracak buluttur.” dediler. (Hayır, öyle değil!) Bilakis o, acele ettiğiniz (azaptır). İçinde can yakıcı bir azap olan rüzgâr...

25. Rabbinin emriyle her şeyi yerle bir eder. Öyle ki oturdukları evlerden başka hiçbir şey görünmez oluverdi. Biz, suçlu günahkâr kavmi işte böyle cezalandırırız.

26. Andolsun ki onlara size vermediğimiz gücü/iktidarı/imbânları verdik. Onlara kulak, göz ve kalpler verdik. Ne kulakları ne gözleri ne de kalpleri onlara fayda sağladı. Çünkü Allah'ın ayetlerini inkâr ediyorlardı. Ve alaya aldıkları (azap), onları çepeçevre kuşattı.

27. Andolsun ki çevrenizde bulunan beldelerin çoğunu helak ettik. (Hakka dönmeleri için de ayetleri çeşitli şekillerde açıkladık.

28. Allah'ı bırakıp da (kendilerini Allah'a) yaklaştırsın diye ilah edindikleri varlıkların, onlara yardım etmesi gerekmez miydi? Bilakis, (azap ânında) kaybolup gittiler. Bu (ilahların yardım ettiği iddiası), onların yalanları ve uydurdukları iftiralardır.

29. Hani cinlerden bir grubu sana yönlendirmiştik de Kur'ân'ı dinliyorlardı. (Onun okunduğu mecliste) hazır olunca, “Susun!” dediler. (Okunması) bitince de uyarıcı olarak kavimlerine döndüler.

30. Dediler ki: “Ey kavmimiz! Biz, Mûsâ’dan sonra indirilen, kendinden önce geçen Kitapları doğrulayan, hakka ve dosdoğru yola ileten bir Kitap işittik.”

31. “Ey kavmimiz! Allah’ın davetçisine icabet edin ve ona iman edin ki günahlarınızı bağışlasın ve sizi can yakıcı azaptan korusun.”

32. “Kim de Allah’ın davetçisine icabet etmezse o, yeryüzünde (Allah’ı) aciz bırakacak değildir ve onun Allah’ın dışında velileri de/dostları da yoktur. Bunlar, apaçık bir sapıklık içerisindedirler.”

33. Göklere ve yeri yaratan ve onları yarattığından dolayı yorulmayan Allah’ın, ölüleri diriltmeye kadîr olduğunu görmediler mi? Evet, şüphesiz ki O, her şeye kadîrdir.

34. Kâfirlerin ateşe arzedilecekleri gün (onlara denir ki): “Bu, hak değil miymiş?” Derler ki: “Evet, Rabbimize andolsun ki (hakmış).” De ki: “Kâfir olmanıza karşılık, azabı tadın (bakalım).”

35. Ulu’l-Azm peygamberlerin sabrettiği gibi sen de sabret! Onlara (azabın gelmesi için) acele etme. Tehdit edildikleri (azabı) gördükleri gün, gündüzün bir saati kadar kalmış gibi gelecek onlara. (Bu, bir) tebliğdir/ bildiridir. Fasık bir topluluktan başkası helak edilir mi?

47. MUHAMMED SURESİ

(Bu sure Medine’de indirilmiş olup 38 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. (Allah,) kâfir olup Allah’ın yolundan alıkoyan kimselerin amellerini boşa çıkarır.

2. İman edip salih amel işleyenler ve Muhammed’e indirilene iman edenler -ki o Rabblerinden gelen bir haktır- onların kötülüklerini örter ve onların (duygu ve düşünceleri de dâhil olmak üzere) tüm hâllerini ıslah eder.

3. Bu, kâfirlerin batıla uyması, iman edenlerin ise Rabblerinden gelen hakka uyması nedeniyledir. İşte Allah insanlara, kendilerine ait örnekleri böyle açıklar.

4. Kâfirlerle karşılaştığınız zaman, hemen boyunlarını vurun. Onları iyice bozguna uğrattığınızda, (esirlerin) bağını sıkıca bağlayın. Bundan sonra, ister iyilik olarak onları saliverin ister fidye karşılığında bırakın. Savaş ağırlıklarını bırakıp (sona erinceye kadar) böyle davranın. İşte böyle...

Şayet Allah dileseydi (onları helak ederek) intikam alabilirdi. Fakat sizi birbirinizle imtihan etmek için (cihadı emretti). Allah, kendi yolunda öldürülenlerin amellerini boşa çıkarmayacaktır.

5. Onları hidayet edecek ve onların tüm hâllerini düzeltecektir.

6. Ve onları, kendilerine tanıttığı cennete sokacaktır.

7. Ey iman edenler! Siz Allah'a yardım ederseniz, (Allah da) size yardım eder ve ayaklarınızı sabit kılar.

8. Kâfir olan kimselere gelince, Allah onları helak etsin/onların hakkı helaktır. Amellerini de boşa çıkarmıştır.

9. Bu, onların Allah'ın indirdiklerini kerih görmeleri (hoşlanmamaları) sebebiyledir. (Allah) onların amellerini boşa çıkardı.

10. Kendilerinden önce (yaşayanların) akıbetini görmek için yeryüzünde gezip dolaşmazlar mı? Allah, onları yerle bir etti. Kâfirlere de benzeri vardır.

11. Çünkü Allah, iman edenlerin velisidir/dostudur. Kâfirlerin ise dostu yoktur.

12. Şüphesiz ki Allah, iman edip salih amel işleyenleri altından ırmaklar akan cennetlere sokar. Kâfirler ise keyif sürer, hayvanların yediği gibi yiyip (içerler). Ateş onlar için konaklama yeridir.

13. Seni, (Mekke'den) çıkaran kavminden çok daha kuvvetli nice belde (halkı) vardı ki onları helak ettik. Onlara yardım eden kimse de olmadı.

14. Rabbinden bir belge üzere olan kimse, kötü ameli kendisine süslü gösterilen ve hevalarına/arzularına uyan kimseler gibi olur mu hiç?

15. Muttakilere vadolunan cennetin misali şöyledir: Orada bozulmamış sudan ırmaklar, tadı değişmemiş süt ırmakları, içenlere lezzet veren içki nehirleri ve süzme baldan ırmaklar vardır. Orada onlar için her türlü meyveden ve Rabblerinden bir bağışlanma vardır. (Hiç böyle biri) ateşte ebedî kalacak olan ve bağırsaklarını parçalayacak kaynar sudan içilen kimse gibi olur mu?

16. Onlardan kimisi sana kulak verir. Yanından çıktığı zaman da kendisine ilim verilenlere, "Biraz önce ne dedi?" der. Bunlar, Allah'ın kalplerini mühürlediği ve hevalarına/arzularına uyanlardır.

17. (Allah) hidayet ehlinin hidayetlerini arttırmış ve onlara takvalarını vermiştir.

18. Onlar, kıyametin ânsızın gelmesinden başka bir şey mi bekliyorlar? İşte, onun alametleri gelmiştir. (Kıyamet) başlarına geldiğinde nasıl öğüt alacaklar ki?

19. Bil ki şüphesiz, Allah'tan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Kendi günahların, mümin erkek ve mümin kadınlar(ın günahları) için bağışlanma dile. Allah, dolandığınız yeri de konakladığınız yeri de bilir.

Dünyada ve ahirette kişiye fayda verecek olan Kelime-i Tevhid; ilim üzere, neyin kabul edilip neyin reddedildiği anlaşılacak söylenen Kelime-i Tevhid'dir.

Osmân ibni Affân'dan (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur: "Kim Allah'tan başka ilah olmadığını bilerek ölürse cennete girer." (Müslim, 26) Kelime-i Tevhid'i ilim üzere söylemek hakkında detaylı bilgi için bk. 1/Fâtiha, 5; 2/Bakara, 256; 3/Âl-i İmrân, 64; 12/Yûsuf, 40; 21/Enbiyâ, 25

20. Müminler der ki: "(Savaşın hükmünü ve sevabını anlatan) bir sure indirilseydi ya!" İçinde savaşın zikredildiği muhkem bir sure indirildiğinde, kalplerinde hastalık bulunanların, (ölüm korkusundan peyda olmuş) baygın bakışlarla sana baktığını görürsün. Korktukları başlarına gelsin!

21. İtaat edip güzel söz söylemeleri (gerekirdi). İş ciddiyet kazandığında, Allah'a sadakat göstereceklerdi, bu onlar için daha hayırlı olurdu.

22. Sizden beklenen/umulan (İslam'dan) yüz çevirdiğinizde, yeryüzünde bozgunculuk yapmanız ve akrabalık bağlarınızı koparmanız değil midir?

23. Bunlar, Allah'ın kendilerini lanetlediği, sağırlaştırıldığı ve gözlerini kör ettiği kimselerdir.

24. Onlar, Kur'ân'ı derinlemesine düşünmezler mi? Yoksa, kalpleri üzerinde kilitler mi var?

25. Hidayet kendilerine apaçık belli olduktan sonra gerisin geriye dönenler/mürtedleşenler, şeytan (bu durumu) onlara süslü göstermiş ve uzun emellerle (onları kandırmıştır).

26. (Bunun nedeni) onların Allah'ın indirdiğinden hoşlanmayanlara, "Size, bazı işlerde itaat edeceğiz." demelerindedir. Allah, onların sırlarını bilir.

Allah'ın indirdiğinden hoşlanmayanlara bazı işlerde dahi itaat sözü vermek, Allah'ın

inde riddettir. Acaba söz vermekle kalmayıp bir ömür onlara hizmet/itaat edenlerin durumu nedir?

27. Melekler, yüzlerine ve sırtlarına vura vura canlarını alırken, onların hâli nice olur?

28. Bu, onların Allah'ı öfkeliendiren şeye uymaları ve O'nun rızasını hoş görmemeleri nedeniyledir. (Allah da) onların amellerini boşa çıkardı.

29. Yoksa kalplerinde hastalık bulunanlar, Allah'ın kinlerini/düşmanlıklarını açığa çıkarmayacağını mı zannettiler?

30. Şayet dilesek elbette onları sana gösterirdik, sen de onları simalarından tanırdın. Muhakkak ki sen, onları konuşma üsluplarından (dil suçmelerinden) tanırsın. Allah, amellerinizi bilir.

31. Andolsun ki sizden mücahid olanları ve sabredenleri açığa çıkarıncaya dek, sizi imtihan edeceğiz. Ve haberlerinizi de sınyacak (kimin cihad edip sabrettiğini kimin de sabredemeyip kaçtığına dair haberlerinizi açığa çıkaracağız).

32. Şüphesiz ki kâfir olanlar, Allah'ın yolundan alıkoyanlar ve hidayet kendilerine apaçık belli olduktan sonra Resûl'e başkaldırıp/karşı safta yer alanlar, Allah'a hiçbir zarar veremezler. (Allah,) onların amellerini boşa çıkarır.

33. Ey iman edenler! Allah'a itaat edin. Resûl'e itaat edin ve amellerinizi boşa çıkarmayın.

34. Şüphesiz ki kâfir olup, Allah'ın yolundan alıkoyan sonra kâfir oldukları hâlde can verenler; Allah, onları bağışlamayacaktır.

35. Siz, üstün olduğunuz hâlde barışa çağırarak gevşeklik göstermeyin. Allah sizinle beraberdir ve amellerinizi eksiltip zayıf etmeyecektir.

36. Dünya hayatı, oyun ve eğlenceden ibarettir. Şayet iman eder ve korkup sakınırsanız (Allah,) ecirlerinizi verir ve mallarınızı da istemez.

37. Şayet sizden (tüm malınızı) isteyip sizi zora soksa cimrilik edersiniz. O da sizin kininizi/düşmanlığınızı açığa çıkarmış olur.

38. İşte sizin durumunuz budur: Allah yolunda infak etmeye çağrılmaktasınız, içinizden bazıları cimrilik etmektedir. Kim de cimrilik ederse ancak kendi aleyhine cimrilik etmiş olur. Allah, (kimseye muhtaç olmayan, her

şeyin kendisine muhtaç olduğu) El-Ğaniy'dir. Muhtaç olanlar sizlersiniz. Şayet yüz çevirirseniz, (sizin yerinize) başka bir kavim getirir, sonra (onlar) sizin gibi de olmazlar. (Allah'a itaat ederler.)

48. FETİH SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 29 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Şüphesiz ki biz sana apaçık bir fetih ihsan ettik.
2. Ta ki Allah, senin gelmiş ve geçmiş günahlarını bağışlasın, üzerindeki nimetini tamamlasın ve seni dosdoğru yola iletsin diye.
3. Ve Allah, sana izzetli bir zaferle yardım etsin diye.
4. İmanlarına iman katsınlar diye, müminlerin kalbine sekineti indiren O'dur. Göklerin ve yerin orduları Allah'ındır. Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.
5. (Bunlar,) mümin erkek ve mümin kadınları, altından ırmaklar akan ve içlerinde ebedî kalacakları cennetlere sokmak ve onların kötülüklerini örtmek içindir. Bu, Allah katında en büyük kazançtır/kurtuluştur.
6. (Ayrıca) münafık erkek ve münafık kadınlara, müşrik erkek ve müşrik kadınlara (Allah'ın) azap etmesi içindir. (Onlar,) Allah hakkında kötü zan besleyenlerdir. Kötülük döngüsü, onların başına olsun/başlarından kötülük hiç eksik olmasın. Allah onlara öfkelenmiş, lanet etmiş ve onlar için cehennem hazırlamıştır. O, ne kötü bir dönüş yeridir.
7. Göklerin ve yerin orduları Allah'ındır. Allah (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.
8. Şüphesiz ki biz seni, şahit, müjdecî ve uyarıcı olarak gönderdik.
9. Allah'a ve Resûl'üne iman etmeniz, onu desteklemeniz, ona saygı duymanız ve sabah akşam (Allah'ı) tesbih etmeniz için.
10. Gerçek şu ki sana biat edenler, ancak Allah'a biat etmişlerdir. Allah'ın eli, onların ellerinin üzerindedir. Kim (biatını) bozarsa kendi aleyhine (biatını) bozmuş olur. Kim de Allah'a verdiği söze vefalı olur (gereklerini yerine getirirse) ona, büyük bir mükâfat verecektir.
11. Bedevilerden geride bırakılanlar sana diyecek ki: "Mallarımız ve ailelerimiz bizi meşgul etti. (Savaşa çıkmamıza engel oldu.) Bizim için ba-

ğışlanma dile.” Kalplerinde olmayan şeyi dilleri ile söylerler. De ki: “Allah sizin için bir kötülük dilege ya da size bir fayda takdir etse Allah’a karşı sizi kim koruyabilir? (Hayır, öyle değil!) Bilakis Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.”

12. (Hayır!) İşin aslı, siz Resûl’ün ve müminlerin, ebediyen ailelerine dönmeyeceklerini sandınız. Bu (düşünce), kalplerinizde süslendi ve kötü zanda bulundunuz ve yok olup gidecek bir topluluk oldunuz.

13. Kim Allah’a ve Resûl’üne iman etmezse şüphesiz ki biz, kâfirler için alevleri dehşet saçan bir ateş hazırlamışızdır.

14. Göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği Allah’ındır. Dilediğini bağışlar, dilediğine azap eder. Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm’dir.

15. Ganimetleri almaya gittiğinizde (savaştan) geri bırakılanlar: “Bırakın da sizin peşinizden gelelim.” diyecekler. Allah’ın sözünü değiştirmek istiyorlar. De ki: “Peşimizden gelmeyeceksiniz. Allah, önceden de böyle buyurmuştu.” (Onlar:) “İşin aslı bizi kıskanıyor, çekemiyorsunuz.” diyecekler. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, onlar çok az anlarlar.

16. Bedevilerden geri bırakılanlara de ki: “Yakında, iyi savaşan bir topluluk(la (vuruşmak) için çağrılacaksınız. Ya onlarla savaşırsınız veya teslim/İslam olurlar. Şayet itaat ederseniz Allah, size güzel bir mükâfat verecektir. Yok eğer, bundan önce sırt çevirdiğiniz gibi sırt çevirecek olursanız, size can yakıcı (bir azapla) azap eder.”

17. Kör olana günah yoktur, topal olana günah yoktur, hasta olana da (savaştan geri kaldıkları için) günah yoktur. Kim Allah’a ve Resûl’üne itaat ederse, onu altından ırmaklar akan cennete sokar. Kim de (itaatten) yüz çevirirse ona, can yakıcı (bir azapla) azap eder.

18. Andolsun ki o ağacın altında sana biat ettikleri zaman, Allah müminlerden razı olmuştur. Onların kalplerinde olan (samimiyeti) bilmiş, üzerlerine sekinet indirmiş ve onları yakın bir fetihle mükâfatlandırmıştır.

19. Ve alacakları birçok ganimeti de (mükâfat olarak vermiştir). Allah (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm’dir.

20. Allah, alacağınız birçok ganimeti size vadetti. (Şu an aldıklarınız) size acilen verdiği (bir nimettir). İnsanların (zarar vermek için uzanan) ellerini sizden çekmiştir. (Bütün bunlar,) müminler için (Allah'ın vaadini yerine getirdiğine dair) bir ayet olması ve sizi dosdoğru yola iletmesi içindir.

21. Henüz ele geçiremediğiniz daha başka (nimetler de vadetmiştir). Muhakkak ki Allah, (bilgisiyle o vadettiklerini) kuşatmıştır. Allah, her şeye kadîr olandır.

22. Kâfirler sizinle savaştıkları olsa arkalarını dönüp (kaçarlar). Sonra da (kendileri için) ne bir dost ne de bir yardımcı bulurlar.

23. (Bu,) Allah'ın (kâfirler hakkındaki) süregelen sünnetidir/değişmez yasasıdır. Sen, Allah'ın sünnetinde/yasasında bir değişiklik bulamazsın.

24. Sizi, onlara karşı muzaffer kıldıktan sonra, Mekke'nin orta yerinde onların ellerini sizden, sizin ellerinizi onlardan çeken (savaşmanıza engel olan) O'dur. Allah, yaptıklarınızı görendir.

25. Kâfir olup sizi Mescid-i Haram'dan alıkoyan ve yerine ulaşmak için bekleyen kurbanlıkları engelleyen onlardır. Şayet orada bilmeden çiğneyip (zarar vereceğiniz) ve (dindaşlarını öldürüyorlar diye) ayıplanacağınız tanımadığınız mümin erkek ve mümin kadınlar olmasaydı (Allah sizi Mekke'ye sokar, Hudeybiye Sulhu yerine fetih ihsan ederdi). Tâ ki Allah, rahmetine (dinine) dilediğini soksun. (Onların içinde var olan müminler) ayrılmış olsalardı, içlerinden kâfir olanlara can yakıcı (bir azapla) azap ederdik.

26. Hani o kâfirler, kalplerine asabiyeti, cahiliye asabiyetini koymuştu. Allah da, Resûl'ünün ve müminlerin üzerine sekinetini indirmiş ve onları takva kelimesi (olan Lailaheillallah'a) bağlı kılmıştı. (İşin aslı) onlar da buna layık ve ehil kimselerdi. Allah, her şeyi bilendir.

27. Andolsun ki Allah, Resûl'üne gösterdiği rüyayı hak ile doğruladı. Allah'ın izniyle mutlaka Mescid-i Haram'a emniyet içinde, saçlarınız tıraşlı ya da kısaltılmış (olarak) korkmadan gireceksiniz. (Allah,) bilmediğiniz şeyi bildi ve bundan önce yakın bir fetih (olan Hudeybiye Antlaşması'nı) takdir etti.

28. Tüm dinlere üstün kılmak için, Resûl'ünü hidayet ve hak dinle gönderen O'dur. Şahit olarak Allah yeter.

29. Muhammed, Allah'ın Resûlü'dür. Onunla beraber olanlar, kâfirlere karşı şiddetli, kendi aralarında merhametlilerdir. Onları; rükû edenler, secde edenler ve Allah'ın lütfunu ve rızasını elde etmek isterken görürsün. Alametleri, yüzlerinde secdeden oluşan izdir. Bu, onların Tevrât'taki sıfatıdır. İncîl'deki sıfatlarıysa filizini çıkarmış, onu kuvvetlendirmiş, kalınlaşıp gövdesi üzerine doğrulmuş bir ekin gibidir ki bu, çiftçilerin hoşuna gider. (Onların bir ekin gibi güçlenip çoğalması örneği) kâfirleri öfkelenmek için verilmiştir. Allah, içlerinden iman edip salih amel işleyenlere, bağışlanma ve büyük bir mükâfat vadetmiştir.

49. HUCURÂT SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 18 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Ey iman edenler! Allah'ın ve Resûl'ünün önüne geçmeyin, Allah'tan korkup sakının! Şüphesiz ki Allah, (işiten ve dualara icabet eden) Semî' ve (her şeyi bilen) Alîm'dir.

2. Ey iman edenler! Sesinizi Peygamber'in sesinden (daha fazla) yükseltmeyin. Birbirinize yüksek sesle bağırdığınız gibi ona bağırarak söz söylemeyin. Yoksa, hiç farkında değilken amelleriniz boşa gider.

Hucurât Suresi müminlere edep öğreten bir suredir. Öğretilen ilk edep, Allah (cc) ve Resûl'ünün (sav) önüne geçmemek ve onların seslerinin üzerine ses yükseltmemek ya da sözlerinin üzerine söz söylememektir.

Allah (cc) ve Resûl'ünün (sav) bir konuda verdiği hükme ve açık naslara rağmen, fetva/içtihad adı altında hüküm vermek, Allah (cc) ve Resûl'üne (sav) karşı ses yükseltmek olup amelleri boşa götürecek akidevi bir problemdir. (bk. 4/Nisâ, 65; 33/Ahzâb, 36)

3. Hiç kuşkusuz, Resûlullah'ın yanında seslerini kısarlar; böyleleri, Allah'ın kalplerini takva için imtihan ettiği (kalplerindeki samimiyeti görüp ihlaslı kıldığı) kimselerdir. Onlara, bağışlanma ve büyük bir mükâfat vardır.

4. Şüphesiz ki odaların gerisinden sana seslenenlerin birçoğu akletmezler.

5. Yanlarına çıkıncaya kadar sabretmiş olsalardı kendileri için daha hayırlı olurdu. Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

6. Ey iman edenler! Fasık biri size bir haber getirdiğinde, onu (iyice araştırıp doğru olup olmadığını) açıklığa kavuşturun. Tâ ki bilmeden bir topluluğa zarar verip yaptığınıza pişman olmayasınız.

7. Ve bilin ki aranızda Allah'ın Resûlü vardır. Şayet o, birçok şeyde size itaat edecek olsa (verdiğiniz her haberi doğrulayıp gereğini yapsa) sıkıntıya düşerdimiz. Fakat Allah, imanı size sevdirdi ve onu kalplerinizde süsledi. Küfür, fısık ve isyanı size çirkin/sevimsiz gösterdi. İşte bunlar, rüşd/olgunluk yolunu bulanlardır.

8. Allah'tan bir lütuf ve nimet olarak... (Zaten) Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

9. Şayet müminlerden iki grup savaşıyor olursa aralarını düzeltin. Eğer ki biri diğerine karşı taşkınlık ederse Allah'ın emrine dönüncüye kadar taşkınlık edenle savaşın. Şayet dönerse aralarını adaletle düzeltin ve adaletli olun. Allah, adaletle davrananları sever.

10. Müminler ancak kardeşlerdir. Kardeşlerinizin arasını düzeltin ve Allah'tan korkup sakının. Umulur ki merhamete nail olursunuz.

11. Ey iman edenler! Bir erkek topluluğu, başka bir erkek topluluğuyla alay etmesin. Belki (alay ettikleri) kendilerinden daha hayırlıdır. Kadınlar da kadınlarla alay etmesinler. Belki (alay ettikleri) kendilerinden daha hayırlıdır. Kendi nefislerinizi ayıplamayın, birbirinize lakap takmayın. İmandan sonra fasıklık, ne kötü bir isimdir. Kim de tevbe etmezse bunlar zalimlerin ta kendileridir.

12. Ey iman edenler! Zannın çoğundan kaçın! Çünkü zannın bir kısmı (dahi) günahdır. Tecessüs etmeyin/Birbirinizin özelini araştırmayın. Birbirinizin gıybetini yapmayın/arkasından konuşmayın. Sizden biri, ölü kardeşinin etini yemeyi ister mi? (Nasıl da) tiksindiniz! Allah'tan korkup sakının. Şüphesiz ki Allah, (tevbeye muvaffak kılan ve tevbeleri çokça kabul eden) Tevâb ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

13. Ey insanlar! Şüphesiz ki sizleri bir erkek ve diğiden yarattık. Karşılıklı olarak tanışıp kaynaşmanız için sizleri halklara ve kabilelere ayırdık. Gerçek şu ki Allah katında en değerliniz, en takvalı olanınızdır. Şüphesiz ki Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (her şeyden haberdar olan) Habîr'dir.

14. Bedeviler: "İman ettik." dediler. De ki: "İman etmediniz. Fakat 'Teslim olduk.' deyin." (Çünkü) iman henüz kalplerinize girmiş değildir. Şayet Allah'a ve Resûlüne itaat ederseniz (Allah,) amellerinizden hiçbir şey eksiltmez. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahla-

rın kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

15. Müminler ancak o kimselerdir ki Allah'a ve Resûl'üne iman etmiş, sonra da şüpheyeye düşmeden Allah yolunda malları ve canlarıyla cihad etmişlerdir. Bunlar, sadık olanların ta kendileridir.

16. De ki: "Allah'a dininizi mi öğretiyorsunuz? Oysa Allah göklerde ve yerde olan her şeyi bilmektedir. Şüphesiz ki Allah, her şeyi bilir."

Bir grup bedevi iman ettiklerini iddia ediyorlardı. Allah (cc), zahiren teslim olsalar da imanın kalplerine yerleşmediğini ve mümin olmadıklarını haber verdi. Bu uyarıya rağmen mümin olduklarında ısrar edince de, "Allah'a dininizi mi öğretiyorsunuz?" diyerek yaptıklarının ne denli çirkin bir şey olduğunu ortaya koydu.

Kimin, ne şekilde, hangi sıfatlarla mümin olup tevhid ehlinde olacağına dinin sahibi olan Allah (cc) hükmeder. (bk. 2/Bakara, 138; 2/Bakara, 256; 3/Âl-i İmrân, 64; 16/Nahl, 36) Bu ölçülere uymadığı hâlde kendilerine ve insanlara ısrarla "Mümin/Müslim" diyenler, Allah'a (cc) din öğretmeye kalkışan bedevi kimselerdir.

17. İslam olmalarını (başa kakıp) sana minnet ediyorlar. De ki: "İslam oldunuz diye bana minnet etmeyin. Bilakis, sizi imana hidayet ettiği için Allah size minnet eder. Şayet doğru sözlülerseniz (bu gerçeği kabul etmeniz gerekir)."

18. Hiç kuşkusuz Allah, göklerin ve yerin gaybını bilir. Allah, yaptıklarını görür.

50. KÂF SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 45 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Kâf. Şerefli Kur'ân'a andolsun.

2. Onlara içlerinden bir uyarıcının gelmesine şaşırıldılar ve kâfirler, "Bu şaşılacak bir şeydir." dediler.

3. "Öldüğümüz ve toprak olduğumuz zaman (diriltilecek miyiz)? Bu, (gerçekleşme ihtimali çok) uzak bir dönüşür."

4. Muhakkak ki biz, yerin onlardan ne eksilttiğini (onların toprakta nasıl çürüdüğünü) bilmişizdir. Bizim katımızda (her şeyin yazılıp) korunduğu bir Kitap vardır.

5. (Hayır, öyle değil!) Bilakis onlar, hak kendilerine geldiğinde onu yalanladılar. Onlar karışık/çelişkili bir durumdadır.

6. Üstlerinde olan gökyüzüne bakmadılar mı hiç? Onu nasıl da bina edip süsledik. Onun hiçbir açığı da yoktur.
7. Yeryüzünü de yayıp genişlettik, oraya (dağlardan) sarsılmaz kazıklar çaktık ve her göz alıcı bitkiden çift çift bitirdik.
8. (Allah'a) yönelen her kulun, (Allah'ın kudretini) görmesi ve (üzerinde tefekkür edip) öğüt alması için...
9. Gökten bereketli bir su indirdik ve onunla bahçeler ve biçilen taneler bitirdik.
10. Üst üste binmiş tomurcukları ile uzun hurma ağaçlarını da...
11. Kullara rızık olması için... Biz, o (su ile) ölmüş bir beldeye hayat verdik. İşte, (kabrilerden) çıkış da böyledir.
12. Onlardan önce Nûh Kavmi, Ress halkı ve Semûd (Kavmi) de yalanlamıştı.
13. Âd, Firavun ve Lût'un kardeşleri de.
14. Eyke halkı ve Tubba' Kavmi de. Hepsi resûlleri yalanladı ve benim tehdidim (azabım) hak oldu.
15. Biz, ilk yaratılışta güçsüz/aciz mi kaldık (ki yeniden diriltmeye gücümüz yetmesin)? İşin aslı onlar, yeni yaratılışta (yeniden dirilme konusunda) şüphe içindelerdir.
16. Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin ona verdiği vesveseleri de biliriz. Biz, ona, şah damarından daha yakınız.
17. Onun sağında ve solunda oturmuş, kaydeden (iki melek) vardır.
18. Bir söz telaffuz ettiği ân, yanında hazır bulunan bir gözetleyici vardır.
19. Ölüm sarhoşluğu (sekerat) hak olarak gelir. (Ve insana denir ki:) "Bu, kendisinden kaçtığın şeydir işte!"
20. Sûr'a üfürülmüştür. Bu, tehditlerimin (vuku bulacağı) gündür.
21. Her nefis, yanında (onu mahşer alanına getiren) bir sürücü (ve yaptıklarına tanıklık edecek) bir şahitle gelmiştir.
22. Andolsun ki sen bundan gaflet içindeydin. Bugün (gerçeği görmeni engelleyen) perdeni kaldırdık. Artık görüşün demir (gibi keskin)dir.

- 23.** Beraberindeki (melek) der ki: “Bu, (bugüne kadar kayıt altına aldığım kötü amelleriyle) hazır işte!”
- 24.** “Atın cehenneme her inatçı kâfiri!”
- 25.** “Hayrı engelleyen, haddi aşan ve şüpheci kimseyi.”
- 26.** “O ki Allah’la beraber başka ilah edinmiştir. Onu çetin bir azabın içine atın.”
- 27.** Beraberindeki (saptırıcı şeytan) der ki: “Rabbimiz! Onu, ben azdırmadım. Fakat o, uzak bir sapıklık içindeydi.”
- 28.** Buyurur ki: “Benim yanımda çekişip tartışmayın. Ben, daha önce size tehdidimi bildirmiştim.”
- 29.** “Benim yanımda söz değiştirilmez ve kullarıma zulmedici değilim.”
- 30.** O gün cehenneme, “Doldun mu?” deriz. O da, “Yok mu daha fazlası?” der.
- 31.** Cennet, muttakilere uzak olmaksızın yakınlaştırılmıştır.
- 32.** Bu, sizden, Allah’a yönelen (ve O’nun sınırlarını) koruyan her bir kimseye vadolanandır.
- 33.** Gaybta (görmediği hâlde ya da kimsenin kendisini görmediği yerlerde) Rahmân’dan korkan ve (Allah’a) yönelen bir kalple gelen kimse (için hazırlanmıştır).
- 34.** Ona selamet ve esenlikle girin. Bu, ebedîlik günüdür.
- 35.** Orada her istedikleri onlarıdır. Yanımızda fazlası da vardır.
- 36.** Biz, onlardan önce, kendilerinden çok daha güçlü nice kavmi helak ettik. Onlar, beldeleri (kazarak, ekerek, arayarak) delik deşik etmişlerdi. (Tüm bu imkân ve güce rağmen ölümden) kaçışları var mıydı?
- 37.** Hiç kuşkusuz bunda, (akleden) bir kalbi (olan) ve şahit (bilinçli) olarak dinleyen için öğüt vardır.
- 38.** Andolsun ki biz, gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri altı günde yaratık. Ve bize hiçbir yorgunluk dokunmadı.
- 39.** Onların söylediklerine sabret. Güneş doğmadan önce ve batmadan önce Rabbini hamd ile tesbih et.
- 40.** Gecedен (bir vakit) ve secdelerin arkasında da O’nu tesbih et.

Müşriklerden gelecek eziyetler karşısında Rabbanî tavır için bk. 20/Tâhâ, 130

41. Münadinin yakın bir yerden sesleneceği güne kulak ver/dikkat kesil.
42. O gün, ılığı (Sûr'a üfürölüşü) hak olarak işitirler. Bu, (kabirlerden) çıkış günüdür.
43. Şüphesiz ki biz, diriltir ve öldürürüz. Ve dönüş bizedir.
44. O gün yer, onlardan (üzerlerinden) yarılıp açılır. (Kabirlerinden) hızlıca çıkarlar. Bu, bizim için kolay bir haşrdır/toplamadır.
45. Onların, (dünyada iken) neler söylediğini en iyi biz biliriz. Sen, onların üzerinde bir zorba değilsin. Tehdidimden korkanlara Kur'an'la öğüt ver.

51. ZÂRİYAT SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 60 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Tozu dumana katan (rüzgârlara),
2. (Su) yükü taşıyan (bulutlara),
3. Kolaylıkla akıp giden (taşıtlara),
4. İşleri bölüştüren (meleklerle) andolsun ki
5. Size vadedilen, hiç kuşkusuz doğrudur.
6. Hiç şüphesiz ki din/hesap mutlaka gerçekleşecektir.
7. (Yolları, yıldızları, direksiz yükseltilmesiyle...) göz alıcı güzelliğe sahip göğe andolsun.
8. Siz (Kur'an'a ve Peygamber'e karşı) tutarsız, çelişkili sözler içindediniz.
9. Ondan (ancak imandan mahrum bırakılan kimseler) çevrilir.
10. Kahrolsun varsayımçı zancılar!
11. Onlar ki cehalet ve körlük içinde, gafillerdir.
12. "Din/Kıyamet Günü ne zamandır?" diye sorarlar.
13. O gün, ateşte yakılıp azap edilirler.
14. (Onlara denir ki:) "Tadın fitneniz (olan azabı). Bu, (dünyadayken 'Nerede bu azap?' diye) acele ettiğiniz şeydir."
15. Hiç kuşkusuz muttakiler, cennetlerde ve pınarlardadır.
16. Rabblerinin kendilerine verdiği (nimetleri) alırlar. Çünkü onlar, bundan önce muhsinler/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışınlar idi.

17. Geceleri pek az uyurlardı.
18. Seherlerde istiğfarda bulunurlardı.
19. Onların mallarında dilencilerin ve mahrum kalmışların hakkı vardı.
20. Yakinen iman edenler için yeryüzünde ayetler vardır.
21. Kendi nefislerinizde de... Görmez misiniz?
22. Rızkınız ve size vadolunan (hayırlar) semadadır.
23. Göğün ve yerin Rabbine andolsun ki hiç şüphesiz (size vadedilenler), konuştuklarınız kadar gerçektir.
24. İbrâhîm'in değerli misafirlerinin haberi sana geldi mi?
25. Hani yanına girmiş, "Selam!" demişlerdi. O da, "Selam! Siz, tanınmayan bir topluluksunuz." demişti.
26. Hemen ailesine gidip semiz bir buzağı getirmişti.
27. Onlara yaklaştırmış ve "Yemez misiniz?" demişti.
28. (Yemediklerini görünce) içine bir korku düşmüştü. "Korkma!" demişler ve onu, bilgili bir çocukla müjdelemişlerdi.
29. Hanımı (şaşkınlık) çılgılığı atarak (onlara) yönelmiş ve yüzüne vurmuştu. Demişti ki: "(O) koca bir ihtiyar, (bense) kısır bir kadın. (Buna rağmen çocuk mu?!)"
30. Demişlerdi ki: "Böyle işte... Rabbin böyle buyurdu. Hiç şüphesiz O, (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm ve (her şeyi bilen) El-Alîm'dir."
31. "Ey elçiler/melekler! Sizin işiniz (göreviniz) nedir?" demişti.
32. "Şüphesiz ki biz, suçlu günahkâr bir kavme gönderildik." demişlerdi.
33. "Üzerlerine çamurdan (pişirilmiş) taşlar atalım diye."
34. "Haddi aşan taşkınlık için, Rabbinin katında işaretlenmiş (taşlar)."
35. Orada bulunan mümin kimseleri çıkardık.
36. Orada, bir ev halkı dışında, Müslim/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kimse bulamadık.
37. Orada, can yakıcı azaptan korkanlar için (ibret olsun diye) bir ayet bıraktık.

38. Mûsâ'nın kıssasında da (ibret alınacak ayetler vardır). Hani onu, Firavun'a apaçık bir delille göndermiştik.
39. Tüm gücüyle yüz çevirdi ve "Büyücü yahut deli." dedi.
40. Onu ve ordusunu yakalayiverdik ve denize attık. O, kınanan bir kimseydi.
41. Âd Kavmi'nde de (ayetler vardır). Hani onların üzerine, (her şeyi yerle bir eden) kısır bir rüzgâr gönderdik.
42. Uğradığı hiçbir şeyi bırakmıyor, kurumuş ot gibi savuruyordu.
43. Semûd Kavmi'nde de (ayetler vardır). Hani onlara "Belli bir süreye kadar faydalanın." denilmişti.
44. Rabblerinin emrine karşı geldiler. Onlar bakınıp dururken, yıldırım çarpıp yakalayiverdi onları.
45. Ne ayağa kalkabildiler ne de (azabı engelleyecek) bir yardım bulabildiler.
46. Bundan önce Nûh Kavmi'ni de (helak etmiştik). Hiç şüphesiz onlar, fasık bir kavimdirler.
47. Göğü büyük bir kuvvetle bina ettik. Ve biz, onu genişleticileriz.
48. Yeri de serip döşedik. Ne güzel döşeyenleriz.
49. Her şeyden çift çift yarattık. Umulur ki öğüt alırsınız.
50. O hâlde (Allah'tan alıkoyan put, dünya sevgisi, aile, toplum baskısı gibi her türlü prangadan kurtulup) Allah'a kaçın. Hiç şüphesiz ki ben, size O'nun tarafından (gönderilmiş) apaçık bir uyarıcıyım.
51. Allah'la beraber başka bir ilah edinmeyin. Hiç şüphesiz ben, size O'nun tarafından (gönderilmiş) apaçık bir uyarıcıyım.
52. Onlardan öncekiler de, kendilerine gelen her resûle (aynı bunların yaptığı gibi), "Sihirbaz ya da delidir." dediler.
53. Acaba (resûllere karşı takındıkları düşmanca tavır ve yalanlama sözlerini) birbirlerine vasiyet mi ediyorlar? (Ki her kavim harfiyen aynı şeyleri söylüyor.) Bilakis onlar, (tağutlaşmış) azgın kimselerdir. (Onları benzer şeyler söylemeye sevk eden azgınlıklarıdır.)
54. Onlardan yüz çevir. Artık kınanacak değilsin.

- 55.** Hatırlat/Öğüt ver! Çünkü hatırlatma müminlere fayda verir.
- 56.** Ben cinler ve insanları yalnızca bana ibadet etsinler diye yarattım. İnsanın yaratılış gayesi tevhiddir. Tevhid ise Allah'a (cc) kulluk ve O'nu ibadette birlemektir. Kişinin namaz, oruç, kurban gibi ibadetlerini yalnızca Allah'a (cc) yapması ve bir bütün olarak hayatı Allah'ın şeriatına göre düzenlemesi, yalnızca O'nun yasa ve kanunlarına boyun eğmesidir. (bk. 1/Fâtiha, 5)
Müminin varlık amacı tevhid olduğundan, değişmez ve ilk sırada yer alan "Ana gündemi" de her zaman tevhiddir. (Ayrıca bk. 38/Sâd, 27)
- 57.** Ben, onlardan bir rızık istemiyorum, beni doyurmalarını da istemiyorum.
- 58.** Hiç şüphesiz Allah, çokça rızık veren, kuvvet sahibi ve (hiçbir şeyin kendisini yıpratamayacağı, müminlere metanet veren) El-Metîn'dir.
- 59.** Gerçek şu ki zulmedenlerin (kendilerinden önceki) arkadaşları gibi günahları vardır. Acele etmesinler. (Öncekiler günahları sebebiyle azaba uğradıkları gibi bunlar da uğrayacaktır.)
- 60.** Tehdit edildikleri o günden ötürü, vay kâfirlerin hâline.

52. TÛR SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 49 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Tûr'a,
2. Satır satır yazılmış Kitab'a,
3. (O Kitap ki) yayılmış kağıt içinde(dir).
4. (Meleklerin tavaflarıyla imar ettiği bir ev olan) Beyt-i Ma'mur'a,
5. Yükseltilmiş tavana,
6. Ve tutuşturulmuş denize andolsun ki
7. Şüphesiz ki Rabbinin azabı gerçekleşecektir.
8. Onu savıp engel olacak hiç kimse yoktur.
9. O gün gök, dönerek sallanır.
10. Ve dağlar bir yürüyüşle yürür.
11. O gün, yalanlayanların vay hâline!
12. Onlar ki (Resûl'ü yalanlama ve alaya almaya) dalıp oyalanmaktadırlar.
13. Ateşe şiddetle sürüklendikleri o gün,

14. (Onlara denir ki:) “İşte bu, yalanladığınız ateştir.”
15. “Bu da büyü olabilir mi? Yoksa siz mi görmüyorsunuz?”
16. “Oraya girin. İster (azaba) sabredip dayanın ister dayanmayın, sizin için birdir. Ancak yaptıklarınızın karşılığını alacaksınız.”
17. Şüphesiz ki muttakiler, cennetlerde ve nimetler içerisindeledir.
18. Rabblerinin kendilerine verdiği (nimetlerden dolayı) mutludurlar. Rabbleri onları cehennem azabından korumuştur.
19. “Amellerinize karşılık, afiyetle yiyip için.”
20. Sıra sıra dizilmiş sedirler üzerine yaslanmışlardır. Hem, onları iri gözlü hurilerle evlendirmişizdir.
21. İman edip zürriyetleri imanla kendilerine tabi olanların, zürriyetlerini de onlara kattık ve onların amelinden hiçbir şey eksiltmedik. Her kişi, kazandığı (ameller) karşılığında rehindir. (Yaptığı ameller, onun akıbetini belirleyecektir.)
22. Onlara canlarının istediği meyvelerden ve etten bolca verdik.
23. Orada kadehleri elden ele dolaştırırlar. (Kadehlerdeki şaraptan dolayı) ne boş söz söylerler ne de günaha girecek bir iş yaparlar.
24. Kendilerine ait olan hizmetkârlar etraflarında dolanır. Onlar âdeti sedefte saklı inci gibilerdir.
25. Birbirlerine yönelerek sorarlar.
26. Derler ki: “Biz daha önce ailemizin arasında (azaptan) korkardık.”
27. “Allah bize lütfetti de yakıp kavuran cehennem azabından bizi korudu.”
28. “Şüphesiz ki biz, bundan önce O’na dua ederdik. Doğrusu O, (çokça iyilik yapan) El-Berr ve (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm’dir.”
29. Öyleyse hatırlat/öğüt ver. Sen, Rabbinin nimetiyle ne kâhinsin ne de mecnun.
30. Yoksa onlar, “Bu bir şairdir. Biz, onun başına felaketler gelmesini (ve ondan kurtulmayı) gözlüyoruz.” mu diyorlar?
31. De ki: “Gözetleyin (bakalım). Hiç şüphesiz, ben de sizinle beraber gözetlemedeyim.”

32. Onlara bu (düşünceleri) akılları mı emrediyor yoksa onlar, azgın bir topluluk mudur?

33. Yoksa, “Onu uydurdu.” mu diyorlar? (Hayır, öyle değil!) Bilakis onlar, iman etmezler.

34. Şayet doğru söylüyorlarsa (onlar da uydurup) benzer bir söz getirsinler (bakalım).

35. Yoksa onlar, (yaratıcısız mı) yaratıldılar? Yoksa yaratıcı onlar mı?

36. Yoksa gökleri ve yeri onlar mı yarattı? Bilakis, yakinen inanmazlar.

37. Yoksa Rabbinin hazineleri, onların yanında mıdır? Yoksa her şeyi kontrol altına alan hâkim güç onlar mı?

38. Yoksa onların bir merdiveni var da (onunla Mele-i A'lâ'ya uzanıp) dinleme mi yapıyorlar? (Madem öyle) dinleyicileri apaçık bir delil getirsin (bakalım).

39. Yoksa, kız çocuklar O'nun, erkekler sizin mi?

40. Yoksa sen, onlardan ücret istiyorsun da bu borçtan dolayı mı ağır bir yük altına girmişler? (Ücret korkusuyla mı İslam'a girmiyorlar?)

41. Yoksa gayb bilgisi onların yanında mıdır? (Seni yeneceklerine dair senaryolar) yazıyorlar.

42. Yoksa tuzak mı kurmak istiyorlar? Fakat asıl tuzağa düşenler kâfirlerdir.

43. Yoksa onların, Allah'ın dışında bir ilahları mı vardır? Allah, onların şirk koştuklarından münezzehtir.

44. Şayet (mucize olarak gökten) bir parça düşse (yine de inanmaz, inatla) “üst üste binmiş buluttur” derler.

45. (Madem inanmıyorlar, öyleyse) çarpılıp düşecekleri günle karşılaşınca kadar, onları kendi hâllerine bırak.

46. Kurdukları tuzak, o gün onlara hiçbir fayda sağlamayacak ve yardım da olunmayacaklar.

47. Şüphesiz ki zalimler için, bundan önce de bir azap vardır. Fakat onların çoğu bilmezler.

48. Rabbinin hükmüne sabret. Çünkü sen, bizim gözlerimizin önündesin. Kalktığın zaman, Rabbin hamd ile tesbih et.

Müşriklerden gelecek eziyetler karşısında Rabbani tavır için bk. 20/Tâhâ, 130

49. Gecenin bir bölümünde ve yıldızların batışından sonra da O'nu tesbih et.

53. NECM SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 62 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Battığı zaman yıldıza andolsun ki
2. Arkadaşınız sapmadı ve azgınlaşmadı.
3. O, hevedan konuşmaz.
4. (Onun konuştukları,) kendisine vahyedilen vahiyden başkası değildir.
5. Ona (Kur'ân'ı), çetin güç sahibi (Cibrîl) öğretti.
6. O, büyük bir kuvvete sahiptir. Hemen doğruldu.
7. O, en yüce ufuktaydı.
8. Sonra (Muhammed'e) iyice yakınlaşmak için yanaştı.
9. Böylece iki yay boyu veya daha yakın (bir mesafe kaldı aralarında).
10. (Allah,) kuluna vahyedeceğini vahyetti.
11. Kalp gördüğünde yanılmadı.
12. Siz (buna rağmen), gördüğü hakkında onunla tartışacak mısınız?
13. Andolsun ki onu, bir diğer inişte de görmüştü.
14. Sidret-i Münteha'nın yanında.
15. Onun hemen yanında Me'vâ Cenneti vardır.
16. O vakit Sidre ağacını (kimsenin kelimelerle tarif edemeyeceği güzellikler) bürüyordu.
17. Göz (edebinden dolayı sağa sola) kaymadı, (görmesi gerekenin dışına da) taşmadı.
18. Andolsun ki o, Rabbinin en büyük ayetlerinden bazısını gördü.
19. Lât ve Uzzâ'yı gördünüz mü? (Nerede kudreti sonsuz olan Allah, nerede kendisine dahi faydası olmayan bu putlar?)
20. Ve üçüncüleri olan Menât'ı.

“Lât, Menât ve Uzzâ, müşriklerin Allah'a (cc) yakın olarak gördükleri ve Allah (cc) katında şefaathçi olduğuna inanarak tapındıkları putlardandır.

Lât, hacılar için özel bir yemek hazırlayan ve hacılara karşılıksız hizmet veren salih bir kimseydi. Ölünce kabrinin başında bekleyip zamanla tapınmaya başladılar. Türbesi, nakışlı beyaz bir kaya parçasıydı. Üzerine bir ev inşa edilmiş, etrafında Taifliler tarafından kutsanan bir bölge oluşturulmuş ve onu koruyan bekçiler atanmıştı. Uzzâ, üzerine ev inşa edilmiş bir ağaçtı.

Menât, Evs ve Hazreclilerin tapındığı bir puttu.” (İbn-i Kesîr Tefsîri, 10/411-415; Zâdu'l Mesîr, 6/44)

Görüldüğü gibi müşriklerin putları, salih olduğuna inanılan ve kabirleri türbeye çevrilen mezarlar, şifa ve bereket kaynağı olduğuna inanılan ve tazim edilen ağaçlar ve bunları temsil eden heykellerdir. Ayrıca bk. 71/Nûh, 23

21. Erkek (çocuklar) sizin, dişi (çocuklar) O'nun öyle mi?

22. Öyleyse bu, adil olmayan insafsız bir paylaştırmadır.

23. (Lat, Menat, Uzza gibi isimler) sizin ve babalarınızın koyduğu, Allah'ın hakkında hiçbir delil indirmedığı isimlerdir. Onlar, yalnızca zanna ve nefislerinin arzusuna uyarlar. Oysa andolsun ki onlara, Rabblerinden hidayet gelmiştir.

Hakikati vahyin dışında aramanın “zanna uymak” olduğuna dair bk. 10/Yûnus, 36

24. Yoksa insanın her temenni ettiği ona (kendisine) verilecek (diye mi düşünüyorsunuz)?

25. İlk olan da (dünya) son olan da (ahiret) Allah'ındır. (İnsanın istediği değil, her iki âlemde de Allah'ın dilediği olur.)

26. Göklerde nice melekler vardır ki -Allah'ın dileyip razı olduğu kimse için izin vermesi dışında- onların şefaathlerinin hiçbir faydası yoktur.

Kur'ân'da şefaath kavramı için bk. 43/Zuhruf, 86

27. Şüphesiz ki ahirete inanmayanlar, melekleri dişi isimleriyle anarlar.

28. Onların buna dair hiçbir bilgileri yoktur. Sadece zanna uyarlar. Doğrusu zan, (hak gibi kesin bilgiye/vahye dayanmaz. Bu sebeple de) hakkın yerine geçmez/hakkın verdiği (mutmainliği) sağlamaz.

Hakikati vahyin dışında aramanın “zanna uymak” olduğuna dair bk. 10/Yûnus, 36

29. Bizim zikrimize/Kitabı'mıza sırtını dönen ve yalnızca dünya hayatını isteyen kimseden yüz çevir.

30. Bu, onların ilimde ulaştıkları son seviyedir. Şüphesiz ki Rabbin, yolundan sapanları da hidayet üzere olanları da en iyi bilendir.

31. Göklerde ve yerde olanların tamamı Allah'a aittir. (Akıbet şöyle ola-

caktır: O) kötülük işleyenleri, kötülüklerine karşılık cezalandıracak; iyilik yapanları da iyiliklerine karşılık en güzel olanla mükâfatlandıracaktır.

32. Onlar ki küçük kusur ve günahlar dışındaki (İslam'da cezaya tabi olan içki, zina, adam öldürme gibi) büyük günahlardan ve fuhşiyattan sakınırlar. Şüphesiz ki Rabbin, bağışlaması geniş olandır. Sizi topraktan yarattığı zaman da siz annelerinizin karnında ceninler iken de sizi en iyi bilen O'dur. Nefislerinizi temize çıkarmayın. O, korkup sakınan (takva sahiplerini) en iyi bilendir.

33. Gördün mü o yüz çevireni?

34. Ve az bir şey verip sonra vermeyi keseni.

35. Yoksa gaybın ilmi yanındadır da, o mu (gerçekleri) görüyor?

36. Yoksa ona, Mûsâ'nın Sahifelerinde olanlar haber verilmedi mi?

37. İşini eksiksiz yapan İbrâhîm'in (sahifelerinde olan da mı haber verilmedi)?

38. Şüphesiz ki hiçbir günah sahibi, bir başkasının günahını yüklenmez.

39. Şüphesiz ki insana, kendi çabasının dışında bir şey yoktur.

40. Ve kuşkusuz onun çabası ileride görülecektir.

41. Sonra onun yaptıklarına, eksiksiz bir karşılık verilecektir.

42. Ve şüphesiz ki varılacak son nokta, Rabbine olacaktır.

43. Şüphesiz ki güldüren de ağlatan da O'dur.

44. Ve hiç şüphesiz, öldüren de hayat veren de O'dur.

45. Kuşkusuz çiftleri, erkek ve dişi olarak yaratan O'dur.

46. (Rahme atılan) bir damla meni suyundan.

47. Hiç kuşkusuz, tekrar diriltme de O'na aittir.

48. Şüphesiz, zengin kılan da O'dur, verdiğiyle razı eden de O'dur. (Ya da zengin kıldığı gibi, fakir kılarda O'dur.)

49. Doğrusu, (onların tapındıkları) Şi'ra (Yıldızı)nın Rabbi de O'dur.

50. Şüphesiz ki önceden (var olan) Âd Kavmi'ni helak eden O'dur.

51. Semûd'u da... (Onlardan geriye) hiçbir şey bırakmadı.

52. Daha önce (var olan) Nûh Kavmi'ni de... Çünkü onlar en zalim ve en azgın olanıydılar.

53. Altüst olmuş (Lût'un kavmini de) kaldırıp yere çaktı.
 54. Onları bürüyen (felaketler) onları bürüdü/sardı.
 55. Şimdi Rabbinin hangi nimetinde şüpheyeye kapılacaksınız?
 56. Bu (Kur'ân), önceki uyarıcılardan bir uyarıcıdır.
 57. Yaklaşmakta olan (kıyamet) yaklaştı.
 58. Onu, Allah'ın dışında açığa çıkaracak hiç kimse yoktur.
 59. Şimdi siz, bu söze (Kur'ân'a) mı şaşırıyorsunuz?!
 60. (Onun haberleri karşısında) gülüyorsunuz da ağlamıyorsunuz, öyle mi?!
 61. Ve gaflet içinde eğlenip yüz çeviriyorsunuz?!
 62. Artık Allah'a secde edin ve (O'na) ibadet edin.

54. KAMER SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 55 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Kıyamet yaklaştı ve Ay yarıldı.
2. Şayet bir ayet/mucize görseler yüz çevirir ve "Yoluna devam eden/ Yok olup gitmeye mahkûm bir sihirdir." derler.
3. Yalanladılar ve hevalarına/arzularına uydular. Her iş, (onu yapanla) karar kılıp var olur. (Hayırlı şeyler hayır ehliyle, şer olan işler şer ehliyle vardır.)
4. Andolsun ki onlara, kendilerini (yalanlamaktan ve arzularına uymaktan) alıkoyacak (geçmiş kavimlerin) haberleri geldi.
5. (O haberler) hikmetli, üslubunda en etkileyici seviyededir. (Ancak kendisini uyarıya kapatana) uyarılar fayda vermiyor.
6. O hâlde, onlardan yüz çevir. Davetçinin, bilinmedik/korkunç şeye çağıracağı o gün,
7. Gözlerinin ferî sönmüş/baygın bakışlı hâlde, yayılmış çekirgeler gibi kabirlerinden çıkarlar.
8. Davetçiye doğru süratle koşuşturup, "Bu, zorlu bir gündür." der kâfirler.
9. Onlardan önce, Nûh'un kavmi de yalanlamıştı. Kulumuzu yalanlayıp, "O delidir." demişlerdi. (Nûh, tevhidi anlatmaktan) alıkonulmuş, engellenmişti.

10. (Nûh) Rabbine dua etti: “Şüphesiz ki ben, yenik düştüm, (bana yardım et ve onlardan) intikam al.”

11. Biz de göğün kapılarını “kesintisiz ve sağanak hâlinde yağın” bir suyla açtık.

12. Yerden de kaynakları fışkırttık. (Gök ve yerin suyu) takdir edilmiş bir iş üzere birleştiler.

13. (Nûh’u) tahtadan levhalar ve çiviler(le yapılmış bir gemi) üzerinde taşıdık.

14. Gözlerimizin önünde akıp gitmekteydi. (Bu, kendisine) nankörlük edilmiş (olan Nûh’a) bir mükâfatti.

15. Andolsun ki biz, onu (ibret alınması gereken) bir ayet olarak bıraktık. Var mı öğüt alan?

16. Nasılmış benim azabım ve uyarım?

17. Andolsun ki biz, Kur’ân’ı öğüt alınması için kolaylaştırdık. Peki var mı öğüt alan?

18. Âd (Kavmi) yalanladı. Nasılmış benim azabım ve uyarım?

19. Şüphesiz ki biz, onların üzerine, felaketi sürekli olan o günde, şiddetli bir fırtına gönderdik.

20. İnsanları, âdeti kökünden koparılmış hurma kütüğü gibi söküp atıyordu.

21. Nasılmış benim azabım ve uyarım?

22. Andolsun ki biz, Kur’ân’ı öğüt alınması için kolaylaştırdık. Peki, var mı öğüt alan?

23. Semûd (Kavmi de) uyarıları yalanladı.

24. Dediler ki: “Bizden olan (bizim gibi) insan birine mi uyacağız?! O takdirde biz, sapıklık ve çılgınlık içinde olmuş oluruz.”

25. “Aramızdan ona mı zikir/vahiy verildi? Bilakis o, şımarık kibirli bir yalancıdır.”

26. Yarın, kimin şımarık ve kibirli bir yalancı olduğunu öğrenecekler.

27. Hiç kuşkusuz biz, onlara fitne/imtihan olması için dişi deveyi göndereceğiz. Onları gözetle ve sabret.

28. Onlara haber ver! Su, aralarında pay edilmiştir. Su içme sırası kiminse o, hazır bulunsun.
29. Arkadaşlarına seslendiler. O da (bıçağı) aldı ve deveyi kesti.
30. Nasılmış benim azabım ve uyarım?
31. Hiç şüphesiz, onların üzerine bir tek çığlık gönderdik. Onlar, çalı çırpının etrafa dökülen kırıntıları gibi oldular.
32. Andolsun ki biz, Kur'ân'ı öğüt alınması için kolaylaştırdık. Peki, var mı öğüt alan?
33. Lût'un kavmi de uyarıcıları yalanladı.
34. Hiç şüphesiz biz, onların üzerine taş yağdıran bir kasırga gönderdik. Seher vakti, yalnızca Lût'un ailesini kurtardık.
35. Katımızdan bir nimet olarak... Şükreden kimseyi de aynı şekilde mükâfatlandırırız.
36. Andolsun ki (Lût), (şiddetli) yakalayışımızla onları uyarıyordu. Onlarsa uyarılara şüpheyle yaklaşmışlardı.
37. Andolsun ki onun konuklarını da arzulamışlardı. Biz de gözlerini silip (kör ettik). "Tadın azabımı ve uyarımı!" (dedik.)
38. Andolsun ki kesinleşmiş bir azap, erken vakitte onları bastırdı.
39. Tadın (bakalım) azabımı ve uyarımı!
40. Andolsun ki biz, Kur'ân'ı, öğüt alınması için kolaylaştırdık. Peki, var mı öğüt alan?
41. Andolsun ki Firavun ailesine de uyarıcılar geldi.
42. Bütün ayetlerimizi yalanladılar. Biz de onları, izzet sahibi, üstün ve kudretli olan (Allah')ın yakalayışıyla yakalayiverdik.
43. Sizin kâfirleriniz onlardan daha mı hayırlıdır? Yoksa sizin için Kitaplarda (azaptan kurtulacağınıza dair) bir beraat (belgesi) mi var?
44. Yoksa, "Bizler (Allah'ın azabına karşı) yardımlaşıp, üstün geliriz." mi diyorlar?
45. O topluluk, (yakın bir gelecekte) hezimete uğrayacak ve arkalarını dönüp kaçacaklardır.

46. (Hayır, öyle değil!) Onlara vadolunan (gerçek azap) kıyamettir. Ve kıyamet, daha korkunç ve daha acıdır.
47. Şüphesiz ki mücrimler, bir sapıklık ve çılgınlık içerisindedirler.
48. Ateşin içinde yüzleri üzerine sürüklenecekleri o gün, "Cehennem dokunuşunu tadın!" (denilecek.)
49. Hiç şüphesiz biz, her şeyi bir kaderle yarattık.
50. (Bir işin olması için) bizim emrimiz, göz açıp kapama gibi yalnızca bir defadır.
51. Andolsun ki biz, benzerlerinizi helak ettik. Peki, var mı öğüt alan?
52. Yaptıkları her şey Kitaplarda (kayıtlıdır).
53. Küçük büyük her şey (satır satır) yazılmıştır.
54. Şüphesiz ki muttakiler, cennetlerde ve nehirlerdeledir.
55. İktidar/Kudret sahibi bir Melik'in yanında, sıdk/doğruluk makamındalardır.

55. RAHMÂN SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 78 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Er-Rahmân,
2. Kur'ân'ı öğretti.
3. İnsanı yarattı.
4. Ona, beyanı (konuşup kendini ifade etmeyi) öğretti.
5. Güneş ve Ay (belirlenmiş) bir hesap ile (hareket etmekte)dir.
6. Yıldızlar ve ağaçlar (Allah'a) secde etmekteledir.
7. Göğü yükseltti ve mizanı (adaleti insanlar arasında bir ölçü olarak) koydu.
8. Mizanda (adalet ölçüsünde) haksızlık yapmayın.
9. Tartıyı adaletle kullanın ve mizanda eksik tartmayın.
10. Yeryüzünü de (orada yaşayan) canlılar için alçalttı. (Yaşamaya elverişli hâle getirdi.)
11. Orada meyveler ve tomurcuklu hurma ağaçları vardır.

12. Kabuklu taneler ve hoş kokulu bitkiler vardır.
13. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
14. İnsanı, ateşte pişirilmiş gibi (sert) kuru bir çamurdan yarattı.
15. Cinleri de dumansız ateşten yarattı.
16. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
17. (O,) iki doğunun da iki batının da Rabbidir.
18. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
19. (Biri tatlı diğeri tuzlu) iki denizi karşılaşıyorlar diye gönderdi.
20. İki arasında bir engel vardır. Birbirinin sınırına taşmaz (karışmazlar).
21. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
22. İkisinden de inci ve mercân çıkar.
23. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
24. Denizde akıp giden, dağlar gibi yüksek gemiler O'nundur.
25. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
26. Onun üzerinde bulunan herkes fanidir.
27. Celal ve ikram sahibi Rabbin ise bakî kalacaktır.
28. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
29. Göklerde ve yerde bulunan herkes (ihtiyacını) O'ndan ister. O, her gün bir iştedir.
30. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
31. Ey (insanlar ve cinlerden oluşan) Sekalân! (Yakın bir gelecekte) sizin hesabınızı göreceğiz.
32. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
33. Ey cin ve insan topluluğu! Şayet, göklerin ve yerin sınırları dışına çıkmaya gücünüz yetiyorsa, çıkın. Ancak (büyük bir) güç ve otoriteniz olmadan bunu yapamazsınız.
34. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
35. İkinizin de üzerine, ateş alevi ve duman gönderilir. (Ona) engel de olamazsınız.
36. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?

37. Gökyüzü yarıldığı, erimiş yağı andıran kırmızı bir gül gibi olduğu zaman,
38. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
39. O gün ne insan ne de cin günahından sorulur.
40. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
41. (Sormaya gerek yoktur, çünkü) mücrimler yüzlerinden tanınır, perçemlerinden ve ayaklarından yakalanırlar.
42. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
43. İşte bu, mücrimlerin yalanladığı cehennemdir.
44. (Onlar) bununla kaynar su arasında dolanırlar.
45. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
46. Rabbinin huzurunda (hesap için) durmaktan korkana iki cennet vardır.
47. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
48. İki cennetin ağaçlarının dalları da bol meyveli ve gölgeliklidir.
49. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
50. İkisinde de akmakta olan iki pınar vardır.
51. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
52. Orada her meyveden çiftler vardır.
53. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
54. Astarları kalın ipekten olan döşemelere yaslanmış hâldelerdir. İki cennetin meyveleri de (toplanması ve elde edilmesi) yakındır/kolaydır.
55. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
56. (İki cennette de) bakışları, yalnızca eşlerinin üzerinde (olan) kadınlar vardır. Onlara (kocalarından önce) ne bir insan ne de cin dokunmuştur.
57. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
58. Onlar, âdeta yâkût ve mercân gibilerdir.
59. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
60. İyiliğin karşılığı iyilikten başkası mıdır? (Dünyada iyilik yapan, ahirette iyilik görecektir.)
61. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
62. O ikisinden başka iki cennet daha vardır.

63. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
 64. Yemyeşillerdir.
 65. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
 66. İkisinde de sürekli fışkıran iki pınar vardır.
 67. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
 68. İkisinde de meyve, hurma ve nar vardır.
 69. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
 70. Orada hayırlı (saliha), güzel kadınlar vardır.
 71. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
 72. Çadırlar içinde, (yalnızca kocalarının gördüğü) huriler vardır.
 73. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
 74. (Kocalarından önce) kendilerine ne bir insan ne de cin dokunmuştur.
 75. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
 76. Yeşil yastıklara ve (göz alıcı) güzellikteki döşemelere yaslanır hâldelerdir.
 77. (Bu durumda) Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayacaksınız?
 78. Celal ve ikram sahibi Rabbinin adı ne yücedir.

56. VÂKIA SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 96 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Vakıa (kıyamet) gerçekleştiği zaman,
2. Onun gerçekleşmesini yalanlayacak yoktur.
3. O, (kimini) alçaltan (kimini de) yükselten (bir gündür).
4. Yer şiddetle sarsıldığında,
5. Dağlar parça parça olduğunda,
6. Savrulmuş toz hâline geldiğinde
7. Sizler de uç sınıf olduğunuzda,
8. (Amel defterlerini sağ taraflarından alacak olan mutlu) Ashâbu'l Meymene, ne Ashâbu'l Meymene'dir ama!

9. (Amel defterlerini sol taraflarından alacak olan bedbaht) Ashâbu'l Meş'eme, ne Ashâbu'l Meş'eme'dir ama!
10. (İman ve salih amelde) önde olanlar, (onlar) öncülerdir.
11. Bunlar (Allah'a) yakınlaştırılmışlardır.
12. Naîm Cennetleri'nde,
13. Birçoğu öncekilerdendir. (Geçmiş ümmetlerdendir.)
14. Az bir kısmı da sonrakilerdendir.
15. (Altın ve mücevherlerle) işlenmiş tahtlar üzerinde,
16. Karşılıklı olarak yaslanmış hâlde
17. Etraflarında ebedî/ölümsüz kılınmış (hizmetkâr) gençler dolanır,
18. Kaynağından doldurulmuş bardaklar, testiler ve kadehlerle.
19. (Onu içtiklerinden dolayı) ne başları ağrır ne de (sarhoşlukla) akılları gider.
20. Seçecekleri meyveler,
21. Canlarının istediği kuş eti,
22. İri gözlü huriler,
23. Saklı İncîler gibidir (onlar).
24. Yaptıkları (salih amellerin) karşılığı olarak,
25. Orada, boş/faydasız ve günah olacak bir söz işitmezler.
26. İşitecekleri tek söz, (karşılıklı söyleyecekleri) "Selam, Selam"dır.
27. (Amel defterlerini sağdan alacak olan) Ashâbu'l Yemîn, ne Ashâbu'l Yemîn'dir ama!
28. Dikensiz, dalları meyve dolu kiraz ağaçları,
29. Meyveleri iç içe geçmiş muz ağaçları,
30. Uzayan gölgeler,
31. Kesintisiz akan sular,
32. Çokça meyveler,
33. Arkası kesilmeyen ve yasaklanmayan (meyveler),
34. Ve yükseltilmiş döşemeler üzerinde (olacaklardır).

35. Şüphesiz ki biz, (cennet kadınlarını) yeniden yaratmışızdır.
36. Onları bakire kılmışızdır.
37. Eşlerine aşık ve yaşıt,
38. (Bu nimetler, amel defterlerini sağdan alacak olan) Ashâbu'l Yemîn içindir.
39. Birçoğu geçmiş ümmetlerden,
40. Birçoğu da sonrakilerden (olacaktır).
41. (Amel defterlerini soldan alacak olan) Ashâbu'ş Şimâl, ne Ashâbu'ş Şimâl'dir ama!
42. Kavuran ateş ve kaynar suda,
43. Ve dumandan bir gölge içinde,
44. Ne serindir ne de faydalı!
45. Şüphesiz ki onlar, bundan önce, refah içinde şımarıkça yaşarlardı.
46. O büyük günaha da (şirkte) ısrar ederlerdi.
47. Derlerdi ki: "Öldüğümüz, toprak ve kemik olduğumuz zaman diriltilecek miymişiz?"
48. "Babalarımız da mı?"
49. De ki: "Öncekiler ve sonrakiler,"
50. "Bilinen (Kıyamet) Günü'nün belirlenmiş vaktinde elbette, toplanacaklardır."
51. "Sonra sizler, ey sapık yalanlayıcılar!"
52. "Siz elbette, Zakkûmdan olan bir ağaçtan yiyeceksiniz."
53. "Ve o (ağaçtan) karınlarınızı dolduracaksınız."
54. "Onun üzerine de kaynar sudan içeceksiniz."
55. "İçtikçe susuzluğu artan hasta develer gibi içeceksiniz."
56. Bu, Kıyamet Günü'nde onların ziyafetidir!
57. Sizi biz yarattık. (Dirilteceğimizi) tasdik etmeniz gerekmez mi?
58. Dökmekte olduğunuz meniyi gördünüz mü?
59. Onu siz mi yaratıyorsunuz, yoksa yaratan biz miyiz?

60. Sizin aranızda ölümü takdir eden biziz ve kimse önümüze geçip (bize engel olamaz).
61. Yerinize benzerleriniz olan (yeni insanlar) getirmek ve sizi hiç bilmediğiniz bir surette yeniden yaratmak konusunda (kimse bizi engelleyemez).
62. Andolsun ki ilk yaratmayı bildiniz/kabul ettiniz. (Allah'ın kudretini anlayıp sizleri dirilteceği konusunda) düşünüp öğüt almanız gerekmez mi?
63. Ektiğiniz (ekini) gördünüz mü?
64. Onu (bitki hâline getirip), siz mi bitiriyorsunuz, yoksa bitiren biz miyiz?
65. Şayet dilesek onu (meyvesiz, sebzesiz, tanesiz) kuru bir ot hâline getirirdik, siz de şaşırıp kalakalırdınız.
66. (Derdiniz ki:) “Şüphesiz ki büyük bir borç altına girdik.”
67. “(Hayır!) İşin aslı, biz mahrum bırakıldık.”
68. İçtiğiniz suyu gördünüz mü?
69. Onu, buluttan siz mi indirdiniz, yoksa indiren biz miyiz?
70. Şayet dileseydik onu, tuzlu/acı bir su yapardık. Şükretmeniz gerekmez mi?
71. Yaktığınız ateşi gördünüz mü?
72. Onun ağacını, siz mi yarattınız yoksa yaratan biz miyiz?
73. Biz onu, hem bir hatırlatma/öğüt hem de ihtiyacı olanlara faydalanacakları bir metâ kıldık.
74. O hâlde, büyük olan Rabbini ismiyle tesbih et.
75. Yıldızların (doğup-battıkları) yerlerine yemin ederim.
76. Hiç şüphesiz, eğer bilerseniz (bu) büyük bir yemindir.
77. Hiç kuşkusuz o, Kur’ân-ı Kerim’dir.
78. (İnsanlardan) saklı (ve korunaklı) bir Kitap’ta yazılıdır.
79. O (Kitab’a) temizlenmiş olanlardan başkası dokunamaz.
80. Âlemlerin Rabbi olan (Allah) tarafından indirilmiştir.
81. Şimdi siz, bu sözü mü yalanlıyorsunuz?
82. (Maddi ve manevi) rızkınıza, yalanlayarak mı teşekkür ediyorsunuz?!
83. Can boğaza gelip dayandığında,

84. Siz, o zaman bakıyor olacaksınız.
85. Biz ona, sizden daha yakınız fakat görmezsiniz.
86. Şayet ceza gününde, (iddia ettiğiniz gibi diriltilmeyecek ve) hesaba çekilmeyecekseniz
87. Şayet doğru söylüyorsanız, (çıkmakta olan canı) geri çevirsenize!
88. Şayet o, (Allah'a) yakın kılınanlardan ise,
89. Rahatlık, rızık ve "Naîm Cenneti" vardır.
90. Şayet o Ashâbu'l Yemîn'dense,
91. Selam olsun sana ey Ashâb-ı Yemîn!
92. Ama o sapık yalanlayıcılardansa,
93. Kaynar sudan bir ziyafet,
94. Ve cehenneme atılma (onu bekler).
95. Şüphesiz ki bu, kesin olan hakkın ta kendisidir.
96. O hâlde büyük Rabbini ismiyle tesbih et.

57. HADÎD SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 29 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Göklerde ve yerde olan her şey, Allah'ı tesbih etmektedir. O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'dir.
2. Göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği O'na aittir. Diriltir ve öldürür. O, her şeye kadîrdir.
3. O, (öncesi olmayan) El-Evvel'dir, (sonrası olmayan) El-Âhir'dir, (her şeyin üzerinde ve varlığının delilleri apaçık olan) Ez-Zâhir'dir, (aklın hakikatini tam idrak edemediği ve kullarına yakın) El-Bâtın'dır ve O, her şeyi bilendir.
4. Gökleri ve yeri altı günde yaratıp sonra da arşa istiva eden O'dur. Yere giren, ondan çıkan, gökten inen ve ona çıkan her şeyi bilir. Nerede olursanız O, sizinle beraberdir. Allah, yaptıklarınızı görendir.
- Allah'ın (cc) arşına istiva etmesi, O'nun her daim ilmi, görmesi ve kuşatıcılığıyla kullarıyla beraber olmasına engel olmadığı gibi ilmiyle kullarını kuşatması da zâtı ve sıfatlarıyla en yüce (El-Aliy) olmasına engel değildir.

Kur'ân ve sahih Sünnet bütünlüğünde anlıyoruz ki Allah (cc), yedi kat göğün üzerinde arşına istiva etmiştir; görmesi, işitmesi ve ilmiyle her daim kullarıyla beraberdir. Allah'ın (cc) isim ve sıfatlarıyla ilgili ayrıca bk. 3/Â-i İmrân, 181; 7/A'râf, 180; 42/Şûrâ, 11

5. Göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği O'na aittir. İşler Allah'a döndürülür.

6. Geceyi gündüze, gündüzü de geceye katar. O, sinelerde saklı olanı bilendir.

7. Allah'a ve Resûl'üne iman edin. Sizi, kendisinde yetkili kıldığı (mallardan) infak edin. Sizden iman edip infakta bulunanlara büyük bir mükâfat vardır.

8. Size ne oluyor ki Resûl sizi Rabbinize iman etmeye davet ettiği hâlde, Allah'a iman etmiyorsunuz? Hem muhakkak ki sizden, (iman edeceğiniz) kesin bir söz almıştı. Şayet iman etmiş kimselerseniz (bu çağrının ve sözünüzün gereğini yerine getirin).

9. Sizi, karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için, kulunun üzerine apaçık ayetler indiren O'dur. Şüphesiz ki Allah, sizlere karşı (şefkatli olan) Raûf ve (merhametli olan) Rahîm'dir.

10. Göklerin ve yerin mirası Allah'a ait olmasına rağmen, ne oluyor size ki infak etmiyorsunuz? İçinizden, fetihten önce infakta bulunup savaşan (kimse, böyle olmayanla) bir olmaz. Bunlar Allah katında, fetihten sonra infak edip savaşanlardan daha büyük bir dereceye sahiptir. (Bununla beraber) Allah, hepsine güzellik vadedmiştir. Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

11. Allah'a güzel bir borç verip de Allah'ın ona kat kat fazlasını vereceği o (bahtiyar) kimdir? Ve onun için değerli bir mükâfat vardır.

12. O gün, mümin erkek ve mümin kadınların nurlarının önlerinden koştuğunu ve sağlarından (amel defterlerini aldıklarını) görürsün. (Onlara denir ki:) "Bugün müjdeniz, içlerinde ebedî kalacağınız, altlarından ırmaklar akan cennetlerdir. Bu, büyük kurtuluşun/kazancın ta kendisidir."

13. O gün münafık erkek ve münafık kadınlar, iman eden kimselere derler ki: "Bizi de bekleyin, biraz nurunuzdan alıp faydalanalım." Onlara, "Dönün arkanıza ve nur arayın." denir. Derken aralarına, kapısı olan bir sur çekilmiştir. İç tarafında rahmet, dış yönünde ise azap vardır.

14. (Cennet ehline) seslenirler: “(Dünyada) sizinle beraber değil miydik?” Derler ki: “Evet (bedenleriniz bizimle beraberdi). Fakat siz, Allah’ın emri (olan ölüm) gelinceye kadar, nefislerinizi fitneye düşürdünüz (nerede fitne ortamı varsa onun içinde oldunuz) ve (müminlerin başına felaket gelmesini) gözetlediniz. Şüpheye düştünüz. Kuruntular sizi aldattı ve aldatıcı, sizi Allah’la aldattı.”

15. Bugün, sizden ve kâfirlerden fidye alınmaz. Barınağınız ateştir. O, sizin (sürekli yanınızda bulunan) dostunuzdur. O, ne kötü bir dönüş yeridir.

16. İman edenlerin, Allah’ın zikrine ve (Kur’ân ayetlerinden) inen hakka karşı kalplerinin yumuşamasının zamanı gelmedi mi? Bundan önce kendilerine Kitap verilen, uzun bir zamanın geçmesiyle de kalpleri katılaştı ve birçoğu da fasık olan kimseler gibi olmasınlar.

17. Bilin ki Allah, ölümünden sonra yeryüzüne hayat verir. Akletmeniz için ayetleri size açıkladık.

18. Hiç şüphesiz, sadaka veren erkekler, sadaka veren kadınlar ve Allah’a güzel bir borç verenler, onlara (ecirleri) kat kat arttırılır ve onlar için değerli bir mükâfat vardır.

19. Allah’a ve resûllerine iman edenler, işte bunlar, Rabbleri katında sıddıklar (özü sözü doğru olanlar) ve şehitlerdir/şahitlerdir. Onlara mükâfatları ve nurları vardır. Ayetlerimizi inkâr edip yalanlayanlarsa işte bunlar, cehennem ehliyledir.

20. Bilin ki dünya hayatı bir oyun, eğlence, süs, aranızda övünme (aracı), malları ve evlatları çoğaltma (yarışından) ibarettir. (Bitirdiği) ekin çiftçilerin hoşuna giden yağmur gibi. (Göz alıcı tazelik ve canlılıktan sonra) kuruyuverir, onun sapsarı olduğunu görürsün. Sonra da etrafa saçılan kırıntılara dönüşür. Ahiretteyse çetin bir azap, Allah’tan bağışlanma ve razılık vardır. Dünya hayatı, aldatıcı bir faydalanmadan başka bir şey değildir.

21. Rabbinizin mağfiretine ve genişliği gök ve yerin genişliği gibi/kadar olan cennete koşun. (O,) Allah’a ve resûllerine iman edenler için hazırlanmıştır. Bu, Allah’ın lütuf ve ihsanıdır, onu dilediğine verir. Allah, büyük bir lütuf sahibidir.

22. Yeryüzünde veya nefislerinizde meydana gelen her musibet, onu

yaratmadan önce mutlaka bir Kitap'ta yazılıdır. Şüphesiz ki bu, Allah'a kolaydır.

23. (Her şeyin Levh-i Mahfûz'da yazılı olması) elinizden kaçana üzülmemeniz, size verilenle de şımarmamanız içindir. Allah, kibirli ve böbürlenmiş kimseleri sevmez.

Kadere iman, insanı eşyaya ve hadiselerle kul olmaktan, varlıkta şımırıp yoklukta unutmaya hastalığına tutulmaktan korur. Varlığın ve yokluğun, nimetin ve musibetin Allah (cc) tarafından takdir edildiğini, yazılmış olanın vuku bulduğunu bilen insan, Allah'a (cc) teslim olup kaderine rıza gösterir. Nimetin imtihanı olan şükürü, musibetin imtihanı olan sabrı hakkıyla yerine getirir.

24. Onlar ki cimrilik eder ve insanlara cimriliği emrederler. Kim de (Allah'a itaatten) yüz çevirirse, hiç şüphesiz Allah, (kimseye muhtaç olmayan, her şeyin kendisine muhtaç olduğu) El-Ğaniy ve (her daim övgüyü hak eden ve varlık tarafından övülen) El-Hamid'dir.

25. Andolsun ki resûllerimizi apaçık (delillerle) gönderdik. İnsanlar adaleti ayakta tutsunlar diye onlarla beraber Kitab'ı ve mizanı (adalet ölçüsünü) indirdik. (Ayrıca) kendisinde çetin bir güç ve insanlar için faydalar bulunan demiri indirdik. Tâ ki Allah, kimlerin gaybta (onu görmedikleri hâlde) Allah'a ve resûllerine yardım edeceğini açığa çıkarıp ayırsın. Şüphesiz ki Allah, (güç ve kuvvet sahibi olan) Kaviy ve (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz'dir.

26. Andolsun ki Nûh'u ve İbrâhîm'i de gönderdik ve her ikisinin zürriyetlerine peygamberliği ve Kitab'ı verdik. Onlardan kimisi hidayet ehlidir. Onların çoğu ise fasıklardır.

27. Sonra, onların peşinden giden resûllerimizi art arda gönderdik. Mer-yem oğlu İsrâ'yı da peşlerinden gönderdik. Ona İncîl'i verdik ve ona uyanların kalplerinde şefkat ve merhamet kıldık. Bidat olarak ortaya koydukları ruhbanlığı (hayattan el etek çekip yalnızca ibadetle meşgul olmayı), biz onlara farz kılmadık. Allah'ın rızasını elde etmek için (dinde bir yenilik olarak) yaptılar, onun da hakkını vermediler. İçlerinden iman edenlere ecirlerini verdik, onların birçoğu ise fasıklardır.

Allah (cc); resûllerini, toplumu tevhidle ıslah etmek, yeryüzünü hayırla imar etmek ve adaleti ayakta tutmaları için göndermiştir. Mağaralara çekilmek, İslam toplumunda

cemaati terk etmek, yani toplumun ıslahını bırakıp bireysel ıslaha yoğunlaşmak peygamberlerin yolu değildir.

Hristiyanlar, bozulan toplumu ıslah etmeyi göze alamadıklarından ruhbanlığı icat edip dinlerinde bir bidat çıkardılar. İnsanı şeytanların vesveselerine açık ve korumasız hâle getiren açlık ve yalnızlık içinde münzevi bir hayata yöneldiler. İslah olmak için girdikleri mağaralardan teslise inanan, şeytanlar ve cinlerle irtibat kurmuş bü-yücü ve kâhinler olarak çıktılar.

Buna binaen, nefsini arındırmak veya toplumu ıslah etmek isteyen herkes, resûllerin yoluna uymak zorundadır. Resûllerin yoluna uygun olmayan, Sünnet dışı her uygulama, Resûl'e muhalefettir. Ve her muhalefet dinî dünyevi bir fitne ve ahiret azabıyla neticelenmeye mahkûmdur. (bk. 24/Nûr, 63)

28. Ey iman edenler! Allah'tan korkup sakının ve Resûl'üne iman edin ki size rahmetinden iki kat versin, size kendisiyle yürüyeceğiniz bir nur kılsın ve (günahlarınızı) bağışlasın. Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

29. Tâ ki Ehl-i Kitap, Allah'ın lütuf ve ihsanından hiçbir şeyi (kuru temenniyle) elde edemeyeceklerini ve lütfun Allah'ın elinde olduğunu, onu dilediğine vereceğini bilsin. Allah, büyük lütuf ve ihsan sahibidir.

58. MUCADELE SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 22 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Muhakkak ki Allah, kocası hakkında seninle tartışan ve Allah'a şikâyetinde bulunan kimsenin sözünü işitir. Allah, karşılıklı konuşmalarınızı işitti. Şüphesiz ki Allah, (işiten ve dualara icabet eden) Semî ve (her şeyi gören) Basîr'dir.

2. İçinizden (bana anamın sırtı gibisin diyerek) kadınlarına zihar yapanlar (bilmelidirler ki böyle söylemekle kadınları) anneleri olmaz. Anneleri, yalnızca kendilerini doğuranlardır. Hiç şüphesiz onlar, münker ve yalan olan bir söz söylüyorlar. Ve şüphesiz ki Allah, (günahları affeden) Afuv ve (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr'dur.

3. Kadınlarına zihar yapıp sonra da sözlerinden dönenler, eşleriyle temas etmeden önce bir köle azad etsinler. Bu, size öğüt verilen şeydir. Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

4. (Köle azad etme imkânı) bulamayan kimse, iki ay peş peşe/ara vermeden oruç tutsun. (Buna da) güç yetiremeyen, altmış fakiri doyursun. Bu, Allah'a ve Resûl'üne iman etmeniz içindir. Ve bu, Allah'ın sınırlarıdır. Kâfirler için can yakıcı bir azap vardır.

5. Allah ve Resûl'ü ile (onların sınır ve kanunlarını tanımayıp, yeni sınır ve kanunlar koyarak) sınırlaşanlar; kendilerinden öncekilerin alçaltılıp rezil edildikleri gibi alçaltılıp rezil edileceklerdir. Muhakkak ki biz, apaçık ayetler indirdik. Kâfirler için alçaltıcı bir azap vardır.

6. Allah, hepsini topluca dirilteceği gün, yaptıklarını kendilerine haber verir. Allah, (yaptıklarını) sayıp (kayıt altına almış), onlarsa unutmuşlardır. Allah, her şeye şahit olandır.

7. Allah'ın göklerde ve yerde olan her şeyi bildiğini bilmez misin? Kendi aralarında fısıldaşan üç kişinin dördüncüsü mutlaka O'dur. Beş kişinin altıncısı mutlaka O'dur. Bundan az ya da daha çok olsunlar (fark etmez), her nerede olurlarsa (Allah) onlarla beraberdir. Sonra Kıyamet Gününde yaptıklarını onlara haber verir. Şüphesiz ki Allah, her şeyi bilir.

8. Kendilerine fısıldaşmanın yasaklandığı kimseleri görmedin mi? Sonra nehyedildikleri şeye geri dönüyor; günah, düşmanlık ve Peygamber'e isyan hakkında fısıldaşıp (kulis yapıyorlar). Sana geldikleri zaman, Allah'ın seni selamlamadığı sözlerle seni selamlarlar. İçlerinden derler ki: "Söylediğimiz sözler nedeniyle Allah bize azap etmeli değil miydi?" Onlara cehennem yeter. Oraya gireceklerdir. O ne kötü bir dönüş yeridir.

9. Ey iman edenler! Fısıldaştığınız zaman günah, düşmanlık ve Resûl'e isyan ile fısıldaşmayın. (İllaki fısıldaşacaksınız/kulis yapacaksınız) iyilik ve takva (ile ilgili) konuşun. (Dirilitilip) huzurunda toplanacağınız Allah'tan korkup, sakının.

10. Ancak fısıldaşmak, iman edenleri üzme için şeytanın (süslediği ve teşvik ettiği) şeylerdendir. Allah'ın izni olmadan (şeytan) onlara hiçbir şekilde zarar veremeyecektir. (Öyleyse) müminler, yalnızca Allah'a tevekkül etsinler.

11. Ey iman edenler! Size meclislerde, "Yer açın/Açılın!" dendiğinde, yer açın ki Allah da size (cennetinde) yer açsın. Size (Allah'a ve Resûl'üne itaat olan bir konuda) "Kalkın!" dendiğinde, kalkın ki Allah sizden iman

edenleri ve kendilerine ilim verilenleri derecelerle yükseltsin. Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

12. Ey iman edenler! Resûl'e gizli olarak (bir müşkülünüzü arz edeceğinizde) konuşmanızdan önce sadaka verin. Bu, sizin için daha hayırlı ve daha temizdir. Şayet (verecek sadaka) bulamazsanız, hiç şüphesiz Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

13. Gizli konuşmalarınızdan önce sadakalar verecek olmaktan dolayı korktunuz mu? Madem ki yapmadınız, Allah tevbenizi kabul etti. (O hâlde) namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin, Allah'a ve Resûl'üne itaat edin. Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

14. Allah'ın öfkelendiği bir topluluğu dost edinenleri görmedin mi? Onlar, ne sizdendir ne de onlardan. Onlar, bildikleri hâlde yalan üzere yemin ederler.

15. Allah, onlar için çetin bir azap hazırlamıştır. Onların yaptıkları ne kadar da kötüdür.

16. Yeminlerini kalkan edinip Allah'ın yolundan saptırdılar. Onlar için alçaltıcı bir azap vardır.

17. Malları ve evlatları, (Allah'ın azabına karşı) kendilerine hiçbir fayda sağlamayacaktır. Onlar, ateşin ehlidir ve orada ebedî kalacaklardır.

18. Allah'ın hepsini bir arada dirilteceği gün size yemin ettikleri gibi (Allah'a) yemin edecek ve kendilerinin bir şey üzere olduklarını sanacaklar. Dikkat edin! Onlar yalancıların ta kendileridir.

19. Şeytan, onları hâkimiyeti altına almış ve onlara Allah'ı zikretmeyi unutturmuştur. Bunlar, şeytanın taraftarlarıdır. Dikkat edin! Hiç şüphesiz şeytanın taraftarları, hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

20. Hiç kuşkusuz, Allah ve Resûl'ü ile (sınır ve kanunlarını tanımayıp yeni sınır ve yasalar koyarak) sınırlaşanlar, işte onlar, en zelil olanlar arasındalardır.

21. Allah: "Andolsun ki ben galip geleceğim ve resûllerim de (galip geleceklerdir)." diye yazmıştır. Şüphesiz ki Allah, (güç ve kuvvet sahibi olan) Kaviy ve (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz'dir.

22. Allah'a ve Ahiret Günü'ne iman eden bir topluluğun -babaları, oğulları, kardeşleri, aşiretleri dahi olsa- Allah ve Resûl'ü ile sınırlaşan insanlara sevgi beslediğini göremezsin. Bunlar, (Allah'ın) kalplerine imanı yazdığı ve onları kendinden bir ruhla desteklediği kimselerdir. Onları altından ırmaklar akan ve içlerinde ebedî kalacakları cennete sokar. Allah onlardan razı olmuştur. Onlar da (Allah'tan) razı olmuşlardır. Bunlar, Allah'ın taraftarlarıdır. Dikkat edin! Hiç şüphesiz Allah'ın taraftarları, onlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.

Allah'ın (cc) dostlarını dost, düşmanlarını düşman edinmek hakkında detaylı bilgi için bk. 5/Mâide, 51

59. HAŞR SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 24 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

- 1.** Göklerde ve yerde olanların tamamı Allah'ı tesbih etmektedir. O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'dir.
- 2.** Ehl-i Kitap'tan kâfir olanları ilk sürgünde yurtlarından çıkararak O'dur. Siz, onların çıkacağına düşünmemiştiniz. Onlar da kalelerinin kendilerini Allah'a karşı koruyacağını sanmıştı. Allah onlara, hiç beklemedikleri yerden geldi ve kalplerine şiddetli bir korku saldı. Evlerini kendi elleriyle ve müminlerin eliyle harap ediyorlardı. İbret alın ey basiret sahipleri!
- 3.** Şayet Allah, onlara sürgünü yazmamış olsaydı mutlaka dünyada onlara (başka bir şekilde) azap ederdi. Onlar için ahirette ateş azabı vardır.
- 4.** Bu, onların Allah'a ve Resûl'üne başkaldırmalarından, karşı safta yer almalarındandır. Kim de Allah'a başkaldırır ve karşı safta yer alırsa şüphesiz ki Allah, cezası çetin olandır.
- 5.** Hurma ağaçlarından her neyi kesmiş ya da kökleri üzere ayakta bırakmışsanız, (hepsi) Allah'ın izniyledir. Ve fasıkları alçaltıp rezil etmek içindir.
- 6.** Allah'ın onlardan (alarak) Resûl'üne verdiği fey'e gelince, siz (onu elde etmek için) ne bir at ne de deve sürdünüz. Fakat Allah, resûllerini dilediğine musallat eder. Allah, her şeyde kadîrdir.

Savaşmadan elde edilen ganimet mallarına "fey" denilmektedir. Bu, savaşarak elde edilen ganimet gibi müminler arasında bölüştürülmez.

7. Allah'ın (fethedilen) beldelerden Resûl'üne ihsan ettiği fey; Allah'a, Resûl'üne, yakın akrabaya, yetimlere, miskinlere/ihtiyaç sahibi yoksullara ve yolda kalmışlara aittir. Tâ ki (ganimet malları) sizden zengin olanların elinde dolanıp duran (ve kendisiyle fakirlere sürekli üstünlük sağladıkları) bir sermaye üstünlüğüne dönüşmesin. Resûl size neyi vermişse onu alın, neyi de yasaklamışsa onu bırakın. Allah'tan korkup sakının. Hiç şüphesiz ki Allah, cezası çetin olandır.

8. (Ayrıca fey,) yurtlarından çıkarılan ve malları (ellerinden) alınan, Rabblerinin lütuf ve rızasını arayan, Allah'a ve Resûl'üne yardım eden fakir muhâcirlere aittir. İşte onlar sadık olanların ta kendileridir.

9. Kendilerinden önce (Medine) yurdunu hazırlayan ve iman ehli olan (Ensâr), onlara hicret edenleri severler ve (Muhâcirlere) verilenlerden dolayı içlerinde bir çekemezlik hissetmezler. Şiddetle ihtiyaç duymalarına rağmen (kardeşlerini) kendilerine tercih ederler. Kim de nefsinin bencilliğinden korunursa işte onlar, kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.

10. (Muhâcir ve Ensâr'dan) sonra gelenler derler ki: "Rabbimiz! Bizi ve bizden önce iman etmiş kardeşlerimizi bağışla ve kalplerimizde iman edenlere karşı bir kin bırakma. Rabbimiz! Şüphesiz ki sen, (kullarına karşı şefkatli olan) Raûf ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'sin."

Allah'ın (cc) razı olduğu kimseler için bk. 9/Tevbe, 100

11. Münafıklık eden kimseleri görmedin mi? Ehl-i Kitap'tan kâfir olan kardeşlerine derler ki: "Şayet (yurtlarınızdan) çıkarılırsanız, biz de sizinle beraber çıkarız. Sizin aleyhinize (olacak bir hükümde) hiç kimseye ebediyen itaat etmeyiz. Şayet sizinle savaşılsa kesinlikle size yardım ederiz." Allah, onların yalancılar olduğuna şahitlik eder.

12. Andolsun ki (yurtlarından) çıkarılacak olsalar onlarla beraber çıkmazlar. Onlarla savaşırsa yardım etmezler. Şayet yardım edecek olsalar arkalarına dönüp kaçarlardı. Sonra kendilerine yardım da olunmaz.

13. Kalplerinde size dair var olan korku, Allah korkusundan daha çetindir. Bu, onların anlamayan bir topluluk olmalarındandır.

14. Korunaklı şehirler ve duvar gerisi (siperler) olmaksızın, sizinle topluca (göğüs göğüse) savaşmazlar. Kendi aralarındaki savaşları çetindir.

Sen, onları bir(lik beraberlik içinde) sanırsın. Oysa kalpleri paramparçadır. Bu, onların akletmeyen bir topluluk olmasındandır.

15. (Bunlar,) kendilerinden yakın zaman önce (küfür ve hıyanetlerinin) vebalini tadanlar gibi (yaptıklarının vebalini tadacaktır). Onlara can yakıcı bir azap vardır.

16. Şeytanın durumu gibi... Hani insana, "Kâfir ol!" dedi. (İnsan) kâfir olunca da, "Şüphesiz ki ben, senden berîyim. Çünkü ben, âlemlerin Rabbi olan Allah'tan korkuyorum." dedi. (Münafıklar da dostları olan Ehl-i Kitab'ı böyle kandırdılar. "Yurtlarınızdan çıkarılırsanız biz de çıkarız, savaşırırsanız yardım ederiz." dediler. Savaş başlayınca da onlardan uzaklaştılar.)

17. O ikisinin akibeti, hiç şüphesiz, ateşin içinde ebedî kalmalarıdır. Bu, zalimlerin cezasıdır.

18. Ey iman edenler! Allah'tan korkup sakının! Herkes yarın için ne takdim ettiğine bir baksın. Allah'tan korkup sakının! Şüphesiz ki Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

19. Allah'ı unuttukları (için), Allah'ın da onlara kendi nefislerini unuttuğu kimseler gibi olmayın. Bunlar, fasıkların ta kendileridir.

20. Ateş ehli ile cennet ehli bir olmazlar. Cennet ehli, kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.

21. Şayet bu Kur'ân'ı, bir dağın üzerine indirmiş olsaydık, (dağın) Allah korkusundan büzülmüş ve paramparça olduğunu görürdün. İnsanlar düşünsünler diye onlara bu örnekleri veririz.

22. O Allah ki kendisinden başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Gayb ve şehadet bilgisinin sahibidir. O, (özünde merhamet sahibi olan) Er-Rahmân ve (rahmetini kullarına eriştiren) Er-Rahîm'dir.

23. O Allah ki O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Mutlak hâkimiyet/egemenlik sahibi, mülkünde dilediği gibi tasarruf eden) El-Melik'tir. (Mukaddes, eksikliklerden münezze olan) El-Kuddûs'tür. (Tüm eksiklik ve kusurlardan münezze, kullarına esenlik veren) Es-Selâm'dır. (Kalplere iman ve güven veren) El-Mümin'dir. (Her şeyi kontrol eden, mutlak otorite ve hâkimiyet sahibi olan) El-Müheymin'dir. (İzzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz'dir. (Gönül kırıklıklarını gideren, her şeye

boyun eğdiren) El-Cabbâr'dır. (En büyük olan ve kibir sahibi olan) El-Mütekebbir'dir. Allah, onların şirk koşmalarından münezzehtir.

24. O Allah ki (Her şeyi yoktan var edip yaratan) El-Hâlık'tır. (Kusursuz ve uyum içinde yaratan) El-Bâri'dir. (Yarattıklarına dilediği şekli veren) El-Musavvir'dir. En güzel isimler O'nundur. Göklerde ve yerde olan her şey O'nu tesbih eder. O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'dir.

60. MUMTEHİNE SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 13 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Ey iman edenler! Benim ve sizlerin düşmanı olan kimseleri veli/dost edinmeyin. Onlar, size gelen hakkı inkâr ettikleri hâlde, siz onlara sevgi gösterisinde bulunuyor (müminlerin haberlerini ve sırlarını onlara ulaştırıyorsunuz). (Oysa onlar,) Rabbiniz olan Allah'a iman ettiğiniz için, Resûl'ü ve sizi (Mekke'den) çıkarmışlardı. Şayet benim yolumda cihad etmek ve rızamı elde etmek gayesiyle (yola) çıkmışsanız, onlara gizlice sevgi beslemeniz (nasıl mümkün olabilir ki?) Ben, sizin gizlediğinizi de açığa vurup ilan ettiğinizi de bilirim. Sizden kim bunu yapar (onlara sevgi besler ve müminlerin haberlerini ulaştırırsa) hiç şüphesiz, dosdoğru yoldan sapmış olur.

Vela bera akidesi hakkında bilgi için bk. 5/Mâide, 51

2. Sizi ele geçirecek olsalar size düşman olur, ellerini ve dillerini kötülükle size uzatırlar. Ve onlar, sizin kâfir olmanızı isterler.

3. (Allah katında) ne akrabalarınızın ne de evlatlarınızın size bir faydası olacaktır. (Allah) Kıyamet Günü (hakkınızda hükmedecek ve) aranızı ayıracaktır. Allah, yaptıklarınızı görendir.

4. Sizin için İbrâhîm'de ve onunla birlikte olan (müminlerde/resûllerde) güzel bir örneklik vardır. Hani onlar, kavimlerine demişlerdi ki: "Biz, sizden ve Allah'ın dışında ibadet ettiklerinizden berîyiz/uzagız. Sizi tekfir ettik (üzerinde bulunduğunuz yolu ve sizi reddettik). Bizimle sizin aranızda, tek olan Allah'a iman edinceye kadar, ebedî bir düşmanlık ve ebedî bir kin baş göstermiştir." İbrâhîm'in babasına söylediği, "Senin için Allah'tan bağışlanma dileyeyeceğim. (Ama) Allah'a karşı sana hiçbir faydam

olmaz.” sözü müstesna. Rabbimiz! Yalnızca sana tevekkül ettik, yalnızca sana yöneldik ve dönüşümüz de yalnızca sanadır.

Ayet-i kerime, her müminin uymak zorunda olduğu (bk. 16/Nahl, 123), yüz çevirenin sefih/kıt akıllı kabul edildiği (bk. 2/Bakara, 130), yolların en mustakimi olan, İbrâhîm’in (as) yolunu/milletini tefsir etmektedir. İbrâhîm’in yolu/milleti;

- a. Müşriklerden berî olmaktır. Çünkü şirki var eden ve onu fiiliyata döken müşriktir.
- b. Allah’ın dışında ibadet ettikleri putlardan ve tağutlardan berî olmaktır. Ki “berî olmak” o fiili yapmamayı ve fiilin sahibine bilinçli, imani bir tavır göstermeyi ifade eder.
- c. Şirk ehlini tanımamak, reddetmek ve onların küfrüne hükmetmektir.
- d. Dini Allah’a halis kılarak, ortak koşmaksızın, bir olan Allah’a iman edinceye dek kâfirlere düşmanlık etmek ve kin beslemektir.

İşte bu, Allah’a ve Resûl’üne savaş açmış, cehennem kapısında oturmuş, bizdenmiş gibi konuşarak bizi aldatan, Kitab’ı dillerine dolayan, ama onu az bir paha karşılığında satanların el birliği ve itinayla gizlemeye çalıştıkları İbrâhîm’in milletidir.

5. Rabbimiz! Bizi kâfirler için fitne kılma, (günahlarımızı) bağışla ey Rabbimiz. Şüphesiz ki sen, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi) El-Hakîm olanın ta kendisisin.

6. Andolsun ki onlarda, sizden Allah’ı ve Ahiret Gün’ünü umanlar için güzel bir örneklik vardır. Kim de yüz çevirecek olursa şüphesiz ki Allah, (kimseye muhtaç olmayan, her şeyin kendisine muhtaç olduğu) El-Ğaniy ve (her daim övgüyü hak eden ve varlık tarafından övülen) El-Hamîd’in ta kendisidir.

7. Umulur ki Allah, sizinle onlardan düşmanlık ettikleriniz arasında (onları İslam’a hidayet edip) bir sevgi bağı kılar. Allah (her şeye) güç yetirendir. Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm’dir.

8. Allah, sizinle dininizden dolayı savaşmamış ve sizi yurtlarınızdan çıkarmamış olanlara iyilik yapmanızı ve adaletli davranmanızı yasaklamaz. Çünkü Allah, adaletli olanları sever.

9. Allah, ancak dininizden ötürü sizinle savaşan, sizi yurtlarınızdan çıkarmış ve çıkarılmanıza yardım etmiş olanları dost edinmenizi yasaklar. Kim de onları veli/dost edinirse işte bunlar, zalimlerin ta kendileridir.

Müşrik oldukları için sevmediğimiz ve berî olduğumuz kâfirler, bizimle inancımızdan dolayı savaşmaz, bizi yurdumuzdan çıkarmaz ya da çıkararlara yardımcı olmazsa onlara iyilik yapabilir, sosyal anlamda bir diyalog geliştirebiliriz. Allah Resûlü (sav) böy-

le müşriklere hediye verir, onlardan hediye alır, onlara hasta ziyaretinde bulunur ve onların misafirlik davetlerini kabul ederdi.

10. Ey iman edenler! Mümin kadınlar, hicret etmiş olarak size geldiklerinde onları imtihan edin. Allah onların imanını en iyi bilendir. Onların mümin olduğunu öğrenirseniz, kendilerini kâfirlere geri çevirmeyin. (Mümin) kadınlar (kâfir) erkeklere, (kâfir) erkekler de (mümin) kadınlara helal değildir. (Eski kocalarının, kadınları için) harcadıklarını onlara verin. Onlara mehirlerini verdiğiniz takdirde, kendileriyle evlenmenizde bir beis yoktur. Kâfir kadınları nikâhınızda tutmayın. Onlara harcadığınızı isteyin, onlar da harcadıklarını istesinler. Bunlar, Allah'ın hükmüdür. Sizin aranızda hükmeder. Allah, (her şeyi bilen) Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

11. Şayet eşlerinizden biri kâfirlere kaçar (onlara katılırsa), siz de (onlarla savaşıp ganimet elde eder ve) onları cezalandırırsanız, hanımları gitmiş olanlara harcadıkları kadarını veriniz. İman etmiş olduğunuz Allah'tan korkup sakınınız.

12. Ey Nebi! Şayet mümin kadınlar, Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamak, hırsızlık yapmamak, zina etmemek, çocuklarını öldürmemek, elleri ve ayakları arasında bir iftira uydurup getirmemek (kocalarına ait olmayan gayrimeşru bir çocuğu kocaya nispet etmemek), marufta sana isyan etmemek üzere sana gelirse; onların biatlarını kabul et ve onlar için Allah'tan bağışlanma dile. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

13. Ey iman edenler! Allah'ın kendilerine gazap ettiği bir topluluğu dost/veli edinmeyin. Muhakkak ki onlar, kabir ehlinin (dirilmesinden) ümit kesen kâfirler gibi ahiretten ümit kesmişlerdir.

61. SAFF SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 14 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Göklerde ve yerde olan her şey Allah'ı tesbih eder. O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'dir.

2. Ey iman edenler! Niçin yapmayacağınız/yapamayacağınız şeyleri (yapacakmış gibi) söylersiniz?

3. Yapmayacağınız/Yapamayacağınız şeyleri (yapacakmış gibi) konuşmanız, Allah katında büyük bir öfke nedenidir.
4. Şüphesiz ki Allah, kendi yolunda, kenetlenmiş bir bina gibi saf hâlinde savaşanları sever.
5. (Hatırlayın!) Hani Mûsâ kavmine demişti ki: “Ey kavmim! Benim, Allah tarafından size (gönderilen) bir resûl olduğumu bildiğiniz hâlde, niye bana eziyet ediyorsunuz?” Onlar sapınca, Allah da kalplerini saptırdı. Allah, fasıklar topluluğuna hidayet etmez.
6. Hani Meryem oğlu Îsâ da, “Ey İsrâîloğulları! Şüphesiz ki ben, Allah’ın size (gönderdiği) resûlüyüm. Benden önceki Tevrât’ı doğrulayan ve benden sonra gelecek, ismi Ahmed olan resûlü de müjdeleyenim.” demişti. Apaçık delillerle geldiğinde, “Bu, apaçık bir büyüdür.” dediler.
7. İslam’a çağrılıp davet edildiği hâlde, Allah’a karşı yalan uydurup iftira edenden daha zalim kim olabilir? Allah, zalimler topluluğuna hidayet etmez.
8. Allah’ın nurunu ağızlarıyla söndürmek istiyorlar. Kâfirler istemese de Allah, nurunu tamamlayacak olandır.
9. Müşrikler hoşlanmasa da tüm dinlere üstün gelsin diye, Resûl’ünü hidayet ve hak dinle gönderen O’dur.
10. Ey iman edenler! Sizi can yakıcı azaptan kurtaracak ticareti size göstereyim mi?
11. Allah’a ve Resûl’üne iman edersiniz, mallarınız ve canlarınızla Allah yolunda cihad edersiniz. Şayet bilerseniz bu sizin için en hayırlı olandır.
12. (Buna karşılık Allah da) günahlarınızı bağışlar, sizi altından ırmaklar akan cennetlere ve Adn Cennetleri’nde çok güzel/hoş meskenlere yerleştirir. Bu, büyük kurtuluştur/kazançtır.
13. Ve sevdiğiniz bir şey daha: Allah’tan yardım ve yakın bir fetih... Müminleri müjdele.
14. Ey iman edenler! Allah’ın yardımcıları olun. Meryem oğlu Îsâ’nın, havârîlere, “Allah’a (giden yolda) benim yardımcılarım kimlerdir?” demesi gibi. Havârîler dediler ki: “Bizler, Allah’ın (dininin) yardımcılarıyız.” İsrâî-

loğullarından bir grup iman etti, bir grup da kâfir oldu. Biz, iman edenleri düşmanlarına karşı destekledik, onlar da üstün geldiler.

62. CUMA SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 11 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Göklerde ve yerde olan her şey (mutlak hâkimiyet/egemenlik sahibi, mülkünde dilediği gibi tasarruf eden) El-Melik ve (mukaddes, eksikliklerden münezzehe olan) El-Kuddûs, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi) El-Hakîm olan Allah'ı tesbih eder.
 2. Ümmiler arasında onlardan olan, kendilerine (Allah'ın) ayetlerini okuyan, onları arındıran, Kitab'ı ve hikmeti öğreten bir resûl gönderen O'dur. Onlar, bundan önce apaçık bir sapıklık içindeydiler.
 3. Ve onlardan olup da henüz onlara erişmemiş olanlara da... O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'dir.
 4. Bu, Allah'ın lütfudur. (Allah, lütfunu) dilediğine verir. O Allah, büyük bir lütuf sahibidir.
 5. Tevrât'la yükümlü kılındıkları hâlde onun gereklerini yerine getirmeyenlerin misali, koca koca kitapları yüklenen (fakat içinde yazanları anlamayan ve/veya yaşamayan) eşeğin misali gibidir. Allah'ın ayetlerini yalanlayan bir topluluğun misali ne kötüdür. Allah, zalimler topluluğuna hidayet etmez.
- Âlimlerin vazife ve sorumlulukları için bk. 2/Bakara, 159; 3/Âl-i İmrân, 187
6. De ki: "Ey Yahudi olanlar! Şayet sizler, insanlardan ayrı olarak, Allah'ın dostları olduğunuzu düşünüyorsanız ve bu (iddianızda) doğru sözlüyseniz haydi, ölümü isteyin (bakalım)."
 7. Elleriyle (yapıp) takdim ettikleri (kötü ameller) nedeniyle ebediyen onu (ölümü) istemezler. Allah, zalimleri bilendir.
 8. De ki: "O, kendisinden kaçtığınız ölüm, hiç şüphesiz sizi bulacaktır. Sonra, gayb ve şehadet (âleminin) bilgisine sahip olan (Allah'a) döndürüleceksiniz ve yaptıklarınızı size haber verecektir."
 9. Ey iman edenler! Cuma günü namaz için (ezan okunup) çağrıda bu-

lunulduğunda, Allah'ı zikretmeye (namaza) koşun ve alışverişi bırakın. Şayet bilerseniz bu, sizin için en hayırlı olandır.

10. Namaz bittiğinde yeryüzünde yayılın/dağılın. Allah'ın lütuf ve ihsanından arayın. Allah'ı çokça zikredin ki kurtuluşa eresiniz.

11. Onlar, bir eğlence ya da ticaret gördüklerinde, seni ayakta (öylece) terk edip ona yöneldiler. De ki: "Allah'ın yanında olan (nimetler), ticaretten ve eğlenceden daha hayırlıdır. Allah, rızık verenlerin en hayırlısıdır."

63. MUNAFİKÛN SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 11 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Münafıklar sana geldiklerinde, "Şahitlik ederiz ki sen Allah'ın Resûlü'sün." derler. Allah, senin O'nun Resûlü olduğunu pekâlâ bilir. Allah şahitlik eder ki münafıklar gerçekten yalancılar.

2. Yeminlerini kalkan edinip Allah'ın yolundan alıkoydular. Hiç şüphesiz, onların yaptıkları çok kötüdür.

3. Bu, onların iman edip sonra kâfir olmaları nedeniyledir. Onların kalpleri mühürlendi, onlar anlamazlar.

4. Onları gördüğünde cüsseleri/kalıpları hoşuna gider. Konuşacak olsalar sözlerini dinlersin. Onlar, (kendi başına ayakta duramayan, meyve vermeyen,) duvara yaslanmış kütük gibilerdir. Her çılgılığı kendi aleyhlerine sanırlar. (Dış görünüşleriyle cesur, özü sözü bir görünseler de iç dünyalarında korkak ve her şeyden ürken bir yapıları vardır.) Asıl düşman onlardır, onlardan sakın. Allah, onları kahretsin, nasıl da çevriliyorlar?

5. Onlara, "Gelin, Allah Resûlü sizin için istiğfarda bulunsun." denildiğinde, başlarını çevirir (oralı olmazlar). Ve sen, onların kibirli bir şekilde yüz çevirdiklerini görürsün.

6. Onlar için bağışlanma dilesen de dilemesen de fark etmez. Allah, onları bağışlamayacaktır. Şüphesiz ki Allah, fasıklar topluluğuna hidayet etmez.

7. "Allah Resûlü'nün yanında bulunanlar için infakta bulunmayın ki dağılıp gitsinler." diyenler onlardır. Göklerin ve yerin hazineleri Allah'ındır. Fakat münafıklar anlamazlar.

8. Diyorlar ki: "Şayet Medine'ye dönersek en izzetli olan, en zelil olanı

(oradan) çıkarıp sürecektir.” İzzet, Allah’ın, Resûl’ünün ve müminlerindir. Fakat münafıklar bilmezler.

9. Ey iman edenler! Mallarınız ve evlatlarınız, sizi Allah’ı zikretmekten alıkoymasın. Kim de bunu yaparsa işte onlar, hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

10. Sizden birine ölüm gelip de, “Rabbim! Beni yakın bir zamana erteleydin de sadaka verseydim ve salihlerden olsaydım.” demeden önce, size rızık olarak verdiklerimizden infak edin.

11. Allah, eceli gelmiş olan hiçbir kimsenin (ölümünü) ertelemeyebilir. Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

64. TEĞABÛN SURESİ

(Bu sure Medine’de indirilmiş olup 18 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Göklerde ve yerde olanların tamamı Allah’ı tesbih eder. Hâkimiyet/Egemenlik yalnızca O’nundur. Hamd, yalnızca O’nadır. O, her şeye kadîrdir.

2. Sizi yaratan O’dur. İçinizden kimi kâfir kimi de mümindir. Allah yaptıklarınızı görür.

3. Gökleri ve yeri hak ile yarattı. Sizlere suret/şekil verdi ve suretlerinizi güzel yaptı. Dönüş yalnızca O’nadır.

4. Göklerde ve yerde olanı bilir. Gizlediğinizi ve açığa vurup ilan ettiğinizi de bilir. Allah, sinelerde saklı olanı bilendir.

5. Bundan önce (yaşamış olan) kâfirlerin haberi size gelmedi mi? Yaptıklarının vebali olan (azabı) tattılar. Onlar için can yakıcı bir azap vardır.

6. Bunun nedeni, resûlleri onlara apaçık delillerle gelirlerdi. Onlarsa, “Bize insanlar mı doğru yolu gösterecek?” derlerdi. Küfre girip yüz çevirdiler. Allah da (onların iman ve ibadetlerine) muhtaç olmadığını gösterdi. Allah, (kimseye muhtaç olmayan, her şeyin kendisine muhtaç olduğu) Ğaniy ve (her daim övgüyü hak eden ve varlık tarafından övülen) Hamîd’dir.

7. Kâfirler diriltilmeyeceklerini iddia ettiler. De ki: “(Hayır, öyle değil!) Rabbime yemin olsun ki elbette diriltileceksiniz, sonra da yaptıklarınız size haber verilecek. Bu, Allah’a çok kolaydır.”

8. Allah'a, Resûl'üne ve indirdiğimiz nura iman edin. Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.

9. Sizi Toplanma Günü için bir araya getireceği gün, işte o gün Teğabûn/Aldanma Günü'dür. Kim Allah'a iman eder ve salih amel işlerse onun kusurağını örter ve onu altından ırmaklar akan, içlerinde ebedî kalacakları cennetlere sokar. Büyük kurtuluş/kazanç budur işte.

10. Ayetlerimizi inkâr edip yalanlayanlar, bunlar ateşin ehlidirler, orada ebedî kalacaklardır. O ne kötü bir dönüş yeridir.

11. Allah'ın izni olmadan hiçbir musibet başa gelmez. Kim Allah'a iman ederse (Allah) onun kalbini hidayet eder. Allah, her şeyi bilendir.

12. Allah'a itaat edin, Resûl'e itaat edin. Şayet yüz çevirirseniz, Resûlümüzün vazifesi ancak apaçık bir tebliğdir.

13. Allah... Kendisinden başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah olmayan-
dır. (O hâlde) müminler yalnızca Allah'a tevekkül etsinler.

14. Ey iman edenler! Şüphesiz ki (sizi Allah'a ve Resûl'üne hicret etmek-
ten alıkoyan) kadınlarınız ve çocuklarınız, sizin için birer düşmandır. On-
lardan sakının. (Ancak) affeder, hoş görür ve bağışlarsanız şüphesiz ki
Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu
koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

15. Mallarınız ve evlatlarınız ancak birer fitnedir. Allah ise katında en
büyük mükâfat olandır.

16. Allah'tan gücünüz yettiğince korkup sakının. İştin, itaat edin. Ken-
dinize hayır olarak infakta bulunun. Kim de nefsinin bencilliğinden ko-
runursa işte bunlar, kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.

17. Şayet Allah'a güzel bir borç verirseniz size (karşılığını) kat kat arttırır
ve (günahlarınızı) bağışlar. Allah (kullarına teşekkür eden ve yaptıklarının
karşılığını fazlasıyla veren) Şekûr ve (kulların hak ettikleri ceza-
yı erteleyen) Halîm'dir.

18. Gayb ve şehadet bilgisinin sahibidir. (İzzet sahibi, her şeyi mağlup
eden) El-Azîz ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'dir.

65. TALAK SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 12 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Ey Nebi! Kadınları boşamak (istediğinizde), onları iddetleri (vaktinde, yani temizlendiklerinde) boşayın ve iddet müddetini hesaplayın. Rabbiniz olan Allah'tan korkup sakının. Onları evlerinden çıkarmayın, onlar da çıkmasınlar. (Ancak) apaçık bir fuhşiyat (zina) işlerlerse (onları çıkarabilirsiniz). Bu, Allah'ın (koymuş olduğu) sınırlarıdır. Kim de Allah'ın sınırlarını çiğnerse şüphesiz ki nefesine zulmetmiş olur. Bilemezsin ki belki de Allah (talak sonrası kalplerini tekrardan birbirlerine ısındırıp) yeni bir durum meydana getirir.
2. (İddet) sürelerine ulaştıkları zaman, onları güzellikle tutun veya güzellikle onlardan ayrılın. İçinizden iki adil şahit tutun ve şahitliği Allah için dosdoğru yapın. Allah'a ve Ahiret Günü'ne iman edenlere bununla öğüt verilir. Kim de Allah'tan korkup sakınırsa (Allah,) ona bir çıkış yolu kılar.
3. Ve onu hiç ummadığı yerden rızıklandırır. Kim Allah'a tevekkül ederse O, kendisine yeter. Şüphesiz ki Allah, (dilediği) emrini yerine getirecek olandır. Muhakkak ki Allah, her şey için bir ölçü/zaman/vade tayin etmiştir.
4. Kadınlarınızdan hayızdan kesilmiş olanlar ve hayız görmemiş olanların iddeti -şayet şüpheye düşerseniz- üç aydır. Hamile kadınların (idde-tiyse) yüklerini bırakmalarıdır. Kim de Allah'tan korkup sakınırsa (Allah,) ona işinde kolaylık ihsan eder.
5. Bu, Allah'ın size indirdiği emridir. Kim Allah'tan korkup sakınırsa (Allah,) onun kusurlarını örter ve onun mükâfatını büyütür.
6. (Boşamış olduğunuz eşlerinizi) imkânınız dâhilinde, oturduğunuz yerde iskân edin. Onları dara düşürmek için zarar vermeyin. Şayet hamile iseler, doğum yapıncaya kadar onlara nafaka verin. Sizin için (çocuğunuzu) emzirirlerse onlara ücretlerini ödeyin. İşlerinizi aranızda güzellikle (karşılıklı danışarak) istişare edin. Şayet (ücret konusunda) güçlkle karşılaşır (anlaşamazsanız), başka bir kadın, baba için çocuğu emzirsin.
7. Bolluk içinde olan, nafakayı bolluk imkânına göre versin. Kimin rızık daraltılmışsa, Allah'ın kendisine verdiğiinden nafaka versin. Allah, hiç-

bir nefse ona verdiğiinden fazlasını yüklemeyiz. Allah, zorluktan sonra kolaylık kılacaktır.

8. Nice belde (halkı), Rabblarının ve resûllerinin emrine karşı geldi. Biz onları çetin bir hesaba çektik ve görülmemiş bir azapla onlara azap ettik.

9. (O halk, kötü) işlerinin vebalini tattı ve işlerinin akıbeti hüsrân oldu.

10. Allah, onlar için çetin bir azap hazırlamıştır. (O hâlde) Allah'tan korkup sakının ey iman eden akıl sahipleri! Muhakkak ki Allah, size zikir/Kur'ân indirmiştir.

11. İman edip salih amel işleyenleri, karanlıklardan aydınlığa çıkarsın diye Allah'ın apaçık ayetlerini size okuyan Resûl (göndermiştir). Kim Allah'a iman eder ve salih amel işlerse onu içlerinde ebedî kalacağı, altından ırmaklar akan cennetlere sokar. Allah, şüphesiz ki ona güzel bir rızık vermiştir.

12. Allah ki yedi göğü ve yerde de onun bir benzerini yarattı. Emir (Allah'ın kaza ve kaderi) bu ikisi arasında sürekli inip durur. (Bu,) Allah'ın her şeye kadîr olduğunu ve Allah'ın her şeyi ilmiyle kuşattığını bilmeniz içindir.

66. TAHRÎM SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 12 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Ey Nebi! Eşlerinin hoşnutluğunu isteyerek Allah'ın sana helal kıldığını niçin kendine haram kılıyorsun? Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

2. Muhakkak ki Allah, yeminlerinizi çözmeye yolunu size açıklamıştır. Allah sizin mevlânızdır. O, (her şeyi bilen) El-Alîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'dir.

Yemin kefareti için bk. 5/Mâide, 89

3. Hani Nebi, eşlerinden bazısına bir sır vermiş, o da bu (sırrı diğer eşlere) haber vermişti. Allah (bu durumu Nebi'ye) açık edince (Peygamber, sırrını ifşa eden hanımına) bir kısmını söylemiş, bir kısmını da (söylemeyip) yüz çevirmişti. (Hanımına durumu) haber verince, "Sana bunu

kim haber verdi?" dedi. (Resûl) dedi ki: "(Her şeyi bilen) El-Alîm ve (her şeyden haberdar) El-Habîr (olan Allah) bana haber verdi."

4. Şayet (ikiniz), Allah'a tevbe ederseniz (sizin için en hayırlısı budur). Çünkü kalpleriniz saptı. Şayet onun (Resûl'ün) aleyhine yardımlaşmaya devam ederseniz hiç şüphesiz ki Allah, Cibrîl ve salih müminler onun dostudur. Bunların ardında melekler de onun destekçisidir.

5. Şayet sizi boşayacak olursa Rabbinin ona, sizin yerinize, sizden daha hayırlı, Allah'a teslim olmuş, iman etmiş, gönülden ve sürekli itaat eden, tevbe eden, ibadet eden, oruç tutan dul ve bakire eşler ihsan etmesi umulur.

6. Ey iman edenler! Nefislerinizi/Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taş olan ateşten koruyun. O (ateşin) üzerinde sert, güçlü melekler vardır. Onlar, emrettiği şeylerde Allah'a isyan etmez ve emroldukları şeyi yaparlar.

7. Ey kâfirler! Bugün özür beyan etmeyin. Size ancak yaptıklarınızın karşılığı verilecektir.

8. Ey iman edenler! Allah'a nasuh bir tevbeyle (günaha dönmeme azmiyle) tevbe edin. Umulur ki Rabbiniz, kusurlarınızı örter ve sizi altından ırmaklar akan cennetlere sokar. O gün Allah, Nebi'yi ve beraberindeki müminleri rezil etmeyecektir. Onların nuru önlerinde koşup (parıldar). Sağlarından (amel defterlerini almışlardır). Derler ki: "Rabbimiz! Nurumuzu tamamla, günahlarımızı bağışla. Çünkü sen, her şeye kadîr olansın."

9. Ey Nebi! Kâfirler ve münafıklarla savaş ve onlara karşı sert ol. Onların barınağı cehennemdir. Orası ne kötü bir dönüş yeridir.

10. Allah, kâfirlere Nûh'un ve Lût'un eşini örnek verdi. İkisi de kullarımızdan salih olan iki kulun (nikâhı) altındaydı. İkisi de (müşrik kavimlerinin yanında yer alarak, kocalarına) ihanet ettiler. (Kocaları peygamber olmasına rağmen) Allah'a karşı onlara hiçbir fayda sağlamadı. Denildi ki: "Girenlerle beraber girin ateşe."

11. Allah, iman edenlere de Firavun'un hanımını örnek verdi. Hani o demişti ki: "Rabbim! Bana kendi katında, cennette bir ev yap. Beni Firavun'dan, amelinden ve zalimler topluluğundan kurtar."

12. (Allah,) İmrân kızı Meryem'i de (örnek verir). O ki iffetini korudu, biz

de ona ruhumuzdan üfledik. O da Rabbinin kelimelerini ve Kitaplarını doğruladı. O gönülden sürekli itaat edenlerdendi.

67. MULK SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 30 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Hâkimiyeti/Egemenliği elinde bulunduran (Allah) ne yüce, ne mübarektir. O her şeye kadîr olandır.
2. O (Allah) ki hanginizin daha güzel amel yapacağını denemek/ortaya çıkarmak için, ölümü ve hayatı yarattı. O (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) El-Ğafûr'dur.
3. O (Allah) ki (her biri diğerinin üzerinde ve birbirine uyumlu) katmanlar hâlinde yedi gök yarattı. Rahmân'ın yaratmasında hiçbir uyumsuzluk/tutarsızlık göremezsin. İşte (yarattıkları ortada) çevir gözünü, bir açık/gedik görebilecek misin?
4. Sonra (kusur aramak için) iki defa daha göz at. Göz hiçbir şey elde edememiş ve yorulmuş olarak sana dönecektir.
5. Andolsun ki dünya semasını kandillerle süsledik ve o (yıldızları, semada söz dinlemeye çalışan) şeytanlar için taşlama (aracı) kıldık. Ve onlar için alevleri dehşet saçan bir ateş hazırladık.
6. Rabblerini inkâr edenlere cehennem azabı vardır. O, ne kötü bir dönüş yeridir.
7. Oraya atıldıklarında, (ateş) kaynayıp fokurdarken onun hırıltılarını işitirler.
8. (Ateş) öfkeden çatlayıp ayrışacak gibi olur. Her bir topluluk (ateşin) içine atıldığında, oranın bekçileri kendilerine, "Size bir uyarıcı gelmedi mi?" diye sorarlar.
9. Derler ki: "Evet! Muhakkak ki bize uyarıcı geldi (fakat) biz onu yalandaladık ve 'Allah hiçbir şey indirmemiştir, siz yalnızca büyük bir sapıklık içindesiniz.' dedik."
10. Dediler ki: "Şayet işitiyor ya da aklediyor olsaydık, alevleri dehşet saçan ateşin ehlinden olmazdık."

- 11.** Günahlarını itiraf ettiler. Ateş ehli (Allah'ın rahmetinden) uzak olsun.
- 12.** Şüphesiz ki gaybta (görmedikleri hâlde ya da kimsenin kendilerini görmediği yerlerde) Rabblerinden korkanlar için bağışlanma ve büyük bir mükâfat vardır.
- 13.** Sözüünüzü ister gizleyin ister açıktan söyleyin (Allah için birdir). Çünkü O, sinelerde saklı olanı bilir.
- 14.** Yarattığını bilmez mi hiç? O, (lütuf ve ihsan sahibi, en küçük şeylere ilmiyle nüfuz edip haberdar olan) El-Latîf ve (her şeyden haberdar olan) El-Habîr'dir.
- 15.** Sizin için yeryüzünü zelil (üzerinde yaşamaya elverişli) kılan O'dur. O'nun yollarında yürüyün ve rızkından yiyin. Diriliş O'nadır.
- 16.** Gökte olan (Allah')ın sizi yere geçirmeyeceğinden emin mi oldunuz? O zaman onun âniden sarsıldığını (görürsünüz).
- 17.** Gökte olan (Allah')ın üzerinize taş yağdıran bir kasırga göndermesinden emin mi oldunuz? Uyarımın nasıl olduğunu bileceksiniz!
- 18.** Andolsun ki onlardan öncekiler de yalanlamıştı. Nasılmış benim inkârım?
- 19.** Üstlerinde saflar hâlinde dizilmiş ve kanat açıp kapayan kuşları görmüyorlar mı? Onları, (hava boşluğunda) Rahmân'dan başkası tutmuyor. Şüphesiz ki O, her şeyi görendir.
- 20.** Rahmân'ın dışında size yardım edecek ordularınız kimmiş? Kâfirler ancak bir aldanma içindelerdir.
- 21.** Rızkınızı kestiği takdirde, (Allah'ın dışında) sizlere rızık verecek kimmiş? (Hayır, öyle değil!) İşin aslı onlar bir inat/başkaldırı ve hoşnutsuzluk içinde diretiyorlar.
- 22.** Acaba başı önünde (sağına soluna bakmadan) yürüyen mi, yoksa dosdoğru yol üzerinde dümdüz/dimdik yürüyen mi? (Söyleyin bakalım: Bu ikisinden hangisi) hidayet ehli olmaya layıktır?
- 23.** De ki: "Sizi yoktan var eden, size kulaklar, gözler ve kalpler veren O'dur. Ne kadar da az şükrediyorsunuz!"
- 24.** De ki: "Sizi yeryüzünde çoğaltıp yayan O'dur. Ve O'na haşrolunacak (diriltilip huzurunda toplanacaksınız)."

25. Derler ki: “Şayet doğru söylüyorsanız, (bize) vadettiğiniz (azap) ne zaman? (Gelsin de görelim!)”

26. De ki: “(Kıyamete dair) bilgi, yalnızca Allah’ın yanındadır. Ben ise ancak apaçık bir uyarıcıyım.”

27. (Azabı) yakınlaşmış gördükleri zaman, kâfirlerin yüzleri kötü bir hâl aldı. Denildi ki: “İşte bu (ne zamanmış diye inkâr ettiğiniz ve) gerçekleşmesini talep ettiğiniz şeydir.”

28. De ki: “Görüşünüz nedir? (Söylesenize!) Şayet Allah beni ve beraberimdekileri helak etse ya da bize merhamet etse, kâfirleri can yakıcı azaptan kim koruyacak?”

29. De ki: “O Rahmân’dır. Biz O’na iman ettik ve yalnızca O’na tevekkül ettik. Kimin apaçık bir sapıklık içinde olduğunu yakında bileceksiniz/anlayacaksınız.”

30. De ki: “Görüşünüz nedir? (Söylesenize!) Şayet suyunuz yerin dibine geçse (kaybolursa) kim size kaynak suyu getirebilir?”

68. KALEM SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 52 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Nûn. Kaleme ve yazdıklarına andolsun ki
2. Sen, Rabbinin nimeti sayesinde asla deli/cinlenmiş değilsin.
3. Şüphesiz ki (onların bu eziyetlerine sabretmen karşılığında) senin için kesintisiz bir ecir vardır.
4. Ve hiç kuşkusuz, sen büyük bir ahlak üzeresin.
5. Sen de göreceksin, onlar da görecekler.
6. Hanginizin fitneye uğramış (bir sapık) olduğunu.
7. Şüphesiz ki Rabbin, yolundan sapanları da hidayet üzere olanları da en iyi bilendir.
8. (Öyleyse) yalanlayanlara itaat etme.
9. Onlar, senin kendileriyle uyum içinde olup (sapkınlıklarına karşı yumuşamanı) istediler. (Buna karşılık) onlar da uyum gösterip (sana karşı yumuşayacaklardı).
10. Çokça yemin eden değersiz kimseye itaat etme.

11. Sürekli ayıplayıp (gıybet yapan) ve (insanların) sözlerini taşıyan,
12. Hayra engel olan, haddi aşan, çok günah işleyen,
13. Kaba saba/Zorba sonra da nesebi belli olmayan,
14. Mal ve çocuk sahibi olmuş diye,
15. Ona ayetlerimiz okunduğu zaman, “evvelkilerin masalları” diyen.
16. Onu burnundan damgalayacağız.
17. Şüphesiz ki bahçe sahiplerini denediğimiz gibi bunları da (Mekkelileri de) denedik. Hani onlar, sabah vakti (meyveleri) devşireceklerine dair yemin etmişlerdi.
18. “İnşallah” demiyor (yoksulların hakkını ayıracıklarına dair istisnada bulunmuyor)lardı.
19. Onlar uyurken, Rabbinden bir afet (bahçelerini) kuşattı.
20. (Bahçe) gecenin karanlığı gibi kapkara kesiliverdi.
21. Sabah vakti birbirlerine seslendiler.
22. “Şayet ürünleri toplamaya (kesin niyetliyseniz), erkenden yola koyulun.”
23. Aralarında sessizce konuşarak çıktılar.
24. “Bugün yanınıza sakın bir yoksul girmesin!”
25. Yoksulları engellemeye güç yetirecek(mişler) gibi erkenden yola çıktılar.
26. Onu (yanmış ve kapkara kesilmiş) görünce, “Hiç şüphesiz yolu şaşırdık.” dediler.
27. “(Hayır!) İşin aslı biz mahrum bırakıldık.”
28. Ortancaları, “Ben, ‘Allah’ı tesbih etmeniz gerekir.’ dememiş miydim?” dedi.
29. Dediler ki: “Rabbimiz! Sen tüm eksikliklerden münezzehsin. Doğrusu biz, zalimleriz.”
30. Birbirlerine dönüp karşılıklı kınamaya başladılar.
31. Dediler ki: “Yazıklar olsun bize! Gerçekten biz azgınmışız.”
32. “Umulur ki Rabbimiz, onun yerine daha hayırlısını verir bize. Şüphesiz ki biz, Rabbimize rağbet edenleriz.”

33. İşte azap böyledir. Ahiret azabıysa elbette daha büyüktür. Keşke bil-selerdi.
34. Hiç kuşkusuz, muttakiler için Rabbleri katında Na'im Cennetleri vardır.
35. (Allah'a) teslim olmuş olanları suçlu günahkârlar gibi kılar mıyız hiç?
36. Ne oluyor size, nasıl hüküm veriyorsunuz?
37. Yoksa bir kitabınız var da (bu bilgilerinizi) oradan mı okuyorsunuz?
38. "Beğendiğiniz her şey sizindir." (diye mi yazıyor o kitapta?)
39. Yoksa, "Ne hüküm verirsiniz o sizin olacak." diye, kıyamete kadar, bizim üzerimizde, sizin için edilmiş yeminler mi vardır?
40. Sor (bakalım) onlara, (bu iddialarına) hangisi kefilmiş?
41. Yoksa (bu iddiaları gerçekleştirecek) ortakları mı varmış? Şayet doğru söylüyorlarsa ortaklarını getirsinler (bakalım).
42. Baldırın açılacağı o günde secdeye çağrılırlar, (fakat secde etme-ye) güç yetiremezler.
43. Gözleri (korkudan) baygın (bir hâldedir). Onları zillet bürür. (Oysa) onlar sıhhatli iken secdeye çağrılırlardı.
44. Sen, beni ve bu sözü yalanlayanı baş başa bırak. Biz onları hiç bil-medikleri yerden, adım adım (azaba) yaklaştıracamız.
45. Onlara mühlet veririm. Şüphesiz ki benim tuzağım, pek sağlamdır.
46. Yoksa sen onlardan ücret istiyorsun da bu borçtan dolayı mı ağır bir yük altına girmişler? (Ücret korkusuyla mı İslam'a girmiyorlar?)
47. Yoksa gayb onların yanında da onlar mı yazıyorlar?
48. Rabbinin hükmüne sabret, balık sahibi (Yûnus Peygamber) gibi olma! Hani dert ve sıkıntıyla (Rabbine) dua etmişti.
49. Şayet Rabbinden bir nimet ona ulaşmış olmasaydı, kınanmış bir hâlde boşluğa atılacaktı.
50. Rabbi onu seçti ve salihlerden kıldı.
51. O kâfirler zikri/Kur'ân'ı işittiklerinde, neredeyse gözleriyle ayakları-nı kaydırıp (seni devireceklerdi). Ve derler ki: "Şüphesiz ki o, bir delidir."
52. Oysa o, yalnızca âlemlere bir öğüttür/hatırlatmadır.

69. HAKKA SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 52 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Hakka! (Her insana hak ettiği sonu getiren, gerçekleşmesi hak ve kesin olan kıyamet.)
2. Nedir o Hakka?
3. Sen Hakka'nın ne olduğunu nereden bileceksin ki?
4. Semûd ve Âd, (sarsıcı kıyamet olan) Karia'yı yalanladılar.
5. Semûd, azgınlıkları sebebiyle helak edildi.
6. Âd Kavmi'yse, her şeyi yerle bir eden gürültülü bir fırtınayla helak edildi.
7. (Allah, fırtınayı) kesintisiz yedi gece sekiz gün onlara musallat etti. (Orada olmuş olsaydın) o kavmi, içi çürümüş hurma kütükleri gibi yerlere serilmiş görürdün.
8. Şimdi onlardan geriye bir şey kaldığını görüyor musun?
9. Firavun, ondan önceki (kavimler) ve altı üstüne gelmiş olan (Lût'un kavmi) hep hata işlediler.
10. Rabblerinin resûlüne isyan ettiler. (Allah da) onları (dozu gitgide) artan bir yakalayışla yakalayiverdi.
11. Hiç şüphesiz, su taşıdığında sizleri gemide biz taşıdık.
12. Tâ ki onu size hatırlatma/öğüt kılalım ve kavrayan kulaklar onu kavrasın (onunla amel etsin ve sonradan gelenlere aktarsın diye).
13. Sûr'a tek bir üfürüşle üfürüldüğünde,
14. Yer ve dağlar yerinden taşınıp, (sonra da) birbirine çarpılıp parça parça olduklarında,
15. İşte o gün Vakia (vuku bulması kesin olan kıyamet) vuku bulmuştur.
16. Gök yarılmıştır. O, o gün gevşemiş/sarkmış olacaktır.
17. Melekler onun çevresi üzerindedir. O gün üstlerinde bulunan sekiz (melek), Rabbinin arşını taşıyacaktır.
18. O gün (Allah'a) arz olunursunuz. Hiçbir şeyiniz gizli kalmaz.
19. Kitabı sağ tarafından verilene gelince, "İşte kitabım! Alın okuyun." der.
20. "Şüphesiz ki ben, hesabıma kavuşacağımı yakinen biliyordum."

21. Artık o, razı olunan bir yaşam içindedir.
22. Yüksek bir cennette,
23. Kopardılacak yemişleri pek yakındır.
24. (Ona) Geçmişte işlediğiniz amellere karşılık, afiyetle yiyip içiniz (denir).
25. Kitabı soldan verilene gelince, “Keşke kitabım bana verilmeseydi.” der.
26. “(Keşke) hesabımı hiç bilmeseydim.”
27. “Keşke (ölüm) her şeyi bitirseydi de (diriliş ve hesap olmasaydı).”
28. “Malım bana hiçbir fayda sağlamadı.”
29. “Gücüm/Otoritem kaybolup gitti.”
30. (Buyrulur ki:) “Onu tutun ve bağlayın.”
31. “Sonra da onu cehenneme atın.”
32. “Sonra da onu yetmiş zira’ uzunluğunda bir zincire vurun.”
33. “Çünkü o, büyük olan Allah’a iman etmezdi.”
34. “Yoksulu yedirmeye de teşvik etmezdi.”
35. “Bugün, burada onun hiçbir yakın dostu olmayacaktır.”
36. “Kan ve irin dışında bir yiyecekleri de yoktur.”
37. “Onu da yalnızca hata edenler/günahkârlar yer.”
38. Hayır! (Mesele müşriklerin iddia ettiği gibi değil.) Gördüklerinize yemin ederim!
39. Ve görmediklerinize.
40. Hiç şüphesiz (Kur’ân), değerli olan Resûl’ün sözüdür.
41. O, şair sözü değildir. Ne kadar da az inanıyorsunuz.
42. Kâhin sözü de değildir. Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz.
43. Âlemlerin Rabbi (olan Allah) tarafından indirilmiştir.
44. Şayet o, bize karşı bazı sözler uydursaydı,
45. Biz, sağ (elle)/kuvvetle mutlaka ondan (intikam) alırdık.
46. Sonra da, (kalbindeki) can damarını koparırdık.
47. Sizden hiç kimse de (bunları yapmamıza) engel olamazdı.
48. Şüphesiz ki o, muttakiler için bir öğüttür/hatırlatmadır.

49. Hiç kuşkusuz biz, sizin içinizden yalanlayanlar olduğunu biliyoruz.
50. Ve hiç şüphesiz o, kâfirler için bir pişmanlıktır. (Kıyamet Günü inandıralarından dolayı pişman olurlar.)
51. Ve hiç şüphesiz o, kesin olan haktır.
52. O hâlde büyük olan Rabbini ismiyle tesbih et.

70. MEÂRİC SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 44 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. İsteyen biri, gerçekleşecek azabı istedi.
2. Kâfirler için olan o (azabı), savacak kimse yoktur.
3. O (azap), göklerin sahibi Allah'tandır.
4. Melekler ve Ruh, süresi elli bin yıl olan bir günde (Allah'a) çıkar/yükselir.
5. (Öyleyse) güzel bir sabırla sabret!
6. Şüphesiz ki onlar, onu (azabı) uzak görüyorlar.
7. Biz ise yakın görüyoruz.
8. Gökyüzünün erimiş maden gibi olacağı gün,
9. Dağlar (etrafa saçılmış) rengârenk yün gibi olur.
10. (O gün) yakın dost, dostunu sormaz.
11. (Birbirlerine) gösterilirler. Mücrim kimse, o günün azabından kurtulmak için oğullarını fidye olarak vermek ister.
12. Hanımını ve kardeşini,
13. Onu barındıran hısım akrabayı,
14. Yeryüzünde olanların tamamını... Sonra da (bu verdikleri) onu kurtarsın (ister).
15. Asla! Çünkü o, çılgınca yanan ve alevleri şiddetli cehennemdir.
16. Kafa derisini soyup çıkarandır.
17. (İman ve salih amelden) yüz çeviren ve arkasını döneni çağırır.
18. (Mal) toplayıp onu bir kaptı/kesede/kasada/banka hesabında (biriktireni).
19. Şüphesiz ki insan, helu' (sabırsız/aceleci, bencil) olarak yaratılmıştır.

20. Ona bir şer dokundu mu (sabredip ecrini Allah'tan beklemez), va-veylayı koparır.

21. Ona bir hayır dokundu mu cimrilik edip (başkalarıyla paylaşmaz)

22. Ancak namaz kılanlar hariç.

Huşu ile kılınan bir namaz, insanın helu/sabırsız/aceleci/bencil yönünü terbiye eder. (bk. 23/Mu'minûn, 2)

23. Onlar ki namazlarında süreklilerdir.

24. Onların mallarında belli bir hak vardır.

25. Dilenen ve mahrum olan (fakir) için.

26. Onlar Din Günü'nü/ahireti tasdik ederler.

27. Onlar Rabblerinin azabından dolayı korku içindedirler.

28. Çünkü Rabblerinin azabından güven içinde olunmaz.

29. Onlar iffetlerini korurlar.

30. Eşleri veya cariyeleri müstesna. Onlarla (beraber) olmaları nedeniyle kınanmazlar.

31. Kim de bundan ötesini arar (eşi ve cariyesi dışındakilerle beraber olmaya yeltenirse), işte böyleleri haddi aşanlardır.

32. Onlar (gerek Rabbleriyle kendi aralarında gerek insanlarla aralarında var olan) emanetlerini ve sözlerini gözetirler.

33. Onlar şahitliklerini dosdoğru yerine getirirler.

34. Onlar (vakitlerine, şart ve rükunlarına, huşu ve sünnetlerine dikkat ederek) namazlarını korurlar.

35. İşte bunlar cennetlerde ağırlanmış olanlardır.

36. Ne oluyor o kâfirlere ki sana (düşmanca) yöneliyorlar/dik dik bakıyorlar?

37. Sağdan ve soldan topluluklar hâlinde.

38. Yoksa onlardan her biri, Naîm Cenneti'ne girmeyi mi umuyor?

39. Asla! Şüphesiz ki biz, onları bildikleri şeyden yarattık. (Herkes aynı şeyden yaratılmıştır. Kimsenin kimseye yaratılış itibarıyla üstünlüğü yoktur. İman etmedikleri hâlde, nasıl olur da kendilerini müminlerden üstün görürler?)

40. Doğuların ve batıların Rabbine yemin ederim ki hiç şüphesiz biz, güç yetirenleriz.

41. Onlardan daha hayırlılarını onların yerine getirip değiştirmeye... Hem bizim önümüze geçip (bunu yapmamıza engel de olamazlar).

42. Kendisiyle tehdit edildikleri günle karşılaşınca kadar, bırak onları (batıla) dalıp eğlensin (oyalansınlar).

43. Kabirlerinden (yarışarcasına) süratle çıktıkları o gün, âdeta dikili bir puta/hedefe yönelmiş gibilerdir.

44. Gözleri korkudan baygın, yüzlerini de zillet bürümüştür. İşte bu, onlara vadedilen (Kıyamet) Günü'dür.

71. NÛH SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 28 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Hiç şüphesiz Nûh'u, kavmine, "Kendilerine can yakıcı azap gelmeden önce onları uyar." diye gönderdik.

2. Demişti ki: "Ey kavmim! Hiç şüphesiz ben, sizin için apaçık bir uyarıcıyım."

3. "Allah'a ibadet edin, O'ndan korkup sakının ve bana itaat edin."

4. "(Buna karşılık) günahlarınızı bağışlasın ve sizi belirlenmiş bir süreye kadar ertelesin. Şüphesiz ki Allah'ın eceli, (size) geldiğinde ertelenmez. Keşke bilmiş olsaydınız."

5. Demişti ki: "Rabbim! Kuşkusuz ben, kavmimi gece gündüz (tevhide) davet ettim."

6. "Benim davetim, yalnızca onların kaçışını arttırdı."

7. "Onları bağışlayasın diye, kendilerini her (tevhide) davet edişimde parmaklarını kulaklarına tıkadılar, elbiselerine büründüler, (küfürlerinde) ısrar ettiler ve büyüklendikçe büyüklendiler."

8. "Sonra hiç şüphesiz, onları açıktan davet ettim."

9. "Sonra muhakkak onlara (davetimi) ilan ettim. (Bazen de) iyiden iyiye gizledim. (Her biriyle ayrı ayrı özel olarak konuştum.)"

10. "Dedim ki: 'Rabbinizden bağışlanma dileyin. Çünkü o (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akibetinden kulu koruyan) Ğaffâr'dır.'"

11. “(İstiğfarınıza karşılık) üzerinize gökten bolca yağmur yağdırır.”
12. “Size mallar ve çocuklarla yardımda bulunur, sizin için bahçeler ve nehirler var eder.”
13. “Size ne oluyor da Allah’a gerektiği şekilde saygı göstermiyorsunuz/ Allah’tan hakkıyla korkmuyorsunuz!”
14. “Oysa O, sizi merhale merhale yaratmıştır. (Nutfe merhalesi, embriyo merhalesi...)”
15. “Görmediniz mi? Allah yedi göğü, nasıl da katman katman (birbirine uyumlu) yaratmıştır.”
16. “Ay’ı (gökler içinde) bir nur, Güneş’i de aydınlatan bir kandil kılmıştır.”
17. “Allah, sizi yerden bitki (gibi) bitirdi.”
18. “Sonra (öldüğünüzde) sizi ona döndürür. Sonra sizi (diriltip oradan) çıkarır.”
19. “Allah yeryüzünü sizin için bir yaygı kıldı.”
20. “Ki onun geniş yollarında gezip dolaşasınız diye.”
21. Nûh demişti ki: “Rabbim! Şüphesiz ki onlar, bana isyan ettiler. Mal ve çocukları, hüsrânını arttırmaktan başka bir işe yaramayan kimsele- rin peşinden gittiler.”
22. “Ve büyük büyük tuzaklar kurdular.”
23. “Ve dediler ki: ‘Sakın ha ilahlarınızı bırakmayın. Ved, Suva, Yeğus, Yauk ve Nesr’i de bırakmayın.’ ”

İbni Abbâs’tan (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

“Nûh Kavmi’nin putları daha sonra Arapların putları olmuştur... Bunlar Nûh Kavmi’nden salih kişilerin adlarıydı. Onlar vefat edince, şeytan onların kavimlerine, oturdukları meclislere putlar dikmelerini ve diktikleri putlara bu isimleri vermelerini fısıldamıştı. Böyle yaptılar. Onlar vefat edinceye kadar bunlara ibadet edilmemişti. Onlar helak olup ilim ortadan kalkınca insanlar bunlara ibadet etmeye başladılar.” (Buhari, 4920)

“İbni Cerîr (rh) der ki: ‘Muhammed ibni Kays (rh) şöyle demiştir: ‘Bu kişiler Âdem (as) ve Nûh (as) arasında yaşayan salih bir kavimdi. Bu kişilerin kendilerini takip eden tabileri vardı. Onlar vefat edince, kendilerini takip eden arkadaşları dediler ki: ‘Biz onların resimlerini çizersek bu, hatırladığımız zaman bizi ibadet etmeye teşvik edici bir şey olur.’ Sonra onların resimlerini çizdiler. O nesil vefat edip başka bir nesil gelince, şeytan onların arasına sızıp dedi ki: ‘Sizden önceki atalarınız bunlara ibadet eder ve

onlar sayesinde yağmura kavuşurlardı.' Bundan sonra insanlar, onlara ibadet etmeye başladılar.' ' (Tefsîru't Taberî, 23/639)

24. "Muhakkak ki çok kimseyi saptırdılar. O zalimlerin sapıklıklarından başka bir şeyini arttırma."

25. Onlar hataları/günahları nedeniyle (tufanda) boğuldular. (Ahiretteyse) ateşe sokuldular ve kendileri için Allah'ın dışında yardımcı bulamadılar.

26. Nûh demişti ki: "Rabbim! Yeryüzünde yurt edinen tek bir kâfir dahi bırakma."

27. "Şayet onları bırakırsan, kullarını saptırır ve facir kâfirden başka (çocuk) doğurmazlar."

28. "Rabbim! Beni, anne babamı, evime mümin olarak gireni, mümin erkek ve mümin kadınları bağışla. Zalimlerin yalnızca helakını arttır."

72. CİN SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 28 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. De ki: "Bana şu vahyolundu: Cinlerden bir grup (Kur'ân'ı) dinleyip demişler ki: 'Hiç şüphesiz biz, (belagatı ve mesajlarıyla) hayranlık uyandıran bir Kur'ân dinledik.' "

2. "O, en doğru olana hidayet ediyor. Biz de ona iman ettik. Rabbimize hiçbir şeyi ortak koşmayız."

3. "Şüphesiz Rabbimizin kudret ve azameti pek yücedir. O, ne eş ne de çocuk edinmiştir."

4. "Şüphesiz ki bizim sefihimiz (İblis), Allah hakkında yalan ve zulüm olan şeyler söylüyormuş."

5. "(Oysa) hiç şüphesiz bizler, insanların ve cinlerin Allah hakkında yalan söylemeyeceğini sanıyorduk. (Kur'ân'ı dinleyince, Allah'ın eşinin ve çocuğunun olmadığını, insanların ve cinlerin yalan söylediğini gördük.)"

6. "Hiç şüphesiz insanlardan bazı adamlar, cinlerden bazı adamlara sığırdı, (insanların cinlere sığınması, cinlerin) azgınlığını arttırırdı."

Ayete iki şekilde mana verilebilir. Birincisi mealde zikrettiğimiz anlam, ikincisi de, "Kendisine sığınılan cinler, insanların azgınlık ve sapıklığını arttırdı." şeklindedir. İnsanların Allah'a (cc) şirk koşma şekillerinden biri de cinleri tazim, onlara sığınmak, onlardan korunmak için onlara kurban kesmek, gayb bilgisine vâkıf olmak için onlarla irtibata

geçmek, onlar aracılığıyla büyü yapmak, muska gibi şeylere cin isimleri ve tılsımlar yazarak cinlerden fayda umup zararı defetmelerini talep etmektir. Ayrıca şirkin tanımı, çeşitleri ve müşrikin akıbeti için bk. 4/Nisâ, 48

7. “Şüphesiz ki onlar, sizin de sandığınız gibi Allah’ın kimseyi diriltmeyeceğini sanmışlardı.”

8. “Kuşkusuz biz, göğe dokunduk da onun çok güçlü bekçiler ve ateş toplarıyla dolu olduğunu gördük.”

9. “Şüphesiz ki (bundan önce, Mele-i A’lâ’nın haberlerini) dinlemek için oturmaya (elverişli) yerlerde oturuyorduk. Ancak şimdi kim dinlemeye (yeltense), ânında kendisini gözetleyen/izleyen bir ateş topu bulur.”

10. “Gerçek şu ki (Muhammed’in peygamber olarak gönderilmesi ve semadan haber alamıyor oluşumuz) insanlar için şer mi, yoksa Rabbleri onlar için hayır mı diledi, bilemiyoruz.”

11. “Hiç şüphesiz, içimizde salih olanlar da vardır, bunun aşağısında (salih olmayanlar da) vardır. Biz farklı farklı yollara (dalan) fırkalar olmuşuz.”

12. “Kesin olarak anladık ki yeryüzünde Allah’ı aciz bırakamayız. Ve O’ndan kaçarak da O’nu aciz bırakamayız.”

13. “Hiç şüphesiz, hidayeti (Kur’ân’ı) işittiğimizde ona iman ettik. Kim de Rabbine iman ederse o, (sevabının) eksiltilmesinden de (kendisine) zulmedilmesinden de korkmaz.”

14. “Ve hiç şüphesiz, içimizde (Allah’a) teslim olmuş olanlar da var, zalim olanlar da. Kim teslim olmuşsa bunlar, doğru yolu araştırıp bulmuş olanlardır.”

15. “Zalimlerse cehenneme odun olmuşlardır.”

16. Şayet onlar, (İslam) yolu üzere istikamet ehli olsalardı onlara, (her türlü hayrı kendisiyle elde edecekleri) bol su (yağmur) verirdik.

17. Onları denemek/imtihan etmek için... Kim Rabbinin zikrinden yüz çevirirse onu zorlu bir azaba sokar.

18. Hiç şüphesiz, mescidler Allah’ındır. (O hâlde) Allah’la beraber başka bir (ilaha) dua etmeyin.

19. Şüphesiz ki Allah’ın kulu (Muhammed), O’na dua etmek için kalktı-

ğında, neredeyse ona karşı keçe gibi (birbirlerine kenetlenecek ve düşmanlık edecek)lerdi.

20. De ki: “Ben ancak Rabbime dua ederim ve hiçbir şeyi O’na ortak koşmam.”

21. De ki: “Ben size ne bir zarar verebilirim ne de fayda sağlayabilirim.”

22. De ki: “Hiç şüphesiz, Allah’a karşı kimse beni koruyamaz ve ben O’nun dışında (sığınabileceğim) bir sığınak da bulamam.”

23. “(Benim vazifem,) Allah’tan olanı ve O’nun iletilerini tebliğ etmektir. (O’nun azabından ancak bu şekilde kurtulabilirim.) Kim de Allah’a ve Resûl’üne isyan ederse ona içinde ebedî kalacağı cehennem vardır.”

24. Tehdit edildikleri (azabı) gördüklerinde, kimin yardımcısı daha zayıfmış ve kim sayıca daha azmış bilecekler.

25. De ki: “Size vadedilen (azap) yakın mıdır yoksa Rabbim ona uzun bir zaman mı tayin etmiştir, hiç bilmiyorum.”

26. (O,) gaybı bilendir. Gaybına hiç kimseyi muttali kılmaz.

27. Ancak resûlleri arasından razı olup (seçtikleri) müstesna. Çünkü (gayb bilgisine muttali olan elçinin) önünde ve arkasında (onu koruyan) gözetleyiciler kılmıştır.

28. Tâ ki onların, Rabblerinden gelen iletileri (eksiksiz ve korunmuş olarak) tebliğ ettiklerini bilsin. (Allah,) onların yanında olan (bilgiyi) kuşatmış ve her şeyi sayıp (tane tane) kayıt altına almıştır.

73. MUZZEMMİL SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 20 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Ey örtüsüne bürünen/(nübüvvet) yükünü yüklenen (Peygamber)!
2. (İçinde dinleneceğin) az bir kısmı hariç geceleyin kalk!
3. Yarısı kadar ya da biraz eksilt,
4. Veya ona biraz ekle. Kur’ân’ı (iyice bellemek ve derin düşünebilmek için) tertil üzere (tane tane, ağır ağır) oku.
5. Şüphesiz ki sana (yükümlülüğü) ağır olan bir söz vahyedeceğiz.
6. Hiç kuşkusuz gece ibadeti (duygu dünyanda) daha etkili, söz olarak da daha kuvvetlidir.

7. Şüphesiz ki gündüz (dinlenip uyuyabileceğin) geniş zamanın vardır. (Geceni ibadetle geçir.)

Ayete şöyle de anlam verilebilir: “Gündüzleri, yapacağın birçok iş vardır.”

8. Rabbinin ismini an ve (her şeyi bırakıp) tam bir yönelişle O’na yönel.

9. (O) doğunun ve batının Rabbidir. O’ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Öyleyse) O’nu vekil edin.

10. Onların söylediklerine karşı sabret. Ve onları güzel bir biçimde (müminin vakar ve izzetine yakışır bir tarzda) terk et.

11. Yalanlayan, nimet sahibi (şımarık zenginleri) bana bırak ve onlara biraz mühlet tanı.

12. Çünkü bizim yanımızda prangalar ve şiddetle yanan bir cehennem vardır.

13. Boğaza takılıp geçmeyen (kötü) bir yemek ve can yakıcı bir azap da (vardır).

14. O gün yer ve dağlar şiddetle sarsılır. Dağlar, çökmüş kum yığınlarına dönüşür.

15. Şüphesiz ki Firavun’a Resûl gönderdiğimiz gibi size de şahit olan bir Resûl gönderdik.

16. Firavun, Resûl’e isyan etti. Biz de onu şiddetli bir yakalayışla yakalayiverdik.

17. Şayet kâfir olursanız, çocukların saçlarını ağartan (o dehşetli) günde, nasıl korunup sakınacaksınız?

18. Gök (o günün dehşetinden) yarılmıştır. (Allah’ın) vaadi mutlaka yerine gelmiştir.

19. Şüphesiz ki bu, bir hatırlatmadır/öğüttür. Artık dileyen, Rabbine bir yol tutar.

20. Şüphesiz ki Rabbin, gecenin üçte ikisine yakınında, yarısında ve üçte birinde senin ve beraberindeki bir grubun (namaz için) kalktığını bilir. Gecneyi ve gündüzü Allah takdir eder. O sizin (gece boyu namaza) güç yetiremeyeceğinizi bildi. (Buna binaen) tevbelerinizi kabul etti. Kur’ân’dan kolayınıza geleni okuyun. Sizden hastalananlar olacağını, başkalarının yeryüzünde Allah’ın lütfunu arayarak yolculuk edeceğini, bir diğerle-

rinin Allah yolunda savaşıacağını bildi. (O hâlde) Kur'ân'dan kolayınıza geleni okuyun. Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin ve Allah'a güzel bir borç verin. Kendiniz için hayır olarak ne takdim etmişseniz, onu Allah'ın yanında daha hayırlı ve mükâfatı daha büyük olarak bulacaksınız. Allah'tan bağışlanma dileyin. Çünkü Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr ve (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.

74. MUDESSİR SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 56 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Ey örtüsüne bürünen/örtünün altına gizlenen (Peygamber)!
2. Kalk ve uyar!
3. Ve yalnızca Rabbini tekbir et (yücelt)!
4. Elbiseni temiz tut.
5. Pislikleri (putları, şirki ve müşrikleri) terk et.
6. Daha fazlasını elde etmek isteğiyle iyilik yapma.
7. Rabbin için sabret.
8. Sûr'a üfürüldüğü zaman,
9. O gün, (gerçekten) zor bir gündür.
10. Kâfirler için hiç de kolay değildir.
11. Tek olarak yarattığım (adamları) beni baş başa bırak.
12. Ben ona çok fazla mal verdim.
13. (Sürekli onunla) beraber olan çocuklar,
14. Geniş imkân ve nimetler.
15. Sonra da o, daha fazlasını (vermemi) umar.
16. Asla! Çünkü o, ayetlerimize karşı inatçıdır.
17. Onu oldukça zor bir yokuşa (dayanılması zor, çetin azaplara) süreceğim.
18. Çünkü o düşündü, ölçtü.
19. Kahrolası, nasıl da ölçtü biçti!
20. Bir daha, bir daha kahrolası, (bu) nasıl ölçüp biçmek!

21. Sonra baktı.
22. Sonra surat asıp yüzünü ekşitti.
23. Sonra arkasını döndü ve büyüklendi.
24. Ve dedi ki: “Bu, (sihirbazlardan) aktarılan bir büyüden başkası değildir.”
25. “Bu, yalnızca bir beşer sözüdür.”
26. Ben onu Sakar’a/cehenneme atacağım.
27. Sen Sakar’ın ne olduğunu nereden bileceksin?
28. (Öyle bir yakar ki) ne geriye bir şey bırakır ne de terk eder.
29. Cildi kavurup (değiştirir).
30. Onun üzerinde on dokuz (melek) vardır.
31. Biz, cehennem bekçilerini meleklerden başkası kılmadık. Onların sayısını, kâfirler için yalnızca bir fitne kıldık. Tâ ki kendilerine Kitap verilenler yakinen inansınlar, iman edenlerin imanı artsın, kendisine Kitap verilenler ve iman edenler şüpheye düşmesin. Kalplerinde hastalık bulunanlarla kâfir olanlar da, “Allah bu misalle neyi murad etti/ne anlatmak istedi?” desin. İşte Allah dilediğini böyle saptırır dilediğini de hidayet eder. Rabbinin ordularını O’ndan başkası bilmez. O, insanlar için ancak bir öğüttür.
32. Asla! Andolsun Ay’a,
33. Dönüp gittiğinde geceye,
34. Aydınlattığında sabaha.
35. Hiç şüphesiz o (Sakar), en büyük (cezalardan) biridir.
36. İnsanlar için uyarıcıdır.
37. Sizden öne geçmek ve geride kalmak isteyenler için.
38. Her nefis, kazandığı (ameller) karşılığında rehindir. (Yaptıkları akıbetini belirler.)
39. Ashâbu’l Yemîn (amel defterini sağdan alacaklar) müstesna.
40. Onlar cennetlerdedir. Birbirlerine sorarlar.
41. Mücrimleri(n durumunu).
42. “Sizi Sakar’a/cehenneme ne sürükledi?” (derler.)

43. Derler ki: “Biz namaz kılanlardan değildik.”
44. “Miskinleri/İhtiyaç sahibi yoksulları da doyurmazdık.”
45. “(Batıla ve eğlenceye) dalıp gidenlerle beraber, biz de dalıp giderdik.”
46. “Din Günü’nü yalanlardık.”
47. “Yakin (ölüm) bize gelene kadar (böyle devam etti).”
48. Artık şefaata edenlerin şefaati onlara bir yarar sağlamaz.
49. Onlara ne oluyor ki öğütten yüz çeviriyorlar?
50. Âdeta ürkmüş yaban eşekleri gibilerdir.
51. Aslandan (korkup) kaçan.
52. (Hayır, öyle değil!) Bilakis onlardan her biri, kendisine (Peygamber’e inen Kitap gibi) açılmış sahifeler verilmesini ister.
53. Asla! Bilakis onlar, ahiretten korkmuyorlar.
54. Asla! Hiç şüphesiz o, bir öğüttür.
55. Dileyen ondan öğüt alır.
56. Allah dilemedikçe öğüt alamazlar. O, takva ehli (korkup sakınılmaya en layık olan) ve mağfiret ehli (korkup sakınanları bağışlamaya en layık) olandır.

75. KIYÂMET SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 40 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Kıyamet Günü’ne yemin ederim.
2. Kendini çokça kınayan nefse de yemin ederim.
3. Yoksa insan, onun kemiklerini toplayıp bir araya getiremeyeceğimi mi sanıyor?
4. Evet! Biz onun parmak uçlarını dahi düzenlemeye kâdiriz.
5. (Hayır, öyle değil!) İşin aslı insan, (önündeki günlerinde günaha dalıp, tevbeyi erteleyerek) fücür işlemek ister.
6. “Kıyamet ne zaman?” diye sorar.
7. Göz kamaştığı zaman,
8. Ay karardığı zaman,

9. Güneş ve Ay bir araya toplandığı zaman.
10. O gün insan, “Kaçış nereye?” der.
11. Asla! (Kaçıp) sığınacak hiçbir yer yok.
12. O gün varılıp karar kılınacak yer Rabbinin huzurudur.
13. O gün insana yapıp takdim ettikleri ve erteleyip (yapmadıkları) haber verilir.
14. (Hayır!) Bilakis insan, kendi nefsi üzerine basiret sahibidir. (Kendisini en iyi tanıyandır.)
15. Mazeretlerini sayıp dökse bile.
16. Onu (anlama ve ezberlemeyi) çabuklaştırmak için, dilini onunla hareket ettirme.
17. Şüphesiz ki onu (kalbinde) toplamak ve okutmak bizim işimizdir.
18. Onu okuduğumuzda sen okunmasını takip et.
19. Sonra kuşkusuz, onu açıklamak da bizim işimizdir.
20. Asla! Bilakis siz, acil olan (dünya hayatını) seviyorsunuz.
21. Ahireti bırakıyorsunuz.
22. O gün (bazı) yüzler parıl parıldır.
23. Rabbine bakmaktadır.
24. (Bazı) yüzler de asıktır.
25. Belini kıracak (azabın) kendisine yapılacağını bilir.
26. Asla! (Bırakın artık küfrü ve inadı!) Can köprücük kemiğine gelip dayandığında,
27. “Var mı (ölüm hastalığını) tedavi edecek?” denildiğinde,
28. Onun (kesin) bir ayrılık olduğunu bilir.
29. Ayaklar (korkudan) birbirine dolandığında,
30. O gün (insanlar) Rabbine sevk edilecekler.
31. Doğrulamadı, namaz da kılmadı.
32. Fakat yalanlayıp sırt çevirdi.
33. Sonra böbürlenerek ailesinin yanına gitti.
34. Senin hak ettiğin kötülüktür.

35. Sen ondan da beterini hak ediyorsun.
36. Yoksa insan (emredilmeden, nehyedilmeden, bir şeriata tabi tutulmadan) başıboş bırakılacağını mı sandı?
37. O, akıtılan meniden bir damla değil miydi?
38. Sonra kan pıhtısı (embriyo) oldu da (Allah) onu yaratıp düzenledi.
39. Ondan erkek ve dişi olan iki sınıf yarattı.
40. (Tüm bunları yapanın) ölüleri diriltmeye gücü yetmez mi?

76. İNSÂN SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 31 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. İnsan üzerinden öylesine uzun bir zaman geçti ki (bu zaman zarfında) o, anılmaya değer bir şey değildi.

Ayet, insana ne olduğunu ve nereden geldiğini hatırlatmaktadır. Bir zamanlar olmayan, kimsenin anmadığı bir şeyken Allah'ın (cc) yaratmasıyla vücut bulan, var olan ve bilinen insan nasıl olur da Rabbine ortak koşup O'nun ölüleri dirilteceğini inkâr eder!

2. Şüphesiz ki biz insanı, (kadın ve erkeğin) birbirine karışmış su(yun) dan yarattık. Onu deniyoruz/imtihan ediyoruz. (Bu sebeple de) onu, işiten ve gören bir varlık yaptık.

3. Hiç şüphesiz, ona yolu gösterdik. Ya şükreden (bir mümin) ya nankörlük eden (bir kâfir) olur.

4. Hiç kuşkusuz biz, kâfirler için (boyunlarına geçirilecek) zincirler, (ellerine vurulacak) kelepçeler ve alevleri dehşet saçan bir ateş hazırlamışızdır.

5. Doğrusu ebrâr olanlar (çokça iyilik yapanlar), karışımı kâfur olan (hoş kokulu ve serinletici) bir kadehten içerler.

6. Allah'ın kullarının kendisinden içtikleri ve (diledikleri yerde) gürül gürül akıttıkları bir kaynaktır.

7. Adaklarını yerine getirir ve kötülüğü/şerri yaygın olan bir günden korurlar.

8. Ona olan sevgilerine/iştahlarına rağmen yemeği, miskine/ihtiyaç sahibi yoksula, yetime ve esire yedirirler.

9. "Biz, size ancak Allah rızası için yediriyoruz. Sizden ne bir mükâfat ne de teşekkür isteriz."

10. “Çünkü biz asık suratlı, uzun ve zor bir gün (nedeniyle) Rabbimizden korkuyoruz.”
11. (Dünyadaki bu itaatleri sayesinde) Allah, onları bugünün şerrinden korumuş ve onlara yüz aydınlığı ve sevinç vermiştir.
12. Sabretmelerine karşılık onları cennet ve ipekle mükâfatlandırır.
13. Orada sedirlere yaslanmışlardır. Orada Güneş (sıcaklığını da), zemheri/kara kış (soğuşunu da) görmezler.
14. (Ağaç) gölgeleri (onlara) yakınlaştırılmış, koparılacak (meyveleri de) sarkıtıldıkça sarkıtılmış (erişilmesi kolaylaştırılmış)tır.
15. Etraflarında gümüşten kaplar ve billurdan kadehler dolaştırılır.
16. Gümüşten billur kaplar, onların (canlarının istediği,) takdir ettikleri ölçüdedir.
17. Onlara orada karışımı zencefil olan bir içecekten içirilir.
18. (Öyle bir) pınardan ki orada selsebil diye isimlendirilir.
19. Etraflarında ebedî/ölümsüz kılınmış gençler dolaşır. Onları gördüğünde saçılmış birer inci sanırsın.
20. (Ne zaman ve nereye) bakacak olsan, nimetler ve büyük bir saltanat görürsün.
21. Üzerlerinde ince ve kalın ipekten yeşil elbiseler vardır. Gümüş bileziklerle süslenmişlerdir. Rabbleri onlara tertemiz bir şarap içirmiştir.
22. Bu, sizin için (hazırlanmış) bir mükâfattır. Ve (dünyadaki) çabanız da teşekkürle şayan bulunmuş (karşılığı kat kat arttırılmıştır).
23. Hiç şüphesiz, Kur’ân’ı (parça parça) sana indiren biziz.
24. (Öyleyse) Rabbinin hükmüne sabret. Onlardan günahkâr ve nankör olan kimseye itaat etme.
25. Ve sabah akşam Rabbinin adını zikret.
26. Gecenin bir kısmında O’na secde et ve gece uzun uzadıya O’nu tesbih et.
27. Şüphesiz ki bunlar, hemencecik olan (dünya hayatını) tercih ediyor, önlüklerinde (onları bekleyen) ağır günü ise bırakıyorlar.

28. Onları biz yarattık ve yaratılışlarını sağlamlaştırıp (güzelleştirdik). Dilediğimiz zaman (bunları helak eder), yerlerine benzerlerini getiririz.

29. Şüphesiz ki bu, bir öğüttür. Artık dileyen, Rabbine bir yol tutsun.

30. Allah dilemedikçe siz dileyemezsiniz. Şüphesiz ki Allah, (her şeyi bilen) Allîm ve (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.

31. Dilediğini rahmetine dâhil eder. Zalimlere ise can yakıcı bir azap hazırlamıştır.

77. MURSELÂT SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 50 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Art arda gönderilenlere,
2. Şiddetle ve gürültüyle esenlere,
3. Tam bir şekilde yayanlara,
4. Kesin bir şekilde ayıranlara,
5. Zikir/Vahiy bırakanlara,
6. Mazeretleri kaldırmak veya uyarmak için (tüm bunlara) andolsun ki
7. Vadolduğunuz (kıyamet) gerçekleşecektir.
8. Yıldızlar silindiği zaman,
9. Gök yarıldığı zaman,
10. Dağlar (âniden) savrulup parçalandığı zaman,
11. Resûller, belirlenmiş vakit (olan kıyamet) için toplandığı zaman.
12. (İnsanlar) hangi gün için ertelenmiştir?
13. (İnsanlar arasında hükmedilip araların ayrılacağı) Yevmu'l Fasl için.
14. Sen ayırt etme gününün ne olduğunu nereden bileceksin?
15. O gün, yalanlayanların vay hâline!
16. Biz, öncekileri helak etmedik mi?
17. Sonra arkalarından gelenleri onlara uydurduk.
18. İşte biz, suçlu günahkârlara böyle yaparız.
19. O gün, yalanlayanların vay hâline!
20. Sizi değersiz bir sudan yaratmadık mı?

21. (Sonra) sizi o sağlam yerleşim yerine (rahme) yerleştirdik.
22. Bilinen bir zamana kadar.
23. (Bunları yapmaya) güç yetirdik. Biz ne güzel güç yetirenleriz.
24. O gün, yalanlayanların vay hâline!
25. Yeryüzünü toplanma yeri kılmadık mı?
26. (Yeryüzünün altı) ölüleri, (üstü) dirileri (toplar).
27. Ve onda (dağlardan) yüksek kazıklar kıldık. Size tatlı sular içirdik.
28. O gün, yalanlayanların vay hâline!
29. Yalanladığınız (cehenneme) doğru gidin.
30. Üç kola ayrılmış (ateş dumanının) gölgelerine.
31. Ne gölge sağlar, ne de alevlerden korur.
32. Şüphesiz ki o, her biri saray kadar (büyük) kıvılcımlar atar.
33. Her biri sapsarı (rengi siyaha çalan) develer gibidir.
34. O gün, yalanlayanların vay hâline!
35. Bu konuşamayacakları bir gündür.
36. Özür beyan etmeleri için onlara izin de verilmez.
37. O gün, yalanlayanların vay hâline!
38. Bu (insanlar arasında hükmedilip araların ayrılacağı) Yevmu'l Fasl'dır. Sizi ve öncekileri topladık.
39. Şayet kurabileceğiniz bir tuzağınız varsa (buyurun) bana karşı tuzağınızı kurun.
40. O gün, yalanlayanların vay hâline!
41. Şüphesiz ki muttakiler, gölgeliklerde ve pınarlardadır.
42. Ve canlarının istediği meyvelerin içindelerdir.
43. İşlediğiniz (salih) amellere karşılık afiyetle yiyip için.
44. Hiç şüphesiz biz, muhsinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları böyle mükâfatlandırırız.
45. O gün, yalanlayanların vay hâline!
46. Yiyin ve biraz daha keyif sürün. Çünkü sizler mücrimlersiniz.

47. O gün, yalanlayanların vay hâline!
 48. Onlara, “Rükû edin.” denildiğinde rükû etmezler.
 49. O gün, yalanlayanların vay hâline!
 50. (Bu Kur’ân’a da inanmıyorlarsa) bundan sonra hangi söze inanacaklar?

78. NEBE SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 40 ayahtır.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Birbirlerine neyi soruyorlar?
2. O büyük haberi!
3. Onların kendisinde ihtilaf içinde oldukları (kıyameti).
4. Asla! (Kıyamet onların ihtilaf ettikleri gibi, şüpheli ve belirsiz değildir.) Yakında bilecekler/anlayacaklar.
5. Binlerce kere asla! İleride onlar bilecekler.
6. Biz, yeryüzünü bir döşek kılmadık mı?
7. Dağları da kazık (kılmadık mı)?
8. Sizleri (erkek ve dişi olarak) çift yarattık.
9. Uykunuzu dinlenme kıldık.
10. Geceyi bir örtü kıldık.
11. Gündüzü de geçim zamanı kıldık.
12. Üstünüzde pek sağlam yedi (gök) bina ettik.
13. Ve (gökyüzünde) aydınlatıp ısıtan bir kandil (Güneş) kıldık.
14. Ve (sıkıştırılıp suyu sıkılan) bulutlardan bol bol akan yağmurlar indirdik.
15. Onunla taneler ve bitkiler çıkaralım diye.
16. Ve (ağaçları birbirine girmiş) sarmaş dolaş bahçeler (çıkaralım diye).
17. Şüphesiz ki (insanlar arasında hükmedilip aralarının ayrılacağı) Yevmu’l Fasl, belirlenmiş bir vakittir.
18. Sûr’a üfürüleceği gün siz, bölük bölük geleceksiniz.
19. Gök açılmış ve kapı kapı olmuştur.
20. Dağlar yürütülmüş, serap gibi oluvermiştir.
21. Şüphesiz ki cehennem, (müşriklerin gözetlendiği) bir gözetleme yeridir.

22. Azgınlasıp haddi aşanların dönecekleri yerdir.
23. Orada sonsuz zamanlar boyunca kalacaklardır.
24. Orada ne bir serinlik ne de içecek tadarlar.
25. Yalnızca kaynar su ve irin tadarlar.
26. (Yaptıklarına) uygun bir ceza olarak.
27. Çünkü onlar hesaba çekileceklerini ummuyorlardı.
28. Ayetlerimizi de yalanlayabildikleri kadar yalanladılar.
29. Biz, her şeyi yazılı olarak kaydetmişizdir.
30. Tadın (bakalım)! Azaptan başka bir şeyinizi arttırmayacağız.
31. Hiç şüphesiz, muttakiler için kurtuluş vardır.
32. Bahçeler ve üzüm bağları,
33. Göğüsleri belirginleşmiş yaşıt kızlar,
34. Ve dolu kadehler.
35. Orada boş söz ve yalan işitmezler.
36. (Bu,) Rabbinden bir mükâfat olarak yeterli bir armağandır.
37. Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin Rabbi, Rahmân'dır. O'nun karşısında konuşmaya güç yetiremezler.
38. Ruh (Cibrîl) ve meleklerin saf hâlinde durdukları gün, Rahmân'ın izin verdiği ve (dünyada) doğru olanı söylemiş olandan başkası konuşmayacak.
39. İşte bu hak gündür. Dileyen Rabbine (iman ve taatle) bir dönüş yolu edinsin.
40. Hiç şüphesiz sizi, yakın bir azapla uyardık. Kişinin elleriyle (yapıp) takdim ettiği (amellere) bakacağı gün kâfir, "Keşke ben toprak olsaymışım." diyecek.

79. NÂZİÂT SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 46 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Andolsun söküp çıkararlara,
2. Yumuşakça alanlara,

3. Yüzdükçe yüzenlere,
4. Hep önde olanlara,
5. İşleri idare edenlere,
6. (Tüm bunlara andolsun ki,) o gün (Sûr'un) sarsıcı (çığlığı) sarsacak.
7. (İkinci sarsıntı) onun peşi sıra gelecek.
8. O gün kalpler, (gördüğü manzara karşısında korkudan) şiddetle atacak.
9. Gözleri (korkudan) baygın baygın bakacak.
10. Derler ki: "Biz yeniden hayata mı döndürüleceğiz?"
11. "Çürümüş kemikler olduğumuz hâlde mi?"
12. Dediler ki: "Öyleyse bu (bizim) zararımıza olan bir dönüştür."
13. O, yalnızca (Sûr'dan yükselen) tek bir çığlıktır.
14. (Bir bakarsın) ânında toprağın üzerindedirler.
15. Mûsâ'nın haberi sana gelmedi mi?
16. Hani Rabbi ona, mukaddes vadi olan Tuvâ'da seslenmişti.
17. "Firavun'a git. Çünkü o azgınlaşıp (tağutlaştı)."
18. Ona de ki: "Temizlenmek/Arınmak istiyor musun?"
19. "Seni Rabbine yönelteyim mi? Böylece (O'ndan) korkmuş olursun."
20. Ona en büyük ayeti gösterdi.
21. (Firavun) yalanladı ve isyan etti.
22. Sonra arkasını döndü (tevhid davetini bitirmek için) çabaladı.
23. Sonra (etbâsını) topladı ve seslendi.
24. Dedi ki: "Ben sizin en yüce rabbinizim!"
25. Allah onu hem ahiret hem de dünya azabıyla yakaladı.
26. Hiç şüphesiz bunda, (Allah'tan) korkanlar için bir ibret vardır.
27. Sizi yaratmak mı daha zor yoksa göğü mü? Onu bina etti.
28. Onun tavanını yükseltip onu düzenledi.
29. Gecesini kararttı, kuşluk vaktini açığa çıkardı.
30. Bundan sonra da yeryüzünü yaydı (veya yuvarladı).
31. Ondan suyunu ve otlığını çıkardı.

32. Dağları sabitledi.
33. Size ve hayvanlarınıza fayda olması için.
34. En büyük felaket (kıyamet) geldiği zaman,
35. O gün insan, yaptıklarını hatırlayacak.
36. Gören kimseler için cehennem açığa çıkartılıp sergilenecek.
37. Kim haddi aşip azgınlaşırsa,
38. Ve dünya hayatını tercih ederse,
39. Hiç şüphesiz, cehennem (ona) bir barınaktır.
40. Kim de Rabbinin makamından korkar ve nefsinin (meşru olmayan) isteklerine engel olursa,
41. Hiç şüphesiz, cennet (ona) barınaktır.
42. Sana kıyametin ne zaman demir atacağını (gelip çatacağını) sorarlar.
43. Sen ona dair hiçbir bilgiye sahip değilsin.
44. Onun nihai (bilgisi) Rabbindedir.
45. Sen ancak ondan korkanları uyarırsın.
46. Onu gördükleri gün, bir akşamüstü ya da bir kuşluk vakti kadar (dünyada) kalmış gibilerdir.

80. ABESE SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 42 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Yüzünü astı ve sırtını döndü.
2. Kendisine, kör olan (Abdullah ibni Ummu Mektûm) gelince.
3. Ne biliyorsun, belki arınacaktı?
4. Ya da (dinlediği ayetlerden) öğüt alacak ve bu öğüt kendisine fayda sağlayacaktı.
5. Kendisini müstağni gören (Allah'a ve O'nun dinine ihtiyacı yokmuş gibi davranan) kimse (ise),
6. Sen ona yöneliyor (onu etkilemeye çalışıyor)sun.
7. Oysa, onun (şirkten) arınmamasında sana bir sorumluluk yoktur.
8. Koşarak (dinini öğrenmeye istekli bir şekilde) sana gelense;

9. Ki o, (Allah'tan) korkar.
10. Sen ise onu bırakıp (başka şeylerle) meşgul oluyorsun.
11. Asla (böyle yapma!) Hiç şüphesiz o, bir öğüttür/hatırlatmadır.
12. Dileyen öğüt alır.
13. (Onun ayetleri) pek değerli sahifelerdedir.
14. Yüceltilmiş ve temizlenmiş (sahifelerde).
15. Kâtiplerin elleriyle (yazılmaktadır).
16. Çok değerli, iyilik yapan itaatkâr (kâtipler).
17. Kahrolası insan, ne kadar da nankördür!
18. (Allah) onu hangi şeyden yarattı?
19. Bir damla sudan yarattı ve takdir etti.
20. Sonra ona yolu kolaylaştırdı.
21. Sonra onu öldürdü ve kabre koydu.
22. Sonra dilediğinde onu diriltir.
23. Asla! O, (Allah'ın) kendisine emrettiğini henüz yerine getirmemiştir.
24. İnsan yiyeceğine bir baksın.
25. Şüphesiz ki biz, suyu bol bol akıttık.
26. Sonra yeri (bitkiler çıkararak) yarıdık.
27. Orada taneler bitirdik.
28. Üzüm ve (hayvanlara yem olacak) yoncalar,
29. Zeytin ve hurma ağaçları,
30. Yüksek ve gür ağaçlarla dolu bahçeler,
31. Meyveler ve meralar,
32. Size ve hayvanlarınıza fayda olması için.
33. Kulakları sağır eden (Sûr'un) çığıldığı zaman,
34. O gün kişi, kardeşinden kaçır,
35. Anne ve babasından,
36. Hanımından ve çocuklarından.
37. O gün, bunlardan her birinin kendisine yetecek bir işi/derdi vardır.

38. O gün (bazı) yüzler aydınlıktır.
 39. (Yüzleri) gülmekte ve sevinç içindedir.
 40. O gün, (bazı) yüzlerin üzerini toz kaplamıştır.
 41. Çehrelerini (duman isi gibi) bir karartı bürümüştür.
 42. İşte bunlar, kâfir ve facir olanların ta kendilerilerdir.

81. TEKVÎR SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 29 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Güneş dürülüp (karartıldığında),
2. Yıldızlar dökülüp saçıldığında,
3. Dağlar yürütüldüğünde,
4. Hamile develer kendi hâllerine terk edildiğinde,
5. Vahşi hayvanlar toplandığında,
6. Denizler tutuşturulduğunda,
7. Nefisler eşleştirilip (ruhlar cesetle yeniden buluştuğunda),
8. Diri diri toprağa gömülen kız çocuğuna sorulduğunda,
9. Hangi gûnahtan ötürü öldürüldüğü (sorulduğunda),
10. Sahifeler yayılıp açıldığında,
11. Gök sökülüp dürüldüğünde,
12. Cehennem (ateşi) iyice harlanıp tutuşturulduğunda,
13. Cennet yakınlaştırıldığında,
14. Artık her nefis, (Kıyamet Günü için) ne hazırlayıp (beraberinde getirdiğini) öğrenmiştir.
15. Gündüz kaybolup gece beliren yıldızlara yemin ederim.
16. (Bir yörüngede) akarak yerine geri dönenlere,
17. Dönüp gittiğinde geceye,
18. Ve nefes aldığı anda (ağarmaya başladığında) sabaha (andolsun ki),
19. Şüphesiz ki o (Kur'ân), pek değerli bir elçinin (Cibrîl'in getirdiği) sözüdür.
20. (O elçi) güç sahibidir, arşın sahibi (Allah) katında yüksek mevkisi olan (Cibrîl),

21. (Kendisine) itaat edilir, oldukça güvenilirdir.
22. Sizin arkadaşınız (Muhammed), deli değildir.
23. Andolsun ki (Cibrî'î) ufukta apaçık bir şekilde görmüştür.
24. O, (semadan aldığı) gayb haberlerini (size ulaştırmada) cimrilik etmez.
25. O kovulmuş/taşlanmış şeytanın sözü değildir.
26. (Buna rağmen, onu bırakıp) nereye gidiyorsunuz?
27. O, yalnızca âlemlere bir hatırlatmadır.
28. Sizden dileyenin istikamet bulması için.
29. Âlemlerin Rabbi olan Allah istemedikçe siz isteyemezsiniz.

82. İNFİTÂR SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 19 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Gök yarıldığında,
2. Yıldızlar dökülüp saçıldığında,
3. Denizler patlatılıp/fıskırıp taşırıldığında,
4. Kabirler ters yüz edildiğinde,
5. Her nefis (ne yapıp) takdim ettiğini ve (neyi terk edip) ertelediğini öğrenir.
6. Ey insan! El-Kerîm olan Rabbine karşı seni aldatan şey nedir?
7. O ki seni yarattı, sana bir düzen verdi ve seni denge üzere kıldı.
8. Dilediği bir surette seni birleştirip meydana getirdi.
9. Hayır! Bilakis siz hesabı yalanlıyorsunuz.
10. Şüphesiz ki üzerinizde gözetleyici (melek)ler vardır,
11. Şerefli yazıcılar.
12. Yaptıklarınızı bilirler.
13. Hiç şüphesiz ebrâr (çokça iyilik yapanlar), nimetler içerisindeledir.
14. Facirlerse elbette cehennemdelerdir.
15. Din Günü'nde oraya gireceklerdir.
16. Ondan kaybolup (bir ân olsun bile) uzaklaşamayacaklardır.
17. Sen, Din Günü'nün/Hesap Günü'nün ne olduğunu nereden bileceksin?

18. Ve yine sen, Din Günü'nü nereden bileceksin?

19. O gün, kimsenin kimseye bir faydası yoktur. O gün emir, yalnızca Allah'ındır.

83. MUTAFFİFİN SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 36 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Eksik ölçüp tartanların vay hâline!
2. Onlar insanlardan ölçüp aldıklarında tamamen/eksiksiz alırlar.
3. Onlara ölçtüklerinde veya tarttıklarında eksiltir (zarara uğrattırlar.)
4. Bunlar, diriltileceklerini düşünmüyorlar mı?
5. Büyük bir gün için.
6. O gün insanlar, âlemlerin Rabbi için ayakta duracaklardır.
7. Asla (sandıkları gibi değil)! Hiç şüphesiz facirlerin kitabı, "Siccin"dedir.
8. Sen, "Siccin"ın ne olduğunu nereden bileceksin?
9. Yazılı bir kitaptır.
10. O gün, yalanlayanların vay hâline!
11. Onlar ki Din Günü'nü/Hesap Günü'nü yalanlarlar.
12. Oysa onu, ancak haddi aşan ve çokça günah işleyen yalanlar.
13. Ayetlerimiz ona okunduğunda, "öncekilerin masalları" der.
14. Asla (onların söylediği gibi değil)! Bilakis işledikleri (günahlar), kalplerinde pas tutmuş (hakkı anlamalarına engel olmuş)tur.
15. Asla! Hiç şüphesiz onlar, o gün Rabblerinden perdelenmişlerdir (O'nu göremeyeceklerdir).
16. Sonra onlar, kesinlikle cehenneme gireceklerdir.
17. Sonra (onlara,) "Bu, sizin yalanladığınız şeydir." denir.
18. Asla (sandıkları gibi değil)! Hiç şüphesiz, ebrâr olanların (çokça iyilik yapanların) kitabı, "İlliyyîn"dedir.
19. Sen, "İlliyyûn"un ne olduğunu nereden bileceksin?
20. Yazılı bir kitaptır.
21. Onu, (Allah'a) yakınlaştırılmış olanlar müşahede ederler.

22. Şüphesiz ki ebrâr (çokça iyilik yapan)lar, nimetler içerisindedir.
23. Sedirler üzerinde (etrafı) seyretmekteledir.
24. Nimetlerin ışıltısını (sevincini) yüzlerinde görürsün.
25. Onlara mühürlü (hiç açılmamış) bir şaraptan içirilir.
26. Onun sonu misktir. İşte yarışıp rekabet edecek olanlar, bunun için yarışınlar.
27. Onun karışımı “Tesnim” (çeşmesindedir).
28. (Tesnim, Allah’a) yakınlaştırılmış olanların, kendisinden içeceği bir kaynaktır.
29. Hiç şüphesiz günahlara dalmış olanlar, iman edenlere gülerlerdi.
30. Onlara uğradıklarında kaş göz işareti yapıp (alay ederlerdi).
31. Ailelerinin yanına döndüklerinde keyifli bir şekilde dönerlerdi.
32. Onları gördüklerinde, “Hiç şüphesiz bunlar, sapıklardır.” derlerdi.
33. Oysa onlar, (müminlerin) üzerine gözetleyici olarak gönderilmemişlerdi.
34. Bugün ise iman edenler kâfirlere gülerler.
35. Sedirler üzerinde (etrafı) seyretmekteledir.
36. Acaba kâfirler, yaptıklarının (müminlerle alay edip, eğlenmelerinin) mükâfatını aldılar mı?

84. İNŞİKÂK SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 25 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Gök parçalandığında,
2. Rabbini işitip gerektiği şekilde O’na itaat ettiğinde,
3. Yeryüzü iyice uzatıldığında,
4. İçinde olanları dışarı atıp boşaldığında,
5. Rabbini işitip gerektiği şekilde O’na itaat ettiğinde.
6. Ey insan! Hiç şüphesiz sen, Rabbinin (rızası için) sürekli çabalayacaksın ve sonunda O’nunla karşılaşacaksın.
7. Kime kitabı sağdan verilmişse,

8. O, kolay olan bir sorguyla hesaba çekilecektir.
9. Ve ailesinin yanına sevinç içinde dönecektir.
10. Kime de kitabı arkasından (sol yanından) verilirse,
11. “Vay başıma gelene!” diye ölümü çağıracaktır.
12. Ve alevleri dehşet saçan ateşe girecektir.
13. Oysa o, (dünyada) ailesi arasında sevinçliydi.
14. Çünkü o, (Rabbine) dönmeyeceğini sanmıştı.
15. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, elbette Rabbi onu görendir.
16. Şafağa ant içerim,
17. Geceye ve yüklendiği şeylere,
18. Tamamlandığında Ay’a,
19. Siz, hâlden hâle geçeceksiniz (Kıyametin dehşetli sahnelerini sırasıyla yaşayacaksınız).
20. Ne oluyor onlara da iman etmiyorlar?
21. Onlara Kur’ân okunduğunda secde etmiyorlar.
22. Bilakis o kâfirler yalanlıyorlar.
23. Allah, onların içlerinde gizlediklerini bilir.
24. Onları can yakıcı bir azapla müjdele.
25. İman edip salih amel işleyenler müstesna. Onlar için kesintisiz bir mükâfat vardır.

85. BURÛC SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 22 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Andolsun burçlar sahibi semaya,
2. Vadedilen güne,
3. Şahit olana ve şahit olunana.
4. Kahrolsun (müminleri ateşten kuyulara atan) hendek sahipleri!
5. Tutuşturulmuş ateşte,
6. Hani onlar ateşin çevresinde (yerlerini almış),
7. Müminlere yaptıklarını seyrediyorlardı.

8. Onlardan intikam almalarının tek nedeni, (izzet sahibi, her şeyi mağ-lup eden) El-Azîz ve (her daim övgüyü hak eden ve varlık tarafından övülen) El-Hamîd olan Allah'a iman etmeleriydi.
9. O (Allah) ki göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği O'na aittir. Allah, her şeye şahittir.
10. Şüphesiz ki mümin erkek ve mümin kadınlara işkence yapıp sonra tevbe etmeyenlere cehennem azabı ve yakıcı bir azap vardır.
11. Hiç şüphesiz, iman edip salih amel işleyenler için, altından ırmaklar akan cennetler vardır. İşte büyük kurtuluş/kazanç budur.
12. Kuşkusuz, Rabbinin yakalayışı pek çetindir.
13. Çünkü ilk var eden ve (dirilterek) döndürecek olan O'dur.
14. O (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) El-Ğafûr ve (kullarını seven, kulları tarafından sevilen, kalpler-de sevgi yaratan) El-Vedûd'dur.
15. Arşın sahibidir. (İhsanı bol, şerefli, her daim övülen) El-Mecîd'dir.
16. Dilediğini yapandır.
17. Orduların haberi sana geldi mi?
18. Firavun ve Semûd(un haberi)?
19. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, kâfirler sürekli bir yalanlama içerisindedir.
20. Allah, onları arkalarından çepeçevre kuşatan Muhî'tir.
21. Bilakis o, şerefli bir Kur'ân'dır.
22. Levh-i Mahfûz'dadır.

86. TÂRIK SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 17 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Semaya ve Tarık'a (gece görünen yıldıza) andolsun.
2. Sen, Tarık'ın ne olduğunu nereden bileceksin?
3. O delip geçen/aydınlatan yıldızdır.
4. Her nefsin üzerinde mutlaka bir koruyucu/kaydeden gözetleyici vardır.
5. (Öyleyse) insan neden yaratıldığına bir baksın?
6. Tazyikle atılan bir sudan yaratıldı.

7. (O,) bel kemiği ile omurga arasından çıkar.
8. Hiç şüphesiz (Allah), onu döndürmeye (öldükten sonra diriltmeye) kâdirdir.
9. O gün, tüm sırlar açığa çıkacaktır.
10. (İnsanın) hiçbir gücü ve yardımcısı olmayacaktır.
11. Dönüştü (yağmurları sürekli tekrar eden) göğe andolsun.
12. (Bitkilerin yardığı) yarıkli yeryüzüne andolsun.
13. Hiç şüphesiz ki o (Kur'ân), ayırt edici/son sözü söyleyendir.
14. O ciddiyetsiz, şaka olan (bir söz) değildir.
15. Hiç kuşkusuz, onlar tuzak kuruyorlar.
16. Ben de tuzak kuruyorum.
17. Kâfirlere mühlet tanı. (Çok değil) az bir mühlet.

87. A'LÂ SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 19 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Yüce olan Rabbinin ismini tesbih et.
2. O ki yarattı ve düzene soktu.
3. Ölçüp (takdir etti) ve yol gösterdi.
4. O ki (yemyeşil) meralar çıkardı.
5. (Sonra o yeşillikleri) kurumuş siyah otlara çevirdi.
6. Sana okutacağız ve sen de unutmayacaksın.
7. Allah'ın dilediği müstesna. Çünkü O, açık olanı da gizli olanı da bilir.
8. En kolay olan (salih amelleri) sana kolaylaştıracağız.
9. Şayet fayda verecekse öğüt ver/hatırlat!
10. Korkan kimse öğüt alır.
11. Bedbaht kimseyse ondan kaçınır.
12. O en büyük olan ateşe girecektir.
13. Sonra orada ne ölür ne de yaşar.
14. Muhakkak ki arınan kurtuluşa ermiştir.
15. Ve Rabbinin ismini zikredip namaz kılan.

16. (Hayır, öyle değil!) Bilakis sizler, dünya hayatını tercih ediyorsunuz!
 17. (Oysa) ahiret, daha hayırlı ve daha kalıcıdır.
 18. Şüphesiz ki bu (öğretiler), önceki sahifelerde de vardır.
 19. İbrâhîm'in ve Mûsâ'nın Sahifelerinde.

88. ĞAŞIYE SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 26 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Sana her şeyi örtüp bürüyecek olan (kıyametin) haberi geldi mi?
2. O gün, (bazı) yüzler korku ve zillet içindedir.
3. Çalışmış, yorulmuştur.
4. Kızgın ateşe girecektir.
5. Son derece kaynar bir çeşmeden (su) içirilir.
6. Onlar için (zehirli, pis kokulu, boğazı parçalayan) "darî" dikeninden başka bir yiyecek yoktur.
7. Ne doyurur ne de açlığı giderir.
8. (Bazı) yüzler vardır ki nimet içinde (mutludurlar).
9. Çabasından dolayı (elde ettiği sevaptan) razıdır/hoşnuttur.
10. Yüksek bir cennettir.
11. Orada boş/faydasız söz işitmez.
12. Orada (sürekli) akmakta olan bir pınar vardır.
13. Orada yükseltilmiş sedirler vardır.
14. Yerleştirilmiş kaplar/bardaklar,
15. Yan yana dizilmiş yastıklar,
16. Saçılmış değerli halılar...
17. Devenin nasıl yaratıldığına bakmazlar mı?
18. Göğün nasıl yükseltildiğine?
19. Dağların nasıl (yerleştirilip) dikildiğine?
20. Yerin nasıl yayılıp döşendiğine?
21. Hatırlat! Sen ancak bir hatırlatıcısın/öğüt vericisin.
22. Onları (iman ve salih amele) zorlayacak değilsin.

23. (Ancak) kim yüz çevirip inkâr ederse,
24. Allah, ona en büyük azapla azap edecektir.
25. Hiç şüphesiz, onların dönüşleri bizedir.
26. Sonra, onları hesaba çekmek de yine bize aittir.

89. FECR SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 30 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Fecre andolsun.
2. Ve on geceye (Zilhicce ayının ilk on gününe),
3. Çift ve tek olana,
4. Akıp gittiğinde geceye.
5. Akıl sahibi için bu sayılanlarda yemin var değil mi?
6. Rabbinin Âd (Kavmi’ne) ne ettiğini görmedin mi?
7. (Yüksek ve sağlam) sütunları olan İrem şehrine.
8. Onun bir benzeri beldelerde yaratılmamıştır.
9. Ve vadilerde kayaları oyup (benzersiz yapılar inşa eden) Semûd’a,
10. Ve kazıklar (piramit ve ordular) sahibi Firavun’a.
11. Onlar ki beldelerde azıp (tağutlaştılar).
12. Orada fesadı arttırdılar.
13. Rabbin, onların üzerine azap kamçısını yağdırdı.
14. Çünkü Rabbin, gözetlemededir.
15. Ama Rabbi, insanı ne zaman sınayacak, ikramda bulunacak ve nimet verecek olsa der ki: “Rabbim bana (değer verip) ikramda bulundu.”
16. Ama onu sınayıp rızkını daraltacak olsa der ki: “Rabbim beni (değersizleştirip) alçalttı.”
17. Asla! (Zenginlik ve fakirlik yalnızca bir imtihandır. Asıl değersiz/alçaltılmış olanlar, şu özelliklere sahip kimselerdir:) Siz yetime ikramda bulunmazsınız.
18. Yoksulu doyurmaya teşvik de etmezsiniz.
19. (Yetimin ve kadınların) mirasını hiç dikkat etmeden yersiniz.

20. Malı da aşırı bir sevgiyle seversiniz.
21. Asla! Yer dağılıp paramparça olduğunda,
22. Rabbin geldiğinde ve melekler saf saf (dizildiklerinde),
23. Ve o gün cehennem de getirilir. İnsan o gün hatırlar. (Ama) hatırlamanın ona ne faydası olacak ki?
24. Der ki: “Keşke hayatım için bir şeyler (yapıp) takdim etmiş olsaydım.”
25. O gün hiç kimse (Allah’ın) azabı gibi azap edemez.
26. Ve O’nun bağladığı gibi kimse bağlayamaz.
27. Ey mutmain olmuş nefis!
28. Rızalı olmuş ve kendisinden razı olunmuş olarak Rabbine dön.
29. Haydi, kullarımın arasına katıl.
30. Ve cennetime gir.

90. BELED SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 20 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Yemin ederim bu beldeye,
2. Ve sen bu beldede yaşamaktasın.
3. Babaya ve doğan (çocuğuna).
4. Andolsun ki biz insanı zorluk içinde yarattık. (Zorlu imtihanlara tabi tutulur ve zorluklara dayanıklıdır.)
5. (Böyle diye) kimsenin ona güç yetiremeyeceğini mi sanır?
6. (Muhammed’e düşmanlık yolunda) “Çokça mal tükettim/harcadım.” diyor. (Ne yani, bununla övünüyor mu?)
7. Kimsenin kendisini görmediğini mi sanıyor?
8. Biz ona iki göz vermedik mi? (Ona göz veren Allah, elbette onu ve yaptıklarını görüyor.)
9. Bir dil ve iki dudak.
10. Biz ona iki yol gösterdik.
11. Ancak o sarp yokuşa (salih amellere) atılmadı.
12. Sen, sarp yokuşun ne olduğunu nereden bileceksin?

13. O, köle azat etmektir.
14. Ya da açlık gününde doyurmaktır.
15. Yakın (akraba) olan bir yetimi,
16. Veya toprağa yapışmış (zorluk çeken) bir miskini/ihtiyaç sahibi yoksulu.
17. Sonra da iman eden ve birbirlerine sabrı ve merhameti tavsiye edenlerden olmasıdır.
18. İşte bunlar, (amel defterlerini sağdan alıp cennet ehli olan) Ashâb-ı Meymene'dir.
19. Ayetlerimizi yalanlayanlarsa onlar, (amel defterlerini soldan alıp cehennemlik olan) Ashâb-ı Meş'eme'dir.
20. Üzerlerinde, kapıları (açılmayacak şekilde sıkı) kilitlenmiş bir ateş vardır.

91. ŞEMS SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 15 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Güneş'e ve onun aydınlığına andolsun.
2. Onun peşi sıra geldiğinde Ay'a,
3. Onu açığa çıkardığında gündüze,
4. Onu örtüp bürüdüğünde geceye,
5. Semaya ve onu bina edene,
6. Yere ve onu her yönden yayana,
7. Nefse ve onu düzenleyene,
8. Ona hem kötülüğü hem de takvayı ilham edene (tüm bunlara andolsun ki),
9. Onu (nefsini) arındıran, kesinlikle kurtuluşa ermiştir.
10. Onu (küfür ve masiyetle) örtüp gizleyen de kesinlikle zarar etmiştir.
11. Semûd (Kavmi), azgınlığı sebebiyle yalanladı.
12. En bedbaht olanları harekete geçtiğinde,
13. Allah'ın Resûl'ü onlara dedi ki: "Allah'ın devesine ve onun su içme sırasına (riayet edin)."

14. Onu yalanladılar ve (deveyi) kestiler. Rabbleri, günahları sebebiyle, köklerini kurutan bir azapla onları helak etti ve orayı dümdüz/yerle bir etti.

15. Ve (Allah), bunun sonucundan korkmaz.

92. LEYL SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 21 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Örtüp bürüdüğünde geceye andolsun.
2. Aydınlandığında gündüze,
3. Erkek ve dişiği yaratana.
4. Şüphesiz sizin çabalarınız, çeşit çeşittir. (Kimi cennet için kimi de cehennem için çabalar.)
5. Kim de verir ve (Allah'tan) korkup sakınırsa,
6. Ve en güzel olanı (Lailaheillallah'ı) doğrularsa,
7. Biz de ona kolay olanı (salih ameli ve cenneti) kolaylaştırırız.
8. Kim de cimrilik eder ve (Allah'a) ihtiyacı yokmuş gibi davranırsa,
9. Ve en güzel olanı (Lailaheillallah) yalanlarsa,
10. Biz de ona zor olanı (masiyet ve cehennemi) kolaylaştırırız.
11. Ve baş aşağı (cehenneme yuvarlandığında) malının kendisine hiçbir faydası olmaz.
12. Hidayet etmek, hiç şüphesiz bize aittir.
13. Kuşkusuz, son da (ahiret de) ilk de (dünya da) bize aittir.
14. Sizi cayır cayır yanan bir ateşle uyardım.
15. Ona en bedbaht olandan başkası girmez.
16. O ki yalanlayıp yüz çevirmiştir.
17. (Allah'tan) sakınıp korkan (takva sahipleri) ondan uzak tutulur.
18. O ki malını vererek arınır.
19. Onun yanında hiç kimsenin, karşılığı verilecek bir nimeti/borcu da yoktur. (Yaptığı iyilikleri minnet duygusundan ya da yapılmış bir iyiliğe teşekkür mahiyetinde yapmaz.)
20. (Bilakis) yüce Rabbinin rızasını elde etmek için (yapar).
21. Hiç şüphesiz, ileride (Allah'ın verdiği mükâfata) razı olacaktır.

93. DUHÂ SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 11 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Andolsun kuşluk vaktine,
2. Ve örttüğünde geceye.
3. Rabbin seni terk etmedi ve sana darılmadı.
4. Kuşkusuz senin için ahiret, dünyadan daha hayırlıdır.
5. Elbette Rabbin, sana verecek ve sen de razı olacaksın.
6. Sen bir yetimken seni bulup barındırmadı mı?
7. Sen (Kitab'ı ve imanı) bilmezken sana doğru yolu göstermedi mi?
8. Bir fakirken seni zengin kılmadı mı?
9. O hâlde, sakın yetimi kahretme/hor görüp ezme!
10. Ve sakın isteyeni azarlayıp tersleme!
11. Ve Rabbinin nimetini anlat.

94. İNŞİRÂH SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 8 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Biz göğsünü genişletip (hidayete ve hayra elverişli hâle) getirmedik mi? Allah'ın hidayet bahşetmesi hakkında bk. 6/En'âm, 125
2. (Nübüvvet öncesi hatalarını veya nübüvvetin ağır) yükünü üzerinden indirmedik mi?
3. Ki o yük, senin belini bükmüştü.
4. Senin şanını yüceltmedik mi?
5. Hiç şüphesiz, zorlukla beraber kolaylık vardır.
6. (Evet,) zorlukla beraber kolaylık vardır.
7. (Öyleyse) boş kaldığında hemen (ibadet ve taate koyul ve) yorul.
8. Ve yalnızca Rabbine rağbet et/yönel.

95. TÎN SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 8 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Andolsun incire ve zeytine,

2. Sina'daki Tûr Dağı'na,
 3. Ve bu güvenli beldeye.
 4. Andolsun ki insanı en güzel surette yarattık.
 5. Sonra onu esfel-i safiline (aşağuların aşağısına) çevirdik.
 6. İman edip salih amel işleyenler müstesna. Onlar için kesintisiz bir mükâfat vardır.
 7. (Ey insan!) Bundan sonra dini/hesabı sana yalanlatan şey nedir?
 8. Allah, hükmedenlerin en hâkimi/en güzel hükmeden değil mi?
- Hâkimiyetin Allah'a (cc) ait olması hakkında bk. 12/Yûsuf, 40

96. ALAK SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 19 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Yaratan Rabbinin adıyla oku!
2. O, insanı bir kan pıhtısından yarattı.
3. Oku! Rabbin (en cömert ve ihsanı en bol olan) El-Ekrem'dir.
4. O ki kalemle (yazmayı) öğretendir.
5. İnsana bilmediğini öğretti.
6. Asla! Hiç şüphesiz, insan azgınlaşır.
7. Kendini müstağni (kimseye ihtiyacı olmayan, kendisine yeten) olarak gördüğünde.
8. Hiç şüphesiz, dönüş Rabbinedir.
9. Engel olanı gördün mü?
10. Namaz kılan kulu (namazdan alıkoyanı).
11. Ne dersin? Ya o kul doğru yol üzere ise?
12. Ya da takvayı emrediyorsa?
13. Ne dersin? Ya (bu alıkoyan) yalanlayıp yüz çevirdiyse?
14. Allah'ın (onu) gördüğünü bilmez mi?
15. Asla! Şayet buna bir son vermezse, hiç şüphesiz onu perçeminden yakalarız.
16. (O) yalancı ve günahkâr perçeminden.

17. O da beraber oturup kalktığı yakın çevresini çağırsın.

18. Biz de zebanileri çağıracağız.

19. Asla! Ona itaat etme. Secde et ve yaklaş.

97. KÂDİR SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 5 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Hiç şüphesiz, biz o (Kur'ân'ı), Kadir Gecesi'nde indirdik.

2. Sen, Kadir Gecesi'nin ne olduğunu nereden bileceksin?

3. Kadir Gecesi, bin aydan daha hayırlıdır.

4. Melekler ve Ruh (Cibrîl), onda, Rabblerinin izniyle her bir iş için inerler.

5. O, fecrin çıkışına kadar esenliktir.

98. BEYYİNE SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 8 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Ehl-i Kitap'tan ve müşriklerden kâfir olanlar, kendilerine apaçık deliller gelinceye kadar, (küfür ve şirkten) ayrılacak değillerdi.

2. Allah tarafından (gönderilmiş bir) resûl... Tertemiz sahifeleri okur.

3. Onun içinde dosdoğru hükümler vardır.

4. Kendilerine Kitap verilenler, ancak onlara apaçık delil geldikten sonra ayrılığa düştüler.

5. Hâlbuki onlar, ancak dini O'na halis kılan hanîfler olarak Allah'a ibadet etmekle, namazı dosdoğru kılıp, zekâtı vermekle emrolunmuşlardı. İşte dosdoğru din budur.

6. Ehl-i Kitap ve müşriklerden kâfir olanlar, hiç şüphesiz, ebedî olarak kalacakları cehennem ateşindedirlerdir. İşte bunlar, yaratılmışların en şerlileridir.

7. Hiç şüphesiz iman edip salih amel işleyenler, bunlar yaratılmışların en hayırlılarıdır.

8. Onların, Rableri katındaki mükâfatları, içlerinde ebedî kalacakları ve altından ırmaklar akan Adn Cennetleridir. Allah onlardan razı olmuş, onlar da (Allah'tan) razı olmuşlardır. Bu, Rabbinden korkan kimse içindir.

99. ZİLZÂL SURESİ

(Bu sure Medine’de indirilmiş olup 8 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Yer, şiddetle sarsıldığında,
2. Ve ağırlıklarını (ölüler ve madenleri) dışarı attığında,
3. İnsan, “Buna ne oluyor böyle?” dediğinde,
4. O gün yer, (üzerinde işlenenlere dair) haberlerini anlatır.
5. Çünkü Rabbin, ona (“konuş” diye) vahyetmiştir.
6. O gün insanlar, amelleri kendilerine gösterilsin diye, grup grup (yerlerinden) çıkarlar.
7. Kim zerre-i miskal bir hayır işlemişse, onu görür.
8. Kim de zerre-i miskal bir şer işlemişse, onu görür.

100. ÂDİYÂT SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 11 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Nefes nefese koşan atlara andolsun.
2. Tırnakları (taşlara değdikçe) kıvılcım saçanlara,
3. Sabah baskını verenlere,
4. Tozu dumana katanlara,
5. (Düşman) topluluğunun ortasına dalanlara. (Tüm bunlara andolsun ki)
6. Şüphesiz ki insan, Rabbine karşı çok nankördür.
7. Doğrusu, kendisi de buna şahittir.
8. Muhakkak ki o, mala olan düşkünlüğünden dolayı pek cimridir.
9. Bilmez mi? Kabirlerde olanların dışarı atıldığı,
10. Ve sinelerde olanın açığa çıktığı zamanı?
11. Hiç şüphesiz o gün, Rabbleri onlardan haberdardır.

101. KÂRİA SURESİ

(Bu sure Mekke’de indirilmiş olup 11 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah’ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Karia/Şiddetle çalan/sarsan kıyamet!
2. Nedir o Karia?

3. Sen, Karia'nın ne olduğunu nereden bileceksin?
4. O gün insanlar, (ışığın etrafında dönen) pervaneler gibi etrafa saçılmış, darmadağıniktir.
5. Dağlar ise, etrafta uçuşan renkli yün gibi olacaktır.
6. Mizanı/Tartısı ağır olana gelince;
7. O, razı olunası bir hayat içindedir.
8. Mizanı/Tartısı hafif olana gelince;
9. Onun anası/barınağı, (cehennem) uçurumudur.
10. Sen, onun ne olduğunu nereden bileceksin?
11. O, kızgın bir ateştir.

102. TEKASÛR SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 8 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Çoğaltma/Çokluk hırsı, sizi oyalayıp (Allah'a hakkıyla kulluk etmekten) alıkoydu.
2. (Bu, sizlerin ölüp) kabirleri ziyaret etmenize kadar devam etti. (Ya da "Kimin ölüsü daha çok diye, ölüleri saymaya kadar vardırınız işi.")
3. Asla! Pek yakında bileceksiniz/anlayacaksınız.
4. Sonra bin kere asla! Pek yakında bileceksiniz/anlayacaksınız.
5. Asla! (Çokluk hırsından sakının.) Şayet kesin bir bilgiyle bilerseniz,
6. Elbette, o cehennemi göreceksiniz.
7. Sonra elbette, kesin olarak göreceksiniz.
8. Sonra da o gün, (size verilmiş) nimetlerden sorguya çekileceksiniz.

103. ASR SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 3 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Asra/Zamana andolsun ki,
2. Hiç şüphesiz insan, hüsran içindedir.
3. İman eden, salih amel işleyen, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve birbirlerine sabrı tavsiye edenler müstesna.

104. HUMEZE SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 9 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. İnsanları çekiştirip, kaş göz işaretleriyle alay edenlerin vay hâline!
2. O, malı toplayıp onu tekrar tekrar sayandır.
3. Malının onu ebedî kılacağını sanır.
4. Asla! Kesinlikle o, (kemikleri kıran) Hutame'ye atılacaktır.
5. Sen, Hutame (cehenneminin) ne olduğunu nereden bileceksin?
6. (O,) Allah'ın tutuşturulmuş ateşidir.
7. O ki yüreklerin üstüne çıkar.
8. Şüphesiz ki onun kapıları, üzerlerine kilitlenmiştir. (Kaçış yoktur.)
9. Uzatılmış direklerde (bağlı olarak orada azap görürler).

105. FÎL SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 5 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Rabbinin fil sahiplerine yaptığını görmedin mi?
2. Onların (Kâbe'yi yıkmak için) kurdukları düzeni boşa çıkarmadı mı?
3. Üzerlerine eabil kuşlarını gönderdi.
4. Onlara pişirilmiş çamurdan taşlar atıyorlardı.
5. Onları yenilmiş ekin yaprağı gibi (darmadağın) etti.

106. KUREYŞ SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 4 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Kureyş'in kendi aralarında ülfet içinde yaşamaları sebebiyle,
2. Yaz ve kış (aylarında ticaret amaçlı yaptıkları) yolculukların sağladığı rahatlık (için).
3. Bu evin Rabbine ibadet etsinler, (bu nimetine şükretsin ve O'nu birlesinler).
4. O (Rabb ki), onları açlıktan doyuran ve korkudan emniyette kılandır.

107. MAÛN SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 7 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Dinin (hükümlerini) yalanlayanı gördün mü?
2. İşte yetimi itip kovan budur.
3. Yoksulu da doyurmaya teşvik etmez.
4. Veyl olsun o namaz kılanlara!
5. Onlar ki namazlarında gaflet içindelerdir.
6. Onlar, riyakâr kimselerdir.
7. Ve onlar, insanların gündelik yardımlaşmalarına dahi engel olurlar.

108. KEVSER SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 3 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Şüphe yok ki biz, sana (cennet ırmaklarından) Kevser'i verdik.
2. (Buna şükür olarak) Rabbin için namaz kıl ve kurban kes.
3. Gerçek şu ki sana kin besleyip düşmanlık eden (var ya!) Asıl soyu kesik odur.

109. KAFİRÛN SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 6 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. De ki: "Ey Kâfirler!"
2. "Ben, sizin ibadet ettiklerinize ibadet etmem."
3. "Siz de benim ibadet ettiğime ibadet edecek değilsiniz."
4. "Ben de sizin ibadet ettiklerinize ibadet edecek değilim."
5. "Siz de benim ibadet ettiğime ibadet edecek değilsiniz."
6. "Sizin dininiz size, benim dinim bana."

Allah Resûlü (sav), bu sureyi "Şirkten Beraat Suresi" olarak isimlendirmiştir. (bk. Ebu Davud, 5055; Tirmizi, 3403) Malumdur ki şirkte terk edip ondan tevbe etmeden İslam olmak mümkün değildir. (bk. 3/Âl-i İmrân, 64; 9/Tevbe, 11) Allah Resûlü'nün (sav) beyanıyla birlikte ele alındığında şirkten teberrî etmenin ancak şunlarla mümkün olduğu görülür:

- a. Allah'a (cc) şirk koşan müşriklerin kâfir olduğuna itikad etmek.
- b. Onların ibadet ettiği tağutlara ibadet etmemek ve onlardan teberrî etmek.

- c. Allah'a (cc) ibadet ettiklerini iddia etseler bile şirkle beraber hiçbir ibadetin geçerli olmadığına ve şirk koşanın Allah'a (cc) ibadet etmemiş olduğuna inanmak.
- d. Şirkin bir din olduğuna itikad etmek ve o dinin kendisinden de mensuplarından da teberri etmek.

110. NASR SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 3 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Allah'ın yardımı ve fetih geldiği zaman,
2. İnsanların, topluluklar hâlinde Allah'ın dinine girdiğini görürsün.
3. (O zaman,) Rabbini hamd ile tesbih et ve O'ndan bağışlanma dile. Çünkü O, (tevbeye muvaffak kılan ve tevbeleri çokça kabul eden) Tev-vâb'tır.

111. MESED SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 5 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Ebû Leheb'in iki eli kurusun! Kurudu da zaten.
2. Malı ve kazandığı ona fayda vermedi.
3. Alevli bir ateşe girecektir.
4. Karısı ise odun taşıyıcısıdır.
5. Boynunda bükülmüş bir ip (ile o odunları taşır).

112. İHLÂS SURESİ

(Bu sure Mekke'de indirilmiş olup 4 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. De ki: "O Allah (zatında, sıfatlarında ve fiillerinde) birdir."
2. "Allah (her şeyin kendisine muhtaç olduğu, kullarının duayla yönel-diği) Es-Samed'dir."
3. "Doğurmamış ve doğurulmamıştır."
4. "Hiçbir şey O'nun dengi değildir."

113. FELAK SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 5 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. De ki: "Sabahın Rabbine sığınırım."
2. "Yarattığı şeylerin şerrinden."
3. "Karardığı zaman gecenin şerrinden."
4. "Düğümlere üfüren (büyücü) kadınların şerrinden."
5. "Ve haset ettiği zaman hasetçinin şerrinden!"

114. NÂS SURESİ

(Bu sure Medine'de indirilmiş olup 6 ayettir.)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. De ki: "İnsanların Rabbine sığınırım."
2. "İnsanların Meliki'ne."
3. "İnsanların İlah'ına."
4. "Çokça vesvese veren ve (Allah anıldığında) gizlenen (İblis'in) şerrinden."
5. "Ki o, insanların göğüslerine vesvese verip durur."
6. "Cinlerden ve insanlardan olan."

